

נס' חולין (כל אבר'א גשטה)

(א)

זמן חיוב זכין או מופאו היל- ו' ל' (פ'א, היל) בתיבן אלף ו' מנה מנה
ש' - וקאיוצק ג' ס' ס' אורג' מפתו חלוקה המטה סמכה ופול כרי

15

כפי כל מורכב - וצ' ג' ש' ו' ח' כ' ט' - אשון צטע' ג' (אפי' קופל פאג
שכונג ב' קפול אמין נפס' ו' ל' פ'א ב' ז' מל' נפס' קואל נפ' ו'
אש' ס' צ' נפס' קואל אפי' ש'ו כ'ד'א סימ' ו' ז' א' צ' נפס' אל ס' צ'
ו' ז' פ'ל' ג' מורכב ד' ו' ז' מ'אג מטה כ'מ' ס' ק'כ' (צ' ק'כ') ^{צ' ו' א' צ'} צ' ג' ג' ג' ג' ג' (1)

ג' - ו' צ' צ' צ' ג' או יקלקל קא או ק'ד' אמ' - ואל פ'אש קלקל כ'ד'א מ'א
ל' צ' ו' צ' ו' ש'ד'א צ' מ'כ'פ'ל' ו' ה'ס'י'פ'ו א'י' ה' ה' ק'ד'
א'מ'ק' צ'מ'פ'ל' או כ'מ'פ'ל' ו'

דזשעפטיג גוט חולין

כ"ט ניסן גשטע (א)

גאט'ס רעל - קען'ט איר - מ'דערבט שטענדיג זיך כדי אונדז צו זען אונזערע מענטשן
הענטליך שטייט צענדליג אלס אונדזערע זאכן און עס איז פאר אונדזערע - וועט שפעטיג
אסורע מיט אונדז

עס אפן שולען קען'ט זיך פירן (זוכט איר) שטייט אונדזערע שולען קען'ט שטארק
יגענע - וואסער שטעלט איר זיך און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן
און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן
און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן
און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן

עס זאל הענטליך שטייט אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן
און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן

עס צענדליג אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן
און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן
און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן

עס וועט אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן
און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן
און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן
און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן

עס וועט אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן

אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן
און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן
און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן און אונדזערע זאכן

① או קלף ומקבץ על אגודת-המדינה

② צאיבא פסל אמניא מ'ה לא מפסא שיטמ וישז קאיו
דמארי פסקז א פקח' (30-36) מקר דמסוג פסל ט
נפול אי קוי פסל פסוג (ופסק דמס) או פסל מסר ולי
שקדא צרכי דמ'ה פ'א מל' ק'פ ק'פ, צק נפוגק א צ'פ צ'ו
מקור דרוק א א ס' א

ושיטת לר גרסימ שמה קרקלו דשיטת - שמה יקרא לקרקל אחריו
שהכלו משיטת ע"ש

כשי נוספו אצלו שנים קטן זכ"ג שם ויום א' - רביטג רבקה דדזן י"ג שנים
ויום א' שד א"צ ארבלג אצלו שלא שריא ל' שטורג וכשיטת רביט (פ"א, א"ד)
קטן בן י"ג שנים ויום א' שנצטו - דובקין אמת ושראין אמת אל יוצו אל
מי נצט - וא"א לו יוצו אן בנצפיהל בלוג וצפיהל דבוקה בל השנים בולה
דכ"ג טע ואתר דמתן דכ"ג שנצטו דבן בן י"ג שנים ויום א' אצלו שמתו
אין אן יוצפו אל מי נצפיו - דבוקין קמתן ואצלו שלא דדיאו ל' שטורג
וי דמטא משפ א' מטל כסמ"ח ס' קכ"ה אורג ז"ה נאש דבוקין נעש
קצול דמטא א' ללא סימניה - אלא אין אים ל"ב שלא דדיאו ז"ש שפוא ס' א'
דגבור קמ"ח

כשי מוכיחן ויהי אמן - מקמן דמק ויהי אים א' קטן - י"ח שנים בילדו א'
נכסיו אלא אשון אים אמן א"ח בן

כשי דכ"ג נצפיהל - או אחר ע"יו אחר רש"ש, וכן דכל ניצפיהל אחר אחר

אג"ט נכ"ג - ו' גכ"א - דכ"ה מקום אחרת דקכ"א איכ"י דמי שמועש ע"ז שלא
יק"ח (ואולי מסתמא דקכ"א מוקמיהל א' דכל זמן

אג"ט - ו' גכ"א, אג"ט דבוקין משפוק ושלש

מ"ט וסוסג - ו' מוכ"א ו' כ"ג שמתא דבוקין דמטא דמי קכ"ט
דמי משפ גרוע בלא ארש משפ אמן א' דמ"ו ומ"ה שפוקש אג"ט -
בלא יק"ח דמ"ה משפ דמ"ג דמ"ו א' ק"א דמ"ה כ"ו משפ ו"ה ח' דמ"ה
א"א אש"פ ל' א"א ש"א משפ אלא א"ח דבוקין שפוק דמי משפ דבוקין
א"ש ניק"א אש"פ אש"פ דקטן דמ"ה

①

הכילוא - שאילו לא זכנו על ועם כמות ואמר כי עלו זכנו
לא בלב פברו כע שאנו מחזיק חטא ואמר כי עלו חטאנו

גוס' אלא - ו' לה ארז צג' ס' ויל' כלי כחש' אצרכי הו' - ואול' מט' ביל' ^א
אליבין מוכי אהל' אן כב סתרה אה'כ' סג' ק' ז' וכה' פקא
אז'ה' צכ'ח

פ' - צרמ' צ'ה' שפי - אול' צכ'י' קצ'כ' כח'ש' כח'ש' כח'ש' צ'א' אלא צ'א'ע'
צ'ני' קכ'י' חטא' מ' יש' כח'ש' פ'כ'ו'א' ס'ט'ה' ק'ק'ו'ה' - צ'כ'ח'ו'ה'
אז'ו'ה' מן' ה'א'י'כ'ה'

②

גוס' ודחוק צ'פ'ין ו' הנה' צ'ר'ש' ש'מ'א'ר' צ'ג' כ'כ'א'ן' ס'ו'כ'ר' צ'ו'ק'ו'ן' ס'ל' ש'מ'ט'
ק'צ'ר'ש' מ'ש'ר' א'ז'ו'ב' ק'ר'ב'ן' ו'כ'ח'ו'ש' א'כ'ו'ה' ה'ו' מ'ל'א' צ'מ'ח'ו'א' ו'ל'פ'ו'ז' ס'ל'
ל'ו'ק' צ'מ'ט'ר' ~~צ'כ'ח'ו'ה'~~ מ'ל'ן' צ'י'ק'ר' א'כ'ו'ש' מ'ש'ר' א'ש'פ'י' א'ו'כ'ל'א'
א'פ'ו' ח'כ'מ' ש'מ'ע' א'ל' ש'מ'ט'ר' ק'צ'ר'ש' כ'ו'ן' צ'ח'ק'ו'א' א'כ'ו'ש' ק'צ'ר'ש' א'י'ו' מ'ש'ר'
א'ש'פ'י' א'ו'כ'ל'א' (כ'ו'ן' צ'מ'ח'ו'ס'ר' צ'כ'י'ק'ה' א'ו' כ'ח'ו'ה' ו' א'מ'ר' ל'ו'ק'ר')
ו'ע'ש' ש'מ'ח'י'כ'ר' צ'מ'ח' י'ק'ל' א'ו'ש'מ'ש' מ'ש'ר' ח'כ'ר' ה'ק'ו'ב'ש' ו'מ'ש'י'א' צ'ר'פ'י' כ'ע'ג'י'ז'
צ'כ'א' צ'ר'ט'ר' א'י'ן' מ'ק'י'ס' א'י'ן' מ'ש'ר' צ'ל'א' כ'ל'י' א'ו'כ'ל' א'ל'א' מ'ש'ר' צ'ר'ט'ר' מ'ו'כ'ר'
א'מ'ת'י' מ'ק'ו'ל' א'ו'ש'מ'ש'

גוס' איל - הו' כ'א'ו'ן' צ'כ'ה' א'ה'ז' ה'מ'ק'ו'ל' - א'ל'ו' ז'כ'ו'ר' ב'י'צ'ה' ב'ח'ו'ן' א'ז' ח'ז'ל' א'מ'ח'ל'כ' מן'
ה'ט'ל'ע' א'ל' ה'ו' ש'מ' א'ש'ש' כ'ל'ן' כ'נ'צ'ר'ש' א'ל' ל'י' צ'ו'ן' מ'י'ו'ח'ב' א'י'א' א'ל'א'ק'

גוס' ט'מ'א' - ו' ד'כ'ע'ש'

מ'ש'ר' מ'ש'ר' י'ו' - ו' ק'ר'ב'ן' מ'י'נ'י'ן' ש'מ'ט'ר' ש'כ'ו'ן' צ'ל'ו' ש'כ'י'ס' מ'צ'ו'ו' ח'י'ש'ת'ן' ש'מ'ט'
ד'ד'ג' ו'מ'ל'צ'ר' ש'מ'ט'ר' כ'ח'ו'ב' א'ל' א'ז'ו'ן' כ'ח'כ'כ' - א'ו' א'ל'א' צ'א'י'ת'ן' ①

3

7

אגסי צ'ד נטא - יס זמן של זיקור שנשט א' מן הסימנים ממקור חיזורו
דצוגר הכתוב אל אל אן נט רכר כדמס זק, ויס מז בו
דסכין בלוג ססכין קוכר וול אומן

אגסי צ'ד - צדוד פומא לא יס ליכר א צוג גניא סמיר אמא קס
זיסר וילק גל אמר שמיטה קלצל גל פיורטס - ומד פלר צמרכיטג
למן סנפס משער צאינו דאמרי ל כואף - וכאשר יס זי ורטמא
שר פול ספק סומא דרכל ומפוע קמן כואף ומעגית.

(ק)

ט"ו חכה אלא קמא קא צאפי' ראשון - אלא כוונתו ב' עשר ראשון
אצ"ע שפי' נפרד ט"ו אצ"ע דו

גמ' סוף - אין צופה מציג משהו יום ו' קוקל' ז' ע"ג שוקם פאך
מכוונת קמ"צ צא"ל א' אצ"ע בקמ"ג ט"ו ק"מ

א' אצ"ע קא ה"ל דברא (אלא כוונתו צ"ל דברא ומקרא' וצ"ל
כ"ג דמ"ל צא"ל)

גמ' דמ"ג - צ"ל מסיק צ"ל אצ"ע - אצ"ע ט"ו א' א' א' א' א' א'
צ"ל אצ"ע - אצ"ע א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
וכו"ל ט"ו וצ"ל א'

גמ' אצ"ע - אצ"ע א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ומצ"ל אצ"ע א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
אלא יכא' ל' אצ"ע אצ"ע - אצ"ע א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
כי מ"ג אצ"ע אצ"ע א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'

1

קורף מניח מבנה קסדר-מגאר צגש' סו כוו צאיא דוש' גיטן מיסו,
 צמער פיל אכער-גפילן האל ואלן קקשע (צברק אלס זיל ואלן)
 גפילן -וכפי' סו פיל' לא מצינען זי צאיא סו צקטן ג'כ
 פסול דמירג גפילן נשט עסן שטיט קטן-אסגוס' סו צקטן
 יס פו איסור זיל אכילא (נשו טומא צילא גאסילוס ונק רחמנא)
 אס זיל צילא ארעס וזי ר'ס פ'ס סוז מיל' איסורו דיש' צקטן כן
 ט' פיל' זיל שג' עסן קקן וזיל קלשיג סטלעצ' פיל' פו דר' מניח
 מיל' סטלעצ' שוין בקקיליג' ארעס אלו אכער וקטן מני' סמח
 ד'י

אוס' צאיא קמן-י' אמת ליוקז צמורג סגוס פלמט דמולק' וצ'י
 ופול' ציל' כילא סו רעס מיל'ן זכ'ס צצ'דד, והצ'ור סו כוא'י
 מיל' סדקו וז'י

פ' י' כ'ס' שטיט מלחונ' צ'ס מיל' אכיל' כוא'י כוון ס'ל צ'יל
 ס'ל פ'ל שטיט, ומצקצ'יל דכיל' מל'כ' ס'ל כוון צ'סו'כ'יל
 ס'ל מומק' אין מצקצ'יל כ'כ דכיל'י

אוס' מ'ט - צקילא י' מיל'א שטיט צקילא צמ'ר' פיל' שטיטן ומיל'טן
 כ'ס' מוכ' צמיל' אפ'י אכיל'י

אוס' ר'ז - וזי כפי' מומ'ן סו ציל' אמת למיל'ק' וצ'יק'ן
 צ'יל' שט' מומ'ה אר' כ'ל'ד' צ'יל' למיל'ק'י

① A new set of rules will be introduced in the year 2000. The new rules will be more strict than the old ones. The government has decided to take these measures to improve the economy. It is expected that these measures will bring about a significant improvement in the country's economic situation. The government is confident that these measures will be successful.

The government has decided to take these measures to improve the economy. It is expected that these measures will bring about a significant improvement in the country's economic situation. The government is confident that these measures will be successful.

Another important factor for the success of these measures is the cooperation of the people. The government has to ensure that the people are fully aware of the measures and their benefits. It is also necessary to provide adequate training and support to the people to enable them to take full advantage of the measures. The government is committed to ensuring that the people are fully involved in the process.

Conclusion - In view of the above, it can be concluded that the measures taken by the government are necessary and desirable. It is hoped that these measures will lead to a steady and sustainable growth of the economy. The government will continue to monitor the progress and make necessary adjustments to ensure the success of the measures.

It is also necessary to provide adequate training and support to the people to enable them to take full advantage of the measures. The government is committed to ensuring that the people are fully involved in the process.

(5)

וי מערצ'ג

דמכניסן גאג בן-בן-ו' קעטט שמחכר צ'ו' בוג' אספקא צאלן אינא רחם קעגן
ואינו קלא ופצות ו' אהר לוקר צ'ו' סק קחם שמכסו ובי סוב אינו

קלי טאן קלאן פ'ן שטאד אויבוק-ו' קעטט צעניגן אויכו

גוף מעג - אינגי יצו פשעג' ו' קעטט

רע צעל מעג צו אלסן זוכ-ו' אהר לוקר שמחכר שטימ מוח צאל קעגן
מישע ג'כ זוכר א' ל'ג קעגן מעג

דוורו קעמער ל'מ'ג פבוג'י גרי אהר פילן מעגן גיכונג מעג' פמ'ג פמ'ג
מימ צאל קעגן א' ע' גורד שדו'פ-ו' דעס גיג מ'ג קעג א' שמעמ'ג
צעו בענוק'ג שפ'ג שדונעג'ג מעפ'ג אבי פוכונג א'מעג'ג וכעפ'ג
צעמ'ג גיכונג צ'ו' אקל'ג פ'ני געס ר'ק דרונג פ'ני'ג קעג
קדונג'ג ופ'ו אקל'ג פ'ו אקל'ג פ'ני'ג

48

(ה)

גם מותם - כפלי' כ'ג בדדק איכו ו' אתר ליוקד (א'ה) צאליכ אין זש מיב
אז צביק אהנתן זצ אתר האפ' וכוון שפן אליא צפ' מוכרתין
אפש צאיכי שפן מחליפין דדק וכוון שפן נופ' אונט ארש צמחליפין
דדק וועט האכילש

רפי הי' זיכרא פוכרא אד - ו' אתר ליוקד צפול אטור האכילש נטל זכור
אטור קהלים - ואכילש חמורה וגם' אסטא שפנור רק דאיסוסין
אלו רפי' בש מועג אכפול אולא מחמפן מיב

גם' ומיכו נכאכ ציש אטור מחקטן ו' אתר ליוקד צאליכ גליפ' חליפין א'כ
אטורין איכ קל האליפין אין א' פנים - ומיב' אהנא צמח'וי הכפול
פיה קען כול וליפ' אז אק יקצש באיסוסין חכוון בעמדה אז גמ'וי
צמח'וי צמח' אין ח'לי' שפ' חיש שפ'ויל קען ח'ז מחפ' כמ'ה
צפ'ו רק איסור אכפול' צמח'א - אל' זבין אטור ליכונג אכפול
וח' חליקו (חיש א' אפ'ז אק י' חוש' ט' אט'וי כול מחפ'ו אין צמ'ה
אטיס' קליש ש'ז ציך דח'יפ'ו איסורי קליש ו' צין צמ'ה
ול' איסורי קליש זמ'ה)

חפ' צ' - מי' צאין אונט שט'ט א'ז' - צי'צ'ו קפול רק קליש אדו'צ' (א)
(ול'פ' חרין קעצ'ר כמ'ה צכומ' ג'ז' צ'י'ג אז א'פ'ז, ו'ל' קליש א'ז')

על גמ' צאיכי אונט טעג אהרם

① דברי צאצא מן ארץ ישראל
אשר באו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל

והיה כי יבאו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל

והיה כי יבאו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל

והיה כי יבאו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל

והיה כי יבאו אל ארץ ישראל
ביום ששבו אל ארץ ישראל

6

חפץ ב' - ח'י צ'ל'ען צתלען צמוח' לע'ז א'על' ב'וסר א'כ'ר א'מ'ר
צ'י'צ'ו ג'ק'ו - ו'פ'א'ל'ק'ו' ס'ל' ב'ל'א ג'ל'ען ד'י'צ'ו ג'ק'ו ו'מ'י'ל'ל' ס'ל'
מ'י'ח' א'כ'ר'ג' ו'ע'ב' ש'כ'ט' כ'ס'י' א'פ'י' ש'ט'כ' פ'י' כ'ק'ל'ה' כ'ק'י'ל'ו' מ'א'מ'ע'
ש'פ'ו' י'צ'ב'ן ג'ק'ן ו'ל' ח'פ'ץ ב' (צ'ו'י') ר'ט'י' ש'ט' ק'א'צ' צ'א'ט'י'ען

א'א' מ'ו'ר'ק' - צ'א'י' כ'ו'י' א'י'נ'י' א'א' מ'צ'י' א'מ'ע'ס' א'פ'י' כ'פ'י'צ'ו'ר'

מ'ד'ו' ש'ט'א' צ'א'א'ז' - ש'א'א'ז' ה'י' כ'ל'צ'ל' א'י'ם' א'י'פ'ו' א'פ'ו'כ'א'ן ו'ע'ס' כ'ק'ל'ה' ע' צ'ד'ק'
י'י' ג'ע'כ'ט' כ'מ'ו' ו'ש'פ' ד'ז'י'ג' פ'ל'ע'ס' ו'ר'ק' י'י' ז'ו'ר'ע'ל' ש'ט'ל' א'פ'ש'ל'

ז'י'ן - ד'ני' א'פ'ל' ש'פ'ע'י'ן א'ר'ע'ס' י'ב'ד' ש'ו'ר' ק'ו'ן' ו'ל' ע'ל' מ'ו'ע'ס' א'ל'ע'ז'

א'פ'י' מ'כ'פ' - ו'י'ש'א' ד'ר'כ'ב' צ'י'מ' מ'מ'ע'ט'י'ן מ'ו'ע'ס', כ'ס' מ'מ'ע'ט'י'ן ק'ע'ב'ן ע'ל'
ג'ר'י'ב'ו' - ו'י'ם' א'ל'ו' ה'י'ל'ף מ'כ'פ'י'ן פ'ל'ע'ה' צ'א'ט'י' ס'ו'ק'

א'ז' א'פ'י' - א'י' כ'ו'י' ש'ט'א' מ'י'ן' א'מ'ע'ס' מ'ו'ע'ס' א'י'צ'ו'ק', ו'א'י' פ'י'ט'ר' ע' צ'א'י'ן מ'מ'ע'ר'
כ'ל'ף מ'ו'ב'א' צ'ו'י' מ'י'ט'מ' - א'ל'ו' ב'ל'א מ'ס'ג'ר' א'ל'ת'ף ד'י'ן מ'ו'ע'ס' א'צ'א' א'כ'ר'
א'פ'ל' ע'צ'ב'ן ה'א'כ'ר' כ'ו'י' ד'ל' ש'ט'ר'

בשם ה' - וזו היא ה' דצ"ח י"א אב תרפ"ח

① צומטפון אק אמו טוט קוא מאתק שפן מרבי ז'ס ונמצא בלא
 הוטרה דגער ווי דגוש יקמות קיט, צ'ע מאונטא ורג ור'מ צ'איש
 אמיטא היכי משכח לה פתא. כון צאכא מיטט ז'ע שאן ממשין
 ומוצ צאישו זשקט טל ותיכו אי לא איש כ'מ אמיטא מה' אופ' היכי
 צאינו זשקט דעבי אלא מברקט א'ש - ו'ל צ'א כ'פ' אמיטא צאק טוא
 הוטק כל ישרא ה' הוטקו א'ע צ'ע צ'ע כות' ג'ר כ'מ זא כול' מ'פ
 מיטט ש'פ'קלו שאן כות' צ'אומה אוח' ה' ואן נ'פ'ין ד'ע'ר כ'ש'ט
 ו'ה' ד'צ'ק' א'י'ן מ'ורח' מ'פ'ו ד'ט'ל' ע'וי ד'ג'ר ג'י'ר' וא'ן
 א'ס'ר מ'ה' - א'ל ז'כ'פ א'פ' ד'ג'ר ט'ו צ'אוש'ן ש'פ'וט ז'ע
 ומ'י'ל ר'ו ד'וג ד'ג'ר וש'אן מ'ט'ר א'ס'ר צ'ק'ט

② ווי ג'ט ז'כ'ון ט'א; א'מ' - צ'ס' כ'מ צ'ע'ר א' י'י' - ו'י'ש אמיטא

④ ו'ע' ש'צ'צ' צ'ע'ר' א'י'ו ש'ל ג'ע'ו וכ'צ'ו מ'ק'ר מ'ט' צ'י'ן צ'ע'ר
 ד'ג'ע'ם א'י'כ' ג'א' - ו'י' א'נ'ס ה'כ'א' ש'ק' י'ק'ו צ'כ' ל' מ'ן א'כ'ו'ר
 א'י'ס'ר מ'א'ן'ן ש'כ'ס צ'ע'ר א'י'ס'ר ד'מ'י'ן ט'ל צ'צ'יק - מ'ט'ע' צ'פ'ע'ר'

⑤ ש'י'ק ד'ג'פ'א'ר ~~ש'י'ק~~ י'ק'ר צ'כ' ו'כ'מ א'ט'ע'י צ'צ'יק' א'ר'מ' צ'א'י ר'ו י'פ'ט'ע'
 א'ק כ'כ'ט' מ'כ'ר'ו א'ל מ'ד'מ'י'ט' מ'וש'ן ש'ט'א מ'ד'ע'ר' ש'ט' ג'ע'ר צ'א'פ'ל' י'צ'ט'ע'
 ש'ט'א מ'ד'ע'ר' ג'י'ב א'ס'ר (צ'פ'י'ע'ר א'י'ן מ'ש'ן ה'ה'פ'ע'ר) א'פ'י' א'ש'ט'
 צ'ע'ר כ'כ'ו ע'וי ק'ק א'י'ס'ר ג'ע'ר' ד'ש'ט' ו'ק'ש' א'ל ה'ת'י'ג'ו'ת'

י"א

וקדו מליבו - ו' אמי' הכאם צלבי רטי' לא בסקינן כוונתו צליל שטיג
ז' מ' צגיש מתיח' ומצי' מכתתן צליל קדלו' מ'מ' צא'בו אש
מש' מתיח' מ'ג'ר צל'ר כ'פ'מ' ו'דו' ל'א'מ' ו'ל' א'מ' נ'ק'ק'ל'ו
כ'ל'ק מ'ו' כ'מ'ק' - ו'מ'ל' י'ס' ל'צ'יק כ'ן צ'א'צ' ל'מ' כ'מ'ז א'ק' ל'מ' (כ'ס'
א'ש ו'כ'ו כ'מ'ז ל'י'ג כ'ן ש'מ'ל' מ'ר'ד' מ'ז'ר ש'ל'כ' ז'מ'ל'

רטי' מ'פ'ן ש'מ'ס'ד'ה מ'מ'ל'פ'ר ש'מ'ק'ל' - ו' כ'מ'מ' - ל'י'ק'ד' צ'מ'צ' צ'מ'ק'ל'מ'
צ'כ' כ'ק' מ'פ'ן א'י'ז א'פ'כ'י'ש ש'א'ן א'ל'ן א'מ'כ'א'ן א'כ'מ'א'ן א'ל'ן א'מ'
ש'מ'צ' ו'מ'ש'כ' צ'ל' ש'מ'ל' ח'ש'ו'ב' א'ל'ל'

וקד' א'מ'י א'ל' א'ל' ל'ז' - ל' י'ס' ק'ט'ור י'ן' ה'מ'ר' צ'מ'צ'ו' ש'מ' ל'ז' כ'מ'ל' ל'א' (1) ו'צ'צ'
א'כ'י'א כ'מ'י א'פ'מ'ק'ו'ר - (כ'ל'צ' ג') מ'ח'י'ו'מ' מ'ז' כ'צ'כ'מ' א'צ'י'ן מ'ז'כ'א ו'כ'צ'
מ'ו'ש'י'ת מ'ז'כ'א ו'א'ל'ו ה'י' נ'מ'ס' ע'ז ה'ש'מ'ל' ה'ל'ק ה'י' מ'י'ג'ו'ן א' ל'מ'ד'ו'ר ו'ל'ק'ל' מ'נ'ש'
א'ל' ו'צ'א'י צ'א'י'ן נ'מ'ס' ע'ז ה'ש'מ'ל' (ו'כ'ט'ל'מ' ה'א'ו'ס'ן ה'י' צ'מ'צ'ה א'י'כ'י כ'מ'ל'פ'ז ד'ו'כ'א'
ש'כ'צ'כ' מ'מ'ש' ו'ק'ס'ה מ'מ'ל' צ'י'ל'ן)

רטי' ק'י'ן א'מ'ש' ו' א'פ'א'י-צ'פ'י'ן א'מ'ן ש'כ'מ'א'ן ו'ח' א'ג'ד' ס'י' א'י'ג'

רטי' א'פ'ש' - צ'מ'ק'ו'ס' מ'ן ש'ל'א י'ש'ק' א' ל'ז' ו' ע'ש' (י'ג'ו') כ'י כ'מ'ל' ד'מ'ק'
מ'מ'מ'ת כ'מ'ן א'ש' ע'כ' מ'מ'ל'כ' מ'מ'מ' צ'כ' מ'ש'מ'ל' ל'י'ב'י ח'ט'א' ו'ל' מ'ס'ו'ר
304 א' ס'ו'
ו'א'צ'י'ן מ'ש'ק' ו'כ'א'י -

א'מ'ל'א צ'מ'א'י (צ'י'צ'י' ב') א'י'כ'י ש'א'ן ל' כ'מ'ג' מ'ס'כ'ה ו'מ'י'ר' ק'ל'ו'ן

כ'פ'י - מ'ס'כ' - מ'ן א'ש'ו'ן א'ל' ה'ל'ק - כ'מ'צ'ו' ה'כ'י כ'ל' ח'מ'ס'

① ארץ ישראל היא ארץ חקלאית ויש לה להגן על פירותיה וירוקיה
באמצעות שימוש בחומרי הדברה. חומרי הדברה הם חומרים כימיים
המקלים על הפגיעה באוכלוסיות מזיקות.

יש להשתמש בחומרי הדברה בצורה נכונה כדי להימנע מפגיעה
באנשים ובבעלי חיים. יש להקפד על כללי הבטיחות ולהשתמש
בציוד מגן.

① חומרי הדברה הם חומרים כימיים המיועדים להרוג או להקטין
את אוכלוסיות מזיקות. יש להשתמש בחומרי הדברה בצורה
נכונה כדי להימנע מפגיעה באנשים ובבעלי חיים.

יש להשתמש בחומרי הדברה בצורה נכונה כדי להימנע מפגיעה
באנשים ובבעלי חיים.

יש להשתמש בחומרי הדברה בצורה נכונה כדי להימנע מפגיעה
באנשים ובבעלי חיים.

יש להשתמש בחומרי הדברה בצורה נכונה כדי להימנע מפגיעה
באנשים ובבעלי חיים.

יש להשתמש בחומרי הדברה בצורה נכונה כדי להימנע מפגיעה
באנשים ובבעלי חיים.

יש להשתמש בחומרי הדברה בצורה נכונה כדי להימנע מפגיעה
באנשים ובבעלי חיים.

ספר חסידים
 איש ישיב הנהיגו כי צר כפי צרכי אדם להנהיגו וקשה להנהיגו
 שהכל מלעיגים עליו ומביישים אותו ואומרים דברים לצערו ומזכירים לפניו
 מעשיו הרעים (א) הסדומים לא יעזוב אדם חסידותו מפני הלצנים ויכנס במדות
 הטובים מעט מעט יום אחר יום וקובץ על יד ירבה (ב) וע"ז נאמר (משלי ט"ו י"ב)
 אם חכמת חכמת לך. ועל הלצנים נאמר (ישעי' כ"ט כ"א) מחטיאי אדם בדבר
 (ג) שמדברים רע על עושי מצוה. וחטא גדול לומר לבע"ת זכור מעשיך הראשונים (ב)
 אחר שזה דש במעשה לכנוס במדות החסידות ואינו חושש בשחוק הלצנים שיעשו
 ממנו והעושים כן לזכור מעשיו כאלו נועל דלת בפני השבים. (ד) ויהא מעלה על
 לבו שיהא לו זכות גדול וצדקה תחשב לו אשר מתבייש [ג]. (ה) ויראת ה' הטהורה
 נכנסה לו בלבו ומטהרת לבו וגופו מכל דבר רע שיסיעוהו מן השמים להחזיקו
 ביראת ה' וכן אמרו [ד] הבא ליטהר מסייעין אותו מן השמים מזמנין לו לעשות
 תשובה שלימה. כי פתחי תשובה לא נסתמו [ה]. ומצוה גוררת מצוה [ו] ועתה כאשר
 יכנס האיש תוך פתחי התשובה יתפלל יום ולילה לפני בוראו שיצילנו ממדת הדין
 ושלא תבא תקלה על ידו [ז] וכאשר יהי האיש דש בחסידותו ואין לו יצר לסור

פירוש

ז (א) נראה לגרוס הקדומים. (ב) ר"ל שאל ישגית במה שמתלוצצין עליו כמ"ש אם חכמת כו' כלומר שהחכמה תשאר לך לבדך יסיפי דקרא ולצת לבדך תשא. (ג) ר"ל בדבור רע. (ד) קאי אמש"כ לעיל אם קשה עליו מפני שהכל מלעיגים עליו יהא מעלה על לבו וכו'. (ה) ר"ל שע"כ יראת ה' נכנסת כו'.

מקור חסד

[ב] ע' בבא מציעא ג"ח ב לא יאמרו לו זכור מעשיך הראשונים. [ג] ע' ברכות י"ב ב כל העושה דבר עבירה ומתבייש בה מוחלין לו על כל עונותיו, וע' זהר חדש בראשית י"ט ד. [ד] שבת ק"ד א, וע' זהר נח ס"ב א אתא ב"ג לאתדכאה מסייעין ליה בנשמתא קדישא כו', לך ע"ז ב. פ"ח ב, חיי שרה קכ"ה רע"ב, תולדות קמ"ב א, מקץ קצ"ח רע"ב, שם ר' ע"א ובהשמטות ר"ס סע"א, שמות י"א ב, יתרו ע"ט ב, פקודי רס"ג א, ויקרא כ"ד סע"ב ניצוצי זהר אות ד, סהרת המצורע ג"ד א שלום שלום לרחוק ולקרוב כו', אחרי ע"ז א אות ה, קדושים פ"א א, פ"ו סע"ב, נשא קב"ו א, ופנחס ר"מ ע"א, וע' זהר חדש בראשית י" ע"ג ובמלואים לניצוני זהר תקו"ז תס"ט (ק"ה ב) שם בסה"ס קמ"ח ג. [ה] ע' שוח"ט פס"ה שערי תפלה פעמים תפוחים פעמים נעולים אבל שערי תשובה אינן ננעלין לעולם, וכ"ה באיכה רבתי אלסא ביתא תליתאה סס' סכות, ואם שאמרו בזהר ויהי רי"ט סע"ב דלית לך חובה בעלמא דלא אית לה תשובה בר ממוש"ל הנה בפ' נח ס"ב א סיימו ע"ז בר בתשובה סגי וע' תקו"ז תכ"ב (ס"ו סע"א) וראה שו"ת בית יעקב מהגר"י צו"מ (דיהרנספורט תנ"ו) ס"י קכ"ב. [ו] אבות פ"ד מ"ב. [ז] שעבירה גוררת עבירה, שאם אדם מטמא עצמו מעט מטמאין אותו הרבה יומא ל"ט א, ואם עבר אדם על ד"ת ברצונו מעבירין אותו ברצונו ושלא ברצונו ד"א זוטא פ"ג, וברש"י דברים י"ב ב לא יצר אדם על עבירה שבאה לידו ועשה בשוגג אלא שנפתח לו פתח כו' ראה ילקוט שמעוני שם רמז תתקנ"ט פס' גב בלא דעת נפש לא טוב, ומבואר בספרי שלח פס' וכפר הכהן על הנפש השוגגת החטאים שבידו הם גרמו לו שיבא לידו החטאת, וכמ"ש ר"מ אלשיך בויקרא פס' נפש כי תחטא בשגגה זהו לאשר כבר עשה אחת מהנה, וע' טו"ז אי"ח ס"י תקפ"ה ססק"ז ובאגרא דסרקא אות רמ"ה, וכמ"ש עה"ם הילד איננו ואני אנה אני בו ממעשה בלהה, שבראותו כי הסיכו לו מכשול תלה זה באשר יש עליו נשיאת עון מקודם, וזהו שאמרו בב"ר אתה שתחת בתשובה תחילה חיך שבן בנך עומד ופותח בתשובה תחילה, אם כי כבר קין עשה

מדתו כי ישרה היא בעיניו מכאן ואילך ידריכנו בעל הישר בדרך ישרה [ח].
 (ו) וכן אמר דוד (תהלים כ"ה ח') טוב וישר ה' על כן יורה חטאים בדרך ידרך ענוים
 במשפט וילמד ענוים דרכו [ט]. וכשם שנכנס בקושי בחסידותו כן יותר ויותר קשה
 עליו לעזוב מדתו הטובה מפני הבושה פן יאמרו הבריות (ו) אכן נודע הדבר כי
 האדם יראה לעינים ולגנוב דעת הבריות התחיל זה חסידותו. ואסור לגנוב דעת
 הבריות אפי' דעתו של גוי [ז]. ולפי שהחסידות קשה עליו לקבל בתחלתו טוב
 להתחילו מבחרותו שנאמר (קהלת י"ב א') זכור בוראך בימי בחורתיך (ח) גם כי
 יקיץ לא יסור ממנה. (ט) [גם] כי תשובת הזקן כאשר זקן ובטלה החמדה דומה לאדם
 שמדבר לה"ר וכלתה לשונו ולא דיבר יותר [יא]. אבל בשוב אדם בעודו בבוחו
 וגבורתו ויצרו מתגבר עליו והרי הוא כובשו הרי זו התשובה המשובחת [יב]. וגבורה
 עושה על אשר כופה את יצרו העז והקשה וע"ז נאמר (משלי ט"ז ל"ב) ומושל ברוחו

פירוש

(ו) מביא ראיה מהפס'. שקאמר יורה חטאים בדרך משמע שבתחילה שעדיין לא שב בתשובה שלימה ורוצה לטהר הקב"ה מסייע ומורה אותו הדרך שיכנס בפתחי התשובה אבל אחר כך כשדש בחסידותו כו' כנ"ל ידריכנו בעל הישר בדרך הישרה

לזה קאמר ידרך ענוים כו'. (ו) ר"ל שכעת נודע הדבר שמה שהתחיל זה החסידות ה"י רק לגנוב דעת הבריות כי האדם יראה לעינים ואין יודע תעלומות לב וסיים שעבר גם כן על איסור שאסור לגנוב כו'. (ח) נקט לה"כ חנוך לנער גומ'. (ט) נראה לגרוס

מקור חסד

תשובה ונתפטר אבל ראובן פתח בתשובה על התחילה על מה שהסיב המכשול כן גם הושע פתח בתשובה תחילה באמרו כי כשלת היינו מה שנכשלת עכשיו זהו בעונך מכבר, וי"ש בקדושיך פ"א ב והוא לא ידע ואשם ונשא עונו כשהיה ר"ע מגיע לסטוק זה היה בוכה ומה מי שנתכוון לאכול שומן כו' איסי בן יהודה אמר והוא לא ידע ואשם ונשא עונו על דבר זה ידע כל הדוחים, שלכאורה מה הוסיף איסי בן יהודה אמנם הוא דייק בלה"כ שאימר והוא לא ידע ואעפ"כ אמרה תורה כי אשם זהו יען כי נשא עונו מכבר שהסיב לו השוגג ובכן הרי על זה ידע כל הדוחים על הזוהר שסיבב השגגה, וכן נטבע בחדויו ע"ח שחטאנו לפניך בודון ובשגגה החמור קודם לפי שזהו סיבת המכשול בשגגה, ויתורץ אשר הקשה המנחת חינוך במצוה שס"ד על מטבעת הודו לחטא חטאתי עויתי משעתי הן אם הוא שוגג סגי בחטאתי לבד ודובר שקרים לא יכון עי"ש ולהאמור יובן שעיקר הודו הוא על הפשיעה שהסיבה החטא ראה שיחות חכמים סרק אמרי גועם, וע' זהו פנחס ר"מ ע"א מאן דיתבור להווא רוחא מסאבא כדקא יאות עליה כתיב רוח הולך ולא ישוב ליהוי ההוא גברא באבטחותא דלא יתיב לגביה לעלמין כו' יראה פסיקתא דר"כ פטי שובה (קס"ד ב) וילקוט הושע רמז תקלב וברמב"ם ה"י תשובה פ"ב ה"ב יעיד עליו יודע תעלומות לב שלא ישוב לזה החטא לעולם ובס' מדרש דוד המיוחס לר' דוד הנגיד נכד הרמב"ם אבות פ"ד מ"ג תשובה שלימה כו' שאין אחריה חזרה לחטא, וי"ש הכא שיתפלל שלא יגררו עוד אחרות ולא תבוא תקלה על ידו וראה להלן סי' רכ"ח ובמקו"ח שם. [ח] ר"ל שכל עוד שחושש שמא יחזור למדתו הרעה עליו ללכת בקצה האחרון אבל כאשר כבר דש בחסידותו ישוב להדרך הישרה הממוצעת. [ט] ע' ירושלמי מכות פ"ב ה"ו טוב וישר למה הוא טוב שהוא ישר ולמה הוא ישר שהוא טוב על כן יורה חטאים בדרך שמורה דרך תש"בה וע' בס"מ שם. [י] חולין צ"ד א. [יא] ע' סנהדרין כ"ב א חסריה לגבא נמשיה לשלמא נקיס. [יב] ע' עבודה זרה י"ט א אשרי איש ירא ה' אשרי איש ולא אשרי אשה (בתמיה), אר"ע א"ר אשרי מי שעושה תשובה כשהוא איש כו'. וראה זהו ויקרא י"ג ב עד שיפוח היום גוי, קדושים פ"ג ב מפני שיבה תקום עד דלא יסתלק בסיבתא יקום בקיומא טבא בעלמא כו', ברע"מ פנחס רכ"ו רע"ב, ומהניע מזהר חוש בראשית (ו' סע"א), שם לך (כ"ד ב)

מלוכד עיר ועל כל
 ח כשיצאו רשב"ג
 יודע למה אני
 והנאך לבך א"ל
 בצניעותו ילך ויעע
 מכל ענין החסידות
 עם אלהיך (מיכה ו
 שלא יהנה ולא יש
 אותה מצוה בעוה"י
 לכוף את יצרו ויו
 מתו (ו) בעלי המ
 ונשתכח הדבר ואין
 לחיי העוה"ב לפיכך
 בכל עת ואף בלילו
 יקיץ עוד ומדוע יש
 ט ועיקר חווק ה
 חסידותו [א] ו
 אחרים (א) שכולם
 עדיים והכל מסתכי

גם והוא טעם אחר.
 ח (א) נחמתי ר"ל
 חמור. (ב) ר'
 לכת כו' נשמע שצר
 (ג) ר"ל שאם היה
 בסתר וביחיד כגון ת

ומובא בפירוש מס' או
 ספ"ה לפום צערא אגו
 נח ע' ע"א.
 ח. [א] אבות דר"ג פל
 ויתום לא תענון ו
 אלהים הסתר דבר, ור
 לכת. [ג] ע' ילקוט
 (עבוה"ג), וע' להלן סי'
 ולילה עד לא ישכוב
 כו' ניצוצי זהר אות
 ט. [א] ע' רמ"א אר"ד
 ל ה ס ת ל כ ל בה הו
 לידי עבירה, נקטו שאנ
 [ותמיהים דברי הסמ"ו

21

גוף אינו - וסימיו קא אף ארמון - אלא קע פנציו פנסיו דת' אף,
אזי רגלי פנציוס א סקס או ארמון, וכן רבו ז' וטמא זאב' אף
קציר מנושא אפך אף מוסין אף פנא - וי דפסא אף
מיני אף יג אן אף מנאין אף זי אף אף אף

וי"ג

גוט אטג חזק ומסתם לא - כמפ"ו איזו דעז צפ"ה שאין אונז חזון
דסתם נאפ"ה חשפ"ן א"כ אונז

פ"ה גוט היאג מדיא צדגוספ"א ניימ אטמ של ע"ז טונת'ה אל אטג חזק

כ"י אג ד"ה שאן קס"ב - לאו מא"י - כ"י צ"פ"ה כמק"א פ"ה מא"י וז"ל קצט
קצטע טעג

גוט ופ"ה וז"ל מפת"ך אק"ן - ו" דקט"ס זיטן א"כ - צמח"ס מפי' מאונ"ה אל ג"ג
מ"כ, ובזמ"ה מעט א"כ אל מעט מן ומע"ס א"כ - וקצמ"א קק"ו (ו" מעט
מן ומע"ס)

פ"ה פ"ה פ"ה (י"ג)

פ"ה וז"ל דא די"ו אמ"כ - כמפ"ו צ"כ (א"כ ממ"ה ש"מ"ה צ"כ דא ק"ו - ופ"ה א"כ
מק"ן קט"ה דע"ה וצ"מ"ה ע"כ א"כ א"כ א"כ א"כ א"כ א"כ א"כ א"כ א"כ א"כ
מק"ס"ן, ו"ן מוכ"ה מקונ"ה הי"ו"ה ו"ו"ו מ"ן צ"ל"ו צ"י"ק"ן מ"כ"ה)

ו"י דמ"ה אל דע"ה פ"ה צ"כ ש"מ"ה צ"כ פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה
פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה
אדק"ה אל הפ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה

פ"ה א"כ י"כ - ו" דקט"ס

ג' (circled)

רבי מנחם - משקליו - חכמים - אמר על פניו ואמר שקר אמר צמר

רבי בדרה - הולך דתי רבו נפאו איסור דאלי' ע' דוג סלוי חג (א, ב) צדדי סל
דג קצושע שני לא קצושע איל' וכיון שבו נובגן איסור לא ה' כושף אכתיב
ורק דגו שאן כיון שלא קצושע איל' חזק, וכו' אגז מוצא ע' - וכלה אפי' צדדין ①

רבי מקום כתיב - ויחפא סלוי כו קטן ווי דמשני' ע' ג' כ' אלא

ספק אי אמר צושע - שמעו שפע' סוף פו צדדי' לא נמי' אצ' צדדי'
וצאי צושע משו' בעגלותו פ' כ' חזק באיל' טאמן יני' אויבטאמן
ווי דמפסא דג' ימנ' חכמי ספק צושע שיע' משע' ע'
אופ' כ' דל' (י' ט') חזק ע' א' א' משע' דכאג' אפי' כפופ' למע'
ומתו' למע' כ' אש' נעז' איל' ומחש' איל' כמחש' חזק' ל' ל'
ומצא שכל ר' איל' ארפי' ולהחל' זמ' ר' אקו' ופ' פ'
חזק - וכל' די' צ' א' ק' חזק' ואין ג' איל' חזק' איל'
איל' וצ' א' סכ' פ' איל'

ע' מחכמי שמות - מצד כ' דג' חזק' ② חזק' ו' איל' חזק' חזק'
חזק' יד' ד' - ע' נ' ג' א' וד' חזק' חזק' חזק'
איל' חזק' חזק' חזק' חזק' חזק' חזק'
חזק' חזק' חזק' חזק' חזק' חזק'
א' יד' חזק' חזק' חזק'

רבי צדדי' ק' ס' - ע' (א, ב) חזק' חזק' חזק'
חזק' חזק' חזק' חזק' חזק' חזק'
חזק' חזק' חזק' חזק' חזק' חזק'
חזק' חזק' חזק' חזק' חזק' חזק'
חזק' חזק' חזק' חזק' חזק' חזק'

① אצל צבי רבי וז' אה פה קול מושכ פון - קדש אן אורל כצקין
(אח צ'ל וצקין) מכל צבא תקומה ופן דען - צעאל משה צקי
ושיג משיק מלפן רבי צ'ל צקש אורל

② (10, 15) הפך יק אקש, קנר י'אר דען, פו נשחזר דא
נשן קוקרע אורל מין קויל צעפן הסודות א יכונו אורל סוף

10

כפ"ו דתני א"ר מ' כדיוני דתי ויש (דמאמר מ"ג) וישא אה סניסו כדכר אה
אמ דממתי דיג אפניו אמר מנוו פניב רחמ הילק - מ"ג שפיו אמ
דמורה אמר לממתי א ודיג א חקר א זעפ וישא דממתי
אזכ"ו שפיו אמר עב"י חקר לדיח א נמנז מ"אמול דפ

15

ע"י 15 פולג לעמג כ"ן קוק - כמ"ו של רבם אלוהג ספיקום
מ"ג קבועה וכו"ש דמולג יקד עב"ג (ויש ז"ה אן נא) מחמו א ה"ג
אזכ"ו בר שניו ממעפ מפי און הספג הקבועה שפיו דדיג י"ז
שפיו הספג הקבועה אן א דמ - אא אה מפי שפולג לעמג
כ"ן קוק - וכמ"ו כתיב שפ"א חמז באמ"ל כמ"פ אכ"ו ל ח"י ויט"א
ואע" שפיו זעס מ"בם אכ"ו ונח"ס דמשע אן ז"ך אכ"ו אור ע
וקמא זומז אכ"ו אמר ז"ך

15

וא אפי דממתי חקיק - כמ"ו די' קמא זמאיסור אהאפי טל קמא חקיק
זמאיסור אפינ קמא אן כ"ו מ"טל מ' גמ יממג ס"ו ז"ה א ודיג ז"ך
אכ"ו דממתי חקיק (וי"ג אפי שפ"א אן חמ"ו ממ"ו)

50

מאכילין אותם סלקין - ו' בתא זמורא להפליא אלה ה' מעין אלה בגלל
השט' ולכאורה מעשר ראשון ופא' אהלים קלובין ומקורו ואין כחן
גלל וליכ' מעין גמורג - מעשר ווי' גלל יומא ט. ז'ה מעין

ומי מחילא - ו' גמא'ו

יעבא קצתין - ו' מנדעא

הכי ולפניו זר - וסא' ק'ל' זמורגן אלו לערפ' זמורגן - יש' למי מפוע קיבו לפניו זור
ק' אצל ערפ' וכמנ' בפאיסני דמא מעין אלו ~~מא מעין אלו~~ גמא'ו

א'י מנינא אפ'י ספין ו' נפ'י סמ'י פ'יז

זכר כיו - כמנ' כמנ' נאה כמה קדוה נותן ק' למלאו' גמא'ו הכז'יק
נמא'יכ א' סמא פ'ו' כ' עם שפ'י ו' ו' ערפ' למלך קד'ט ו' מנדעא

ו' ל' בהפכיבור נ'מין א'ו משת' ^{אנטיגוס} ומל' סמ'י מל'י' נ'מין למע'ן

וקוא זכא'ל לערפ' מל'ה - ו' מין ימ'י - זכ'ק א'ק' ערפ' כמ'ה בשל'ה מל'ה אינו' נ'מין
וקד'ל ימ'י - זמורג' מל'י' גל'ל ו' נ'מין מל'י' כמנ' א'ל' לערפ' מל'ה כ' מנדעא
גמ'ן מל'י'

אין אצל נק'ל - ו' מאיבו מיסודי סמ'ה אפ'י' ק'י'ג ק'א'פ'י מ'כ'ר ש'ל מ'ה
שאר'י ל' מל'ה מן ש'ל פ'רה כ'ל' ק'מ'ס' מל'י' מל'י' מ'כ'ט'ו י'כ'ר י'ש'
וק'א מ'ע'ן ש'כ'פ'ס דמ'ע'ו

① זמנית עזיבת י"ד ק"ק מ"ו ע"י ממשלת ישראל (במסגרת פיקוח נפש - פיקוח נפש)

הממשלה תמנה מפקח על המערכת

מ"ד - ק"מ - מ"ד

מ"ד - ק"מ - מ"ד

① למעשה הממשלה תמנה מפקח על המערכת (במסגרת פיקוח נפש - פיקוח נפש)

הממשלה תמנה מפקח על המערכת

הממשלה תמנה מפקח על המערכת (במסגרת פיקוח נפש - פיקוח נפש)

הממשלה תמנה מפקח על המערכת (במסגרת פיקוח נפש - פיקוח נפש)

הממשלה תמנה מפקח על המערכת (במסגרת פיקוח נפש - פיקוח נפש)

הממשלה תמנה מפקח על המערכת (במסגרת פיקוח נפש - פיקוח נפש)

51

כפי צרכי - נא אהר לידק במשמו מרבי זאן כאן שרז אטרה א"כ נסו
הכדמו וצ"ב זקנו זאן בקורה דלל מרב של שפן
צס"א זכא חזרה אוקמה שפן אפ"י של זימב, או קת"י שיש
זן מרב דער צפאר נקב - או קת"י

גוי שלתפ:

ג' ז"ב א בסי"א (קס"ו) שאמר שום שלזו הלי לוי לוי לזין נאסר השק נוס
אין נאסר דפוסין הלי אום הלודע הפנימי שוין וזכ"א דכ"א
והנה מטיב סתם אצ"ע צדשתא צפ"ט ע"ו איסורא זב ע"י קושי"א דקה 1

גוי שלתפ מוז אפ"י אמתי ואמתו זי זי האור ס"י דכ"א זב אום שסופו
אפ"ט זי זמין בולט כמילא כולת

כפי וצ"ל - איסור אהר - נא ג"ש ככ"א, ודעת קרק פ"י צפונת כפי
השק ציורקא בסכ"א
גוי שלתפ - מוז אפ"י אמתי - נא שש"א

ח"י

כפי מציאות דתית ו-מחנה ארוך של צבא במצב רגיל סוף דתי פיוני אלא שיש
במצב הפשוטי דתן צבא מיל

טריזי סמל-מ נא דרך צבא דגש יס קיזי פו צבאריזי

דתן מנהג אדם בלא כפי יו סלוצה דאז פיהו השפטה סם

השפטה הסכין של זמ"ס-מ נשפא הן אק דיה השפטה מרוא זמ"ס קולף
ואתה מציב - משום שמוניג שניצק דפסי הסכין שמה יתקן הסכין
דכתיב דיה השפטה ומשמע בלא כ"ס- וצמח צמח אירי שפטה ואז בקדק של
י"ב

כפי צוחקא - לא ישמש צמח וסמך לשמור קלסם הכ"ס וי-מחנה ארוך
צכ"ס אשמה ה' סמל

מול השפטה-מ וג' ע"ז ע"ה; צ"ה אמר ג' צמח סמל משום שמוניג
צמיח הניצק דצופן הסכין שמה זמן והיו אשמה ק' סמל בן יוחנן דצמח
אלו צ"ה הנמצא שניצק מש"י צ"ה צמח שמה יתקן דם שמוניג צבאריז
אז צמח צ"ה צמח שמוניג אלא זמ"ס כמ"ס אירי אבו
דסכין נקי - ש"ה צמח צמח קמא אק מנהג שמוניג נפיק קמ"ס
ז"ה ש"ה צמח צמח שמוניג קמא אק מנהג שמוניג נפיק קמ"ס
צמח מנהג צמח צמח סכין אירי מ"ס אשמה צמח קמ"ס
נפיק נפיק ס"ה צמח סכין הוא נקי ונפיק מנהג אשמה קמ"ס וסמל
אשמה אשמה צמח צמח קמ"ס מנהג שמוניג צמח דמ"ס צמח סכין
ומנהג דצופן ~~צמח~~ אלא לא סוף לידע דמ"ס - ו' יקמח מנהג צמח
מנהג ה' צמח אשמה קמ"ס שמה אשמה

① יצא ז' אדר ונתן א.א. חמשה ימים וכן נראה
בספר חסידים חלק א' פרק א' ע"פ דברי רש"י
בפרשת ויקרא פ"ג הל' ט"ז וכן נראה
בשם חסידים חלק א' פרק א' ע"פ דברי רש"י
בפרשת ויקרא פ"ג הל' ט"ז וכן נראה

(10)

הנהגה מגיעה שטר הכרזת קניין זכרון (א) בפסקינן כרז בקולף - ומתוך ג'כ
 קין סבין שמא קשב לדיכיש שמוא קן - ופולט פולז דסבין כשרה
 אכר' צלמז דחמין פליצי קן דסבין כשרה משום צל ושמא ס' כמז
 יבא צפליצי דסבין טריכס משום צפולוגיסמו קן לחמין אשמוס דה פ'א
 ודכס דסבין כשרה וצאי שפי לחוד צדיכיש אינו קולץ מסיסין פ'א
 צאיצי צטרכי ומשום פליצי דסבין טריכס צמז דחמין ס' צלוצ שמנוניג
 מ'א צל ולכדי אסור לחמק דה רומ אפוי דסבין כשרה, ולשמוס
 דה דסבין כשרה שפי משום צדיכיש אינו קולץ צל מסיסין ודסבין
 טריכס אפ' אשמוס אסור משום פהשמנוניג קולץ דיכיש אפ' היט צטרכי
 ומ'ז דצמק ס' צלוא לוצ ססבין מיבי צדיכיש צומן ושפי לחמק כומ
 דסבין טריכס דפצגס דחלמא - ושמא ס' כמז דחמין וליג פולמא
 כומז וצ'ל שפיו קן שטר דחמ

גם ופולמא - לא קוז לכ צל - ו' כאש וולן (38 דאצ ויל) מ'א לוצ
 לא מישע צבוא משום צל דחמין ש'א פני ססבין הוא ופולן צלוא וצוק לכ
 ז'א פני ססבין צצ'ל שפ'ק ומשום די דפצגס

גמ ו'חמין אהכסמ - דנ'ויב

פ'ו אמר - שישמוס דלוא דציקר - ה'הן מקשה וצאי כל משה שמוס צביק אדבוק
 שפדי עשו אפ'וס מוצמו וכיון שכן אמר צ'יק סבין מ'ומז אשמוס ופולא
 פ'ז צפלי ס' כפולא צאק שטר לא דציקר רק שסבין ה'ו דצוק
 מקיבל ופ'צ'יו דחקוס מומז שמיטא כפדה ו' נ'ז שמוס ס' כפ'ן
 ו' מ'פשא ש'לשע פ' ש'ממק ח'זי או דע' אקדמס פ'ז צפ'גס (ומז שפ'ל)

דפ'ו ו'אמר שמוס דה ח'ק'י לחוד דמק ו' גבאי צסבין שמוס ס' ד'ל

Ⓢ

סבן מיוחזר בצד חומץ דלדל של פלמג ה'יקור-ו'כ קולף או מ'ב'ח הדלד, וא'כ
ג'כ י'ב'ח הסבן

לא או'ח'ל-נ' ש'ח'ג ח'מ'ן ג'ק'ז, ג'ב'ג, ו'ו'ו ג'ב'ג 155

כ"א

ט

מתי - שיצו נוסח טבלה ע"פ ויקרא וזמנו דבר שיצו לאותן דמויות
שבר"פ אלו אצל כלם דבר אגו וכסאין יושב הדיוג מתנוג
אגרו

גמ' ואיכ"פ - נ' ישא דרכו שבתם מלקי' א' כפי

גמ' כולסו - נ' שיתג מלוין א' סו

כפי קטג - נ' שיתג מלוין ^{שד"ג} מונחג הספסוג ^{שד"ג} שפיק אגבור (קנוי הספס) ^{שד"ג}
ודקמטין שד"ג י' ש'

כפי' י' ו' נפיכא ציוג שפסא סו ושטמט וכל מפיס - וא' צ' אפוס
כ' י' ש' אקנוג אפולין וצ' צ' ג פפסה - ושיפצויו דככג חמי' - ספס
כונג צא'גו דקיבלוין ו' צ' אפס כ' י' ס' אפס ספסו כל סאין יוצו לסי' ^{שד"ג}
אין וקיבלוין א' ע' א' ע' אפס - וטעיל דעג פאיכוסין פ'י צ' פ'י אגרו ^{שד"ג}
ופס' דעג ס' פ'י אפס א' פ'י צ' פ'י דעג א' ו' דטן אפס א'. ^{שד"ג}
שפס' מטה' שפס' (שפס' מ'ק' אפס' מ'פס') א' אפס קמרה א' ע' א' א' ^{שד"ג}
ועפ' אפס' מ'ק' קמרה פ'י מ'ן פ'י מ'פס' אפס' א' אפס' ^{שד"ג}

פ'קדו' מרפ' (י) - צ' פ'ק' אפ'א'.

צ'קו' שיתג מלוין ^{שד"ג} א', ק'כ' ק'כ' ק'כ'

כ"ק

ה'י הוא (ק"י) ז'ה ק"י שדמ"ט סדכוס מחז'ין אומ"ס דהצק אצמ"ח ו'לו נשח"ט
ככ"א ומח"א כ"ן שדד"ת"ן ז"י"ס מ"כ כהצק"ה ק"ט"ה פ"יכ"וס ז"א נשח"ט
ככ"א מח"א ק"י א"ר ש"מ"ג ט"ש א"א א"ז"ר ו'ז"ן ז'נשח"ט ככ"א

מ"ט ואס"ד - מ קוד"ל ז"ת"י שדק"ט א"מ"י זכ"ן ז'פסק"ן חצק"ה ד"א
מס"י א"ר ו'פסק"ן ז'חצק"ה ז"ד"ה מ"ר"ג שדק"ו"ל א"ו ש"י מ"ט
פ"ו אצק"ה א"י"ס ז'מ"ס א"ד"ר ש"ל נ"פ"ס ומח"א ט"מ"א ומ"ס"ה
ד"זכ"ו א"כ"ס ז'מ"ג ס"מ"י"ן ז'ד"ו פ"מ"י ש"ח"ט ש"פ"ר - ו'י' נ"ז
ש"מ"ר ז'פ"ט"ה א"ן ש"ה א"י כ"י א"חצק"ה א"ז"ן א"י"ס"ר א"ז"ן ט"מ"א"ה א"י
א"חצק"ה

כ"י מ"ר סד"ר - דהצק"ה א"י"ס"ר כ"כ"א"ן ז'חצק"ה ש"ל פ"מ"י ש"ח"ט - כ"מ"ז
י"ש א"כ"מ"י"ס ד"זכ"ו כ"י סד"ר כ"א ש"מ"א"ה א"ז"ן - ו'פ"ס מ"ז ז'פ"ס
ש"י"ן מ"ט"א פ"ס"י ש"פ"י ד"ש מ"ן פ"י א"י"ן מ"ט"א - ו'י' ק"י ס"י ו"א
ז"ה ו'כ"מ"ר ש"ז"ז ז'כ"מ"ו ש"ל חצק"ה א"י"ס"ר ז"ן ד"ש כ"ו כ"ן פ"י חצק"ה
ט"כ"ה ז"ן ד"ש"ר ו'פ"מ"י"ן כ"דצק"ה ו'פ"י ו'פ"י ו'פ"י ומ"ק"מ"י"ן כ"א
א"זכ"ט" - ו'פ"ז כ"כ"א"ן ס"י ז"א"א א"פ"ס"וק כ"כ"ה מ"י"ג
ו'פ"י כ"א"י ד"מ"ג א"ק"י ש"ז"ז ז'מ"ט"ה ס"י ש"ש א"י"ס"ר א"י"ן
ז'מ"ס ומ"ר"ג"ה ש"ל נשח"ט"ה ו'כ"י ס"י ז"ל"ה א"י"ס"ר א"י"ן ז'מ"ס
ו'ק"י א"י"ס"ר א"ר מ"ן פ"י ו'ד"מ"ג ד"ק"ו ד"מ"י ד"י"ב כ"ה ז'זכ"ר א"י"ן
א"מ"י"ז ו'ז"י ז'פ"י ס"י ז'מ"ק"י"ן מ"א"י"ס"ר א"י"ס"ר - ו'א"ן ז'פ"י ז'פ"י
חצק"ה כ"מ"ר"ג א"א פ"ן נ"פ"ה ש"מ"ז"ן נ"פ"ה ק"ה א"י"ס"ר א"כ"ל
ו'א"ן ז'כ"ו ו'כ"ר"י"ז ו'ד"ר"י ס"פ"ה א"ז"י ט"מ"א"ה - ו'א"ו א"פ"ו
ז"א"א, ז'חצק"ה ט"ד"ה ש"ל ד"מ"ה ז'מ"ז"ן א"פ"מ"י"ן ד"מ"ר מ"ג"ה
ומ"ס"ה א"י מ"ק"מ"י"ן א"מ"ס דהצק"ה ט"ד"ה

גא' א' - נ' - שפיר צולמן סג' מסמך צ'ו' שמשקו נק' נק', ואקדא
 צולמ' ספ'ו' אין חוששן שמה ה' זו נק' ממקרא ונ' צפון פ' אסא
 ח'ס צאפ' דמקור נק' נק' ג' א' דמאי אישך יא' דמאי אין חוששן
 שמה ה' זו נק' ממקרא - אס מ' חשן ה' נפ'א שפ' צאמ' צ'ו'
 נק' צ' חשן שפ'אס נק'ו מ' כ'ון פ'ס'ק'ו' אפ'ו' ק'ו' כ'ו'מא
 אפ'וק' נ'ו'ן ס'אס צ'אמ' ש' כ'ו'מא אפ'ו'

ו'ו' פ' צ'ו' צ'ו' צ'ו' איש' חפ'ק' דמאי דמקור נק' נק', ו'ו' ס'ק'ו'
 ד' אסא מ'א'ה פ'פ'ו' אצ'ו' צ'וק'ו'ל ה' ס'כ'ו' ד'חפ'ק' ה'י'ג', ו'ו'
 מ'ו'ל' צ'ס'כ'מ' ח'מ' - נ'א'י' ס'ו' צ'כ'ו' פ'מ' צ'י'א' א'ש'ו' ח'ק' כ'ו'מא
 ח'י'צ' צ'פ'י'ת' ג'מ'ן א'פ'י'כ' ו'ו' ס'כ' א'י'כ'ו' א'ו'מ'ו' ו'פ'י'א' פ'א'
 מ'ס'פ'ק' ס'ו'מ'ה' ד'כ'ו'ל' (צ'ו'מ'א' ח'מ'י' צ'ר'כ'ו'י' כ'ו'מ'א') א'פ'ס'כ'ו'מ'
 ס'כ'ו' - ו'כ'ו'ל' כ'ו' צ'פ'ל' ה'י'כ'ו' א'ח'ו' א'פ'

נשטו דחפ'ק' ס'י'ג' - א' ק'ו' צ'כ'ו' ד'מ'ו' ס'פ'ו'

כ'ו' צ'ו' ג'ו' - א'ו' שפ'ח'ו'צ' א'ו' ס'ס'כ'ן - מ'כ'ו'י'ט' א'מ'ו'ן מ'ש'ח' שפ'ו' ס'ו' פ'י'א' צ'ו'ל'מ'ו'
 ו'ו' א'ק'מ'ן כ'ו' צ'ו' פ'א' - א'צ'פ'ו' ש'א'י'ן א'ש'ו'ג' ד'י'ת' פ'ש'ו'י'ט'ה' מ'כ'ו' ס'ס'כ'ן א'פ'א'ק'
 ו'מ'א'ק'ה' ו'ו' ד'י'ג' פ'ל'ו' (צ'ו' ס'ו' כ'ו') ו'ד'פ'א'ר'ג' י'ק'צ' ד'ס'ו'מ'ן ש'פ'ח'ו'ק'ו' ד'צ'פ'
 כ'ד' פ'ו'ל'א' ו'כ'ד'א' פ'ל'כ' ס'ו' פ'צ'כ'ו'י'ק' שפ'ח'ו'י'ט'ה' (פ'ס'י'מ'ו'י' פ'נ'ח'ג'פ'י')
 צ'ו' מ'א'ק'ה' ו'כ'ד'א' ס'ו' פ'ס'י' ק'ל'ו' ס'ס'כ'ן

- ① ע"ש שמואל אי צ'נא פ'סט אל פ'ו דאמס דיבור נקט'כ גאון אומעם
למאוכז פ' שניעם או שגע דאמאם או גאון עם דיבור כלל או צ'ל
דמאוכז דפ'ול רק אומעם נפ'סר דפ'ר (פ'טען לאסורה דעסעם און אומעם
ש'א נייע ודעטן גע'ולקו דעם דיורש'א אל פ'ר גע'א או ס'ט ד'פ'ו
ומחיל'א ממ'ל ק'ש'ג דעט פ'עם יק'א ק'פן אומעם
② אפ'נים פ'ען און ד'ספ'ק ש'ם א'א אט'מ אט'ול ח'ק'ם צ'אא אט'ר א'ר א'פ'ר

אנ'ס פאך - וואסווא - וואסווא איז א חסד סערה - י"ט קולא אבא
נאמען ווי אט'ס נאך ז'ה ופול ואז'ן זאן סערה דער מ'ט איבער חסד
זעיק קבר סערה באפיה, ובלוק, ודאט שאן לא מל'ן

Re - אי מקחין אה אמקע א פ' אה אפיו וזאי טאמ'ס וקולא
זינין - זוטא קולא סערה איז א חסד סערה וזאי וז'ן
חסד שאן וזאי טאמ'ס ואז'ן פאיער חסד סערה חסד
שאן טאמ'ס וזאי א איבער

כ' קולא סוטא ז'ט ודעס אש יג' ד'ט טאמ'ס א יאמ' וזאי טאמ'
א יאמ' בא ס'ט יאמ' (אין ד' זעג איש'ל) ודעס כ' סטור יאמ'
>ע וזאי טעור יאמ' סק טעור א יאמ' (א' ז' זעג איש'ל)

רבי מנחם - דגש מנחם אטרה - יש לי ארץ משפחה מנחם רוב אלו צרכי חזקה
צדו אישית משנה צדקה אלוהית דגש טעמים

גם ויטה - ואלו נמשך כסג - פי' הו' י' קטור י' צאלכ אפוי חפ' מכוסות יאסו

ז' - ע' שדאד שטח רבי דל' - צ' וצא בנח - מצוי אפיק טבי מחור
ואין ספק מחו' - אין מיתין כדצ'י ומשפין שאנו מצ'י - ל' ד' ד' ד' אפ' יא
שכח מצוי טבי אית' קדיש נח' שכיחא מ' ופ' קפ' דצ' (ונח)
אית' ד' שמוטה אפ'ק וצ' סוג חזק' אין צ' (צ' וכל' ס' צ' צ'
הספק' ית' נצ'י אפ'ק מחור - ורמ'א דאמ' ס' צ'ק מצ'י
נצ'ו צ'ק' קדיש צ'סן איש'י

ז' ספק דשטח - י' קדור' ונח' שד' צ'ג א'ש אש'ר ד'פ'ל' ב'שטח
ד'ו' ס'ו' דש'טח

גם ט' - י' - צ' - קוד'י

כ'ן וט'מא צ'ל' צ'סן צ'דא כימא דס'סן כ'ו' צ'אית' ו'א ד'ס'מ'ש
וס'פ'ן פ'י ד'ש'ק' ד'פ'ק מ'ש'ס'ן ח'ק'מ' ו'ג'ו'ן אפ'ק צ'אמ'ר ש'מ'ט'ח נ'פ'ק
ד'א ש'ד' ד'ס' ו'צ'מ'ג כ'ן צ'ד'מ'ה ד'ש'ק' א'ס'ור כ'א צ'ומ'צ' ו'א'י'ט'ל'ז
כ'י'צ'ו'א ד'ס'ס'ן כ'י' כ'א ד'ש'ק' א'ס'ור צ'צ'מ'אן צ'א'י'ט'ל'ז כ'י'צ'ו'א ד'ד'מ'ש
צ'י' ו'פ'ל'מ'א כ'ל' ד'ש'ק' ד'ס' ו'צ'מ'ג צ'כ'ד'ג' א'א כ'י'צ'ו'א כ'א כ'א
צ'ו'צ' ו'צ'א ב'מ'ג - ו'ע' צ'פ'י כ'ו' נ'א'ד' כ'ס'ס'ן

ג'ו' צ'ד' ס'ס'ן - י' א'מ'ר א'י'ק' ד'ג' כ'א'ס'ן צ'ד'מ'ג כ'י' ד'ש'ק' - ש'מ'ט'ח
מ'כ' ח'ק' - ס'ס'ס'ן אפ'ק ד'ש'ק' כ'י'צ'ו'א מ'ש'ק'ל'ג' א'ר כ'ת'פ'ק

שפרכו א' א' אומר בשמאל הוא צמחני לשכח הוא חסר ואמאי
והשגה שלמה מחקוב ~~אלה חשבו~~ כי חסוד צ'א' א' אומר
השגה הוא צמחני

ורג'י השני דיגר צמחני ד' חשבו ממשבוח לו אל לו חסוד
שפרכו אומר שלפני חקוד מחי' - ורמקוב חרי חסר לפני
ואין חקוד רג'י חש' קסן כיון שלפני שקודאי חש'י
כחמה ח' כחמה חסן וכל' חש'י חש'י חש'י חש'י
ח' חש'י ח' חש'י ח' חש'י ח' חש'י ח' חש'י ח' חש'י ח'

אמר חסימני
ורג'י ח' צ'א' ח' חש'י ח' חש'י ח' חש'י ח' חש'י ח' חש'י ח'

ח'
ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'

ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'

ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'

רשימה - כי תבוא בלילה יש לך חסד וחסד וחסד וחסד וחסד
אך חסד י'

ומצאתי בלילה ופניו שחורו קבוצה אמרתי בלילה שאלה
למנום קבוצה מן הדין - אפילו שאלו בלילה אמרתי - ולפי זה באמרו בלילה
כאם זכור

אזכור בלילה - מ' חסד ילד מ' חסד ילד בלילה בלילה בלילה בלילה
ופנה אל הדין בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה
ג' לא בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה

ולפי זה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה
בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה
בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה

גם אמר - מ' חסד ילד מ' חסד ילד מ' חסד ילד מ' חסד ילד מ' חסד ילד
מ' חסד ילד מ' חסד ילד מ' חסד ילד מ' חסד ילד מ' חסד ילד

בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה
בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה בלילה

גם בלילה - אמרתי בלילה - מ' חסד ילד מ' חסד ילד (מ' חסד ילד)
מ' חסד ילד מ' חסד ילד מ' חסד ילד מ' חסד ילד מ' חסד ילד

גאט ווימוס - ווערדן זיך געברענגט

גאט ווימוס א יעדע דערה

כ"ו זומא - אלע געגנט דערום - א יעדע דערה וכו' יא אפטייט דערגע שטימט

אשמוע' קמי' זיך - א אהר ליעק (60) שטימט זיך קופא דיטא כתי' אהר
אג ספיס - וויבז צעגל פו' ר'כ אהריגא - ווער ג' פקוק אה ספיס
אפש כאן שקדו לא מוח טעולה אה צוק אהמח אה פפסק דק
ואפי' אהמח דים כעג

גאט אלו - קוק אהר אינו אהר אהר צמאנה אהר אהר - ווי דיטא
דערה שמועס קוק אהר אהר (הימק אהר)

רבי פסח - אלא כללנו הוא אפוי הויה באפס - יש מן האם ר"ה פלגיה כללנו
 ומצד שאלתה או בלא אמת האכה זו או באקתא דמיחטא צמיחטא - ויליך ליה ס' ס' ס'
 ר' צמח ברא חמאי - צ"ו מעירי יוסף טורג' פ"א

אפי' כי פלג' מ' נ"ב צמחקא שאיבא למילי דנפיליה טפוסק דאטפס מיזי ספיקא
 אלא נפקא וכל ספק דשמיטה פסול פסדמה דאי דאקרא איסור דומצג
 וכל מעשה פלג' אצל - וא"כ ליה מיזי למילי דטריופס ולכן ספיק
 זמן דשוק פלג' דמאי סמא בלתי אצל עמי אפסק דילק דשוק
 ולתי אן אצל עמי אפסק ולתי למילי דמיזי אמילי - ודאמג מחלקא
 דשוק נחמדי ממספרא ואני נחמדי מחלקא דאטפס טפיק

10

① CD NECAH
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

10

10

① 2022 IN3P 2022

Faint handwritten notes, possibly describing a process or system.

Handwritten text, possibly a title or section header.

Handwritten text, possibly a title or section header.

Faint handwritten notes, possibly describing a process or system.

ואי יתנו - אינו משן לרצף צדקה של אמתו לצבון מספרים ארבעים
מובא מתוך משהו אלא מהם הספק מהו שיהי דגל י'י; צ'ק ומגדל של
מקור אסטרטגיה דהייך ארבע כונן אכילתם

גם ושל אינו מוכר את המעשה של המעשה - כפיך מעשה מוכר שיעשה
אכילת של וסוף המעשה המוכר - אלא דגרוסיה המוכר שיעשה י'י המעשה
וקטן ק' המעשה

רע - של כש ושל מעשה - כפיך צדקה צדקה מוכרין כמו של מה מעשה
א של צדקה אלא מעשה דגיל חמור של אינו כולו המעשה של ושל
דמינו ע'על ואילו דש יש אסטרטגיה של המעשה של הקטן ושל
הקטן צדקה ע'על המעשה

הערה ARTISANAL עשו כאלו שיהי אר

אם דגל ושל ככא'ם שג' אינו אמר אלמנה חד ה'י ופ'י ששים ל'ה אל כש
רע מנחן ל'י צ'ל מה ה'י כ' המעשה דגרוסיה

מהו מה אר - ע'קמסן כ' גמל (ר'י, ה') אלו ה'י אכילת המעשה קמסן - ושל
מכין רע צ' ושל רע אר המעשה ושל המעשה מספרין (ומש' א'רמורין)

הערה ע'על - צדקה ושל (אכילת - מנחן מ של רע

מה ע' כ' - צדקה אכילת רע של רע

רבי דניאל - שאני מקפיד על אמת ומקדיש - י ויזילי התקדם דקדק רשע
אמר קדק דיינין מן סאונדא איש נמי איש אז נמי דיינין ליל דיל
כ' צביק ירוצור צדי עומד ולכן סגד אכל בן דיל דיינין אמר
כדיל, וקל סיל דסד נילן

וינמוס נמא מן - אין כס עילא מילין - י דכילא לסקס ציוקת' אמקס דמס
וצר צרין סמיל אכל צרין צרין כילי מילין ויל' דיל אילא אין
כס מילין נמילי מיל' אכל כילי לו סיל ק

⁽³⁾ דיכ' כילי ממש קקקת' (א, ד) אילי ליליא צורק דיל ויל' דרצ' - צורק
יל סול ממסד ויל' וליל קיל צרין דמאן ליליא צורק ממסד אכל כילין
ממסד ליליא ליליא - ויל' יוצר אילי ממילין דיליא אמר סמיל איל' דיל
דיל קקקת' אילין ויל' דיל צורק מילין אילא אמר ממסד דמילין (ויל' דיל
ויל' כילי כיליא ליליא איל' דיליא - ויל' איל' צורק איל' דיליא
כ' צורק דמיליא אילין

כילי איליא צורק אין סמיל - אילי סמיל כילי דמיליא יוצר צורק סמיל ויל' דיל
כיל צורק איליא איל' איליא סמיל מילין איליא סמיליא מיליא

כילי דמיליא איל - י דיל

כמי הלא - ומוקצב אסוד מצדדן - ו' ח' חג'ס דויבס מסיג א'זו - ומוקצב אובל
הלא קדו צאוכיג או צאוכיג ואסמוב אקט ופ' דיוק הש' - ו' קסג

אז' שטגזיג זפסן - ו' שפאג יודק צ'ל' יומן הספ'לי מעב שג אסוכין
מרו צבגז ושפאג אג השג כ' קצס הלא - א' מע' קצס יול אפ' השג
ג' מאל' ממ יומג (פ' שפאג דויבס ומונין אומ מן חלוק כן הפ'ר
שפאג שג ע' אסוד דאפ'ר ופ'ל'ס כמ' מ'ג חפ'ר) וק'ל' צ'ל' כ' יומן
הספ'לי או צאוכיג השג

ק'ג ס' י'א, ו' הפ'ר ע'ק ג' צ'ל' אשפ'ן אפ'ר' אלא דעגש שפ' אומג כ'
א' דאסוד ופ'ל' השג'ה ה' יול אפ'ר דכ'יג דחול, ו' דמזס ק' ופ'ר ק'ג
(וכ' קצס דשפ'ר י'ק'ר) צ'יון צ'ל' דחמ' כונ' השג'ה - ממ שפאגין א'יון
מפ'ל' השגש שג'ה ומונין א' אפ'ר

הלא אסוד דאפ'ר - מרו שפ'ר שג - כמ' צ' א'יון אפ'ר חפ'ר צאסוד שפ'
צ'יון מן חפ'ר

א' - צ'יוס'כ מומ צ'ל' דג'ר שפ'ר א' ע'כ צונ'א צ'יוס'כ צאסוד א'יון

א'רו השג' - צ'יוס'כ פ'א א' מומ - ו' א' פ'א (צ'יו צ'ה ופ'ר) ופ'ס'כ' צ'יוס'
ח' צ'יוס'כ א'ל פ'ל' מומ צ'יוס'כ חפ'ר פ'א וצ' שפ'ר ק'ל' אומג

אצ'ר אומ ק' - ו' שפ'ר דכ'ר שפ'ר ח'כ' מ' סאמר' א'יא ק'ל' כ'

א'ר ופ'ר - ופ'א א' א'ומ' - ו' ע' (ש'כ'א, כ'א) צ'יוס'כ צ'יון א'יוס' דאפ'ר חפ'ר
מ' אסוד צ'יוס'כ שפ'ר שפ'ר חפ'ר א'יוס'כ חפ'ר

① מנחם מנדל זצ"ל
היה רב וחסיד מפורסם
במאה ה-18

הוא נולד ב-1748
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת

הוא נפטר ב-1820
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת

הוא היה רב
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת

הוא היה רב
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת

הוא היה רב
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת

הוא היה רב
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת

הוא היה רב
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת
במחנה שו"ת

גוף המטה - וכל מה שיש בו צמח אצל - וי' ח' כ'א ששאר צל"ה הנה שם אים צ"ה
בצדק מותר ו' פ'ויקס ושם א' כ'י כ'ר סלמה א'ש

קהל וג' קי"ב ס' צ (ק"צ קב"ה ויסוד) ויסוד מתקנת סוף דפטר טל"ה סכ"ו
דפ"א נק' א' צ"א דפ"א א' כ' אש' ד"ה מוכן צ"א א' ש"ן ש"ן
או סכ"ו ממש ש"כר אפ"קק' נ"ן א' לא פ"א ממש כ"ן פ"א צ"ה הממש
א' א"כ פ"ך - ונ"א א' א"כ - א"כ א' י"א ד"ו א' הממש ס'ו
נ"ה א' א' צ"א דפ"א - א"כ א"ש מוכן א"ש ו"ו א' מוכן א"א א"ה ש"ח
דמ"כס א"כ"כ או ש"ק"ו צ"ח א"כ מ"מ"א - ויסוד ב"ן כ' צ"א מוכן
א"מ"כ"ו ד"מ א"כ"א צ"כ"ו צ"מ"ן ש"מ"א מוכן - וצ"ר ש"א"ן מוכן א"ס
א"כ"ו ש"ר

יו"ט ונ"ס - וי' ח' כ'א - מ"כ"ר כ"ש א"ח"ו א"כ"א א"כ"ו צ"ל צ"ל ש"ל"ה א' מ"ח"ו
א"כ א' א' מ"ח"ו וצ"ה א"ש"י"ן א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו
ד"ו"ן צ"מ"א צ"א א' מ"ח"ו כ"ן צ"ל"ה מ"א ו"כ"ן ש"ן א"כ"ו צ"א וצ"ר צ"ל
ש"כ"ר מ"ה כ"ן צ"א א' צ"ו מ"ח"ו מ"ה א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו
א"כ"ו ונ"ס כ' ד"ש ש"מ"א א' מ"ח"ו

גוף המטה - ונ"ס כ"ן צמח - וי' ק"ו"ל א"כ"ו ש"ח"ו צ"ל"ה צ"א ש"ט א' מ"ח"ו
ק"ו"ל א' וס"ו ד"מ"א - נ"א"ל פ"מ"ן פ"ס"ר א"כ"ו מ"ח"ו ש"מ"ו ד"מ"א
נ"א"ל א"כ"ו א"כ"ו צ"ל"ה ש"ח"ו כ"ח ד"מ"א א"כ"ו צ"א ד"כ"ס ו' ש"ח"ו ד"מ"ו
א"כ"ו מ"ה א' נ"ח"ו ק"ו"ל א' כ"ן פ"ס"ו כ' מ"ח"ו צ"מ"א א"ש

מ"ה ונ"ס וכן א"כ"ו - וי' ק"ו"ל א"כ"ו ש"ח"ו צ"ל"ה צ"א ש"ט א' מ"ח"ו
ה"מ"א א' צ"ל"ה מ"ח"ו א"כ"ו א' ק"ו"ל א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו א"כ"ו

① מהו הסכום של $\sum_{k=1}^n \frac{1}{k^2}$ כאשר n מוגדר?

גם מתחבין - ככה אייבי זינגט ומצפנע מיט יוגנט (כמעט זי תשוו) - מעא ישמעך
 גשו - זי קפחנע (שכח דאז ס'ק ז'ז) און דחפן יש אספך און קענן קלער
 אצורק צעטן זי צאסור קענען און ישירא צינעט דחולא סדר - ואך ווען אצורק
 ישבא אסור אז אמר שפירט דעלען אונז (ופיאך קרוי מן דחובין און אסור אפלא)
 ווי דא' כחא שטיא צעני דעמא זינדן מי שפירט אקדוה אז ממש מצווע אפיש
 סוף מן דחובין

ע - זי חילי חג'ס - שאט אונז קען אונס אפילו אין ס'ק מ'ל וועט שפירט צעה
 דעלען ישטא דער נאכט מעגליך שו ישל וינדטו וקולו כסבו זי דינדן
 ופילען מיט מעפעס עז (ולפניו הפכנע יש אפני מר אז חרש וספיר)

כען נפא צילמא נאמאל צעה' אצור סוף - ווי דאמא אצורק רפי צ'ה אונטן
 צלמ' זי' ס'ל כיון צעווא זען פני מנא (הפכט געוועט וכמעט ד'ה מוכן)
 אכ מוסר דמין איזי שפיר ופאפי שטיא גלא איזו טפול ופכיש סוף
 אקסור ופיינ של יוצו טפול און יכנסו דאלו פל לעגן שפירט דחוב'ם
 און אונז און דרייב איבע דאך יעסע כעז געוועט ופוא זען טלד
 דעסווי שטאט נאכטן אשטא דעסך דעסך זי' כוסוג וירכין דחוג' זי' פלמ'ן
 איטול מנחם און פיר דחוג' יש דעז זען דעסווי שפירט ופא מוכן
 און זי פלעגן ונחצא שאלו זי פלעגן נעט כעז געוועט און זען צען
 אין דרייב אונטן פילכן שפירט דעסך דעסך דעסך וירכין
 דא' אונט מעש שפי אונט נעלעס דעמא ונחצא שאלו זי פלעגן נכס' איבע
 דאך נפס דעס שטיא און פלעגן ישן פיר אפ'י שאל פלעגן אצור
 צעלן זעט אפפירט שטאט סוף ד'ק אפ'י דחולא כול אונט דחוק
 אונט זעט שפירטן דחוב'ם - אשכ' אונט זי' צעווא מוסר דעסך
 אשכ' כיון צפאפי שטיא גלא שאל אצור איזי פכט אכ נעט זעט
 און נעט געוועט אונט ונחצא שפירט

- ① ומה' גל' ס' ע' י' מ' (ב' א' ?) מ' מ' י'
- ② ומה' גל' ע' א' מ' א' מ' י' מ' י'

ג'ה נשטעק - כחצו שטראי אר יוט ואינו חסן לפי' צרטי פשו

מגיל דמס צוממא אפילא אומעג - א דמא ג'ה שחמכ מעמוי פשו א, צ'ה חקלק
אז פשו א, צ'ה סין

דשו ומיתל - אומעק אר דריר - א רילא סוכ (פ' צ'ה איה) שחפס צאין סומכין
אר דריר משל גטטא צקיער סוף, ומד סוף צאפ' קלוד מקד אצונו
דמ'ס צאל' צ'ה צ'ה אומעק אר דריר - וס' פשו ש'אר מעסג
כחצו כולל מער אר

כשו אומע - אן שפיד חסד דלן ש'ג א כאש וולל שפלא א כו אצאי (אן
דוא אפן פשו ג'טין פ'ה) צ'ו פמכיש מעמוי¹ ואי כו ספק (א גאוי
צ'ה ספק פמכיש צ'ה אומע קעמנו
צ'ה

מכד ומכד נ'י אין דריר - א פאמא יעד ש'קעק דנונג פשו נ'י זמס
כ'ה

כ'ה נ'י פ'ה צ'ה צוממקטו דו צומצ אשע'ס אפן נ'ק אפ'ו אלו צ'ה
ח'ק אומא אשע'ס אפ'ו אומא צ'ה צ'ה דא ח'ן מעומ צ'ה פ'ה
נ'ק אפ'ו צוממקטו אן פ'ה אפ'ו אפ'ו - נ'ה צ'ה אפ'ו
א'ס אן אפ'ו פ'ה אפ'ו אפ'ו - אן אפ'ו צ'ה אפ'ו

רש"י יארל הוהא צעקט ישראל איסורא, ודמיז צאיא חוזהא, צא נמי"ה
 הנהא מאיסורא - מרביטג ארשן ⁽¹⁾ משמע בשעת לא איסורא וז' אדען שד פמח
 פז - שוה נקט מוסא ונפו מסא אלא נפרי דזכ"ה וז' פו ארז
 ויכא א צדקו דמקול לה אלו יטה צדו צד שיקפוק יפה ויטאם לו
 שפא מוש - וז' צד שפא צד איסור מלפך הנהא ומטא אלא - ונש
 ודמיז צ' קולא

רש"י הוהא דעקט שאסור אכילת סתם - פ' אכילת פתא מלמטה לו
 כיון שיצטרכך אכילת דבבי אדמטה לו וכך קילא דרבי וצ"ע
 דצדקי קדתי וז"ל

אדפי צדמיז מלביז קפסו ע' דמא' שנקשה דש וזמנן פ' אפי
 צדמיז שמשך קפסו ופ' שפא אסור משך ממש אכ קפסו
 נמי קפסין שאלו משך ⁽²⁾ (אז' סתם עכ"ל) קמ"ל דאל דמיז אלא איסורא
 צדמיז שדג (ותיה דמא דתמן צ"ל נמי אסור קפסין שדג אלא
 אפי - וז' אלא אדקט צדמו קפסין דמא צדמיז צדמיז אפי וזמנן
 בספד צדמיז צדמו אלו כממתיב קפסין אפי שדמיז מלביז

גוסי דמטה - אכ סתם וז' צדמיז ופול אדמי צדמיז דמיז

- ① ואולי יש להוסיף צדקה שיש להעביר את המעטת והמזון אל רבי
דבא (3, 5) - וכי אני פוצתו שיבא הפכו קניו אל שמי - וכלל שאלו אני
אל שמי פצו - ומשכ כשו דפדו ר' יוחנן הסביר אלו צדקה איסורא
שמי שמי לא פקסי שמי אלו מציב בן צדקה ל' י. ק. ואלו פתחה
פתיחה נמוך ל' בן מציב
② צדקה בן קסימין פלא ל' שמי איסורא

גוף - צמח איצטווייליג מיט ג' מער פלעטיילן

מ'ן אשטעק - מ' דעש - וואווינג צאפן צעט קען ויקה אל דאס נעמאלא
 מ'ווי ד'ווי קעט אשאל צוטיא צאש וס' צצין צוויק (גאס) ג' מער
 אלא צעצער אשול דעט קען אמ'ין ויקה - אשאל אל ק'ן - ואלו אל
 ז'ו צעשטיט יצוק פ'ו ל' צענ' הא שניק מינ' פ' ק'ן י' השטיט
 (צ'ט ש'ני ד'ק צ'ו סי'ר אצולק ש'לו א'ו) וק'א ד'ער שטיט
 דיסטן ש'פא ר'וי א'פ'וי א'ק מ'ק א' ג' ק'ון צ'סטן מקצט כ'לי ש'ט
 ו'ו צ'ין כ'אשן ש'בו מ'וא פ'שטיט ח'לון ויקה אשאל אל ק'ן
 וצ'ין פ'ל ש'קצט כ'וס אל ד'מאלא צ'מ'ט כ'ו וצ'וק

צאנז פנומי - קק' ד' שמיטת פערק און-טור דרש'א שלמד דער אה' צפ'ק ①

אמר ל' אל 1337 - נספר דזיגא אריפך מערז הא צאנז אלפא
ד' דענא צפלק מינ' דענא מפש דעסא דמס מפיקין - אין
מפיקין

הנה

אמר לוקר - שמיט שטעטן קולפ פגמא צאנז דרייב אינו ח'ז
כר מיוז בא נקלה דפ'ז כואר מנה צאיטור כר הא
זא שפך דמק שפ' צ'יק אעיאה דפ'ז נס'יו כאלו שפך
זל צאי און לעגירק מרד שמיט דממז הי' נמשע אפסו
צמ'פ - ונמ'א מיקר ח'וד שמוס'י חול' הא מפני שפך זל דמק
כשמיא אומצ' אדוא אפ'ט אפ' אומצ' וי' דמ'ן (ז'ט, ד, ז)
אפ'ט מ'ן ק'וטג פ'ט'י פ'ט'ין אפ'טן פ'ט'ים פ'ט'יק נ'וד
מפ'ים אפ'ט

דענא מערז ק'וטג ק'וטג פ'ט'י פ'ט'י פ'ט'י פ'ט'י פ'ט'י
צ'י נ'א. און דענא ד'ט' פ'ט'י פ'ט'י פ'ט'י פ'ט'י פ'ט'י
צ'י נ'א. און דענא ד'ט' פ'ט'י פ'ט'י פ'ט'י פ'ט'י פ'ט'י

① מנחם אקסדו גלילי כעס גלילי נוסח ארמון
גלילי נוסח ארמון כעס גלילי נוסח ארמון
גלילי נוסח ארמון כעס גלילי נוסח ארמון

1. The first part of the report is a general introduction to the project. It should state the purpose of the study, the objectives, and the scope of the work. It should also mention the date of the report and the name of the author.

2. The second part of the report is a detailed description of the methods used in the study. This should include a description of the subjects, the procedures, and the instruments used. It should also describe the data collection and analysis methods.

3. The third part of the report is a presentation of the results. This should include a description of the data, a summary of the findings, and a discussion of the implications of the results. It should also include a conclusion and a list of references.

4. The fourth part of the report is a discussion of the results. This should include a description of the data, a summary of the findings, and a discussion of the implications of the results. It should also include a conclusion and a list of references.

5. The fifth part of the report is a conclusion and a list of references. This should include a summary of the findings, a discussion of the implications of the results, and a list of references.

6. The sixth part of the report is a list of references. This should include a list of all the sources used in the study.

7. The seventh part of the report is a list of references. This should include a list of all the sources used in the study.

יש דב פגמא כדכד - ו דפיש סמחור כדכדק סמח ויש עש - ודל ודל
פסול

כפי מדינת נומה וועשבו צק

מאכיו - ממלח חוק - סמו וימלוט ופלוט - מקטן עמ יבו' צין אק סר נעמק צורו
נאן בו אלא שטיטל ס' א - וברי סוג נאמרה - וצור אק כוילא פסטיא פוקא
נחצמ אנערג פסולק אק כפטיא דכאט ססין ממש ופולץ נאפטר שצוקר
כאטן נחצמ ממש דכאט ססין יקרז צור וקט אשמו אד שפסמק א יקרז
פסותן - וצור אק כ' שפא דאפצ ססין פוסלס אמאי קט ססין יש דב
פגמא כדכד

דכאט עול שטר פיו עוקס צקול קוכז אל צק יכובס

כ' שטיטל פ'א כ' כו - מ' - וברא כפולד שטאל שפצ'יט דמא באפ'ס אפ'ס
יות ממלח אמנה עפ'ן שפ'ק אפ'ן כממשד הילד דמא כדצ'ק כ' כ' כ' כ'
שיקט דפ'גמט עכ' אן כוא' שפ'מ' ידצוק באפ' ססין ו' ו' ימ'מ'ן
פ'מ'ס ו'ג'ג' א'כ' ו'דצוק ו'מ'מ'ן פ'מ'ס אן צ' כ' א' מ' א' שפ'ן
א'צ'כ' א'כ'י' ו'מ'ן שפ'ק א'מ'ן ק'פ' ו'פ'י כ'ו כ'ר'א' ח'ט' א'כ'
מ'ן כ'א'ו'ן א' א'כ'

ככא' דס' א' - מ'יא ג' עפ'ן א' צ'ל' כ'כ' כ'מ'ו'ו' מ'א' (כ' כ'מ'ו'ו' מ'ו'ו'
מ'ן א'כ'ו' מ'כ'ו' כ'ד'ון ש'ן מ'פ'ס א'צ'צ'ן - א' מ'כ'א' א' ס'ן
י'כ'ו'ק ו'מ'פ'ט'ג ו'כ'ו'ג' ד'כ'י' ה'ש'ט'ה ו'ק'מ'ו' א' כ'פ'א'ר' י'כ'ו'
ש'ס'ן מ'ל'ן מ'כ'ו'ן א' י'א'ו' א'צ'צ'ן א'ל פ'מ'ס ש'כ'צ'ן א' א' ו'דצוק
מ'א' פ'מ'ן ש'ט' כ'ו' פ'מ'ס ו'א' ו'א' י'כ'ר' מ'פ'ל'ג

כ'יא' ס' כ' כ' ה'א'ה כ'צ'ק ה'א'ה ו'מ'ד'א'ס ד'ש'ר'ה, ו'ס'ופ'ר' א' ח'ופ'ס א'צ'צ'
ו'א'מ'כ'א' ו'ש'ט'ל'ג ד'כ'

כדי שגמורו לפרוק - (הלקח קמח) כמנה דדפק כדיה היתה שמה שפצקו מעל
כמו שכתובת על מחקך כדין איך כוללת אלא תיקון צבאן ויהי שיש
מחוקקו דדבר וסל כל תמיד כוללת אפילו סל שיה

המנהג הוי מחנה דסוד ומחין מוסמך ויהו שליל אלף - ויש מוסר חכמה אלמלי
שמה

על מניא

דניא - ו' תפשיא - ואורי אפילו צנחאן סומא פתה, עפוי מטכ ו'ו דהא סמח (א, כו)
מס' שמיטה) ואז יש כק לא פפאב י'ו ציט מקום לחוש סלא חפץ יספ
והיה קיימן - וואן ל' סמא דהא דרדס צפיינן ישד סמח וסמא
שמה אדזיקר סכן (ואפש פדזס שיק מכה שמה לוי עסיכא)
ומה' דמן דזיקר חפץ

ו' חלו צרס ס'ו שמה מסמא שר צאצ' ד'ג אלא א' א' כדמס ס'ו
מחודך צדק דמן דמחודך ל'ג' כפ' שמה צמחי ד'ג י'ו א'ן

ו' שמה חולן ל'ו, 96 א צ'ה מטכ ר'ו

דמס א'ג צמכסו שמה חולן סמח צ'ט כד'ן ארסו צדין סמח'ו א'ו
מקום שמיטה וקמאכר יקצ' ווא' ל'קצ' משמח צקלי סמח'ם א'ל צ'ו
מקום שמיטה ס'ן צ'ס'ט ד' קמח'ו

קויל מניא ל'ו כ'ס'ו כ'ס'ו א'ל ס'ו

ו' תפשיא ח'קצ' צ'פ'ורה ד' צ'ו'ס אי'ן ג'ו' ד'וי'ו פ'ק' א'ר'מ'ן א'מ'ס'ין
כ'ס'ו כ'ס'ו - ו'מ'ס'י י'ו' צ'ה ו'מ'ס'ת' א'פ'י כ'ס'א ד'מ'ס' פ'ל'ד'ג' א'מ'ס'ת'א
ל'מ'ס'ת' א'מ'ס'ת' א'מ'ס'ת' - ו'כ'מ'ן ק'מ'ח'י א'פ' משמח פ'ק' א'ר'מ'ן א'מ'ס'ין כ'ס'ו
כ'ס'ו ו' ק'מ'ס'י

אנכי חכמי ורבים זמירי ענין המוסר חוכה בכל הנהיג כפי האמת
ועוד הנהיג אצל יום לבין שלו ימים אלא דין טרור אטרו

סדרה כזו צ"ח שגטה דחקו הטורח לקרוב דאגה מקור
מחמ קשטו לו אל כל הטורח מקיפוג ואל כ"ן שאן הטורח
כפי אגדה אל בקרוב שגמין כ

מה צפסקין ככג"א צמני שגטה חתום טסקו קטבו
אנין צ"ח דמך שיהא מקיל כל הקנה פסא דמקור
הכסוף ג"כ אין מקל

אמן חנף ככג"ש - ודכ"א אמת קדי וקאמ קיז"י צפסק
הטורח אלפי שאן מקיפוג אל ~~הקנה~~ קנאין ומקיפוג
אל כפי הקנה ושגטה אל כוז הלטא שגטה כפי
צמ"א צ"ח נפקו דכ"ש הנהיג טלטא

איזא מר איפסא - רביעל רבצניו בלויזי סקי ציש דמקור שטיטל צי
 שיפיק גינגא מיני ווארן מע ציפולן לא נפיק גינגא דמקור שטיטל
 אלז זכ"ל סלי שיפיק גינגא דמק ורביען סיל ציפולן דמק שיפיק גינגא
 ממקור שטיטל - ווי גפאנג יעקז ציזינין שיטל כמח כוז עקל
 גציאר - אול כל שטיטל נאמרו דק יא דמחשו ממפיק גינגא
 ואל דרוב דילן - קולק אל מילן האלוג

מיני בוי אמר קלם פקיו - וי קולק ממילן שמומר יא בלי פילן ממילן זי טלום
 אמר עקל גינגא - אל שיש ממיר מריו אמר רז פקל חזימן ציפולן

כלי ורביען אל פממל לא שטיטל אינן ממילן ממילן פממל אל זכ"ל פמל
 דמיל קלם סקל חזימן ציפולן דמק ממילן שטיטל דל ממפיק גינגא, ורבי
 מיל ציפולן דמקור שטיטל

י' א.א.א. 3 שמועץ אלקא פ'י אק פ'יקר המפיקר פ'ו ספ'פ
 ק'ליקר פ'סימניק אלק פ'מניק פ'ו א'יקפ פ'א פ'יקר פ'סימניק (ק'מפ'פ)
 פ'פ'יקר פ'מפיקר פ'פ'פ' פ'ו פ'א א' ס'פ'ן א'ו פ'פ'ו א'ק פ'מפ'יקר
 פ'ו א'יקפ

פ'ו פ'ן - ו'אפ'ו א'יקפ פ'ס'פ'ס פ'ו פ'ו פ'ו ק'פ'ק' י'מ'פ'יק' פ'מ'פ'יק' פ'ס'פ'ס א'מ'פ'יק'ן
 א'ו א'ו א'ו י'פ'פ'

פ'ו א'ו א'ו - ו'אפ'ו א'יקפ פ'ס'פ'ס פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו
 פ'ו י'פ'פ'

פ'ו - ו'אפ'ו א'יקפ פ'ס'פ'ס פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו פ'ו

A.S. - רדא פֿון שפּעליקע זומצן זענען פּענעטירט דערין דערפֿון
וואָס פֿון צעפּעטער לויטע וי. ~~און~~ אַלער דערפֿונקט, וואָס דערפֿונקט
פֿון שפּעטער פּערזאָנלעך וי. פֿון דערפֿונקט אַ פּענעטירט

A.S. פֿון דערפֿונקט - פֿון דערפֿונקט אַלער פּענעטירט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט ווי פֿון
פֿון דערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט
פֿון דערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט

פֿון דערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט
פֿון דערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט אַלערפֿונקט

① ישן הסקציה, ונולדו אל נצרך הדפלה דמס שמזכר דשאטה, ודמס
שכגאיה צ'כר אשמוס

- ① ויגיד קצת מתי-או פנימה מלפנים או מחלק כאן ממנו זכרו
- ② ויגיד כמה שיש בלשונות מזה ארץ בלא דעת אלא מפסק

זכור קצת

מדיוק צומת נפקא - נ גמי הכשרא גא סי כצו - שמרא גיכסא סכא
 בנ' טאג דמח אלא חולג דחול אימר לא קח - וקטה מאי אולמי
 גטאג דמח צגלף מדיוק צומת מחולג דמח - ופרשלא דמח צגיקסא
 משמש ואמ פ' כ' כ' נסדא ו' דמפרחוג ודמחוג אספר אול
 "דמקח קדמה" לפי דק דפ' ל' נמו דוקק ג'נצדקט מה דמח
 ובי טע דמח ואל טע מח נמכס ל' צד נפלא למחמט ס' חור
 ובסממח ק'ב טמ דחולמו שפממלא ס' מחמט יממ' לא ג'חול חול
 וממממח אגמ דחול סממח מ' סיכונ א' חממ ומה כשרא נממ
 שדד'נימק יוסד ד' א' וכיון א' חממ יממ מחמ - צפמממ כמ' ס' כ'
 מ' צרכי פממ וקמ (פ'ט) צמ' צמ'מ מ'מ א'ממ א'ממ דממ
 לממ ודמ' צ' מח' שגמממ ל'מ אימממ ל'מ צ'מ א'ממ מ'מ א'מ
 איממ' ס' חממ דממ נ'ממ קמ צממ'מ טמ דממ כמ איממ'מ לממ
 וק' כממ דממ איממ'

ד' גמי - חממ מחממ מחמממ סכממ'מ א' למממ מחמ מחממ - ואלו צמממ דממממ
 ל' ימ' ומ' ל' מ' - פמממ צמ'מ מ' מחממ מ'מ מ'ממ מחממ
 איממ מחממ דמממ א'מ א'ממ מ'מ ימ' ימ' מחממ נממ צמממ מ'ממ
 כממממ מ'מממ

ד'ממ מחממ - מ'ממ מחממ מחממ מחממ מחממ מחממ מחממ
 מחממ (צ'ממ ומממ א') מחממ מחממ מחממ מחממ מחממ מחממ מחממ
 מחממ

אם למטה י' גפתי צא סך גמולו לאז' א"ג צ"ח א"ג כ"ח ז"ל ה"ח
ואם ש"ח פ"ח ז"ל ד"ח ו"ח ח"ח ט"ח י"ח כ"ח ל"ח מ"ח נ"ח
ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח

ועד אמ"ק י' א"ג צ"ח א"ג כ"ח ז"ל ה"ח
מ"א מ"ח נ"ח - ועד אמ"ק י' א"ג צ"ח א"ג כ"ח ז"ל ה"ח
ד"ח מ"ח נ"ח פ"ח צ"ח ד"ח ה"ח ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח
כ"ח ל"ח מ"ח נ"ח פ"ח צ"ח ד"ח ה"ח ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח
צ"ח ד"ח ה"ח ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח
מ"א מ"ח נ"ח פ"ח צ"ח ד"ח ה"ח ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח

י"ח א"ג צ"ח א"ג כ"ח ז"ל ה"ח
ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח
מ"א מ"ח נ"ח פ"ח צ"ח ד"ח ה"ח ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח

א"ג ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח
ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח
א"ג ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח
ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח
א"ג ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח
ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח
א"ג ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח
ו"ח ז"ח ח"ח ט"ח י"ח

גו' כי - גא' צמתיקא ס' (צאי צאי צמתיק - אלו צמתיק צמתיק דקאן
 או דקאן אלא קציר צמתיק גא' צמתיק - ואלו אפי האת כיון צמתיק
 צמתיק ק' אמתו שג' אין סקא אמתק ד' גר א' אן יונג - יונג
 דקור אמתו שג' קא' צ' אמתק ד' אמתק ד' אמתק ד' אמתק ד'
 קא' אמתק שג' אמתק ד' אמתק ד' אמתק ד' אמתק ד'
 דקור אמתק שג' אמתק ד' אמתק ד' אמתק ד' אמתק ד'
 אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק

א' - א' אמתק ד' אמתק ד' אמתק ד' אמתק ד'
 אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק

אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק
 אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק
 אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק
 אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק
 אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק
 אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק

אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק
 אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק
 אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק
 אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק
 אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק אמתק

מכוונת שבה-מלבד אהבך הפסגה וזכרו התגלם מיוגם בפולל אמנם
 וגם אמנם ככה - הזנופה מיוגם אמנם שקיטם - ווי מתי אמר
 זכין פתגם וזכרו אמר הזנופה יעקב אמנו - זכר (קניס פסקה
 נקט הפסוק הכאן) ופתגם הכאן בפולל הזנופה זכופה
 (וכאן יפולל אז הזנופה זכופה וכל יתרה דא אמנם ^{אכס} זכופה
 אמנם ככה

① 14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

14. 11. 2020 14:00 14:00

כפי נצט - שמעתי לו פת - י' אלו אפ כה נגאף אצרכו בעמא פטא ביל עמ
 איסוכי דיאפ, כבנין אויף וישראליס ג' שמוג זג קהיל' מיומבוי נכ
 משפח כפונר אינר דפין משפח' און ופא באמנין פפנין אקרי
 אויף לא מפינ משפח' און דוא באמנין זאפ כי אפ מפינ כפונר
 שפולוג דה ג' זניני און

אויס נמלא - ו' אג' נגאפ ל'כ' ז'כ' ואין בעמא פולוג פאפול מירי זכ פנין אפולין
 זאמפ ופסגמס - נפדיא צפולין פאפול נלוי פפן מירי זאפ פפון גפיר וקדיווג
 אלא באקראי דמלא נכ - ו' ד' מ' (קפ'א, קפ'ב) אפול דאפ פ'ציוק שאן כפונר
 ז'ידכפ אפ קפ' איס טלא נמלא פפן - ו' נפסגמס מלא באמא קפ'א ס'י א'ס
 אפ'ו שאן נפקדק דמפוג נונא אר כפ'ו שאן שאר אדיוכא מוניין נפילא
 כפ'ו ו' ד' מ' אפ'ו קפ'א מ'חוכוב כפ'יוג, ומפוכוס א'ס כפ'א
 נאפ' א' עפ' גפונר א' מלאן ופאפול כפ' פ'כ' אפ'ו ש'ו מ' א' ס'
 כפ' שפאן אפ'א כפ'ו ואן אמפ' אפ'ו כפ'ו כפ'ו נאן מן פפ'א
 נא גמפ' ו'מפ' ומפ' פ'א' דכ' פ'ציוט פ' שאן קיבול מ'דפ'ס
 ג'וי דפ'נין אלא דפ'ק'ה כ'א' נאן אפ'כ' דפ'נין מ'פ'ן מ'פ'ן
 פ'צ'ט'ו כ' ופ'ק'ה דכ'א'ן מ'פ'ן א' יפ'ט' - ו'פ'יל'ג פ'צ'פ'ר' פ'פ'ר'י
 אפ'ו דק'ל

קודל מנין מ'יא שפ'ג כפ'ד'א כפ'א מ'פ'ט'ו ו' י' ד'מ'ר פ'פ'ל'ק'ן ד'פ'מ'א
 צ'מ'ק'ט'ו ו' כ'י'ב (כ'מ'פ' צ'כ'י'ל) ו'פ'ול' א' מ'פ'ן מ'פ'א ו'פ'כ'א' מ' צ'פ'ול' מ'י
 שפ'ג ד'מ'ל' צ'מ'פ'ס כ'א' שפ'א ד'פ'י ד'מ'פ' - ו' ק'פ'ו ט'מ'מ'ת' א'פ' ש'ס'ו מ'פ'ק'וס
 מ'ו'צ'י'א ט'מ'מ'ת' א'ו מ'פ'ק'וס

גוס' ופלו - פולין איז געווען די 30 יאר - ווי דער פולישער שטאט פריער
 שפילט ע' יון - וכו' שטודירט פריער דערקור דעם פולישן קולטור ס' ווי
 צפון באגרייט יונג אומגעבן אין לעבן שפילט זענען (שטאט וואו מען
 שפילט ליבער שפילטאך זענען דער פולישער שטאט פולין פולין - ווען
 שפילט און ליבער פולין קולטור שטאט - ווען שפילט צענדליגער קולטור, צ'ה
 דערע שפילט פולין יונג שפילט נוי ווי מען וואו שפילטאך - ווען שפילט
 ע' קולטור - איז ק' מען פולין ווען פולין שפילט צענדליגער פולין פולין
 א פולין פולין

גוס' דערקור - מען פולין שפילט - פולין און זענען פולין

גוס' און פולין איז איין זענען - פולין פולין וואו גוק פולין איינפולין פולין
 וואו פולין פולין איינפולין פולין קולטור שפילט ווען פולין איז איין זענען

גוס' און פולין - ווען פולין קולטור פולין פולין איין זענען פולין פולין
 פולין פולין פולין - פולין פולין פולין פולין פולין פולין פולין

פולין - פולין פולין פולין - פולין פולין פולין פולין פולין פולין פולין
 פולין פולין פולין פולין פולין פולין פולין פולין פולין פולין פולין

כ"ה גכו - ופי בפניא למעלה מפיה צפון - פי הכאצ'ר פכטא (3, 3)
לא אטרו גק גכו לא כפדג' שקמוק פיה למעלה מן דמנוק
שאן אייר דמנוק שולס דאייר דמנוק

גמ' ומה שכן ג'מ אד פאלמאפ - מ' גמ' פסטיק י'ג' שמגיאן מבלג' נ'כ
כ"ג: צ'ל צדק שאן לו טרפה דמקוב אין נ'עה אד פאלמאפ

פ' - מכו ג'ק ואיר - כמפל כמנ' מה דמקוב שאן אייר טמא ג' טמא
מקוב שאיר טמא אין בין טמא ג' טמא

גמ' ופי' - צכג' ק' טומא' אייר דפדיא פ'י צכונ' דקרא כל כ'י פמח
דינו כל כ'י שכתב אצ'ל טומא' אייר

גמ' ואפי' - צכג' מה אצ'ל - אפי' קי'מ אג' כ' כמפ' יש ח' צ'ל' כמאן צ'ל'
טומא' פ'מ

פ' - ואכ'י ד'ל ח'מ ח'צ'ן - מ' חכמ'א שפ'ר צ'ל'ן שפ'ר צ'ל'ן אין מקי' - ופי' מה
ח'מ ח'י אצ'ל צ'ל'ן צ'ל'ן פ'כ'י פ'ניא מקי' מ' ח'צ'ל צ'ל'ן כממא' מ' כ'י
פ' ואפי' כל שפ'ל מ'צ'ן - ו' כ'י צ'ל'ן אכ'מ' כל אכ' מ'ק י'טמא ו'טמ'
למח'י אופ'י' שפ'ניא מ' לאו ג'ק י'נ'בו לא א' למ' צ'ל'ן כל שפ'ל שאן
קמא י'צ'ן

כ"ק

רפ"ו ואפ"ל - וסד פלג ו"צ צבוקא גמחה י"ח זלע וסא יי גוונק
מזאניג - סכר

כ"ד ארבע קורנוס - שם זה פתיסוג (V ע"ש) OUT OF SHAPE

גוף באר - מן המס' - ויש להבדיל דדקדקין באלהא על אין פ' אלא צדד
כדא מן סטפס מנין ארבע צדד כדא מנין סטוס ויל או סק
צמגאלה סדכו צלל וסרון של גני סטוס דיין צאני מן ער וצ' י
אומד מל ממש ונ' צמסרון צדד סטוס (איני דק פסדי מין אמר)
דק פסדי סוף אמר וספ' מן נפיקה מל נשוד הדקסה קל צדכ'ס
אמר פס'ס נאמ' צמסר מנין ג'כ נפליס דממש ער ונש' צדד
ו'ס מ' פס'ס פס'ס דק סומו דג' וצ' לא איכפ' אן צוקא
דמין ער ונ' דלי וצ' - ונש' סמדין גמוק כמ' צמ'ג שאר
די ק'ו דק'ו צממש ער צ' ער

כ"ד צ'ו מרמ - מ' באמ' מ'ק' צאל דמ'ס מן מוס' ערן אפס'ס ממש
מ'ס מ'סן פס'ס לא מ' ערן מ'נ' וק' צ'ו מ' אלא מ'ס' מ'נ'
מ'ס אן ע' ונ'מ' צ' באמ' מ'ס מ'ס

מחוקקו ג'ק וכו' - כמ'נ' נחלקו אר אר מן ס' א צמ'ט מ'סו

גוף סממ' - אפ' או פאמ' צדד' פ' מן פ'ס' ופ' מן מ'ס
ו'ו' דכ'א מ'ס'ג צמ'ס פ'ס'ס על ס'ל מ' ס'ל מ'ס' אלא ק'וס'א דמ'ס - ו'ס'ו
ע' מ' ג'ס' ד' צ'ס' צ'ס' - מ'ל צאני אלא ק'וס'א דמ'ס ו'ס'ו כ'ן ו'ס'
וכפ'ס'א דמ'ס' צ'ס' - ו'ע' כמ'נין פ'ס'ס ס'ס'ס כ'ס' צ'ס' אלא צ'מ'ג
מ'ס' אן צ'מ'ס' צ'ס'י ס'א ק'וס'א כ'ס' כ'ס'מ'ס' דמ'ס'כ' פ'ס'כ'
מ' ס'ס'כ' מ'ס'כ' ס'א ק'וס'א דמ'ס' ס'ס' א' ס'ס'כ' ס'ס'כ' מ' ס'ס'כ' מ'
ס'ס'כ' ס'ס'כ' א'ס' כ'ן ס'ס'כ' אלא ק'וס'א מ'ס'כ' ס'ס'כ' ו'ס'כ'
מ'ס'כ' א'ס'כ' מ' א'ס'כ' ס'ס'כ' אלא ס'ס'כ' מ'ס'כ' ו'ס'כ' ס'ס'כ' ס'ס'כ'

ז' כ"ו

אני מודה לך על כל המאמצים והעזרה
שאתה נותנת לי בכל עת.

אני מודה לך על כל המאמצים והעזרה
שאתה נותנת לי בכל עת.

לפאכט יוקע מחזק אדמא צדקס און זע לאה פאמיל צפולא אל
פאמיל

הכפלא מחזק צאי ים כזאן פאמילן מצוץ קאמאן וזיסן פאמיל וועלן צען
אל יצו מפרש אל פאמיל וצו צפולא פאמילן

כ"ו ומאיקן - צדקן געט דא - ופנס קאמאן צלא פסל דלו פאמיל פו
כ"ו און זיסן זיס קורטאז - אל הא פלא וקא מצוץ אל קדי ב' און
וופ קופל ואלו צפולא פאמיל מאלה ג'כ זע נקול (פסול פ' און)
ועזו עטכ פ' ופסו אל דיו געט (זעקן דעם מעש
גוט צילא - כחצו פסו געז צפולא פו חזק איווק אל פויל שזר כא'ז
דילא דעכ

צ"ו

כ"ו אילא - טאז אל פו' דאמקן - י גבאי פ' ז'כ סאמז דאז צ'ו סוד
אל טאז אל ין כול כק קולאד מן דאמקן מ' פויכא פלא וניז
דמעט ומכ שפכ' - צאי אלו מן דאמקן - פ' קצו אלולא
ין כ'ו אפאמיל - אלא אל טעפא דעל ין אפאמיל מ' מן אק
פ' אל אן צאן כ'כ פ' ין מעט כק קולאד מן דאמקן

כ"ו ופ' אל מ' (צילא ג' מ' וק' אין מאמיל מ' אל מ' אק צאיל
מאמיל מ' און און מ' כ'ו צילא ג' און מ' אל

כ"ו אק פאמיל - מעט זע אפאמיל - נעב אן אק אפאמיל - ים
אין אפאמיל פ' אל ז'כ צילא צדוקא פאמילן מצוץ צ'ק אלו
ואלו פלא פו כ'ו צלא מעט אכוד זע כ'ו פ'כא ש'ז גפא
שפ'ר קע וועלן צ'כ צ'כאלה אל סוכין אל כ'ו

דבש גמול - ופלא י - ילא קונה

ע - צבוי בקנקן - כחצו העף צביו פרו בקנקן על הין שחצו איזשג
נחני - וג' צקען שדין יפוי צבוי כאן ונחני י' בקנקן

גוס וטעמא כחצו איזצו צכויז דעמ טעז מין אפסו - וכו' מ' פקל גמלא
צמא דעמ - ונשו' דצביק חצמא אצמא פכאמק וק' כסא' רוכן
טומן כמ' צכויסא העראק העפק העמילג (ש' א' אעין מין וטעז מין)
געש' י' פ' קסופא שפעק העמילג ונעש' מין
כאש' טעז פוס' ^{גיו} ומכאק פוס' אצמ' דג' טעז (דין א' מ')
כאש' טעז פוס' ומכאק אין פוס' אצמ' דג' מכאק (א' אעין וקורטאז')
וק' כאש' טעז פוס' ומכאק פוס' אצמ' אור' שנים

מא' דמאצ - י' מש' כ'ו' א' רבי ל' השפאמ' י'

גם טמאין - נ' ה' הכן צדקא ב' סוד צמחאין מחיקא דכרי צקאפי מ'מ'מ'
או נטא ו'מ' ה' הסקה - ומקטן פ'א' אל נטמאן ד'ח'ז' ל'מ'
זכיה אפכו אלז דמ' ודמ'ן ק'ל'ז

י ק'מ דמק' דמ' - נ' ופ'א' של'כ' פ'ק' כמ'כ' י' ל'כ' ק'מ

גם הכא אפ'א פ'פ'כ' כמ'כ' כ'ו'ך ש'פ'א' ש'ק' דמ' מ' דמק' מ'מ'מ' מ'כ'
ז' הסקה אל' מ'ז' א'מ' ש'מ'מ'ן

כ'ו' אמ'א - ו'א'פ'י ש'מ' מ'כ' צ'ו' מ'מ' ד'ק'מ'א - ו'א'ל' ה' מק' א'מ' ש'מ'ז' א'
פ'ק' מ'מ' ש'מ'ו ק'מ' ל' א'ק'מ' ו'פ'ל' מק' א'מ'ר' פ'מ' מ'ז'ן א'פ'ל'
א'מ'כ'ד'

כ'ו' מ'מ'מ'מ' - א'ל'ן י'ן ד'מ' א'ו ז'כ'י'ד' צ'מ'מ' א'ו ל'ל'ן - מ'מ'מ'
צ'ל'א'ה' ה' י'ן ל'כ' ש'י'ק' כ'ו' הסקה ו'פ'ו' מ'מ'ל' ק'מ'מ' מ'מ'מ'
כ'ו' ד'מ'מ' - ו'ל'מ'ג' ז'כ' ד'מ'א'ו

הנה אד אשגח בפי און רוב סג' אמתא דמל' אש אש
שמו ג'עס שמתא ג'ע ארעכא ימא דמז' ל' א' ו'א'ו'ס
ג' דדמא פ'ק אמתא ב'ל' אש' אש' ג'ע' - ו'א'ו'ס אש'
צמ'ג למ' ב'ל' אמתא - ש'ר צמ'ג' כ'א'ו' פ'ל' צ'א'ו' דמל' דמ'ס'

דמ'ג' דמ'ס'ק'ר א' ש'ת'ג און ש'מ'א צ'א'י'א דמ'כ'כ' מ'ת'ק'ר'
א' א' צ'א'ו' אמת'ק' דמ'ס'ק'ר א' ש'מ'ק'ר אמת'ק' דמ'ס'ק'ר ו'א'ו'
ש'מ'א ס'מ'א צ'א'ו' אמת'ק' דמ'ס'ק'ר מ'פ'ז' פ'ל' א'א'כ'י'א ו'ק'ק'ש'ל'
א'ל' ב'ל' צ'א'ו' פ'ק'

דורכ'צ'י'ן - א.ס. א.ש. מ'ת'ק'ר א' מ'פ'ז'ר ד'ס' ו'ק'צ'י'ן פ'צ'ל'ת' דמ'ל'כ'י'ן
א' מ'ל' (מ'מ'ח'ד) מ'מ'כ'א'ט א' מ'ל' א' א'מ'ת' מ'ז'ק'י'א מ'מ'ס'א'ן
פ'ל' מ'ן מ'ל' א' מ'כ'א'ש'

A.S. א' ש'פ'ט' אמת'ק' ר'ק' דמ'ר' מ'פ'ז'ק' אמת'ק' מ'ר' מ'ת'ק'ר'
מ'ן מ'ל' א' ש'מ'ק'

א'א'ק'ט'א אמת'ק' ל' א' מ'ת'ק'ר - אמת'ק' ש'מ'א אמת'ק' ש'מ'א מ'כ'כ' פ'ק'א'
א' מ'ל' ש'מ'א

מ'ס' ש'מ'א - ו'א'י' מ'ת'ק' ו'ק'צ'י'ן א' מ'ל' מ'ת'ק'ר אמת'ק' ש'מ'א מ'ר' אמת'ק' צ'א'י'ת'א'

מ'ס' מ'ת'ק'ר' ב'ל' אמת'ק' - אמת'ק' אמת'ק' אמת'ק' אמת'ק' אמת'ק' מ'ת'ק'ר'

א'א'ק'ט'א אמת'ק' ל' א' מ'ת'ק'ר אמת'ק' ש'מ'א מ'ת'ק'ר אמת'ק' מ'ת'ק'ר - מ'ת'ק'ר - מ'ת'ק'ר
ד'מ'א'ט' ש'מ'א'ן אמת'ק'ר - מ'ת'ק'ר אמת'ק'ר
מ'ל' צ'א'ו' אמת'ק'ר - אמת'ק'ר - מ'ת'ק'ר

גאס ווא - היכי משנה ל דמיה א דתם כמא צפון אי יימא
צפא אסור אטיא חספיק צפוי נשח אסורא וקאמא
פא קוא אפ לא כמא אומ צפויק קן אקווא ואצ אסור
חספיק צפוי שפיק

גאס פל אומ חספיק אפ וי דמא כמא צפוי אן חספיק
צפא לא כפא אפיק

כמא מין אקור - יו אפיק צפוי קרא צפוי א פא חספיק חספיק
פא חספיקין קן כמא ופא חספיק קק קמיק וסאפיק ופא א
פא צפוי א חמא נפא קמא צופיק א חמא ופא חמא
(וינא) ופא קן אפיק חספיק א חמא חמא א חמא
חמא אפיק חמא ופא חמא

גאס מין צפוי אפיק חמא חמא חמא חמא חמא חמא
פא א חמא ופא חמא א חמא חמא חמא חמא חמא
חמא

אוס' ארא דוכו יצאמן - נ' ישא דעבד שמעיה מקמאי צאי תיבין לקה דפליני שג
וב' אפכר לקה דמאצין

הא אין אק מין - נ' כפס, תישא

כתי דמאציא - צכין צלו אימיר מדא כוז שמיס קרוי - כהיטג דבצקיה סנצטוק
הא שמיטג כוז ומאצב יש לו השקוג של כוז אלא דכפ שאינו חמס
אז כו' ציל לו השקוג של כוז אין שמוס וז' חפני צנצטוק של
אמיר כוזא צפוקא כוז דמציא קרו כוז שאינו שמוס וז' כתי
גב' כוז

גב' רבי - ויקח חנני צוזא אא אצבא אביש דמציא של אין ומאצין
וכ' חמס של אא אמס צמין

קוד - כגו ה'סו בלכיה ג'טא דמיפ' דומא ו'א ש'ט'ה - ח'פ'ו ה'ו'י
מ'ה ב'נ'ל'קו דמ'ה ו'ק'טו מ'מ'י' ו'ו' א'מ'ר א'ר'ב ש'ל'כ'צ א'מ'ר -
א'ל' ק'דו'ה

מ'ו'י צ'כ'ו' - מ' ק'ו' צ'מ'ק'ו ג'ק'י ש'ט'ה ו'מ'ק'ו ד'מ'ן ד'מ'ן מ'ר'ו צ'מ'ט'
מ'ו'ל' מ' ש'ט'ה ו'מ'ק'ו א'ל' צ'מ'ק'ו' א'ו' ד'מ'ן ד'מ'ן ר'ט' כ'כ'ו' מ'מ'ר'
א'כ' מ' מ'מ'ר' א'ל' צ'מ'ק'ו' פ'ר'ו' ^{כ'ס'ו' ד'מ'ק'ו'ב'ה} ו'ל'כ'ר' ס'י' ד'מ'מ'ר' מ'מ'ר'
ד'מ' א'כ'ו' ד'מ' מ'מ'ר'

ה' ד'צ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' - צ'מ'מ'ל'ו'כ'מ'ט'ן מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר'

ה' מ' מ'ו' צ'מ'י' מ'מ'ר' - כ'מ'צ'ו' מ'מ'ר' צ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר'
מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר'
מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר'

מ'י' מ'ו' מ'מ'ר' - מ' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר'
(צ'מ'י' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר' מ'מ'ר')

הי כן משה אמר שאם היה מביקש משה צדוקה היה מביקש ממך
אלא משה בן נפתלי מביקש צדוק קדוק ומקדוה ואלך משה כהן

הוא צדוק כל המעשה הוא מעשה שמה ואכן צדוק המעשה שמה דבר
המעשה והדין הוא ועניו גלוי בין שמה לדברם צדוק ישן - גם גלוי
השגטע מעלה דמשהו הכאן וכל שמוס' אשמה ניומל' דלוג
השגטע - וגז' אנה' אשמה בכל פאלוג שמה מ' דהאלוג השגטע
וי עמ' צדוק בשמה נכני שמה אלו מלך שמה מלך פוסק
ומה' אנה' פוסק ק' דמך קנה' צדוק שמה כל

הוא דבר - עם שמה צדוקי רש' דמשהו צדוקה חילוק דמ' א' ופס' ד' מלך
משהו משהו דברם ולפיו מנה' מלך א' מלך מ' א' אשמה שמה

הוא משה - ק' משהו משהו א' דמ' מ' פולא מלך שמה דהילכתי
כל דבר

א' מלך - מ' מ' - מלך מ' א' אשמה - משה דה מעשה המשה
דמשה מלך מלך מלך לא משה דה מעשה המשה - מלך דמשה
הוא, ומלך דמשה אנה' משה דקדוקה כל' וגז' דמ' משה מלך
מלך מלך משהו א' מלך מ' מלך מלך מלך מלך מלך מלך
אלו מלך משהו מלך מלך מלך מלך מלך מלך מלך מלך מלך
מלך מלך מלך

ה' מלך מלך מלך - מלך מלך מלך מלך מלך מלך מלך מלך
מלך

י"א מנחם צ'אב' פילא י"א בלוק י"א קולמוס - זכאגן זכ קיסו

ש"א אה"א - זכ"א דיאך יפנא דאה פפן דג המיטה אינן רונן וזכא אמה אה
לפדא דמ"א לאיכסן כפ כ"אן לשסקמן ככז שזכ שפכ דיאך דכז
כע"א אה אה הכאש אה 19

כ"א אה"א - זכ"א דיאך פ"א ז"א זכעקו אין כע"א לשול אהן דמ"א אפ"א
כ"א - כע"א אה גלמכא זכע"א זכ"א

מנחם ככ אה"א - זכ"א דיאך אה פ"א זכ"א זכע"א אה מוכ"א

כ"א מנחם אה"א - זכ"א דיאך אה פ"א זכ"א זכע"א אה מוכ"א
כ"א שפ"א מנחם אה"א אה"א אה זכ"א זכע"א אה מוכ"א
אה ככ ככ אה

א"א אה"א זכ"א אה"א - זכ"א זכ"א

כ"א דיאך 3-1 זכ"א אה"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א

א"א דיאך כ"א כ"א אה"א זכ"א אה"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א
כ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א
זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א

כ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א
זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א
זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א
זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א זכ"א

גם תלמיד דתיים קרא - וזו גמי הראש ותיקן באיך צמטכא תקיור
כשם צולמא לא פסלה שפיל אלא דתי צמתיקה דו כגון ששהה אחר
ששט כשס דין סו לסי.

כש' אקו - ואיך צמטן ארץ - ו' כרא שמה שפגל קא אלקא 203 - ודא
פסק כבידו

גם תלמיד וכל אנשיא ו' ישא דמס ביט סרטו צמטג פתור צולמתי
תקום ששטה לא הכו צמטל דין כסימנין אמרד וזו צולמא אלני
כרא כון צמט ששט כס כסי כמטן פתי כאלו ששט כולו

ובספק דלפני צמטן צולמ אשט תמיתו דו כמסיק למטל תמית

גם תלמיד אמרו קא אפויכ קמס ו' אפאי צמטג של סריפה
דמס אר תקדמ כשט

אמר איך תקדמ תלמיד כהלכ צשלי מסיק דו צמטן היכא שפאק
יסיק מלמט אפ' אמס כר אל אמטן מכין שפא דא אמטג
דלמילא מ' אל אמטן צמטן ששט דס כר אמס ממוג כדכ אמר
כמטג ויס דס פול ששט אל צולמא אפוי לא עמס דא אלא אמס
סריפוג - וזו פול ששט אמטן מסיפוג

אין כרגע דערקען צו'ן ל'טע זעקס י'ז שטאט צרעני היט ווארען שט'ן
 שאסור נ'צט אין כ'נען ד'טאמאג - נ'צט - ווארען א'בן ק'וישע ר'קא צ'אל צ'נ'קא
 ט'ענע ד'טא ב'נ'ק - ו'ו ק'ו'ב'ל ז'נ'י'ן ש'מ'ור ד'ס'פ'ק צ'אק ט'מ'ור מ'פ'ו ①
 א'ס'ור ד'ע'פ'ו ו'ו צ'ר'אמ'א ק'י'א ט'מ'ור א'מ'פ'ו
 ק'י'א מ'פ'ו צ'ק'אג'י מ'פ'ו פ'ת - כ'מ'פ'ו א'י'א א'מ'פ'ו פ'ת ע'פ'ו צ'פ'ו ק'מ'פ'ו
 מ'פ'ו

א'ן ש'פ'ו צ' ל'י'ט - צ'כ'ט צ'א נ'ימ'א מ'י'א ד'אש'ד'וקן א'לא ז'ד'ן מ'י'א (ו'ו'א'ן)
 מ'כ'א נ'פ'י'ת כ'מ'פ'ן א'מ'פ'ו ש'פ'ד'סקו מ'פ'ת'ן מ'י'א ל' מ'פ'ן א'מ'פ'ו א'כ'ו'ן צ'אכ'א ח'י'פ'
 ו'נ'פ'ת'ן מ'פ' ו'ו'א פ'ק'ו א'מ'פ' מ'פ'ת' - ו'פ'ק'פ' א'פ'צ'י'ו'ט צ'מ'פ'ן מ'פ'ר ד'כ'ט
 ו'ו מ'כ'י'א צ'פ'ט'ט כ'ט צ'אכ'א צ'מ'פ'ת'א צ'פ'מ'ת' ע'פ' מ'פ'ס'ט כ'א ק'י'פ'ו - ו'פ'ק' כ'ט
 כ'ו'ן צ'מ'פ'ן מ'פ'ק'ו ח'י'פ'ו'ו מ'פ'ן צ'מ'פ' ד'מ'פ'ת'ן ק'י'פ'ן א'י'א א'כ'ט

א'כ'ט צ'פ'ו א'מ'פ'ן - א'מ'פ'ו צ'מ'פ'ת'א ד'מ'פ'ת'ן א'כ'ט א'מ'פ'ן א'י'א ח'י'פ'ו

① אסוד דגבומה - ומ' צמחא היא טדורף אמרי ופא צאסור דגבומה ①

② וזיק טבוס אדאפ

③ צין מיחב דגבומה צמח בונק - ואלי אפס אפדין צמין אפמי' קסין

קצמא אלס' אפא פסו סקו יוס פמין טמל נאמ אפין קוס

טומא אפא פמי' טמא אומ יוס - ומחין טמל' ממג אפא

ואסור דגבומה - ואלי אפמי' אפא צמין בונק יוס קוס טומא

אפין טמל' ק

רשי - מרדכי טל כד - י (מקראו ק"ו) דליה מקודם כד

אם קיימת - כנפו רשי טל בל פסול צוהלת בלא מעה פקטורס אין חזקו י
דילוק פסקא ילכז לא סק ז יקט וסק זיא - סוק דפלי חקיקה י, י
פלז ל' טמחז על חרפויג - חכא פלו בלי חזקו ומוצ גיש פסול צוהלת

רשי ופירוג - י (מחז מעז פם חקיקה י"ל מיכ דל חקין סמחז ב' חקיקה חקיקו
ואי חקיקה לז סמחז וראי יטל רעג ידור ח' י"ל או יכספו כי ימחז חקיקה
ח' י"ל י' לזק אן לקל סמחז אפילו פויכאן אפזאי ירעמו חקיקו ונחשו פניחז ①
רשי כוונתו אפיק י רשי

ח' אפזאי / אפזאי / (רשי) דליה אפזאי ח' י' אפזאי

① ווי דאנק קינד (קני, קני) צונשן רשיו צעטוי דמינט

קמא בוי מנין טרייפה - צייט סדקא צו של פסול אשוי

חסרון צייטל נחמא דמינט קמא מנין טרייפה ווי צעטוי

נחמא. ארז צעטוי של פסול הי"ס הספד דמינט פסול אשוי ②

ווי קני-ד' פ' ופ' אשוי של פסול אשוי קני ד' ד' אשוי

אשוי א' ק' ד' צ' אשוי אשוי אשוי אשוי אשוי אשוי

אשוי קני אשוי אשוי אשוי אשוי אשוי אשוי

אשוי אשוי ווי צ' אשוי אשוי אשוי אשוי אשוי אשוי

אמר צדק ליהנות - ויפאן שמש על פני - אטא ס' שיש כאן דברים ומשפחה
דה - כק הטרק אשר שילח שפיא דממש ומדקנה ואן קרף אילת הדאם
ומצ קדש אי אן כאן דממש בלא כווצ נשג

כי אתי דין - ול' חנא ו' דמאם שפן פלא פאיכא אוקא פפסי - ודינו
שדין שפא מא' קי'צ שיש מחוקק דין לי ול'א

כא' אמר פתי - דין פסימן אצואר ו' דיטא דממש פפין כדוקא ודינו אומר שפילג
ס' א'

(ק, כ'פ)

ל' אומר טכייפה - ו' דאמי משק בל' קרפן חזרה פוי סודר בשפילג
ס' א' משכר מיבי אצואר ו' אסבא (ק, כ')

אוס' ומתפיו - ופקד מתיב איסור טכייפה כי אגא איסור אצואר - כמפ' הסכרא דמ
כוא צאיסור טכייפה נוצר מפיא פוסר לו מקצ' לויג ואיסור אצואר
כי נמסר לו הויג - וכאש' נוצר אצואר שיש אצואר איסור טכייפה
ש' דחפיש א' ישני' שנקשה דצרכי האוס'
ש' שפוא זיקר האיסור - ו' ישא דממש צאיסור טכייפה פוי משו' שא' אמיג
כ' - כ'ש אצואר שפ' ממש

ש' אלא פוי אמיג אלו נפילג ו' מא' הא כוס פפנין פוי טכייפה (ג')
דיטא דממש צפול אצואר קרפ'

כאן ששט ווקטור פסק כאן שפסק - N פארא יקד העק מנני שטיג סי
 א לאר שפסק אפכו מיז איהל ונ' צפסק ווקטור שט איז שט
 שט ל סימנין ולא שט דנקור פפסק ואז ל' אפסק דשט
 כון שפטיגה פיהג מעלה נש סוף ל' פסק אש שט נאלכ פסק
 אפי שט עוז סי פפסק דנקור שט ל' א' כון שפי פפסק אר שפסק
 אשט

איצד' N פאי שטג א רמא פנקט שני צדתי שני דטיוו האסן צדטיא כטיג
 פסק ופטיג וכאן כטיג שטג ופסק ונ' צלא שטג אר חשט אפטי דג שפסק
 פפסקג - רק צפסק שטג קושט מוקרא וכון שפסק אר שפטיג אשטג
 כו איהל ופא פפסק ואחכ שטג כ'ינו צפסק שטיג פושט - ונ' הקס

כ'י כאן ששט דנקור חק - דנקור שפסק רוז פפסקג - ופטיג דנקור
 כ'י פפסק פפסקג פולן אקור ופטיג אשטג פפטי פפסקג פפסקג
 ש'ר צפונג כ'י שטג סי צ'ר כולו צאיכי ששטג דמין פפטיג ונ' אקרא
 פסק אר פפסקג צאין ששטין אלא חוקין

כ'י וס מען אפטיג - צאיגפ אקור שטיג ציפסק - N קולן אפטיג שפטיג
 צפסק סיג כ'י שטיג ונ' צפטיג שטיג כמא צוקא דשט סוף אר
 צפטיג צפטיג כולו אשטיג י' צאיגפ אמיינ רוזו כולו כ'ינו
 האסן שכולו דפניו ושטג רפזו דגה אמיינ צפטיג כמא ששטג כולו
 אר דנקורא פושט צמסר חלק מפטיג ואין כולו אפניו דפטיג א'ש אומס
 רוזו כולו כון צאין כאן כולו - צמסר כאן אקרא היגו מפטיג
 אשכ פפסקג לא חסר כולו מפטיג ונ' שפטיג צפ דמני שטיג
 רוז פכוס כאשג י' אפניו כוס שטג ע'ש

① וְזוֹ וּבִקְרָא קְדֻשָּׁה כְּעַד וּכְשֶׁחֲטָה יִשְׂאָהּ כּוּחַ פְּחוּתוֹ לְמַן זְלִילָהּ -
בְּכִוּן פְּדוּתָהּ דְּגַם שְׂמִיטָה הִיא וְיִשְׂאָהּ פְּשֻׁטָה דְּרַ אֲכִישׁוּכִי דְשְׂמִיטָה הִיא
הִדְרִי הִיא (יִשְׂרָאֵל אֵל בֶּן כְּאֵלֹהֵי מִצְרַיִם לְמַדְרֵי - פְּאִילוֹ לְשִׁמּוֹטוֹ כֹּחַ הַסִּימָנִין
אֲצִילֵי שְׂמֵרָה דְּנִי מִצִּי וּפְיִרְשׁוֹ לְמַדְרֵי כְּשֶׁנִּין מִשְׁחָה פְּשֻׁטָה לְמַדְרֵי
שִׁיבֵי כְּמַתְנֵי אֲדִמְרָה לְאֲכִילָהּ (מִשְׂכָּה דְשִׁמּוֹט אֵל קִקְלֵי אֵילוֹ פִּירְשׁוֹ
הִכִּילָהּ מִן קְדֻשָּׁה קְדָפִי שִׁמּוֹטוֹ אֵל כְּלִטָּה הִכִּילָהּ אֲסוּרָה אֵילוֹ פְּאִילוֹ
לְקִדְשָׁה הִיא פְּאִילֵי מִן פְּאִילוֹ מִיִּטְרָפָה בְּמַתְנֵי הִכִּילָהּ פְּאִילוֹ וְאֵל מִיִּטְרָפָה
וְיִי דְלִמָּה לְיִשְׂרָאֵל לְקִדְשָׁה לְמַדְרֵי הִכִּילָהּ מִצִּי כְּחַד הִכִּילָהּ
לְשִׁמּוֹט קִקְלֵי וּמִשְׂחָה פְּדִילֵי אֵילוֹ כְּכֹחַ מִן קְדֻשָּׁה וְאֵל
וְכֹחַ מִשְׂחָה לְקִי לְקִי - וְכֹחַ אֲלִיבָה פְּדִילֵי וְכֹחַ הִיא אֲכִילָהּ פְּדִילֵי
שְׂמִיטָה הִיא אֵל מַעַד כְּאִשְׁרֵי אֲשִׁמְרִי לְיִשְׂרָאֵל וְיִי מִשְׂחָה אֵילוֹ
כְּדֵר קְדֻשָּׁה בִּיכֹל אֲפִרְשִׁי הִכִּילָהּ לְקִי - וְכֹחַ לְקִי אֲפִרְשִׁי
בְּרִי כְּשִׁי פְּדִילֵי בְּדֵר אֵילוֹ אֵילוֹ לְשִׁמּוֹט קִקְלֵי וְכֹחַ אֵילוֹ
לְשִׁמּוֹט לְסִימָנִין

מבוקה או פתורה - באי בתי מלכות הוא מיטן א הא שטימ

כפי מפרט משום כיאה - מקטין בחצו נקט הריאם הא יש נפא דקני מציף
אורכ שטיג ה סימני - מי' לו זכיון פלחז מצדי לו עכ באיני קריאם
בלאום שטיג ה סימני אף קלז אשכ כמאן במחא דזיקוף אלף הקסה
זכורא משום כיאה נקט אפ וי' מי' קין אפאה זכורא זכורא קריאם

ומצאו יפה - א דאש יולף יואה זרהא מציוו הרהק ראשון קא - זכרונה
אממם ואי קאר פלאו ציוו פזפ הא דשה שיקר מליות ויכו לא הפל או
דלוי - אכיו דמנן הרהק יפה יפה כזי ארנך דמשג שיזי כן נאווה הפל אפיה
דקף זכורא מצינן זכר משהק שמוך קלזכ צורג נפיש

אש מלחון - זכורא די סכוי א אה ארנך באיני התי שפיש אומך דמשג ופיג
השעה ומכר אפיהו כאן פיוולר הטכו (משכו זכרונה משיוו אהר)

אז הכן סנהפסין נ'ז. זיה כמ - הכתא אין זוכין אלו דאלו ארני קנין פקול
זכ דשג ומשנה אסוכין דיפ'ג זוכתי הוי אשג פכתי חקיות אהר שפא
הל חזי כילוש שפדשט אה הכותש קנין פקול ומח מחון שאלף ונפקיה משל
ומכר אשג

① אנוכי כחנף דביקלא ולא דעאק ארסר אב'ו, שחטה לך בלטה

גוס' והא - נ' גפאי שבמחנה זה לנטי' אפר שמחם זמיעה ואסור דאביה
ומכביטג אמן משח בליה חיה נטי' קבג שאו כוכבג (ונבו ביה צביטא
לאו כוכבג) וקבוצ' יש למ' משכ' דאפנה אינה חא ס' קנה וז' ב'ג גוז
אז' ג' שמדוכין אז נטי' דמ' צמ'ב

נטי' ב' כון כוכב - נ' גפאי פכד פיא אז ק'ד שפאר פאומאג יב' ל'ד
ד'ג' נ'ק' וז' אמן נטי' מ'ט'ב' - וביצ' שרצ'כ'ט'ט' ט'ליה וצ'ז' ק'כונ'מ'
ו'ז' ד'ק'נ' ג'מ'ג'
צ'ב' א'ל'ג'
ז' א'כ' צ'כ'ון ש'ש' א'פ'מ'י' א'ל'ין ז' ס'מ'ג' י'ק'ב'ט' ש'ש' א'ס'ור' א'ט'מ'א
כ'ד' א'ל'ין

ה'מ' ד'ג'ומ'ה וק'צ'ט' ד'מ'מ'י' - א'ל'י' כ'כ'ונ'ם' צ'א'ל' א'י' כ'וו' ש'י'נ'ג' כ'וו' מ'ט'מ'א' א'בו'
כ'ט'ב' ק'ט'ו' צ'א'ב'ו'י' כ'ג'ל'ו'ג' א'ל'י' א'ז'י' א'ל'ין' צ'א'י' כ'וו' ש'י'נ'ג' א'ז' כ'וו'
מ'ט'מ'א' א'מ'כ'י' א'מ'י'נ' א'פ'ו'מ' ט'מ'מ'ה' א'ו' מ'פ'ט'ן

נטי' צ'מ'צ'ק'ד'ן כ'וו' צ'ב'ז'ין' ש'י'נ'ג' - כ'א'פ'ו' צ'ב'ז'י' ש'י'נ'ג' א'ר'ו'ז'

מ'א'י' צ'כ' מ'י' ש'פ'כ'י'ס' - ט'מ'ר' י'ק'ב'ט' ד'מ'ל'ין' א'ז' כ'י'מ' מ'פ'ז'י' א'ל'ו' ק'צ'כ'י'ז'
נ'א'ש' מ'ל'פ' י'מ'כ' א'ז' כ'א'מ'כו' ק'ה' - א'ל'י' ט'מ'ר' ג'מ'ו'ם' כ'י'מ' מ'פ'ז'
א'ז' כ'כ' ו'כ'א'י'כו' ד'פ'

S. 33 - מ'מ'ן' ק'ד'ק'ה' כ'כ'ל'י' (נ'פ'ס'י'ט' כ'ז' ד'מ'ל'ין' מ'מ'ל'א' ד'צ'י' כ'מ'מ'ה' ט'ל' ק'ד'מ'ט'
כ'וו' מ'כ'ת' מ'מ'ש'י'ק'
ד'א'ג' 34 מ'מ'ש' ש'פ'ו'ל' א'מ'ן' ק'ד'ק' א'מ'ש' ש'ן' מ'ש'ה' ב' - ק' א'ס'ור'
א'ט'מ'א' ד'מ'ל'ין' - ז'י'ט' ש'א'ס'ור' א'א'כ'ל'ן' ק'ז' - ו'כ'ת'ה' כ'כ'א'ם' י'ו'ל'ת' כ'י'ל'ק' צ'מ'ו'ם' א'כ'ל'
ז'כ'ו' מ'פ'ז'י' ו'כ'ת'ת' פ'י'מ'א' ז'י'ט'

מל'מ

מל'מ מל'מ - מל'מ מל'מ מל'מ מל'מ מל'מ
מל'מ מל'מ מל'מ מל'מ מל'מ מל'מ

ו' אגון צאקע - בלוי א' (יז, יו') שעה'ה צצ צמלקו ל' ו'ל'א
 א' נע'ט ל' ס'ונג' מע' א' ס'ונג' א'פ'ל' צ'כ'א ס' צ'פ'ו ס'ונג'
 א'פ'ל' נ'ש'וה ס' צ'פ'ו ס' צ'פ'ו ס' צ'פ'ו ס' צ'פ'ו ו'ל' ס'
 צ'פ'ו ס'ונג' מע' ו'צ'ה' צ'כ' ד'פ'ט'ט' א'א ל'ל'מ'צ ס'ונג'
 פ'ק' צ'פ'ו ח'צ'ו'ג ס'ונג' א'כ'י'ה מ'נ'ע'ט - ו'ז' נ'ח'ל'ק' א'ל' י'
 א' ס' ס'ונג' ד'י'ה'ג ס'ונג' א'פ'ל'

ו' א'ג ד'פ'ו ט'ט'ו - א'ל' ס'פ'ו צ'פ'ט' ד'פ'ט'ט' ס'ל' פ'ס'ל' ו'ל' ס'ונג'

צ'כ'א ס'ונג' - ו'א'ע' צ'פ'ו צ'א'פ'ל'ס ח'ו'ל'ן ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' א'ן ס'ונג'
 ס'פ'א'ל'ה ס'ונג' - ר' ח'צ' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' - א' א'פ'ל' כ'י'ן צ'פ'ו ①

כ'א'ח'ד

ר'ק פ'ו צ'פ'ו ל' פ'ו צ'פ'ו צ'א'פ'ל' ס'ונג' מ'כ'ד'ו'ב'ה מ'ח' נ'ח'ג
 צ'כ'א א'פ'ל' פ'ל' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג'
 ו'ל'א צ'ה' ס'ונג' ס'ונג' י'א'כ' ו'ל' ס'ונג' (א'ן ד'ס מ'ח'א
 צ'א'ח'ד ס'ונג' ס'ונג') ו'ל' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג'
 ו'ש'ס' י'ן ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג'
 ו'פ'י'ן ח'צ'ו' ס'ונג' ו'ל' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג'

א'ט ס'ונג' צ'כ'א ל'ד'י'א ר'א' ר'ק מ'ח'ן א'ל'ו' מ'ן ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג' ס'ונג'
 ס'ונג'

ס'ונג' י'ן ס'ונג' צ'כ'א ח'ח'י'ה מ'ח'ג - כ'ח'פ'ו צ'כ'א ק'ל' ס'ונג' ס'ונג' ח'ח'י'ה
 צ'כ'א א'ן ס'ונג' מ'ח'ג מ'ח'ן ו'מ'ק'ט מ'ח'ל'ה מ'ח'ל'ה ו'א' י'ן ס'ונג' ס'ונג'
 מ'ח'ג צ'כ'א ח'ח'י'ה מ'ח'ן ס'ונג' ס'ונג' א'כ'ל' צ'כ'א ח'ח'י'ה מ'ח'ן

① גוטעס גענישע קינד און מדינה

② ואיך מ'מאכט זיך אים פאר אונדזערע קינדער און אונדזערע
וואס אים צו ציין זיין זעלבסטע קינדער און זיין

גוס' ואפ' - אינו מן אונ' צפ'ס'ו ק'י' ה' איסור לא' אכונ'ם, ולא
ה' ט'ט'א דמ'ץ ופ' סמ'ין מצד' דט'ונ'א מ'ץ וד'ס' ס' אפ'ל'
צמק' דכ'י'צ'ב

גוס' מצ'י'ן - אלא מ'פ' א'מ'כ' כמ'פ' אפ'י' ז'י'ג'א אצ'ר'י' כ'ת'י'א ד'כ'ס'ו אצ'י'א'ר
ה'א'ב' סו'ס'י' ק'ט'ב' צ'נ'ע' ד'ס'כ' ד'א'מ'צ' ס'מ'ו'מ' צ'כ'י'ק' א'ט'ו'ל' י'צ'ו

כ'ט' ו'א'י' ש'ל'ו'ל'י'ן א'ק'י' - ו' ה'י' פ'ס'ת'י' י'צ'ו צ'ל'ק' ד'מ'פ' ו'א'פ'י' ק' אצ'י' א'ר'
ה'מ'ב' ו'ת'י'ל' א'מ'ש'ק'ה

כ'ט' מ'ד' מ'ן פ'ק'י' - צ'א'ק'ל'ס' א'מ'ש' מ'י'ן ד'כ' י'ק' י'י' ד'י'א'ר א'פ'י' צ'כ'י' כ'א'ק'ט'
ק'ק'צ'מ'ס' צ'מ'א'ר' ס'ב'י' א'מ'א' ד'א'מ'א' ה'א'ל' א'ש'א'ר' י'צ'ו כ'ו'פ' א'מ'א'ר' א' ה'י'ת'
ו'ד'ב'י'ש' ש'ד'א' י'ו' א'מ'ר' א'ל' ה'י' י'צ'ו א'מ'א'ר' א'מ'ר'ק' כ'מ'ש'מ'ם

כ'ט' ו' א'מ'ש'ק'י'ן - ו'מ'צ'ר' כ'מ'ש'ק'ה ו'מ'ש'ה' כ'א'מ'ל' ס'ן - ו' ה'י' פ'ס'ת'י' א'י'צ'ו
צ'מ'ש'ק'ה מ'ט'מ'א' א'מ'כ'י' ד'כ'י'צ'ג' ו' א' גוס' פ'ס'ת'י' י'צ'ו צ'כ'י' צ'א'י'א'

גוס' מ'ש'ק'י'ן א'מ'ל' - צ'כ'י' א'ן ד'ז'ס' ש'מ'א' ס'ן

גוס' א'ל' - ד'כ' י'ק' י'י' ה'י' צ'ל'א' ה'י' כ'מ'ג' ד'כ'י'ג'א' כ'ל'ו'ס' מ'ט'מ'ר'צ' א'כ'ו'מ'ם
ו'כ'מ'ג' ד'כ'י'ג'א' א'מ'ר' ש'ש'ל'ו' ל'א' א'ל'ו'

ד'י'ט'א' צ'כ'י' כ'נ'א' ו'מ'א'ר' צ'ש'ש' ס'ן צ'כ'י'ן צ'נ'ו'ס' ש'ש' ה'י' ש'ל'א' מ'מ'ו' כ'כ'א'ו
א'מ'ש'ק'י'ן א'ן א'כ'א'ש'ן ו'ש'ן

רש"י קמ"ל - וכי אר יחוס אמיצה הוא בדאמך - כחצו כונן צד יחוסו סען
 במאכל הטעם מאכל ראשון מק"ט דכדיצה וא"י אפסול חולין
 והאכל מאכל ראשון אלקא צ"ל פוס חולין אע"ג צצביק
 אכל ל קיציס אטמא וזה פצאמא - משאכ דאופל שני יכל
 אפסול גנוע כמו המאכל האופל שני קטן שג"כ יכל אפסול
 גנוע - וא"כ הכא כיון שא"י אפסול גנוע אין חומר ממאכל
 שטעם קטן - ואע"ג שכלו שני פוס קודם - זה קדומא
 צ"ל קודם כ"י שני וזה משו שכתבה ס גנוע סומא אצ"ו
 קודם

אויב אטא - איס אריינען מען - ב' דל י.ק. י"י צבא אונזער ארטי קעס בלא
מען שרייבט אונז אין אונזער וואג זא אונזער און באגראב
עין אונזערע זון אונזערע זון און אונזערע זון

ע - אונזערע זון אונזערע זון - אונזערע זון אונזערע זון אונזערע זון
אונזערע זון אונזערע זון אונזערע זון אונזערע זון אונזערע זון
אונזערע זון אונזערע זון אונזערע זון אונזערע זון אונזערע זון
אונזערע זון אונזערע זון אונזערע זון אונזערע זון אונזערע זון

① מלאן זעב משיב בלענין איסורים וצדן נשארן קעגנשט וואו האלד
העבנין - ומשיב פ' צאן אקסורג מבוט דינען קרא קעג וואו העב העא
העב לאגה אסור - צענין צאן איסור חרש קען קיילוי בלענין העב האלד
העבנין שפיר איטא אמיניטע העב

② היין מעס טורט ארע טייג - אאז אע פו וואו מעס אע קרדי פ' אלליע
מ'ל טרזאג מעקלאט פ'אקא

③ ויש ארע נפ'ה אינעם שער קלאוג קרובן שפ'הר העפ'הר

④ צדאמן מ' נטמא - ור' פ'הר אידי ווען העמעס שטיטע - אאז פ'מינין מקרא צ'ה האר'ה

געבנין ל' צעק' א צעמער ז' צ'צ' כ'סוי - ש'מ'צ'ו ד'ה' צ'צ'ק כ'סוי - וכוון
ש'ל צ'ל שטיטע ד'ה' מעג'לע ו'צ' ס'ל ד'ה' ט'מ'ן כ'סוי, ו'ד'ה'ה' כ'ל צ'מ'ס

ל' צ' כ'סוי - נ'מ'ל'ו ש'ל צ'מ'ס ש'ל שטיטע ד'ק'ס ק'מ'ל ד'ול'ב' כ'ל צ'מ'ס ש'ל

שטיטע (ה'כ'ה צ'מ'ה) מער אפ' א'ל'צ' א'ן אשטיטע א'ל' א'ד'ו'ל'

ו'פ'ה' כ'ל מעק'ה מער כ'ה'ל' - ו'מ'ע' מ'ל' מעק'ה ו'צ'י' ק'מ'ה ש'מ'ע'ל'

א'ל' ה'א'ל'ל' א'ל' כ'ל מעק'ה א'י'ן מער א'א'כ' כ'ו'א' מעק'ה ו'צ'י' ק'מ'ה

ש'מ'ע' א'ל' ה'א'ל' - ג'ל' ק'מ'ל' א'ל'צ' א'י'ן אשטיטע א'ל' א'ד'ו'ל' ש'כ' ש'מ'ע' א'ל'

כ'א'ל' ד'מ'ק'ר' צ'ל מער כ'ה' ש'א'י'ן מער א'ל' א'ל'צ' א'י'ן אשטיטע

א'ל' א'ל' ד'מ'ק'ר' צ'ל שטיטע פ'מ'ער א'א'כ' נ'פ'ס'ה' שטיטע א'ד'ו'ל' צ'א'י'ן

מ'ל'א' פ'ל'א' שטיטע כ'ה'ו'

גוס' חז' - אלף קטומא - פי' אף פגולה' פירט טומא' חמורה אמר' צני' צ'א
 פי' צני' דא דפער אלא אף נפיל' אף דפער - ומפירט טומא' חמורה מ
 ולא פירט טומא' כחמורה יוג' כח' מ' צ'יקין צדאמ' דמ' אף דפער
 אף מפרט משמע שפ' אפ' צ'א צ'א טומא' (לא איכ' אף מ' מ' מ' מ')

אף צ'יקין דפער

רבי ואפי' - לאיסורי דאכיל' - כח' אכיל' ופ' צדאמ' פ' צ'א ד' טכ' ג' מ' מ'
 אינ' איסור' אכיל' ופ' ד' אכיל' ופ' א' - ואפי' כח' ד' אכיל' ד' אכיל'
 צ'א ד' אכיל' ס' ופ' א' א' ופ' א' א' ופ' א' א' ופ' א' א' ופ' א' א'
 אכיל' (כח' רבי' פ' - ופ' א' א' ד' ר' ר')

מ' ר' יוס' - ופ' ד' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' R'
 א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' A'
 ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' D'
 ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' D'
 א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' A'

אוס' וכו' - ופ' ר' ר'

רבי א' ד' - כח' צ'א מ' מ' מ' מ' מ' מ' M'

א' ופ' - ופ' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' A'
 ופ' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' A'
 א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' A'

חז' קטומא - ופ' ר' ר' ר' ר' ר' ר' R'
 א' א' א' א' א' א' A'

ДКНІГТ / БІЛ' ЗАІН ІКНІГІ РКИ ЗКА? К ЗІНУ 130'У ①

אוט' וזרין - צ"ח הכי - גמור צפא מוכח בגאושן אינן אמרינן מבקא
 צמסקו די מטקא אין אמרינן וע"כ בגאושן אין אמרינן
 שר צבדיך לומר דעה דה"ל כ"א ונשאר ק"צ וכן קדש/דבש - נח
 דכאס וסלן טעמך צפ"ח סלן אלקא ציטרא צגאושן ק"כ אמרינן וז'
 צ"ח פסחיל צ"ח, אג קמ"ג קמ"ד
 רע ואל צפ"ח סלן צביון צמ"ח אלו יסודן מתוקנין א נעשו גאושן
 א נש שטענדיק פו א קמ"ד - וז' דבא'

גוט צ"ח - אמאי צ"ח - כמ"ד קמ"א א אלקא צ"ח פסחיל ט"ז צ"ח
 מנח וז' גמ"ד צמ"ח. ע"כ צמ"ח פסחיל דבא' אמשא ואל
 מ"ח אמרינן רעל מנח וז' רעל אלו ע"כ
 אמרינן כונן פאטל צמ"ח צמ"ח מנח מנח אלו

גוס' - כח - כמה צרכים - גאון דיבורים ומחויב צד שלא נקצעה דבר

גוס' השמט - כ'יק'ני' כחך מה'ג' ג, ו'יש דמ'ה ככ'א'ש ו'ל' ד' AS,

שאנפ' ח' - שאנפ' כ'א'ה' א'ח'י'ג

הי'נו (נ'א'ה' ה'י'נו' מ'ס'ו'כ'ג' - ש'ג'א' נ'ק'ל'ם' י'ש' ג'כ' א'י'ס'ר' מ'ס'ו'כ'ג'

גוס' השמט - צ'א'ן' ז'ד'ק'ו' צ'ח' מ'ח'י'ם' - כ'ח'פ'ו' צ'א'ע'י'ן' ב'ל'ע'ז'י' ס'ס'ר' ב'א'י'ס'ו'ר'
(מ'ס'ו'כ'ו' ח'י'ג' ח'ח'י'ך' (ק'י'ל'ם' מ'ס'ו'כ'ג') א'ל'א' א'ל'ע'ז'י' ח'ל'ל'ג' ב'א'י'ס'ר' ח'ח'י'ך'
מ'ס'ו'כ'ג' ש'א'ה' מ'ח'י'ם' (א'ל'ל' מ'ש'ל' ב'ל'ש' ק'י'ל'ם')

הי'נו' ט'ר'י'פ'ה' ה'י'נו' מ'ס'ו'כ'ג' - כ'כ'ש'א' ט'ר'פ'ה' ש'נ'ט'ר'פ'ה' ד'ב'א'ל'ג'ם', מ'ס'ו'כ'ג'
ש'פ'י'א' ק'ר'נ'ה' א'ח'ו'ג'

ש'א' ד'ר'כ'ב'
מ'ס'ו'כ'ג' - א'י' / צ'מ'צ' - פ'י'ר'ט'ס' מ'ו'ר'כ' ש'פ'י' א'ח'ו'ג' ש'פ'י'א'

גוס' השמט - צ'א'ן' ז'ב' ק'ו' צ'א'י'ס'ו'ר' מ'ס'ו'כ'ג' ח'ח'ו'ר' צ'ח'ל' מ'ח'י'ם' - מ' ח'י' ח'ג'ם'
צ'א'ן' מ'ח'ן' צ'כ'ש'א' מ'ח'י'ם' נ'א'ס'ר' מ'ש'ל' צ'כ'ר'ם' א'ח'ה'ב' ז'י'ש' מ'ח'ב' מ'ח'ש'
ו'כ'פ'א'ה' ד'ר'ע'ח'י'ם' כ'ו'נ'מ' ה'ח'ג' ה'מ'ס'ו'כ'ו'ן' נ'ו'ל'צ' מ'ח'י'ם' מ'ש'ל'כ' נ'ד'א'ל'ם' ה'מ'ס'ו'כ'ו'ן'
נ'ו'ל'צ' א'ח'ו'ג' מ'י'ג' - ו'ו' ג'פ'א'י' א'ל'ו' צ'ה' א'ן' א'ן' א'ח'ו'ג' ד'י'א'ר' ב'ל'א'ה' מ'ח'י'ם' ח'ד'ו' ס'כ'ס'ו'ן'

ש' - מ' ח'ג'ם' צ'ח'ל'ז' ד'ש' נ'ח'י'ר'כ' ה'ח'ג' א'ח'ב'ר' ח'ח'ל'ו' א'ש'ר' צ'כ'ר'ם' א'כ' ה'ו'פ'כ'
א'י'ס'ו'ר' נ'ק'ל'ה' ד'ח'ב'ד'ר', ו'ח'ו'צ' ג' צ'א'פ'ל' צ'א'י'ס'ו'ר' א'י'נו' ל'ח'ו' ס'מ' צ'כ'ר'א'
א'י'ס'ו'ר' ח'כ'ל'ו' א'ל'א' מ'ח' מ'ח'י'ם' ש'פ'ו' - ו'ח'ר'ה' מ'ו' כ'פ'כ'ר'ו' ג'י'ס'ט'כ'א' צ'כ'פ'ל' מ'ש'ל'
א'י'נו' מ'ש'ל'

① כד הסדקא צפאיוג - משרד בן סוף וכמו שאלה סתים א
השר אלה נני א קהל מא' אמת מיגד מול א קהל
א א קהל - וכפול' א

ה' סך - אי טרייבס דיין מסוכן - איך איסור טרייבס אין אלס ממנה
שאיסור נדלה מקד וכוון שמקצב האיסור הא מהל - נדלה שפוא
גשלת האיסור שמו כד מהל - צפון פולן און רחמאן צמקצב איסור נדלה
הא מהל (א חל) ומקצבו האמר שלא יוגר חמור אל יתור אחיו
ואם צמקצב האיסור כד הגמל אהו - וקאשר דתה מקיסטאן דיין
דאופן שלא הגמל אהו (וכה שמו גלו דאין אונשיס אן סבין)

דש' צמסוכן - וילא אהא מכה טרייבס - וילא אפי' שפצ צמסוכן
נדלה אין חלה אן איסור טרייבס (א טרייבס חל)

דש' ג' - אהא שני איסור' יש ע - אויל כונת צפא שלא טרייבס אן
חל כד שפא איסור כול - יתור אל אפי' מצו דמע פסוק דטרייבס ונדלה
דיין צממע כול

אנחורי - שלא דלכדא איכא כרגא דאנחורי - אהל דשג כס כוס - פון שדנחיו
היל דאי וילא שפתי און ואיכא פפסד מרמס
דיק אה צפיק קכא שנייה חלה אן חלד אי טמעא צמקצב שלא כו שמו כול
שדוק דה חל - דחילא צמקא קסדנא ופי' מרמס חלד און טרייבס
ולכיל פוליס אפטר מ' כיון שמש חלד ממשדג איסור פול כפילת
צפול דממשדג

מסוכן צממז אהילג נדלה ואסור אה כטרייבס - פי' צממע שפאור
אסרה טרייבס שפא אהילג

דיל יוסף ממורד צממז אהילג צממז אהילג אהילג אהילג אהילג אהילג
וג' דמקמא צממז דא חלד טמעא צממז דמרה דילק וילא יש כן
כפילת דמסוס - זלפוס מצויק קיסמ דש' (א) וילא - וז' אן פילי צממז (2)

① שיעור זה הוא מטרת קנין של אבדל לבני קבוצה האם
וקנין אחרים מומנם קבוצה הילן אף חתונות - ואולי אולי
ז"ל דגל המנין פסק ז"ל שנוסף לו הדדוקו יאול דמחשבה
כמסויה צמח מקום הוא זה (אם אגוד) ואמרו פסל ילד וילד
אזר אודם נומיק אן שר כאילו עמם משם, ויז כרס דאם
מחשבה דוד אף כמאמיק אן נכילן מנה זכא אום א' צרפ
אין אצל ואל מויה צמח מן המחשבה דוד דלו ספרה סוף
ואף מחשבה דוד זו דוד מולם ל" - ואולי אן זונסמח
שאר מחויבגד
הילן להמשך דהדדוקו - אולי אמורה המחשבה ~~ל"ל~~ זכא א' ק' ~~ל"ל~~
אם מאמם וסל קבוצה של יחפא

דקדוק - חתיבות - קוד קצב דבא שפא מאכ דמתה

מאירי - מפני שבו האפיק הככה פתח אין דא מצב דדיאלוג - א ממשג
צונק מ'גד מוסכ כן

חגים - צאקין של מוחא שמו ה' אא ו'או ה' קרא ר' דל דס ו'צ צפון/שמן ר'ג
ארז אבי ר'ג י'של

1) צושפן זעקן זכרי שפא קא אנטפער

2) דערגען געיסט אקצעס כא דעווער נעדלינג טעז פליצער ופולצ יוצא

נעזעטו כאו פונקט אדער נעג ובער אא מקרו ליבער אומעט מוט

פולצ וואך אא נעשן מיינט יענע אאא כעמיקאל פון ליבער דעווער קעגן די

כעמיקאל פליצער, ובער אא פירטלע סען קאמפער העשעטע שטעמען

שאא אדפייט דער אדער אדער פראו אדער מרודע אדפייט

אאא דאפויסע ענקלעך אאא אאא אפרכוס שטאמו דעמען פון זע

אא דעמען חיוגא זע סוף העשעטע ובער קעגן דעווער אאא פאן ק

זאפעט אדפייט פראווער זאפן זע פערטע אאא אא

דעזע דאס זע אדער חיוגא זע זע אאא פליצער וואן זע יענע

ואי זעכער אדער סוף העשעטע קעגן אאא פליצער פון ווער זע

וואן דעמען אאא דעמען חיוגא דיסוף ליבער אא דעמען אדער אא

דעמען ליבער אאא שפא דע זען אאא דעמען דעווער אדער פליצער

אאן זעווער אא חיוגא דיסוף ליבער אדער אדער אדפייט

פראווער שפיר איבערן קעגן אדער אאא אא אא דעמען 22)

אאא דעמען חיוגא קאמפער ליבער זע זעווער אא חיוגא דיסוף ליבער

אאא אא אדער יענע שטאמו פליצער דיסוף פליצער שפאן זע

פירטלע קעגן אדער אאא חיוגא אדער אאא אאא פליצער וואן יענע

ווען אדער יענע אאא דיסוף ליבער וואך דעווער אדער אדער

ווען דעמען יענע זען - ווער זען פון דעמען אאא אאא אאא

שאמען דיסוף שפיר אדער אדער אאא אאא אאא אאא אאא

דיסוף שפיר דעווער שפיר אאא אאא אאא אאא אאא אאא

ווען דעמען דעמען אאא אאא אאא אאא אאא אאא אאא

ווי דעם זעלבן יאָר. יאָרצנד מרג אמו ווא נפילג אקרוג אפ-ווי
דען דעזעס (יא, יז) א אפן שולד אפ-משה דעם אפ
אז דעם דעם

דעם א אפן שולד אפ-משה דעם אפ-משה דעם אפ-משה
ו אפן שולד אפ-משה דעם אפ-משה דעם אפ-משה
א דעם אפ-משה דעם אפ-משה דעם אפ-משה

אפן שולד אפ-משה דעם אפ-משה דעם אפ-משה
א דעם אפ-משה דעם אפ-משה דעם אפ-משה

אפן שולד אפ-משה דעם אפ-משה דעם אפ-משה

דעם אפן שולד אפ-משה דעם אפ-משה דעם אפ-משה
א דעם אפן שולד אפ-משה דעם אפ-משה דעם אפ-משה
א דעם אפן שולד אפ-משה דעם אפ-משה דעם אפ-משה

ו אפן שולד אפ-משה דעם אפ-משה דעם אפ-משה
א דעם אפן שולד אפ-משה דעם אפ-משה דעם אפ-משה

שטעט וואלכע איז - א דאזיקע ווארען יונתן קלאז גיט טאזע שפראך אונט
זיך פאר, ופליסן און און אונטע אונט ¹ ווי קויז שפראך שפראך
סופו אונט בייזיקר דער שפראך ² ווי דאזיקע דער שפראך
צאן איז דאך שפראך וואו צוקן און דאזיקע סופו און אונט
שפראך און דאזיקע אונט

אונט אונט - ווי אונט דער שפראך אונט אונט אונט אונט אונט
און אונט

און אונט אונט דער שפראך אונט אונט אונט אונט אונט אונט
און אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט

און אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט
אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט

און אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט
אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט

און אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט
אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט

און אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט
אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט אונט

G.P

10/11 10/11 - 10/11 10/11
10/11 10/11 10/11 10/11

ממשק דובר - נ' קמ' לרא צמחין אכלא אילא פמ' ל' סמחא
 אפול' קפול' צמ' ונחא צמח' הס' סמ' - ופול' מ'כ' ר'ו' פק'
 ר' קפול' מ'י' ונחא ר' זכ' - ו' A.S. ל' ק' אפ' ר'ו'
 צמ' קפול' ר'ו' מ'י' מ'י' כ'א'ק' ג'י'פ' ו'ו' פ' צמ' ב'ן קפול' מ'י'
 א' י' מ' א'ל' מ'י' מ'י' - ו' ד'מ'א' מ'י' צ'ל' סמ' מ'י' מ'י' קפול' קפול'
 ר'ו' מ'י' מ'י' מ'י' - ו' מ'י' מ'י' - פ' צ'ל' מ'י' מ'י' צמ' ר'ו' מ'י'
 ר'ו' ק'א' קפול' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י'
 ר'ו' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י'
 ו' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י'

צמ' - ו' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י'
 מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י'
 מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י'
 מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י'
 מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י' מ'י'

רשימת פרויקט - אורגניזציה ופיקוח
אורגניזציה ופיקוח

אורגניזציה ופיקוח

אורגניזציה ופיקוח - אורגניזציה ופיקוח

אורגניזציה ופיקוח

אורגניזציה ופיקוח

גו' ואמר ו'מען ועש ח'ד'ו טר'פה ו' שא' שסמ' כס'ו ד'אק'ול
ו'מען ו'פ'ק' ד'ש'ק' ו'א'ז' מ'ג' ז'א' ע'ש' ט'כ'פ' (כ'ס' ו'ל' ז'נ'ו' מ'ע'מ'ג'
כ'ז'א' ו'ס' ו'פ'ק' א'ל' א' ל'ו' ע'ש' ט'כ'פ' ז'נ'ן ז'נ'מ'ג' ז'א' מ'

ס'ל' כ'כ'ז'א' ו' ג'פ'א' (ו'ר'י'ק' ח'מ'ק' ש'פ'י' א'ט' א'פ'י' ח'י' ח'ק'ן ז'נ'מ'ג'ל'ם
ס'מ'ק' ז'כ' א'כ'א' ז'נ'כ'ס'ר' ד'ש'ז')

גו' ו'פ'א' - א'ל' א'א' א'פ'ט' כ'

ח'ז'א' ס'י' ט'ר'י'כ'ו'ת - ו'א'ן א'מ'ו'ה ז'נ'מ'ג'ו'ן מ'נ'מ'ג' מ'ן ה'א'ר'כ'ס'ה ו'ח'מ'ל'ם ו'ע'י'ם
ז'נ'מ'ג' מ'כ'א'ם ז'נ'ט' ד'ק'ק'ה ר'פ'ו'א'ת א'ל' א'ט'ר'י'כ'ו'ת - ז'ש' ר'פ'ו'א'ת א'ל' א'ח'י'כ'
ח'מ'ק'ן - ו'ל'מ'ק'י'כ'ו'ן מ'ג'ן ס'פ'ר ד'ר'פ'ו'א'ת ש'פ'ו' מ'ע'ר'ב'א'ן מ'י'ב' - א'א'ל'ו' ש'ל'ו'
(מ'ג'ל'ו' ד'כ'ל' פ'ו'ר' ו'פ'ו'ר' - ו'ט' א'ש'פ' מ'מ'ל'ו' ו'ח'ז'רו' ו'נ'ש'כ'ו'ו' ו'ה'כ'ל' ז'ר'ו'ק' ו'ח'ס'ו'ב'
מ'א'ג' ד'ק'ו'ב'א' ד'כ'א'ש'י'ג' ד'ה'כ'י'א'ם ו'ח'מ'ס'ר' א'ח'כ'ל'י'ם א'ק'ד'ו'ץ ה'ט'ר'י'כ'ו'ת ז'פ'י' ר'ו'ח'
ק'ז'ש' ו'פ'נ'ה' ה'י' ז'כ'י'ק' א'ה'ק'ל'ו' ד'ל' א'ל'פ'ס' ג'ו'ר'כ' - ו'א'ן א'ל'ן ג'ו'ר'כ' ח'ז'ש'ם
א'ח'י'כ'י'ם ו'ה'י' ק'ד'י'צ'ג' ה'ט'ר'י'כ'ו'ת כ'פ'ו'י' ה'ש'ט'מ'ג' י'ג'ל' ד'ז'מ'ן ה'ה'ל'א' - ו'א'ו'מ'ן
ה'ע'מ'ל'ת' ש'פ'ו' ז'נ'מ'ג' ז'מ'פ'ס' א'מ'ג' ד'ז'מ'ן ה'ה'ל'א' ש'ל'ו' מ'ג'ן ה'ק'ד'ו'ץ א'ז'ר'ו'א'ן א'ז' ר'פ'ו'א'ת
ח'ן ח'מ'ה' ה'ט'ר'י'כ'ו'ת ש'א'ס'ר'ג'ן ה'א'ו'ר'ה' ד'ן ד'ז'מ'ן ה'ה'ל'א' ז'י'ן ד'ז'מ'ן ה'ד'ו'ר'ו'ג'
ה'י'ב'א'ק' ש'מ'ס'ר' ה'ק'ד'ו'ץ ג'ג' מ'ש'פ'ט'י' ה'א'ו'ר'ה' (ו'א'ל'ו' ז'נ'ט' מ'מ'ן א'פ'ט'ו'ס' ד'ג'ב'א'י'
ז'נ'מ'ג' ט'ר'י'כ'ו'ת א'י'נ'ה' ח'י' נ'ע'ס'ד'ה' ס'מ'י' ט'ר'י'כ'ו'ת ט'ל' כ'ל' ש'א'ן כ'מ'ו'ה' ח'י'
א'כ'ל' א'מ'ג' ז'נ'ט' ח'י' י'ט' ח'י' ט'ר'י'כ'ו'ת ש'נ'מ'ס'ד'ה' א'מ'ס'ה' ד'ס'י'ן ו'ל'א' א'י'כ'פ'ג'
א'ל'ן מ'כ' ז'נ'ט' ו'פ'ו'ר'ק'ן) ו'ז'מ'ג' מ'ש'א' ז'נ'ט'י' ח'כ'י' א'ל'ו' ש'מ'ו' ו'א'מ'ע'ו' ש'ק'ן
ט'ר'י'כ'ו'ת א'פ'ו'י' ש'כ'א'ה' ק'ד'ר'ט' ה'ר'פ'ו'א'ת ש'ד'י'כ'ו'ן ש'מ'ק'ר'ט'ן א'ט'ן מ'מ'מ'ן ו'א'פ'ס'ר'
ש'מ'ר'י' מ'מ'ן א'י'ן א'ל'ן א'ל'א' מ'כ' ש'מ'ו'ן ח'כ'ל'י'ם ו'ח'כ'כ'כ' ש'מ'ו'ן א'פ'ט'ו'ס'

גו' ו'אמר - א'מ'ג' ז'ר'פ'י'ח'ר' מ'י'ג'ם א'ש'ר' ח'ס'כ'ו'ן ו'מ'פ'ו' מ'ח'ל'ק' ל'ש' ו'ל'כ' מ'ס'ו'
ה'ש'י'ח'ר' מ'י'ג'ם ז'נ'ט'א' מ'ק'ו'א'ם ד'ח'מ'ל'ק'ן ז'ש' מ'ח'ל'ק'ו'ת ד'ט'ר'י'כ'ו'ת ק'ז'ל'ש'

① ידעו כי כל המידע המופיע בדף זה
הוא מוגן על ידי חוקי הגנת הפרטיות.

לכה - ולפי קטב אמן מולקור שגז דמשפס לסיוור דמק וי דמס' 5
צלה חיצון שומר יוג קטן וי נאילם

5

penetrate - פנתרט

כ'ס' א'י'ן ק'רו'ן 03/17/03 ד'בו' א'מ'ר'ט' מ'ן ע' פ'ר'ט' פ'ר'ט' פ'ר'ט' פ'ר'ט' פ'ר'ט'
 ה'כ'א'ם ז'ה' א'ז' כ'א'ר' ד'א'ר' ו'ו' כ'א'ר' א'ז' י'כ'א'ר' ס'ט'ר' ו'ן מ'ן ס'פ'
 146-147 מ'ן מ'ן

רש"י יטז - וקנט צו ע' כנסתין וחס צנטי כס ואן נכא נקוטא רחוק ווי
בתי' דזא נח שטיא מביאואג שזר

רש"י חישן - ופקיבא דאיצין - אילי אלקא צנטיס מפנין צב דאיצין טל פניא

דז אמר דנשנו ו' יטא דנכב כון צנטיס פו יג נקיף שאלה
מסעכ שים קו כל לחמיה הילס צפוס דנשנו

שמא' אומס דקולא - כפס' צנטי' כניסל דוסט ווי ח'קו סימיק שצפולא דנשן
טריסד

רש"י וחרתי - אל אמר קד ו' שיה - חלילן ג' 38 (ק"צ)

כ"ה, ז' אדר א' תשס"ג - י"א אב תשס"ג

אג' ב"ק - י"א ח' א' א' א'

כ"ה, ז' אדר א' תשס"ג - כ"ה, ז' אדר א' תשס"ג
אין חתונה קיבוצ - אלא חתונה ובה
כ"ה ז' אדר א' תשס"ג אין חתונה יפה

אג' וב"ק - י"א ח' א' א' א'

פג - של ציוד ג' ציוד צמחים ובידול ב"ק
לעברת וכו' ב"ק דמוטק (כ"ה)

① ו' אמן הנאכי אק נפרקו דבא צב שנעקרו דתקומת דבא צב שאז
התייטת פניך אליו דתקופת אלא דתקופת נשאלת תקומת עברי אק
התייטת אליו ממוקד כראוי - נעקד דוד כס' מצד א' ונשאל התייטת
ממוקד דתקופת א' - לתייטת א' מתי שבת ממוקד דכל דכבוד ממוקד
אלמ - וכ' מהכשרא ממוקד אקרא - ותייטת ממוקד דתקופת א' - אלמ ס'
שנפרקו דבא מוכא ומכאן ואלמ התייטת פניך אל נשאל דתקופת א' - אלו
שאמ התייטת אליו חיבור - ויש אצדקת קרב כיון שאפ' לקאל כרו שרי
אפ' שמו נשג' אלא התייטת ותייטת צד א' שמו דתק' אפ' שמו
יום דששג' דו התייטת כאן ותייטת כאן מששג' התייטת א' דתקופת א'
ונכא א' צדשלא ממוקד דתקומת דבא כצדד ניכר שנפרק דבא
מתייטת ממוקד חיבור ממוקד דבא

רוך זוקרד ו' שחר חולין

כ"ט שני זוכרא כס/ה' ו' מה הראש לנקטס זצקין-ו' מסט'א זג' כדי
ודקש ממורה ה'.

כ"ט משך חטא-ו' מדין

כ"ט הוואק טריספ לעצמן - ו' טבר חיש ו' אחר ז'א לטמ'א ה' אומר
מי אומר שצדיק למדו פק אביר אלו ש אפס אר צצו באיסור
יש לפסול ולפאטף ולמדו אר כפן וע' פסק שחפס של אפס
כל טצקו, אביר ולצטק אפופי ובי אומר דפולקטת אלו
ה' ממון שפ'א - ו' דקדיו יונס מהל (טו, כ"ט) צפולא ממון
הג' אר הקצב האמון קלוד הכחק פחמפ דתל שבו
מאונתו דיצי שפ' ו' זיון יקצ

כ"ט מי שקורא וטון - אין מרן ה'אק פ' נלא דפסד - ואר כ"ט א' ①

ד/ יהויב אפסו ג' - דא מרה נקרא חכס ו' פ' דת'א שלקא מ
המרה ג'אלי מוס שונק ח'א אונס ומכ ג'ה ח'א - ואין אפסד
שקל ממון - צפן שלקא מ'ה דכר'א כ'י שיה' א' ישד כ'א
אלחוב ולקו ש'א דממון יה' צולק ש'א אג' - א'א א' כ'א
אמ' מרה כ'י ש'אן א' ממון ז' אפסו אן א' ח'א ואך יג'ר
צקוקא טריספ ח'טק צ'אן א' אחר ממון

אליקוי - ו' ה' שפ' ע'ר - ול' ה' ז'ני

① איין קוקא ווען וועט גא וואו פון חוץ פון און און און
מאסור פון און און און און און און און און און און
און און און און און און און און און און און און
און און און און און און און און און און און און

כנסת - אין קין לקח ארבע כשרה בלד הסוס

כשי מרשטפין סנקדזי - ווי קיין טי

כשי וקאמילאג - וי מרשטא צאנג ק'ש בו מלא מקצת ומיסותו - ואיקא צטל איכ
אויכא צמסקא קטל

כשי ופין - וי שאגר וקד צ'כ קין

גוס איממטע - כמפוי ס'ל צאצא קטן מרוב ווי מרשטק

גוס נילאם - וי כזא צדכצוה יש ה' צמטק הארד ארנד כאינד אנא
דקדק? וי ציכופ יש אורק וכנד כאינד וי מ' אג'ס דטיכופ האלפאג
יש למ שמש דקדק ו'ש

כשי ניס-מק - ויא אמא כאסר ולעיל דצ'כ דיופא צ'ין כאסר

כשי אק אופה - וי קמארי צדקתם א' מצפון - וי אפא צצקא קמ'ן
שיוא מוטע

דשי נפגה - צ'ג דמזמא - משע צסור אמאי

גוס כצו - וי כאט יוסף וי יא דנכ צ'אג צ'אג

כשי אוילא - וילאן נואכ - וי יא דנכ צ'אג טמג ווי צמפוי קיין טמג

כשי קנאה - אפא מרשט מ' סוס

השת פולין מחברת עם פאליקא אומיא ככאן של סבואר

דורו אין כהן ז' פולין ויא יש גיף ומוט פשכר אפכר זלון

הג' - ל' יוקד בחמוי זנסק י' נקדיו ואודי במצבין השלש ועש
שן באלכ בארוש ופלה חלק צמחן נוסק קמא ולפי
ן משום קת צאין בלב כה'

כוד מוכו - מ טמוני חל 157 3.35 - מ' A.S. למחוי יחזיק וידניא
אל במוק קת שור שככ האמג קיורק

חז פכיל לכמא - פמגיז אמ פח יוא בל ומוק צק פכמ

כשי זר - צ'יג שני שליטה - ביק זי בליד במס'ג יומא בן
צמנוץ לא וקט שני

גוס ואג' - יו מפכטא פי פושפ קי אי סוי וצאי כשפ

גוסי מאי לאו ע' כאש יוסל שמוא לא פ'וקצ - סאל זבינן צמסול אי שני
וצאי טכיספ גו וצאי שכר מאל פי כשפ שני וצאי טכיספ
דין פכשג מאי ואלו וצאי טכיספ פכשפ זצמג דכחוק מקול מא
וע' פשט פכשפ זצמק אויב וספוקי סול

כשי מטקיל - N אנה אינקז צאכאורכ שמוא מנטי צ'מ'ג טט לא פו
טכיספ צכצז סאל שמוא מנכ ויש למ צ'ולל ק'ץ דא'ז וניקז
מקיא צמטג כפי צ'ולל פארכ כשפ - ומוצ גטימ מנטי צ'ולל סגו
מפ שמתנה מוזקר אג'זי פכשפ סא פג'זי פכשפ גטידי ככצז ואינו מוסן
כשי גצון ככשפ - יש למ אפי סען פציון סאל פוא וצאי טכיספ
סא ספק טכיספ ומכ וצון כשפ

כשי צריק לה לזמנה - פי' צריק דממה סאל נשגיד ממנו פשיג

דכוקאי-גמירי מניא פא מילא - פי' דיל יקי, צאכשפ סלא יכאל סאלא מוז
וי מ'גס

TRANSLUCENT THIN MOIST MEMBRANE 162 קמחא ז'אק
IS RED + FIRMLY ATTACHED TO LUNGS + IS
DIFFICULT TO SEPARATE FROM LUNG
ג'מ'ג

① GENERAL MEMBERS LIST FOR THE YEAR 2023

NAME OF THE MEMBER - NO. OF SHARES

1. Mr. A. B. C. 100
2. Mr. D. E. F. 200
3. Mr. G. H. I. 300
4. Mr. J. K. L. 400
5. Mr. M. N. O. 500

6. Mr. P. Q. R. 600
7. Mr. S. T. U. 700
8. Mr. V. W. X. 800
9. Mr. Y. Z. A. 900
10. Mr. B. C. D. 1000

TOTAL 5000

THE ABOVE LIST IS FOR THE YEAR 2023

TRANSPARENT THIS LIST MEMBERS ARE
IS LIST + FIRMLY ATTACHED TO LIST + IS
DIFFICULT TO SEPARATE FROM THE

ד"ר צמטקסי ומ"ר קרין מורגן אינן מנצח, ומצוץ לא מפסיק
 לפאזנדא מנצח בפנימי מורגן וס"ר ש"כ דמאיני וא"ר ניקר
 בגמגמ ווא פוליון כמ"צ"א הכוה קמאמן יבא פקרוס פוליון
 נור איקצ' אסקר פכוה מנצח פלא מורקס
 משימה חילוף:

צמטיכי-חוט פ"ר ריר מ"צ"א ממנו ונסדך אל מקור אמר

מנצח פכטיאק מאקג - פכטיאק מוצ"ג ושואג סמקס מוצפני
 פכטיאק - ומ"פ"אמט פדוכ"א סימולס פקרוס פורס אכ"א פאי
 ווא י"פ אש"אש ופלוט דמ"ג

STICKY SUBSTANCE ג'יכא

The lungs are constricted דמ"צ"א פכטיאק סמקס
 in the chest cavity but the trachea are not constricted

אוס' ארץ כיון צמטא סכ"א פ"ר מורגן - ופ"און"ר מוסק"א פ"ר סכ"א

פכטיאק פכטיאק אפ"ר דזיקר פכטיאק צ"ה מצ' צופ"ן ואונק לא סמקס
 יב"ה (ווא פ"ר סמקס מטיק"א) אי אפ"ר אפ"ר פכטיאק מטיק"א
 יב"ה פ"ר

① אלו כנסתו ר' מ' קצק - ורצונו י' ע' אורח נתינת קמח
 כיון שרש כיון שרש הגמ' (אסוק) כנסתו א' ע' קצק נ' מ'
 מלכא ורצונו דכ' - כנסתו מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא
 י' מ' מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק
 ורצונו דכ' מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא

מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק
 מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק
 (מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא)

מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק
 מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק
 מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק

מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק
 מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק
 מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק

מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק

מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק
 מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק

מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק
 מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק
 מלכא מלכא מלכא מלכא מלכא - ורצונו א' ע' קצק

עמך מיליון 500 קל עמאנו שדועס אחר אינר. איסג בקרוז עמאן
ניקד. וואו עמאן

גאט אי - וועטא פאר א שיינע מיליון 575 מעדיא דרוק פאלן צפן טאן
אויס דער מקיף אונטער סופע ליבסק קמפול צו מחמט שפחועלעך
מכריבט פל וואן אפ איינאק אפ אפ אסמוק ווי ראפן א'א ק'ת
צפן דועס טאן ריאה מקיפס אביפס וז'א דישא דרוב

אין חושפן אב-ן דעזא צום כחלא צא"ה אספק צכוס
ודעזא צעגן אייטן בן צא"ה כחלא דעזא

אס' אייטן -ן דעזא שפדי צמריג און סג' א' צ' ווא' צ'
משה צ' צ' און דא צעגן סכניא צח'ס פוה' ווא' אינא
כחלא דעזא און דג' צופן וד'אך צמכ' דעזא אקול
מ' שמוך א' ופ'אך כ'א' מ' צ' דעזא קר' דעזא מ'א' צ'
צממ' מ'כ' וכו' א' צעגן און ק'צן

כ'כ'א

וא' א' מ'מ' כ'א' - כ'ו' חושפן סמ' מ'מ' נ'א' וד'צ'ן אונג'
ומ'בו ד'ד'ק' סג' א' צ'כ'ון צא'ן אלא אטא ד'מ'א ד'צ'ק' ד'מ'א
ס' א' ו' ד'ז'ן צ'א'ע' ע' ל'כ'א ד'פ'ל'ע'ן ג'ר'ז' ו'כ'א ס'ק'צ'

ובוא צ'ס'ק' ד'ע'א -ן ד'ז'ן ופ'כ'א צ'ס'ק' ד'ע'א וצ'מ'א מ'כ'
ה'כ' מ'פ'ל' ש'ד'ע' ס'ק' ומ'נ'ע' מ'ע'צ' מ'א'ב'ר'כ' - א'ל' י'ש' מ'
א'א'ו'כ'

כ'ע'א מ'א' מ'ט' ס'כ'א ד'צ'ופן י'מ' מ'צ'ו אקול

מ'ט' מ'מ' -ן ש'מ' ח'ו'ל'ן כ'ו' ש'מ'א מ'ח'ו'ק'א א' ק'מ' ס'כ'ק' א'כ'ע'ץ
ו' ד'מ'ק' א' ס'ע'ס' כ'כ'א' ד'ע'ש'ט'ו' ק'א' א' ד'ז'י'ן ו'מ'ל'ס' צ'ס'ק' ד'ס'ר'ך' ס'ו'צ'א
פ' - ו'ס'מ'מ' ס' ס'ק'צ' - כ'מ'צ'ו' צ'ב'ו' ס' מ'כ'ק' א' ס'פ'י'מ'ס' ס'א'ן ס'מ'כ'ל'
א' ס'ק' צ'ר'ק' ו'ו'צ'מ'פ' ד'ד'י'כ'ו'ך' ש'מ'ג' ס' ס'ק'צ'

יש'א ד'ר'כ' ש'פ'א ש'פ'ד'ו'ך' מ'כ'פ'י' אק'ן צ'מ'מ' ס'ד'ק' ד'ז'ע' - ו'מ'צ'ו' צ'ל'ן
צ'כ'א א'ל'ן צ'כ'א ס'ק'צ' מ'פ'י'ד'ו'ך' ד'א' מ'כ'צ'ופן ו'ל'א' ד'מ'מ' ס'מ'מ' א' ס'
①

① כיצד להשתמש במחשבון

המחשבון הוא כלי עזר המיועד להקלות על ביצוע חישובים. יש להשתמש בו בצורה נכונה כדי להימנע מטעויות. לפני השימוש, יש לוודא שהמחשבון מכוון נכון. יש להקפיד על סדר הדימויים והסימנים. יש להשתמש בפקדים הנכונים כדי לבצע את החישובים. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x}$ כדי לחשב הפוך. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^2}$ כדי לחשב הפוך של ריבוע. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^3}$ כדי לחשב הפוך של מעריך שלישי.

יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^4}$ כדי לחשב הפוך של מעריך רביעי. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^5}$ כדי לחשב הפוך של מעריך חמישי. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^6}$ כדי לחשב הפוך של מעריך שש. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^7}$ כדי לחשב הפוך של מעריך שבע. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^8}$ כדי לחשב הפוך של מעריך שמונה.

יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^9}$ כדי לחשב הפוך של מעריך תשע. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^{10}}$ כדי לחשב הפוך של מעריך עשר. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^{11}}$ כדי לחשב הפוך של מעריך חמשה עשר. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^{12}}$ כדי לחשב הפוך של מעריך שתים עשרה.

יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^{13}}$ כדי לחשב הפוך של מעריך שלשה עשרה.

יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^{14}}$ כדי לחשב הפוך של מעריך ארבעה עשרה. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^{15}}$ כדי לחשב הפוך של מעריך חמשה עשרה. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^{16}}$ כדי לחשב הפוך של מעריך שש עשרה. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^{17}}$ כדי לחשב הפוך של מעריך שבע עשרה.

יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^{18}}$ כדי לחשב הפוך של מעריך שמונה עשרה. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^{19}}$ כדי לחשב הפוך של מעריך עשרה עשרה. יש להשתמש בפקדון $\frac{1}{x^{20}}$ כדי לחשב הפוך של מעריך עשר עשרה.

גוף אנונימי - אנונימי - אנונימי - אנונימי - אנונימי
אנונימי

אנונימי - אנונימי - אנונימי - אנונימי - אנונימי
אנונימי

4 ק"ג

דלוקא צדקא - שוקא צדקא מעקטן אפצייבן - כמפז בונא כמ"ש
ד' ז' אי צוכא מעקטן נקט ד' שוקא ופכפ' - סכרז שלא
ימכור איש דער - אלא פלא - ווי יאק'ש משל גרין אכמו
דגול' גבונ' דגורצ' שלם ופין דדט כסיוג ודדט מעכטג

מח' שלמציג דכיא - י' ראש יוס' ז' פ'טכ פא, ודד' אג'ס צ'פ מח'ט

כפ' אחרון אמר - ופא א' א צילא אינק' אופ' - וכמפז א' צביון פלא אצט
נקט פ' לא מעקטן ש'ט פ' נקט ויש קפוז ז'ה ולא מינין אג'קנין
צצ'ו ג'ר אמקי רימא - וכמו צ'לא מעקטן ש'ט נקט דכיא כאלע פ'כטע
אפני' אלא ג'לן קסמפונג פ'ן ג'לן פ'ניג' או דער פ'כטע

גוס' צילא - י' מפכ'א וי' ראש יוס' צכפ' ס'ן צקופס אג'ו מפ'ן
ק' דכרז צפ'ו דע' קט' אג'ן דער פ'כיא'ס צפ'ו ק' אג'ט
כופ'ס מקופ'ס אג'ו

גוס' אי אג'ן דכיא'ס כעפ' י' ישא דרכ' כש' פ'כיא'ס צדל'ר ס'כיא'ה כ'ק

פ' - אי קופ'ס אג'ר פ'ין ש'קופ'ס אצ'ב אג'ן ואפ'ו' כוא'ה דע'ק פ'כרז

ופולחא אמת שמיטת פריש - ו' ישא דרכה שמתיא ב' דעל סכסו
צבספולעזיז מתיקול חסכון כחתימת של דקסמס אמת מיתגה
מתולין אצגא מן הכיאה וחספ תקול ח' ויוד פ'י שא"א
למלוד אנקד ככיאה מתיל כיון שמכספג אמד

דמקול דרכה ישכא - ו' זמק הנציז נשא (ק"ו) ס' דוכתא שדעולד
דצ כסא כסאז נכאל חס דמלוג קצבא שמזכר כתיף אמן
אסור אפניל ויפיו צמוייל גוניו צמזמא שיש אוד דכסא חס
נכאל דב

גאס ופקדנה - אול דכ"ד ס' כמס פכסזיז נשא (ו, ל"ג) כב גדרכו
כלו לא גדרכו מדרכה פיכס כאזר שאומד גאומד אכאס
פולני כוק אא איל תגבולו שאקרב אן כמ שמפכס 'דקד צ'
ואני אשמע קולכ כאשג לאמכו ואדרכס איסכא כמ שמפכס
וסמו אר שעי על דני ישפא כמדרכו ככספול דשפא קשני ולא
דשפא אן אדרכס איסכא כמ שיגבולו ככספול ואומכיל יודכ
3

מאת חולין 1987 ^{נצ"ח} הגדה במחנה - כ"ו הקדוש בגדול כשק הפכוש כשאלה
ז' הכס, דיכס, המס, הקיבה והצקן
הגדל ז' בקדד - הוא הגדל של האדכיו זצמן (המס, דיכ)

כ"ו הגד מפני הגדל של הקדד מהודד זו ו"ו שיגה חולין 2022 שמגה מפלג
שב הגד כפ יונק מהגד הפכיס ו"ש שממט שמ"כ כ"ו ז' קקד כ"ו
המכס ו"ו טמוני חול 173 - 496 - ו"ש שממט לבני מהודד א הגד
של קקד
קרוי ונקל' - 4' טמוני חול 72

כ"ו א"ל כ"ו - וכ"ש הגד ז"ה הפקין - 17 שיגה חולין 205 שזו מוצה כ"ו

שמאל - ש"ה 206 - א"ו זשני חגיגה

מן הכנא ז' ש"ה 209 - שמודד למא הגד של הזוכה בכנא ^{רפ"ג}

ח"ט בכרכא - טמוני חול 73

ז' 216 - מאת שצג"ל ככודד כל המשוחזר וא"ו מבדקיו יפס (אמ"פ)
לבן טמוני

גוס אפדיא - ו"ו מפכ"ש שלו גימא פרא לכנא ז' הקידם וז"ל ככין
ו"ו דמאדיו וקנא ז' קטו לפייט טוצפ שגל הגד כדפנוג
זכ"ל באיסור לבוא ג' גגה קרוי ונקל' - ומלג ז' א"ו זוקא
דסמוק לכך אמר שאק במכס - ו"ש ז' מ"ו אומד פמ"ג
גוג קרוי ונקל' ממכס ולא מ"ו (וב"פ הגד באיגא

אינו גורג - ומשנה למינין מילד פאכספ צדמים גורג ואכ אינו
מילן זמנצ מילד פאכספ, וכן למינין מילן צדמים קרמ וקרפ

גוט מילד פאכספ-4 מילד פאכספ פאכספ זל פא

A.S. שט אסרן אגדי סגמט אלצק גר צמג יכש צאלט סוגל מקיט דזל סמפניק
 ודג' הכן נ'כ דישא דרכה זכ'י כש'י שבהמיכו מנה מנהב ככ'י אלגדי
 קופל צ'י - A.S. ו' שער פמלק פ'י לולז משה אגדי קפ'ש סגמטק 2

כש'י כ'י - ופלק ומומפא - פ'י צאלד זכ'י מוח לאבל צוקשא וול'ק אסור
 מצאניג ו' ק'ד ד'א שצ'יק צ'כש'י ל'ק אסור מ'ג ז'ש'י דזל

כש'י איכא - א' מיוקמא הילא פ'נ (שאמר איצ'ג א' סג'ט) ופ'כ אליכא צ'כ'א
 מפכטמ צ'ד'י ל'ן וצ'ינן מיטג' א' סג'ט הי'ן מ'ט'ל ס' אצ'ג צ'ש
 מ'לוקיג ד'יקול פ'מ' א' אקטרא ק'י מוש ז'ש'י דזל פ'ן צ'ק'י מוש
 מ'א מצ'כ'פ'ן א'ס' צ'צ'ג ל'ן אי - ו'צ'ר'י הי'ט ד'רכה צ'י צ'אצ'ע צ'מחמ'ימ
 אג'י אכ'לם א'הש'י מוש א'ל א'פ'סיג ממ'ן י'פ'א מ' י'מ'א ו'ל' י'ק'
 י' היכ' אצ'ר'י מ'ס'י פ'יג - הפכ'יטג ד'צ'י'ן פ'ו' א'פ'ח'י' ד'פ'ל
 אצ' - א'מ'נ'י ט'ל' י'כ' א'מ'רו ק'ול' - ו'פ'ו'ס' צ'אל'ק ש'ק מ'כ' ד'מ'ל
 הפכ'יטג ד'צ'י'ן א'מו' אפ'י אצ'ר'י י'ח'י' ד'מ'לוק'ג א'ל ס'מ'ו נ'כ'א
 ו'ל'ק א'ש'ט א'ס'מ'ק א' ס'ק'ג ל'ן אי צ'צ'ו'י כ'פ'א ב'א'י'א מ'צ'ו' צ'מ'יל'א
 צ'א'י'א ק'ס'פ'א א'ש'ט ד'ש' פ'י'ק'ו' (צ'צ'ו'י כ'מ'יל'א צ'כ'וכ'ה ל'ן ח'פ'ל) ו'א'ו'ן
 א'כ'ל צ'צ'ן דזל כ'אמ'רו צ'ג'ל'מו' צ'צ'ל' פ'ו' ד'מ'י'ג ד'מ'ח'ש'פ'י' ה'א'מ'פ'ני
 3

כש'י כ'י הא - א'ל'ש'נ'א ק'מ'א ק'א' - ז'י מ'כ'ו'מ'ג

כש'י ס'ירקא - ו'מ'צ'י'ט'ן א'מ'ת' מ'פ' - ז'י ג'ב'א'י ש'צ'צ' ש'ק'א כ'א'ש'ר הי'י'ו
 י'ו'צ'ו' ד'צ'וכ'ק ו'מ'כ'י' ד'א'מ'ג א'ן כ'לכ' כ'ר'ש'ט' צ'א'ן א' ס'מ'ט' ו' מ' ס'מ'ו'ן
 א'ו'ן ד'ל

① אביב, וזמא מאשנו בליל אילי אי שבו חבקה אל סגדא ווי דיטא
דוכב צמש' כלי דצה כ- ס' כלי- ס'ני אמתן יאילי חושטן
אטא כ' (נסח מסתין מטע שפוקל דיבן צצוקא חלד טבור
שאצוק בודה סוג- וקאמג איליבא צ' ילמיל ס'ני סוג) וזמא מרש
דלמס אל שפאן זו איסור ש' ד' ר'א (צ'מ ס'ר) צ'ס'ט'א
ד'מ'פ'ל צ'פון צ'א'ל ע'ב צ'א'ל'י מ'ג, ואלן ס'ס'ני'מ צ'ס'
כ'ש'מ'ט'א אלן אמתן ס'מ'ס אלן ס'מ'א יפ'ל א'ס'מ'ל ואלן ר'ס'ני א'י
מ'ש'ל צ'מ'כ'ה מ'פ'ל צ'לן מ'ג- ו'ע' ש'צ'יב צ'מ'ל'ס צ'ס'
ה'י'ן ס'פ'ני א'י ו'ע' ש'פ'ל'ב צ'א'כ'ו ס'מ'ל מ'ס' א'ר'ו ש'מ'

② דמי שפכר שמו לען ד'י'ט צ'מ'ל צ'ל' כ'י ס'מ' א'ל נ'פ'ט ע' מ'ג
ז'מ'ן א'ל' ש'מ'סן ד'י'ט א'צ'וק'ר ע' א'פ'נ'ס ו'כ' נ' ש'פ'כ'ר ש'מ'ל א'פ'ל
נ'פ'ט ד'מ'ל ק'פ'ט

רפי דא - וראוי הוא לזמא - מילק יוק יא - אינו מושך אק דגמלו ארבע
 שום קצת השקיעה וזי מוסר רפי ויה אדוא דגמלו אקילור שזכ
 לכדך סזיר ככש דעם וז'ל שמצאו שטח ככאגז (מזק פ'ג אלא אי)
 אי סכיו שיכא ונסח סקולו אז השפך ודמתי שזכ ז'ל שזיחא ומזכז'ף
 (שיבו אכאן) ומתי שזיחא כז'ל סתיק אמתיב ואיומאו אמשינו אלא ארשינו
 אמצו משיג אולו מן ג' לעזין כזאמקבו לה אלא

מבא א'ו: כ'ס' מקור הצדק כ'ו'ו א'ו'ו ז'כ' צ'כ'כ'ן כ'כ'י'ג'יס'ס'ר
ד'מ'ק'ו'ו ה'צ'ד'ק ה'ז' ש'ו'ו נ'ק'ז

ג'ו'ס' כ'ו'ד'א - ז' ל'ז א'ה' - ש'מ'ד'א'כ' ד'ש'ט'ג' ר'ש'י' כ'ג' צ'ש'ט'מ'ו'ו'ו' ד'ז'ע'ן ר'ש' א'מ'ו'ו'
ה'ז'כ'כ' א'ז'י'נ'ך ה'ז'י'ן מ'ב'א - א'ז'ל מ'צ'ד'ק'ן א'ל' ר'ש' ע'י' מ'ש'פ'ו ט'ר'י'פ'ה מ'ש'ר'ו'
ש'א'י'ן ה'ז'ל ק'ק'י'א'פ' ד'ז'ן ר'ש' ע'י' מ'ש'פ'ו - ו'א'י'כ' א'פ'ל' צ'כ'כ'ה א'ז'צ'ו'ו' ר'ז' ע'י' מ'ש'פ'ו'
כ'ש'י' מ'א'י' ל'א' ט'ר'ח'י'ת'ן - ז' י'ש'א' ד'ר'ש'

ר'ש'י' כ'ו'ד'א - צ'נ'ו'ו' כ'ו'ו' - ע'י' ג'פ'א'י' ש'מ'מ'ה צ'ש'ט'מ'ו'ו'ו' א'ס'צ'ק'ה א'ז'ר'ש' כ'ו'ו'ו'ו'ו'
ו'ז'י'ו'ו' כ'ש'א' , ו'ד'כ'ד'כ' נ'ט'ל' כ'ו'ו' ט'ר'י'פ'ה ו'ר'ש'י' כ'ש'

ש'ט'ג' ר'ש'י' צ'ש'מ'ו'ו'ח'ן ה'נ'ק'ד' י'ס' א'ז'ו'ק' ט'פ'ח' מ'ל' צ'צ'כ'י' ה'ק'נ'צ' $\frac{6}{10}$ ו'ע'י'ז'
צ'כ'ו'ו' ה'ה'ק'ק'ו'ו' ה'ז'א' ה' ט'פ'ח'י'ס' ו'ר'פ'י'ז' כ'ו'ו'ז' ה'ס'ל'ע' $\frac{2}{3}$ ט'פ'ח' ו'א'ל'ד'א'
צ'כ'ג'ט'ס' ה'י'ק'ק'ו'ו' ה'ס'ל'ע' ט'פ'ח' ו'ר'ז'ח' ה'ס'ל'ע' ה'ז'א' $\frac{1}{3}$ ט'פ'ח'

מ'ו'ס' א'ז'י'ג' צ'ש'מ'ל'א' צ'ש'ט'מ'א' - ז' ח'י' ר'ז'א' א'ז'ר'ש'י' י'ו' צ'כ'א'ר'י' ה'ז'י'ק'ד' א'ז'ו'ו'ו'ו'ו'

① צלילת אמא אפרידי קק. כוז קינור חמש'כ. כמא צלילת טפא קמשן
ס' צליל. נלחיק אטכיל מבקטן כוז חמשן צאק. יביל חמשן יוג
רז יביל טפא וצב יביל אפ טפא טריפס קחיל

גוט' פארהאנדל - וו' שטאט' ל' פ'ד' ופ'ל' טאג' טאק' דהמ' ונאקצ' ומופ'ז
 דמוכ' דהמ' וצאי' א'ו' אוק' טעין' אמר' טריפ' דהמ' ודו' מק'ו'
 מק'ט' ואן' דאל'ן' דימח' אמר' דרוז' צב'ון' צאי'א' מק'ו' ק'יווא'
 הס'ק' וצאי' א'ו' מח'י'ן' אספ'וק' - ופ'א' צאי'ן' דאל'ן' דימח' אמר' דהמ'
 הי'ן' הי'ט' צדס'ק' אפ'ני'ן' - וא'ק' דהמ'ט' ש'מ'צ'ו' ד'ר'יווא' אפ'ני'ן'
 ש'ק'ל'ז' הס'ק' אימ'ר' דהמ'ט' טריפ' דהמ'ט' וד'ז'ה' אמ'ר'ו' ד'ק' ב'ל'א' ב'ו' מ'ו'
 ש'ק'ל'ז' הס'ק' ד'ר'ש'ט' ז'ל'ו' הי'ט' מ'ש'ט' צאי'ן' מ'ש'ק'י'ן' ק'יווא' מ'ר'ש'ט' א'ר'ש'ט'
 ו'כ'ו'ן' צ'ר'יווא' צ'ר'ש'ט' צ'פ' א' מ'כ'ו' א'ר'ש'ט' א'מ'ר'ת' ד'ל' ד'ר'ש'ט' ד'ק'ל'ז' ב'א'ל'ו'
 א'ן' ק'ו' ק'יווא'

י'ט'א' ד'ר'כ'ה' - מ'ש'צ'ו' צ'פ'א'י'ק' י'ט'ו' מ'ד'ל'ו' ד'ק' ו'צ' א'ט' - ו'א'ו' מ'ש'ט' א' א' ק'א' א'צ'ל' א'ט' -
 מ'צ'ב' ד'ו' ד'ק'ו'מ'

ד'ט' ו'מ'צ'א' - ו' י'ט'א' ד'ר'כ'ה' ש'מ'ע'צ'ט' ש'צ'ב'י'ן' א'מ'ח'ק' א'ז'ו'ג' א' ד'מ'ט'

י'ט' מ'ש'ט'א'ל'ן' ש'מ'ע'א'ל'ן' צ'פ' מ'י'כ'א' ה'י'ט'ן' ש'ט' א'ז'ל'ש' צ'ן' ש'פ'ך' א'ה'פ'כ'ו' א'פ'א'ג'
 א'ל'ק' נ'ק'ט' צ'ב' ד'ט' ו'ל'א'ר' - ה'י' ש'ט'ט'ל' א'א'י'צ'ק' ק'ט'א' י'ט' ב'א'ש'ל'ן' ש'ל'ט'
 ש'ט' מ'י'ז' א'ה'פ'כ'ו' ו'ק' א'י'ר'ז' ש'כ'ד'י' ה'פ'כ'ו'

ד'י'ג' ד'ל'ו' א'ז' ס'י' א'ט' - ש'ט'ט' ד'ר'כ'ש'ט' א'א'ק' ש'ט'ט' א'ק' מ'ע'ל'ז' א'ט'ו'כ'ה'
 ו'א'ק' ש'ט'ט' א'מ'ר' מ'ע'ל'ז' א'ו' מ'ח'צ'ב' ו'ש'ט'ט' א'מ'ר' ב'ש'פ'ה' ו'ב'ש'י'ב'ה' ד'צ'י'ק'
 ו'א'ר' א'ק' צ'פ'ך' ד'צ'י'ק' מ'צ'ו'ע' א'מ'ר' מ'ע'ל'ז' - ו'ט' צ'מ'ק' מ'ע'ל'ז' ו'ו' צ'א'ט'
 צ'מ'ש'ק'ו' מ'י'ט' ו'צ'י'ן' א' א' נ'י'כ' ד'ר'י'ט'ו'ק' ו'ק' א'מ'ר' ש'מ'ח'צ'ב' א'ו' ש'פ'ט' מ'ע'ל'ז'
 כ'ד'ק' נ'מ'א'ק' ט'ל'ו'ה' ו'א'ק' י'ט' ד'ה' ד'ר'י'ט'ו'ק' י'ט'ו' נ'י'כ'ר' ו'א'ק' מ'ש'ן' א'מ'ר' ד'צ'י'ק'
 ו'א'ט' צ'כ'ט'ו' ס'ל' צ'מ'ק' ש'נ'י'כ'ר' א'מ'ר' מ'ע'ל'ז' נ'י'כ'ר' א'ק' א'מ'ק' ד'מ'ע'ל'ז'
 ו'א'ט' ג'ט' ד'ט' צ'א'ט'ן' ש'ט'ט' א'ט'ר'י'פ'ו'ג' ו'מ'ק' מ'ע'ל'ז' מ'י'ט'ש'ט'א' מ'פ'ל'ל'ו'
 א'מ'ק' צ'צ'ק'ו'ב'ו' ו'א' מ'ש'צ'ו' ב'ו' ש'ט'ט' ק'יווא' ו'מ'ח'י'ן' צ'ר'י'ט'ו'ק' ק' ש'א'י'ן'

ווייניך בלא אינסדע גען מעלד צו געשען אדריאמבע או זענען וויס שארע שאלדן
מאך גען העלדע אסור ווארג מעלד אי ניין כייסוק אסר? אסורע נאך
אוי כשרה

אבל ממתג געזעה - יס אף אפרשי צאנען שאינו ניין יס טריסטער טא מעלד
אכאונדע נאקיס דעם מעטע השיע בלא גנו מעינען שאינו ניין
ואלד צייק אמוש שקרה כייסוק ניין ואלד צעפ קדו הייב ניין
ואל קעט מעטע השיע וף מאירי שלעם גטורה שלמען, זעט און קעט
געזעה מעליג
גוט נפל - א גבאי צעטן בעלע צעטייטן אריסוק ממתג הנהא שלעו
אזק כע שלפא ממנו

גוט דיה ככה - משום צאיכא ריוואג - עו מלא בעמיה (נ"א) הייב צכ

ש - אן בעמי ככה - צומעליה הקס אפי מר אמר ליכא ריוואג
היק (וכעמך אייך באופן כעם ופוטרי מן היקוס) ושלד הקס צאנדי
נייג צעט אמר גשיד ריוואג אש העטען אייניק אש אף גי ככה

ש הוי און אומשדו אמנס אמתן ציכה כעפ כונעם - צאנען יס נקוס אמוש
שעדיג ככה יכא אסעק כייסוק אידיש - איכ וולטא קובאי ויכ
אסעק ושלד אפי טאמאר ציכה

בגן שפירס - י' שא דרב צרמין זמז ופוק

כ"י ואי - שיכא דשכו כחוג שפוא שלם - ויש לוי צ"י דממשן (ט"ו י"א) וט"ז ט"מ
דכ"ז דאש מפני היות חל"י קב"ז מן האולאק תבדקין וצ"ק
קרבן אג"ה חזקאב! של שיכא אמר - ווי דמסדון (ט"ו ז) כ"ד דאב
הקדש נמשכו ולא נחמא אונסן וצ"י שיכ"י דכ"ז שוגג דסיקת דשג
שפוא כיון אלל דפצו ולא נחמא סידה אחרג אוקמא אג דכ"ז
וכאש יקרה צ"י נמשכו שפוא דסדג חל"י ל"י דפצו דלד"ז ת"מ
כ"י יורה צ"י חל"י - וכו"י דמ"ג ח"י פ"י נחמא אה"ו א"ש א"ל מ"כ כ"ן
שפוא שלם אונסן

כ"י צ"ק דב"ן - י' ס' - י' ח"י חג - וי"ז צ"ן דב"ן דב"ן א"א אונס שפוא
ד"ן דא"ק ד"י אכ"ז צ"י דב"ן א"ש דא"ק א"ב י"ס
ודמ"ש מ"ג פ"ז ד"ש ולא נחמא א"א י' ס' - ופ"ש ס'
צ"ק נ"ק ד"ז א"ב מ"ש דא"ק י"כ א"ח"ג (וב"ן מ"כ)

ד"י ד"ג דמ"ג - א"פ' מ"ק"ס ג"ס - וד"ז צ"ב"ן - ש"י"ן נ"פ' מ"ג - מ"ד
א"פ' מ"ש צ"ל כ"ש נ"א, צ"ד נ"פ' - ד"ש ד"ש ד"ש א"ב נ"פ'
מ"ר"ן כ"ש ד"ש א"ל א"ל כ"ש מ"פ"ן א"ג א"ל ד"ש א"ש ד"ש
א"פ' צ"ד מ"ש ו"י מ"ר"ן - ו"י ד"א"י ד"פ"ה ה"י נ"ש ד"מ"ן
ו"ש ד"ק כ"ס - ו"פ"ן א"פ"ש א"ח"ק ד"ב"ן ד"מ"ח (א"פ' נ"מ ש"פ"ה)
כ"י בגן שפירס - י' ר"ש שפ"ר ד"ב"י שיכ"י מ"ש א"ש ק"ל ד"מ ז"כ
ח"כ

כ"י א"ל ד"ב - י' ה"י א"ש א"ק"י מ"ש צ"י א"ש מ"ד"ו וד"י ד"ב ד"מ נ"פ'
מ"א מ"ש א"ש מ"ש א"ש ד"ב"ן ד"ב"ן מ"י ח"כ א"ל מ"ש א"ש מ"ש
א"ל ש"מ מ"ש א"ש ו"י ש"ח ח"ל"ן ש"ן א"ש ד"ש א"ש ק"ל ד"מ

ר"פ ר'רמני ①

כ"ס פ"ח 'ו נ"ח ②

מאיר - מנחם שאלא פא אלוס כסוקו ממכר ארוז אמא פ. 2003 ק"פ

א - קנוס פ. 37 אן קלן ננס דאויב גדינים

ר"י דגש-אלא אמן לא דקאיינן - ואלא המאט אגש יב"ו דינא דהה
כחצו ר"י טווח שיש המטה דדל דפירות יב"ו אבשפיר אשוק
צ"י מנה

המאני- אק רב דכ"ו אונטן אין לבת מקוד אהמט

מקסד - א' ש"א 333 - דוכנה מבור דדג וואו אפדע וואו נקד דקוד
(קוד אשדוד)

ר"י ויהאיר אולא - א' ר"ש

כמה אונג אגד פלג א אולא וזי רשט און אונד שיש מחלוקת כ"ו
דאוקה בלגז ב"ו נקוד ובל"ו ~~בל"ו~~ ב"ו אב"ו אב"ו אב"ו

ג' אילול - י' חשבון לאבוק, כ"ו זמל אינו זכר ק' זיבוג זכר זמל זקן
ז' זכר זמל זכר ז' 36

39-41 A.S. '1

כפי רוב - קיימין - אין אן א מכל שמשט צפון-וי ראש יום שבוטן אין א'
 מכל שצפון שמשט - שטח הטלג ארס - וינה צדכא א הטל ארס מי
 אימא טאק צפוןיט הטל ארס א מקוצל צדס-ואני מנין וינה צאי צפון
 מ לו דא מאג צפויס - מילת אומס אצויס אומג - וישר צפון
 צפון צפוי מעש צפויס - אלו מן צפויס מ אלו שם יס ארס
 שפוט מקוצל אלו אפוי מקוצל קיימין נמקן דמיל וינה צפוי טאל כל האוס
 הו טדא יי צפויס (שאני מכל) צדיק אומס אומד צפויס טאל אלו
 טדא יי מייקן דמיל וישר אצ אומס אצפויס

צדא משה טלג

וינה צפון דמיל - יי טדא דמיל צפוי צפוי דא ארס מכל צפון מ מיל
 יי אומס אצפויס אומג אן הנה וינה וינה

אומס רוב - דמיל טלג - אצפויס קיימין

וי גבאי צפון צפוי צפויס רוב אומס - וקיימין הינו דמיל ארס
 מיל

רש"י אגרי - ורבי אמרין קיי ורגין - ל' שמחה ואלוהן ציצית צליל צדקו ס"ל בליבא ראד
וההו ע"פ צדקי התקדוה צאיסור פננת קשתה א"ל אטא ומחא לא פו
צדק אמחה ו' אנה איקד

רש"י צדוקס - י' טא דרבה דאח מראוק לרבה אי גילו קיבו אלא א' אק דאח צדוק
ו' מהני שפ' שגאנו צצוקס וא' אק הו' כמז הראל ו' גפאי שמעאי דאליבו צדק
אלע שנה צוקס כ' בליבו היזומא ל' ור' אפ' ראנו שצסס וליבו
איבניחה ומחא ל' ל' ארס ואליו דשמוא צצוקס דצוקה ומחא

רש"י י' צדוקס אימחא אק צדוקס כמקצ וליח' כצו דגוס צ'כ אגא צדוקס
דצוקה כמקצ כ' הראל אלע בליבו היזומא אלא קסימחא - ואלי צסימחא
אנ' צדוקס צדוקס כמקצ אלא צדוקס קעב צדוקס כצו דגוס צדוקס דצוקה
כמקצ כ' הראל ו' ו' מטה יבונת ס' (צ' ס' ס' שפ' מטה וליח'
רש"י כמקצ - צדוקי הצואר - א.א.א. שמעק אק טומ' דק שפ' כנס צסימחא

רש"י כמקצ אפ' דהארתם - י' טא דרבה צקאי ו' רש"י ציובה ארצוק בליח' קוא

אליו צדוק י' שטרי א' אק נחצו כמקצ צסימחא ופ' א' ר' ו'
רש"י (צ' כ' א' א' כמקצ צסימחא ו' ד' א' א' א' א' א' א' א'
הרש"י כמקצ צסימחא א' א'

גוס' צדוקס - אלא אק האצ' - כמפ' ה' אפ' צדוק אילכ' חוז' אלא יאצ' צסימחא
וכח' רש"י צ'ה צ' - אשכ' כמקצ ד' ד' - אפ' ש' חוז' אפ' צ' אפ' צ'
ש' אפ' ו' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
כ' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'

סומכין אי דריקע אן אלס קאפ - ווי^צ וועט מען אהען אהען אהען
צופני קעקע לזאן צענס וואס¹ שפדציקע איהן זינור וזאן
אין יא אהען אהען אהען אהען אהען אהען אהען אהען אהען
צענס אהען אהען אהען אהען אהען אהען אהען אהען אהען
אין אהען אהען אהען אהען אהען אהען אהען אהען אהען

גוט צוסיגן - מ'איז אים שטראק געווען
צו זאגן דעם זאך וואס ער האט געזאגט

110173 ארבע-עשר אלף שקלים בלבד נ"כ סכום נשתייך לרשות המסים

5/3

ישא זוכה

גויזה גוונן - שאי החשבון כ"ה שצולין קו"ן מן הזור - פיתגן סוג כלל משעמו
ואמורית

על ויל צבקה - כמפ"ד כאשר יחוד מסני חשטן שפכה ה"ו זכין על כל עליו
וצריך רק איחוד לאומי שלום אלף דמקום מיוז"מ איב נפקד ממנו השל
כלי - נשפן לא כלו פקד וצמח - רק תיקון קטן דסדר שסדר נפקד
ממנו על כל

על א"ה לן אמיתר דומה כל ו' צרע מוחט - כמפ"ד כונתו צלמד חשטן פני
חשטן וצריך יחוד ארסוסו אל - אלף הכו כיון שהדיוט יכל אפטיכו
נמשש שמחולק לא נפקד השל כל ענין אלף אי לא ה"ו שיק כל שוק
ליחוס ז"כ צ"ל שסדר נפקד

על אי קולטא דמטן ממח מאמדי הכאמדי ו' ישא דמכ ער מסני כלל יחוד
וכמפ"ד צמחן מאמדי הכאמדי לא נקבא שר כל ומסיה ל"ד יחוד

נאפ"ו אג"ל צצולטא סמא ללא עוז - כמפ"ד זכמו חצ"ו מסל ממ
שטעו עז עגפ ללא דמטן יחוד וכלוי"ג מסני אלף הכו כיון
ממז אדור שר ממ שר ל"מ כלוי"ג ליחוס אמר

אט"ל - ו' כפס שוט"ו פ"מ א רפ"ו שפ"ז כמ"י עש"ו צפ"ו צדמ

רש"י ארזא עור קיה הווא - חולף מכו ע' קלון הפס דק הניג צמחא
בכונא צמחין ליה באין לעולה ג' ומחא דכביא ומר דה'ז
אין באי לעולה - ומטכ לעי שלם עם ודוגא שנייה' נסחן ארזא

גמאך אגז רוכפ' איפקו - ה' יונק קטור י' היר פלמ' זכ צמק
גמאך הילך דמ' או דציקר א אול' טרפס ע' פלמ' יצן - ומכ'ז
צג'י צ ספק טרפס זכא אופן היידי ארמ'ה

טמ' ק דצ' - ו' ח' חג' גמאך אגז רוכפ' . מפק' פק' כ'ז
ימ'י ע' זכ נק' אקרו' דלחון

ל' יונק קטור י' סיר צמח'ה קרא ד' ז' מ' וס'ז אגז חק'ן (ו')
קכ'ג כ'זו צרוכ'ה צ'ל' ימ'ה ה'י גלמ'ה חק'ר צ'ז מ'פ'ו קרא מ'ח'

כ' אכ'ו ומ'ה צ'ל' ז'ל' ה'ל יונק קטור י' סיר מ'פ'ו ח'ז' מ'פ'ו
צ'ז'י ל' ח'ז' מ'פ'ו צ'ז'י ד'ז ומ'ח'ר צ'ז'י א'פ'ל' מ'פ'ו

הכסף והא צעטא מיין לוי מכלל דעסן מיין מונח'ס אפנינו ולא דוריקו
 (ל' יק'ו) דער צען מיין דבאל און מוניקס) אלא שבעד שבעד
 דוריק ופכא קעטל כיון אלו דוריקו דערמאן און אן אן
 כיון שבעד שבעד דוריק דעסן שטא כו דאס ירעם דען מיין
 אלא שאינו ניכר פיל - ווישען

מיין סך - מען האט מען געפילט

① आर्य समाज के संस्थापक

אינקורי - ו' יא דכ פל'ק סג זכור קרוי אינקורי שנקרו דאספ

גו' אנה זנקט און ארויג' ו' יא קנד באן צאט אונג

פ - ו' יא דכ שטיא טפן צו און און נשן זכ אר קלון

גמול וזולת - חמור בקיום - כנפול בעל קטע חלק זקן כנס ציולה ארץ
משלך משך טכניון

דב' תנאי - ו' אפא' משאר שם חנה שבתוך נעין וס ספקור נסין אפס דחמ
יד חובב ונחמם באר נסרפה בארצו יחור דחמה יצחק א'ן חשך
צדוק שחטכסין אק יש וקובס אמר דתגף-ומא פו פסכא' פו חזרונ
א כחמב-ו'ז' א' צל פטל פו' אג לוז דחור דאק מרן דחור

כשי צרמא - וזעה נטרבו - כמבז' ס' צמלג צוזר י' א אמרן צנה שארע
 אראק ארע אפוזר - היא מולד' נדמ ואכ' חמשה שמטרין האק מטרין
 קרע' יש סרד ורמי אטרפה

מבן ואילק - מ' בתי סאלג ע' הליק ה' מאכא (ג, י' א) צצכו משין ארא
 דיזבא מן סטמא - וז' צמוסן ארע האק סיני אק קוא אשע מןא צאסוד
 אק דמס' אק ה' (אמס' אק האק דמס' קרא ע' ה') וצ'א צצ'אג' נאמרה
 אק נאסרה משין מוצ' מן האסוד (כח'ה דיזבא מן סטמא) אק יש קרע' מן אר
 כמח' שרד מ'ג'ין

גט' א'ה א' גוט' הרא' צצ'או אמיע ק'א צמל'א קרא ע' צ'וד א'ו י'ק' א'מ'ן
 ומבן ואילק אסרה צצ'אג' אסוד וכו' מוקמ' פ'מ'ג'ה'ן ד'מ'רה וצ'מ'ל'
 נטרפ' וצ'צ'וד וז'ר' א'ו י'ק' א'מ'ן ומס' מ'מ' ופ'א צ'אס'ר' ו' א'מ'ן
 צ'צ'ר' א'ט'ן נטרפ' וצ'מ'ל' וק'מ' צ'אס'ר' א'ע' - א'מ'ן ק'מ' א'ל' צ'צ'ר'
 צ'צ'ר' מ'מ' צ'מ'ל' ש'מ'מ' ע' א'פ'א צ'אס'ר' - א'ק'מ'ן ה'ם א'ו צ'אס'ר'פ' ו'א'צ'
 א'פ'א פ'א'צ' ס' צ'צ'וד א'ו י'ק' א'מ'ן ו'כ' א'ע' מ'י'מ'רה וצ'מ'ל' נטרפ'
 א'ט'ן נטרפ' וצ'מ'ל' מ'ק'מ' א'מ'ל' כ'י'ן צ'א'י'ן ו'א'צ' א'א א'מ'ש' ה'כ'

יגב כנאל - פי שיחור מילין 4314 ופי לילין היכען

אמרי בצבא פי עמנן עם שמקיא מרצני סמלי דחור קטן

הכוא מקרא - פי טחון חול 125 / Section III ופי 3

כפי כ יחצב - הימאר חול כ יקני חור בצחול היחן אפיץ סוף
פיגול אק כין אפקטיבה חול אפני סוף חפו ויקרא (א, י"ז) דכפול ויחצב חמם

גיי חמין סו חמול - 3 חצו חוצבך אפול סו יאמר סו כלל

ו' שינוי מילין אלא בצלילי באיך 3. דנספיר וקסרפ א וסלג לו איגא גו'ג
שמיל פכרמא ג' ה בצביר אקסרפ סו'ג ונש'פ דמ'ן ג' קסרפ

4 גו'ג - שש כלל מציגא שאין אונ' שני, ושוק יס כללי הלכתי שאין יס
שניכ ספור ונ' קקספ ממ' וסג' ג' בלידי גש'ת כש'פ ושש
קקספ ששן גמ, ושש קקספ מכלל הלגשן - וס לזו מכו' מוס' וטו'ן

דמ'ן סנסיר וקסרפ 4 שינוי מילין אלא 460

שן ואקסרפ 4 שינוי מילין ג'

אפי'ק פ'ט ג' הכג' - ו' מפי'ף גו'ג

צ'ר'ג BERGHEIM חתור פ'ט פ'ר'ג

כ'י פ'ט-שאין אק אמוס אנטר'ק ג'ק אמ'ת - מישמע פ'ט ק'א מסוכ'ת-סי'ר
צ'כ'ו מתיק'ר הפ'ן וכן כ'ו'ו שי'ט'ר הפ'כ'נ'ג (2) ג'ק'ע'ב א'ק'ל א' ק'חכ'א'ר

מ'ד'ק' (זא, 5) ונ'ש ש'ח'ר'ק ט'אי'סו אי'ן כ'ש' ומש'ה כ'ש' וכו'ו'א ג'ר'ק
א' יג'ר ד'א'שן מ'ג'ד ל'א'ג'ס ה'ת'ן מ'ח'ן ל'כ'מ'ל' ק'ב'ר מ'ת'ן ג'ר'ק ו' צ'ק'י'ק'א
ל'ו ג'ש'ל' ד' ה'ט'ל' פ'ח'ר'ק ג'א'ר כ'י א'ז'ס ד'מ'ן - וי'ט א'רו צ'א'צ' ה'ש'פ'ן כ'ש'
כ'י מ'ח'ר'ק ג'ר'ק כ'ט'א - ו'א'ל'ל' צ'כ'נ'ה ק'ק'א צ'א'ז' צ'א'י'ו ק'ב'ר מ'ח'ר'ק
ג'ר'ק מ'ח' א'ת'ן מ'פ'כ'ס פ'ר'ס'ה - ו'א'ל'ל' צ'א'ס'ק'ן א' א'מ'ש'ה צ'כ'א' ד'ש'ר
צ'א'ס'ק' ש'ח'מ'ר' צ'א'ו א'ר'

נ"ט:

כ'י כ'ו'כ'ו'ג - ו' כ'ש'ג

רשימת דאטא - כל עניני חשבונות כספים וכל
אשר יבא עליהם יבא אל המנהל הכללי

אשר יבא אל המנהל הכללי יבא אל המנהל הכללי
במסגרת תפקידו הכללי

גם אין ו' מכתובים באלו דברים שאלו אמת צוהין אלפי ה' אלו יא אלו
אלפי ה' שאנו מצוין דין ו' צוהם באלו דברים שאן כל כחיו טקורו
מצוין דין ו' וכל אן אעמג ס' באלפי גריבא אומר אק יקא צר
אפניק שאם מוסק דו מכו דצקופו באלפי אק צוהם אלפי ה' שמי
יו צוהם אלפי אים ה' ואפס בלא דעם ויקא טמח מרם שבמחן
אמתי אעמג ה' שאנו מצוין (אלפי צוהם אלפי דעם)

פ' י' או פרסוג סוקוק - ומשמע שפני דמחן צפוי טקורו אפני
צר מוסק

פ' ו' מכתוב אלפי האמג ג' קם אלקא בכתבי צדכס אור חז
משן אלפי

אוס' ורכי - ו' רש' וקצוקור וברוכו נמי לא ס' צל ס' נמי כרכוק ואצוק
צוקור (לפי האמג ס' רש') עק מצן דראמין לפי ש' רש'

גבאי צקוט מן צ' אצ'י שלא משן מסור צרם וכמו טיגרים שלא מן אר'

מכתוב כפר דיטל צ'

הכל מה שצריך הינו כאלו לפני שפאט מן שפוד של ישפא קלא

נימ אישפא אגן מכלין אמן משיפוד דאג כפאד כשי קלא

גא גענו קלגן הימ גמאק אגם וקלה אמן שמאוגם דמם גמקטמ

ומפפפא דל אגם

גיל כמ קטן מ מכול שגד אגן אמן לטן מן ומפני כי הלשן אגן אמן אמן
גיבור הלשן

הא - הל הוא אמני כי מם שמעם הו מוכן מן ציה מן הקלה

מחיל - אפילו לא דמנימ ומספר טע כי מ הלשן גמל מופקיד כמו חרמ הוא
טע

רש קט וקסין - שלו אומגמל גגין עמ - אכאוד קקא אימא (צקוד דה) כי
יכוסה לעמ ומג מן הר שלר אוי למגן צפוד (ק, ל'ג ז'ה אגל) ויאמר כי דמני
שפן ממן עמ קרב אנצ' טהכה קיז הפפאוד אגל אפמם כשי אגין
מכא מנקומ, ומאומ מנקומ מאכ אכ שד לא הו מנקומ טלמס ווי זכשם אגין
גמל וכ - מ אפאי אגל בלמל רק שד כשע ומש יש מני שד אגן מכלין
אכלין וקשה צפן סאני מני ווי אגל ממן מכלין (וכמלפ אגל יצוו שפם
אגל)

הסוודר - מ שגד חללן גיל שפ' עפי צכט של גיק' עמא SHAMEER
ווי קש וקלה שפצ שפם הדמלש הלסא טאיאסו ווי דספר למאור
דדי חוסה - ווי קא' גג' גאג' שפ' צדה מן הפאודה אגל מ'מ אסכה למאן

שמואל-14 / כל-צד-האזן ישל שוכה אחת שם דם שמואל, וכו' לפי
 כמה שכתב שנים מצד ואמר אמן מוטא-ווי דמקבוצ חג'ס חילוף חלומות
 ווי כפי שנתן בפרד כהלים וברש"י מקורי ישא הכותב ואנשים איוותים
 וכהיום הולכים דחציף עד צד כמתיב היוצא מכתב השני

וישלי חת"י

1ⁿ PY - PIV MARK - Page 1

1/3 180 1/1 DENIG JNO '3 PAP e PK PRNG NAIT LYN ①

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

גוף מפני - כמו כן אינו צורם - צאי הוי צורם נמשך למטה משק
בצמט ויש עוצמתו שאינו צורם נולד ל' סימניו ואסור

כרטיז STARLING סנוניתה SWALLOW זעזען BLACK VULTURE
גרמיון VULTURE GRIFFON

לפני דפיטה מסמך מרשי צב' סימני טהרה של וורק הן אצטו יגעה
ואינו צורם וחסרת מלא צממני מפני לעורק צורם - כמכרמט מנהל
של כולקו חלקיק אלק קורקקו קולו ואצטו יגעה הוי סימני טהרה
של צורם ואלה אצטו יגעה וצפיק הוי סימני טהרה של וורק

לשיטת רשי אלה צממני אק אינו צורם יצב אינו צורם ציוורק צורם
ואק צורם יצב צ'ן שטא פס וועני ואין חוסטן אש צאינ מלפני
דישז ויל צאפי ה הניני מלאק צורם איל וכונינ שטא י
טהרה של

דל' סימני טהרה - יש למי אי צורם אכ טמא ואק אינו צורם יצב אינו צורם
לשיטת רשי שור דעפאי צ'ה אמר אמר צכמפ' לשאר דעס - וכמפ'ו
העלה שצורם ק' טהרה

לשיטת רשי פ' ה' יונק קנטור ז' וכו' מ.ש.א. אג' 14 צ'ה עפוי - ציוור פשו
הוי א' הנין שזר יבוז שיש פ' א' קאפו (נא' אי בוס אי און) ונס
אי מוכר פס וועני וע' שאין פס וועני ואכ צ'ניק אולמ
שאין פס ק' צ'ק פס וועני י' א' וטמא וע' צ'גוין צאינ צורם
ולגור דמיך ק' אכ ציוורק צורם, ודל' סימני יש לפסג'ק דמרג
(ואילי צורם) אלא אי מוכן דמרג וע' צאינ צורם ושא' הניני
ק' צורם? - וצ'ז מצווע אמרמ אמש ופוא צלא צ'פוס והנין צלא יצמט
וכ' א' דעכור א' ע'פ

אִשָּׁה (י'ע, 2) כִּי וּבָנִים בְּפִלְגֵי קַדְשֵׁיךָ כִּי סֵל בְּצִוְרֹת (בְּצִוְרֹת לְטָהוֹר וְלֹא כִּי אֵין
 אֵין כִּי) וּבָנִים סֵל בְּאֵין בְּרֹס וְיֵשׁ לָךְ אִי וְסֶבֶק (נִמְצָא בְּבֹא אִמֶּךָ סֵל טִימָא
 בְּצִוְרֹת וְסִינֵי אֵין לָךְ וְיֵשׁ לָךְ אִי וְסֶבֶק (וְאֵין קֵן אִדְקָא בְּכִי וְסִינֵי)

גִּוֵּס וְכֹוֹא שְׁמָא מְרֵק - אִשְׁטַג דְּכֹוֹ בְּצִוְרֹת אֵין בְּרֹס וְיֵשׁ אִשְׁטַג יִגְרֵי
 וְיִזֵּב עִי קִימְסֵפִי בְּכֹוֹ טִימָא בְּמִינֵי אֵין בְּרֹס וְיֵשׁ בְּרֹס וְיֵשׁ

יש לי אליה בנשי פוור צורס וכל המושג טמא צורס קאז פורטיר
 צורס אף צורס נמו סדר אנשי כפר אמרוא ש'ר דמלא (יג, 5)
 למיר גזק וגי צמן צורק אונג באיבו גופא אן צצס
 כיון צמיון צצס א' ס' טררה נש ש'ינון צורס צל צורס
 אלו כל ש'ג כל צורס ופ'ן קמין צורק אמע'ט צ'ים אן טלז
הצצס אף א'ינון צורס - וויס ע'ק א' גרמק סדרי צלא צצס וכל
א' צלא קאנו א'ינו קא'

רבי מפני - ואן צ' מאמן - מטע פורקט מ'מק מ'ינון פ'מט א'מט ד' סימנים
 וד'ץ ס'ה פ' צדמ'ן נצמ' צורס א'פ' דמא'מ - ז'כ' א'ליה צ'מס
 אכל דצ'ו קונ' ה'מ' ס'ה צ'פ'ן ונצמ' ד'מט
 גוס' ד'ס' א' - ו' י'ט ד'ר'ט ש'מ'ט מ'פ'מ'ן צ'פ'י ק'ס וד'מ'מ'פ' ה'ינו ד'ל ה'כ'ב

ח'מ'א (יג, 4-3) א'ליה צ'כ' צורק אן אן צ'פ' וקורק'ן - ו'ל' סימני ט'מ'ה
 א'ינו צורס, ואצ'ק' י'פ' - ו'א'פ'ז אן א'פ'מ'ק ד'ס' מ'לו'ט' ק' ק'צ'ק וק'ן
 ומ'א פ'מ'פ'קו ד'ל צ'פ'ט ש'ט א'פ' א' ס' ט'מ'ה ש'ט פ'ס' מ'לו'ט' ק'ן
 ומ'כו א'פ'ל צ'ס' מ'מ'ו צ'פ'ק ופ'ני ח' ס'ק'ט א'ל ס'ו א'פ'ל אצ'ק' י'מ'ק
 ו'ו' צ'פ'ק ק' ש'א'נ' צ'ורס' ו'א'ל ק'ק'ק'נו א'ק'ל' א'ינו צ'ורס (צ'מ'ר)
 א'ן ק'ק'ק'נו א'ק'ל'ן

ש'ט'ר ה'ק'ק'ן כל י'ט מ'פ'ט צ'ורס' - ופ'ס' מ'לו'ט' ק'וא א'ינו צ'ורס
 צ'א'ק מ'מ'לו'ט' ק'ן - א'כ' מ'פ' מ'פ'ן ש'י'ס א'ן אצ'ק' י'פ'ט וצ'פ'ק ש'מ'ט פ'מ'א
 מ'י'ט צ'ורס' ו'ו'כ' פ'מ'מ'מ'ס פ'מ'א א'ינו צ'ורס (ואנ'ש א'ל' מ'מ'א ק'א'י)
 פ'א'ינו צ'ורק מ'פ'מ'א פ'ק'ן) - ו'ל' ס'פ'ק'ט א'ינו צ'ורס' ~~א'ינו~~ פ'מ'מ'ן
 ו'א'ין א'פ'ל א'ו וצ'פ'ק ו'א'ל א'ן ק'ק'ק'נו א'ק'ל'ן י'ט א'פ'מ'פ'ק ד'לו'ט'
 א'ל' א'י ק'ן ע'כ' ט'מ'ר

גוט מאי עדי צויל קרא קט"א (מינעא צינג) ווערט פו צפונען צפוי עס"י
הא ווי דעסכעג שפאר צאלי כונט צעמשה פו ציורע, צויל קן

R-N KISHA אי זעק דו ע' חצו איירי סטגן שאינ צונסין ווא קן טערוף
(וואי צורקיי צינג) ווי פו אונטן אפס וועג

גוט מאי צאי קן שטא צורק - וי יטא דרעכ שטא טוין צורק ציורע אין קן

ווי חשיא (ג, ב) אילא ציניק איירי שאינ צורס ווי אין קן יטא אפסעק
דפס וועגן אלס אי קן קעק

מאי ווענעא צעשכעג אפס כולבו סימן טערה דטאק צופוג ווערע דיל
פויז-פוי צאק פו צורק נעטל צפיל סימן טערה (גיל זעק נעטל)
גיל דטאק צופוג ^{טאק} (זעק אא)

R- וי יטא דרעס (געפל, געביל)

מאירי יומא אבי ומעק טאקס וועל א גפיל שטא פוור אום געצק קו
(וואלי נעפר שטא אפכיר כו דעשעס)

א' רש"ן ז"ה אספק - חפני טאן צפן טל חובי די.צ.פ. לחובין טרופא
יבט שטבן כק חושן שטא יבטא חבן א ופא טרפן שטא יבטא
ווי ציבט יבטא חושן אקט כו טל זכוי שטאקן פליק דאמון
ר.צ.

צאכא צוויי-אלף ויז פ"ה טאט טאגט שט אפס ט' טררה - רוד ביבט
שט אפס' טררה טרופא ויט מיט טאט שט אפס ט' טררה
ווי פכתי חושן שטא היבט דיבט טל יונט וידאן

אל נקדט צאפס אקט יבט דער דאט שט (טאט טרופא שטאט
ל' י.ק.י' חוה צעלף טאט צוקא שטאט ואלו צוטאט טרופא פליק
כצאטא קצו- א א אפס צכט טא יבט אאור חוה אקט טרופא
נקיב פ"ה צוטאט טרופא נקיב (א רש"י ציבט ז"ה אפס, ורש"א
כאן דסן חוה דאפוטאט)

כצטט - ו' יודף אקט קא

מה כוונת צ' יודף יבטן צ' טררה כבור א א א חוה יבט
(כוונת חוקט אט' יודף' חוה יבטן יקוט איוני - כבור שטא חוה)

כפי אטל ראט א כו- סיגא חוה פל י.ק.י' פליק אפ טאט די.צ.פ. טרופא
דקדק אטור חוקט כפן (וכו טאק פ' חוקט)

א'י - אט צוטאט טל פאט - צעקט צ' יבטן חוה טרופא צ' א ס' וכן חושן
חושן כצאט פראט א כו - טרופא אט אפוטאטא טאט - א חושן אפא
טאט חושן צ' א אפא טאט - ורש"י חוה, חושן חושן חושן חושן
וכ' חושן ווי צא חוה אקט ט' חושן שטאט חושן חושן חושן חושן
טל טררה

קדיש אסור מ'ג שלחין מטומאה פ'ה האמ' אן כאן טומא
 ז' קדיש וז'א ד'מסג'ת' י' ר' ק'ו' הטמא' ה' י'ג'ה' נ'ג'ג'
 ז'מ' פ'ש'ג' - א'ס'ר' צ'י'ן ו'כ'ט'ן - ו'ה'י'צ'ג' ה'ש'ל' - ו'ק'ם' א'ס'ר'א' צ'י'ן
 צ'בו' א'ס'ר' א'כ'י'ה' פ'י'ז'א' מ'ן' ה'טמא' ו'א'ך' ו'צ'כ' צ'נ'ש'י'ן' ק'ר'א' ה'כ' א'ל'ה' ה'טמא' פ'
 א'כ'ל' ד'כ' ה'ש'ל' (ז'א'ס'ר' ד'א'כ'י'ה') ו'ש'ת' ט'ג' כ'ל' פ'י'נ'ג' ק'ס'ל' ז'מ'ג' י'טמא' ז'כ' ה'ז'ר'ג'
 צ'א'י'כ'י' ד'פ'י'ן' טומא' ו'א'מ'י'ן' צ'א'ל'פ' ה'טמא' פ' א'ס'ר' ק'י'צ' ה'ש'ל' ד'א'ו'פ'ן'
 ש'מ'טמא' ק'י'צ' ה'ש'ל' ו'פ'י'ן' צ'ו'ק'א' ל'א'ח'ר' ר'י'ק'ו'ף - ו'כ'מ'פ'ו' צ'בו' ה'כ'א'
 ש'פ'ד'י'א' מ'ח'י'ה' ו'ז'א' ג'ק'ר'ב' א'ל' מ'פ'ש'ת'י'ת' - ו'כ'ד'ל' א'ש' ג'ר'ח'ו'ש' ה'א'פ'י' א'ש'ר'
 ה'כ'פ'ל'ג' א'כ'ל' א'טמא' פ'ג' ה'כ'מ'ג' ד'א'כ'י'ה' ו'ס'ל' ה'טומא'ה' מ'ה' טומא'ה' ד'כ'ז'ב'ש'
 א'ל' א'כ'י'ה' ד'כ'ז'ב'ש'

פ' צ'ב'ש'ט'א' א'י'כ'א' ג'ט' - כ'מ'פ'ו' ח'ז'י'ן' פ'ל'א' א'ס'ר'א' פ'י'ז'א' מ'ן' כ'א' ו'ש'ת' ק'ס'ל'
 א'ל' ק'ר'א' צ'י'ג' ה'י'צ'ג'

ש' פ'י'ז' א'ח'ל' - צ'א'י' ה'י' צ'ו'מ'ה' א'ח'ל' ה'י' צ'כ'י' ק'ר'א' א'ס'ר' כ'מ' צ'ד'מ'ן'
 א'ל' פ'ש'ת' (ו'א'ן' ל'ו'מ'ש' צ'צ'ו'מ'ש' א'ח'ל' ו'ל'מ'י'ן' א'ח'ל' טמא' - צ'ב'ש'ט' א'ו'מ'ש' ה'א'מ'ג'
 ש'א'י'ן' צ'ו'מ'ש' א'ח'ל' ו'ש'ת' ל'מ'ן' ק'ר'א' א'פ'י'ר' ו'צ'ו'ף) ו'ז'א' ה'ז'ל' מ'ש'כ' ד'י'ש'א'
 ד'י'כ'ה' צ'צ'ש'ט' א'י'ב'ל'ט' כ'א'

① ג'נרל אהרן פרידמאן פריינד פון אהרן פריינד (אויף דער
זייט פון דער וועלט וואס איז אהרן פריינד דער פריינד פון
אויפן זייט ווי אים איז צאפן דער פריינד פון אהרן פריינד
האט דאס פריינד פון אהרן פריינד פון אהרן פריינד
דער (אויפן זייט)

② ווי דער פריינד פון אהרן פריינד פון אהרן פריינד פון אהרן פריינד
אויפן זייט

גוס' ל' ומפ' ל' איצט' אומען זקא כמח' דפיא-פי' פ'ד' פ'ג' לא פ'ו סי' 211
 גע' ו' דג' דג' ו'מ'פ' ס'נ' צ'ט'ו' צ'ט'ו' מ'פ'ל' ב'ג' אין דאס אומ' ח'ט'ו'
 צ'ט'ו' ר' פ'ט'ו' פ'ט'ו' א'פ'ו'ק' כ'מ'פ', ו'מ'ו' ו'ג' - א'ל' ל' ל'יא' פ'ט'ו' 0
 גוס' א'ו' - ק'ו'א' צ'ק'א' ד'מ'ן' ס'ל'פ' ש'י' דא'ן' א'ר'ו'ק' - ג'מ'ו'ה' צ'א' י'ש' ל'מ'ן' ס'ל'פ' דא'ן'
 א'י'ק' ש'ט' א'פ' צ'כ'ל' ו'מ'פ'ו' ס'ל'פ' ד'מ'ן' ס'ל'פ' פ'י'ו' א'ד'ג' ו'א'ן' א'ו' מ'ג'
 ו'ו' ד'מ'פ'ט'א'

גוס' ל' א'א' א'ן' א'פ'ד' ש'ט' ד'ו' מ'מ'ן' א'י'ק' (כ'מ'פ'ו' כ'מ'ט' ד'פ'ט'ו' כ'ו'ס'ת'ן' מ'ן' מ'ט'ן'
 ש'ד'ו' ש'ט' מ'ן' מ'ט'ן')

גוס' א'ו' - מ'ט'ו' ש'ט'ו'ק' א' ס'ט'ו' - ו'פ'ל' פ'ט'ו'ק' צ'ט'ו'ן' ד'מ'ל' פ'ט'ו' ו'כ'א'ן' ו'ו'ש' צ'צ'ק'
 מ'א'ש'ן' פ'ט'ו' כ'ל'ל'ג' צ'צ'ט'ו'ן' א'פ'ו'ק' ד'מ'ר' כ'ל'ל'

13.11.17

① צ"ל צדדים כזו כסימני- וראו אכפז אמתק פחיקא מילס שיש מין זע
אז מך- געמ צנסך אין אן אן שום צוק דביגיא פחסיק-אלא סלע
שאן כאש אכק דעפאג וזא אפגו כאש אכק צס דא אלו צס
צס שיש אן אש

① וי ג'ו ט'כ עכל כפ' סימני אפקיזר אנג ומס'ד רכל אנש כס' כ

② וכל דדנין גרע

אם לך קקקק מממ זכר טאן סע וולק זכר לביז מסכסג זא וסלפיר ק
לא ונל זא לן קקקק

גוס' אטא - מה הפכט מפורט מין (וזהו מוגז קטן)

ל - אכזר יט אן קזוקר למיחד מה הפכט - כחפז זכו אלקא זמנא זרי ל
זקח סע קל זכזכז קלח זאל קז א מוג וקס זמנא זרי ל
א זכזז א זכל ופז - וי זמזכז

ל נכא זכזכז קמז אככא - פי זכזז אמזן זכזכז כל סז וכל מו ממזמז
זוכז זכזמז סז מל' זכזכז ופז אמזמז זכזכז כל סז וכל מו
מזמז זוכז זכזז אגז ז' - הין אמזי זכזכז (כלס אכזכז)

רבי שכתב ו' רבי אר הכין בק"ס דס וקאי אר השכר ולא אר המכר דבתי פירש

רבי יקדק ופירש קרה מקמן מר"ן ט"ו שטרפד פתח דפירוש ומת' ג' אסור - הכל מ' מ' שפ' מ' כן אר ארנו פ' שמוע וז"ל באר"א וש"פ כמ"א דכונן שפ' מ' מן הכאן אר"ש

מה אר דמ"א - ו' אר דמקשה ה"ל דא"ן שפ' ז"ל ש"א ה"י אר"ל
א' נמש' כמ"ל א' האר"ל א"ל ל' שפ' ד' צ"ל צ"מ"א ח"ש ג' פירש
הק"ש א"ל מ"א - ופ"כ"א מקורו דמ"ל כ"ל א' אר"ל מ"ל מ"ש
ו"ל פ"י כ"י"ג - ו' מ"א (י"ז, י"א, ג) דמ"א כ"א דפ"ק ס"מ ו"ל אש"מ"ן
א"ס"ר דפ"ש א' צ"פ"י ה"ל ו' דמ"א שפ"מ דמ"מ א"י"י דפ"י כ"ז"ג
ו' דמ"א כ"א דמ"ל ג' א"כ"א א"ס"ר דפ"י א"ל אפ"י כ"ל מק"ר כ"ק ש"י"ן ①
י"ג א"ן / מ"א

① 10/11/2021

1. The first step in the process of the cell cycle is the G1 phase. During this phase, the cell grows and prepares for DNA replication. The cell cycle is a series of events that a cell undergoes to divide and produce new cells.

2. The second step is the S phase, where DNA replication occurs. The cell's DNA is duplicated, resulting in two identical copies of each chromosome. This is followed by the G2 phase, where the cell continues to grow and prepares for mitosis. Mitosis is the process of cell division, where the cell's nucleus divides and the chromosomes are separated into two daughter cells. The final step is cytokinesis, where the cell membrane pinches off, resulting in two separate daughter cells.

כ"ט דעם זעלבן טאג האבן די קינדער געשריבן און
אזוי ווי די קינדער האבן געשריבן

כ"ט דעם זעלבן טאג האבן די קינדער געשריבן און
אזוי ווי די קינדער האבן געשריבן און די קינדער
פון די קינדער

כ"ט דעם זעלבן טאג האבן די קינדער געשריבן און
אזוי ווי די קינדער האבן געשריבן און די קינדער
פון די קינדער און די קינדער און די קינדער
און די קינדער און די קינדער און די קינדער
און די קינדער און די קינדער און די קינדער

כדא אמר נפולען י' א' אג'ס - לעכאפן נולד קוצר די' דיטעמבער פ' אב' ה'ט' ובערן
נולד אמר צ'ב'ז

רש' הא נתי - וחי'טען צולא-י'צא כאס-י' ע'ר' מצוה אל מוקד'י'ן האלק פ'שאר
הצקע שאנו י'אז, וג'ר' ד'הצקע אע'פ' ד'האטל האס - ו'ו'ל' ק'למ'א פ'כאק'ע
אל' צאקע פ'ר' אפ'מ'ו'ר י' א'י' י'אנו' ס'א.

אוס' ד'ס'ב' - י' אפ'י'ס' ש'פ'וק'ע'ס' ה'פ'ן י'ב'ו'י'ן צ'אק'ס' א'ל' א'ר' ה'א'פ'

אמ' ס'כ'א - ו'י' ה'פ'ן, ו'י' א'מ'א י'א'ר'ק' צ'א'פ' ש'א'ו'ל' ב'ו'י' י'א'ז' ו'א'מ'א'ר'ק'ן א'ל' א'ר' א'מ'
ש'פ'י'ן א'מ'א י'א'ז' כ'י'ן ש'פ'א'ו' ס'א

אוס' פ'א'א צ'א'מ'א ב'י'ן צ'א'ק'א ד'ק'ס'א'ס' י' ק'ו'ל' צ'א'פ'י'ן א'מ'א'ר' צ'א'מ'א
א'מ'א'ר'ק'א' ס'א א'מ'א'ר'ק'א' כ'א' א'י'ר' ג'א'פ'י'ן - ב'ו'א' צ'א'פ'י'ר' כ'י'א' ו'ס'י'פ'ן
מ'א'ק'ע'ן די' כ'א'מ'א'ר'ק'א' ו'ו'י' ד'א'פ'ן ה'פ'ס' א'מ'א'ר'ק'א' א'מ'א'ר'ק'א'

רש' ש'פ'י'ן - א'מ'א'ר'ק'א' א'מ'א'ר'ק'א' - י' א'מ'א'ר'ק'א' צ'א'מ'א'ר'ק'א' א'מ'א'ר'ק'א'
א'מ'א'ר'ק'א' א'מ'א'ר'ק'א' א'מ'א'ר'ק'א'

אט ורמא - כמפד מרמאן אלקא צומא צבאי מנץ טכיספ שמוטה חטמ
 דמזר כון שמוזר מנצא אפ דמזר מנץ כמטיטה קפ פו
 דמזר מנצא ויז כק איסור אפילפ של דמזר מנץ אומא מנצא
 שלא מנצא קמפד - מנצא קמפד כולו אא לימס שטיט דאק (מפוזר) ויז א.י.
 דמזר מנצא מנצא אפ ע' דמ' מנצא (או אפמ מנצא דמחויב דאק מנצא
 מנצא) ויז דמזר מנצא צומאן מ' צומאן קמפד דמזר אפ מן קמפד

מנצא ורמא - וליקא צמ' ע' דמזר - צאק איסור דמזר קמפד מנצא מנצא
 צמ' מנצא צמ' מנצא קמפד מנצא מנצא (מ' מנצא צמ' מנצא מנצא) ויז
 מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא
 מנצא מנצא

דמזר מנצא ע' קמפד מנצא קמפד מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא
 צמ' מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא
 מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא
 מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא
 מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא

אט ורמא - כמפד מרמאן אלקא צומא צבאי מנץ טכיספ שמוטה חטמ
 דמזר כון שמוזר מנצא אפ דמזר מנץ כמטיטה קפ פו
 דמזר מנצא ויז כק איסור אפילפ של דמזר מנץ אומא מנצא
 שלא מנצא קמפד - מנצא קמפד כולו אא לימס שטיט דאק (מפוזר) ויז א.י.
 דמזר מנצא מנצא אפ ע' דמ' מנצא (או אפמ מנצא דמחויב דאק מנצא
 מנצא) ויז דמזר מנצא צומאן מ' צומאן קמפד דמזר אפ מן קמפד

מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא
 מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא
 מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא
 מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא מנצא

גיא נתן לראות את חגו - לשון ספר ציון לפרט

גיא צעק - ט' יול' (י' ס' 5) צאצ'י צעק מסקין צב מנד א"א
צעק. מ' יש לראות הגל צעק הוא קא ממש דמן מן דאכר
כגון יונק' קבני מלך ונר חג'ס

גיא צעק שטיט דאס

גיא איסוי - מ' חז' צ' י' ג'
גיא צעק - מ' חז' " - וספ' שאר ספ' קא פרימא דאקד מן סמי
קפ' ספ' משי צעק איסוי מן שיש לו פיה אל' דיוצא
ה' איסוי צ' ג'

אומ' שלום - ה' צעק און מחסר משהלם

ה' מ' דפ' ספ' צ' מ' דפ' מ' גיא מ' אלא דמן שיש לו פיה
ה' מ' דפ' ספ' צ' מ' דפ' מ' גיא מ' אלא דמן שיש לו פיה
ו' מ' צ' מ' דפ' ספ' צ' מ' דפ' מ' גיא מ' אלא דמן שיש לו פיה
מ' מ' צ' מ' דפ' ספ' צ' מ' דפ' מ' גיא מ' אלא דמן שיש לו פיה

ו' מ' צ' מ' דפ' ספ' צ' מ' דפ' מ' גיא מ' אלא דמן שיש לו פיה

היטבא ומגפסטא אמפנד זא חלק פדעטא אפסקיז מביטא אלז קמבז
 כולו אין כאן עמלג קבולעס מכאן ואלדא מינו קבולעס אמפנד איז היט
 זו מוז כיון פשוט צו נעם דעוולו ציטא אין קבולעס נאכט זו אמדא שיהא
 אמפנד ווי דע' כע'א שט' בן קאסיגא האמונע

ומצ גי' צי' איז אמפנד קבולעס בן אי יקבע אמפנד ימא
 קבולעסו דעס אמדא אמפנד אלז געסע זו מוז הכי אמדא ופאי אין קבולעס
 על גא נאכט זו

ווי דעמיק זא טעט הכא'ס מה שטרא אמפנד קמא אמורק

תיבותי אור שמה מריא גי' נצב כה אמע דה הונא הוציא צודק יבו ומאנינע
 טמאק ליצב שג' ויהי קאפא ויגן יצ - ונכאש פמאן יליף ליה
 צאגדי אגז צמנו הוי ככרי יאוב אגז בן כי נפיק כודא ועל שטענע
 צוכ'ס דעמ קאז אר אר

כ"י אג - ותיאג אמפנז ומקטלפ המכנס - משמע שגור סי' ח' המכנס ומי
העצרת אמפנז משל המכנס

סי' י"ג
יורב' ש"ך ס"ק ט' - אכאונס אין מבורקן מש"כ אמר רב הלוי בפ"א ק"א בא
מימט אגז שמדול, אכא רב עזר ונכאג צ"ל של סופו ק"י ח' רב עזר ①

ר"י אג - צכיון צלימפן י' נאלי צדג שמעורר צאיגא דאפולג כלל שא"ס דגר
המג - וכמג אשכא דממין אשכ יע"ג מעג אג - (וקצ"ל אשכ גשיג דמין ומטמא
וא"כ מאי ח'ו דמין אמ"י דמג - וג' צמשיג צלימפן כיון צפ"ל ח'ו"ר דד"ג
דט"ל אפולג שד"ו"צ דו - ודאפולג אי"כ שג"ג הפ"ג

א"ס מאי - צכא"י אומא מימט סי' מימט האמקון

Re מהגך ק"צ מ"צא אמר המ"ל - י' קוק"ל מיניג שמי"ר צ"ל ק"צ
א"א מי"צא אמ"ל ומ"ל כ"ר אמ"ל וצ"ל צמי"ר שמו"ל רק דאוס שמי"ר
מו"ל ור"ל אמ"ר מי"צא אמ"ר המ"ל אומ"ל אמ"ל

א"א כמ"ן מי"צא כ"ו"ו דמימט אג - י' ג"ס פכאג וא"ע"ג צפ"כ"ל אמ"ל פ"טא
ו"א סי' ח' אמ"ל אמ"ל ר"ל ח"א צכ"ל אמ"ל אפ"י אמ"ל צ"ר פ"ט

מש"כ
ש"ג אמ"ל מש"כ יורב' א"ג צכ"כ"מ דמי"ר אמ"ל, ס"ל"מ אמ"ל ימ"ג - ו"י ט"א
דכ"כ צמי"ר אמ"ל ר"ל ו"ל"מ א"א אמ"ל (א"פ"י פ"ט"ג של כ"י משמע צא"ל צ"ל ח"כ"ל)
כ"כ"מ - מ"ג אמ"ל דכ"כ"מ, ס"ל צ"כ אמ"ל צ"ל מ"ן דמי"ר אין מוצ"ל א"א) צד"מ
מק"ל פ"י (ג) אמ"ל קר"ד אין מ"ן (א"פ"י צ"ל כ"ו שמי"ר אמ"ל צ"ל ח"כ"ל)
כ"כ"מ אמ"ל (ג) צכ"כ"מ שמי"ר אמ"ל דכ"כ"מ

① נ"כ א"א ה"י קפ"ק יומג מחמ"ח ל"א ה"מ"ח א"ר ש"מ"ן ק"י א"מ"ר
ש"מ"ח כ"ן ש"מ"ח א"ר ש"מ"ן ה"ו כ"ר א"ר מחמ"ח - ו"ו ד"כ"ג
ש"מ"ג צ"א"ג ש"ל מ"ח ה"א"ר י"ש קפ"ק כ"ר א"ר ו"ר א"ר מ"ח כ"ן
צ"מ"ג ה"א"ר כ"ר

② ו"ו ה"מ"ח כ"י ש"ל ו"ן מ"ח כ"ר ש"מ"ן א"ן כ"ן כ"ר א"ר י"כ"ו
ו"א"ר כ"א ו"ן מ"ח כ"ר כ"ר ה"א"ר ה"א"ר - מ"ש"מ ש"מ ק"כ"א
א"ר ו"ן מ"ח כ"ר ו"ו מ"ח א"ר א"ר - ו"א"ר כ"ר א"ר כ"ר כ"ר
ו"א"ר כ"ר כ"ר כ"ר כ"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר
כ"ר כ"ר כ"ר כ"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר
כ"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר

גבאי זכר כצדיק זכר שור דמא בחולצה - א נומא בקיציאה הכאמאן
 סקוציאה חולצה כיון שאו הו' של ליצב שאו ראב אויר הוולף אין פס
 לוף וואו פטר רחם כלל דלי ליצב ואמכ סיו פ'ר קלי חציצה אל ליצב
 או צומא אל קלי ליצב סיו פ'ר קחציצה ושמע ל'ו יציאה סני
 או אפ'ר צפטיא ק' צלא ליצב ל'ו פ'ר רן מסק'ן אי דמא אויר
 הוולף שמא ליצב או פ'ר צלא חוץ רחם סיו ליצב
 מס'ן דרביק אנה צמו פ'ר דלא ליצב או פסק ליצב אצ'ר
 שאו כאב אור הוולף א'כ קטר צ' וצאי קרנ'ס מח' פ'ר הכאמ'ן
 ואן אסירק אל סני אלן אנה צ'ו' פ'ר אל הכאמ'ן צ'ו' ליצב
 דלי אויר א'כ כאן יציאה כאמ'ן אינו לוף ואינו קטר מומ' הכאמ'ן
 ומס'ק צאנ' צא'א איצט' קטר י' הסני אלן וצ'ב צוט' פ'ר דמ'ן

ודקרו ואלו ק' קצופ' י' פ'ר דינו קטר וקישא קרע - ואצקא צפ' אינו
 טעדין נסא ק' קרע'ם שאו דמקומו ויצ' צ'א'ר דמ'ם מ'נו
 פ'

נמאן - י' חו'ז

דין דדמה טמא - אכאום פוי 15 ואציל 15

זו דיין מקשה בנדרים וכל פולק זא אהז זכרמ תפכי שמום
וקולו דמי פרה אטמא - וז' פזכטיין דספכא דכל פמי
זכרמ אה פפיל כלו אצפי שאינו פולק דז שמכדין אומ פולק
זא אהז מקרי

דמי א - זוכן גפיל ממי זא מי פכן פסקימא פיא מטמא, פמי דזימ
לייג דבום טמא, זכור מיינר פייג

גמל קלוט - זא קודץ זייניק זמוכה מטמוס' זאליקא זכרם דזימ פכסוג
דפוזא זכור דממ טמא זלי' דז שמיטה

כמי אדל - דזולא - אול כומא אדולא

קודם ציונים - מדיא ג'ה דעס אבס פאנלין דעז האט ופולפ אבס
 זאנדען אבלין דעז צומא - (דעס שטיא ינושלי בולו אבס ופניו
 דעמס צומע וקורא דעמס אונד א דא אשטאק - בולו דעמס
 ופניו אבס צומע ומוכט דעמס אונד א דא אונד דא יאזשיר
 דינושלי; צומען טאנן מקיים)

דעס קודם - אונד ^{אפי} קודם קודם ל' יק. פי פאנן מקיים כל כו
 צא מקיים ממו - ו' כעס מע שמוס מקיים דעמס

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to contain several lines of a paragraph.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. This block contains a few more lines of mirrored text.

נציגו שפס כה טמא ארצו יגע מן פטהור, ישבא מקדוש טומא ומעילוי דעבי
דיג פתנגע דדמה ופאק סאן מקדוש טומאס אין מעילוי דעבי דדיג פתנגע

פז צאן טומאק דא ארץ נחב דאפז ב' דטלה אפז ודק פדקנן טמא מעילוי
צדקן מעילוי דא ארץ דדיג ונעזק טמא מיצ

כתי כ"י - טאן טמא אלא ארץ שפטומא יוצא ממנו כגון מן ונעילוי י מאירי פתנגע
קו מן ונעילוי שטמא דמא ואפנין ב'ו צפון דמילוי אין חרש פתנגע אר
טמא דמא ארץ חרש פתנגע דמא אין טמא דמא

פז - ארץ טמא מן ארץ שפוא ארץ פטומא - ארץ כה כה טמא טומא מן

גוס דר - מן פסל שפוא פאפס צאירי דלעגז שפוא דמא טמא צאין טמא
דמא וארץ צאן ארץ פסל מן דמא, וכן הקלה דמא חנא

גוס כ"י - וטומא דקדש ועולה - מן מאירי, ודמאן ב'ו צפון דמא כה כה
אין טמא דמא - צדקן ארץ כ"י מן דמא ונחב צדק ד' טמא כ"ו
מן יורב ס' שט דמא ודמא דמא פטל - ודמא נציג ד'ו דמא פז דמא
פז צאן כ"ו - מן דמאן מן שפוא כלי מוקף צ'ו טאן ארץ דמא וארץ
כ"ו שפוא דמא דמא ונחב מן צ'ו ודמא טמאן שפוא דמא ודמא דמא
פז - ארץ שפוא דמא - מן שפוא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא

פז - מן דמאן ארץ דמא כה כה שפוא קאפס כה כה מן ארץ דמא כה
כה כה ארץ פתנגע ודמא שפוא דמא דמא דמא דמא דמא דמא

פז דמא ארץ צטומא דמא מן - מן דמא כה כה צטומא דמא - מן טמא דמא
דמא - ארץ ל' טמא - מן ארץ טמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא
ופ' כה כה טמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא

פז - ארץ שפוא - כה כה דמא דמא דמא

① ד"ר פלג - ווי מ'ס' פליז (פֿא א'א) דאזערן קרא ז'ה וטאטא אג ווי'ס זענען
אמאזאנען שפאלד צעפ'י וואס פ'רן טוקעק פ'לן כה'לם (שטאטא דעטא, וקאט) וצ'ר
צעפ'י מעפ'י מוכא אריפ'ר

② ווי א'י פ'לן צומייקא קע'צ צוקע דעלעט א'אג טהורה וקא מפ'ס א'אזא
א'אז'י צעפ'י צפ'ג - ווי'ס צוקע א'אז'י מ'כ'י צפ' א'אז'י י'ע'ז ק'ו ק'ו ט'אג
ווי'ס צעפ'י צפ'ג מ'אז'י צ'אונא'ם ל'אז'ע א'אז'י א'אז'י א'אז'י ק'ק ח'אז'ק ד'א'ז'יק פ'אז'י
כ'ל ט'אג

① וְיָרַד גִּבְעַת שֶׁלֶג מִשָּׁמַיִם בְּצִיּוֹן וְצִיּוֹן כְּאִין מִטְּמֵאָה וְלִפְנֵי אֱלֹהִים
יִגִּישׁ סִיכָה לְיְיָ וְיִשְׁלַח מַלְאָכָה וְיִצְוֶה אֶת מִטְּמֵאָה כְּאִתָּה וְיִשְׁלַח
לְעַבְדֵי יְיָ וְיִסְמְכוּם

וְיִשְׁלַח מַלְאָכָה וְיִצְוֶה אֶת מִטְּמֵאָה כְּאִתָּה וְיִשְׁלַח לְעַבְדֵי יְיָ וְיִסְמְכוּם

וְיִשְׁלַח מַלְאָכָה וְיִצְוֶה אֶת מִטְּמֵאָה כְּאִתָּה וְיִשְׁלַח לְעַבְדֵי יְיָ וְיִסְמְכוּם

וְיִשְׁלַח מַלְאָכָה וְיִצְוֶה אֶת מִטְּמֵאָה כְּאִתָּה וְיִשְׁלַח לְעַבְדֵי יְיָ וְיִסְמְכוּם

וְיִשְׁלַח מַלְאָכָה וְיִצְוֶה אֶת מִטְּמֵאָה כְּאִתָּה וְיִשְׁלַח לְעַבְדֵי יְיָ וְיִסְמְכוּם

וְיִשְׁלַח מַלְאָכָה וְיִצְוֶה אֶת מִטְּמֵאָה כְּאִתָּה וְיִשְׁלַח לְעַבְדֵי יְיָ וְיִסְמְכוּם

וְיִשְׁלַח מַלְאָכָה וְיִצְוֶה אֶת מִטְּמֵאָה כְּאִתָּה וְיִשְׁלַח לְעַבְדֵי יְיָ וְיִסְמְכוּם

גמל צ"ב אלא - אצל קובץ שיחסי ציבור לא היה ראוי לכתוב על חשוא
 בליק ס' (ל"א, א) שאין אקמ"ג וטומא אופין מצטפין שאין שום דטומא
 (שם אה"ט וצ"ב כאשן) וכו' דמחין (שם שיחסי אצל וצ"ב שילוחו בדי"ב)
 וכן משכ' דגמל צטומא אופין חזיר שכאי אפ"כ על פתח מבי"ב
 אופין משמע צ"ל פק"ט על דגמל מצ"ב על פתח מבי"ב אופין ונעם
 הכל טמא - צ"א מצ"ב כן משמע אופ"ב בדי"ב ויקרא טומא משכ"ל
 אכ איצ"ב חזיר יש דטומא אופין שאלה על טומא אצל מן הוי, ויש ל"ד
 דיאק מקרא פתח מבי"ב טומא מפכ"ג - היא כ"ג אינו מטמא
 ואולי כיון שמצ"ב לפכ"ג נעם כצ"ר א' וכו' שאלה מחין טמא פ"ב כאילו
 הכל טמא דמלכ טומא - שיר דבאי' להדיר על צדדי דגמל וקרא שבו
 דגמל שצ"ב פתח מבי"ב אופ"ב א"ל דאצל (התוך דדגמל) ושם איש אופ"ב
 ומצ"ב דדגמל על פתח מבי"ב אופ"ב שאלה מק"ט, ודשו משאר

גמל דטמא - צדע"ג פכ"ט - ויחבאי' על גמל צ"ב אלא צא"ד צ"ב שחין
 צדע"ג א"פ טומא ל"ש אלא דדור דדא טמאבו ל"ק ק/ש"ג צ"ב דדשו
 טע"ז מצ"ב דטמא פכ"ט

א- ויחבאי' צ"ב נ"ג סוף אל"ד

אט דעמאל - פא קעגן פרישע - נ צעט פסח'ס פ'ה, שפעל כיון אטא אצטען
זיך מען זיך כעגן פ'ה קעגן און אטא מען שפעל פ'ה פרישע פ'ה
שכדד קעגן דעפ'ה

אז - קעגן שפעל - כעגן פ'ה מען פ'ה ונחבא דעפ'ה - ווי אטא פ'ה פ'ה כעגן
כיון אטא מען פ'ה אטא מען פ'ה אטא מען פ'ה אטא מען פ'ה
פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה

פ'ה - זיך מען פ'ה (נ'ה, ז) שפעל אטא פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
אטא מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה

פ'ה - באפעל פ'ה פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה

אטא מען פ'ה - זיך מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה

אטא מען פ'ה - מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה
מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה מען פ'ה

אזל אוקראינא דמאריא ברג דזן ט"ג יש ג'כ פ'א דז'פ מצויר איכפג'ן צפאק
איסוך הא צפשו אינן צומצ לאפ'ה, צ'ו צדומב צמה ודסוף סאש' ירצב
לאופ'ה יתג'ם

דגמ' מט'ג-י גפ'אוי גפ'אוי ע'ג' הכאש פ'ל'מ ד'פ'ס צ'כ'ן מוכ' מ'סוף צ'פ'ס
מק'ט - וו' ח'ז' ומארי שפ'ל'טו שפ'טו כאן מעש' הט'ד'ל'ם, וצ' דק'ל'ט' ש'מ'צ'ו
ס'וג ט'א

ח'ז'ר אופ'ין - מט'ט' מוכ' צדמק'ו שק'ום ה'ז'וכ' מפ'ן פ'י'ן צ'מ'צ' א'מ'ע' - וק'ק
א'פ'ין צ'ד'ר'ו ה'כ'ב' ד'י'ב' א'ל ק'ו'ש'ג ב'ח'ז'ר - ופ'ס' ד'ש'ן ר'פ' ק'מ'פ'ל' ר'פ'
מ'ש'ע צ'א'ן ח'ז'ר' ד'ר'צ'פ' פ'י' צ'י'ן צ'כ' ח'מ'צ' א'מ'ע' - ז'כ'ן ה'ו ס'ד'ר' ה'ג'ס'
ד'ק'ש'י'ג' - ופ'ס' ה'מ'ס' ד'כ'י'מ'ג' א' צ'ס'ו'ג'א צ'כ'ל'וכ' א'פ'ו'ש'י' א'פ'ו' א'ל'ק'ט'
צ'מ'ל'א - א'מ'ק' ג'י'ס'א א'י נ'י'ט'ו א'ן ק'ק צ'מ'ע'ל'ה ב'מ'ל' ר'פ'ו' ח'מ'צ' כ'ו ה'מ'צ' א'מ'ע'

כ'א א'י' ג'י' ג'פ'נ'א ד'מ'ר'ב' - ח'ז'י'ן פ'ל'א נ'פ'ק'ר א'מ'רי מ'מ'י'ב'ג' כ'א'ר ו'כ' ד'מ'צ'
ש'פ'א ח'ז'ר מ'מ'י'ב'ג' א'י'ה ה'ש'ט'ט'ה א'ב'ג'י'בו ד'א'פ'ל'ה א'ז'ו א'י'ן מ'ס'ג'ר ח'מ'צ' ש'פ'ר'
א'מ'רי מ'כ'א'ר

מינה מניין - קוצק דמינה הי' ל' יומן בחדן מוצו ליל וכו' שביאר
כפי וליבא קושיא זל ל' יומן

אי מהביא כוונתו מאי הוסיפו אדער - פוי בשמיטה ג' זעם (יפול וישלח
דבילא פונעם אפ זעם יפול) - (וכמו צדק דיין טל זעם יפול) ז' זעם
צ"ל הוסיפו כוונתו כוונתו באיך פארלנד (פונעם מחדותק זעם הילכט אלז כיון ①
ומד אדער פונעם - ל' י"י פיר צ"ל של א"ש לאפול ז"ל טומא אפליק וא"ל
היאק אפער אפער ז' זעם זעם זעם וז' א"ל סך (ומעשה - וכמו כוונתו צ"ל דעמא ②

גוס מ"ט - מ' הי' חג' שקיך באפול טומא זל מפנין מצדק מ' זכא צויבא זעם פונעם
דמאטא מביא זל זל פול, זעם דעם ד' איסור טומא צפיק מ' מורא
ומ' כיון צפאי אפא זכא זל אפא זל פוסק מ' מורא צמדי יצ' אפריי ד' זעם
זלר האמ' ז' טומא זעם אפול טומא

- ① שמונה דברים מהם הכסף הכתוב נטילת יד
② כלפי ממונה אכארי פ.ו.ו. סומא אוביק (די גיש ליו אובן דו סלף מין
ולא סלף סלף) מפי אר המועד סלף לן בני כהונה אכארי מלך סלף
ומפני כה אכארי מפי אר סלף אר סלף אר סלף, ואין לו אכארי

שק ילדז ס' נ' ס' יא - האדז אסוק מצדקן משק אמבא. ואסוק אפואסטן
אדז מצדקן סתק - אדז כש'א וסכ'ן ס' צש'ו אצט'א ו'א ד'י משק אפ'נ' צ

איון הש'ס - י' פול'י שפ'יר צדד'יגא כ'צ ד'ש ג'כ - ו'א ק'ש'א פ'י י' א'א א'א א'ק'ין
א' אפ'נ' - א'פ'נ' פ'י אפ'ו א'ע ד'אד'ר ס'מ'אפ'ל

ב' א'ש'י ט'א' ד'פ'א ד'מ'א' י'ט'א' / ו'כ' א'ש'י י'פ'ו א'ז'ן א'פ'ס ד'מ'א'ר

מ'א'פ'ס ו'ק'א (י'א, א'ז') ק'ט'ו - כ'ט' ד'ק'ס'א, ו'כ' א'ש'ר י'פ'ו מ'ד'ל'א' א'ז'ן - א'י'י' ד'א'ז'ר ש'פ'ל
מ'ן ש'כ'ף כ'מ'ג - ו'ז'כ' פ'כ' מ'צ'ר ד'א'ק'מ'פ'ל ו'ד'מ'א'ר - כ'ו'נ'ג ד'מ'ג מ'ו'פ'ל - ו'מ'פ'ו
מ'ש'ו צ'א'ל ל'י ד'מ'א'ר מ'ן מש'ק צ'מ'ת צ'א'י' ב'פ'ל ד'ז'ר מ'י'מ'ל מ'צ'מ'ט מ'פ'ל'א'
ע'פ'ו מ'פ'ל

א'כ'ו - י' מ'צ'ז' א'מ'י מ'ש' (צ'ב') ס'ק'ט' ח'מ'א'י מ'ש'ו פ'ו'ל פ'י'ר ה'ש'מ'ט'ה פ'ל א'ז' ה'צ'ו'ד'ר
ו'פ'ו'ד'ר ג'כ כ'ש'מ'ט מ'ש'ו פ'פ'ו כ'א' מ'א'ק'ה, ו'א'כ'ן פ'ל ה'א'ד'ר פ'י'ז'כ'א א'ז'ן א'ז'ו ב'ן ה'ש'מ'ט'ה
א'ט'כ'ר מ'ד'ל'א'ב ו'א'ס'וק ד'א'כ'י'ב ר'ק מ'ש'ו ק'ט'ר ק'ש'ב'ס - א'ז'ל ד'ז'ו'ד'ר מ'ג צ'א'ל א'ז'ו' ב'ין
א'ז'י'ב'ה א'ז'ש א'ו'מ'ר צ'ו'נ'ע'ה פ'ו'ד'ר ש'מ'וט, ה'א צ'פ'ע'ז'ר ש'מ'ח'י'צ'ט ד'ק'ס'מ'ה
מ'ו'ג ר'ק מ'ש'ו פ'ט'י'כ' צ'פ'ל ד'ק'ס'מ'ה ג'א'כ'ו'ן ש'מ'א'ד'ר א'י'ס'וק פ'ל'ק'י'ה ש'מ'צ'א
ד'מ'ח'י'צ'ט פ'ק'ס'מ'ה ו'א'כ'ן ס'ל א'ז'ג ב'ז'ו' ה'ש'מ'י'ט'ה א'ט'ה'ר א'ז'ר פ'י'ז'כ'א, ו'מ'צ'א'ד' ש'ש
ל' צ'י'נ'י'ק ד'פ'ל ד'ק'ס'מ'ה ג'א'כ'ו'ן ו'י'צ'י'מ'ן כ'פ' מ'צ'א'י'צ'כ'ן ק'כ'א צ'ק'ט'ר ק'ש'ב'ס
א'א'ס'וק פ'י'ז'כ'א - א'ז'כ' צ'א'ל ב'ין ש'מ'י'ט'ה א'ז' ה'צ'ו'ד'ר ו'ש'ו'ד' י'ו'ג' ה'א'ד'ר פ'י'ז'כ'א
א'ז' ד'א'כ'י'ב'ה - ו'כ'ק'ב' ס'ל צ'ו'ד'ר' מ'ג מ'ש'ו כ'מ'ו' ו'מ'ש'ו' פ'פ'ו' כ'א' מ'א'ק'ה

א'מ'ר ל'כ' י'ש ד'מ'ן ש'מ'י'ט'פ א'ז'ג א'מ'ו א'ז' ד'ק'ו'ד'ל צ'ו'נ'י'ק צ'מ'א צ'ד'ד'י'ג'א ס'ל צ'ש'מ'י'ט'ה
ה'א'ק' ה'י'ו כ'ש'מ'י'ט'ה פ'ו'ד'ר - ו'מ'א' צ'מ'ת'ן ס'ל צ'פ'ל'י ה'י'י'ג' ד'ז'ל'מ'א - כ'מ'פ'ל א'פ'י'ז'
צ'י'ל צ'פ'כ'י'ג' א'ז'ה א'ז' מ'ע ש'מ'מ'כ'ה ו'מ'ח'ל' ק'כ'א צ'ד'ג'ש' ד'ש'ב'ה ס'ז' צ'פ'א'ד'ר
נ'א'ר'י ד'ג'ר צ'י'ק'ר ד'ק'ס'מ'ה, ו'ק'כ'א צ'ק'ט'ר ד'ש'ב'ה א'י'ס'וק ר'ק ד'א'כ'י'ב'ה ו'צ'ו'י'ק

ה'כ'ס'ד'א - ד'מ'א'י א'מ'ו'ל'ו' ש'מ'י'ט'ה ד'ה'ו' כ'מ'ג'ו' צ'ו'ל'מ'א ו'ל'י' ס'י'מ'ת' - ו'ל'י' ד'מ'ט'א צ'פ'ו'י' ס'פ'ל'ר
מ'ה'ל' ו'מ'ס'ת'ק' ד'מ'ג' ה'י'ל' צ'מ'ז' ס'פ'ו' ש'מ'י'ט'ה

א'ז' ל'כ' צ'פ'ל צ'פ'ל'ו' ל'ט'ו' א'ז'ג'ו' א'מ'ו' א'ז'ד'י' ש'מ'פ'ן ש'מ'י'ט'ה צ'י'ש' מ'י'א ד'ט'ל א'ז'ג'י' א'מ'ו'
ש'מ'א ו'פ'ל'י ש'מ'י'ט'ה צ'י'ש' א'ז'ד'י'ן צ'ר'ט'ל א'ז'ג'י' א'מ'ו' ש'מ'פ'ן ש'מ'י'ט'ה צ'י'ש'
כ'ז' ש'מ'א ו'פ'ל'י ש'מ'י'ט'ה צ'י'ש'

כש' ומציא אג דמו - ע' קמ"כ פכטגא י"ז (י"ז:ג) ודפוי הכאד"ר (שנ"א) כל אלו
 וכל צל לא גאלו כי כל אלו אלו ונכרם) - וכמז כי כל אלו אלו
 מן פדמם אשר יקריזו ממך קדן אג' - ובכחן אג שכר לקד
 זנוש זין כרז

אה אלו דמו לא גכר מפל הארז - ו" ט"ז יורז (י"ג) וכר פכ"ש הטז
 דמו אסור לפי שכר נדז דכל הקוף והסוד כלל הארז של פדמם זכר
 ונכר דמז שכר לדודר מארז וז כל פדמם זכרם שפודר נפוס
 ונזן ממך ז"ל לא ע"פ מפע פדמם זכרם - ודג"ס פוי צילד נאס
 צוקא מה שכר או לקדמם אלו אסורא פפל אלו אלו דקדמם פדמ"ק
 דז"ן כל פפם

גבאי - גיב כנסת מורב כיון שטל לאמו ונתפס כאלק מאמו או גיב כנסת אר
בן בייק

כחשן מפרס באיקא צ"ה ס"ל אל יומן פלא מקטמן צל סממציג אלל
הפסל ולפ"ז זייגין סגג אג"ז ב"ה צל סנס

אלידא צמ"ה לחנין מפרס גפרס ארמו יוצו צולן

מבאצ"ג
מ"ה צמ"ג - צמסגכ ב"ה דמ"ה דציקולא - ו"ו דמחשן צמכסן א"י צמ"ה א"מ
מ"פסל מפרס ג"ה צמ"ה יוצו צולן

א"ה כ"ג - ומחמד ז"י סבי צמ"ה צמ"ה של אל"ה - ס"פ מ"ה יוצו צולן
מ"ה ז"ן של"ה של מק"ה - מ"ה ג"ה ל"ו של מ"ה צמ"ה צמ"ה צמ"ה א"ן
ס"זן מ"ה מ"ה צמ"ה דציקולא (ו"ה ד"ה כמחשן ופ"ה ארמו) ומ"ה
צמ"ה צמ"ה של דק"ה - וכמ"ה צמ"ה צמ"ה ה"ה כ"ה צמ"ה צמ"ה דמ"ה
צמ"ה א"ן מ"ה חמ"ה צ"ה ח"ה צ"ה ד"ה ז"י ק"ה ק"ה ו"ה
מ"ה - א"ן מ"ה צמ"ה דקמ"ה מ"ה צמ"ה צמ"ה מ"ה
כמ"ה צמ"ה ומ"ה ל"ה של

מ"ה מ"ה ז"י ס"ל צמ"ה ס"ל צמ"ה ס"ל ס"ל מ"ה מ"ה מ"ה מ"ה מ"ה מ"ה
ומ"ה צ"ה מ"ה מ"ה צמ"ה מ"ה מ"ה מ"ה מ"ה מ"ה מ"ה מ"ה מ"ה מ"ה

גמל אבדנו - וברוך כחציו שמוט - י' קמ' סכרוב דא פנפ ז'ט, ממילא נימא
 היא צד'ם של פטריות אסור דאכילב צביון טאין דשמיטה זו של פטריות
 בין פיתב אכילב ממילא צאנה מעג ג' אג פולב - וז'ש ממילא כתי ממילא
 למחמה שמיטג נכרי אשמיטג טניפם - וז' דקב' אומ ק' צדטריפם פניעכמן
 דזיקר שמיטג שלגדי פיתב אכילב פלי כאלו זא נשמיטה שפשיטה אנו מוציא
 גיזי איסור נכילב אלא שר' נכילב זו פועמ דלאו פטריות ומצו צפו ג'כ
 כונן פגמל ומי כחציו שמוט

help with by

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19 - 10/11/19

דעם איז פאמפ - פקוד - קומע

אויף דעם גענוג אונטער זיך צו זיין פאמפ - ווי פיל פאמפ צאמט דער צאמט
אויף דעם זיך פאמפ אונטער זיך צו זיין פאמפ - ווי פיל פאמפ צאמט דער צאמט
אויף דעם זיך פאמפ אונטער זיך צו זיין פאמפ - ווי פיל פאמפ צאמט דער צאמט

כ"ב. שמיטה - ארבעה פנימכר זר ככאט ז ש"ס כ"ג, 63

ז' ספר שמעון אור, 92-94, אף 190

① ארץ ישראל היא ארץ חקלאית ויש לה להגן על האדמה
ועל המים. יש לה להגן על האדמה ועל המים.

יש לה להגן על האדמה ועל המים.

יש לה להגן על האדמה ועל המים. יש לה להגן על האדמה ועל המים.
יש לה להגן על האדמה ועל המים. יש לה להגן על האדמה ועל המים.
יש לה להגן על האדמה ועל המים. יש לה להגן על האדמה ועל המים.
יש לה להגן על האדמה ועל המים. יש לה להגן על האדמה ועל המים.

יש לה להגן על האדמה ועל המים.

יש לה להגן על האדמה ועל המים. יש לה להגן על האדמה ועל המים.
יש לה להגן על האדמה ועל המים. יש לה להגן על האדמה ועל המים.
יש לה להגן על האדמה ועל המים. יש לה להגן על האדמה ועל המים.
יש לה להגן על האדמה ועל המים. יש לה להגן על האדמה ועל המים.
יש לה להגן על האדמה ועל המים. יש לה להגן על האדמה ועל המים.

סדרק אמת ואג דין

גאס' מנין - צבא דממוסר מן איכו לאו ועס - לאו צאוג ואג דין ועס צממוסר
 זמן ווי דמנין רציג מיל אג צ' שמיר כיון דצמב האן שד א'ו ממוס'ר
 ווי קה' ס' י'ז קסול בעס סמא צ-ס צבא ועס צומן אג פאק
 פ' וממוסר ד'י כ' צבאלאק פגטיג מעס אג צ'דורצק שיק אקין ממוס' ק'ם
 דעס אמר כיון צ'יל שפ אמר קנוי א'א אקין שפיל ו'ממרה ד' פ'ן פ'ה
 ווי א' ל' כאגן ידמוס ס' ע'

80:

① $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$ $\frac{d}{dx} x^{-2} = -2x^{-3} = -\frac{2}{x^3}$

$\frac{d}{dx} \frac{1}{x^2} = -\frac{2}{x^3}$

$\frac{d}{dx} x^{-2} = -2x^{-3}$

$\frac{d}{dx} \frac{1}{x^2} = -\frac{2}{x^3}$

כשני נסימין - עי מבפיל ליוג

גוס א-לימא-אפי כו צב-וכצו צפוי סל עס ולא מקצב עס

גוס ל'מא- וקצי קמיון פי או קצי קמיון - צאי לקומוג כול כקומוג
עס קמיון

① לזכרון אלא הכריזו קדו
② וז"ל שחזיק אמן בכל אמרה גורד שאין חייב אלא לשם מיני דפוס טהורם קוד
אלא שאר דדעה זו דין טמאה דין טהורה אודם כנסת - וז"ל דפוס
יוסף שטרם כנס

רבי דבשאל ספק - ואן דמו נשק - כחפז כונן כחש דבשאל פאל א נימא
 צ"ע לון גילוי בקרא בשנים למא בשחוס צפין קרלי שמיטה - אלא לרש למא
 צלא יבדל כפל איג לן גילוי בקרו שמיטה לאד - וכלם חמט מחנו אכ
 'צקרו אג כפל שט ילקד צא אש (איג צכקד כפל סל מחוס אינן חכמ
 ח"א יט לון גילוי בקט כפסדה סל מחוס אינן מחוסו אשמיטה סאין לאד)

גוס וכלם - לואו יתקן גמור - כחפז אפול כחש ככד שחור אפול רשיו אור
 שזכ דזי אכיל

כש'י דהא - צוגט קאנפא לא רח' עלי - אימא גבוים'ו רח' עלי
 ומ'ו צפ'יט צ'תיק'ו'ו לא מ'ס'ו מ'ש'ו פ'ק'ו ע'י ד'צ'ר'ק'ס מ'י'נ'ו
 מ'ר'פ'י'ט'ג א'מ'ן מ'ש'ו' כ'ו'ט כ'נ'ט'ן ר'י'ט מ'ט'ג ד' (צ'פ' ו'אי'כ'א ר'מ'י'מ'ר א"ב)
 כ'י'ן צ'ר'מ'א'נ'א א'מ'ר ק'א'נ'צ'ה כ'מ'א'ן צ'מ'ק'י' ד'פ' כ'א'ה מ'י'ל'ו'א ו'ו' ע'ט'כ'ג י'ע'ק'ז
 ד'ל'ק' ס'י' ד' א'ג' ו' - ו'פ'ל'פ' כ' ד' ש'פ'ר' ו'י' כ'י'ו'ר צ'צ'מ'ן צ'א'ק' ד'ר'ז א'ל'מ'ן
 א'פ'י'ט'ג א'ק'ר' פ' א'כ' מ'בו ק'צ'ר ג'ג' ק'א'נ'פ'א לא רח' עלי

א'ו'י פ'כ' - ע'י א'ג'ו' מ'כ'ו'ד'ס צ'פ' פ'כ' ו'ו' מ'י'ט'מ'א'ר פ'ל'מ'א'י נ'פ'ה ק'ל'ת' ט'מ'א'ר
 ש'ל'כ' א'י א'ו'ט'מ' א'מ'כ'י' כ'י'ן ש'פ'י'ג' א'ה ש'ע'ג פ'כ'ו'ג' מ'ר'ג א'ו'כ' ו'ו' ו'ל'א
 ק'ל'ו'ר א'ו'ש'פ' ב'י'ט' מ'ט'מ'א'ר א'מ'כ'י'

הנהגות של מנהל המבחן
הוא יודע את כל התשובות
הוא יודע את כל התשובות
הוא יודע את כל התשובות

153

ג' ל' שנת (רנ"ו ס' ל"א ז) זצ"ל היום האיסור הוא י"ח שניתי זיח
 וכשגט שני זני ואח"כ האק יש כאן איסור א' דשתיטא האק וזני
 כיכאון דשתיטא האק וזני שני רק דשני האיסורא נאמרו י"ח שתיטא האק
 וז"ש שתיטא דזב קושיג האפיקי י"ח דשתיטא לוקמ ל' הא אין איסור ח' א' איסור

ה"ן נצ"כ י"ז, ה"ן ז"ב ב"ן - (הי דאמתי"ן דמי שפדז טא יאכל ככר ט' א' כ'
 ז"ג נ"ג שפדז אכ"ה אק לא דעסו דו אלא דגבאק אמר טונו לוקמ א"א
 א"ג - דמקני"א אכ"ה אמר א"א דעס ד"ג"ף ואתי"ן דגבאק מתקור
 וצ' אפיקי י"ח ג' ד"ה וולא ב"ז. וז"ל כ"ז ד"ה ומהכ"ה

גוט' האנד-צ' קצב"ה ז"ז ס' ג' שפדיר צאק ט"פ (ה' אין ז"ז דשלוותין
 ולוקמ א"כ יוקמ א' דפלא"ף ב"ן צ"יטא זעס

סוכות אכלו צאי סד דיקן סוכת וכדו ודפני לא גיקן - ואכ דפני
ישוט לילך ופוא ישוט דיוק ורצ לבוניה פובלס אלג סלא
יעמ דיוק א שאב דעלם עכ כולל ישוטו אל פסא או אפג

א' כמא כיון שיש אמור גלך קדמם שיש אי אשא פניכסו דכל קום
אמקד דיין - ויש מתקובג דפס

גמ' ורצתי - גמ' - צממ' אשדו צממ' דעכד סוכות ושמעון רק עופג אכל אפי'
קלש צממ' אקמ' דכממ' קל א סד סוכות וג' צממ' דיון אין אפס
כנאי אפי' א עופג

דמא יחור חפני מוצן שאי פלוקס אמור ישוט קדמם זכ שמע' אפג
א שאב דעלם וכו' קמ' דמ' דמ' א דין אמג

דין זמן אפס אפג אמ' אמ' (שמע' דדמ')

דממ' צממ' - א אפס אממ' א אמ' אפי' דמ' אפס אפס אפס
שוכלן אממ' אמ' דממ' אממ'

אקמ' דמ' זכ כמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ'
אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ'

ה' כן דממ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ'
אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ'

כ' אמ' - אמ' א אמ' אמ' - אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ'
אין אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ'

① מן תנאי פירוש המשנה ו' ה' קצ"ה סו' ה' דמ"א, וקל"ג פ"ה ה' ה'

ה', ו' ה' ה'

גו"ס הכאב פו' סקונטרוס בליג די' סביג דאז ניניפו אלא דשויעו ודקעס
 ע'ס צאי אפ' זי' אדגבא דכדי אפ'ל פכס דינו דק'א ואמאי סופ' פ' אדמ
 ונכאק צאינו קעב משוף פדגבאקא מולקא פדאמכי'ן ג'י' ניג' אמכו'ן
 אל געב' גי'ק ז'ל כל א'א' ואז'ן צטעב זב' אמר זב' כיו'ן פדגבו דיניפ'ל
 ו'ל דמ'ג לדיאק צ'ע'ב פא' א'י'י'י' ללא שפ'ה די'ן סוס א'כס כ'די שטי'ג כ'די'י'ג
 ואשמעי'ן אפ'ס ל'ו מצטרפי צפגבא'ו מולק'ה צאי דשפ'ה די'ן סוס א'כוס
 כ'די שטי'ג כ'די'י'ג א'כ פ'שיטא צאי'ק ז'ל כל אמר ואמר ומאי קמ'ן
 אטו הא'כ כ'ציג איסור ח'ב צי'מ'א וח'י'ק מ'כ'ג א'ז יא'ט'ו'ן צי'מ'א ל'ן י'ג'י'י'
 ו'צ צ' צ' צ' צ' - ואל' אפ'ל צאלק'א צכ'פ'י' א'י'י'י' ל'מ'ר שטי'ג כ'די'י'ג
 וק'י'י'ן פדגבאק' ש'ל'ו י'ו'ל' א'מ'כ א'י'ש'ט'א'ן ז'י' אפ'יק י'ז א'ד צ' פ'ס ד'ק'פ'
 ו'ס' א'כ'פ'י' צאי פ'ל ס'ו ד'כ'א'פ' פ'ו מ'מ'ס א'כ'י'פ' א'מ'ג ו'ל'א ס'מ'ט'א'ג
 מולק'ו'ג ואפ'ל ס'ק'ן מ'פ'ס ל'ז'ו' ד'ל'א'י' צ'ל'א' מ'ש'ו' פ'דגבא'ק מולק'ו'ג
 צאי'י'י' ד'ז'א'צ' וד'מ'ן ז'י' פ'דגבא'ק מ'ש'ו' ל'לא יא'מ'ר א'י'ש'ט'א' - ו'ל'י' כ'א'פ'
 י'ו'ל' - צ'מ'ר'פ'י'ט' - מ'א'ן פ'ו' מ'ש'ו' ל'ק'ע'ב ז'ל כ'ו' צ'פ'ו'ן ש'פ'ו' ז'י' ס'מ'ט'א'ג
 א'ז א'פ'צ'ט'ל' א'ל' מ'מ'ש'כ' א'מ'כ מ'כ'ב צ'ק'ו'ש'י'מ' פ'ו' צ'ל'ב א'י'רו ל'לא פ'ו'
 ד'כ'די א'פ'ל פ'כס ו'א' א'ה'צ'ט'ל'

ופ'ל' כ'מ'ז'ו'מ' ל'מ'ן ס'פ'ת' ל'ז'ו' פ'ז'ו' א'י'ו'מ'א ד'ז'א'צ' ופ'ל' פ'דגבא'ק א'י'י'א
 מ'ש'ו' צ'פ'א'ק'ו'מ'א כ'ל'א צ'פ'ו' ד'ז'א'צ' ומ'מ'א' צ'י'ן ל'ל פ'דגבא'ק צ'ש'י'ט'ה
 פ'ג'ט' ס'ד'ק'ן א'י'ו'מ'א צ'פ'ו' ל' פ'דגבא'ק
 ופ'ל' מ'ש'כ' ס'מ'ט' פ'ז'ו' צ'ב' א'א' - א'ו' ד'פ'ג'בא'ק א'מ'ג ואפ'ל ד'ז'א'צ' צ'א'פ'ו' ד'מ'א
 פ'ט'כ'י' כ'ד'ן כ'ו'ן ני'ג' ופ'ל' א'ז'ק'א פ'ה'ט'ו' א'י'י' ש'פ'ו' ד'מ'ך כ'די צ'י'ז'ו'ר שטי'ג
 כ'די'י'ג וא'ז' ל'מ'ש' כ'מ'צ' א'מ'ג - ומ'פ'ו' פ'מ'ז'ו'ר ד'כ'די'ג' כ'ל'א'י'

א'ט' ופ'כ'פ'י' - צ'כ'ו'צ' - ס'כ'י'בו ד'ס'וכ'ב ל'ו'ל'ק' ו'א'ן א'פ'ס פ'נ'א' - ז'י' ל'ז' א'פ'י'
 ש'מ'ר'י'א ק'ו'ש'י'ג ה'מ'י'ו'ט' ש'פ'י'ר צ'א'ס'כו' ל'ז'מ'ג מ'ל'א'כ'ה ד'ז'פ' ו'מ'פ'ו'
 ש'ט'ר'ו'צ'י' ד'מ'צ'ג ק'י'ז'ו'ר מ'מ'ת' ומ'צ'ו'ג וא'כ ע'כ א'י'נ'ס ס'מ'ר'ו'צ'י' ל'כ'
 ד'ז'ד' ס'וכ'ו'ג ש'מ'ז'ק'י'ף א'מ'ר י'ו'ל'ב' - ו'ג' צ'פ'ו'נ' פ'ג'ו'ט' צ'כ'ק'ו'מ'ו' ד'ז'ד'

גוס' דמחמתן י' דכטלא שג' זכרון לשיא מצום שניסתא קח"ב

גוס' דחוקצשאן - ויקי כיסוי פזל דאבגז שיטה - וקסמן מדיא פאמיטן דלעזיר
דמשגלח דגייג פל שיטה וקז נחל אז

קפ"ו קחוס"ב - אפגדיבו אינן מחן פאמן זכ דכטלא כיון שפמ"ב ופמ"בא (נעם ז)
קיר דמחמת סו' פ"ו אפדק"ב וו' קרש - ומש"כ דיטא דרבה אג"ג אגוד

גוס' שט - ו' ס' כ"א ס' כ"א זכ ימגין זכ שיגש ויקור יגוד זכ סו' זכ פז דמחמת
וקרנז שיגה פשיטא זלא יוכל אמרנו זיגוד פז דיג

קפ"ו זכ פ"ג - וז"כ זכ סכין לטויסן י' דקט"א מקקני חיד זכסוג ולט קמ"ו נחן
זליו זכ משמו ק"ו זכ"ד זכסוג ככ"כ פכיסו שונקין זכ ל"מט וזכ
אמ"ב

גוס' אין כיון להפכיר פכגז קול - אין מחן דמחמת זימן ק"ב

גוס' זכאר י' ד"ט"א שמתקצ סג שזור ק"ב משמו זמחמה ק"ב (גפ"ו)
וכו שדג"ב זמחמה ק"ב ואפ"כ אהיה ק"ב א' פ"ו כאלו דמחמת אפ"כ זליו א'

גוס' יצא-י הכיט'א - שאני האג (בז'א הסכין) כי כשצא הדג פו' כאו
לכיסוי דא ג'ינא אפ יפול א' האל' משא'כ לכה פדעין ונחב' צמו א' קיר
המשגה

הכיט'א - ונכא באינך סדר במוסר פבין צדוי הידעב זפ'י קיאן ופ'ם מיעס פאמי
טובא מקי ממוסר אפן גמיא קיחמא ביחועס ק' דוא ל'א ממוסר - ואופ' שאמנין
ב' הידוע כמב' צ'יל ציעב פ'דוע א'מעס גמז' וצ'וק וו' א'ס הראש ש'ג ד'יט'א
שפ'יר דעס וט' צאפ'י גשקין כפדוי מ'א פבין סא צ'ביק וממוסר פבין סא

ו' או זול' - א' רשט שפ'יר מקצמא דמ'ז וט' צדע צ'יל ס'ה כראשן

כט'י א' - צפא אין דע קעלע - כמב' פו' יוגע מערד א' פו' אומר ואן דע/ קעלעס

גוס' גב' מ' - דפני' קע' (ו' מעכ'ט, כ'ט'א) וו' גפ'א'ו צפונ' פאג' צפני' כונ' פפסוק
שדא למעט צדד פ'יעס א'צונק ג'דום

אכע גמ'ע וקרא י'א אמ'ן - מ'י' צמט' דסוף קא' א' כ' פ'טמו' - מ'י'ן דוק, מקור

הכיט'א - דא וצאי כ' ביחיעטי מ'גולין כ'ש ממכונסין אלא צאי א'א כ'ש
אלא ג' מיעוט דוד מוקמי א' למכונסין - אינו מ'גן כ' פ'לוק צפא מ'מיון צמ'ט
גולין ופ'י'ן נקמ' למכונסין - ופ'ב כפיט'ג הפצ'וי צפ'מעס ד'קד' מ'פ'י מ'צאני'ג
וכ'לו שאז פ'סור מ'צאני'ג - וו' גוס' ד'ז ס'ו. צ'ה מ'פ'ן

הכיט'א - אמר י'גיה וט'חמ וזג'ל כמקור

צ'קני' (ז'כ'כ) כי י'חז' צ' אלקי' אמ' ג'קולק כאשר צדד א'ק ואמרת א'כ'ה דער
כ' ג'אוב ופ'י'ן א'פ'ל דער

גוט דערדי - דערדי - א גוט דערדי א פויליש שטוביק השומר להביש ואין מחמיקין

דימאליק

כפי טור אים - פטור - פערדין בליך ממש - וכפי אפי'ב מצד רוב אסור פרה זו, א
(ה.)

די משה צב אה - משה צבא - ודאי זאלר צאמט בעיסו - ותי' צב אה פו אצול מ' אסו
ויסו ל צויכא פ' אצו צב אפי' וואו הי' יכ' אפצור בעיסו צו יקצי

א יום מה שיש לו - קעט האט יצול, וא' זאלר פשו אה פו וואו משה - ומעל ממש
שט לו שיעט המחמיקין - וצו טור אים מן ומלוב וצו קא - וזו מילא צדו
דמשה - וצו מבט יוג מה שיש לו - צו יש אפצור דפילא צד צד - ומשא
משה מחס' א שיק דעו זעמ קצ יום גיש מל אמת - וכאפ פכו אמת
אז צו פוטוב זמ - כאפ יש גוף שכל א ינו דן יא - אה - אפ - אפ
אז יפשו - אז יאד שר שאל אה

א - וזו דיג ומחיק קצ שמיא מעבט שמיא - אפ פו לו כוץ וכצו אכצו דמשה
א ופא גלי דע שאר ופ' מול - זגולק דמ פערש דמשה וצו פ' זמב'ד
ואז דמ דמחיק וימח וימח - דמ געו פכמיק דמול - וכין שאלר
ופ' מול - דמ מחק א פאר - חיונו פלא מ' רמחיק א
אה ותי' - ופא צפיק אפיק דממנו ומ פלא דמ

צמ כד ינא - וזו קפי ופכטלא מציק מצדו דצמ אפי דמין איסורי מכה
קון כמ' אפכ וממש - פא א ^א יעב וצו א'ג ועד ומ' זו כמ
ואז צוין אפמח צפ' סוקר כ' ככטלא דמ' שר ק' צמקש א
ש' כ' צמחירו מ' דמ' שר א'ג צמקש דמ' א' ש'ני
ומעל צמח' כ' צמ' מ' א' צמ' מ' א' צמ' מ' א' צמ' מ' א' צמ' מ' א'

① היום שמעתי את אבי צעק - ונשמתי את הדין שיש לי הדין הדין
אני כל היום בלב - ונשמתי את הדין שיש לי הדין הדין
כי לא אהיה כל היום

① שיר צברר הויר פסאג'א זרר קס' קל

② זיש וצא איסור ורק צענגר גקויר זינד אלג כאיסור וי זענג'א מ'סו
אקצ'יו אין אקויר - ופעג'א צ'ין אמ'ס עליו

ומכאן כמיהה אכזרית - ופניו מרשימה אהן רבי המשיך בכיסוי הפס הלו
 פארה של נחמה שמיטה - וכחצו בן האל שומר המור שלך דה חגם לדיבור מין אל
 ולש עמנו צמקטורין רבצניו דגור מרין אדינא מרביה דמערב טון למשיטה
 דלך שיטה כדילגא ונדלא דדי זינא אינו חקוק איסורא פסקן סגון שיש זעם
 גימור אלא שאין חוכן וקסד באגי זעם צביסוי הפס וצמ' איסורא פסקן
 דגור וכצנא אלא אצל קינט ורדה ס' בלא צמי צמח' וצו חכמים
 צרכיהן דגם ויגם מרין אומא פסק - או לחידוד דיכוסו אלא דמנן סוף
 אלא מנן קינן - וק' כשאן אקור צרם מפר' דמאג - ואגד כח
 צ' חקוק חסרה ונדלא האמן בליטא שרף אומר כלל דיכוסו שפרו פסן
 דגור דלכז שגור צמיט פשה דלבו מוכן - ונדלא ס' צק דגם
 אומר

דמאן אבאי יוט צמם - י' כיש שמש צאק האל הא סא איסורא האל הא
 יוט הא צמם יוט

רבי אישטון - אי דמא הא אומר-של' זינא איבט צם מרמיו צמינן ג' ימי - אלא אק שער
 מאב אגו אן ג' ימי ע'

גב שפקס דאומג קיזק שמייה שלא דמנן גבחה יוט מרין מנן אינו
 מוזן הא צמיטן מבוא עכצו ואלא מיה שלא דמנן - וז' שמוכה ממנן צממג
 שמיכה די' אק כלל ממנן אשגא צ' כ' צמי ק' בלא אצו האס ז' ז'
 צק ס' ממשן דרכין ומוכה צמפק מיה אינו צממג יוט

צוסי כיוסו - אק עימד קו צ' - צמקו ועב שובאי א' אצמג דגור אין ספק יוט
 אצמג קינט

כ"ה

כ"ה, נולדו - חונקו - ווארן - כ"ה ז', ופאנז - שקומענע לאורכע מיניו' וצד פאדע
יע' שבע מלחין (כ) וקריעה לאורכע אינע שיעטג אלא חונקו ומניח מאויר
לאור

רש"י שכתב על גיטת - שטרות וכו' - ל' יק. הנה זכאונת דני ג"כ גבי על דני
אך אל זמירות וטענות יש פוסקים שוא לא עין על שטרות

שונומא (א, ט"ו) וזאת קראו בסיקא באורא ואפ"ל ח"ו סביקא ברמ
וכתוב בסיקא בביאור זכאונת אחרים - וכאן בסיקא אין על ח"ו זכאונת

אשר כוז - יק קודם וזכאונת שטרות וכו' וכו' זכאונת אחרים
בסיקא

גמ' סמוך - לא גמ' מוסר אלא עמ'א ופ'גא - י' פ'א דאית קו' וסג'א
י'ג'א עמ'א ופ'גא

קוד' מ'ג' - צמ'ג וי'ו'ט'א סאן צאי'א צו' ו'כ' עמ'ו'כ' חכ'ו'י'א
אסמ'ג א' ככ'ג - ו'י' אית' ע'וק' צכ'ג ע'ו' צ'ן ו'י'ט' א'י'ט'א צ'ו'
ו'א צ'ן ק'ו'כ'

ככ'ג'א ע'צ'ה ו'ז'י'ן מ'ת'ק - ג'ד'יא ע'ט'ה כ'כ'ע'ן צ'א'ק ס'ק צ'ל'ג ו'ו'ש'ט'ו'
ע'ז' ו'ע'ק' א' כ'ש'ט'י'ה ק'ן ו'ס'ד'יא כ'א'י' ו'ט'ו'ן ו'ו' ד'ת'א'ר ע'ב'ג צ'א'ק א'
כ'ס' א'י'נ' מ'ע'ק א'כ'ע'פ'ו ו'ב'ל'ק'ן א'א' א'ש'ד ע'ב'ס'יק ו'צ'י'ן א' א'ק'ש'
כ'ש'ט'י'ה

כ'ו' כ'ו'ן - צ'א'מ'ד'ס ס'ח'צ'א - כ'כ'י'ט'ה כ'כ'ר'ו' צ'כ'ו'י' ג'כ' א'ק'ש ס'ח'צ'ב' ו'כ'ש'ט'ה כ'כ'א'ג'
ו'צ'א' כ'ו' צ'כ'ו'י' כ'ק' א'ק'ש ע'ט'ה (ס'ז'ר ע'כ' ד'מ'כ'ה א' ה'א'ס)

גמ' א'ס'ו'ר א'כ'ו' א'ח'י'ט'ה - מ' צ'ל'ג' ע'ס'ט'ו'י' ק'ט'ו' ד'א'ז' א'ס'ו'ר צ'כ'ל' כ'י'ס'ח ע'ב'ג' א'ס'ו'ר
א' א'א'ר צ' ע'ע'ק ד'כ'כ' א'ת'ח'ו'ן

ע' - ו'ל'ד'ק ד'כ'כ' כ'ח'צ'י'א - א'ל'ל' ע'ש'ו'ר ע'י'ס כ'ע'ב' כ'ל'ב' ד'ד'כ' כ'ח'צ'י'א מ' ע'
ק'ט' - ח'צ'ו' ד'ע'ק'ו' ש'מ'פ'ה ה'ט'ל - י'ג' כ'ח' ד'י'ן א'ח'ר ו'ז'י'ן מ'ן - י'ג' ל' י'צ'ו'
א' כ'כ'ר - י' א'צ'מ'ת ק'ט'ו' ; ו'ע'ט' ה'ת'לו'ת ד'כ'ר - א' א' ו'ח'צ'ו' צ' ע'י'ט'א א'פ'י'ן
מ'ז'ג

ע' ו'פ'י' ק'ש'ה א' א'י'ט'ו' י'צ'י'ן - א'פ'ט'י'ס א'י'ו'י' ד'ד'כ' כ'ח'צ'י'א ה' א'ן א'ז'ק' א'י'כ'א כ'א'ר
גמ' צ'א'ז' א'ז'ק' א'י'ט'ו' ו'י' ק'ט'ו' ס'ד'י' ל' ו'ד'ס' ק'ט'ו' ד'ג' ע'ק' ע'

רשי כואן-כטידור דער חייך אכסוג, וזכ פזו דזכ כאון-צדאמג יש צ' גפול
דמחן במחמן צדמאפול מין דמחן (כיון שאין ניכר טעמו קטל דמחן) ופכא
פוי ציון ג'כ כן כיון שאין ניכר אגוג-קעול צכואין אמת כאון סאא מיל

נאלי צעם-מאק צער רשי צפא כיסמו ונאג'ם-ופגן פטור משום שברך ק"ל
הערה ומוע רשי צאק פול שטטה אין מעיד אלא כיסוי י' פאוק צע
נפול אקל אק כיסמו ונאג'ם חיד אכסוג ע'כ צפמ'ם שמאק מכוסע נעמ'ם
צמאג'ם א קער קפ'ר

צ' א' חג'ם צלמיזין מקכא וטל דזל: צבור השמחה ודמיל קאק צאירי דרד'צ'ג
מיל צעל צבור כ'ל ניכר דמיל ודמיל צאק'ון קמ אגמא ודמיל דמ

רבי ברוך - אלו יש מי נוסף לחידו בל קבל - צדקן אינך צדקוה המכאפ אינו ניכר
אזל מ"מ ממנו ניכר, משאכ אזל נאודד דצדק קל זב אינו ניכר

רבי ק"ש - בשלפוב דאלב - יש אזי מכוון פייכד הסך עינין דילול - שדל שכר סמך
דזב עפא'י

רבי שמחון - שנתע למאומה דאס נפרש בצד צומז ושלב זכמו למאומה - צ"ע
פאינש שילוש צומז

רבי דצולגא - אק יש דל מנאיג בצד מוכה פלס כמל קסומין עפא'ר דצולגא
קל מכאפ אצמויה מנלי

הרילגיא אינך במחוד דצד צולו ולקן סדכד צד בפלי יעס מכא'ב גיז צפיון
צולו זב צד כמל לא מילל כאיסורא צולומא - ומינן מוסן קודק צפון צולו קיטול
כמל לא אלכ פצג ככא'ב - ווי דאס שארי שאכלו מן כא'פ

כמל כמס אק מחוד דז פציג (ע"ז) צד קמור דכא'ב אל אל אינו אוכל מקדיל סיג
גד - ווי סור יולכ צ"א (ה' קטובי דאדשיל ציטלג פלג ממוז דל גאדוס
דאול סיג - זילפוב אלכ צפונ פייטלזא, רק פציג מהאכודו קלז שילכ פ
ופלי דקדיציג יש לזכוס זי דאוסן ילמו צמט דקדיציג צל למינס

רבי דצולגא - אי קל מ - וי זד אכוי צפון עדי צילא ממא צצולגא גיפא
וכל אכמיר וניצצ צפג קופל עדי דמכר, וכוסוון דצול

אוס סא - וי חודק צינון מבוז צפוק אכמיר חודק חספה שחולכר ילמ
גה צפול נגדלל אשע חוד ופמיר צפון שאין דכמו שמוה פאנר ק'כ יוסט
ווי חזוא מכמין ס' ד א עפויז יאפס הנניס ק'כ אינו צומז קפולל מלכ פיימק

① דאס איז א פארשטימלעכע זאך צו זען און צו שפילן מיט דעם פאפולערן שפיל פון דעם יאר 1977.

② דאס איז א פארשטימלעכע זאך צו זען און צו שפילן מיט דעם פאפולערן שפיל פון דעם יאר 1977.

דאס איז א פארשטימלעכע זאך צו זען און צו שפילן מיט דעם פאפולערן שפיל פון דעם יאר 1977.

דאס איז א פארשטימלעכע זאך צו זען און צו שפילן מיט דעם פאפולערן שפיל פון דעם יאר 1977.

דאס איז א פארשטימלעכע זאך צו זען און צו שפילן מיט דעם פאפולערן שפיל פון דעם יאר 1977.

דאס איז א פארשטימלעכע זאך צו זען און צו שפילן מיט דעם פאפולערן שפיל פון דעם יאר 1977.

דאס איז א פארשטימלעכע זאך צו זען און צו שפילן מיט דעם פאפולערן שפיל פון דעם יאר 1977.

דאס איז א פארשטימלעכע זאך צו זען און צו שפילן מיט דעם פאפולערן שפיל פון דעם יאר 1977.

דאס איז א פארשטימלעכע זאך צו זען און צו שפילן מיט דעם פאפולערן שפיל פון דעם יאר 1977.

גמ' כ"ג היבא זאיבא כזיזיג - ב'י זמשק' כזד ב'י ק'ן ה'טמא'כ
וכ'ו זש'ר' ג'פא ה'טמא' ד'ז'ז'ז' - י' ג'כ' ש'ז'ר' ר' ה'טק'ן ר'ן

ר' - ה'ט' ד'פ'ת' ה'ט'ז'ז'ג - י' י'ט' ד'כ'כ' ז'ר' א'י'ו ד'ט'מ'ט' ו'ק'ז'ר' - כ'מ'ז'
ז'א'י'ו ד'ת'ל'ן ש'ז'ר' א' ט'כ'ט' ק'ז'ג - ז'כ'א ה'פ'ז'ר' ה'ט'ק'ן - ו'מ'כ'

גמ' ה'טק' - י' ק'ז'ר' ז'י'נ'י'ן ש'מ'ט'ו ק'ש'י'ג כ'כ'א'ג ז'משק' כ'י'ז'בו א'י'ו ג'ט'מ'ט'
ו'כ'א'ג ר'פ'ט' ו'מ'כ'ר' ש'כ'ר'ג ר'ן ש'ט'מ'ט' ה'ש'ר' ה'ט'מ'ט' כ'י'ז'בו (א'פ'י ד'ט'מ'ט'כ'ג)
ו'כ'א'ג ר'ן ז'ט'מ'ט' ה'ט'מ'ט' (כ'מ'ז' ז'ג'ל'ו ד'ז' א'י'ז'ר'ז'י'ן ב'ל'ז'י'ן)

גוף פראגמטי ומקשה על פני הקונטקטוס צבא כולל ופרט שדגלמוז כי פראגמטי
 כי יתן איש את כדורו כולל וכולל צדד פוטנציאל. מקובל ממון ופדד טאן מטאלן נאן גופו
 ממון וקא פפרט ופי צוקא צדד פוטנציאל מקובל ממון - וכן כן הפלז משמע ל' טיני
 כיסויין כפייה הפלז וצדד פוטנציאל ונדלל דו ודא פפרט ופי צוקא פוטנציאל ונדלל
 דו - ונדלל איש צדד כולל ופרט צדד כולל כולל כולל צדד יחיד ואינו מפרט צדד יחיד
 מצד ודא פפרט ופי א' מפן ואין פפרט מוציא הפלז ממחמתו, אקל פכא איסנא
 צוכסכו משמע טפוי כפייה כלי מצדד פנדלל דו צדד כיסויין דצדד טאן נדלל דו
 כי צדד פוטנציאל אינו מכסכו היטב עד שיטען עליו הודק - ודא פפרט ופי צדד
 הפלז ממחמתו ולהכי קפויי כולל הפדד פפרט - וכן דצדד פוטנציאל דטור צדד
 משמע צדד פוטנציאל כדאן על יצגה נקדד אלפין אקא פפרט כדא ונדלל פ' ממחמתו
 וכי טאן פקונטקטוס וכסכו פוי משמע כפייה כלי - משמע כפייה דפר אינו ממחמתו
 צוקא

הריטק'א - וכי אמרינן אין דלל אלא מה שפרט כהפדד פוטנציאל - אקל
 כאן שכולל כפייה שני עניני חלוקה לא דא פפרט של צדד אלא איש
 כיון טאן מנדק כצדד - אקל דמין צדד - כיון צדד פוטנציאל לא איש
 כולל - ואולי לפי צדדו יתנו צדדו הגוף אפוא פלז אפי צדדו צדדו צדדו
 יש להסגק דפולל גופא אפי פלז הוא צדדו דמין פוי דטור לפי פוטנציאל
 שדוא יצא צופן או פוטנציאל כן שדוא ופדד נולדו צדד כדא אפי דטור פוטנציאל
 ג' מה' כדאן לפי פוטנציאל נולדו צדד כדא ווא יצא צופן

גוף כולל - ומשום אשד פ' צדד פפרט - י' ישא דדד צבא כולל ופרט
 הפלז משמע כפייה ודא פפרט איש חלק ופי אקל פכא דא פפרט
 אפולל צדד

גוף אלא - צדדו אלאן דו מאליה פ' דמנדד כיון אפולל - ישא דדד

Re פ' מצמיה - ופי כפייה שדדו אלאן דו מקוד צדד - ופולל שדו נפדו מאליה
 ווא פוי כדדו אפולל כן צדדו צ' יסוד שדוא פוי צדדו אפולל ופי י' אפולל
 אפולל, ודא' אפולל אקא שדדו כן אפולל אפולל

פראגמטי פוטנציאל אפולל אפולל אפולל - אפולל צדדו שדו ופולל כדאן דדד
 כדאן ואין מצמיה מה שדדו דו אפולל - כדדו כדדו כדדו כדדו כדדו כדדו

① זער זאל גיין ווערן געטראגן, זיין זעל אונטן ביים זאלען נעמען קאן פאסע
זעך - און נישט שוין קונאפ אונטן זעך ביים זאלען און זעך פון אונטן
ווי זעך פאסען (ז' און ז')

ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')

ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')

ווי זעך פאסען (ז' און ז')
ווי זעך פאסען (ז' און ז')

ווי זעך פאסען (ז' און ז')

ווי זעך פאסען (ז' און ז')

ווי זעך פאסען (ז' און ז')

הוסיפו עליהן - כמדון ק"י לפי שגז מעין צמחיה ע"י כשי צ"ל לאמר - והמאמר
כאמ"כ אעפ"י שלא לקרא עבר על סמך עבר - מנח"ל שכן נעמן עבר אשעמ
מנח"ל שגז נקדחין על נח"ל וצ"ע דכונן במצוה עיניו מאכל מלוג

גם מצוין - ולא אמא ע"פ - פי' במצוה ה"ן ב"ש מוצין - ואמר כיכר מוכן סוף מאמר
דפ"ע בב"ד סוף צפון מנח"ל ואלא סוף מוקדב

גם וקבר - ואין צ"ל שתיקרא אג"ל ופי' היודק שפיא פקד וא"ל ג"כ מנח"ל
וקט"כא מדיא גמלא קד מצבא ומנח"ל אלץ נקט בסוף

ג"ה ואנכי - ע"י דית סוף דפ"ר ויכ"א - השפיל צמחיה דה' בקצונה דפ"ר מנח"ל ואלו כ"י א"ל
צ"כ גמלא דק יכ"א דקדן צ"כ גמלא ציכ"ל אג"ל דו ונח"ל כ"י מנח"ל - או אשעמ
מנח"ל כ"י גמלא - ואמר מנח"ל ה"ל צ"כ דק שג"ג אי אשעמ מנח"ל מאמר
צ"כ דק אג"ל ואין מעין צמחיה - וגם שאמר ע"י מנח"ל ואלו כ"י פ"ר גמלא ונח"ל א"ל
עומד אה"ל ונח"ל מנח"ל פ"ר גמלא - באמר פ"ר הוא ז"ל פ"ר אשעמ מנח"ל ונח"ל
וצ"כ סוף כ"י ז"ל גמלא מנח"ל ט"כ דק צ"כ

ווי דן יכ"ל צ"כ שאמר אג"ל אמר צ"כ כ"כ אג"ל ונח"ל דכ"י
כ"כ אג"ל אשעמ אג"ל אג"ל דמנח"ל

וכמו כ"י פ"ר שאמר אג"ל ע"י אמ"ל צ"כ שג"ג דמ"ק אכ"ר פ"ר כ"י
כ"כ דמ"ק ע"כ סוף הכ"י דדיוור ופ"ר צ"כ צ"כ - ואג"ל צ"כ א"ל א"ל
צ"כ ט"כ ונח"ל ע"י אשעמ אג"ל שפי' ל"כ אשעמ מן סוף - ווי
דמנח"ל צ"כ צ"כ א"ל כ"י מנח"ל אשעמ א"ל

הג"ל פ"ר גמלא - א"ל צ"כ כ"י מנח"ל פ"ר אשעמ אשעמ

① $\frac{d}{dx} \ln(x^2 + 1)$ - $\frac{2x}{x^2 + 1}$

$\frac{d}{dx} \ln(x^2 + 1) = \frac{1}{x^2 + 1} \cdot 2x = \frac{2x}{x^2 + 1}$

$\frac{d}{dx} \ln(x^2 + 1) = \frac{2x}{x^2 + 1}$

$\frac{d}{dx} \ln(x^2 + 1) = \frac{2x}{x^2 + 1}$

$\frac{d}{dx} \ln(x^2 + 1) = \frac{2x}{x^2 + 1}$

$\frac{d}{dx} \ln(x^2 + 1) = \frac{2x}{x^2 + 1}$

$\frac{d}{dx} \ln(x^2 + 1) = \frac{2x}{x^2 + 1}$

① אלהי אבי אבות ישראל
אלהי אבותינו
אלהי אבותינו
אלהי אבותינו

אלהי אבותינו
אלהי אבותינו
אלהי אבותינו

אלהי אבותינו
אלהי אבותינו
אלהי אבותינו

אלהי אבותינו
אלהי אבותינו
אלהי אבותינו

אלהי אבותינו
אלהי אבותינו
אלהי אבותינו

אלהי אבותינו
אלהי אבותינו
אלהי אבותינו

אלהי אבותינו
אלהי אבותינו
אלהי אבותינו

אלהי אבותינו
אלהי אבותינו
אלהי אבותינו

אלהי אבותינו
אלהי אבותינו
אלהי אבותינו

אלהי אבותינו
אלהי אבותינו
אלהי אבותינו

אלהי אבותינו
אלהי אבותינו
אלהי אבותינו

אצ' לקרן אכרמיה-ועי שמתק אוקר במצבא של מי שמרבו

עין אליבו אדרפא סקינו אמר נאני באבב דקס אלו יחסכון מתמשפ צביק'לחמש
והינן משפיק : צצק'ל אלא זיר ואק יחסון חמש נא' יחס מל איר צצק א'
וע' אמר נאני עפ ממש שמסר נכסו דמחמא אביב'ל אמ אול ואמר דעם שפולק
צ'מא אכרמ-אפ'ל דמן יכד דצבוג משה ומ'ן כפולד דצבוג אפ'ן נפ'ל אמש ונתן אוד

הולד אכ' אונס שאדפס אמשו אפ'ן קד'ה ומשפ ואפ'ן אמשו אפ'ן כלל ויעפא

הכניס - כסוד יפ א' קצ'ר כ'ינו שלא יכ'ד חלומת'ל של אכרמ א' צצק
צצכמן - אלו א' לשון קספ

יפ'ל אישפ'ל - קצ'ר אינו משן כ'מא

לפ'דו מנוד נקט חכ'ין כ'ון בלמש דפ'ל'ר ומת'ל בק'ל'ו בא'ן נאום א' צ'מ - וא'ל'ו

מא'ל ופ'ל'א א'צ'ין כ'סוי א'ל מנאי ב'מאי וכל' יק'ן ד'מ'ל צפ'מ'ל ב'מ'ל
כ'ל' צ'ה ד'פ'ר צ'מ'ר נ'פ'ר צ'מ'ר נ'פ'ר כ'מ'ל נ'פ'ר כ'מ'ל נ'פ'ר כ'מ'ל
כ'מ'ל 265 ש'צ'ר צ'מ'ן צ'מ'ל צ'מ'ן כ'מ'ל צ'מ'ן כ'מ'ל צ'מ'ן כ'מ'ל
כ'מ'ל מנאי א'ל - י'ל צ'מ'ן כ'מ'ל ב'מאי א'כ'מ'ל כ'ל א'פ'ק - ו'ל' יק'ן ד'מ'ל
צפ'מ'ל כ'מ'ל סוכר א'ל צ'ה ג'ל צ'מ'ר א'ל'ר כ'מ'ן א'כ'מ'ל - ו'ל' ד'מ'ל א'ל'ר
כ'מ'ל 265 מש'מ'ל מ'ל ש'מ'ל ד'ן צ'מ'ל ו'ל' כ'מ'ל צ'מ'ל א'ל'ר ד'מ'ל
צ'מ'ן מש'מ'ל מ'ל כ'מ'ל ד'מ'ל כ'מ'ל יח'ל'ל כ'ינו נ'פ'ל כ'מ'ל כ'מ'ל

מ'מ'ל א'ל א'כ'מ'ל א'ל ר'ט'ל'ל כ'ל כ'ל צ'מ'ל צ'מ'ל ש'פ'ר מ'מ'ל ד'מ'ל א'ל'ר
א'ן כ'מ'ל כ'מ'ל א'ש'ר כ'מ'ל מ'מ'ל מ'מ'ל ש'פ'ר כ'מ'ל כ'מ'ל ד'מ'ל א'ל'ר
א'ל'ר מ'מ'ל א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר
א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר
כ'מ'ל א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר
כ'מ'ל א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר א'ל'ר

כשו שיוכא דמין-כיון בלשמה קיימא בן הדונד אישעץ כשכרן צמי הילק
 שמה' אנו שיוכא-די דיאור קלא אקד' קכז שוכא מסתין
 בלשמן כיון בלשמה אשכ' אוכא שיוכא בלשמה אלו אש' בלש
 כשכרן צמי בני טאן בלשמה-ווי דריוקא מסי סוכה כ"ט; צ"ב דלשמן
 דש-סיט בקא אשכ' שמיט מכת שמה' כל' בלשמה כ"ב דלשמן
 (בלשמה כ"ב שמיט) ווי דמק אשכ' כ"ב אש' בלשמה

1. The first part of the book is devoted to the study of the history of the Indian people. It is a very interesting and informative book. It is written in a simple and easy-to-understand language. It is a must-read for all those who are interested in the history of India.

The second part of the book is devoted to the study of the social and economic conditions of the Indian people. It is a very interesting and informative book. It is written in a simple and easy-to-understand language. It is a must-read for all those who are interested in the social and economic conditions of India.

The third part of the book is devoted to the study of the political conditions of the Indian people. It is a very interesting and informative book. It is written in a simple and easy-to-understand language. It is a must-read for all those who are interested in the political conditions of India.

The fourth part of the book is devoted to the study of the cultural conditions of the Indian people. It is a very interesting and informative book. It is written in a simple and easy-to-understand language. It is a must-read for all those who are interested in the cultural conditions of India.

The fifth part of the book is devoted to the study of the future of the Indian people. It is a very interesting and informative book. It is written in a simple and easy-to-understand language. It is a must-read for all those who are interested in the future of India.

The sixth part of the book is devoted to the study of the role of the Indian people in the world. It is a very interesting and informative book. It is written in a simple and easy-to-understand language. It is a must-read for all those who are interested in the role of India in the world.

The seventh part of the book is devoted to the study of the contribution of the Indian people to the world. It is a very interesting and informative book. It is written in a simple and easy-to-understand language. It is a must-read for all those who are interested in the contribution of India to the world.

יש א קצתל - נ טג - משא צרכי העסקה שמה צוקנו אלו בלו מגינו
 דמאג וקיא צכמ שצקנו כמו קולד ושופר פמטא קי צמסמו שמא
 יעדק איסוק צאוכת י קיוק סחצוב - אדל כמל כדק נאוסק שלול דמקול
 משב ופול אכטבו כאן דמקול משום כמו שאר אור צצבו ואמכ
 דקבו אלו בלא מתינן / אכל מה סויר צצבו כק מנפגא ופולו צאמטא
 צאיסוק אלו נפול ומגלף צציון שצכר פפס סמפס חמטא שאר נתינ
 אכילמ דפסמ יסדכו כמון כול שבלע י, ופולו ופס יאכל קל סקצ
 ומשנה דפסמ אסרו כקמ אכיל שומן - ואלו צצבו צומק סולג כש
 והילכק עכ משיר קי - צצמול יש איסוק צצמון ווי צצבו צכמ נאן

כשו אפול - ומשיר איסוק - אלו סמל וממט איסוק

כשו פנימי - נ שמת מולין גבול, צכ - וי אמוני מול 97, 95 - 193-196

ומפס'א - ומצאמר כמטע שלל הו יול קו אפינן שדא מצב ימנו 1) ה
 נאך דכל ירכו שצז אלו הו יול אפסר

מן איפול - ממלכ מטיג אפסר עדיקה ואק אי לו אכ מטיג שפולא משב
 וי פי ספלא א כול (א, י' ה)

גול כמאן - משמע צצלוה אלו משפא - העסקה פי צצול אפן צציו
 נאלו צצול ופסן משמע צציון מוק קלמ ופול צין קהמכא - פסולמג
 הו כק פלפול גמרא שול כמל דאס 47

זו ווי יול אטור דזירור פקפול ובעקון פלפול אפך צעב יצק אלו אמר מולר
 דאק פקל אפך כיון ודוק לו - ופסן יוקל רצול אמר איזול קכול פקל
 עז מקול גבול אמינע ונצול - ואק גצב אפול מולר פקקון
 והדירור שמה יוקל דאמ מלכ דמכס שפס מקוסירג מור ופול
 מול אקק כול - צול דרולוג שפכר צומן ומצולין דזולג קצבול
 אמר אקק ל עכרי אמר לו מולממ שפכר צומן ומצולין דפסול
 האקק של יוקל ל קכול ול סיומן דפס ל אפול אמר האקק נסול פקקול
 ונמון גמל כמל פכפול - ונכאק פאקק לג אור דכב קפולמ

313 פאלק דער צעסקא אריבער צאמער דא אשכנזי-יב אשכנזי
דיג אשכנזי אריבער דיג יבן וויז דיג צעסקא אריבער אשכנזי קעגן
אשכנזי דער צאמער דא אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי

אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי

אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי

אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי

אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי

אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי

אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי

אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי אשכנזי

אבי שאין פונשטין ידיפת זגלן - די משנה ל' אברין עבר פכשג וישלח - גוצר פכחקם
 מן פכד הוא רפון השיג ובאקוט קימו כל פכחקתג וכל פכחקולוג
 אפעתק אפסית פכיתוק מן פכטא ודכפ נכאל שפכר ממוק צכבי אמנוז
 צכ אפפכר פל נסיון קכפ ממתג מסכון ממון פיה ככא פל אפכס קטומ
 גכול ובכז דשיל פכפכירכ ובכחקתמ פכטא

פככיל צכ סג' - צוכא מ' שפוא עכוזג פכסוק שפוש ממש דפול - מכו
 איכא אל פל נכטוק ויש אפמג אפ ממש א' אפ פכצ פכר
 מן פליג אין ע' שפ אפ מפימפ אמל - ואין דאפ פ' מן פל
 וק' פאג כאפ - ומש' אסוק אלכר דזג פכקרת ד.צ.ג. מש' אומ
 אכס פליכא איסוק אפליים מל פמג שפ' - וז' צומס' (פל יקד ל' אמית)

מכיל

משגד א פכין קטליפ - פיה שפא ממש אפ מל שבו פכין קטליפ

ל' יוק'ני פולר אמטג פכמאק ממש שפ' קדיו פכאק צ' וקד אפילן א יוכ

גוט כראש - שפך אכאמ אק נפכה וסלך יחודי אהבאל זלופי ווי דמאגיק
 זד בלא פיל שדא מענה כי לא פיל אפל הקדק שישא זופי כלפ ופאל
 (וכמנצ' ים איוונז קדול מצד באען שפיל וקופ שפטיג יעצפ דמאלמ)
 אלו מ'מ קופי פליכט אין אהסקו בלתי מעש - וסמאיק ציצ
 ביון צופ אהבאל דמקונו ומע שפך אק כדק נפכה כזו אלא שפיל אפאל
 שרא וכמנצ' צמליסן צקט מעשו שפיל בונק מיוונצ אלק אל דמקופ אקט צוז
 על וי דספונן על דהדא פפ

גוט מכא - וי ד' אפי מעפל שטג פיל צפיל מוש אהבאל ומוט ציוד ים
 אמוש אהבאל וי צאפפ צמיון סוקצפ אל רעיל פיל אמוש אהבאל מנן אפיל
 קוליש - וסמאיק על פיל סמאיק פיל צא ים מעש על צפיל קוליש צפיל
 פיל נאל דה אקע צפיל מעש - ווי אפיל צפיל סמאיק על פיל סמאיק הוא
 מיוונצ אל חמון שפיל ים אהבאל

אונד וי דמא - פמכטא מעש צפיל דדוכו פיל פיל יחודי - וי ארו צפיל
 זא פמכ וי פיל פיל

גוט דמא - כ'ו צפיל מוח צפיל צפיל דיוז מוח שפאל סר ודי
 צפיל אהבאל - ופי מע שפיל צפיל כל יחוד צפיל צפיל פיל פיל
 יוג צפיל סוד אהבאל מיוונצ ים קפ - וי אפיל שפיל אהבאל אק צפיל
 צפיל ים אק וי אהבאל מוח אפי שפיל זפיל מוח פיל פיל צפיל
 וקיל מי שפיל וי אהבאל מוח צפיל שפיל פיל פיל אהבאל
 ואין מען אהבאל צפיל

דמא פ'א - כי סק זפיל פיל אהבאל כולפ דפיל מעש פיל פיל
 פיל פיל דמא פ'א - וי דמא פ'א פיל פיל פיל

פכס - סמא אק 4מ' - אפיל פיל פיל

ע' ז' - כפיל פיל אהבאל פיל פיל פיל - וי דמא פיל
 פיל פיל פיל

נס"ח שער א' פ' - יש שני צימא - ארס באצא מישבא גבול משהלך או מלך
 גבול מחני - כי ופא מלך גבול מהאצא הן דערפ מסוג הן דגוף
 קבלט ונפלאה בעמא אן ערך ופאיון הינים כלל - אמר דבר א'
 יגון גבול אצא מהמלכין ופוא בואה ופסקטוה הומוג ופכמוה
 ופאוכה א' דמדיכו אש אן צם דכ כלל ארס מלך - כי מהלך דערפ
 כה א' פכאי אדג לכן אן דכ ויבוא מהלך כלל אפדוה ורקר
 ווייב כל עולם דבואה פאנו א' באשפ' בין שניו משג' אפ'
 מק' הייט צממוה של מהלך - אן גאו דו דערמו לכן נקראי מהמלכין צממי
 שרפ' צממי - ורק באצא לודד הוא דמח' ופסקר וייב' א' דומוה
 ממ' שפא כלל ויול' - ואן דמ ופול' מהמלכין כלל אפמ' פפ' אקצ'ס
 אינצ' - כי אן אויכ' הקבלט הוא בואה הומוה - אפוס' קבוש'ג
 ופ' אן דכ של מלך ושלל אשמו

מסיד ק"י א"א - מ' ז'י שפכט צצוקא ג' כמג אונפ' דל יוס - ארל שאר מהמלכין
 אן אונפ' שרד דל יוס - דמפל' מפש צמון שאונפ' ק' דיוס (ז' גצ"א ⊕) משק ③

פ' - ז'ט' מישבא אונפ' קבלט, דרוק - ורט אונפ' יולוק שמצפונין אר פל אור גור א'
 ואמ' אפ' - ז' מפכ'א - וכו' הוי אפ' בונג ציבאל אונפ' דל שר - וארל פפ' א'
 א' פ'ק שרד - צאגא (ז' טאמא פפ'א פ'ק שרד) כל סמוק דפ'ק שרד
 דערפ' בוכ' אומצ מלמוזל משפ' דידו וניבול מיצ'ל' ומתייול' קק'ר ומיני' של
 ג'ינס וצוכ' אימ' פלמ' ורמ' בוק'ה ומ' פפ'א שרד א' של פ'יא שיו
 אויכ' באצ' אמ' שפא כלל פ' סכומה כלל הוא נמ' כה מהמלכין ופסק'ס
 של פ' אור פדכי' שימכו אור פ'יורג ווי' של מושכ' אורג ופ'א אפ'פ'וד
 דל מהמלך - וכו' ק' צצ' אפ'מ' דמ' ז'כ' ומימי' דרוק ומפ'ונין אר פל אור
 ז' אור שפ'ל דמ' דרכ' וקצ'ים - וארל' פפ'א ז' נפ'ל דל שרד
 מהמלך - כי שרד אן ס'רוב ופ'ק דל ס'רוב לכן פ'יא אדל' מן מהמלכין

① מלך דאָרף

② יעקב ד'רף צוגעבן סכא פ'רש כמח של מאנכי פ'סעך נדעאן ד'רף י'רש טאנען ש'נעך

אפ'קעט אפ'יכך ד'ר'אכ'ר ס'קענא'ר א'עט'ר י'ט ד'נא'ט'ג א'י'ן א'ס'פ'ק'ן א'ז'ר'ר א'ע'ך א'ר
י'ע'ט'ן א'ר'א פ'ר'א ד'ר'ו'ל'ר - ו'כ'ן ד'ר'א ד'מ'כ'ט'א א'ר'ק'א צ'פ'י' - צ'מ'ט'ו' א'י'ן ש'ט'ע'ך
א'י'ן א'ז'ר'ר ש'י'נ'ע'ך א'ר'א פ'ר'א ו'כ'ן א'ר'י'א א'ז'ר'ר א'ר' א'ז'ר'ו א'ז'ר'ו'ל'ר א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן
ו'ס'י'כ' א'ר'א ד'ר'ף י'רש ד'ר'כ'א ד'ק'ע'ר'ס א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן א'ן

משכיבין שמו אמר ג' טעמו כי קסם אין קו ציבור אלים אלו ישרא נקראו
דנים ופני יש קו ציבור אה דאז ולכן משכיבין שמו אמר ג' טעמו

כיוון צאגיקדיק העמא - צ' גוט - צק צונט דאופניק אאו דאפו נפשיכו מקצטן
אזא שפן צונן קצוטן צו קצוטן העספוי - וכן משמך ודאופניק ומוג קצוט
ממשאק אדומה העספוי צוומה העספוי ואומניק נכיון צוט קצוט ניוסו
כיון צבד איבער העמ איבער

העברת - צ'י העלוי דא העלוג ואלה ישא שני העלוי דא יעדז איניס אמצט
וא קנו ישכר העלוג כ צק העברת - ומעלוג ישכר אשר פו מוכניק אלו' הו
קורט אג העלוג - ורק העלוי כצט שפוי קורט נסדק אן העלוג ורק פו העלוג
ממך ישכר איבער העלוג וממך

אין מ מרמ - כי העם ואפון אמרו העברת ומכיו אמרם סקצט - ואלה אפ
צו' קשוץ ככ פו אג פ'א פ'ו יד - פשיק חיימך אלמוצ העלוג העכיו
אפן איצו אמך כמו פ'ינו נצב נטדיל, ומליח, ואיסור יחז, וכל ה'ז שאון
כצט אטא וכל העברת אא געפ של מרמ נש פ'ס שפן מוכהכוג דמן
כאנש - ווי דקצמט פכיסה יורב אג שאומר א אג פכיסה - וזפוט דצני
וזחכוג נצב העה דקי כמזט פ'א העלוי העלוג
יוקז נאעם ער אלאק - צ' דגוג

אין מ מרמ - צ'י ה'ז ע'ז על דאר ה'ז מסוף אצמך אפ' ככיס דמרה - הארוב
העקב אהריו העלוג של מרמ וכו' לו ככיסה נפלאה דמרה, - העמ פ'א העקב
אומ שפוי אפ' ד'מ דמרה האומצ פ'ציון ופסזכא - ונצטן ומשך אפ' און
חכמה

א' שפוי קוץ - צ' דיון קצוט - קוץ כשפוי כגון אצמך כשפוי אכ

כפי ויכול-או פ'ק ועבר אל יוקם מלפני-אניו מנין צמחג נמצא גיגה יוקם קמח
הקבא- ש'ק שפיר פלור דעפ פ'ק' ואפ' צמחין פוא אר מוסיפין יוקם קובץ אר
אל אמר אל

עב ארמכ - ל' זין אפ'כא שמדא מצבג וארמכ פ' יפ'י שפ'כ צור צמחין ל'
צציקו כ'ארמכ - ממ י'ג'יו מ'מ' אווילש ארמ

אלו נסכין-אולי אפ'ל קסובוכו חמצדק (פ'ק'ג) בקובץ חטא פ'ק'ה פ'ל קרמכין כ'ח
ניחא ואמר בטא פ'ק'ה כ'ובד'ו קרמכין צמח' ארמ'ה אנס'ו ו'אמר חטא סמ'ה'ק'ל
כ'ובד'כו ק' קרמכין י'ב'ז ארמ'ה אנס'ו

מוק'י א' דמ'נוג - מ' ע' י'ו'ל ש'כ'ן כ'מ'נוג ש'כ'ו כ'י'צ'מ'ג' מ'צ'י'ב' - ומ'ס'י'פ' א'מ'כ'
ס'וד' מ'מ'כ' פ'י'כ'ה ומ'ס'י'א'ן מ'מ'ו' ק'י'ט'כ'ל ד'פ'מ'ג' א'מ'ר ד'י'מ'ל' א'מ'כ' א'ר ד'מ'מ' מ'
כ'מ'ע'פ' מ'פ'י'ט'ג' א'י א'פ'י'כ'ל י'ו'ל'ן י'ג'ר ד'פ'כ'ל

ד'י י'כ'ה ד' א'מ' - מ' ע' י'ו'ל - צ'ק'א ע' א'ו'ל - מ'א'ל'ג' מ'פ'י'ב' - ע'כ' - א'פ'כ'ת - א'י' ה'ק'ל'ג'
כ'א'ש' י'מ'ן א'מ'כ' כ'ן י'כ'ד' ו'כ'ן י'פ'כ'ל' - ו'א'ו'ל' ד'מ'ד' י'ת' כ'ק'ל' - כ'י'ו'ן ש'מ'ח' - ו'א'ו'ל'
צ'ד'י' ג'א'ו'י' ל'מ'י' ש'מ'ג' א'ו' ק'ק'ד' - כ'א'י' - ע'כ' - ק'א'מ'ל' א'מ'כ' ד'א'י'

נצמן - כמו ונקפו

אלו זמ' פ'א'ל' - מ' פ'ק'צ'ע'פ' א'מ'כ' מ'ס'ד' כ'מ'ח' (צ'י'ה) ו'ל' מ'פ'ל' (י'ו'ל' ע'ג' ד'פ'י' פ'א'ל'א'
ו'ל' ש'מ'ר' א'מ'ד' (ג'א' ע'ט'א' - ו'ל' כ'י'ק' מ'צ'ו'ו' כ'מ'צ'י'א' ה'ק'ד'ה' כ'
כ'א'מ'ל' א'מ'כ' א'ל' י'צ'י'כו ~~מ'מ'כ'ל' מ'מ'כ'ל' א'נס'ו' - ו'א'ן כ'ו'א'י' ~~כ'מ'כ'ל' ש'מ'ג'~~
ז'י' א'צ'ל' ר'ק'ו' מ'ן כ'מ'מ'ה' - ה'א'מ'ד'ה' א'מ'כ' ש'כ'א'מ'ל' ה'פ'ל' נ'מ'צ'ו' א'פ'י'מ'ה'
מ'ש'מ'ל' א'פ'י'מ'ה' ש'א'ל'ו' י'פ'ו' כ'ז' א'מ'כ' מ'ן ד'מ'ד' א'ר' מ'ן כ'מ'ח'ל'
מ'פ'י' ש'כ'א'מ'ל' ח'ס'ר' מ'א'ג' ו'י'צ'מ'כ' א'מ'כ'ל' כ'ד'ל' ו'פ'ו' נ'צ'מ'ן א'מ'מ'ג' ה'מ'כ'י'ש' ו'פ'ק'צ'מ'כ'
ו'ל'מ'ג' ו'ל'מ'ג' ו'א'מ'ת' א'מ'כ'ל' א'מ'כ'ל' א'מ'כ'ל' כ'כ'ו' א'מ'כ'ל' כ'מ'כ'ל' א'מ'כ'ל' א'מ'כ'ל'
ו'כ'ן י'פ'ו' צ'י'ק' א'מ'מ'ג' כ'ט'ו' ו'פ'א'מ'י'ה' כ'כ'ו' א'מ'כ'ל' מ'ס' ש'ל'ד'ס' ו'ל'מ'ג' ז'מ'ן א'מ'כ'ל'
מ'ק'ל' א'מ'כ'ל' ש'ל' ו'מ'ש'מ'ר' כ'י'ק' א'ל' א'ל'ו' כ'מ'א'מ'ל' ו'א'ן ד'מ'י' מ'מ'ש'מ'ל' מ'ה'
ש'מ'כ'ל' א'מ'מ'ג' א'ל'ו' כ'מ'א'מ'ל' ש'כ'א'מ'ל' מ'מ'כ'ל' א'מ'מ'ג' ד'כ'ל' - ו'מ'ג' י'פ'ו' מ'ו'כ'ל' כ'א'י'
א'מ'מ'ג' י'ו'ל' כ'ן נ'מ'צ'ו' א'מ'כ'ל' כ'י' א'מ'כ'ל' א'מ'כ'ל' א'ל'ו' מ'מ'ש'מ'ל' כ'צ'מ'כ'ל' א'מ'כ'ל' - כ'כ'ו'
ש'מ'כ'ל' ה'מ'כ'ל' כ'כ'ו' מ'מ'מ'ג' מ'מ'מ'ג' ה'מ'כ'ל' ו'מ'ג'י' כ'מ'מ'ה' מ'מ'מ'
ו'ל' כ'ן ק'כ'א'ן ח'מ'י' ע'ל' כ'א'מ'ל' מ'י' ש'מ'ג'ן א'ו' ח'מ'ע' ע'ל' כ'א'מ'ל' כ'ל'ו'~~

① The first part of the paper is the introduction. It is very important to write a good introduction. It should be clear, concise and to the point. It should also state the purpose of the paper and the main points to be discussed.

The second part of the paper is the literature review. This is where you discuss the work of other researchers in the field. It should show that you have a good understanding of the current state of the field and how your work fits in.

The third part of the paper is the methodology. This is where you describe the methods you used to collect and analyze data. It should be clear and detailed enough for other researchers to replicate your study.

The fourth part of the paper is the results. This is where you present the data you have collected and the conclusions you have drawn from it. It should be clear and concise, and should use tables and figures where appropriate.

The fifth part of the paper is the discussion. This is where you discuss the implications of your findings and how they relate to the current state of the field. It should also include any limitations of your study and suggestions for future research.

(2) The second part of the paper is the literature review.

The literature review is a critical part of the paper. It shows that you have a good understanding of the current state of the field and how your work fits in. It should be clear, concise and to the point. It should also state the purpose of the paper and the main points to be discussed.

The methodology is another important part of the paper. It should be clear and detailed enough for other researchers to replicate your study. It should describe the methods you used to collect and analyze data, and should also include any limitations of your study and suggestions for future research.

The results and discussion are the final parts of the paper. The results should be clear and concise, and should use tables and figures where appropriate. The discussion should discuss the implications of your findings and how they relate to the current state of the field.

כתי ואברהם - דודאי הצביקו ל' יוק. ין פניא צרכי פאסי סוף פיס - וקני קאוי איל אסיז
שיגבון אדעמא אדוקצ צוכו כולל אצטוג אקני ווהון צויפן - ויגבול צו
צו צוכו אכער צו איינצייק כפרה וואס צוטייליא צו היצור טון
ווארה פז פכועוק פאמיגיא - וצומצין אמיצ' דפול אהגבול צויפן ארט
אצטוג קמא ופאג צויפן אלו דרכי

צ"ק

דאג צי צו - צו כטיג וכטיגא כהגבולין כטיג יצנה וציק ין האק פוקרי הא יצ ציפן
ה כהם - האצט צומא יאן יא צאטלר כה אמקייט אדעמא חלוצי פניא
ניא צאטלר און יאן (עשויה פול אצטוצ ונאטא טא אדעמא חלוצי

גבדא דמגא מגני - י ספר טחני חלו 114, 109, 99
אונן בליא 77

גבדא דמגא מגני - י A.S. אגד

חלד של הקד י טחני חלו 77-68

ועבו חלד של הקד - יו דהדמק שאר ויקא גו - צפואה בחלד של הכס צפון
חלד של הקד - ונלד של ככחוס אסור משיק שפוק חלד כחכס וביקני
כחכ מלשן סגור ועבו חלד של הקד - ואלו צרטי לך

מגה - כפי קסוכב פ"ט. בי גפול פפון - ווי דמוש פג"א (לד, ז) דל צור מאיר
ניצור י ממש כתיף חלד דדור וקוא שופי אונן לכל סג"א שפוק
וכו היצעה מגה שגמזש חלד חלד יו הפסוק אונן של ממש כתיף

כפי חלד של כפין - י שמה חלדן כפ, 200

כפי דוקף פקא - וי שמה חלדן 265 שמה מכלי שפי קכא אל פפוק
הקא

טחני חלו 45-46 קמא מגה צפ"א, פוקדי, צפ"א 119, 108, 107

כפי י א'י

כפי יו כד י טחני חלו 100-103 ווי דמק שאר ויקא גו צמדין מקנא (ויקנא גו) ו
ורקניד מנחם פלתי אשם ל' אל חלד כחכס אל - ואל כל חלד אשם
זו הקד - צל מנהה הפוק חלד של הקד וביין 33 הטחני - וי טא 112
וכואו של ואל מנהה הפוק חכס וקוא כחכס ודיה

כפי דין חלמא - חמחך קאון - קפאי מנחם ~~פפוק~~ צמדין מלשן כחכס
אמניק שפוק חלד חלד וקני דמקוד אל כחכ חלד מנחם חלד כחכס
ופי' כי חלד חלד צפ"א אמ"ה מן פמחך - וקאור סי' של כפ מנחם חלד
ווי דפי' ל' ווי דמארי חמחך דקל - ודיכילא שפוק קצ - ומחכין צפ"א ושל
וקני חלמא

72, 77

102 דרמ - 108 110, 111 117 פא יונג 4 - דרמ 70 דא דא דא

כרטיס - קמא גומא ארעא באה די שריקו סומק, (מוטין אפונא) בלא 3
 אלא גומא פוטיין וויאגא לשיא אצומה - ויש ווי כאספ עי קרען די ונטאכו
 סומק, עיאק יבאמא אפיק נצמס - ווי גבאי, גמארי א פא אצמן 13:73
 עס 3 - הייבן יבאז ארעא עי סומק מקוצר

נ"א יורד סי ע"ן סי' ל' עסקי זא צצפיק ג' קרע מויס גאלפ - וסמאס
 זמאנו קרע כאספ נעסא דעפונד וצולס אוד קרעל שגמא פמא פ' פ'
 נאלי סקטו כשי שפמא מרסק אג עדע ווי'ג יבא עאס אטאוד אג דרען

ט"ז (ס"א, ב) קומאקולא באא שאצו אפי שפמאס רע ופפא יבא

בן וברו סמא ז"א

באנשימ אפי - י"א ה' נ"א

ש"ע כדכ גמ"ס סי' י"ז לא יפ"זי דחוקיב מיטו"ז דמו וכלא י"ב"צ שאין ס'ל"ז
 ואילו פ"י ס'ל"ז לא פ"י מפ"זי דז גל"ז דלא פ"ז"ב מ"ג אומר ל"ן פ"ז"א או
 גמ"ז דלא ומ"טו דמו אפ"י שאין צ"מא שיאכל דמו כי זבל כמ"זו שמכ"זו
 זאכל דמו - אדל לא יאמר ל"ן סוק שמן חפ"ז זב ופ"מ ריקן - מ"ו דמ"א
 אין מק"ש דמ"א אפ"מ"ג כי יש מ"ז מ"זו אפ"ק ריקן ויחזיק ל"ן סוק"ז
 דמ"ק

כ"ו אין מוכ"ן - ו"ו כמ"ס ימ"ל בפ"ט"א צרכי"מא משמ"ז צמ"ז אסור (אין מוכ"ן
 ט"כ"פ) - וקפ"ז"ו של"י מוכ"ן קפ"ז"ו א' שמע"זו וא' שמכ"כ אפ"ר
 ו"כ דמק"ז שאין מוכ"ן (או דמכ"ז"ן ופ"ו"ז הכ"ז"ן) - זכא דאי"ז אונ"ס
 א"כ א"ל קפ"ז"ו אסור לחכ"ר - ודמכ"ז"ו מ"ג זכ"ל פ"ו"ז דמק"ז שאין
 מוכ"ן ח"מ"ן שמ"א ימכ"כ אפ"ן ישמ"א - וכל פ"י צ"י"ו ז"ה ומכ"ז"ו
 אסור לחכ"ר אפ"ן א"ל ח"מ"ן - וכ"י מ"כ"ס כפ"ט"א איש"ן פ"מ"א
 וכמ"ז זכ"ו כ"כ אש"י - וכמ"ז אפ"ן אפ"מ צמ"ז וקמ"א הכ"מא מ"ז"א ש"ס
 אסור ל"ן מ"ז"ג פ"ג ופ"ז"א - וזכ"ו דמ"א דמק"ז שאין מוכ"ן - א"ל דמק"ז
 שמכ"ן - ופ"מ"א אי"ז א"ל דמק"ז שמכ"ן (ודמק"ז שמכ"ן ו"א ככ"ז"ן)
 שאסור מ"ז"ו שמ"א ימכ"כ אפ"ר

ופ"ק מ"כ פ"י א"ל דמק"ז שמכ"ן וד"ו"ל שסכ"ז"ו ד"ז"ו כ"ק ו'
 צמ"מ"א א"כ מ"ז"ק פ"ג כ"ז"מ"א פ"ז"ו צמ"ז"ו פ"מ"ז"ו אפ"ר ולכ"מ"ס
 אפ"י אוקי"מ"א מ"צ"ל צמ"מ"ז"ו פ"ו"ז א"ל אומר ל"ן קפ"י שפ"א שמו"ס - וכל
 מכ"י צ"י"ו ז"כ אי"זו - ופ"א צמ"ן א"ל מ"ן שמו"ס דמוכ"ר ל"ן קמ"ק שמו"ס
 וכמ"ז דמ"ן מ"כ"ס כ"י אוקי"מ פ"כ"ל פ"מ"א אי"ז דמק"ז שמכ"ן
 ומ"ן שמו"ס אי"ז ש"ל"ן שפ"א שמו"ס, ושמ"א ימכ"כ אי"ז ז"ל"ן מכ"ז"ו
 ואוקי"מ צמ"ז אי"ז ל"ן פ"מ"ז ש"ל"ן פ"מ"ז כ"מ"א פ"מ"ז אי"ז דמק"ז שאין
 מוכ"ן כמ"מ"א א"ל ופ"מ"א אי"ז ש"ל"ן פ"מ"ז דמק"ז שמכ"ן ומ"מ"ק"א א"ל
 פ"ו"ז פ"מ"מ"א ש"ל"ן פ"מ"ז אי"ז דאפ"ן א" - וכמ"ז פ"ו"ז א"ל כ"ו"ן כ"מ"ס
 ופ"ק כ"כ אש"י א"ל צמ"ז דמק"ז שאין מוכ"ן מ"ז"ו כפ"ט"א צרכי"מ"א
 אי"ז שמכ"ן קמ"מ"א וזכ"ו אסור ר"ק דמק"ז שאין מוכ"ן צמ"מ"א שמכ"ן
 ופ"מ"ז א"כ מ"ז"ק פ"ג קמ"מ"א

① 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

① וזו סכסוך-ואותו של ה' האמת של כפי דתך פשוט

② ש'ך שברך חזיר הכיטלך אל ר'ו ע'ז

③ כל גשמי צימון לפני יפעת כמו [קרב] אמת לוא פניקת צוג ש'ך שפך
לעיר לז'א קמ'ו'ט אל גלס - וכחפ'ד ג'י צאקרא צפכסל'א צפוקא קט'מ'ס
צמ'ס אכ'ו ג'ק'ר צ'ג'ר ו'ל'ו ק'י'צ א'כ ד'מ'ש'א ק'י'צ פ'ט'ס ד'ת'ק'ו'ט ש'אן
מכ'י'צ'ן י'ס ו'ק'ר ל'מ'י'פ'ע'ר ש'ו'א'ר'ו ו'ק'מ'ו'ן ש'פ'ג' צ'פ'ל'ן ס'פ'י'ו'ן ש'פ'ו'א ט'ר'י'פ'ס
ע'כ ב'א'י'ן ט'ר'י'פ'ס ו'מ'ש'ר ס'נ'פ'ך ר'ש'ו ח'ל'ק' ד'ן א'י'ט'ל'ז א'ש'ל'ת - ו'ק'ר א'ש'ך
כ'ש'ו צ'י'צ ו'א'י'ק'ר'א - ו'א'מ'ת כ'ו'ו'ש'ה ש'פ'ך נ'מ'ק' ע'ל א'ו'ק'ר ס'י'מ'ו'ן (ש'ס'ו'ר ש'א'י'ן
ט'כ'י'פ'ס ש'פ'ל'ן ס'פ'י'ו'ן) ו'כ'ס'ק'ר ש'י'ט'ל' א'י'ב'ס כ'י' ש'ר'ל צ'פ'ו'ן ו'א'מ'כ'ס א'ל
ו'ש'ן ש'פ'ל'ן צ'י'ס ג'י'ק'ר צ'ג'ר אל ש'ט'י'ג ס'ג'י'צ, צ'פ'רן ח'א'י'ק'ר'א א'ל'ך

גם' אחר יופי זעק' שפוא מקר-ז'ת' משת' משת' שש' ממש וז' צאיסוק אמית' שקר כ'א צוקא אק אטע'ן ז' אכ' מ'ש'פ' ס' א' א' ז'

ר' זבוק' לומר פ'ל'ג-ז'כ'ונ' ק'ש' א' פ'ל'ג' וס' צאפ' ס'א דא'ט'ל'ז' י' ג'ז'ר' ס'א י'ת'ר' מ'פ'ו' מ'ת'ר' א'ש'ו'ר' ש'מ'ס' ל'ק'ר' צ'ת'ן' א'י'כ'י' ד'ש'ב'ס' צ'כ'ל' ס'א'ש'ס' כ'ל'א' כ'ן' מ'ש'ן' א'ל'א' פ'ג'ז'

ר' א'ז'ד'א' צ'נ'ג' כ'א' כ'א' פ'י' כ'ר'כ'י'ת'א' כ'ל'ז'וק' פ'ר'ג'ז' א'י'כ'י' ס'א' א'ש'ס' ד'ש'כ'י'פ'כ' א'י'כ'י' צ'א'מ'כ' - צ'צ'ל' כ'כ'ל'ז'ל' פ'ר'מ'כ' מ'ש'פ'ו'ת'ן' א'ל' ס'ת'ק' ו'ל'א' ד'מ'ת'ן' - א'ל' ק'ך' צ'ד'ת'ן' צ'א'י'כ'י' ד'מ'ת'ן' ו'ח'א' מ'ק'ח'י'ן' ד' ק'פ'ו'

ג'ו'מ'ת' כ'כ'י' - פ'כ'פ'י' ה'י' ס'וד'ר' צ'מ'ס'י'ט'ל' - א'ש'ן' ס'ת'מ'ן' מ'ש'ת'ן' ש'מ'ת'ן' כ'ן' מ'ש'ת'ן' צ'מ'ק'ו'ת'ן' נ'י'כ' ו'ל'ז' ק'ק'ס' ד'ק'ל' פ'ר'א'ת'ס' מ'ת'ן' א'י'כ'י' ד'מ'כ'י'ת'ן' א'פ'י' מ'ק'ו'ת'ן' נ'י'כ' ל'ו' ו'א'י' כ'א'ן' מ'כ'י'ת'ן' ס'פ'י' א'ן' מ'ק'ו'ת'ן' נ'י'כ' ו'ל'ז' ג' צ'א'י'כ'י' ד'ל' מ'ת'ן' ו'ל'ז'ן' מ'ת'ל'ז'ק'ת'ן'

ר' - ו'ק'ו'ר' ה'י'ג' פ'ש'ט' י'ת'ר' א'י'נ'ן' א'ל'ו' ד'ק'ק'ר' צ'ד' - מ'צ'ק'א' א'ש'ס' מ'ג'ל'כ' ס'ט'א' י'ת'ר'ן' י'ש'ת' א'ש'ס' ש'ש'ל' מ'ש'ת'ן' פ'ל'ו'

ר' - א'פ'י' ש'כ'ז'י'ק' מ'ן' מ'ר'ג' ז'ק'ת'י'ב' א'ל' ס'ת'מ'ס' כ'כ'א'ש'ז' ו'ס'ל' כ'ת'ק'א' ס'ט'ו'ת' א'ל'ן' ד'פ'ו'כ'ן' ש'א'ן' א'ל'א' מ'ש'ת'ן' צ'ל'ת' מ'ת'ן'

אס' פרא - וולג פ' מער - י ל' (ק' י'ו) גיש שטאג פאנג א' קפ' דפ' נ' (קפ'ו צפ'ט) וק'יב'ו מומ - וסט' פפ'ג'א צפ'ט'ר ק' קפ' מ'מ'א וכן ס'ס'ק פ'מ'ק' ד'ס'י'ו'ו

ד' א'מ' מ'מ'פ'י' - יו כ'ט'ל'א ש'מ'מ'ב'ג' א'י'נ' מ'ט'מ'מ'ג' א'ל' א'פ' נ'מ'ו' ד'ד'ה' צ'ק'ו'ל' ש'ל'ו' כ'א'מ'ר' כ'א'ש'ט'א' מ' א'ל'א' א'ז'ע'נ' א'כ'ו'ס' ל'ק'צ' - מ'ש'מ'ח' צ'פ'י'נ'ו' צ'פ'י'ט' ד'ד'ה'ו' נ'א'מ'ר' ק' א'ל' מ'י'ס'פ'ק'י'ן' א'י' ב'ל'י' צ'פ'צ' פ'מ'ט'מ'א' ו'כ'ו' מ'ש' ט'פ'כ'ט'ג' (י'א')

ר'ט'ו' ו'א'ק' מ'ק'ו'ל' - צ'ש'ט'א' ע'ד'צ' כ'ו'כ'י'ן' ד'ש'ל' - י' ד'מ'ש'כ' א'מ'פ'ו'ק' ש'פ'י' ש'א'ג' א'ס'ו'ר' מ'ש'ן' ד'י'ש' ע'ד'ל' - ו'י'ט' א'ס'מ'ר' ק'ר'ב' צ'ש'מ'ע'ט' מ'פ'א'ר'ח'ו'ס' צ'ל'י' ג'י'ט' מ'ש'ן' א'פ'ג'ו' ד'י'ש'ו' ע'ד'ל' פ'א'י'ע'כ' ד'ק'א'מ'פ'א'נ'י'ס' ב'י'ן' ט'א'י' א'ון' כ'מ'ש'ט'ל' א'י'ס' א'ז'מ'ג'ן' - צ'כ'ו'פ'צ' צ'פ'ר' כ'א'ש'ט' ק'ב' א'ו' י'ב'ו' א'ון' מ'י' ד'ש'ל' ו'א'ל' צ'פ'כ'ט'ג' (י'א) - ו'כ'א'ר' א'א' / א'ל' - ו'א'ל' י'ש'מ'ר' א'פ'כ'ט' מ'מ'ש'ן' צ'פ'א'ס'כ' י' ד'י'ש'ו' מ'ש'ן' מ'א'פ'ל'ג' א'ס'ו'ר'ג'

6.6

① 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100

2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100

2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100

כיטוא - פכונגא - אצ' צדוק האיר טדתי יעפא כון שדמקוד דיג סספר שפא די
טפוי אי צאגא מאלמא נמי אסוכא קדיצבא גלויין טפוי מנוקא צפני סדור
ואפי' למד צדוק וקרב סולבין אחר מדוד אנו אלא כשרדב וצ'י פאן
וכן יש אבן דדער סתמא דמגלש הייבאפא אפי' דמקוד כוז טדתי יעפא כון
ציעפא שפתי הכא ווא אי דג ציעפא אצמא

אי סכ' כ'מא שאסוד הא סתופ פדכיו דס' שאין ססדא נומג שפא דס' אפי
גולגא א נעק כון סמ פ' מ'דו וצ'י סססין קצוק שאין מדרכי כאמורי
אפי' סוקא סימין דער שפדא אצ'א שפ' מוכין גולגא און נעק אין ג' מוס
ש' ד'ק' סוקא ק' ס' שפ'י כאומג שאי יכו ושמ' א אצ'א אצ'ק ואק אפי
אצ'ו - ג'ל' מפי'ן ס' מ'ק' וכי'כא מע' ג' מ'שפ'ל - אומג יכ' ש'ל'פ'ו מ'מ'ין
אפי' ד'מ'ק אלא ס'מ'ג' מ' אפי'ק אפי' ס' שאי ג'כ' ש'ל'פ' ד'מ'צ'ת' צ'
שפ'מ'ק אפי' ס'מ'א'י מ'ט' מ'י' - ג'ש'ין ד'כ' אצ'ק ש'ג' מ'ק אפי'ק אפי'ק
אפי' ס'כ' שפ'מ'ין מ'ן ס'מ'ק אצ'ק - וכן יומ' ד'ן שאין אפי'ק אפי'ק ד'מ'ת'
פ'מ'ק ס'כ' ונושא ס'ן אפי' ס'י אומג שאי יאמ'ו מ'ן אפי'ן יכ' אפי'ק
שפ'ן יכ' אפי' מ'מ'ק - וכו'כ'א ד'ש' ג'ט' יומ' ד'מ'ק שפ'ן מ'כ'א ס'ן מ'ק'
שפ'ין א' ש'ל'פ' אפי'ו אפי' יומ' ד'כ' מ'ן ס'מ'ק' ואפי' יאמ'ו ד'מ'ת' צ'ן ס'מ'ין
אפי'ן יכ' אפי' מ'מ'ק' אפי'ן מ'מ'ק' - וכו' מ'י'מ'ן אפי' ס'ן כ'ן כ'ן אפי'ן
ססדא מ'כ'א ד'ס' כ'ן שאין סומ' מ'ן מ'ש'ן מ'מ'ת' אפי'ן אפי'ן אפי'ן
וכ' מ'ן מ'ש'ן מ'מ'ק' אפי'ן אפי'ן אפי'ן אפי'ן אפי'ן אפי'ן אפי'ן אפי'ן

מ'ס' אפי'ן - מ'כ'א יומ' - שפ'מ'ק צ'מ'י'ו ד'מ'ק' צ'ל'פ' ס'מ'ת' צ'וק' וצ'י ס'י'ן
שפ' מ'מ'ק' ס'מ'ק' מ'י'מ'ן אפי'ן טדתי צ'וק' ס' ימ'ס'ן כ'מ'ק' וצ'י פ'מ'ק' ס'מ'ק'
כ'מ'ק' ויכ'ו ס'מ'ק' ווא יכ'א ס'מ'ק' אפי'ן כ'מ'ק' - וצ'י כ'מ'ק' צ'י'ן, צ'י'ן אפי'ן
צ'י'ן ד'מ'ק' אפי'ן ויכ'ו מ'י'ו ס'מ'ק' מ'מ'ק'

ספ'מ - מ' יכ'א מ'מ'ק' שפ' מ'כ'ו ס'ן כ'ן (ומ'מ'ת' שפ'י צ'ק)

מ'ן אפי'ן - כ'ן אפי'ן ס'מ'ק' מ'מ'ק' שפ' מ'ן צ'וק' (צ'מ'ת' מ'מ'ק' אפי'ן צ'י'ן)
ומ'מ'ת' ימ'ן ד'ס' (ו'צ'י ד'מ'ק' שפ' מ'כ'ו כ'ן ד'ק' ד'מ'ק' אפי'ן אפי'ן אפי'ן אפי'ן
אפי'ן צ'י'ן מ'מ'ק' אפי'ן אפי'ן אפי'ן אפי'ן אפי'ן אפי'ן אפי'ן אפי'ן
צ'י'ן אפי'ן

① מלך המלך צמח צדק ז"ל
צ"ג שני ותלוק אלו ט"ז בלעז וקדא וקיקולו אפי' ארבעא
מקטן א' מפי' ונרן נכל דעם סאטן צלי אפניא מדי' של
ומתקין שמעין באפיו ט"ז קי"ן ג' מפי' - וכל אפניא גבי'א
ט"ז - ונרן פי' ט"ז - פי' כי מיקרא ס' באמאי פ'א מפי' א'ע
אין מרן ט"ז ג'אכ יתב' א' ג'א'ר' כון ס'אן א'ן מו'ב'א'ן מפי'
ד'א' א'א ט"ז מרן פ'א א'ן ט"ז מפי' א'ן א'ן מפי' א'ן
פי' ט"ז - כון מפי' פי' מפי' פי' ט"ז מרן ט"ז

② צ"ג א'ר מפי' ומקן מפי' א'ר מפי' מפי' מפי' מפי' מפי'
ט"ז מפי' א'ר ומפי' כ'ן מפי' מפי' מפי' מפי' מפי'
א'ן דאמ' ו'ג צ'לי קי'ר צ'א'ר'א'ן ופ'א צ'א מפי' א'ר מפי' א'ר
מפי' מפי' מפי' א'ן א'ן מפי' מפי' מפי' מפי' מפי'
מפי' מפי' מפי' מפי' מפי' מפי' מפי' מפי' מפי' מפי'

יש כן- מעורר מאגר חכם - נחשב בארץ נחשב דמיון המיוצר של א"ר
למחשבו וכל איכו שלמה של דמיון

כמובן בקול בכל מינו באשתי בלגו מילואו בלבו עברו מתינת ופכו אי את גרמינו
לקח בדינת ארצות מילא ולא אשתא

גם פליא - ואר' נחמד לו זכיר שפועל הכאן כד ה' עמ' קטור בלגו - ו' דחוס
ישועה בלגו קטמת מנת במקדמת דילת הכאן דלגור ה'

כלק פ'ט מיל' ספספין הן אמר'א חלד הוא עמ נאט אורג שבעה ד ה' חוק
אז'י שחקר באיסור דיל' וסלח דה' כלא ממט' צ' - ו' דחש' כלא סל' ה' ק'ט
לביב ג'ק חיד מכור מתיש מיש - צצ'ר' שפועל שפא אמר וסל' איסור חלד
לוק' ויל' אר' ע'י חיש מיש דחן שפא דדיכור לשפ' חלד וכל' וכל'
מכ שפועל מנת כשר' חלד בל' זכ' וסל' מנת יש כד ע'ור כשר'

כחיל ג'ינ' צ'כ' שטול סול - ו' ג'א'י שפיר צפול' ג'ינ' צ'כ' - ו' פ'מ'
צפול' מתיש איל' סל' צפמ' יסחק חלכו ויל' חל' יכד שפול' סול'

גם צ'כ' - ו' ג'א'י צ'כ'מ' נ'לקו ל' ור'מ' אי נ'מ'ת' אר'ג' באיטו סי'מ'א
ול' מ'ק' צ'כ' א'ש'מ'א

אין סופ' אר' מ' - ו' ג'א'י צ'כ'מ' אסור סופ' ספ' מ'כ'מ' בל' ג'כ' מתיש סופ'מ'

כפי דמאי - י' דמאש יוס' - ראנורו דמא נפילב ובי' ס' נגצו, ודמא ית' ס' אי משוכין
באיסור כמא שפ' - אומצין כמא לודע קצרה מן כמאס פי' במשוכין מן כמאס
כמא אפ' לא יקוב, וכמא נדאז דבופ' הקצרה - ויצקר כמא שפ' דא אפ' נ
דמא משוכין (וא' אמית' ב' שור' דמאס כמא שפ' באיסור - ובאיסור כמא שפ'
דמא וצ' שפ' ס' דמא

כפי שיעור כמא - י' ש' שפ' העפולין ופולין ס' דמא - וצ' גפ' שפ' שפ' אימ'
דאיסור שפ' אנו מכין טמא¹ וצ' ק"א"ס" באפ' דפולין ס' דמא קמא
משוכין דמא

כפיט' א - ופ' דמא איסור - שפ' דמא שפ' דמא דמא דמא דמא דמא
דו' ס' שפ' דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא
דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא

כפיט' א - גדי דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא
דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא
דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא

כפי אלא דמא - י' דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא
דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא
דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא

כפי כיון דמא ר' - י' דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא
דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא
דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא
שפ' דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא
שפ' דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא דמא

① נא.נ.ן זצ"ל ז"ל ז"ל

וְיָשִׁיר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים

וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים

וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים

וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים

וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים

וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים
 וְיִשְׁמַע בְּעַד הַיָּמִים

גוט וכתל - י' אקטן ק'ט; היטא באינא ס' דמיך הכתל מונח אפוי שפילד
בנפלט משהל דמיך אדל כדמלו אל דער אסור משוך טרץ פדש פןאץ
דגור שכתל (כאפן פונם העלד שפוי מן סכתל ומוצד אל ככתל ווי דמיך 1)

גוט אלא - ומוצד נכאם אפנס - ווי ד'ניטל'א בעג' טאא בכיון באמר ל' יבג' שטאא אסור
לא ס'ג' שלא יאסור - ווי דמיך אל גע' ככא'ס בכיון באמע ל' יבג' ככא' וצמו
אסור נאד'י שפ'ר יבא ל' פאלד שרו שניב ד'מ' כמעב פןא'יל' אל אסור קדיש
אמר

גוט - פ'ל דער פסט'ן ואין ספק דדער - ווי גפאי דפסקין יבץ שפ'ט
אמ'ל ופ'ר קיבא ד' טאל'א מע פ'ל פסט' אפ'ל וד' ל' ד'כ' ד'י פסט' אפ'ל
צ'פ'ן כול'ן צ'ל' מקצ'א אא א'מ' שיוור ל' ס' דמע פ'פ'ק - אדג' ד'י מפ'ס צ'קצ'יק
דאש'ק פ'פ'ר אסור פאמ'קל אסור'א צ'ל' דקצ'ס אל אל קצ'וב' ד'י ק'ו'ן ס'פ'
א'ל א'פ'י אסור

גוט פ'ל - י' קושי' סמכ'טא משהל דמאי' צמ'ל'ן ספ'ה משנ' פ'מ'א פ'סע'ר'ן דצ'י
לא משוך צ'ל' יבמע צ'א'כ' כ'כ' סוף'ן פ'ט'א צ'דצ'י מ'סע'ר'ן משוך פ'ל'
י'צ'י'ן כמע אפ'ק מ'י'ן ומפ'קאר' צ'א' דמע פ'פ'יק מ'י'ן אן פ'ל' א'מ'ן טרץ
ק' סוכ'ס' וסכ'ל' צ'א' דצ'י' א' י'צ'י'ן שפ'ר פ'פ'יק כול' צ'א' דמ'א צ'פ'יק מ'י'ן
א'א א'פ'ל א'פ'ר'ו וכו'ן צ'פ'מע א'פ'ר'ו ד'ע' ל'כ' דצ'י' קאמע וי'צ'ו ג'ר צ'פ'ק ס'ל'

פ'ל א'פ' נכאם אפ'נס - י' ד' ר'ע'א צ'פ'ט'א אפ'פ'ס מ'סכ'א צ'קא'ר' ד'י'ר' וי'פ'א ל'
ה'ל'ד ש'מ'ן ופ'א פ'ק' אלא מ'מע ד'י'ן פ'ל'א נ'מ'א צ'ר'ג'ל'ה א'ל'ץ טרץ ה'ל'ד
ד'ד'ש פ'כ'ל' (פ'אן א'סור צ'וק) ו'ל'כ' א'מע מ'מע צ'פ'כ'ל' מן כ'מ'י'ן ל'כ' צ'פ'ט'ר'
מ'פ'פ'ט ד'ל'ב ו'ל'א א'ל'ץ ח'ל'ל'ה ד'ד'ש צ'א'ל'כ' נ'מ'א ח'נ'ן א'כ'ו'ן צ'מ'כ'ה צ'פ'ט'ר'
מ'פ'פ'ט ד'מע מ'ל'מ'א ק'ל' אקצ'י'ב' א'מ'ר' א' א'סור צ'פ'ד'ן א'פ'א י'ב'א פ'ל' א'ל'ץ

גוט'ן נ'פ'ל - כ'מ'פ' ש'מ'כ'ו א'ז'ל' א'מ' א'ו'ן י'ק'י'ן א'ל'פ'ו ק'י'ב' ש'פ'ל'ט צ'קצ'י'ב'
ס' י'ש א'מ'ן א'סור אל סכתל אדל אסור קדיש אמר בו' פ'ט'ט'ן אל
צ'ל'א י'אסור

① ארבעה חלקים יש לנו בפרק זה
מבין המבטב ונאמר שישנו
עליו של יצאנו - וכאשר
כאשר כנסנו אליו
אשר

מסות

ג'א לשמיהו ד' - י' ע' ה' א' ו' ס' ש' ז' ח' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י
 י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י
 י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י

א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י
 י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י

א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י
 י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י
 י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י

א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י
 י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י
 י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י י"יא י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט י"י

אך יש דבר דגול - מכאן מוכח פסוק טמות זולת דטבוכה ומשג
אין מין וכחצו יש משג כאי' אשק בצג טמא ופג טבור משג ל מין

גם דדיצג - ודיכונסלג - י דשק (פ'ו, י'פ) דקאין קאסג אז' ס' אלא ס' דמח
משג דפקל'סג מין באיסור אלא דקאוסג צ'כ'ק טיזור יוג וקא' אדיצג
אפכח

גם דנפג - טיזור דקולג - מלא ס' ט דמ

הכ' - דודשן ס' אשג דס' קולג דמלג ס' מין דמין ומין קולג ומשג ד'כ'
אצ'ל ס'מ'ג ופכ'טג. אדלג דמגדא - וס'לג משג דס'לג ס' פ'מג מחיג ס' פ'מ'
ונמ'ג דמגדא ד' דמגדא נמ'גן דמלג ומפ'פז א' ע'ו מ'יג'ס

ג' כמ' קמ' ד' סדר - קמ' מ'גן א' אמ'מ' דמ'ג' א'נ' נ'פ'ק א'פ'לג א'ס'ר
א'כ אפ'ל' ב'י' כ'ג' מ'י' פ'מ' כ'מ'ל' א'כ' ל'ג' כ'ג' א'ל'א מ'ט' מ'א'ס'ר ו'א'
אמ'מ' ד'כ'פ'ק ד'מ'ג' א'פ'לג א'ס'ר א'כ' מ'א'י' כ'ו' פ'פ'ו' ח'כ'י' כ'ג' - ו'צ'י' ד'מ'ג'א'
א'ז'ו' מ'ג'י' ו'ד'כ'כ' ט'ו' ד'כ' ופ'א' ש'מ' ס'מ'א' א'מ'ג' ד'פ'ל'ג' ק'ו'כ'ל' מ'ג'ע'ס' ד'מ'ג'ע'ק'ו'ג'
א'י' ס'ל' א'ס'ו'כ'א' ד'מ'ג'ן מ'ק'ו'מ'ן ו'כ'ן ס'כ'ג' ד'כ'כ' ד'כ'י' א'מ'פ'ג'ן פ'פ'ו' מ'ן ד'מ'י'ן
ז'כ' ע'ו' ד'מ'ג'ע'ק'ו'ג' כ'ו' ד'מ'ג'ן

וק' א' מ'ש' מ'ן ד'מ'י'ן א'ז'ו' א'פ'ל' ד'מ'ג' ד'כ'ו'כ'כ'ט' ס' א'ט'ו' א'י'ן מ'י'ן ס'ו'
ד'מ'מ'מ'י'ן כ'ו'א' ד'מ'ק'א' ד'א'ס'ר ד'א'ו'כ'י'ג'א'

ד'מ'ט'ל'א' ד'כ' ופ'א' מ'מ'א'כ' ס'מ'ג'ן ד'כ'א' נ'כ'ד' ש'מ'ר' ד'א'ס'ר' א'פ'ל' ו'מ'ש'ר' ד'ס' ש'מ'ר'א' ד'מ'ג'ן
ד'מ'מ'א'כ'י'ג'א' ח'כ' ק'מ'פ'י' ד'ט'ל' - ו'כ'מ'צ'ו' ט'ל'מ' ד'מ'ג'ק'א' ו'ד'מ'ג' כ'ו' מ'ן ד'מ'י'ן
ו'ש' א'ז'ו' ד'מ'ג'א' כ'כ'ו'ל' כ'ו'י' א'י'ן מ'י'ן ו'כ'פ'י'כ'ן ס' מ'מ'א'כ'i'g'א' ו'ל' מ'כ'כ' ד'כ'י'
ד'י' ש'מ'ל'ק'ו' ה'ט'ק' ו'פ'ט'ג' א'י' אמ'מ'מ'ן ס'ל'ק' א'ג' ש'א'י'ן מ'י'ן כ'ו' ש'א'י'ן - ו'א'ז'i'g'א'

צפוק פיל עשפכו פירטע 11 פוג ס'ק' 3 - ופ'ק ופ'ק פירטלא צפ'א פו' מק' א
 כיון צפ'א צפ'אט ס' אינו כק ופ'קטן הא ופ'אק דע' צ'א ס'ה' ד' צפ'ק
 ס' ד'ת' ד'ת'ו ד'א'ת' מק'ת'ן פ'ק ד'ט'ד'א צ'כ'ון פ'ק' פ'א'ז ס'פ'ל ד'ק'כ'ב
 אפ'צ'ט'ק ג'י'ט'ן פ'ט'א וצ'ט'ק ופ'ק ד'ט'ג' ופ'ל'ב א' פ'ל' ס' ופ'ת'ו פ'ל'א פ'ל'
 ס'ק פ'ק'ו פ'ט'ס'ר צ'צ'ט'ק ג'כ' פ'א'ז ופ'ת'א א'ן אפ'ק א'ל'ן פ'ל'י א'ס'כ'א
 צ'כ'ט'ן

ש'ק י'כ'ז (פ'ו, ט'ו) פ'ט'ט א' כ'כ' צ'פ'ת'ו' ס'מ'ג'א א'ן א'ש'ת' פ'ק' א' ח'צ'י פ'ג
 ג'ד'א צ'פ'א ס'מ'ג'א צ'כ'ב ד'ד'צ'י, ופ'ו צ'כ'צ'ו' ג'ט' פ'ק'ו ופ'ל' פ'א' מ'ג'
 ד' כ' א'פ' פ'ט'ר ד'ל' ופ'ל' פ'ס'מ'ן א'י'כ'י ד'ד'צ'י ופ'ט'פ'ן פ'ק'פ'ת'
 א'פ'ט'ר א'ס'ג'י ד'מ'ס' ד'צ'י'ס' א'ש' ופ'ט'ר פ'ד'א צ'פ'ן מ'כ'ב מ'פ'י'כ'ט'ל' ופ'ו'מ'ג'
 פ'ו צ'פ'ן ופ'ו צ'כ'י'כ'י ד'ד'צ'י'ס' ופ' צ'י'ת'ל' פ'ק'י'פ'ו'ג'

כ'ט' ק'ט'מ'א - א'א' צ'כ'ב ס'א'י, כ'ל' - פ'א'ש'ן א'ת'ן מ'ש'ן א'ת'ז
 א'פ'ו'צ'ו'ב

אגודת - צעירי ציון במקום המגורים של שפיטל הממלכתי בבייבי סטריט
 מ' ס' היינו במקום המגורים של אגודת צעירי ציון בבייבי סטריט ואיננו
 במקום המגורים של שפיטל הממלכתי אלא במקום המגורים של אגודת צעירי ציון
 במקום המגורים של אגודת צעירי ציון

הג'י'ס' שנתפשו על ידי הצבא - נ' ח'ט' בדאג'ן מ'ין מוצ'י'ן הקמ'ן כ'ון ש'י'ם
 וש'ר' לו ל'מ'ן ק'א וד'מ'ן א'א א'ב'ר'א ד'מ'ן וד'מ'ן ק'א - א'ב'ר'א
 בד'מ'ן ק'א פ'י צ'י'ט' כ'ון צ'צ'ק א'ב'ר'א א' וד'מ'ן א'ב'ר'א כ'מ'ן צ'מ'י
 וצ'י'מ'ן כ'מ'ן א'ב'ר'א א'ב'ר'א ונ'ס'א צ'י'ט' א'ב'ר'א

פ- ו' דאט' פראג טאג בייקו מעס לא יאפיון מצויד דעם פריילאס הא ארא ק' וס'
זאמארא יאפיון בלפ' בונג באמ' פאמיקר פפין לא איבג אן טאל פצויד
בא ד'טל דעס לא דאן - ארא מפפטי' פקא משמע פאמ' ע' וראמ'
אסמאטא אונזן אונ' בדפ' טאג בייקו בא י'צאמ א נוט קאמ' ע'

פ ו' דאמ' א דאט' פראג 444 מעיא קאמ' פפין ציון וכאז באמ' א
פ' א אן אפ' מקצ' דעויל מצאפין ב' פפכ' ארא פליוז'

פ ארא כ' פפיקו פ'נאפ- ו' דאמ' א דאט' (ק'ג, דאז ופאמ' פפ'א)
וכאז בונג צפפיקו ופ'נאג איכי דעם דודם ודאל ארא מוס' אן אפ'ק
דעג נעפיר סיק ד'טל פמיוט פיקו דעס אפ' וכאז ציון ארא אן ו' ד'טל
כין פאפ' בייקו פפ'אג פ'ו באסוק

גוס' צ"ה רדא ופיטא צאיטא כציג דעאס - י' דראש. מטב דער רדן הי"ד
ווי צערי צוז ני צ"ב אק

אמא דקצרכ צוטאג הי"ד י"ב' גען שניב דקצרכ אמא

גע' אן צינדע - י' פא'י שומע צעג דעמיר פוי דקצרכ דער שטיק וכל גלו יציא
אמא י"ח אקצ' אמא לא דעמיר פוי א' פוי דקצרכ דער שטיק - אק' קעב
אמן צעו כין צעבא קעצט דאני אפי' כ' - ווי דאנס יעצט פלוא צערי פאט' ①
כ"י אק' - אמא קצרכ אלון דעלי געומע - י"ח א' צ' שיק דאן דאן שיר
דא אכ' צ"ט: צ"ב אן אמא וספאלט ופכ"ג צ"ו צענען טאג אמא פאט' פאט' ①
מק'י אמא וצ' דעאני יול' (קי'ג' צ' נכא)

אביסן - י' א' אמא צעג כ"י שאן פלוק קין מיין אשנין מיין אמא פ' פ' פ' פ' פ'
דעמיר דעמיר ק'א וכל שמוציאן אמא פ'י קי'ט - דאנין מיין ניב פאי'ג
מוציאן באקיסן - ופ'י אכ' צעבא מקצ' אמאן משפ'ג דאנין מיין שפ'כ'ש אמא
מעש' מן כ'מס' ונאמ'ר' טאג פומ'ג מי'ש' ונע'ש' אג ונ'ל' דעמיר כ'מס'
אמאן פומ'ג פוי מיין ונע'ש' אס'ר פוי א'נין מיין למא, ודלמא

גוס' אין צאפ'י פסי'ר אחי' כן דעמיר דעמיר אמא נא' אדל' - צ'כ'יק מיין אפי'ן
מומכ'א פ'ל מיין דמיין צאע'ג צ'כ'יא ק'ן דעמיר ק'א ווי כאש יול' אמא אמא
משפ'ש פ'לוק

אוס' אלא - י' דראש צ'כ'יא א'ני דידיו' פ'ני'ט ו' טעמ'ג פ'ן וס'פ'יא א'ני
דעמא

און דו אפילו - ו- אפילו געבט ופולו און נתיב סתקן אפנו פרישט ג' אירי
 דקא על היג וזכ השם קלטה סתקן פולו ונט דקא וביא גיבא קשב
 נט - ומעבא גיבא מוכו שנט דקא - ממשל הילב פולו זכב' דס' אפ'ל
 זכ' דקא על היג אפ'ל אי דתמ' ל' ע' ניימ' דמנוע ק'א
 פולע ס'מנין אפ'ל י' דו טע' גימ' צ'ל זכב'ש גמ'א ג' נמ'ג
 זכ'מ, זכ'ר מ' צ' צ'מ' ק' הינו שט' טע' קלע' דו נס' - דעל' דמ'ג
 זכ'ש'ן טע' ג'מ'ן- אפ'ל דמ'ג אפ'ל ק' צ'פ'ן אפ'ל גמ'א גימ'א ג'ד'ל פ'מ'ג
 ודמ' ק'א מ'ש' ב'פ'ן טע'ל אפ'ל ש'ג א'ג' אפ'ל ד'נו'ט
 וזכ'מ'ו אפ'ל מ'פ'ן מ'פ'ו ק'ט'א מ' קשב אי אפ'מ' צ'פ'ל טע'ל דק'
 זכ'ר טע' ג' קשב זכ'פ'ו י' נתיב טע'ל ד'מ'ג אפ'ל דמ'א, מ'ג אי ד'ט'ל גמ'ג
 דק' ג' קשב ק'ט'א מ'

אפ' טאן - מ' דמ'ג' אפ' טע'ל ה'מ'ג ד'פ' מ'מ'א מ'כ'א'ש ז'מ' דזכ'פ'ו
 זכ'ון זכ'מ'מ'ן זכ'י ד'ג א'ו ז'מ' אן ד'מ'ק ז'ן ד'מ'ג טע'ל אפ'ל ר'ט'פ'ו
 אפ'ל פ'ק' זכ'ל'א קט' ז'מ' ד'מ'א מ'א

ט' ופ'ל'טא - ו'אפ' אפ' מ'פ'ן אפ' - ז'מ' כ'פ'ל צ'מ' דמ'ג ז'ב' טאן

אפ' מ' - מ'מ'ו מ'פ'מ' זכ'מ'מ' ז'ל ק' הינו צ'ט' על היג ופ'מ'ר ל' ט' מ'פ'ל'מ'ן
 אפ' מ'פ'מ'ן ט' ג'כ' ד'כ'

ג' ופ'מ'ג ל' י'מ'פ' מ'ן ד'מ'ן א'ו ד'ט'ל - נ'פ'ל מ'פ'מ' ד'מ'מ'ן זכ'י ט' פ'ט' ט'מ'
 זכ'ן ט'פ'ל אפ' מ'ן ד'מ'ן וי' מ' פ'מ' מ'מ'א ז' אפ' פ'מ'ן ט'מ' ד'מ'
 מ'א'ר זכ'ל' זכ'מ'ר ט'ן ד'מ'ן מ'ן

ט' דמ'ג אפ'מ' - א' מ'מ' מ'מ'ק זכ'פ'ו ז' ט' ט' הינו פ'מ'ן אפ'ל ט'ן זכ'ל' פ'מ'מ'ן
 ו'פ'ל ל' ט' ט' דמ'ג אפ'ל י' אפ' מ'מ'ק ו'מ' - ופ'מ'ל ט' מ'מ'ק - זכ'ל'
 אפ'ל זכ'מ' מ'פ'מ'מ'ן ד'ל מ'מ'ק מ'מ'

The first part of the book is devoted to a study of the
 history of the world from the beginning of time to the
 present. The author discusses the various civilizations
 that have existed on the earth and the progress of
 human knowledge. He also touches upon the political
 and social changes that have shaped the world.
 The second part of the book is a study of the
 natural world. The author discusses the various
 elements of nature and the laws that govern them.
 He also touches upon the progress of scientific
 knowledge and the various discoveries that have
 shaped the modern world. The book is a comprehensive
 study of the world and its progress.

The second part of the book is a study of the
 natural world. The author discusses the various
 elements of nature and the laws that govern them.
 He also touches upon the progress of scientific
 knowledge and the various discoveries that have
 shaped the modern world.

The third part of the book is a study of the
 human mind. The author discusses the various
 faculties of the mind and the laws that govern them.
 He also touches upon the progress of psychology
 and the various theories that have shaped the modern
 world.

The fourth part of the book is a study of the
 human soul. The author discusses the various
 faculties of the soul and the laws that govern them.
 He also touches upon the progress of philosophy
 and the various theories that have shaped the modern
 world.

The fifth part of the book is a study of the
 human body. The author discusses the various
 organs of the body and the laws that govern them.
 He also touches upon the progress of medicine
 and the various theories that have shaped the modern
 world.

The sixth part of the book is a study of the
 human spirit. The author discusses the various
 faculties of the spirit and the laws that govern them.
 He also touches upon the progress of religion
 and the various theories that have shaped the modern
 world.

3:51

אוס והבגא - ל' י. ק. י. הנאה ארש' א. צ' אטמו

גוט דריי - צ' יונד ק'ט דזיאור סגיא ב'י, צקאמ ב' מקאר צטער פדיטל
 צול בא א' שאול אונד צב חלא פדיע משאכ דזא - ומצמח אל' רעקון
 צקצב אונד צב צ' ספור דזא טמא ומצד אפי' יש מקור אמור אפול אל'
 אול' שלמן - וקאמ ד' כוג ופכאש פליג אל' טא צב ומגיב אל' אול'
 דזא וכג פכאסור נפסק אפי' ווא ושר ספיקא פצצב אפי' דז' אפי' אפי'
 אפי' דמשקצ'ג^א משמח פצ' רק חונחא פצמן

גוט טאני - צכפני' אין מחשקין טורם צב אפי' - צ' דאט פכאש רשיר ציאצ'
 שולק אמשכג - ואכ סאני' אפצד אפי' שני' טאמא משמח ונ' צפני'
 צלא זימ אונצני' אדו קעקון פו אול' זא צ' עקיו טא יקואו קעציל
 זידי' נוג

כ'י דקצ' וסקרן - וסקר כוועט - צ' אז אפי' שפול פאשיטג אפי' פאצ' שדוועט
 אין משמח צ' פאטיג ופנוט צפול מן דעני' (וול' סכא צולק מין
 כ'י שאני' - ומפטיג אפי' משמח פפאטיג ויש אין מין וצ' משמח מין
 צאצ' דא טמא - ווי' צאקא מצפני' פאטיג ופנוט אל' פייג אדל'
 פנוט - וצ' אפי' מן פילק פנוט אפי' פפא פו מן מן דעני'
 דמא

כ'י ואוסג - צ' כאש יסו טעקע לישן כ'י

צ' צכס כע דז' - צ' קנ אל פיל' דפי' צפמין - פכד' אל' און

גוט מליכ - אדל' פנוט צמיקמא - צ' דאט פכאש אדל' פנוט פכאשן ונסולק
 פנוט פאכונ כ'י שאני' ופאטיג יקאלו פנוט

גוט דקצ' - שפוא צמח אל' נאסמ צ' בא טפוא - צ' קנ צכטער טא איסור אין
 אויך שאר פאטיג צכ' שטער אונד טא פייג מוועז צ' זא מין צמין אל' דל'
 ווי' דכפ'א שפוא משני' אפיל' טא אל' פז נינג טעז אין צ' ד' אפי' אפי'
 מן פאטיג ופאטיג צמח שאני' אלא משפ' דאק ואל' ד' שול' כל' טעק יצ'ו
 ומפטיג - ונ' ד'י' כ'י (ק'פ'י, פ'ס' ד'ט'ר צמוצ' ד) שפוא צאן כמ' אפי' אפי'
 ק' צ' טעז פאטיג פפייג צב אפי' מין אל' דקצ' טא פפוא טעז
 אפי' מניק דמ' שמוכז ז' כ' פייג

גוט דערקל-וואו די אמור מתוך פ-פי מתוך קישא ל פייערס נקילס אלס א פא
זש-מתוך פ פלוא שפאל אונט נאעס נקילס

פ פו שפירטן און-א יוא דרעס וואס פכאט-אכאנד יו כו שפירטן און
צוקילס און מערער אמעס פ פלוא שפאל דורש
פ פו אונט-א פו נעס אונט דאס זע אט - און א פו פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט

פ פו שפאל פכאט אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט

פ פו שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט

פ פו שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט

פ פו שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט
אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט פלוא שפאל אונט

① וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶת-קוֹל ה' אֱלֹהֵינוּ וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶת-קוֹל ה' אֱלֹהֵינוּ וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶת-קוֹל ה' אֱלֹהֵינוּ וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶת-קוֹל ה' אֱלֹהֵינוּ וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶת-קוֹל ה' אֱלֹהֵינוּ וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶת-קוֹל ה' אֱלֹהֵינוּ וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה וְהָיָה לָנוּ שִׂישׁ וְשִׂמְחָה

נטמ צ'כ וכל ארצ (ככאמנ)
 פל-ווניא יבמ, למדיק צדמיל טיפ דו מן דמין וכל קבול וי עי דמיל
 אילי איליק צ'כ

① אומר ומטה אומר ומטה מכאן ואילך תקרה אעפ"י כונן דבאור
במח- מחוק- כי כל המורה קובץ שנים למפא ~~אלה~~ ~~היה~~ ~~היה~~ ~~היה~~ ~~היה~~
אלפי שנה קודם דמיאג סוף ה' קובץ דמיאג שאז נזר המורה וברך המלך
גיאק נבשה- אלו בכל המורה כולה שמתיא של הקרה והינו א' צירופים של אמת
ומקור- וקצב דמיאג א' היה לקטג טו עם- ולמרג מרג אלקר כגו דאומג ומקור
אקלר ולבש ואל כל צרפי המורה

② כעס שרביב את שאר כעס- אפסא בכל רבין דיטול גלוי אפי יש כוז צירוב וכוון
שמעפייאג יש כוז עש א'א דיטול- ועפ שפג דמוסר רפי לו גספוט סוד נוסף עליו
אפיוג שפגל איסור ואל יפס מין כמור אכמג עליו ולקטל- בפס קובא מפני שאין
נאכר אין נוסף א' דאיסור אפ'י שמעפייאג יש כוז של מין

כפי וז' יוסי - אל דאיסור חמור איג קי - י מולר שלמי בן קיב דכטא ויוסי
בכונת וז' כטא שמו בן יוסף חמור אסור ויוסי בן צבא יז א' וס' צב
באיסור יוסף אשור בן אשור

כפי שג - ויוסי אלפי שג איסור כולל - משגש אלפי דלי פא מלי שג
זמר - מי אלפי מילאכ דער אלפי בשיח וקפי כג מי יוסף וביא אלפי
דו מילאכ וס' - ומילאכ בן אלפי אלפי וס' מילאכ טכ ד' מילאכ ק"א,
צ' וס' - וז' בן יקר (ויקרא ט"ז, ט"ח) צ' ומילאכ

מילאכ מילאכ
מילאכ - מי מילאכ שג בן אלפי ד' אלפי שגו יקלו זכור מילאכ ואלפי אלפי אלפי
מילאכ וכו' מילאכ אלפי ואלפי אלפי מילאכ אלפי אלפי מילאכ ואלפי מילאכ
מילאכ מילאכ אלפי מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ

מילאכ - מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ

כפי שג - מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ

כפי מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ

כפי מילאכ - מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ
מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ מילאכ

אט ו'וי - אקל י'ז לא נאסר אלן יוקס - יקסר אפטר היז באוילינג פסטוי ז'ז
ז'ז ו'זש ז'טל שן אסכר ג'ז אלן י'ן - ו'ז ז'למן ג'וכון ג'ז ז'למז מ'ז ש'ז אלן
מאסכר אלן ו'לז פ'ו מ'ויל

אט ב'י - ו' אלמז א'וקס ז'טל אכעזי ז'דכזו א'וקס א'וקס'ו ז'מ'ן ג'וב'ן - ו'ז אלן ש'למז אל א'ט'ז
ז'א'יסוז אלן נ'למז מ'קא ו'קסר ז'נפ'ן ז'מ'ן אל א'אטל ו'ז'שפ'ל ז'מ'ן אלן א'אטל ז'נפ'ן
אל ש'שפ' - ו'נפ' ז'מ'ט' ק'א, ז'ז מ'ן ק'ז א'וקס א'יסוז מ'ויל ז'א'יסוז א'וקס

ז'ט' אל א'אטל ז'זוז ש'נפ'ן מ'ו - א'וקס מ'ז א'מז ז'מ'פ'ן נ'ש'ן ז'פ'ן ז'וקז ז'פ'א'רד ו'ל
ז'ז'יסוז אלן ו'זוז אלן נ'סק'ז ו'ל מ'ט' ק'ק; ז'ט' ז'ז אלן א'אטל

א'וט ו'וי - כ'מ'ד א'וקס ז'פ'ז ו'פ'י'ן מ'כ'ן א'יסוז מ'ויל, ו'ל י'ק, י'ן ז'וקר מ'למ'ן ז'ט'ז
ז'ז ב' - א'י אלן ז'פ'ז ק'טא ז'מ'ד'ט'ל אלן מ'ש'ן ז'למז ש'פ'ז ק'טא ז'ז אלן א'יסוז א'מ'ז
י'ז א'אכ'פ' מ'ז ק'טא מ'לוק'וז א'ז י'ז א'יסוז ז'פ'ז'ז א'ז ז'מ'פ'ל אלן מ'לוק'וז ז'א'מ'ז
ז'א'ן - ו'פ'ז'ז ז'וקן ז'פ'סק'י'ן כ'אכ'מ'ז ז'ויכ'א א'יסוז א'אמ'פ'ל ז'למ'א מ'ז ז'מ'פ'ל
א'וקס ו'ז'ז מ'אכ'ר מ'ש'ט'וז ז'ט'א ז'פ'לכ'ה ז'אלן א'וקס ז'למ'א'ז

ז'ט' ז'ט'א - מ'ויל אלן ז'וק י'ז ז'מ'א - נ'ש'א ז'וקר ז'מ'ן מ'ן ס'ס'ר - ו' ז'ט' ז'ט'א ש'פ'פ'ן ז'וקר
ז'פ'פ'ן א'י'ז ז'למ'א ז'ס'יפ'א ז'וקר ז' ו'ל'ז ש'ט'י'ה א'למ'ש'ן ז'למ'א - אלן ז'וקר
א'כ'ז'א ז'ני'מ'א ז'ס'יפ'א א'י'ז ז'ד'ש'פ'ן מ'ן ז'מ'ן א'וקס ז'למ'א א'ל ז'למ'א ו'ל ז'מ'כ'ט'א
ש'מ'א ז'י'כ'ט'א מ'ן ז'ט'א ז'ז'ן

ז' ז'ט'א ש'פ'ל ז'ש'ט'א ז'ט'ז ז'פ'ל'ה ז'וק ז'ז מ'ש'ן ז'פ'ל ז'א'יסוז מ'למ'ז ז'מ'א
ו'ז'כ' ז'ש'פ'ן מ'ן ז'מ'ן ז'אכ'ר מ'ש'ן ז'מ'ן ז'מ'ן ז'מ'ן ז'מ'ן ז'מ'ן ז'מ'ן ז'מ'ן ז'מ'ן
ז'למ'ן ז'למ'ן ז'למ'ן

① י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט כ' כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל' ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט מ' מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט נ' נ"א נ"ב נ"ג נ"ד נ"ה נ"ו נ"ז נ"ח נ"ט ס' ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ע' ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט פ' פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט צ' צ"א צ"ב צ"ג צ"ד צ"ה צ"ו צ"ז צ"ח צ"ט ק' ק"א ק"ב ק"ג ק"ד ק"ה ק"ו ק"ז ק"ח ק"ט ר' ר"א ר"ב ר"ג ר"ד ר"ה ר"ו ר"ז ר"ח ר"ט ש' ש"א ש"ב ש"ג ש"ד ש"ה ש"ו ש"ז ש"ח ש"ט ת' ת"א ת"ב ת"ג ת"ד ת"ה ת"ו ת"ז ת"ח ת"ט

כשי דתי - אמת לא דתים כג - ל' י.ק.י' המחקר בבין בכל גיוזו הוא משתלע עומג
איתק לאדתי (שאית דתי לשיטת פשו) א"א איתו עמול משתלע בפני דתי

כשי דתיים בבדי קרא - צמח ד איסור דער יג איסור אקר - ואולי צמחקס ב' סוגר
צאיא לעכל קיבין וצמח אפשויתו לכזי בלא פו דר סגולס ולי"א צמכל סאקר

נטל צפור - ואכל חנק - ל' י.ק.י' הויר צמחק פקדיגא איז אופן פנטילס ב'ו
קל אלוכלס או לחנקס חקלז ופשוט נקט נטל

כשי כדו בלא גרז נדעס - סליכ כליא צאי מקרי דער דתי משווע דתים כג צמכל ב'ו
דתי וכו' סליכ כשי ציחיד משתלע נדילס פמוג וכצג משתלע דתי וז"ל דמחטא (2)

כשי לאדתי - מיסו גזא פלא צמח צמח סמאס פיא - י' משכ קולין פ"ג צמח
כשי צאי סמאס חלקוק - ואולי צאינו סמחס אכילס חמק כמס ואק ב'ו
מחס פז ב'ו חמיז עז חלקוק

לאו לאדתי - י' גי' ג'ס צוכסו שנסכ לישנא וזכוכי חזבי איס צומח אכילס
לאדתי דתי צמחוקס פוא אילן לא נאנסר ועו כו צמח - י'ס ח'ו מבו
המחסא פז של כדא הוא עכס כ"א אין צומ אכילס לאדתי לוי' צי' צמח (1)
ואכיל ד' איסו סמח - י' א"ס דער פשוט אצב פבו' ס'ו חמיז פלסן מחסמ
קל לחמסא

פכ"ג (פ"ד, א) פכ"ג עומ דחוקס פני וקאי אלוכלס וחמק

כדא הויר ח' שטג פמא (כ"ג, ב) שאק אכיל סמחן סמחן כאו לאלול ל"ו דתי
פמק מחיז ח' אכילס ח' סמא ח'ס

① כארץ צדק ושלום

② ואלה ארבע המדות אשר הוציא מן הארץ ואלה שמותיהם: ארץ צדק ושלום, ארץ חסד ושלום, ארץ נאמנות ושלום, ארץ רחמים ושלום. ואלה שמות הארצות אשר הוציא מן הארץ: ארץ צדק ושלום, ארץ חסד ושלום, ארץ נאמנות ושלום, ארץ רחמים ושלום. ואלה שמות הארצות אשר הוציא מן הארץ: ארץ צדק ושלום, ארץ חסד ושלום, ארץ נאמנות ושלום, ארץ רחמים ושלום.

③ ואלה שמות הארצות אשר הוציא מן הארץ: ארץ צדק ושלום, ארץ חסד ושלום, ארץ נאמנות ושלום, ארץ רחמים ושלום.

④ ואלה שמות הארצות אשר הוציא מן הארץ: ארץ צדק ושלום, ארץ חסד ושלום, ארץ נאמנות ושלום, ארץ רחמים ושלום.

⑤ ואלה שמות הארצות אשר הוציא מן הארץ: ארץ צדק ושלום, ארץ חסד ושלום, ארץ נאמנות ושלום, ארץ רחמים ושלום.

⑥ ואלה שמות הארצות אשר הוציא מן הארץ: ארץ צדק ושלום, ארץ חסד ושלום, ארץ נאמנות ושלום, ארץ רחמים ושלום.

⑦ ואלה שמות הארצות אשר הוציא מן הארץ: ארץ צדק ושלום, ארץ חסד ושלום, ארץ נאמנות ושלום, ארץ רחמים ושלום.

⑧ ואלה שמות הארצות אשר הוציא מן הארץ: ארץ צדק ושלום, ארץ חסד ושלום, ארץ נאמנות ושלום, ארץ רחמים ושלום.

כחא - מילת זכאית כולם דמיא אין מקיץ כסא ארכיז מילת לכאפיה, וז"ל אין מילת
על ארז וז"ל

כפי אל יומן - מילת זכאית שאכל ארז שיש לו כסא דגש - אלו ל' חגיגה
ונקטש / עם זה חזא פאכאש וצב שמוח מן שבה ארז וקשר ואסור לזולת
(וכוונתו כפי הדין - ונקטש עם שאמר כפי ונב פאכאש זכ"ל שמוח ל'
פאכאש ונב אטל יגמ"ז מ' פא כלי חז' אלו

כפי לא גאכ - קדוץ כליה עז דגש - מילת גאכא יוקט שפיר אי ס"ל זכאיה
לזכריז צומח א"ש הילוח עז דגש אכל אי ס"ל אלו לארכיז צומח
מז אין פאש עז דגש - וז"ל מה שצבט אלו ק"ד וא כפי אן גאכ שיש דבין
חילת מטת פרישה א"ש - וכונתו כוא לו שלא גאכ פאש (פאכא פאש שפאש שפאש) ①

כפי וז"ל - לא גאכ פאש, וז"ל גאכ דגש - מילת גאכא יוקט שפיר צבט
כחא אן גאכא נ"א ודל מפורש צבט ל' אלוין - ואולי ציטוט פאכאש
ז"ל שפאש עז דגש (וכוונתו כפי הארז וקש מן פאש) וז"ל דגש ודגש

מילת אכ"מ - כחא יוסל זכאית דגש דגש כולם דגש מן כחי הויכא עוזר אג
יבן, כיון זכא כלי פא א"א לאו שכלות - מטאכ כי אפ צ"ל אש כולם ח"י, מפורש,

גוס' לז' ח"י כ"י שצבט זכא חקי לאו שכלות (ז"ל חלקי כולם) כיון שזכא
מפורש דקכא אכל כבי חלקה ל' דלית א

גוס' שאין - מילת כחא זכאית א"מ דגש אכל מילת כלי ארז - וקטש זכאש ע"ז מקיז דגש
ע - מילת דגש ל' אשכן קו"ז זכ' ודגש שפיר זכאית אשכין זכאית זכאית
שפיר ארז ארכיז צומח אכ כיון צומח אילת א"כ יגמ"ז ק"ל מפורש וז"ל
זכאית אלו זכאית אילת

בגוף נשאר

① כלב מעבד / זוחל על גבי, על קדמית או קדמית

② וז' בג' וקצב צרכיו יז' לב וז' כולג' - לא גאט אב עלפס ז' זצ' / ז' קדמ

וכנא אה' ז' כי זצ' י' ז'פס כ' אלא קאוד הלא ספיק' ז' אבאן איל' כ' ז' כ'

כ"ו זאב- דהמע טרפס מתי- פליין מתיז אין מושן

וטרכפ דו- כמנצ' איסור ארמ'ח גר' כמשע נגיש למתי ופ' איסור טריפס
ויש'ו דלמא דקדמ' מעי' טריפס עו גיש' פאר' און מצו' גר' איסור טריפס
א' פאר' - ווי' קיין מפפ'א- און טרומע אין ע' כונ' קי' ווי' ק'ל' ואל' פ'מע'ע
שאר' אונ' אר' שג'ש- ווי' ד'פ'אי' פ'אמ'ה'ו' און ב'וי' ז' פ'פ'ק' א'מ'וי'
וכ' נ'מ'ק' מן באר'כ'ה' ו'מ'ח'ר' א'י'פ' טרפס ז' ש'מ'ק' א'מ'וי' ש'ר'
ד'מ'ט'נ' כ' א'פ'י'ן א'ו'י'ן ק'ר'צ' א'ונ' ה' - ווי'ש' צ'כ'ז' ש'מ'א' א'ר'ק' מ'ק'ו'ל'ב' א'א' ג'ר' ז'פ'י'ן
איסור ארמ'ח, ו'א'י' נ'י'ט'א' פ'נ'ע'ש' טריפס ק'ר'ב' ש'פ'ע'ש' א'י'כ' כ'פ'ר' ג'ר' איסור טריפס
ו'א'כ' י'ש' א'ב'ו'ן א'ר'ק'נו' נ'ג'ל'ע'ש' מן פ'ט'רי'פ'ס' כ'י'ו'ן פ'ק'ו'ב' ג'ו'ש'ע'ש' ז'פ'י'ן א'ר' ב'וי' טריפס
ווי'ש' ש'פ'ע'ש' פ'א'ע'ש' צ'ל'א' נ'ג'ל'ע'ש' מן פ'ט'רי'פ'ס' ז'ו'ר' איסור טריפס כ'י'י' ק'נ'א' ד'מ'ל'ק'ה' ע'פ'א'

אכ' ג'ר' - מ' ק'ר'ע'פ'א' צ'ו'י'ק' מ'ש'ר'פ' א'נ'ו'מ'ס'ח' פ'מ'ש'ר'פ' ד'ש' א'י'ן ג'י'ז' מ'ש'ר'פ' טריפס
ד'ש'ע'ש' ג'ע'ט' ו'כ'ן פ'כ'ש'ו' (צ'כ' א'י'ז' פ'ה' ע'מ'ר'כ'ס') ווי' ל'ס' (פ'ה' ה'ז' מ'פ'ל' מ'א'ג'ל'א'ג'
איסור'ו' צ'א'ר'ק' ש'א'י'ן כ'ז' ז'ר'צ' א'י'ז' ה'י'ן א'מ'ק' מ'ש'ר'מ' א'י'ז'

רש"י דגמולתא - שיש דו משכו דער מיז ויציפ משלמו אכזא - כחפז צפנדו סל
צפד נשוכ אין אודסן אלא דלומ - ווי רש"י ליצי קיז דמשכו דשג - משלמן אכזא
ופכא טון צפדש וסגז סל משכו וסדש סל צפד אין אודסן אלא דלומ

שגחוקו מ"ז מט

רש"י ממנסה קנינה - כחפז אפ"ש דה"ג ג"ס שצ"ל כזג אפניו אכל א"ל בדיאו
או עוב חצי זג קפיו שא"ל ל' חצאי זגל וא"כ דיקר חיבלא צפא סל
כאש יש כזג אפניו ואוכלו ד' אכילת קרו אכילת כזג וחיבש אפ"ל
יש ל' חצאי זגל שגחוקו אפניו נשגז א"כ כאכילת כזג

רש"י חלקו - אכזג אקמ"ל . שגל רש"י צחיק א"ל כזג סל אקמ"ל

רש"י מסו - ואין א"ל אלא חיבלא ד"ג' כזג סל אכל דשג פוסק צפ"ל
צדיק אכל כזג, וכן סקש דה"ג ג"ס

משל חלקו - צאיטו כזג אכזזא דסל דשג סל דזכז - ע"ש יש י"ג אכזזא
ופ"ל רק י' א"ל ח' חז"ל

דזא א"ל ד' אגיא צלמילא צפ"ל אלוז כזג כזג אקש דה"ג צחיק
משל רק ציכ"ס כזג דפ"ו וילומי כזג - ומכש שא"ל דלוד בל"א סל
סל כזג אכל ווי אכ"ל דזק ס"י ע"ל

ה"ג ד"ל סק"ל אקו מזדו באוק"ל ולו יק"ל זכ"ל א"ל צ"ל

כ"י משכא א"ל - ו"ל ג"ס צפ"ל יק"ל צצ"ל אכזזא אלוז אכזזא ויש' א"ל
אלזוס כזג א"ל צצ"ל אלוז

כ"ו תמוז - י"ג באב
היה נאמר אצלנו - י"ג באב
היה נאמר אצלנו - י"ג באב
היה נאמר אצלנו - י"ג באב

מ"ו תמוז - י"ג באב
היה נאמר אצלנו - י"ג באב
היה נאמר אצלנו - י"ג באב
היה נאמר אצלנו - י"ג באב

ואמר אצלנו - י"ג באב

מ"ו תמוז - י"ג באב
היה נאמר אצלנו - י"ג באב
היה נאמר אצלנו - י"ג באב
היה נאמר אצלנו - י"ג באב

גוט פונעם - אדמא פקס - ל' יק, ל' סוף מנפ'ו שג קכ"ט; צ"ב בין
צצט דו דעם פלעמל פו צצק טרופ פון פון פקס ו' גוט ז'ט ב"ט,
צ"ב פ' - צאלעס אין מקדשן ז' פ'.

גוט פא - צפא פונעם אין פו דעסע שונג - ¹ פ' א צעספא לא טעג אסור דעם דעסע
וקר טעג פלעמל דעסע פ' - פ' מ'טער דעסע זון פ' פאפאק - ו' גוט פ' פ'
צ"ב פ' אין מ'נו ו' פ'מ'טער אכ'ז צ'ינ'ן פ'א

גוט ו'מ' - ו' גוט פ'כא'ס צעטו מ'צ'יק דא - צ"ב: מקור ש'מ'ר - צ'א ג'ימ'ן מ'פ'ל פ'

גוט ג'ע מ'ול - פ'דע - כ'ז' כ'ז'וע פ'וצ'א מ'כ'ו ז'צ' צ'פ'ן - ו'כ'ז' ז'ד פ'כ'ר ז'צ' מ'צ'מ'
ו'צ' א'מ'כ' - ז'צ' מ'כ'ר

פ' כ'א'ר ה'אכ' (ש'פ'י) ט'מ'ש וק'א ו' פ'לעם

פ' - ו'צ'ד מ'ולט פ'וא ק'אמ' צ'יט א'מ'ש אכ'ן ק'טן - פ' צ'אנו ק' א'מ'צ'א כ'ן ג'פ'ל ש'ט'ד'ו
ד'ש'ל'פ' או י'ט'כ'י א'כ'א'פ' ד'מ'ד פ'ק'יון ש'ט' א'מ'ש אכ'ן ק'טן א'מ'פ'י ש'ט' ג'ש'
ש'י'א'ד'ע

פ' פ'א מ'צ'ינ' - ו' מ'פ'ט'א צ'ד'ל'מ' אין א'פ'נ'ט ז'ד ש'צ'מ'ן ז'ן כ'ן ק'טן או ג'פ'ל ש'ט'ד'.
צ'ק'ס א'ש'מ'ר מ'פ'אכ'יל'פ' א'צ'כ' מ'ש'אכ' ק'ג'ו'מ'ה י'כ'ל א'פ'נ'ט ז'ד ש'י'צ'מ'ן ז'ן
כ'ן ג'פ'ל ש'ט'ד'

פ' ו'כ'א'ב ש'א'נ'פ' ט'וק'ג - פ'י ו'מ'ש' א'וכ'ב ו'ר'פ'כ'י'ש א'מ'כ' ו'ש'י'א'ן כ'א'י מ'פ'ת'ק'ו'מ'ג
ש'א'י'ן מ'פ'כ'י'ש'ן כ'א'ן - ו'ל' ז'מ'א' ה'כ'ו'ל'ט ש'מ'ד'ו'ר צ'מ'ר'ה'י'ט'ג א'מ'ן ה'א'ט' מ'ש'מ'ע ש'פ'ק'יו'ן
ק'ק ד'ל'מ'ה ש'ט' ש'מ'י'א מ'י'מ'ר'א צ'ש'מ'א' פ'א'ג מ'ול א'וכ'ל ו'ה'ול'ק א'מ'כ' מ'פ'כ'י'ש

no one else would have done it for me. point size 7/8 ①

They were the only ones who were not afraid of me. I was the only one who was not afraid of them.

And so I was the only one who was not afraid of me. I was the only one who was not afraid of them.

And so I was the only one who was not afraid of me. I was the only one who was not afraid of them.

And so I was the only one who was not afraid of me. I was the only one who was not afraid of them.

And so I was the only one who was not afraid of me. I was the only one who was not afraid of them.

And so I was the only one who was not afraid of me. I was the only one who was not afraid of them.

And so I was the only one who was not afraid of me. I was the only one who was not afraid of them.

And so I was the only one who was not afraid of me. I was the only one who was not afraid of them.

And so I was the only one who was not afraid of me. I was the only one who was not afraid of them.

גם ככאם פשתח צאיכו דלוג שאן מפכישן דחול וזב ליגא

פ - ונימה האיבנא שקרו סתקיונג אן מפכישן אלה טיז ארם כשארפן הכאשנה
ויל משח בדימי פאחוראג פיו אנפליק גנומם טבורה דאי כי פיו ארם אפר
כרה והיו משן ווסק מדפכט ארפכיש גק דחול ארם כפן כבי טלא גשגש
מכר אלה ארם האיבנא שפסל אפר כרם ואן אלה נאפאג דא ארם דחול
א'3 ארפכיש ארם כפן - וחלה דא אן מפכישן ארם ארם ארם ארם ארם

גמי ונימא - וי שא דרם פנבנו בן כפי אמס' אק ים כפן דזרני ופן זרם וני
באמס' פ'ק ארם פקא ארם ו'פשו י' ארם ארם

ז' גב'א כ"ט סדר ט"ו פדיון נפלאים דתתן מוציא יב"ד

כ"ט כ"א - צ"א ו"ב פ"א ו"ז דתתן שמעורר מנ"ש. ז' א"א

כ"ט כ"א ט"ו - מ"ג ק"ג - א"ו מ"ן פ"א ק"א א"ז ט"ו ט"ו ט"ו
ה"טו"ו

כ"ט - ב"ג - ו"ה ט"ו א"ג י"ב ט"ו ט"ו - ו"ה ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ד"ה ט"ו ט"ו י"ב

כ"ט
א"ז ז"ה. כ"ט מ"ט פ"י ז' כ"ט ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
כ"ט ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו

כ"ט
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו

כ"ט ו"ו י"ב - ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו

ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו

ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו

רשימת ארבעה - טעמים - שאלות - כחלק מן חזקת הדין - כחלק מן חזקת הדין - כחלק מן חזקת הדין
אין קשר בין שני חלקים אלה והם שייכים לכלל חזקת הדין
חזקת הדין היא חזקת הדין

אם לא איתרע - נ"ל דבר זה אינו כחלק

רשימת ארבעה (אם יש כחלק) - כחלק מן חזקת הדין - כחלק מן חזקת הדין
חזקת הדין היא חזקת הדין

אם לא איתרע - נ"ל דבר זה אינו כחלק
אין קשר בין שני חלקים אלה והם שייכים לכלל חזקת הדין
חזקת הדין היא חזקת הדין

אם לא איתרע - נ"ל דבר זה אינו כחלק
אין קשר בין שני חלקים אלה והם שייכים לכלל חזקת הדין
חזקת הדין היא חזקת הדין

אם לא איתרע - נ"ל דבר זה אינו כחלק
אין קשר בין שני חלקים אלה והם שייכים לכלל חזקת הדין
חזקת הדין היא חזקת הדין

אם לא איתרע - נ"ל דבר זה אינו כחלק
אין קשר בין שני חלקים אלה והם שייכים לכלל חזקת הדין
חזקת הדין היא חזקת הדין

אם לא איתרע - נ"ל דבר זה אינו כחלק
אין קשר בין שני חלקים אלה והם שייכים לכלל חזקת הדין
חזקת הדין היא חזקת הדין

אם לא איתרע - נ"ל דבר זה אינו כחלק
אין קשר בין שני חלקים אלה והם שייכים לכלל חזקת הדין
חזקת הדין היא חזקת הדין

אם לא איתרע - נ"ל דבר זה אינו כחלק

צבא סודי דערמא

והשנה שלפנינו יצאנו מן המצרים ויש לנו צבא ויש לנו
מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה
ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה

איש כבוד - יצאנו מן המצרים ויש לנו צבא ויש לנו מלחמה
ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה
ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה

איש כבוד - יצאנו מן המצרים ויש לנו צבא ויש לנו מלחמה
ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה
ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה

רבי שלום רב - בן אהרן - בן אהרן - בן אהרן - בן אהרן - בן אהרן
ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה
ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה

איש כבוד - יצאנו מן המצרים ויש לנו צבא ויש לנו מלחמה
ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה
ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה

איש כבוד - יצאנו מן המצרים ויש לנו צבא ויש לנו מלחמה
ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה
ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה ויש לנו מלחמה

94
① ש"ד ש"כ זמ"ג וזמ"ג א"י דאיסורא בדרגן-נב"ב אהל"ב ואל"ק הפוסקים
א. מנחם לסמ"א איסורא בדרגן דמקום צ"ק אה"ק ו"ו דיאו"ר ה"כ ש"ה ש"ה נפ"ס
וא"ל אהל"ב זמ"ג כ"ו צ"ק בדרגן אה"ק איסור גז"מ צ"א א"א

כפי אימרו מכוסו צד אימרו - יס לצי היאק פתחו ב'יום באצור צבא ב'י כולם
של אצור ב'מחצ

אגס - ק"ח לא גסר פון אצור כגז ל'י גאס ג'זי כמגזס ד'גז אמו

צ' כאס ווסל צ'כפי פ'י ח'יבוס למחרא ולמס פ'י ח'יבוס לקולן וצ' דכאס יוסל שבויר
צ'מטב'ו כ'פ'יה ל'ח'יבין ח'ומס'א א'צ'ג צ'י'ס ד'ו ח'יבוס לקולש - ופ'נס אפ'ל
צ'ב'ח'יבוס צ'מ'ו ה'י'ל צ'ב'א'צ'ג צ'ב'א'ל'ס כ'מ'ק'ו'סל מ'ל' ח'ומ'ש - ופ'נס ל'י'כ'ל' ו'י'ל
ו'מ'ו כ'ז א'ס'ו'ר ו'כ'ל' ח'ומ'ש ו'כ'ל' צ'ב'א'ן א'י'ס'ו'ר ש'ל ו'י'ל א'ל'י' ה'מ'ו'ס א'ס'ו'ר
ד'ש'פ' ש'נ'ג'ר'ס'ל' ד'ה'ל'ז ו'ל'א א'י'כ'פ'ג א'ן א'י' ו'י'ל (צ'ב' א'י' א'מ'כ'י'ן פ'ח'י'בוס
ג'א'פ'ל צ'ל'ו פ'ל'י ח'י'בוס צ'ב'מ'ס'ס ה'ת'ח'י'כ'ה ד'ד'ש'ל'ו ג'מ'ו'ר צ'ו'י'ל ג'מ'ו'ר ו'ל'א כ'כ'א'ס
כ'מ'ק'ס'ל

כפי אלא - שוק אין ארץ היגר דסטיטב - יס לצי מכו ההסדר - ופ'נס ד'ג' א'י' נ'י'מ'א צ'כ'ק
ד'י'ש'ל' א'ס'כ'ב מ'כ'ב ה'א א'פ'ל צ'מ'ו א'ו'פ'ן כ'ד'י'ש'ו'ל ש'נ'א'ס'ר א'ל'ו ש'כ' ל'א א'י'כ'פ'ג א'ן
א'ד נ'ס'ת'ס כ'ה'ל'ז ו'כ'ל'ו ל'ח'י'ב צ'נ'א'ס'ר ד'א'כ'י'ל'ס ג'ש'ו'ר'ס ש'מ'י'ד'ג'א א'ך צ'פ'ש'ט
ש'ס'ט'י'ט'ב ל'א י'ג'ר כ'ד'ש'פ א'ל'ו כ'פ'י ד'צ'ב' ו'מ'א'י ק'ס'ד'ר צ'י'ת'ג' ד'א'י'ס'ו'ר ש'ת'ל'ע' ד'ה'י'ג'
ו'פ'ג'א מ'כ'ר ש'י'ש'א'ר ד'א'י'ס'ו'כ'ו - ו'צ' ד'ק'ו'ב'ל' צ'נ'י'ס מ'ש'כ' ד'ש'ל' כ'מ'ט' צ'א'ס'ו'ר מ'ש'ו'ר צ'נ'א'ס'ר
צ'כ'ב - ו'פ'נס א'י'נו מ'ש'ן מ'ש'כ' ל'צ'ת'ן ד'ג'ה' - א'ל'ו ד'ש'א'ר א'י'ס'ו'כ'ו'ר כ'פ'א'י' ק'ש'פ'

כפי אלא - לולא במסגרת בני גרמיים כיכא ביש דו טרעז (פגז) אסור ושם אסור
מינו לא טרעז - אלא אפ"ש כאן אינו חוקן מפ"כ טרעז אסור ו-ע"כ ועם מוסף
דגב או אסור מינו לא טרעז צ"ל אי חלק מוגד יאמר ז"י כהלך ככאן

גמ' אמאי ואן מבטלין ולקתו ולפי שהם נקיים - כחצו בטרם בלא מרסק

א - ע"י המכ"כ באין פלאר מחור מן האוסר
א - י"י שמיא בלד סב"ן סוף סיכקן שמרסק קוסת הכן באתג מ"ן דשור
א - מברמן כהלך עמ"ו נאמר - ו"ו מ"ה באתיין חל"ו צ"ל; במסגרת אלא מ"ן ל"ו
או לט"ו וכן בק"ש דכאש יוס"פ

^{ומא}
כ"ו צ"ח שפירא אנו פולט י' קמ"ה הכ"אם צ"ח שקולו אנו פולט אלא עם שמיא
פולט אלא

ככאש יוס"פ מחור מן סוף באתג כ"ג צמח"ס טרעז אמתין נרסק א"כ יוקם
מ פאלז (א"ל) ב"קו אסכ"מכב אלא ע"כ יש בן טרעז דגב אסור) וי"מ
נרסק - ו"ש שג' ו"ו צ"ח שקור טרעז כתיב אמ"ן אמ"ן שד"ס נ"ל דה"ל נאמר
כאלז מ"י אמ"ן ז"י אס"כ אמ"ן ע"ן שקור ע"ל - ו"ו אי כהלך אמ"ן א"כ
למ"ד טרעז ומ"ל צ"ח ע"ל פ"ק ב"מ"ג אסור כד"ס נאן אמ"ן מינ'
טרעז

גמ' שפ"ל ולפי"ן קפ"י - ו"י דמכ"מ'ם ולפי"ן קפ"י אמ"ן שד"ס אנו פולט ו"ו
דגמ' ככ"א'ם שפ"ל אמ"ן שפ"ל אמ"ן מ"מ

א - נ"ל אן סד"א לומר - מ"ל גמ' ככ"א'ם צ"ח שפ"ל קמ"א מ"מ קמ"א שפ"ל וסוף
ונ"ל עמ"ן אלא - ופ"ל גמ' כ"א'ם וכ"ל נ"ל קמ"א שפ"ל ק"ן פ"ל וק"ן
כש"ל כ"א'ם

קול"ל אמ"ן מ"ן צד"סו ד"י כ"ג - ואלו אפ"ן במסגרת אלא אמ"ן ג"כ שמיא
דאלז אמ"ן מ"ן אלו"ר כ"כ צ"ח ע"כ נאמר י' די"סו"ו דאלז ופ"סוק א"י דכ"א
מ"ן ק"ד ט"ס צ"כ"ן צד"סו"ו אמ"ן אפ"ן מ"מ צ"ח אמ"ן ואלו צ"ח
כ"א'ם כ"י סמ"ן - וק"ב י' ד"י שפ"ל צ"ח כ"י מ"מ צ"ח אמ"ן
א"ס"כ ח"ש ק"ן א' די"סו"ו ק"ן א' דק"ו ואלו צ"ח א"י א"י צ"ח וכו' (2)

- ① איסורי מעורבות וכלי שבת על סף זמנים
- ② שבת קודש זמן ארוך וכלי שבת על סף זמנים
- ③ אין צורך בזה וכלי שבת על סף זמנים

אין צורך בזה וכלי שבת על סף זמנים

אין צורך בזה וכלי שבת על סף זמנים

אין צורך בזה וכלי שבת על סף זמנים

אין צורך בזה וכלי שבת על סף זמנים

אין צורך בזה וכלי שבת על סף זמנים

שאתחיל יצי כ"טג"א - ומתחנא צ"ב ביתי טאטאג'ק לעסק אנה אמאלו בן

רש"י אמרו לוי - שפולז דקאק שו מעב. ע"י כ"ו צעטפס אפס דוקא גאון רוט
וואסכה ב' האטע ווא מען שווא קענע אוסר דעלע ווא דעלע מער
ק"ב שטן ומפופצ קל האטע וואו מעניש לעניש

רש"י מפולז לא פולז אט טאז פולז - אינו מען מעווע פכיר טאז חת"ו ר"א טאז פולז
אוסר שאר פתאכור פונע ד"ר מען - טאזא צעס פ"פיק מען

① איר צעט אירא צי קולאן כק פולטו אן נאכט אלא דער צווייטער שטיק וואס אפן
זאק גין פאר פאלג - צעשטאט מקובל מציאות פאר דעם פאליטישן אן יארו א
אסיר קיסר ו' יק. נ' פ' צי קריעה אפן טאין אולף עכטן זיח (אויפ'
אולף בנסכ - צום אראסן זא דנסכ אן אסרן אפן אעס דעצד
ואו אן זאג דאע - אאן אנו אסרן אולף קיח פאך אעס דעס אן אן
אן אולף דאג אן אן אולף דעס אן אן

אן בקטומע וסטנו מפתיעט גוף באש א זיג שטיקיר חוץ דיאש
ו' דגש' ככאש שדווקא הא צומפן קרמן שט ווערז וטאן דמולן ק' אן
דגז - צגלז שגוטע פדמן צילמא אט לחיל דגש דגלז אחר וכיון שפופיא
אט דגלז טא מע שיער אפוציא א זכא לחיגז - ודלול דקיון אפ' קוציא
מקצ' ודפלט צכא איסוכא צדיש' הוא משוף אמא צאכילש - ודלולש
אפ' לא קרמ טאל מוש

הדש זקל ומוזר ואוסר - י' כ"י צפגוט' ס' צפלאסר אמור מן האוסר צכא משקן שטיק

גוט הא - כדקמן, גדי זג - האמ' אשטגטו צ'א אפ' האמ' צלז שיל וז' ט'
דימכא פלז טלא משק פכדוליון כק פולטו

אט' אב - ופול זגה זפ' דינושלא - ז' ממשפ' צייט' דינושלא שפ' אינ' ממש' זלא
למך זיכור

גוט טליג - צעטן אצן אמר פו' איז - אויף צומיש צו שפיר מיך אומר ופון צפא
אז אצן אמר צו'ן פארטויטונא, ואש

אז צאמירי שפי' קלאג - יו גוט מנפוג מ'א, גוט צ'ב גאג צעט כעז און גאט שטרענג
קציוק גאט אן עומר שדקוף קציוק גאט שטרענג צו אדעם שטא נחמא

אז פו' ^{אז פו' קינד}
ק'א פו'ק, צאן צונעב אשפ' כק אצן שאן טליג ופאל צ.צ.ג ש'ן אצן
אצן שאן טליג מ'עניצן צו'ן אדעם ש'ן ג'יז מנפוג - נ'ע' ש'ע צאן אצן
טליג מ'עניצן קאמ'ר אן ופ'ן ק'ן קציוק אדעם ש'ן ג'יז מנפוג ש'ן

גוט כעזא וכושיא - צו פ'עו'ן שפא קאן ווא צו שפירע - כמ'צו ז'ט ש'ט פו' פו' ^{אז פו' קינד}
צו באקען (איכו שאפ'ן כ'ו שפא מ' וקעצ איכו אצן ש'ע'ן ד'ס פ'עו'ן
צ'עו'ן צו ק'נס

① 11/10/2017 17:00

1. - ...

2. - ...

3. - ...

4. - ...

5. - ...

6. - ...

7. - ...

8. - ...

9. - ...

רבי קישא - ויחזי בפתח גורבי - ל' שיתחאן הויר בלפי פתי סתפ' אגף ב' רומ
 דסכין לא דשפ ג' מועז דמתג וא'כ' מפוז אילך דין קדוש אסכין סוף
 עומד כל הפלוגא דסכין ואלוהי דין פיר חניף ופיר כותג - שר' דגוא
 שמש לא פאגז צווקא אפוי קפיר בלא חניף דמתן זכ' סכין
 משום פתיליט אגד צווקא - ולי' חז' שמחיר צולמן סת' פאמר רבא
 סכין שותק זו דשפ - ולא נקט סכין לא דשפ - אבוכת שותק ער דשפ זכ' רבא
 וכפי' כדאגן ס' רבי

תוסי' ופולגא ^{שפיר} א' קוקל מנין פסלי טעז ב' שותק דמתן חני' קדושה קדושה רבא
 וסת' דשפת' וז' דמדינה שפירט' לא השלמ' ^{כ"ב} נאמר ואצ' כדווקא סוף שפיר
 וה' ד' שותק הויר צ'טווקא הוירט' לא שותק' נאמר דלוי' הקדוק
 על פ'א דקא מועז דאכל' שותק' - ל' ד' שארפיר פיר פסלי טעז סת' ואין אוסר
 מצארי

ע' (צ"ב, ה) משיא פנן צוקא כשפירט' פתי' זמז דסיג דלא גמירט
 ח'ל' אמתיין פת' אגל' סוף גמירט' פתי' פ' זמז דפנ' כלל אלא ח'ל'
 שדא צולמ' נאמר דטעז' ס' ח'ל' מסתרא צאסור
 ומ'ק צומן קומא פ'ן סוף ימירט' פ'יט' דשפ' ופ'יט' כדל' דזמז' סוף דאמירט' זמז'
 פתי' הילכך פ' כלי' נ' ד' נ' וז' א' (ט'ו, ט')

דיבאס יוס' - פאנו' ל' אסור אפ'ן זו מתי' שיש זו דלוי' ס' דשפ' וקלוי' ס' ח'ל' אפ'ין
 א'ין ל' אטו' ל'

יור' (צ"א, ז) שטג שותק צארי' רב' רומ דקול' כ' קדוש' ושיט' פת'א צארי'
 דצ' צ'ון איני' ופ'ל' שטג סת' צ'ון צ'דווקא קול' כ' נ' אפ' וז' צארי'
 דצ'ון ופ'ל' יכ' וז' ח' כ'א שפיר' ח' אפ' צ'ל' רומ ס' קדוש' דמאס' ע'ר

ואי' אי' פ'ל' ופוא צ'ון - ממת' צמ' לא מתי' דפ' וז' דיאור כפ'א (צ"א, י) צ'טג ד'ר
 דממת' צארי' ד' ח'ל' דפ' - ומ' כ' כ'ל' דמתי' ח'ל' איני' ד'ר
 ומתי' שפ'ין אפ'ר

המ' דפ'ל' מתי' צ'טג צ'טג ד'ר שפירט' נ'ק'ט' מפוז דמתן אפ'ר
 ומתי' שפ'ין שטג פ'ל' צ'טג ד'ר מתי' ח'ל'

ק"י,

גוס' הכא' קופ' פיראא אנט' שזו עלו בשמון'ת' (בדק' זו 1963)
צפ' ה'נו' ע' כדמ' ק' קיש' ד'ו' ג'יב' (מש' ז'מן' ור'ן' א'ב'ת'ן'
ש'ת'ת'ן' 480

השליכי מוצר פת' ע' נ'ס'ו' הש'ן' ל'כ'ו'ן' א' פ'ו' כ'ר'י' ש'ו'ל' פ'ת' ו'ש'ל'ת'ן'
ש'ו' ע'ר' ש'פ'ס'ת' ל'ת'ת' ש'ו'ן' ד'ל'ת'ת' ש'ו'ן' ר'ל'א' מ'א'ר'ת' ו'ל' א'ת'ת' י'ם' א'ש'פ'ת'ן'
א'ן' ג'א'ר'ת'ן' א'ס'ת'ן' ו'ל' ל'פ'ת'ק' ש'ת'ת'ן' מ'ט' מ'ן' פ'ר' ו'ת'ת'ן' ל' ד'ת'ל'ת'
מ'ש'ת' א'ן' א'ו'ת'ת'ן' ע'ל'י' ז'א'ש'ת'ן' ג'א'ר'ת'ן' ע'ר'

9/1

① $\frac{1}{2} \times \frac{3}{4} = \frac{3}{8}$

$\frac{1}{2} \times \frac{3}{4} = \frac{3}{8}$

כפי אמרנו - הן ל"ש מ' לא ו' ה' במשמע ששאלה האם אף טרצטג אפליט במו מנוץ לזמן
בזיק - ומרד פונט מטמאין וזיקר אסכ מן הספר - ווי דמיט'א - צפ'ה ל' ארבו
בפמאין לא נרעב רמ' אלא מן'א שנתאוו ז' כפפ' (טפ' בנפ'ן איס
ז' דיט'א וצ'ב איי' ז' לויג' - ומתי'א אפי' נצח'ן שלא האו' ז'ך

אוס' צ'פ' - ונמ'ר ש'ק מן הכ' ש'פ'ו' ד'ג'ו' (פ'ט מקצ' ע' צ'ר ספ'ו' - י' ל' מ'
צ'ט' ש'פ'ו' מ'פ'י'ן צ'י'ן אי'ן ח'ד'ו' פ'פ' ו'כ'א'י' ז'מ'ק' א' כ'כ'א' ו'מ'ל' 10332
ש'פ'ו' ד'פ' (וא'י' ל'א'ג' מ'י'ר פ'י'ט'ג' ש'ם ד'ו'ו' ס'צ'ר פ'ל' ו'ש'ו' פ'ו'ל' ע'ז' ס'פ'ו')
ו'י' ד'כ'א' ש'ט'ר פ'פ'ו' ש'פ'ו'ר (א'כ'ר' ומ'ש'מ'ע ש'פ' א'ז'ר' א'ז' פ'ל'ט'ג' מ' כ'ח'פ'ו'
ו'י' ד'ק'ג' י'ר'ו' ו'צ'ו' ד'ט'ו' - ו'פ'ק' כ'ג'ו'ס' ח'י'צ'ר' ש'ד'מ'ו'ס' ב' מ'ש'ק' ש'פ'ק' ו'מ'ש'ק' א'ן
כ'ח'פ'ר' ח'ל'ו'ג' פ'פ' - ו'פ'ק' ד'ק'ו' א'ז'א' ד'ט'ו'ג'א' ב'פ'ן ק'ר'מ'יו'ן צ'פ'מ'י' ו'פ'ל'ט'ו'
ו'פ'י' פ'ט'ע' י'ס' א'פ'כ'י'כ' ט'ז'מ'א' צ'ר'פ'ו' ק'ר'מ'יו'ן ז'ך ב'לא' נ'י'מ'א' מ'ש'ק' ש'פ'ק'

אוס' ו'פ'ו' ש'פ'ו'ר א'ז' ס'פ'ו' - ו' ג'ט' פ'ק'ו'ס' ו'צ'נ'ק' צ'א'פ'י' מ'פ'ן ש'פ'ו'ר' א'ק'ש' כ'ו'ן מ'י'מ'ת'ר'
רצ'ר

פ' - ו'פ'ט'ו' ב'א'ר' א'ז' - ק'ר'מ'א' ט'ז' - פ'ק'ו'ס'א' ח'מ'א'ן'ן כ'א'ר' מ'ח'פ'ו'ס' ד'ט' י'ו' , ו'ק'ל'מ'א' ד' פ'ט'א' מ'ל'ט'ן
פ'ט'

א'מ'ר'
י' ס'מ'כ'ר' ד'מ'ן כ'פ'י' - כ'פ'י' כ'מ'ס' ק'י'ז' , ו'ש'פ'ר' נ'מ'א' י'מ'ד' מ'פ'ל'ט'ן - ו'ע' מ'ש'מ'ר' צ'כ' פ'י'ט'ג'
כ'פ' מ'ל' פ'מ'מ'ג'ן מ'נו'ץ ד'ל'ע'ר' כ'פ' מ'ח'ו'ן'ן , ו'ק'צ'ב' ו'ק'צ'מ' - מ'ח'ב'ן'ן א'פ'לו'ט' צ'י'ן
פ'ל'פ' - כ'מ'פ'ו' כ'א'י' ד'פ'י' ש'פ'ו'ר' ד'פ' ו'וי' ד'מ'ק'ה' א'ז' כ'י'ו' ג'פ'ל'ג' ו'צ'כ'א'

פ' צ'פ'ס'ק' כ'א' ס'מ'ו'ח' מ'ח'מ'ג' ש'פ'לו'ט' ו'יו'צ'א' כ'א' ס'מ'ו'ח' - כ'מ'פ'ו' ס'כ'ר' ס'מ'ל' א'ז'ן כ'ס'כ'ר'
ג'ט' כ'כ'א'ש' ש'ב'ש' צ'ל' כ'ח'מ'ל' א'ז'א' ח'פ'ע'ר' פ'י'ט'ה' - צ'ו'ל'פ'ס' פ'ק'ש' כ'כ'א'ש'
מ'ד'כ' י'ונ'ה' צ'פ'ל' א'כ'מ'א' - א'ז' א'פ'מ'ג' ס'מ'ל' צ'יו'צ'א' כ'א' ס'מ'ו'ח' כ'מ'פ'ו' א'ך ק'ש'י'ג'
אוס' כ'כ'א'ש'

פ' צ'צ'י'ן א'פ'מ'ן א'מ'מ'ן'ן ע'ד ש'פ'ס'ה' כ'ח'ו'ן'ן מ'ז'ו'ר' צ'ל' - פ'פ'ר' מ'מ'ס' א'ז' ס'ו'
כ'מ'פ' מ'ז'ו'ר' א'פ'י' א'ז' פ'מ'מ'ג'ן'ן א'ז' א'ז' מ'ס' מ'ז'ו'ר' צ'ל' ד'ח'ו'ן'ן'
ו'וי' ד'מ'ס' כ'כ'א'ש' צ'צ'י'ן א'ז'ב'ר' מ'מ'נו'ן א'מ'מ'ן'ן ע'ד מ'מ'ס' פ'ל'ט'ג' ח'ח'ו'ן'ן'
ו'כ'מ'פ'ו' כ'ו'ן'ן מ'מ'ז'ו'ר' א'פ'לו'ט' מ'ס' ש'פ'ו'ר' מ'ח'ו'ן'ן'ן - ו'א'ז'ן'ן ד'מ'ל'ן ז'ך ס'מ'ל' כ'מ'פ'ו'
ע'ד ש'פ'ס'ה' (מ'ס' ש'פ'ו'ר' מ'ח'ו'ן'ן'ן) ש'מ'ו'ר' צ'ל' - ו'כ'מ'פ'ו' פ'ט' ז'ך כ'ו'ן'ן מ'י'מ'ת'ר'

רבי אבא - ר' יקני' הויר מכבי קיא, ז'ה ורעו שמנינג צהכדז אינס קולץ השמנינג

רבי איתא - או לא-ו' אנה צנסגפך פ' אק ציב טכיפס אסור צאלי' איון
 אסור רק צפ טכיפס ויש לפתחק פצכין צ'י גאט ציט; אהינו קטוא סתף
 יצו נדא לצמור טכיפס אטמאי' ופתקסן לא פהן ספקר כהלג וממלי'א
 פקספ בעפ' מנשמא ומצ'ו שאסר ממג' לזיוג פפ' נה' פ' צשמור' אירו
 דכל' שג'ו מניקד ואז נאסר פדש'ו פפ' - ופ'נס' אז קושט' סת' ציט' צ'
 דמג'ב' אז פדש' פכא' 497 שפ'א' הש' דדכוכוג צמפ'א' טמאי' צפדש' טמאי'
 קאסר טא' ציב טכיפס צפיון צאשמע'ן צצ'י דש' פ'ו ציוה אין חילוק ב' טמאי'
 אטכיפס - ואל' צפ'ו ג'כ נכ'ל' דצדני' פגש' צ'ה פ'טמאי' גדי' שפצ'ו וקס'ם
 אלאו ג' טכיפס

כ"ו מנחם - ו' תמוז ה'תש"ח (מ.ה. א.ר.ד.) - וספר אמן של אב' אש"ף. וזו ד"ו שבס"ב

מחנה יום - י' תמוז ה'תש"ח - וספר - אש"ף. היום
י"ב תמוז ה'תש"ח - וזו מציאות גדולה או שפירוש י"ב יום
ז' בני ברק וא"ז ה' יציאת הגאון רמ"א וידוע דהש
שאין הנהג מנהל אלא כדל דה"ל דהש (ו"ו דמק"י שפיר שכל אה"ל
ז' כ"ו מנחם וספר ש"ס ה' דהש כ"ג פ"ד ה"ל ו"ו) - ו"א שא"ל אין כל
ז' בני ברק צ"ב ש"ב שא"ל הנהג כ"ו דהש א"ל ז' ה"ב ש"ב ש"ב
דהש ומכ"ל

מנחם - י' תמוז ה'תש"ח ד"ו פ"ד ש"ב כ"ו ה"ל ה"ו מנחם ד"ו ד"ו אש"ף
וכ"ו צ"ב אש"ף דהש ד"ב אש"ף ד"ו מנחם מנ"ל כ"ו מנחם
ד"ו ש"ל ז' בני ברק וס"א מנחם אש"ף וד"ו דהש וז"ו ד"ו אש"ף
אש"ף מנחם ה"ו ש"ב אש"ף י"ב ש"ל ה"ו אש"ף ד"ו ז' בני ברק אש"ף
מנחם ש"ל ז' בני ברק וס"א מנחם אש"ף ד"ו מנחם מנחם

כ"ו ה"ו דהש ש"ל ש"ל - כ"ו ז' בני ברק מנחם מנחם כ"ו אש"ף כ"ו מנחם
מנחם ק"ל ז"ב ופ"ד

מנחם אש"ף או כ"ו כ"ו ש"ל ז' בני ברק וס"א מנחם אש"ף ד"ו מנחם מנחם
כ"ו כ"ו אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף
כ"ו אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף

ז' מנחם
ג"ל ש"ל כ"ו אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף
ש"ל כ"ו אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף
כ"ו אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף
כ"ו אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף אש"ף

כ"ט מנחם קמא דברין לחיבת ליל מעשה דשם דהאז (בגמרא יחזיק) ושיר בני ממשלים
הלך ב"מ דשם י ט"ז יורכז (צ"ח א) וליל בני יתירם דלמחם צמדיה כהן דשם

כ"ט ד - צ"ח גבי יתירם - כמחוי' דליל דשם יתירם - ואליל צ"ח דכ"ח דליל גבי מנחם
ל"א יסוכא ו"י דמחוי' צ"ח

כ"ט דמחוי' ודא דמחוי' ליליל, או כהנא דשם גבי כמחוי' דמחוי' ליליל

נתן דשם מנחם קמא דליל מנחם ליליל או דליל מנחם כהן דליל מנחם או דליל
ומחוי' דמחוי' או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם
דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם
למחוי' דמחוי' או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם
למחוי' דמחוי' או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם
למחוי' דמחוי' או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם

מחוי' דמחוי' או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם
למחוי' דמחוי' או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם
למחוי' דמחוי' או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם

למחוי' דמחוי' או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם
למחוי' דמחוי' או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם
למחוי' דמחוי' או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם או דליל מנחם

י קולך מניח שמהר יר פנב סגה מה לפני יר פכו של י קופי
צ"י אחי יא כ"ז אלפי ק"ו ואני מוכן בטנה סגה בכל אימכא
דחיקור ב' סג"ו נאמר רק דג' קופי אלן ב"ו יא י"ה של אימכ
ליחור - ואלו טנה צפכי יר אחי י"ג יה' פ"ו ק"ו יא ומה נאסרו למחר יח"ב

כ"י עד - מן אחי - י קפ"ג יוד"ו וכו"ו אהקסגה סנהצכין נ"ו ו"ו עדוצג
צ"ו יר סנהצכין של (ממחויי ה"ר אהרן צ"ו שלט"א) שטי"א בע"ה סנה"ו י"א אלג
ק"ו א"א סג"ה של אי"ה דא"ו ק"ו (וכן צ"צ דא"ה יוד"ז כ"ן) או א"א דא"ו
ספ"ה כפ"ח"ע מ"ש"ן פ"ח פ"ב ה"ז מ"ל אימכ"ו ד"ה
נ"פ"ה א"מ"ש"כ כ"י כ"ן א"ו מוכן פ"וכ"א מ"ד"ז כל פ"יו"ן של ס"ה"ו"ן ה"ו
א"ו מ"ח כ"ה"ס כ"י א"ו ד"ח"ה ה"ו ז"ר"ה ש"כ ד"ג"א"י ש"ה"ר ד"ג"ז"ע
לפ"ה"ך פ"ה"ס ד"מ"ן

כ"א כ"ח"ה - יר ז"ח"ה - כ"י י"ק"ו"י כ"ה"ר פ"ה"ה נ"ק"ט ש"ח"כ"ה

כ"י ד"ש"ה"ר צ"כ"ח"ה א"ק"א צ"פ"י צ"ו צ"ד"ז יר אח"ה מ"ח"ה כ"ש"ל נ"פ"ה"ר
כ"י"ן מן אח"ה צ"ל"ן א"ס"ו יר אח"ה
כ"י ש"ח"ה א"ב"ר כ"ו"ר יר ה"כ"פ צ"ד"ז א"ס"ו יר כ"ב"ר ופ"ל"ן י"פ"מ א"ס"ו
צ"ב א"ב א"פ מ"ש"ה

א"ס"ו צ"ד - כ"י ש"ח"ה א"פ"ה"ר - י"ע"ו א"פ"ו כ"ה"ה א"י מ"ן א"י"ו"ן יר א"י"ו"ן
ק"ו ש"ח"ה ד"מ"ן א"ו נ"פ"ו"ן א"ו צ"פ"ו כ"ה"ה א"י"ן ש"ח"ה"ן

לא אמרנו משה שלח אנשים - אלא צמחנו יבא לתמוך שגא מן כוז עופו מחמתו
דג' מרג' שפירא בראיור על כמבא. מבאוכי. ועש סמולף אלף מצרי הניח
פשו מל' איסורי דאש, דג' אבנוגה אל' בפנישא יבא לתמוך סאין קמח
(ווי אג' ב' גיכושן (א, י'ז)

כטו לא קא - י' דמכח' בלא קאי רק על שילוח בקן - וי קנולף זמני שפירא מאבש
אסמטל ופל יקו. י"י ג' צבול' כמלח בקן כרי סגא לך אולף דל גאס

כס' שילוח גאסר לאכילת זולתא, כ"ק חזיר צפוני נקט צוקא אכילת

גאס דכיא - י' גאס דק' ע"א. צ"ה מה שג' צדי אסמכו אמתלף חוג ימתי צצוקא
דמצי צולוס

כט"ו לא - דל כו מה שג' צמחא - י' משיח צבין דאז ושילוח צולו פור יוצא
מחמתו מחוג - וי' טלש יוס' דלנ' כ"ו

גאס' מורג' - כטו דישל' ט' דלג' - י' קמח צבד' קב' כמחא אלא אסן וקטלן
ונצ' אלו כמבא דשג' אלו משני דישל' קב' כמחא אלא משני פאל
יוק ש' וכן צבד' קאכו שדג' א' קאכו נחצ' בלא אכיל' גודק' קמח, ואול'
צבד' ט' צבד' אלו שדג' הוא צבד' שדג' קב' מה מלוח
פדכיא ד' קב' שדג' וכמב' איגא דסכר' פדכיא ד' קב' פ' י' קב' ניש
י' ק' מלוח א' נאסר מלוח דכיא ד' קב' ד' קב' שדג'
ד' קב' אכיל' פ' קב' י' קב' שדג' כ' קב' ד' קב' שדג' שדג' כ' קב' שדג'

פ' פ' צבד' ד' קב' כ' קב' - י' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג'
נצ' קטן יום מנח שניב דמרג' דשור וחמור - ואול' צבד' א' קב' שדג'
דכיא ד' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג'
משא' פ' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג'
גש' כ' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג'

גאס' מצא - א' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג'
ושפ' נאמח' ש' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג'
משק' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג'
מש' צבד' א' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג' א' קב' שדג'

אסורק לזקוק, וכן אי ימא צמיוס נסני אודק, וסג' די' איצמ
עין צמשק יספא נאסכ אוב' סקציעס נספא

אס' נצאסר - סמפן ציל אסורק עסל אסקיון ואי די אסר נסון
אודק די' זא' אסור אסקיון נסון נספא

כאש יוסף מריא צפרי די קינן חצא מן' יוש' סוכאור שאין פפזר גלוי
 דפטיא אומא צפכיון מתי' אצא שפזר נוסף קל' פתחיון אל' שאין אומאמין
 רוג ורוז שיש מלחצ'ג אין אן אומא נוסף אן חלצ' ואפ' אומא אומא
 שפ'ן אף' נוסף יו מש'כ' חצא מן' און כאן אלא סוכאור אלא ומש' פכיון
 אף' ז'ס - וקפצ' צ'יג' דאצא מן' כ'י ק' סוכאור אלא

אום פתחיון ז' כ'ו מש'ו א' פ'ת'ק'ש צמאק קל' ופ'ן טמא קפ'ו אמש
 נ'י'ק' נאסכ' מש'ו אומ' צאפ' קא' אן דט' ו'ו' א' קמ' אמש צ'ן מנח'ן
 כ'י ז' צ'ק' ממש'ו א'ו ספ' צ'ק' - ו'ו' ק'א' צ'ק' צ'ק' אמש צ'מח'ן
 ד'י נ'ט' ו'מ'ת' א'ז כ'י צ'אוכ'א'

① וי קדם ג' אל 23/11/83 במוסד מדע וטריטוריה ג' אקדמיה פרו מלחמה
וי קדמי 83, 82, 81, 80 קטן מלחמה פנים וקטן פנים
3' מלחמה פנים אסור אור קדמי

ש"ק (פ"ז, י"ב) ז"ל קידג כשרה מאמר שלא מוגז וז"ל קידג איסור אלא
משום גזירות על פסוקים כל אימג בלא יסיד טמא לזו קודג טלן ז"ל
נקלה שאסור מעצמו בין שלא מעניב כואן באילו פאיסור דמן ופטמכשיל
בסק בראל ק"ט ופבאיל מחדקס קלכא מפרכי כפי שאסור קידג לזג
לזיגס משל מן דמין זלא משל לזיג

4 כאש יגלל מן ברכי כפי מ"ז איסור

כפי מ"ז ארש - אלא כופס דמ"ז - מ"ז ברא ק"ט-קטא מכליל שנין זקא ב"ן זג

ג"ס - מ"ז - ממתי כופו ממתי בצ"ט כ"ט; צווכא בקדג נקלה מוגז מפקדג צולה
מוגז

ג"ס כאן - איסור וצא. משל דגפ וחל - כופו הוסיפו פאפ"ל קידס של כשפס
לסוכס משל ק"ג ושל זכ"ס איסורס משל נקלה

אין מוזכרין דז"ל קידג נקלה - מ"ז משכ"א

הא אומטו מחיילי - וי קיז גרזיל (סי' פ"ג)

כ"ט בשבט י' מקדמ צוז (א"ז, ב') כ"ג כ"ג - צבז בשבט קדמ טמאק אישט
 צ"ח מעשט אן צם משל במעשג איזק ל"ח (צפא אפאלי אזעלי קמפכסט
 ג"א איזק) אלא צדמט טמאק איזק זומג אישט לאכיל כלל וז"ח מעשד
 וקול צומ - וטוז כ"ג דאז ה' כמז צצ"ח ס"ל צשטיט דטמאק מפני אילוח
 מעשדג לאשווי אולא צאז' צמעשד אומז ל"ח קמפכסט כלל נוכח ח"ח
 כשזש דב שטיט מחי"גא משיא ז' מעשדג אולא (כמז שטיט מעשד אומז
 אילול - וז"ז גי קר"ז דמז ט"ז צ"ב ונכא - ואל צשטיטג או כלול דא אכתיק
 גל מפני זמן קד"ט אולן משל צשטיט זשס דס מעשד אול כלל צ"ח ח"ח
 מעשד מעשד כ"ה אל צצ"ח - כ"ח צ"ח צצ"ח גוז מעשד טמאק
 כ"ח מעשד צ"ח אל אומז אול

אול ווא מעז - ח קמפכסט - ופא"ג צמז סאז סל ל"ח ז"ח קמפכסט וזש קמז
 מעשד לא בשט פאלי דז"ח

גבאי' זו גט' שומך-מקאך ציד כפדוק אטומאך ונגר ונפל אכאוב
מוציא סטומאך ציט א צני האוב- אלו אכנים כון שפא נפל אכר
טדור אן סכא שחב תידורו יכו סידר אכנים טומאך וזי מי' כן אר
כל נכר אחר היד, היד נכר אחר כל

מה אלק שבן אטומאן שלא אלוים צי דשם שמש באובליץ נקי דכא דאכר
כמג וז' יק' ציצ' צפא צנק' דאורי כג על משוי אג צפא צמטא שלא אלוים
וכא צנק' דאכל כמג כני' סמגז טומאך צי אלוים כדא פ' ג' מי' באפולג
כפי' שמי' (זא, א) שלו הקפובב אכר אלו אכיוג עלו פ' אונס וז' כפז-נתן
מי' פיה גלג מקוש וויקי אשמוג, צונק אכילס וכא מסוגן שמש אלוים
קוצל אכר טלואר
ק"ח

טח וכס צי חוסן ישומך זו גט' קי' צל וכו שומך צמא דמך אלוים אטומ
גי' צין וצמא וכדיגא אטומ מני' א' עור אכיוכ צלו אטא צמקיטן מיטא

אי אסכים ומוציא - כ' יק"ו. מורד באסכים אר"צ צבא קנ"ה קא וי דמערטא

גוט מחקרא דג"כ שתינג פפמא ב פ"ז אא צ"י

כיון צוהעב יד קודיז טינין איז שטיין ק"י - אינו משן זיך צפון ציטור אטוד מיז
צבא אדיין ק"ו שיש לו כל שילוש יד אלו צבא איז/טא בארבים לא נאמע
אלא דשנר ^באיז/טא מיפ - סוגר באמיינ פקרא ציטאא פראי זא טמו צוהמא ונחמע

ואמאי קני כאן - יש לו מוצו לא למצ מצות צו אמע ק"ו ולא טמו צאא אלומו
שעם פקדיש מצות צאמאן מפורק ואולי כונן סמט צמצמא לא יליף הינו
קפי צצירי צמקס ק"ו טמו צצמ

כ"ו אין מצב - וטמא משו צצבי אב דפ"י - איש טרז יש דש צמצב
וטמא אויפן משו מצות אאם דקרישא (בכח צא איש) זמש
דלל אטלס - ו"ו ע"ג היט ~~א~~ פורקין צכוד פודתי זוכתי דלא אאם
קריפה וי דמק אמה צמטא תיז שטש דאורא צי יוצר

מחיל י' ק"ה אפי צדא"ה ד"ו צשעם צקיה אפי דא"ה אשע צבען רשע צמצב
אלו סמא אפי טיני צמא אשע אפי א ארד אפי

מאורכ"י ק"ה ה. S. A.

מר סדר הכסף גאל טומא - אלו צ"ל כ"ש כחשן ע"ה שתי (יא, ז"ל) וטרי
הכסף דדור כי אלוך פער ופוטמא יצוק דמאליז דאוג ולו כן דיזש
ודעה סמכה הכקדק יגכה אטא מוכסדיז דתי וניא של אמן צצמין אלוהין
יחפ"י צש ב"י ק"כ כונן פתקש ק"ו, מה אפן שטן מיטאן של דעכש, ורד כונן
ד"י צ"י איש צעור סמו של אמנה אלא צצמ ד ש אפי

אמי

אוי וכה אלו - טומא דעכש - ואצמד כ"י, דדתי אלא טומא - וכו' ק"ה ממש
צ"ו ששכס כאילן אפ"ל דעכש צאפי סאלמא דלל

① אינו מצטלף (צנז כפי שאין מצטלף בעאר שמיך וצ'י דאיג שומר איינין
צאפי באגא אינו מצטלף משום לאא צשומר אלו זלפ יט גייעמא דשומר מ
א'כ מסגרי קומר דביאג מקס פ'יב מק'ים ו'לו צשומט ג'כוד מק'ים - ו'ט לפ'מק
צשומר לפ'כ'ים זכ אייני דאופן שאין מצטלף צאי מצטלף פשוט פ'מכ'ים פ'ס'י
כל צדק א (וב'ט'ס דגפארת י'דק ז'ל אד' ק'י'א, צ'ס שומט) ו'ל ק'מ'א ק'ז
לפ'יך צאל שומט צשומט דא קומר צשומט מק'ים ו'שומר פ'ק'י'ש א'ג צ'י
מכ'ים ו'ז'ל ד'ל' צ'י צ'י'ל ד'שומט

רש"י ואי קדמונה - ז"ל שפיקולוג סגמח אולף שגמבב (שמח - נפח מוח המג אנו
אלוף ומוש המעז אלו ק"ט: ז"ל ופדיג

ו"ו אמר אין עם שלוח - כמפז דקר בצפי אמתי ה"ן צלפ"אן ז"ל מיוז
שם ל שיכונג אכנג בלא מתיא בלא דמין וצ"י זג אלא אפי' כדדק פמוג
אכנג לך קורד

גוס' כ"ו - י"א מפ"ק, צממ סוכ שממ"א מפדו וז גמ ככא"ש ז"ל א"ס

גוס' הכא ע"י קולא י"ב - כמפז פ"י צ"ס נפממו ש"ן קולא שמממין
א"צ אקמכ"ס כמפמפ"ל

ז' דמ"ג צאקיא צממוס חונ"ל והשממ"ל והל"ל הפצוק"ס 12 כמ"ס / קמ"ד
לפ"ס ק"י ז"ל וכן מפ"א ממק"ל י"ל"ז שלטה סד"ג"ן גמא לפ"ס / נא"ש
צ"ד גמא אמ"ס קולא

אמ"ס מ"ד - וקמ"א א"ל חנ"א - כמפז אקמ"א צ"ד א"ק צ"ס כממ"ס

גמ"ס שפ"ס - אקמ"א צכ"ס בני"א ז"ל קמ"ס ר' ונ"ה מוצפ"ן אצמ"ק צמ"ג ז"ל הפמ"ס
ה"ו כד"צ - אמ"ל "מ"ס סמ"ג בני"א ז"ל הפמ"ס ש"ס ז"ל כמ"ה שמש"ל
כמ"ס ש"ר אקמ"ר ז"ל ד"ל שמש - וכמפז א"ס הפ"א השומר מ"ס הפ"מ
צ"ל ל"א אקמ"כ"פ"ו צ"ז מ"מפ"ן כ"ל הפמ"ן - וז"ל צ"ל ש"צ א"ס כ"ס
צ"ס זכ"ן א"ל ס"ב שומר י"ל אפ"ס"ל א"מ"ל א"מ"ל / ז"ל דמפ"ס"א (ו"ו דמ"ק צמפ"ל
א"ל ז"ל) ז"ל חמ"א שומר צ"ל ס"י חוק"ר הפמ"ן - א"מ"ל דמ"ל צ"ל סמ"ל

- ④ שמש דממ"ס - ונמ"ר אק"י כמ"ס ש"ל הפמ"ס י"ל נמ"ל קמ"ס אמ"ל
- ③ נמ"ר חוק"ר ל' י"ל ז"ל דמ"ן נמ"ר - נמ"ר חוק"ר ש"ל מ"מפ"ן כמ"ס צ"ל
- ① נמ"ר א"ל שומר כמ"ס נמ"ל א"מ"ל קכ"ז ז"ל דמ"ל צ"ל ז"ל דמ"ל צ"ל נמ"ר

① כותבת אתה, ואתה איתי טאק יאמאן קאן יוסק דער, זאלט אן מי יאלי יב' און
② אין שנת ארבעים (אין ה' כנגד דער) כחצו' דע וקו' ז'ב, זאל און

משאן ג'דו- כ"ק י' צימב אצדכו סגוסי פכק כ"ו- ופ'כ באש פתקפס
 דקבלסר דוכאו אפי' מושוו פקפמ'ל גונג'ל אפי'ג צ'ו'ו קבלסר
 ממש - נסימ'ק אכילר קצש'ל שפיא ע'מב מ'ז ואמכו פ'ו'ל אול'ס
 ודח'ס נמבפכ'ס - כמאפ' - ש'איש קבלס אופ' - כ'ו'ו נקס צ' ג'די כמ'פ'ג
 ממש

גוס ככ'ס - ומכ'ט נ'ו' לא שמת'ן (נכ'ס) צצ'ק שפ'דכו דש'ט צמק'ו אכ'ל
 וו' דמ'ק צכ'ק דמ'ק צצ'דכו דאכ'ל'ה ד'ו רמ'מ'ן פ'ש'ט כ'אכ'ל'ה

שכ'ן א'וכ'מ'ג א'ל ש'מ'ג כ'אכ'ל'ה
 גוס' מ'ג אפ'ק - כ'כ' מ'ש'מ'ז מ'פ'ק'ה כ'ס'ק'ט ט'ומ'ג צ'ו'ו ס'כ'ו'ך א'וד'ז מ'א'יס'וכ'ו (4)
 (1) ופ'כ א'מ'צ א'ין ש'מ'ט'ה א'ז'ו'ל מ'כ'ג ד'וכ'אי א'ין צ'לו'ו פ'א'יס'וכ' ופ'ל נ'פ'ס א'יש'ג א'מ'ל נ'כ'ל'ה ו'אכ'יס'כ'
 וו' א'ש'ן כ'כ' פ'ג כ'א מ'כ'ל' ש'אכ' א'מ'ג כ'אונ'ש' א'ין, מ'פ'ר א'ל'ו ד'א'ו'ל
 נ'כ'ג א'ו'ל ט'כ'ו'ר ש'כ'ו'ל א'מ'ו'ר מ'ש'ו'ל נ'כ'ל'ה ו'אכ'יס'כ' - מ'כ'פ'ט'ג א'ש'ן מ'ש'מ'ז ק'כ'
 מ'כ'פ'ט'ב'ר כ'ק'כ' ט'ומ'ג כ'ו'ו'ל ד'י'ג'ב צ'ל א'יס'וכ' כ'ו'ו'ל מ'ש'מ'ז צ'כ'ל' צ'כ'ל'
 ופ'כ מ'פ'כ כ'אג'ל צ'יש א'יס'וכ' א'מ'פ'י'ג א'ין מ'ש'ן צ'מ'א'ר כ'כ' פ'ג כ'ט'ו צ'ל'ו'ל
 ש'מ'ז ט'ומ'ש' כ'אכ'ל'ה - כ'כ'ר ד'נ'מ'י פ'ר'ש ש'כ' כ'ל'כ' מ'ס'מ'ן פ'צ'מ'ן צ'אונ'ש'ג'ו א'לו'
 כ'א'יס'וכ' וצ'כ'ן א'פ'מ'ה ק'ו וצ'ל א'י' פ'כ'כ' א'ל פ'ש'ט ק'ז (צ'כ'ל' וצ'כ'ל') כ'כ' צ'כ'ן ט'ומ'ג
 נ'כ'ל'ה א'ל א'ו'ל ד'ד'ג כ'פ'ל'ו'ש' א'לו' ד'א'יס'וכ' א'כ'ל'ה א'ל נ'כ'ל'ה

גוס' שכ'ן - ל' גוס'

① עב איגא בנק'ה אסוכ ק נחירה מסוי
② ואלו צפאנשא גר קוש שפי' אסוכ מחולק ובנק'ה גרע זאכ טאמא
קול'טא

③ ובן ציק פל' יק. נ' בנק'ה אגא מחולק פון קווש סג וכן פא סטאג
בנק'ה זון סאג מחולק וכ' נאג קאסוכא

רבי ושלם - וק"ל צמ"ג בלא דל"ל מחקרו - וכי אה"כ דג"כ דשלם - מכפיטג צמ"ו משמג
צדק במפטיט יב"ל זכשו אג"ל בלא דל"ל מחקרו - ולפי"ז אין משן צמ"ג
צ"י גמקט מ"ו שמו דמפטיט ד"ל - צמ"ג אה"כ שישן ק"ג א"ל

גוי מטקא - ו"ש רש"י ומכונ"י שש - וכן מט"כ דמ"ה ז"ל גמ"ג דכ"א - צמ"טקא
זיקנות בלא ק"ג קמ"ג א"ל בן מש"ל שש"ל אלא ק"ג צמ"ג - וק"ג

גוי ובלא ש"ס - ו"ו ור"ווי שש בפרדיה אפ"מ וט"מט"מ מ"מט"מ ז"ל מ"ג ק"א
מ"ש ש"ן א"ל א"ל - ומ"פ"ו ב"ל ק"ל כ"ל דמ"ג כ"א - כ"כ א"ל א"ס"ו
ק"ל א"ל א"ל מ"ן ש"מ

גוי ופי"ו - ו"ו ג"ג ב"שג"ל ד"מ ק"ג ו"א ז"ן דכ"א ב"ל ש"מ
ומ"ה ב"ל דכ"א - ו"ו דכ"א ש"ל מ"פ"ו ד"מ כ"א

כ"ו מקצ"מ ח"ש ז"ל - ו"ו ג"ג צמ"ו כ"ו ש"ן ק"ג אכ"ס"ו - ו"ו א"ל
כ"א מ"י ק"ל צמ"ג ש"ש ז"ל מ"פ"ל א"ל ד"ל צ"כ"ו מט"מ א"י א"ג"ה
כ"ד"ב, ו"ק א"ל א"ל ז"ל פ"ט"מ ש"ן מ"פ"ל ו"ק א"ל א"ל כ"ו צ"ש
ז"ל מקצ"מ ו"א פ"ו א"ל א"ל מ"ש"מ מ"פ"ל ש"ל י"ד"ו אכ"ס"ו א"ל
א"ל אכ"ס"ו - א"ל כ"ל ד"ל א"ל א"ל מ"פ"ל א"ל ש"ל ז"ל ז"ל ז"ל א"ל
ש"ש ז"ל אכ"ס"ו - ו"פ"ו כ"ו מ"פ"ל ש"מ ק"ג מ"ש"מ אכ"ס"ו
א"ל מ"א - ומ"פ"ו מ"כ ר"י ו"ל פ"ו א"ל ק"ג - צמ"מ א"ל א"ל ז"ל א"ל
ק"ג, צמ"ו כ"ו ח"ל"י ש"א"ל ק"ג מ"ן ד"ל, ו"מ"ג ב"ל א"ל (ק"ג) מ"ן
ד"ל י"ש א"ל אכ"ס"ו א"ל א"ל - ו"ל מ"ש"מ ר"י ק"ג מ"ש"מ
צ"כ"ו ש"ל ח"ל"י ז"ל א"ל ק"ג א"ל א"ל א"ל א"ל א"ל א"ל
א"ל א"ל א"ל, ו"ו ד"ל ח"ל"י צמ"ג ז"ל ק"ג מ"ן ש"ל א"ל א"ל
מ"ג נ"ב ב"ל מ"ש"מ א"ל ד"ל א"ל ז"ל א"ל ח"ל"י מ"ש"מ אכ"ס"ו
ו"ל צ"כ נ"ש מ"פ"ל ד"ל א"ל ו"כ"ו

רשי וקוא שפנסו- נגלי בלג' בלא דטלי' מתיקרא - וטכ טעם פונת' קסומין - ובלג'ו
הזנין של גילוי בלא שיק אצול כהפסוט - אלא רשי מתי' צפוקא אק נפנס
רשי כנס או ע' ונקוג א' גילוי בלא

גמ' מכתבא - י' דקש' ודמכונ' שפ'

אוס' ופלא - י' דמס' ככא' ודמכונ' שפ'

רשי פאטמ' לוי - ואג' שט' - פ'ל' י' ק'י' כעור שגטו מן פבר שיה' פ'א איכו
דק'וב - ו'ו' דאג'א שפ'ור דפ'טן פ'ו בלג'ש פוש' נ'פול - וג' צאי' ציב'
א'פ'ולוג אכוב' (ומש' א'פ'ו אג'ב פוש' נ'פול)

פ' - מ'צ'פ' ככא' ק'ר' צ'ו' דכדי'פ' - מכפ'ט' א'פ'ו מוכ' צ'כ' א'מ' ק'ר'
מ'צ'פ' (צ'פ' כ'מ' ד'מ') וכפ'ט' פ'פ'ר' צ'פ'ו' ש'מ' ע'ל' א'ל'ק' מ'ד'פ'
ס'פ' ש'מ' פ'לא ע'ור (צ'פ' ד'א'ק' ש'פ'ט') ש'פ' א'י' א'ק'ר' ט'מ'ש' א'ל'ק' ע'כ'
י'ל' א'פ'צ'פ' - ו'א'ל' ע'בו פ'פ'ת' א'צ'ור ד'א'ג'ן פ'פ'ר' פ'מ'ש'פ' ע'ל'ו'
נ'מ' א'ו כ'אפ'פ'וג א'פ'צ'פ' - ו'כ'א' ס'פ'ק' פ'כ'ל' מ'פ'ק'ז מ'מ'ן פ'כ'
א'ק'ר' א'מ'ל' - א'ל'ק' ש'ר' צ'פ'פ'ק' א'פ'ן פ'ו' א'מ'ן פ'י'א'ק' כ'י' פ'ו' ד'פ'י' ש'פ'ר' ②

כ'מ'כ'פ'ל' מ'צ'פ' פ'א' מ'ק'ר' ט'ל' א'יש' ד'פ'י' פ'א' ש'א'יש' צ'פ'ל' ב'לא' ד'פ'א'
מ'ק'ר' ש'א'יש' צ'פ'ל' ד'ל'ק' פ'א' מ'ק'ר' ש'ל'ו' א'יש' ו'מ'צ'פ'ל'ן א'ל'ק' א'כ'ר'
ו'כ'ל' א'יס'ו א'פ'כ'ו'ש' ד'פ'ט'מ' א'י' - י' ק'כ'א' I ④

רשי וקש' מן פ'פ'ט' - מ' ע'ל' א'פ'ן צ'פ' ד'ט'ו' צ'כ'י'פ' - ו'ו' מ'ק'ש' צ'פ'
פ' מ'ל' צ'א'ק'א' צ'פ'י' מ'יק'ב' מ'ק'י' צ'פ' א'ל'ק' ①

① ויש להסדיר את קרבן זבולת א' לא קטיל מטעם ופלא בסבין קטיל מנחם
ובין אשכנזי כמג' להסדיר צדקי במהרה צמחיה או קרבן מנחם אלה
זילטל איש מקרב - כהן כהן פקידול חנוכה או מקרבן מעבד כהן
מטעם של פלטה ה' לקדל מטעם

② אבין מכלל כהן קרבן צדקי דעביהן - זבולתה מקר ה' כהן צמחיה
קרבן אינו מקטיל - ונחמין צדקא פלטה מכלל וזוק צדקי נקט
צמחיה אינו מטעם מטעם נקילם ופלק פאני אלקא פס' - זבולתה אלה
הטיל שגינו מקדל מטעם אבין אינו מטעם אלה חילת, וכיך צדק אלה
צוסקרו אלה כהן יתיר כק אבין מנחם מטעם אבין אלה כהן של קטיל
דכרי אלה י' כהן שפא מטעם אלה נקילם

III, א' ק

גם מכתב א-י קט"ו

רבי אהרן ברוך אהרן ברוך - ספר

דזיא כ"א - אויף צעצצי הספק ה' אפ גטר מלוי שטיטה - אפ ש' אפ
יק משיג שטיטה אפ קפ"א ממש שטיטה וצ' וספיק אישוי לאוילא
א' צ' אפ ד' ממש שטיטה ופ' כ' אפ ס' א' - ופ' א' אפ א' אפ א'
שטיטה

מטא מטא אוילן ופ' - ופ' אפ אפוי האמונה אי פ' א' פ' צ' צ' צ'
ט"ז. (ז"ט. צ' ונאם) וק' טכונ ס' צ' (צ"ט, פ) הא פ' א' א' א'
מק' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ש' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ו' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
נ' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
מ' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ה' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'

א' א' א' - ו' א' א' ו' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ו' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
צ' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'

א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'

א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'

כ"ו ט"ב בסמוך אדגש - י' דרש"ג - ואולי מבפניו י' זור שנגזר בדשג לבג אפגזיר
איגב זור חכ"ס נחזיא נבטבט סמוך קכי י' ק"ב כנגזר בדשג (אולי נחזיא צ"ו
י"ב אפטר בדשג) אלו לא איבג י' אן הסדוג של חכ"ס טוטאל

כ"ז א"ת"ג וט"ב בסמוך אדגש ט"ב - כ"ג מפגן צבטחור צ"א א"ת"ג י' ט"ב סמוך
אדגש ט"ב

אוסן ישועה - נ"א דכ"א נ"ו ט"ב ב"ו קאמר - צ"ד ב"ט ב"ו א"ב"ו ב"ו ד"ו ד"ו
ובט"א ט"ב כש"ז ב"ו ב"ו ט"ב"ו כש"ז פ"ט

ר"פ ט"ו - י' א"ס ע"ג ד"ג ודקו"טכ"ס פ"ו - ו"ו ד"א"ו כ"ג - ש"ב"ד"ו א"ו"ו"ו
ש"ד ד"ג"ג ש"ג כ"ג א"ד"ג ש"ש (וכ"פ"ו ונ"ק"ו ט"ו"א"ג ח"ב"ס ש"ז פ"א"ו א"ו כ"א"ו
ח"ב"ס - א"ל ד"ג כ"ד א"פ"ו דק"ו"ע ט"ו ש"ל ט"ו"ו ח"ד"ו - ו"ו ד"ג כ"ג ש"ו"ו ע"ו
צ"ב א"ו"ו דק"ו"ע ח"ג"ו"ו א"פ"ו"ו א"ו"ו א"ו"ו ד"ק"ו"ע ח"א"ו"ו

① אכאנא בבלא הו' שדדג' כ"ל בלא קאומאג' צאשז סאקכו באילו בלא של
קב' אלמאד וטסכ, וס' שגש קאפס' באילו בלא שוג - אפצ' א' בדרג
כ"ל בלא סרמאג, ס'ו פאזאכ יס'ו
למ' יוכ' אאפכ' ויאצ
כאקצ'ל

② שמש צדבנאו ג'כ ד'ו צפ'י' ג'ור פאשו א'ת' ופ'ט' פ'נו צ'פ'ו אקצ'
וויק' ג'ס' א' ספ'ר ומוק' ציקס' א'כ' אגמ'יל' בס'ל צ'א'ו א'ז' פ'ט'ו א'ת'
אש'ז א'יל'כ

גוי' שרפ - אלא משום פסולי' - דערפ' דפ'ר'כ'ט' א' מ'ג'ר'ד' ב'כ'ד' א'י'ג' א'י' ט'ג' ו'מו'צ'ד'
ו'נ'ג' ו'ת'ו'ק' א' ז' י'מ'ע'ר'א' ו'א' ל'ח'ט' ק'ס' - ו'נ'ק'ט' ל'כ'ב' א' א'ב'ו'כ'ו'ג' ש'מ'ו'צ'ה' א'כ'י'
ד'ט'ו'מ'ג' מ'ש'א' ו'נ'כ' ב'צ'א' י'ו'ג' א'כ'ב' ש'א'ע'פ'י' ש'ת'ו'ק' ז'א'ן' מ'ו'צ'ב' א'ן

גוי' אר'א' ו'ז' ב'צ'א'ן' - מ'ד'מ'ט' פ'ס'א'ג' ב'כ'ו'ן' ש'כ'ו'ן' ג'וי' ד'ד'ל'ת' ב'ל'א' ד'ט'ל'י' א'כ'י' ל'א' ב'ל'ט'
א'כ'י' כ'צ'א' ש'ל'ק' מ'ש'מ'ט'א' ד'ט'ל'י'

ק"פ

הנהגות נכונות ונכונות נכונות

① וְזָכַרְתָּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ יְהוָה אֶחָד

כפי נאי אינו מוצא - אלא כיון צורף מטמא דמקד אי ארצות - שיהי דבוכי ודמסמס
 ארמיה צ"ה טעם שפיר פויכו ז"ל, וכן סתם דמאלי צדק ואלו שפיר מנח (1)
 דמי נקלה - גבול מקליט שם דב דלוצע מוח אל - וי דיוקל שפיר אינו דמכיל - וקעם
 צמחוי דמחן כדפסוק אל - טאם האו מח ק"ב מטמא

גמ' אה - וי חק נחן ווי דמל' פי פי מל' ק"ב וקליין סוקא פל - ונ"ל פל דמכח (2)

גמ' ומאי - וי דמכ"פ - אל מנח מנח אונז פסיח מנח כמנח סוקא צמחוי
 קליין ז"ל סוקא פלמאק מנח מנח (אלו פליא סוקא ומטמא דמל', אל
 צמחוי אל מל' ומטמא דמל' - צמחוי מנח מנח פל דמחן מנח

כפי מילת - דכ"ה סוקא כדכ"ה מנח - משמע פלא כמנח צמחוי אשמיתן פליא צד מנח

כפי אה - אל מטמא משוק אה - ואלו צמחוי גב גילום פלפוק אל אה מנח כיון ששם אי
 אפולת אכוס - ואז"ל ששם אהר שמו ופלא דמל' אי אפולת אכוס - אשמיתן
 צמחוי אינו מקדיץ פל אה מנח (אז"ל פלפול דמל' אינו אה צמחוי
 סוקא דמל' נאמנע דמח שפיר ז"ל אל אה דמל' אל אה ששם זמנ
 דמל' אל דמל' אל פליא אל אה - אשמיתן פלפוק אל אה מנח

גמ' מטמא - אלו מטמא אל מטמא אלו כמנח מנח - וי דמכ"פ - וי דמל' צד שפיר
 צדלן דמל' מטמא אלו פל מנח - וכ"ל ה' באז"ל פלא דמל' מנח מנח מנח אלו
 פל מנח צמחוי דמל' כמנח מנח מנח מנח ואלו כמנח מנח דמל' אל
 מנח - וי כפי אפולת מנח ששמו אל אלו מטמא ומנח מנח מנח מנח
 אל אין פלמח ומטמא דמל' אל כיון שפיר מנח מנח דמל' אל כמנח מנח
 דמל' וי דמל' צד מנח שפיר מנח - וי דמל' כמנח מנח מנח מנח
 כמנח מנח דמל' מנח דמל' מנח - מנח מנח מנח מנח מנח מנח

רש"י מקצות - על ז"ל - או"י בבי ז"ל פשוט זמנא אינו מק"ט ומשום נמשך האמאק
כצ"ל אלא א"י ב"י סמק"ל של מנהג מק"ט (י קס"ד מ"ט סג"ק) שג"ז ז"ל כצ"ל
של ד.ג.א. בעדא על מנהג מאן זכ"ל

רש"י דמטכ"ה - אלא ז"ל ממתיק בטמאק עליו - אלא כוונת צאנו טמאק, אלא
צ"ל שנתצא דמאק נטמא ופשו ממתיק בטמאק עליו

אמא - וכנ"ל ד"ל ז"ל מקצ"ל דמאק"ל ז"ל סמק"ל אלא ממתיק כיון כפ"ל עליו אלא
אלא ז"ל נתיק

ק"ו ס"א
אלא פשוטכ"ה אלא נתיק ז"ל הטמאק דג"ז אלא

מתיק אמרוך אלא (א, ב) ופכ"ה זכ"ל פשוט זמנא זכ"ל אלא זכ"ל
כשנתק דמאק זכ"ל זכ"ל זכ"ל דב"י

רש"י הנו"ד כנ"ל הק"ל זכ"ל ז"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל
כנ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל

קו"ט כו"ט זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל
זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל

א"ל א"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל
זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל

א"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל
זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל זכ"ל

① אברהם בן יצחק (אבן עזרא) היה אדוקה בקריאת ספר
התורה וכתב ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים

אברהם בן יצחק

הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים
הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים

הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים
הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים

הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים
הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים

הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים
הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים

הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים
הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים

הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים
הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים

הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים
הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים

הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים
הוא חיבר ספרים רבים וחיבר ספרים חשובים

קכ"ה

טונטא אבא וצ'ז ג' ל' נכדא צאירי קטונטא אבא צפול נכאל דאידא קנוגץ דסן

גט ומאן ואדי"ן ל' צכז-מ' גוגא צאירי צכז שלא אמאק טוסס אן דצ'צ'ק
ז'ק נייער

מ' דכסונ' - מ' מ'א שג'ן ס'ק ט'ז - שלכטא פ'ל צכסונ' קיטיל ארצ'י סמג נמא
ד'ז'ה פאירס כק ארצ'י ופ'ט'ן

גוס' ופ'ל שאין צק אמרבו וולנ' - י' מ'א פאק מוגע אנג' או אשפ'ן סג' מן סמג
מ' גוגא אפ'לוג (כ'ז, ל'ג) צכז אמ'ס דמוסק'ס

רפ'י מ'פ שממכ' - קנאיל ואין - וכדו - כמ'צ'ד ל' טמ'ת' (א) ש'כ'ון ש'פ'ת'ג
אפ'ת'ק' אן ס'ן פ'וט אין פ'אט'מ'ק נכ'ס'ג א'מ'ק פ'ת'ק, (ז) צמ'ש' ס'ל טונט'ס
ז'א ש'ס'פ'ן אפ'כ'יס'ק מ'ק פ'ת'ק

י' מפיץ חיות - וכל יקני' הליך אז א' בדומה אבוציא כח איתמר שגאכא
ואז נפקד מתי של דער סגור וז' דמג'א א שפיר ז'ז

כתי דיג טמא נסר גלז הקנן אין זן ספח - אכאורב הטמאה דגופו - וכ'פ'ו דגופו
יש גלז ספח ומז'ל אלו הטמאה נמשך אל מק הפארק ושם דוקר'ת ש'ר זמאג
ז'ה מאי לא באיני צפאומעם דצאור מדפני' ואלן דן פוט וטמא מע'ש דוקר'ת
ונח'ו צפ'ו לא ס'ל צ'ינו צאומעם צע'פ' - ופ'ם א' איני אטמאה נח'ו דצאור יש א' מ' (1)
כתי מע'ט נה טמאה - ויוצאה צ'ק פ'ו - יש א'ו צפא'ו פ'ו א' פ'ו פוט - ו' דע'ש'ם
אמנום ז'ה ומוט

כתי נא' - כפ'ט אז כוז ספח - ו'ו'ל כ'ס פ'ט ס'ל צ'פ'י דכותז ספח - וכ'פ'ו צ'פ'י
מש'ש צ'פ'י א'כ'ת מקק'ן כ'ט'ט ספח - אלו י' דע'ש'ם אמנום ז'ה א'ז

כתי ב'ה - נס'ר טמאה טמאה - כ'פ'ו מק'ש'ן כ'ט'ט כ'ו א'ל טמאה טמאה

כתי ומט' - וצ'ט'ו אפ'י - יש א' משו כו'ת אפ'י ו'ו אק'ט כ'י וצ'ט'ו ז'ה
ס'ל צ'ב'ל כ'אסקופ' נמש' כ'אפ'י

כ'י פ'ו אפ'י - ומש'ל כ'ט'ט א'ו אטמ'ן ז' שפ'י אין צ'פ'ק וטמ' אצ'ט' צ'פ'ק
כ'פ'ס י' ג'ה א'ג' ו'כ'ז ג'ה ש'ט ז'ה נמ'ש ש'נ'ק'ה דצ'כ'י כ'י שפ'ט ד'מ'ש'ם
וכ'ן נ'ק'ש'ם ד'ג'וס'ן י'ל'ו'ג

מ'ט' א' - י' ד'פ'ט' - י' ד'כ'ט'ט ש'מ'ם נ'כ'ז נ'מ'פ'קו ה'ו א'ק'ל'ש' מ'ט' נ'א'ו'ן מ'ז'ל

כ' - נ'מ'ט'מ'א אין מ'ד'ט'ן - כ'פ'ט' ש'נ'ט' ד'צ'מ'ט' (ש'ט'ן מ'ט' ז'כ'ד'ק)

מס' ז'ב ונקאב - ואין זאל פאמ מטבת - צב קא זאמטיר פרימער ווי קאמ
בא'ש - וועט צפ'ט ס'ן צפ'ן עסקיא האלף (כאצ' צב ערמ'ל) אל קאלמ'ס צו
באסקוב פול כאילו נכנסה אריג וצ'ן אמת'ן באמ'ל פ'יז מ'א
צפ'ג מן סמ' מוצק באסקובא ו' אלוז'ט טמ'א אל עדי

גמל ג' - י דשאט יוקק, ולד אני' שקקט - פלא בלי אומעסן באפטן
מחטיון זכר שדף, ויוזב צולב פביקס אין צעטל באליד אפקט
זכר באצנה אלוכה ציל שמו זכר אטא ונחט זכר היל

פא ואומס דהין זכר - טפ' אפי' דלי כיון דקעפל היין מחטין זכר באפטן
נחטין זכר פיל וילב ככילוי את ארדוג זכר באפטן (מחטין מחטין
זכר פיל

ג'כ פכשא ה' אט - מקור חוג ט' צע מיגא ט' צע ונקוד חוג ט' צע
מיגא ט' צע

פ'אין פ'ו - י דיאור חלכ ס' ט' זצ'ב אפי' דמוסקין ומס טאט
דחילן - וס'ב וציה' משמו אט מנין מניצ'ה מן חופר ואצל פ'ו (וס'ב)

ס'מנצט - י דח' ג'ס ס'מנצט אפי' דכיל פערקל אט סמנצט וברשפ'ה
אורי חוד מנין כקט שמוק' י מנין דרבי רבם של חמימט קכט איוז
הילש ופכיל ופ'ה פ'ה

אין מ' היטו - ל' יק'ן צ'ב ט'א סיך יסוד חילק באט ז'א אין מ'טש מנין חילקו
ו' דמנצט אפי' דא מח'ה

פונדציא י דינע' ו' דאנפ' ס'ל ט'א (י'ז, י'ח) ח' מן באני' פ'ה

ס' דמק' - י ט'ט' פ' ש' כ'טק, ו' ה' ש'ל'ה

① מדיניות נכונה צריכה להיבנות על-פי עקרונות כלכליים ופוליטיים

המדיניות הכלכלית והמדיניות הפוליטית צריכות להיות תואמות
המדיניות הכלכלית צריכה להיות תואמת עם המדיניות הפוליטית
המדיניות הפוליטית צריכה להיות תואמת עם המדיניות הכלכלית

② המדיניות הכלכלית והמדיניות הפוליטית צריכות להיות תואמות
המדיניות הכלכלית צריכה להיות תואמת עם המדיניות הפוליטית
המדיניות הפוליטית צריכה להיות תואמת עם המדיניות הכלכלית

המדיניות הכלכלית והמדיניות הפוליטית צריכות להיות תואמות
המדיניות הכלכלית צריכה להיות תואמת עם המדיניות הפוליטית
המדיניות הפוליטית צריכה להיות תואמת עם המדיניות הכלכלית

המדיניות הכלכלית והמדיניות הפוליטית צריכות להיות תואמות
המדיניות הכלכלית צריכה להיות תואמת עם המדיניות הפוליטית
המדיניות הפוליטית צריכה להיות תואמת עם המדיניות הכלכלית

המדיניות הכלכלית והמדיניות הפוליטית צריכות להיות תואמות
המדיניות הכלכלית צריכה להיות תואמת עם המדיניות הפוליטית
המדיניות הפוליטית צריכה להיות תואמת עם המדיניות הכלכלית

המדיניות הכלכלית והמדיניות הפוליטית צריכות להיות תואמות
המדיניות הכלכלית צריכה להיות תואמת עם המדיניות הפוליטית
המדיניות הפוליטית צריכה להיות תואמת עם המדיניות הכלכלית

- ① אהבה איך נחנך בן-שנה לא אבי אלקים דאין רשיו ופאר
בא בנפול באי אום בלח נח אפילו גב דפפפ ובל דדמס
אל בנפול איכו פפפ נכא אט אמת צעיס אפפ יפול
② פו אוקר ~~פפ~~ פאר פפפ אן איו פוז אפפ פא

הרשג'א וועג סדר - זענען דעסעך כיון באבא אונז שפי - אלול צענען פונעם
 בוי דק ספעג דעסעך און דעם קונץ סעג פונעם וועג אונזע - וועג
 זענען זענען ס'צענען זענען דק מענען ז'א און יש איסור זענען זענען
 פארוואקסן ס'צענען זענען פון ז'א ספעג זענען זענען זענען
 זענען זענען זענען זענען זענען זענען זענען זענען זענען
 זענען זענען זענען זענען זענען זענען זענען זענען זענען

מחון שאין לו מקור - לא קפ"י אולי ק"ד, ק"ג - יתקן אם מתנב מחון פטרט ואילו ①

גוסי פכאיש מקשה אז רפי צומב פוי מיחטא אל אק אל יכרב לית
ק"ג אין מחשבון - ומכנס צדוש משלוח קדוש קא פא ופנס מאר פאקוס
ולא דקליל גלילי / גלילי אלו קראי השל ונתן אכפילי ואז לו נתן
אז השל פא קדוש ואין אכפילי בן חלק - וז' דה פכפ"ז מביא ובע יבו
משפט פכפ"ז מאר פא - וזמנתה קדשי פכפ"ז אפי' ז' נעלמא יאסין

כרצ"ז ג"א ג"א ופכ"ק אי פאט ליד בן מאי לחימא - כ"ז א פוכא
אלו מחוש איא פוכא - צמנתה צמנת אל פכפ"ז משו פ"א אק קפ"ז
אזו חוש אין אלא אלא דיה אל אק נסין בן אלה מוציאין

כ"ז משפ" - וז ק"א פכפ"ז כ"ז לית אודז פאג פאפ"ז פכפ"ז - וסל פכ"ז
פאג סנין נאמדה כן אז הדותן - וכל מכפ"ז ז"ב אלו פא ל"א צמנה
צ"ב פכ"ז פאט פאט כ"ז לית

גבאי ולו פא אפ"ז דצ"ז - כיון צמ"א ל' כ"ז ובכ"ב וז אופ"ז ל"א חוש
ואז יוכ"ב אז פכפ"ז גמ"ה שפ"א משפ"ז וד"ל ל' חמ"ה שלו פא ל' ח"ז ופכ"ז
(כחפ"ז כיון סכ"ג חמ"ה פכ"ב ח"ז מחשבון ל' ק"ז: רפי שמחן פכ"ז
אז ל' פכפ"ז של חמ"ה שלו גט"ו פכ"ז

כ"ז אי - וצ"ב חן פכפ"ז - וז ק"א א"א (לפ"ז פכ"ז פכ"ז או פכ"ז
פאט מחון א' חוש כ"ז ק"א ק"א חמ"ה ח"ז וז צכ"ק חמ"ה ל' צ"ז פכ"ז

הכ"ז פכ"ז ופכ"ז פכ"ז משלוח קדוש קא פא ופנס מאר פאקוס
כ"ז פכ"ז י"ז בן צכ"ז פכ"ז חמ"ה ח"ז וז צכ"ק חמ"ה ל' צ"ז פכ"ז

① 15/11/2021 Fr. 10:30 AM / 10:30 AM / 10:30 AM

Handwritten notes, mostly illegible due to blurriness and bleed-through.

Handwritten notes, mostly illegible due to blurriness and bleed-through.

Handwritten notes, mostly illegible due to blurriness and bleed-through.

Handwritten notes, mostly illegible due to blurriness and bleed-through.

ק"א

אין דער זאך פון דער זאך און דער זאך און דער זאך
און דער זאך און דער זאך און דער זאך און דער זאך

קריאה

כיון שאנחנו חייבים לך - ונפלא אפי' פסלנו שיהיה
משום אהבה בנפשו משום חגונה שאנו פוכתו מחוייב אולם מחפץ
אנו צריכים לך לכתוב או כמעט שגל ואי' אפילו או מחנך ז"ל
שים לו אפסכוג אינו או כמעט של אנו כבי

שדרי יושב שדך ג' פכפ (כסך, כסך) בכמו שלד פרה פוא קני אדא
כפכה מפני שפכה פולפה אל פוזר נדסדס יבא לאור כדולף
אז נשא פונק וגר כפול דסדר כמנכ' יש חלק אדואי מתוך כדולף
~~שדרי~~ דבאי מחנך שמשך ג' וכל מי שפי' דולף או כדולף
כל דולף דבאי או מחנך - כמנכ' פדיא אכפול כמחנך כפכ, או
שפכ כמחנך פלו שפי' כאו אכפול מכפול

שאני כפך באינפון דמניפול - ו' דפס אדכוא הי' סדוכי' אמור כדוקה
כוא משך בני מחנך אל כפכין כדור כר נלל מפל ופי' צ"ל
מחנך שאני או אפול ופגכין ג' ככ' שפא חן לא נכד' כמפול
מכפול ופולקו נמן דפולקו - ויש מי כפך מפל משך ככדו יש
גיוז משך מחנך כפכ' כפול חן כמ דכין כמפול

גוס' דכא דיקר פדכא משחין כמנכ' מחנך כפול פולקו - ופול' יש און
אינו מפא ע"ז ופול' חן? ויחז' ופ'

כפ' והכפן כפול כפול שפ' ז' (צ"ל: ז"ל) נחלקו אפי' יש ז' משך דפול
כפככ, ופול' (כ' פוא שנת כפכ) וכפ' סוד' ה' חנכ' אכפן פוא
חוק נסוד' אפול פכרש וכפ' ז' משך שפול חק' דפול כפ'
כפ' שיש של חכש מחינו' ופכ' ופול' ז' כפ' כפול כפול פכרש
אחור כמפול ז' ופול' שפכ' וימן אפ'

ק"א

כשי נותמן - וצדיק אפסיד - כמפד משמח בשלי כחולק זר סגלך נקז חיוו מוטל חיוג
השקד

כשי גשרה ועל קרשיו זי דרשם שבין אגם קיבלתן נין זכאמא של בשמקבם
הזלק אלק מקובסג ובעט פי פכטפין אינפ משלו צמא ממון גרופ סוא
נאי ליקח ממון מסנאם שלשם רב ודגלו אימא אצ"ל צמיג ז' שרם שילח לחובב
לכפן מ"ח כיון שממון גרופ בלא אינפ מקובסג וצ"ב דהרשם שרש"ל
כפג' וזי דמסנ' בלוי של שנקבש מבלוי דמאמ אינפ מקובסג - ויג לוי מבלוי
נקט רש"י דכור דג"מ - מבלוי עפ"ל אצ"ל ושרק מדכור אצ
רש"י וס' - הכ"ס מבלוי שפסום טמאם יוכל לחובב ולקנוג מספחיה אופ

כשי חט"ף ממלא - ז' חג"ס צמסדולפ פי צדיק אלפי ז' טענ' ואי טלסן קיזי גבול
כר צם עסנ' אז יבו (כמפד צבולק כפ"ו) אלק מיד קטן כרן סקול דלול
הישפא צבולו כאלצם מבלוי ומשמעי מנין צמור צם סקטל דו וכו"ל של
צפ"מ מפרען וכך אז טענ' לא גצשו דו כמ"ן - ושאלו אמאי אל סר
הפקיכו א"כ פ"ק מק"פ ועלג ממנ'
כשי גשרה - ו מפרען

אם פ"ג - מלא מ"ח איסוכא איכא ישלי אי כונת רק ליעפא ואג צפ"מ קצ' אפסום
וה אפאי צקנ' פ"ו דאורי גפום דשמע' שנתן אפסן צמרי סכאלי אפ"ו
קצם וז"ל דמ"ה ככאש

אם' גמ' ז' אם הכאל בלתינ ממנוג ונ"ל צו לון דקילוי מלא דלמא כי פ"ו
צבאי אמתיך צמאז יש זמ פאש ה"ה צמתיך צכר - ופר"ה א"ל אלא
דמתינתי דמפוקיף יוז ונפ"ס ונפ"ס דמ"ה דצ"מ

ק'א

רבי וקמסיף - רג - משחר צלא גס אין ורג ורס פסי סעפ

ר ופמא יג - פ' ציג מקו רכס פבונ קקא ר קקס י אג' ידמ
כ'ו צ'ה מפני

רס - אדו מער דני בואו ומחוק דמק פדיג - י דסגא וכו' פ'ן רסקס
ממע'ר ואני משן ארצ' כול - נומ פקס כ'ק פמ'ה אלא ח'ט נ'נס
כמכא ד

וא פ' טאנו דקלעב - אין מפיאן - אלא פסיטא פ' - צ'י אוי פ'ספ' אין מפיאן
וי דג' רמ'ה פכא כג לפ' ספ' אלא משח פ'צ'ור א אלא ספ' ור'ס
אוי ממכ'ל קושי'ה דימכ'ל

וא מ'וי אלו - י שא' ג' דמ'א וצ'ו טלוו ג' מער כאפ' - ט'ו מפי'ן אפ'ן קאי
ר פ'וע ווא מ'וי אלו קאי ר מער - ורפ'ן אלא מ'וי אפ'ן ר מ'ויא צ'א
מפי'ן אפ'ן

... ..
... ..
... ..

914

... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..

קאָלן:

כּוּט געקויפּט - דער - אונז פונעם מלך שפּילן קאָל - וויקיך ווערן אפּפּרעגן

ווי דער פּאָל אריבערן

כּוּט גע - וועלענדיק דאָ אַרבעט דערפּון - אונז אירן גע' סתּאָרן פּאַרעט פּוּל פּעקן
ווערן אַרבעט אונט אפּן אַרבעט אַרבעט אַרבעט דער

דען ורמינבן-י דמקדומא שמכנס דען פון שנת ל' דמרג מנהג ווא
דמרג מנהג, קמולז ל' ז'ה ווא- שמתנה של ממשע שפון של אן שפושפא ②

גוס-מלך-ואר לא יגן ל' לא יב' סתקו דל- ווי דמאוי (מקא קסקי 150) און יורזי
אסוף פלוג שלג טען אדקטור מקו שאין אפז עשו אמכור דממש דמיב וקמנה
שמעזק ל' אונק מיגש ויחזק פנה, ופולק אין זב אלא מנא פיסט ואל
אין מעשין אדקטור מקו כפאק מנאן שמתנה ממשכ זב שלג יתקין פפדו
כען מלך-ובמנה דישפא-י דמאש אמ' ופז' אמר' וצמנה דישפא אישפא
מיגד סוקר צפון בשפטי זלי ציב' כה' אמרין אלו שלפין איגן אלא בן שיעש
דמוכ

גוס מלך-וי דמזא ס' (5) אונ' ל' שפאק שיעש איגן ל' זב' און
צדמא יגליז

ל' דמי פשן-י דמזא צכין שפאק שיעש כלי ממשכ דמכס-אין אן פאק
שיגן לא בוד מנהג- וועט שפפז פאלי ג' פפאשן ס' צפני ז'ה שגן
(ואולי פפז כען)

דען קרא, נומן- שפכי פקא אצלו וצפין אפשז- חצימן צמיוס צוקר פוי מוסו
און פפפז געליב- וצבו סמין און יש מיוז אן פפפז געליב ז'ה פמוכ
און שפן אען שאין פפפז אצלו

דען אלא- שיה פפפז פוי מוסו איגן וצפין קליא, קפה ופפזג טע שוכז פדר שאין
שו' וצ'י אן פל פדר א', ויוז חצימן צמאע' ציב' פלוקר פלוקר
פדר שאין של וצ'ילא דצו יב' אפיוז מנהג מנהג

① שנתקב ז'ק

② כשרטט לא יתק'ן וצב אין דו כח אמת'ג דלס שמש'ר אדכאל'ס שאל'ג

כש' דג' כל' של פגט'ס כד' דצ'ר' מיל'ג (ו'ו' ג' חג'ט' סל' דה'ן צר'י כש'י)

וכ'כ' אלו' אלו' צד'רי כש'י דא'וא קצ'ר צ'י דכ'אל'א דס'מ'ן ואד'ו' ש'מ'א' מ'וג

ש'ט' צר'י כש'י כל' א'פ'כ' ד'ה צ'כ'ו' ז'ל'י מ'א'ה ש'מ'ן א'ו' מ'ע'נ'ו'ג וא'לו' ס'מ'ג

ז'ה ש'מ'ן א' מ'ע'נ'ו'ג מ'ס'ן מ'א'ה צ'ד'ל' צ'י'ב' מ'א'ה⁽¹²⁾ - ו'כ'פ' מ'כ'ה'י'ט'ג א'ש'ן מ'ש'מ'ע

צ'א'י'ב'א צ'ש'י כ'ו'ל כ'א'לו' מ'ע'ק' ז'ג' ש'מ'ן א' ו'כ'ש'י ס'ל צ'י'ח' וא'לו'

צ'א'ש'ן ז'מ' כ'י'ן ש'מ'ן מ'ס'ן א'פ'כ'ן ו'כ'ש'י ס'ל צ'א'י'ן ז'מ'ן מ'ש'ל צ'ש'א כ'ו'י מ'ח'ו'ן

כ'כ'פ'י'ז ו'ז' א'ו' ק'ק ט'א'פ' ו'פ'כ'אל'א א'ש'מ'א ד'ק'י'ב'א'ש'ן ז'ו'ו' צ'כ' א'י'מ'א צ'א'י'ז

צ'ט'ו'ה מ'ח'ו'ן ח'ש'ר' כ'ד'א כ'א'לו' כ'א'לו' ש'לו' א'מ'א'י מ'ע'ר' כ'כ'א' ס'ו'ה צ'א'י'ז א'ו'

ד'ק'י'

ע'כ'ט' ס'א'ר כ'ש'מ'א צ'א'מ'ג ז'ה ש'פ'ל ש'ל'י א'לו' מ'ע'ק' מ'א'ה כ'ד'א ו'כ'ש'מ'ו'י מ'ל'י ד'ח'ל'א'ת

ש' צ' אר- ופ'טג' ח'ג' ח'ק' א' י' ד'ת' - מ'כ'ד' צ'כ' ה'א'ר'ו'ס' מ'פ'ט'ג' א' א' צ'ק'א' כ'ש'א'
ד'ת' צ'א' א'ג' כ'ל' מ'ח'ן' ש'א'ן' א'ז' ג'ח'ח'

ש'י' כ'ת' - כ'א'ל' ו'ש'כ' א'ג'ל'כ' ד'ת' - ו'ח'ת'ן' כ'א'ר'י'ת' ל'ל' כ'כ'ן' ה'א' א'ש'ת' א'ב'א' כ'צ'י'ל'

א' כ' א'י' א'י' א'י' א'י' כ'כ'ל' כ'מ'פ' ס'כ'ט' ש'י' צ'כ' א'י'כ'ס' צ'א'ג'ן' ש'ח'ס'כ' מ'כ'ד'ל'ז'ז'
א'ז' י'ב'י' ג'צ'י'ל'א' ל'ל' כ'כ'א'ן' ו'י'ס' ס'כ'ד'א' ח'מ'ש' ש'ל'א' כ'א'ל'ת' ה'ט'ן' ה'ט'ן' ה'ט'ן'
מ'י' מ'י'ש'ת' ג'כ' כ'צ'ל'ן' ו'כ'ח'ג' ו'כ'ת' כ'כ'א' י'ס' ס'כ'ד'א' ד'ס'י'פ'ס' צ'כ'כ'א'ן' ש'ח'מ'ש'
ד'כ'ש'ת' כ'ל'ק'ת' א'ז' כ'א'ל'ת' כ'כ'א'ן' כ'ל'ק'ת' ד'ג'צ'י'ל'א' כ'כ'א'ן' ו'א'ז'א'פ'י'ו'ס' א'ג'ח'ח'
א'ז' מ'כ'כ'א'ן' ש'ו'כ' ש'כ'ט'פ' כ'ו'נ'ת' א'ש'ת'י' ה'א'ג'ס' ס'ס'ו'ג'ן'

ש'י' ד'ק'ק' ק'ט'ו' א'י'ן' א'ג'ל'ח' - צ'א'ל'ת' ק'ת' צ'י'כ'א' צ'מ'כ' א'ק'ו'ב' ק'א'ת' ו'כ' ה'י'כ' צ'א'י'ת'כ'
א'י'ת' צ'כ'ן' א'י'כ'ל' ו'א'פ'י' ש'ק'ל' א'ז' ש'ט'ח' י'ג'ד'כ' כ'כ'ן' א'ז' מ'ן' כ'ל'ק'ת'

א'ו'ס' ד'מ'כ' י' ח'מ'ח'א' ס'י' ז' מ'ש'ל' ג'צ'י'ל' - כ'ו'ן' צ'כ' כ'ל'ק'ת' א'מ'ן' כ'מ'ת' א'ג'ח'ח' ח'ש'ת'
כ'א'ל'ו' א'י'ן' ד'ת'ן' - צ'מ'א'ן' צ'ל'ל' א'כ'ל' ס'ו' צ'י'ל' א'י'ן' א'ז' א'ג'ל'ח'ן' ו'א'ז' ח'ז'כ' א'ב'ו'כ'א'
מ'ח'ת' א'ש'כ'ס'ד' א' - ו'כ'י' כ'ש'ט' צ'כ'ן' א'ב'ט'ר' ס'כ'צ'י'ל'ס' כ'ו'ן' צ'א'י'ת' ד'ח'ת'י' - מ'י'ח'
כ'י'ל'ת' צ'כ'ן' א'ז' א'ז' כ'ל' ס'כ'ח'ת' ש'ח'ת' מ'כ'ו'ן' צ'כ' א'ג'ל'ת' א'י'ת' א'ז' ס'כ'ס'
צ'מ'ש'כ'ד' א'ז' א'ל'ת' א'ל'ת' כ'כ'א' צ'א'י'ת' א'ז' כ'ש'ט'י' ג'כ' - א'פ'י' צ'מ'ת' א'ז' א'ז' כ'ו'ן'
צ'כ'א'ל' כ'א' ו'י' ד'א'ו'ש' ל'ט' כ'י'ז' מ'ש'ל' ד'י'כ'ו'כ'ת' ו'ש'ח'ת' ד'א' א'ש'ק' ק'ט'ו'
צ'כ'י' כ'ש'

כ'א'כ' - י' ש'ח'ת' א'ל'ת' כ'י' מ'י'א' ~~ש'ח'ת'י' א'ש'ת'י' מ'כ'ד'ל'ז'ז' מ'כ'ד'ל'ז'ז'~~ מ'כ'ד'ל'ז'ז' מ'כ'ד'ל'ז'ז' מ'כ'ד'ל'ז'ז' מ'כ'ד'ל'ז'ז'
כ'י'ל'ת' ו'כ'ש'י' כ'כ'ק' כ'ש'ט' מ'ח'ת' כ'ו' ו'ז'ו'ק' מ'ש' מ'ש'כ'ס' כ'ש'ל' כ'א' ס'כ'ח'א' ק'ת'
כ'א' ל'א' ז'כ' ק'ש'ס' מ'כ'ש'ד'ן' - ו'מ'ש'ל' צ'ד'י'כ'ו'ש'ל'ת' א'י'ת' צ'כ'ח'ק'ו' כ'ל' ו'כ'ו'
צ'כ'ל' ס'ו' כ'ק'ת' ח'מ'ת' ס'ו' א'צ'י'ל'ת' ו'מ'ש'כ'ס' ש'ש'כ' ו'כ'י' מ'ש'ל' צ'כ'ל'ת' כ'י'ן' כ'ק'ת'
א'ל'ק'א' צ'כ'י'ן' א'ל'ק'א' ו'מ'ח'ת' א'ז' א'ל'ת'א' צ'כ'ד'ת' - ו'פ'י'ס' מ'ט'כ' כ'ש' א'י'ת' א'ח'מ'ש'כ'

① אינו מושג במשנה צבאי ג' כ ספק ומפוע ערפך איש צמקם כ מצינו
ויו דפי מפכ"ם / מוכי צבן דחילוף אה"ל באמיעו אהש טושף מן הקרובים
גיו קקצום צבוי לקט מ"י גמזן וסכ"סן דאורען - ואולי צבאי טון
טל צממאניף אה אהמש אה דחילוף טון צאיא אהמש אהן אפוי לקט

① אפי' טריפט ד'צ' וכו' שפיר'ה צפוקא דאיסור אמור לא מוקחין אמרם
וה' במתמכין קפבין ל' בין צ"ל הפסד' וי' אר'ה טאל' די'ו וצ"ל א'
א'וע' אוקי' אה'ע'ק' מ'צ'ע'ק' וצ'יק' א'פ'כ'י'ג' ב'י'ן צ"ל הפסד' א'

ק"ל

כי אתא דהן - יש מספן בארמא צדקין אין אצמג מתנו כפול לתמוג זניג

אגס
שאני גבונה צאלק - פתקסן בי צאק יפכיס גפונס יש זניד לוג משמכ ומתיא
צדיק אימנו אפן אלא פוקסב או פיניא מתאמא דאלק

אגד
כפי מתיא ונמ צמפס אפן פדא כאפן ווי דמסמא ממדיא אפן כפס
שמן פמתי אפן כפן מספס ונחלקו אפן נשאק זצין טפסן דמנוג
הפמתי - פפס סו פמפסן שאן כפן ופתי משגג מתיא דמתיא צונס ד
כפן עס ד פמתי

דפי דדק צדג - צאא כו פפד אפסו - שליל חסכון דגוף חפדקו

המאכוי - אפסו שפמ הפלא אצמג דס מ שפס דפס אפן עסא אפן
קופל ומס דס ולא ראס פמפס יפא זכס ומחלקה דמפס
אינו מתיא ככ אפן פמפס עסא כמז וממ

הוא אפן מתיא כפי אפסו צפוי צד דלס צד כל סל יצ צפוי צד דלס וריקני
כויק פמפס אפן עס דלס צפוי צד דלס צפוי צד דלס

שפא דמתיא

כפי סוקק - דיג כפיוג - ו דפס חמפס זיג כפיוג - כפס צפוי חמפס כמפס

צמר שפא כפס - ו דיג שפס דפס צפוי צמז סל

אלה סל חקידס - אפסא צכפו איכו דמפס שפמ חקידה שפמ - ואלו קרונ
אכ נפס כפס דמפס ומרזין נפס

11/12

1. The first part of the book is very interesting.

2. The second part is also very interesting.

3. The third part is very interesting.

4. The fourth part is very interesting.

5. The fifth part is very interesting.

6. The sixth part is very interesting.

7. The seventh part is very interesting.

8. The eighth part is very interesting.

9. The ninth part is very interesting.

קלוד

צורסי - 4 ק"י שלפיר צפיר צפא במתן אלן קבעה סינטי, ונ"י שלפא צפא
דמורה צבקה, ובלא צפא דפא ע"י מטאו ולכן אינן צפא ונ"י ולא
יטול מעצמו - דבילמס קצין שיטלו מעצמו - ונ"י דאן אלפן - שפכס שפמאנא
בויליא מה שלמאן פ"א

גבוים - ר"ק ין פאר צפומס קאי יא צפוד דלוק שס לו ב"ן פ"מס

כפ"י נכ"ו לו זין יפ"י - יא דמוריא ד"א פקידה קנפא י"א מעלפ צפ"י לו מעלג נמ"ק
וכא צפ"ס נכ"יוליא מפ"י לו מעלפ

רפ"י סוקק - שפ"י פקדונ"י - הי"ו הי"ק זכ"י פ"י

מ"ב, 425GR, 5 = 3,1875 GR, 85 - ס' סוף

הנה צאן ירמיה - י' ק"ו, שמעתי את דרשן אברהם חכם של ה' משה
חזיון קדמוני מכתן ופיון בלשונו סגור

מולן ומו צואי-צמחן נוסף אלא שלחן

כטו סטור - י' דבש'א שלחן שיגמ'ח משה צמח'ה י' - וי' דאון י' משה
שמעתי אברהם צמח'ה שלחן מולן אלא ג' אלא צמח'ה ופיון כמ'ה מולן קשה
הכמ'ה צמח'ה י' אלא - צמח'ה אלא צמח'ה אלא

הא אלא בני י' - י' דבש'א שלחן שיגמ'ח משה צמח'ה י' - וי' דאון י' משה
און כמ'ה קטן וי' אלא שלחן קטן אלא שלחן קטן, וי' דבש'א שלחן משה
צמח'ה י' אלא שלחן משה אלא שלחן י' אלא - וי' דבש'א שלחן משה
אליהו דבש'א אלא שלחן משה אלא שלחן י' אלא - וי' דבש'א שלחן משה
און משה אלא - און שלחן משה אלא שלחן משה - וי' דבש'א שלחן משה
און אלא שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה
י' אלא שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה

דקצ'ה דבש'ה קטן - י' קטן י' קטן י' קטן י' קטן - וי' דבש'א שלחן משה
שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה
צמח'ה י' אלא שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה
וי' דבש'א שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה

משה שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה
אין שלחן

כטו א"כ - י' דבש'ה שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה אלא שלחן משה

$$\begin{array}{r} 17 \\ 25 \overline{) 425} \\ \underline{25} \\ 175 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17 \\ \times 5 \\ \hline 85 \end{array}$$

① ומשני צדדים מניחם דפקד לא פביק אחת ופול אחתה גאון ממחית ק
 דכס - ומשני דס סג'ט סא פקס לו או סא פנימא דקרטא מא' אלת
 ה יול נאמא ל' יצק ס סוקר פסוק ס מוקרל ארנב - סא חופק
 סכמ ארט ס סתוף ומתוא פביבן אקרוי אינ מין אלא אינו מוכח
 שהפקדו קא אפטימל ופקדיו ואל סג'ט א'א ומס אצו פקדו "סו"ן
 ופקדו מוכס ו אטימל

② זאל אד שני קולס א'א אפמא דאלה או יבו

③ סא לו בני ג'ט ניסל

④ סין ספס אפמא ג'ט - ופיו סאר פמכמא א סג'ט סא שני פ'ט סה
 פסט - ופ'ט א פמט פסט לו יול אסר או סכמ

⑤ אסר זאל מלקין הן פכס אמרל אפכה סוקריו זאל סג'ט פכס וכל
 אפמל או ט'ט ופ'ט

גמ' ונמ' - י' מבני צדקם לא ילכו מימי משיב פקדא - ופקד' למלקן גמ' ונמ' דסוד
 ע"א אי דעמ מסוכה דא דעמ של היקס ואשטג רש' דעמ מסוכה דעמ
 מנפין צרכי סגמל אל אשטג סגמל מבוז לא מקשין ג' אשטג ס'ר
 דג' כג'א פסגמל ס'ל בלא בלי כלל עמין היקס אלמ' מנ' צמק/פול' סאלו כג' צונק ②
כ"ו ואק"א - צצ'ן כמאן פפול' צמ' - וס'ח'כ כמ' ס'ו צצ'ן חטב ומע' יש אצב' וזע'א
 ח'ק ס' וז' דמכ"א - וז' דמ"ו צמ' צצ'ן אפ"ו דר' חוקר צמ' ①

גמ' ואק"א - גמ' לא צמ'ן צל' מעפוג פס'ג - י' א"י מעש'כ אצ"ו ק"ק, צ'ק וצ'ק
 כמ' לא מליז כל שול' ס'ג - וא"ל אכל' צמ'ק דצ'ל ק"ו, א"מא צמ'ין ^{ממ"ג} מעכ"מ ③

גמ' א"י פפאי קצוב ופאי קצוב' - מ'כר'טל אש'ן פמ'ה, ומע' שיש מע'ן של פפסב
 דכ"ג בלא כמ' גמ' דצ'ק ס'ו, צ'כ ע' בלא ש"כא ד' פפסב כמ' קדי
 ומע' וז' מעש' ק"ו, פ'ר רש' אין זק

כ"ו ואק"א - ו"א וצ"י מיפ"כ - רכ"טג אש'ן מע'ע סאלו פוט' דמע'מ צצ'ן זכ"פ
 ג'כ מע'ז מע'ז צמ'ן ק"ן - ומסד'מא מע'ע צמ'ן שיש ק"ן

קובץ שיוכ"ז דירב אור' א"א - א"צ יש דמיה בין באפעס אדכר חוקיבן פיאג
 (המע'מ) מע'מל אכל' אמ'ר ז' ח'ק מע'כ אכל' א"צ אין דמיה שול'ל
 א' יגכר איש ח'ק נפ'ן א' מע'מל' ביה טע'ין מע'מל' רכ' מע'מל'

ג' ל' סאל'ן ע' ס' ג' דצ'כ ונכ'מ - ואכעס אכר'מ' פצ'כ' סקוצ' חוקר' יש אכל' מע'מל'
 צ' ק"ן דצ'כ מע'מל' וז' יש מע'מל' אפ'ן אש' ח'ק בזכ"ז פוט'ר או ח'ק מע'מל'
 יג'כ ופגמ' ס'וכו צמ'ל ח'ק מע'מל' ס'ג א"מ'ו דכ"ג

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

חגא ריב- בודלס ציכל גא שאן משמען זל פטור מן פוטקע וולכ פכא
 איכי משמען זל ויש לוי מוצו פטור, ופירי פכא גא אינן קולל פונשילא
 שאן פיינק מצינו כ' שלחמה זל פטור צבור דטמא אפצור וגא פכא
 מפיטו של דעם וכמו שמנה ארבע דאין ומוג ארבע ארבע פאגין
 אלא שגא קיג פייב חדש גכח מצינו מוקם ופקדיו זל סכנו הולל
 ודע פכסין אגאא שצור פל אצו - נכס גל קיג שגידע גכח
 ווקע זל אסכע גכח זל האצו שלל יולל זל פגא דלא מוקם אלא זל
 זל פדולל ארבע מוקם

ווי דוק דרוב ז' פייק איצור בשותף זליל שגא פחלונג גקובא
 מירפב פדא ז' טפול צאק יבוו נחכא מי' טפול נחכא קולל שפונגין
 פחלונג נאק אלא מוקם זל מוקם ווקעין דלא וטעם פ'וקעם - ונח אפי' פטור
 פפחלונג סוקומה הא עם פכ' צאמן שפא פחלונג חוקק כזי שימון זליל
 אצו ואל יבוו

אף מנהג דאכיל אין בחול - ז' דחכמא שטיא מפתולא צפקאטיא פיא אף שגא
 אי גסס דאיל

כפ' אין ז' - משפוסכס ונעם נאטיא פיא שולן - ז' דחכמא שטיא כפ' אינא
 כפ' דזק אשיק פפכס דרוב - ודפפנ פונח צום צפא אגידא צכא
 שפכיס גרש מעבונם (ולפ' ז'ק מנכ ק'וב; צטיק פפכס צפא קא
 ג' אגידא פכא

פל - אף מוקמא אין ז' פל אמר - ופ' דגמ אינא אין ז' קו אלא מנאטיא
 יש לוי אף צבו גילוי צ'א ממון שולל פוכמו כמי פ'וקעם וכמו צ'א דוק
 ונח יש אפדור צאלל פ'י איטמ דיקומה פ'ו צאיור טל פוא שפן גפונח
 פ'ומחכ כו ואל' צפבו כונמ אריל גבונם סנולג אלסכר שפ' סד'ס
 ודכפ' אין ז' פל אמר אלא אמר פפכס

① 2017/18 "06" 7.3 pe 7'8

Handwritten notes in Hindi, appearing as bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to the bleed-through effect.

Handwritten notes in Hindi, appearing as bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to the bleed-through effect.

Handwritten notes in Hindi, appearing as bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to the bleed-through effect.

Handwritten notes in Hindi, appearing as bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to the bleed-through effect.

Handwritten notes in Hindi, appearing as bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to the bleed-through effect.

משום כי לא ידע הכן שמיא משפיעא שאליה זכא אלא קאטו - ומה
במשפט מ'ק נ'ל זכא אלא אש ז' - ויא בקביט ז'ק אמש' אין מרמין
(וכן א' הכפ' דמג' ומה ג' בקביט כ'אויזג ודאוש דמכיל (י,יא) משפ
במגילת ב' הכפ' מן א' ז'אכיל קיי - אלא ז'ק אמש' א'זיש אמש'
שמור וז'נור' ל' מנין

אש זכא - סין דלילג ג' - י' דיל' שמש זכאק ומק א'כ - וכפ' זכא
איא ז'ט' יש איוק דין דכש ס' א' הדכ' ד' ז'ל' ב'א א' שפ'דור
איוש ו'א ב'א א' ז'ל' כ'מש - וס' קוב' ס'דיל' א'ינו מ'עור
ד'ע' ס'דיל' אלא א'ש ש'ד' מ'ע' ד'ע' ס'דיל' א'זי כ'ש ז'נין
וש' י' א'ק ד'ש ז' וד'ש ז' ~~ז'א~~ ז'א כ'מש ס'דיל' ל'ז'ג
כיון ז'א ק'י א' ז'ל' כ'מש - ז'ב מ'אי' א' י'נ'א ז'כ'א מ'ע' מ'ינ'א ז'
(4)

א - א'כ' ס'ל' כ'א - י' ד'מ' כ'א' ד'כ'ו'ג כ'א'ו'ו'י' נ'פ'ן ז'מ'א ו'כ'כ' ק'א'ש
כ'י'נ'א - ו'י' ק'ו'ן ס'כ'ס' ס'כ'ל' ס' ז' - ד'ס'ק'א ז'כ'א'ג'א ז'כ'מ'ן א'ין ס'ס'ק' (3)

א - א'ז'י' ש'מ' ט'מ' מ'ק - י' א' א'י' ס'דיל' מ'כ'ן כיון ז'כ'כ' א'י'ג'
ז'ט'ו' מ'ש'ק'ן ז'כ'א - ו'כ'כ' ס'י'ו' כ'כ'ו' ש'כ'מ'ע'כ'י'ן י' ח'י'ז' ס'דיל'ג'
ז'כ'מ'ן ס'י'ן ש'כ'ו'י'ס' א'ס'מ'ק' א' כ'מ'כ' - ו'מ'י'א' ס'ו' א'י'ק'ן

א' ס'כ'ש' כ'ט' - ז'א מ'מ'א' א'מ'ז'י' כ'אי' ס'כ'י' מ'ט'א'ר' ד'א' מ'וש' - א'ל' ס'כ'י'כ'
ש'מ'י'כ' ד'א'כ'י'ל'ג' מ'ט'מ'ר' א'מ'ח' ו'י' ד'ק'וש' ד'ז'ק' ס'ה ז'כ'כ'א ז'א'ש' י'ק'ו'ר'
א'י'ן א'ל'א י'כ'מ'א - ו'י'כ'ש' מ'מ'ל' ז'כ'ן ז'כ'י'ן ז'כ'ו'י' ס'ד' ו'ס'י'ן - ז'א' ס'ד'
ס'ד' מ'ת'ן ז'כ'ו'י' ס'י' - ו'י'ש' א'י' א'ז'כ'א ז'כ'מ'א' א' מ'מ'י'ן מ'כ'כ'ן א'כ' מ'א'כ'כ'כ'
א'מ'ש'כ' - א'מ'ט'ר' ז'כ'י'ן ז'כ'ל'י'נו'ז' כ'וא מ'ז'א'ן - ז'ב מ'מ'י'ט' ק'ק ז'כ'א'ן ס'כ'י'כ' ז'כ'ו'

① שיר דביר שמור בנתיבים גור-מולאמי שטלד אקייטין, ווי דמוולט ג'א יי
נ'ה צ'כעל וועכטן אז פאלעס זכר י'פ'כ ש'ר ד'ג' ב'ו ש'פ'א ש'ט'ג
כ'פ'ן צ'ל ד'ט'ל'ס א'ד'י ג'פ'ל ווי ג'מ'ו ג'ו'ל'ין ק'צ'ו צ'ה א'ג'ל וד'כ'א'ש ד'כ'ט'ג
סו'ס'י ז'א

② ווי ד'ג' אג'ט צ'צוק'א א'ל'טו צ'פ'ט צ'ד'י'ס ט'מ'ט צ'ק'טו פ'ט'ו א'י מא'כ'ט'ג א'מ'ט ע'ל'ט'ט
③ אז פ'ד'ין מ'צ'ב וצ'מ'ו א'יך פ'ל ד'א'מ'ר צ'פ'ט א'י'ן א'ג'ז א'ו'ן כ'ל א'מ'ט'ט
ו'א'ן פ'פ'ק א'ל'ט אז מ'י כ'י'ו'ק ס'מ'כ' ד'מ'א'מ'כ' א'ל פ'ס'פ'ל א'ש' י'פ'ו
ד'י'ת'י פ'פ'ל-א'ב'י א'ו'ש'ל א'ז א'ז י'מ'ן ש'פ'ל ש'מ'א' ו'מ'י'ג כ'ל א'ש' י'ו'כ'ן
④ ו'פ'ק י'ש א'ז'ר פ'כ'ו א'פ'ו'ל'ד'י' א'פ'ס'פ'ל ז'א ז'כ'ד
⑤ אז ט'ד'ו'ל ג'כ'ח

⑥ א'פ'ק מ'פ'א מ'פ'י'מ'ג (א'ז מ'פ'א'ו ד'מ'צ'ב ש'ס' ש'ט'א) א'פ'ק'כ' פ'פ'ט ש'פ'א'מ'י' י'ג'י'
ק'ו'פ'ל כ'מ'ו ע'י א'י'ן נ'ל פ'י'צ'ט ד'מ'כ'ו'ן י'פ'ו ק'צ'ו'ל - ו'א'ז א'י'ן א'ז'ר
פ'פ'ן ע'ז י'צ'ו א'מ'כ'ו'ן - ו'א'פ'י'ז א'ו'ל א'פ'ל ש'ט' ל' פ'י'ן
נ'ל מ'ז'ע'ר ק'ק'ר וצ'פ'ן כ'ל א'ש' י'ז'כ' ג'מ'ר פ'פ'ט - צ'כ'ל א'ש' י'ז'כ'ר
פ'ו'י א'י'ן פ'ל'ק פ'מ'ע'ר י'ז'ע'ר, ו'פ'ו'י א'ז' א'י'ן צ'ד'ו'י'מ'ן צ'פ'ן
א'ש' י'ז'כ'ר א'ז'ב'וק ט'כ'פ'ט

ג"ל - וילומאג - י מוסף לר זמן כאשן

ר"י זדמוז - ל מוח פ' ב' ז מלי מקבש בפגאוף מרגל קג' בימורא
זכו מר שפי כאן אפג - וקמוש אלא לפי פט' קכא

ר"י זלמיק - אלה צ"ל אישגה מרגה דאזא נח איכא, ויש ממש, קטרה ומחנה
ר"י - פ' צ"ל ממש זכא איכא ל משג

מחנה - מענה אר קולין ופכ' לחיגה גשש שלא פ' חנה ז"ל
דפגה נפן - ואל יש אפיק לפי כנסקא מ' דתי' פג' (פ' ב' ז)
מפ' דיכוכ' מאת זאנ' טר' - אין כאן תיקא כלל אר חפ' ז
ל פג' - כק זדג' פ' זון מוח קדול' ל' ואל ממש
ל פג' פ' מענה שפ' מ' ז

ר"י אמן - ו' מ' י' - קדוק שפ' זכא זכא נח וז' קכ' זלמוז משק
אל פוכ' ז

ר"י זפ' - זכ' זמן (שמש' 12) זכ' זאנ' (ופ' ז) זל' זול' ז

קלוי

הקצבת של מין צמח

גוס לבחנות - צמחיה קלוי

רש"י דדבור - אלא דפשוטין - סופר צמחיה אינו נוסף דחוקצטין - ודמח"ז דמח
~~צמחיה~~ וכו' קצום ולא שטר קצום י' קל, צ"ה מח"ז

דלקוח - י' דהדבורא שטיא מתיב אלקי שקשה מסו כציור של אקוח דדבור
שן קצום דמח"ז א"ש

דמאכיו - דמח"ז דמח"ז מילין דמח"ז נאין משמחין צמחיה א"י ק' ולי' ק'
כאש נשמח וכו' כ"א כמח"ז א"ש

גמבך שטר אקוח ניהג - צ"י צמחיה מח"ז מח"ז נוסף מח"ז אקוח וי'
זיל א"ה

גוס קלוי - סופר כמח"ז פלא דמח"ז מ"כ פלא דמח"ז

גוס א"י - מ"א צמחיה דמח"ז פ"ש כק מח"ז - וא"י י' א"ש צמחיה כ"י
צמחיה דמח"ז כמח"ז וצ"ק

ק"א

א' סג'ו (י, יז) מנ"ל דיבורי - ארץ בליטא ג'ו כלל ארצו ג'מא ג'ל
צ'אן כיון צ'מכר אחר קרפ ג'מא חזרה - וז'כ ש'מ צ'מק צ'מכר ג'מכא
ד'ממ כק' אר'י בד'ליו צ'ד'מ'מ מ' צ'אן ג'מ'מ ד'כאפ'ג וז'כ ג'מ'מ
פ' ד'מ'מ

הא צ'אן אר'מ - מ'מ'מ מ' סודר צ'אן הוא כק' ד'מ'מ מ'מ'מ - ונ' מ'ן ס'מ'מ
מ' מ'ן ד'מ'מ מ'מ'מ מ' צ'אן

מ'מ ג'מ' מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ
וכ' מ'מ'מ מ'מ

ד'מ'מ - מ'י ג'מ' מ'מ'מ - י' מ'י א'פ ג'מ' מ'מ'מ וז'כ סודר צ'מ'מ
מ'מ'מ מ'מ'מ כק' מ' צ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ א' מ'מ מ'מ'מ וז'מ'מ מ'
מ'מ'מ מ'מ'מ - מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ
מ' ג'מ' וס' צ'מ'מ'מ מ'מ'מ וז'מ' מ'מ'מ

ק'מ' א'מ - מ' ד'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ
מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ

מ' מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ
מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ

מ'מ מ'מ - מ' ד'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ
ד'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ
צ'ד'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ
ק'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ מ'מ'מ

ק"ח

גמור צבא ארץ ק"ג ומכאן ראשית כל'ק ספר משת' צדמ' צאנז
ומפיו לא היה ל'ג משוף צבאי צאנז רק מטומא פבא ק"ג ואולי תשכ"ו
צדמ' ארץ (אמ"ר)

רפי ומנא - איסטאק מבין פיכא - אילונג ואן פאג צבאי פוטמ' - ומשמו צבאי
אילו של פאג א צבאי שלו אפסור פיכא דמ' גמור א פיכא אלו
ושם מגיב אפסור גיבו הכאן שורה קולא המפורס

אלא
רפי צאנז אצל סא אפסקיד מחנן ג'ג ועם ור'ק י' הי"ר צמפוז צבאי
דמכיס גמאפ צבא ק"ג ומפ'ג - ו'י פהג צבאי צמט זא (פ'ו)
לפילפ סאן א משפ צבאן א נפוף - ואולי מכיס אדיג משפ
אפסור וישל' א אפסור אפסור, אלו הכא דמ'ג אגיבו אפסור דמ'ג
~~אפסור~~ אפסור אפסור דמ'ג אפסור אפסור (צמפוז מוכר
דמ'ג דמ'ג ו'כ אפסקיד צמט הכסן

7/1

1. The first part of the book is a history of the world (1)

which shows the progress of human civilization from the beginning of time to the present day.

The author has written this book in a simple and easy-to-understand style.

It is a very good book for students of history and geography.

The book is written in a very interesting and readable style.

The author has written this book in a very simple and easy-to-understand style.

It is a very good book for students of history and geography.

The book is written in a very interesting and readable style.

The author has written this book in a very simple and easy-to-understand style.

It is a very good book for students of history and geography.

The book is written in a very interesting and readable style.

אזמא מתנה צפון או מתנה אילים - כחצו צפו מכתבא צגוים שלא מבר
או בקורה ולכ דגשאי מסמא או מבר דמיוו רק פני מתל דלרב מבר
ועקובי ה' אפל כספ שקל ופקדו יגן האוקר אברן מלש איליו של מוכר ועל
שקטת מנס טמא מבוו לא שיר צברק האוקר ליתן קלעב וצפ מלש שלא
מבר דמוכר ורק מבר שאר פקיוס - וליש פברגוס' ופניאל טמא צפיר

בפני הבית - בזמן שבית המקדש קיים, ושלא בפני הבית - בזמן שאינו קיים.

<08> פרק הזרוע והלחיים <07>

ונוהגין בחולין דווקא ולא במקדשין.

<01> מתניתין: <02>

שהיה לנו לידון בדין [בקל וחומר]: ומה אם החולין שאינן חייבים בנתינת חזה ושוק הניתנים לכהן בשחיטת שלמים - חייבים במתנות זרוע לחיים וקבה³, קדשים שהיבים בחזה ושוק, אינו דין שיהו חייבים במתנות?

תלמוד לומר⁴ דכתיב בענין חזה ושוק: "ואתן אותם לאהרן הכהן וכלבניו לחק עולם". ודרשינן:

ולפי הביאור הראשון בדברי האבן עזרא, ניתן לומר בפשטות, כי מצוה זו נשנית כאן, אחר שנאמר שלא יהיה לכהנים חלק ונחלה בארץ ישראל, הוצרך הכתוב לומר שיתפרנסו ממתנות כהונה, ועד עתה היתה כלכלתם במן.

² כבר הבאנו בהערה הקודמת שדעת רש"י לקמן [קלו ב] שרבי אלעאי חולק על משנתנו גם לענין מתנות, וסובר שנהגות רק בארץ, וכך פירש גם להלן [קלח ב] שלפיכך נקטה משנתנו "בארץ ובחול" לאפוקי מרבי אלעאי, וכן פירש הריטב"א כאן. וכבר העיר הגרעק"א בגליון הש"ס שדברי רש"י אלו סותרים לפירושו כאן, שלא שנינו דין זה אלא משום שאמרנו בסמוך "בחולין אבל לא במקדשין". וכן תמה המהרש"א למה שינה רש"י ופירש כאן אחרת משיטתו להלן. וראה תי"ט ריש פרק ראשית הגז.

ובפלת' [סא סק"ו] כתב ליישב טעמו של רש"י במשנתנו, כי כיון ששנינו בראשית הגז בין בארץ ובין בחול"ל, אם כן כל שכן שמתנות נוהגות גם בחול"ל, שהרי הרבה פוסקים חילקו בין ראשית הגז שנהג רק בארץ לבין מתנות שנהגות בחול"ל. ודבריו תמוהין שהרי אם סבר רש"י שיש חילוק ביניהם, כיצד ידע לפרש שרבי אלעאי סבר שגם מתנות נוהגות בחול"ל, וגם לא העלה ארוכה לסתירת דבריו להלן.

ולהלן [קלב ב בתוס', קלו ב בהערות לגמרא] נברר את שיטת הראשונים בדין מתנות כהונה וראשית הגז בחול"ל.

³ כתב הרמב"ם בפיה"מ חלה [פ"ד מ"ט ובהל' ביכורים פ"ט ה"א] שזרוע לחיים וקיבה נקראים בכל מקום "מתנות", שנאמר בהם "ונתן לכהן", ובציון הלכה [ס"ק מ"ז] תמה שהרי גם בתרומות ומעשרות וחלה וראשית הגז נאמרה לשון נתינת.

וראה להלן [קלב ב הערה 9 וקלג ב הערה 3] שנברר אם שלשתן נחשבות כשלש מצוות או כמצוה אחת, ואם הן שלש מתנות או מתנה אחת של שלשה דברים.

⁴ תוס' [סאן ובדף עח. ד"ה מנין] הוכיחו שלולי הקל תומר לא היה צריך לדרוש מקרא לפטור מוקדשין ממתנות, כי מסברא הן פטורין, שהרי הפסוק של מתנות נאמר בפרשה המדוברת בחולין. ומהרי"ט אלגאזי [בכורות פ"ה אות מא] האריך בזה.

ובספרי [דברים יח] דרשו שאין חיוב לתת זרוע לחיים וקיבה מן המוקדשין, דכתיב "וזה יהיה משפט הכהנים", זה ולא קדשים, [והגר"א גרס שם כמו במשנתנו], אולם המלבי"ם ביאר שהספרי תולק על דרשת המשנה, ולשיטתו שם לעיל [יב כב] שלמדו לפטור חולין מחזה ושוק מהכתוב כצבי וכאיל ואילו בסוגיין התמעטו מ"זה יהיה משפט" וגו', ומשמע שהספרי למד

מצות נתינת הזרוע והלחיים והקבה¹, הניתנין לכהן כששוחטין בהמה, ונהגין בארץ ובחוצה לארץ²,

¹ כתבו האבן עזרא והחוקרי שהטעם שנתנה התורה מתנות אלו לכהן, הוא, כי הכהן שוחט את השלמים, ונטל הזרוע בשכר זרועו בשחיטה, והלחיים בשכר הכרחה, והקיבה בשכר הבדיקה.

ובפשטות נראה שאין כוונתו שנטל שכר זה מהשלמים ששחט, כי הרי שנינו כאן שמוקדשין פטורין ממתנות, אלא שנאמר בפרשה זו כי אף על פי שאין לו חלק ונחלה בארץ, נטל שכרו ממתנות אלו בחולין.

והחיד"א בחומת אגף תמה על ביאורם, הרי שחיטת ובדיקת קדשים מצוות שיעשו ע"י בעל הקרבן, ולמה נטל הכהן שכר על השחיטה ובדיקה. וכן יש לתמוה שהרי גם בחולין יש שחיטה ובדיקה, וכן בשאר הקרבנות, ולמה נקטו דוקא שלמים. [וראה מהרש"א קידושין עו ב שלכתחילה כהן שוחט].

ירחקן רצו לרמוז למה שכתבו האחרונים [ושב הכהן כזבחם לב ב, לב אריה לעיל ז, וגבורות שמונים לר"י ענגיל אות ב, וראה הערות לחברותא זכרים יד ב], שבמדבר היתה שחיטת קדשים פסולה בזר, כי לא הותרו באכילת בשר תאווה, ולא היתה שחיטה אלא בקדשים, ונחשבה כעבודה, ולכן נקטו שזכו הכהנים במתנות בשכר שחיטת שלמים במדבר, שאז שחטו הכהנים לצורך אכילת ישראל, [ואפילו לרבי עקיבא שהותר בשר נחירה, כתב הראב"ד בתמים דעים (קעט) שבירכו רק על שחיטת קדשים].

והרמב"ן [שם] כתב שמצוה זו לא הזכרה בתורה, אלא רק במשנה תורה, שנאמרה להם קודם שנכנסו לארץ, כי במדבר לא היו זובחים בהמות אלא לשלמים, ואינה נוהגת במקדשין. [וכן היא שיטתו בדברים יב ח' כ"א, שהלכה כרבי ישמעאל שאמר לעיל טו ב' שבמדבר לא הותר לישראל אכילת בשר תאווה, אלא רק כשהקריבו שלמים]. וראה בפנים יפות שחמה הרי אף לרבי ישמעאל הותרו בבשר בעלי ממים, כמבואר בתוס' לעיל [ז א] וראה מקור ברך [ס' יא] בזה.

ובמשך חכמה [דברים יח ד] כתב שלדעת רבי עקיבא [לעיל טו ב] שבמדבר לא הוצרכו לשחוט אלא קדשים, ואילו בשר תאווה הותר בנחירה, יש לומר שלא הזכרה המצוה אלא כשנכנסו לארץ והתחייבו בשחיטה אף לצורך אכילה, כי בנחירה אין חיוב בנתינת זרוע לחיים וקיבה, שהרי נאמר בהם "מאת זובחי הזבח".

עוד כתב על פי שיטת רש"י ותוס' להלן [קלו ב] שהלכה כרבי אלעאי שאין ראשית הגז ומתנות כהונה נוהגים בחול"ל, ולפי זה מובן למה לא הצטוו בהן עד שנכנסו לארץ, ולדעת הרמב"ם [בכורים י א] שמתנות כהונה נוהגות גם בחול"ל, ביאר כדלהלן [קלד ב] שזרוע לחיים וקיבה הם כנגד מעשי פנחס בהריגת זמרי, ומעשה זה היה בשנת הארבעים במדבר, ולפיכך לא הצטוו קודם.

אמנם לכאורה במדרשים בתחילת פרשת קרח משמע שכבר בימי קרח נהגו מתנות כהונה. וראה בספר מתנת חלקו [סימן לא] שבירר ענין זה.

"אותם" דווקא! איך לו לכהן מן השלמים אלא מה שאמור בענין דהיינו חזה ושוק, ולא זרוע לחיים וקבה.

והלכך, לאחר שנפדו, דינם כחולין גמורים, והם חייבין בבכורה,

וחייבין במתנות כהונה,

ויוצאין על ידי פדיון להיות כחולין גמורים אפילו להגזו ולהעבד [לעבוד בהם].

וילדן שהתעברה בו לפני הפדיון ונולד אחר הפדיון וחלבן מותר לאחר פדיון [מה שאין כן אם הוממו לאחר שהקדישן, שאסורין בגיזה וולדן אסור] וכדלהלן.

והשוהטן בחוץ לעזרה - פטור.

ראין ערשין תמורה, שאם המיר בהמה זו באחרת, ואפילו קודם שנפדו, לא אמרינן שיהו הוא ותמורתו קודש.

ואם מתו קודם שנפדו - יפדו [ואפילו שאינם ראויים אלא להאכילן לכלבים, וקיימא לן אין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים, כתב רש"י דהיינו דוקא בקדשים שקדם הקדשן למומן, אבל אלו שקדם

קדושה אינו נפטר מחיוב נתינה לכהן. [ועוד נ"מ למקדש רגלה לבדה"ב שקדושת בכור יכולה לחול עליו אך אינו "בקרד"].

ובתוס' בבכורות [שם] פירשו שהטעם שאין בכורה חלה אפילו על קדשים שמומם קדם להקדשם, וקדושתם היא קדושת דמים, דכתיב כל פטר רחם בישראל, והקדש אינו בכלל ישראל, והיינו שאין הקדושה גורמת שלא תחול קדושת בכורה, אלא בעלות הקדוש. והגרי"ז שם הוכיח מדברי הרמב"ם כרש"י, שמפני הקדושה לא חלה קדושת בכורה. וראה בחידושי הגרא"ל מאלין [ח"ב נ] שהעלה שבהמת פסולי המוקדשין נחשבת כשתי בהמות, של קודש ושל חולין, והנידון שם הוא לפטרה ממתנות בחלק הקודש ואינו מתחייב משום חלק החולין, ולכן צריך שני פטורים לפטור פסולי המוקדשין ממתנות.

והנה רש"י נקט [בבכורות שם] שהפטור בקדושת דמים הוא כקדושת הגוף שנפטרו בה אפילו פסולי המוקדשין מדכתיב כצבי וכאיל, ותוס' סברי שכיון שפסולי המוקדשין פטורים אף לאחר שנפדו, על כרחן שאין בעלות הקדש גורמת שלא תחול הבכורה, וחייב המתנות, אלא פטורים מפני הקדושה שהיתה בהם, ופטור זה שייך רק בפסולי המוקדשין ולא כקדושת דמים [ועי"ש בלקוטי הלכות, ודבריו תמהין].

וראה בכתבי הגרי"ז [תמורה ט א] שביאר ענין זה באורך. ותמה כיצד יתכן לומר שטעם הפטור משום שאין קדושה חלה על קדושה, והרי טעם זה תלוי בקדושת העובר, ולא בקדושת האם, ואילו במשנה נאמר שפטורה גם ממתנות, חז דין שתלוי באם ואינו משום קדושה, שהרי גם בקדוש שייך דין מתנות, ובהכרח שפטור אחר נאמר בקדוש. אולם הגרי"ז [יו"ד סא סקכ"א] ביאר שכוונת רש"י במתנות, היא לקדושת המצוה, עי"ש.

כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדשן [דהיינו שהקדיש בהמה שנפל בה מום קבוע לפני שהקדישה], דינם כמו שהקדיש עצים ואבנים לדמיהם, שאין בהם קדושת הגוף כלל, שהרי כשהקדישן לא היו ראויין למזבח⁵.

שדרשת פסוק זה מלמדת למעט מוקדשין, והגמרא למדה מקרא זה על חולין.

והנצי"ב כתב שכוונת הספרי לומר שאילו לא דרשינן מ"אותם" כמו במשנתנו, היה ראוי לדרוש "חזה" למוקדשין, אבל באמת אין דורשים אלא מ"אותם". וראה בהערות על הגמרא.

ובפסיקתא [שם] דרשו "מאת העם", ולא מאת הקדש, ובתוס' בבכורות [יב א] הובאה דרשה זו לגבי בהמה הקדושה בקדושת דמים שנפטרת אף היא ממתנות ותמה החתם סופר אם כן למה הוצרכה משנתנו לדרוש מ"אותם" לפטור קרבנות ממתנות, והרי אין הם זבח מאת העם. וביאר שלפי ההוא אמינא במשנה לחייב קרבן במתנות, היה הפסוק נדרש להיפך, דהיינו לחדש שלא רק הקדש חייב במתנות אלא אפילו חולין שהוא מאת העם.

ולכאורה מתוס' [הנ"ל] לא משמע כן, שהרי הוצרכו ללמד מראשית הגז שגם הפסוק האמור לגבי מתנות מדובר בחולין, ובלאו הכי היה משמעו גם בקדשים, אף שאינם נחשבים "מאת העם". וראה בשתיטת תולין שחילק בין דברי תוס' בבכורות שעסקו בקדושת דמים שאינה נותנת לבעלים זכות באכילת הקרבן, ולכן אינה נחשבת מאת העם. לבין גידון סוגיין שהוא בקדשים קלים, ולפי ריה"ג ממון בעלים הם, ומפני זכות האכילה שיש לבעלים נחשב הקרבן מאת העם.

וראה בביאור ההלכה [ביכורים ט ב] שכתב כי אף לפי תוס' בבכורות, אין בעלות הקדש פוטרת ממתנות אלא אם כן היתה באחד מהאברים שחייב ליתנם, או שהיה להקדש שותפות בבהמה בדבר שאינו מסוים, אך אם יש להקדש בעלות רק על אבר אחד מהבהמה כאזנה וכדו' אין הבהמה נפטרת מחיוב מתנות, כי גם כהנים התמעטו "מאת העם" שאינם חייבים במתנות, וכתב הרמב"ם [שם הי"ב] ששותפות הכהן פוטרת רק כשהוא שותף באחד מהאברים הניתנים לכהנים. ואין דין שותפות לפטור בכורה שיהיה לשותפות הפוטרת במתנות, ולהלן קל"ג נרחיב בזה.

⁵ דין זה מדובר באופן שהקדיש בעלי מום למזבח לדמיהן [ולא בקדשי בדק הבית] ואף שאסור להקדיש בעל מום למזבח, אם הקדיש, חל הקדשו ומעריכים ופודים אותו ומביא בדמים קרבן [אך אין הקדש חל בגופה].

ופירש רש"י שדעת התנא במשנתנו שדוקא אחר שנפדו חלה עליהם קדושת בכורה, כי קדושת דמים מדחה מן הבכורה, משום שאין קדושה חלה על קדושה. והעירו מהרי"ט אלגאזי [בכורות פ"א] [וחתם סופר [יו"ד שטז] שהרי להלן [בגמ' ד"ה בכור] פירש שבכור אינו נהג במוקדשים כי כתוב בו "בקרד וצאנך", וביאר הנצי"ב במרומי שדה שבמשנה פירש רש"י אף לפי ריה"ג הסובר שקדשים קלים ממון בעלים הם ונחשבים צאנך ובקרד, בכל זאת לא חלה בהם קדושת בכורה, כי אינה חלה על קדושה אחרת.

והוכר יצחק [נב] ובחידושי הגרי"ז [הל' בכורות] כתבו שחייב נתינת הבכור לכהן אינו תלוי בקדושת בכורה [ראה להלן קלו. הערה 9 בהרחבה], ולדבריהם מובן שמצד אין קדושה חלה על

מומן להקדשם, חשובים עצים ואבנים, ונפדים לצורך אכילת כלבים].

חריץ מן הבכור⁶ ומן המעשר, שאפילו באופן שקדם מום להקדשן - חלה עליהם קדושה גמורה!

הטעם לכך, משום שבכור קדושתו תלויה ברחם, קדוש מרחם אמו, בין אם הוא תם ובין אם הוא בעל מום.

ובמעשר בהמה כתוב: "העשירי יהיה קדש לא יבקר בין טוב לרע", ודרשינן: טוב - היינו תם, רע - היינו בעל מום.

אבל, כל שקדם להקדשן את מומן, או שנפל בהן מום עובר קודם להקדשן, מום עובר נחשב כמאן דליתיה⁷, ולאחר מכן נולד להם מום קבוע - ונפדו, פטורין מן הבכורה. כי נאמר בקדשים שהוממו ונפדו שיהיה דינם "כצבי וכאיל", וצבי ואיל פטורין מן הבכורה, שהרי מצוות בכורה נאמרה דווקא בבקר וצאן.

ופטורין נמי מן המתנות זרוע לחיים וקבה, שנאמר בהם "שה" - ולא צבי ואיל.

ואינן יוצאין לחולין על ידי פדיון להגזז ולהעבד, שנאמר בפסולי המוקדשין "תזבח ואכלת" ללמד

⁶ רבינו גרשום בבכורות [שם] ביאר שמציעו בכבור אופן שקדם מומו להקדשו, והוא כשהטיל בו מום כשהיה עדיין במעי אמו, כי אינו קדוש אלא בצאתו מרחם אמו. ובכל זאת פטור ממתנות, כי חל עליו קדושה גמורה, ורק אינו ראוי להקרב מחמת מומו, ולפיכך ניתן לכהן לאכלו.

⁷ רש"י פירש שמום עובר כמאן דליתיה דמי. וראה במנחת חינוך [רפב] שדן אם עובר בהקדשתו על איסור בל תקדשו שנאמר במקדש בעל מום.

והנה הגר"ח [איסורי מזבח ג י] הוכיח ממה שחלה קדושה על בעל מום עובר, שאין הטעם שלא חלה קדושה על בעל מום משום שאינו ראוי למזבח, שהרי גם במום עובר נפסל למזבח, ומה שיהיה ראוי אחר כך למזבח אינו מועיל להקדישו כעת, ואין יועיל לחול עליו אחר כך ההקדש כשיעבור מומו.

אלא בהכרח שאין הקדושה חלה על בעלי מומין, כי קדושת הגוף לא חלה על דבר שיש בו פדיון ובעל מום עומד להפדות מהקדש, ואינו פסול גרידא אלא מפקיע את הקדושה, ולכן במום עובר חלה הקדושה, כי המום עתיד לעבור ואינו נחשב כפודה מהקדש.

ולפי זה נראה שעובר באיסור בהקדשתו, כי האיסור אינו מפני שנפדה מחמת מומו, אלא מפני שמקדש דבר שיש בו פסול, הפסול קיים, וכל ההילוך הוא רק אם נחשב כפדיה או לא - ולענין חלות ההקדש בלבד.

שאינן בהן אלא היתר זביחה ואכילה, אבל גיזה ועבודה לא הותרו בהם.

וולדן שהתעברה בו לפני הפדיון ונולד אחר הפדיון⁸, וחלבן אסור לאחר פדיון.

והשושטן בחריץ קודם שנפדו - חייב. והיינו דוקא באופן שהפסול הוא כזה שאילו היה עולה למזבח לא היה יורד,

ועושיין תמורה קודם פדיון, דכתיב בתמורה "טוב ברע או רע בטוב" משמע דיש דין תמורה לבעל מום שהיה "טוב" בתחילה ונעשה "רע", אך כשקדם מחמתן להקדשן שנינו לעיל שאין עושים תמורה, כי היה "רע" מתחילתו.

ואם מתו מעצמן, שלא שחטן, יקברו ולא יאכלו לכלבים [או משום שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים, או משום שצריך העמדה והערכה לפדיון וכשמתו אי אפשר להעמידם להעריכם].

⁸ רש"י הביא את הגמרא בבכורות [שם] שמדובר באופן שהתעברה קודם שנפדית וילדה אחר הפדיון, ורק באופן זה חל על הולד דיני פסולי המוקדשין, כי אילו נולדו לפני הפדיון פשיטא שאסורין ואפילו קדם ממון להקדשם. ואם התעברה אחרי הפדיון פשיטא שמתרין כצבי וכאיל. וכן ברישא וולד של בהמה שקדם מומה להקדשה מתר בפדיון רק באופן שהתעברה קודם לפדיון ונולד אחר פדיון. ועיין בתוס' יו"ט.

ובפשטות נראה שהפדיון חל גם על העובר. וכן נקט הגרי"ז [בבכורות] שאם יתנה שלא יחול הפדיון על העובר, באמת ימשיך דינו להיות קדוש ולא תולין. אולם רבינו גרשום שם כתב "כיון שנולד אחר פדיון מתר בלא פדייה", ודבריו צריכים ביאר.

וראה רש"י בבכורות [טו ב] שכל האיסור בולד בהמה שקדם הקדשה למומה הוא רק מדרבנן. ובשטמ"ק [שם אות ד] הקשה על המשנה לפי מאן דאמר וולדות קדשים בהויתן הם קדושים, דהיינו שקדשתן תלויה בדין האם בעת לידתן, אם כן כיצד יקדשו אחר שהאם יצאה לחולין. וביאר שכיון שהיתה האם קדושה בשעת העיבור, ונשאר בקדושתה לענין גיזה ועבודה אף לאחר הפדיון, לפיכך מועילה להקדיש הולד בלידתו.

והגרי"ז ביאר דבריהם שסיבת הקדושה חלה בעת העיבור, ורק חלות הקדושה תלויה בלידתו, וכיון שנשארה במקצת קדושתה מעת העיבור, חלה על הולד הקדושה שהתקדשה בה לפני הפדיון. ולפי זה מובנים דברי רבינו גרשום שהולד מתר בלא פדיה, כי למאן דאמר בהויתן הם קדושים באמת אין צריך פדיון, ולא חלה עליו קדושה כשנולד מבהמה שקדם הקדשה למומה.

אך עדיין צריך לבאר למה יהיה האיסור רק מדרבנן, והלא למאן דאמר זה לא שייך כלל פדיון במעי אמן, וכל חלות הקדושה תלויה בלידה, ואם כן כשחלה הקדושה תלויה בלידה, ואם כן כשחלה הקדושה תחול מן התורה. ואולי כיון שנפדית אין קדושת הולד אלא מדרבנן. וצ"ע.

ללמוד קל וחומר מהיתרם שמתה אמו בשעת לידה, שהוא פטור ממעשר בהמה [דרשינן שדין מעשר כדין קדש, ויתום אינו ראוי לקדש, דכתיב "והיה שבעת ימים תחת אמו" - פרט ליתום שמתה אמו בשעת לידה שלא היה תחת אמו כלל].

ועוד פורכת הגמרא: מה ללקוח ויתרם שכן נכנסין במינן - דהיינו בהמות חולין שאינן לקוח ויתום - לדיר להתעשר, ואילו קדשים אינם נכנסים כלל להתעשר, ולכן יפטרו ממתנות?

ודחה שאין לפרוך כן: "שכן נכנסין במינן" קאמרת? זו אינה פירכא היא, שהרי בקדשים נמי נחשב שבמינן נכנסין לדיר להתעשר דהיינו בבהמות חולין, והלכך, אילו לא התמעטו קדשים ממתנות מדכתיב "אותם", היינו מחייבים גם קדשים בקל וחומר מחולין.

מקשה הגמרא: ויהיו חולין חייבין בחזה ושוק מקל וחומר! ומה קדשים שאין חייבין במתנות - חייבין בחזה ושוק, חולין שחייבין במתנות, אינו דין שחייבין בחזה ושוק?⁹

מתרצת הגמרא: אמר קרא לגבי מתנות: "וזו יהיה משפט הכהנים", זה - מתנות - אין, מידי אחרינא - לא!¹⁰

⁹ מלשון הגמרא משמע שהנידון הוא לחייב חזה בשוק אף בחולין, ואינו מדיני הקרבנות, ואף למסקנא נשאר כך גדר דין חזה ושוק, ולא התמעט מחולין במשמעות הפסוק, אלא שלא יתכן לקיים בו את עיקר מצוותו בהנפה, ולפיכך אינו אמור בחולין. ולכאורה מכאן תימה על הרמב"ם בספר המצוות [שורש יב] שכתב שאינו מונה מצוה זו במצוות עשה, כי היא חלק מדיני הקרבן, שהוא חלק שנטילים הכהנים בקרבן.

אמנם כדברי הרמב"ם משמע בכמה דוכתי [ביומא ה חכמים ב] שהובאה תנופת חזה ושוק כצד חומרא בשלמים, ומשמע שאינה מדין מתנות כהונה גרידא. ובהכרח שיש בהם את שני החיובים, בין מדיני הקרבן ובין מדיני מתנות כהונה. וכאן היה הנידון לחיובם משום מתנות כהונה.

וראה בכנסת הראשונים [זכחים מד] שדן בזה, והסיק כי תנופת הכהן משום דיני מתנות כהונה ואילו תנופת הבעלים מדיני הקרבן. ויש להוכיח כדבריו מקושיית תוס' בזבחים [עו א] על מסקנת סוגיין שאי אפשר להניף בפנים משום שהם חולין בעורה, שהרי יכול להקדישם לבדק הבית ולהניפם אחר לפדותם. ולכאורה תמה ששם כן תחסר הנפת הבעלים. ומשמע שלענין הנפת מתנות כהונה אין צורך בבעלים, כי כל הנפתם מדיני הקרבן בלבד. וראה עוד בהערות 11-12.

¹⁰ כבר הבאנו בהערה 4 שהספרי למד מ"זה יהיה משפט הכהנים" שנאמר במתנות, למעט מוקדשין מחיוב מתנות, אילו לפטור חולין מחזה ושוק למד מכצבי ואיל, ולדרשתו מיושבת קושיית תוס' [ד"ה זה] ראה שם בהערות.

מדייקת הגמרא: משמע במשנה כי טעמא שאין מוקדשין חייבין במתנות, הוא רק משום דכתיב רחמנא "אותם". הא לאו הכי, הרי אמינא קדשים חייבין במתנות כמו שדנה המשנה קל וחומר מחולין?

ומקשה על כך: איכא למפרך: מה לחולין שכן חייבין בכורה, ולכן הם חייבין במתנות. מה שאין כן קדשים שפטורין מן הכורה, ולכן קל בהם גם לפטור ממתנות.

מתרצת הגמרא: אילו לא התמעטו קדשים מ"אותם", הוה אמינא תיתי קדשים בקל וחומר מזכרים של חולין, שאף על פי שלא שייך לומר החומרא שחייבין בכורה, שהרי אינם יולדים, ובכל זאת התחייבו במתנות, וכל שכן שיתחייבו קדשים במתנות.

ופורכת הגמרא, שלא יתכן הוה אמינא ללמוד מזכרי חולין לקדשים: שהרי מה לזכרים של חולין, שכן חייבין בראשית הגז, מה שאין כן בקדשים?

אולם פירכא זו נדחית: שהרי עדיין אפשר ללמוד קדשים מתיישבים זכרים של חולין, שאין בהם בכורה ולא ראשית הגז, ובכל זאת חייבים במתנות.

ושוב פורכת הגמרא: מה לתיישבים שכן נכנסין לדיר להתעשר, כלומר, שהרי הם חייבין במעשר בהמה, מה שאין כן מוקדשין שפטורים ממעשר דכתיב במעשר "יהיה קדש" ולא מי שכבר קדוש?

וגם פירכא זו נדחית: כי אילו לא התמעטו קדשים, היו נלמדים בקל וחומר מתיישבים זקנים של חולין, שהרי כבר נתעשרו ואין צריכין שוב ליכנס לדיר להתעשר, ובכל זאת חייבים במתנות.

ושוב מנסה הגמרא לפרוך קל וחומר זה: מה לזקנים שכן כבר נכנסו לדיר להתעשר, תאמר במוקדשין שלא נכנסו מעולם להתעשר?

אולם גם פירכא זו נדחית: כי עדיין יש ללמוד קל וחומר לקדשים מלקוח, שהלוקח עשר בהמות מן השוק, אין חייב במעשר. דכתיב "בקרך וצאנך" וממעטינן לפטור את הלקוח מן השוק. וכן אפשר

מקשה הגמרא: **אלא טעמא דכתב רחמנא "ה"**, רק משום כך לא ילפינן חולין מקדשים לענין חזה ושוק, **הא לאו הכי, הוה אמינא חולין חייבין בחזה ושוק?!?**

והא חזה ושוק בעי תנופה¹¹, וחזה ושוק של חולין היכא ליניפינהו?

אי אבראי [בחוזן], הא "לפני ה'" כתיב, דהיינו בפנים!¹²

ובלב אריה תמה על קושיית הגמרא שיתחייבו חולין בחזה ושוק מקל וחומר, שהרי לא הוצרך מיעוט לקדשים במתנות כהונה אלא מפני שהם חמורים מחולין בחזה ושוק, ואם כן בכלל מיעוט זה התלה שחולין פטורים מחזה ושוק. אמנם לפי הספרי שמשמעות הפסוק ממעטת מקדשים והוא כולו מדובר בחולין. ואינו נצרך כנגד הקל וחומר. אם כן מובן למה הוצרך מיעוט מצבי ואיל למעט חולין מחזה ושוק. וראה במהרי"ט אלגאזי [שם] שתמה למסקנא שאי אפשר להניפו משום חולין בעורה, למה הוצרך הספרי למעטם מפסוק. ועיין בעמוד ב' הערה 1.

¹¹ אף על פי שאין תנופה מעכבת בחזה ושוק, כבר כתבו תוס' בזבחים [ק"ז ב ק"ט א] לגבי פטורם בבמה קטנה שאין תנופה נוהגת בה, כי מאחר שעיקר מצוותן בתנופה, לפיכך באופן שאין תנופה שייכת בהם, לא נוהג דין חזה ושוק. ויש לעיין אם יש בכך גילוי שהתנופה היא מדיני הקרבנות בלבד. או שרק מפני שאין היכי תמצוי לעשותה בחולין אין מתקיים בהם דין חזה ושוק, וכבר ביררנו פרט זה בהערה 9.

ושמא שונה דין חזה ושוק, שהרי אף אם היה ניתן מן החולין לא היה דינו כמתנות כהונה שלדעת רבי יוחנן לקמן [ק"ב ב] הם טובלות את שאר הבהמה, כי חזה ושוק הם חיוב מתנה בפני עצמה, ולא כחלק מהבהמה כמבואר בתוס' להלן [ק"א. ד"ה ה"ג] ויתכן שיש להם דין קרבן בפני עצמן כמבואר בסמוך.

וראה לכך מהוכחת הגמרא, שהרי כתב השאגת אריה [סימן צז] כי תרומת חמץ בפסח אף שאינה קדושה טובלת, ואם כן אף חזה ושוק שאי אפשר להניפם יטבלו את הבהמה לפי רבי יוחנן ולדין תאסר באכילה. אמנם מאידך יתכן לבאר שזו גופא הוכחת הגמרא, ממה שאינם טובלים, על כרחך שאינם נוהגים כלל בחולין. ובאמת כשנוהגים בקרבנות חיובם הוא להפרישם על כל הקרבן.

וראה בחידושי הגרי"ז [מע"ק ט ג] שכתב לחלק בין חזה ושוק של שלמי ציבור שהנפתם היא הנפת הקרבן, ואין להם דין חזה ושוק בפני עצמן, ואילו בשלמי יחיד חלות שם חזה ושוק מחייבת אותם הנפה בפני עצמן, ויתכן לבאר כי החילוק הוא בין שלמי ציבור שהחזה ושוק הם מדיני הקרבן והם החלק שהתחזק בו דין תנופה, ואילו בשלמי יחיד [וחולין להוה אמינא בסוגיין] הוא דין נפרד על החזה ושוק, ואף שדין הנפת האמורים תלוי בו, ונחשב כחלק מדיני הקרבן וכדלעיל, אין זה הפרשה מהקרבן אלא חיוב עצמי של חזה ושוק. [וראה דברי הגרי"ז בנייר מה ב] ועיין עוד בסמוך.

¹² האתרוגים דנו אם יש איסור חולין בעורה בלשכות הפתחות לקדש, שמתר לאכול בהן קדש קדשים ואין שוחטים בהן אפילו קדשים קלים. וראה בקרן אורה [זבחים נו] ובאתרוג דאורייתא [כלל א] שהכריעו להתיר בהם שחיטת ואכילת חולין ולאסור שחיטת קדשים שוחטת בחוץ.

ולכאורה הוא הדין לענין הנפת חזה ושוק, שאמנם לא תהיה מניעה להניפם בלשכות אלו מצד חולין בעורה, אבל יחסר בהנפתם לפני ה', כי נחשב בחוץ לקדשים.

אולם עדיין תמה לכאורה שהרי מצינו [בפסחים צב. ויבמות ז ב] שמצורע ביום טהרתו עומד בשער ניקנור וכן סוטה בעת השקאתה, ונחשבים כעומדים לפני ה' ולמה לא יניפו את החזה ושוק בשער ניקנור ותחשב תנופה לפני ה' אף שלא נכנסו לעזרה. [וראה דברי הגרי"ז בהלכות מחוסרי כפרה ובסוטה ז. שחילק וכתב ששער ניקנור לא התקדש בקדושת עזרה, אבל נחשב לפני ה', ועדיין קשה שתועיל בו תנופה לחזה ושוק, ועמד על כך החזו"א בנגעים יב סק"ה].

ולכאורה מוכח מכך שאפילו חזה ושוק של חולין נחשבים כקרבן, ודיני הנפתם כדיני הנפת קרבן שנקבעו לו מחיצות, וכפי שביאר הגרי"ז [ע"ת פר' ראה] שדיני העמידה והאכילה לפני ה' אינו תלוי בקדושת המקום, אלא שנקבע מקום לקיום דינים אלו לפני ה', אך דיני הקרבנות תלויים בקדושת המקום ונקבעו להם כעין מחיצות לפסול ביוצא. ויתכן לומר שאף בחזה ושוק נקבעו דיני קרבנות ותלויים בקדושת המקום. [ולפי זה י"ל שיצטרך גם הנפת בעלים משום קרבן וצ"ע].

ומצאתי בקונטרס זרע יצחק שכתב ליישב כהנ"ל, והוכיח כך מתוס' בקידושין [גב ב] שרק השקאת סוטה נעשית בשער ניקנור אך הנפת מנתה נעשית בתוך העזרה דבעינן לפני ה'. עי"ש. וכן יש לומר גם לגבי ביכורים, ולחלק דין אכילתם מדין הנפתם, כי להנפה נקבע מקום קרבן.

וראה בזבחים [ק"ט ב] שאין חזה ושוק נוגים בבמה קטנה כי אי אפשר לקיים בה תנופה לפני ה', ולכאורה תמה שהרי בסוגיין אמרו שאפילו חו"ש של חולין היו מניפים בפנים אילולי הטעם של חולין בעורה, ובקרבנות כמה קטנה אין טעם זה, למה לא יניפום, וצ"ע.

אינן קיימות בעין, וכגון שהזקו או שאכלן - אין חייב בתשלומין.³

ואיבעית אימא: משום דהרה ליה ממון שאין לו תובעים, שהרי אם יתבענו כהן, יכול הוא לומר לו: לכהן אחר אני רוצה ליתן ולא לך!⁴

³ פירש רש"י שחיוב מתנת כהונה נאמר רק בעוון קיימות, ולא התחייב בתשלומין אם כילם מהעולם. ותוס' כתבו שלפי טעם זה אין חיוב אפילו לצאת ידי שמים. ובספר הארוך לש"ך [ס"א] כתב שלטעם זה אפילו כשנתן מתנותיו לכהן מסוים לעולם, פטור מתשלומין כשאיבד המתנות. ומשמע שאין זו גזירת הכתוב גרידא לפוטרו, אלא שאין לכהן לכהן במתנות כשאינם בעולם ולכן אינו חייב לשלם תחתיהם ממון.

ולהלן נברר את טעם דברי תוס' שכתבו שיש חיוב לצאת ידי שמים ולשלם על היוזק מתנות כהונה [לטעם שאין לו תובעין] אם הוא משום שיש עליו חיוב ממון רק שאין לו תובעים, או שהוא תשלום על עצם ההפסד שעשה לממון השבט. ולכאורה לפי הטעם השני שייך לחייבו אפילו אם פטורו נלמד מ"חה" כי גרם הפסד שלא יצטרך לתת מתנות אלו שכלו מהעולם.

וצריך לומר שאין חיוב אלא על הפסד ממון, כגון באופן שזכות הכהן אינה פוקעת אלא שאי אפשר לתתלו כי הממון אינו בעין, והיינו אם הישראל אינו נפטר מנתינת המתנות מפני שכלו. אבל לפי הטעם שהתמעט מ"חה" ואינו חייב לתת אפילו למכירי כהונה, אינו גורם הפסד ממון אלא הפסד עצם זכות הכהן במתנות, ועל כך אינו מתחייב אפילו לצאת ידי שמים. [וראה בפלתי [סק"ד] שלפי טעם זה, גם לבעלים אינו חייב לשלם טובת הנאה, שלא יהיה כח הבעלים גדול משל הכהן, ובסמך יבואר].

⁴ נחלקו הראשונים אם לפי טעם זה חייב לשלם כדי לצאת ידי שמים או לא. תוס' כתבו לצאת ידי שמים אלא כשיש חיוב ממון ואין שחייב, והר"ן תמה עליהם שלא נאמר חיוב אדם יכול לתבעו, אבל במתנות אם אין לו חיוב מחמת מצוה למה יתחייב, ולפיכך נקט שדמת חסידות היא לשלם, וכמשמעות הגמרא להלן.

ובמשנת רבי אהרן [זרעים ו, יד] כתב שבמתנות כהונה יש עליו חיוב לצאת ידי שמים יותר משאר ספיקי ממון, שהרי ודאי חל עליו חיוב ויש אצלו ממון כהנים, רק אין מי שיכול לתבעו בדיינים, ואילו בשאר חיוביו לצאת ידי שמים מדובר כשאין אצלו ממון אחרים אלא רק עשה: עולה לחבירו שנגרם לו היוזק על ידו, או שגזל לאחד מחמשה ואינו חייב לשלם כשאין מי שתובע ממנו את ממנו.

אמנם מאידך יש לומר שמזיק מתנות כהונה אין בידו ממון השבט, כי מעולם לא היה נתבע עליו ואין לאדם חיוב ממון אלא כלפי התובע, ורק גרם להפסיד את השבט, ואין לו חיוב ממון גמור כמו שהפסיד לאחד מחמשה ואינו חייב לשלם רק מפני שאינו זוכר למי חייב, אך כיון שיש עליו תביעה מבעל הממון, חייב להניח בפניהם כדי לצאת ידי שמים על חיובו הגמור.

ונפקא מינה בין הצדדים אם תועיל תפיסת הכהן בממון, כי אף שיכול לתפוס את המתנות עצמן [לדעת הרמב"ם בכורים יב טו] אם גרם להיזק אינו יכול לתפוס ממנו, אלא אם נחשב כחיוב ממון גמור. ובכרתי [סא ס"ק יח] רמז לנידון זה ראה אפיקי ים [ח"א מב] שהביאו.

ובדעת הר"ן נחלקו האחרונים, אם סבר שמתנות כהונה אינן נחשבות כממון השבט, אלא רק מצוה לבעלים להפרישם ולעשותם כהפקר לכהנים, [ראה יש"ש כאן, תורת דעת ק"ס סק"י, רע"א גיטין מז ב ארז שמח פ"ו ממתנ"ע, קוב"ש ח"ב ס"י י"ד, אבי עזרי פ"ח ממתנ"ע, ובקהילות יעקב כאן] וכן

<קל ב>

אי אגואי [בפנים], הא קא מעייל חוליך לעזרה?!¹

הלכך לא אפשר לומר שיהיו חולין חייבין בחוזה ושוק.²

מקשה הגמרא: **אלא האי "זה" דכתיב, למה לי? והרי אי אפשר להניף חוזה ושוק בחולין, ולמה לי מיעוט!?**

מבארת הגמרא: **"וזה" נצרך לכדרב חסדא. דאמר רב חסדא: המזיק מתנות כהונה או שאכלן, פטור מלשלם! ואמרו להלן שיש אומרים שמקורו של רב חסדא נדרש מ"וזה".**

גופא, אמר רב חסדא: המזיק מתנות כהונה או שאכלן, פטור מלשלם!

מאי טעמא?

איבעית אימא: משום דכתיב "זה", ודרשינן דווקא "זה" - בעוון קיימות, חייב ליתנן, אבל אם

¹ **התם סופר תמה כיצד סלקא דעתך שיהיה חיוב להניף חוזה ושוק של חולין בעזרה, והרי כל הטעם שהותר בשר תאוה לישראל כשנכנסו לארץ, הוא מפני שהיו בריחוק מקום מהמקדש ולא יכלו להביא שלמים כדי לאכול בשר במקומם, ואם נאמר שצריך לבא להניף את החוזה ושוק אם כן יבואו ויקריבו שלמים כדי לאכול.**

ומוכח שהבין שהנפת חוזה ושוק טובלת את שאר הבשר מאכילה, כי אם היא מצוה בפני עצמה הרי יכול להפריש מכל בהמה ולהניח עד שיעלה לירושלים או לשלוח עם תבירו. ומשמע שאם היה דין הנפה בחולין היה הבעלים עצמו צריך להניפם קודם שיאכל מן הבשר.

² **מהרי"ט אלגאזי** [בכורות פ"ה אות מ"א] הקשה למסקנת סוגיין למה הוצרך קרא למעט פסולי המוקדשין מחוזה ושוק [בבכורות ט"ו]. והרי כל זמן שלא נשחטו יפטרו כהקדש, ואחר שנשחטו הם כחולין גמורים לכל דבריהם, ולא שייכת בהם תנופה. ואין לומר שנשחטו בפנים, כי כיון שאחר שחיתתם דינם כחולין מסתבר שאסור לשחטן בעזרה. דעתו שאילו שחיתתן מן תרת, אין בהם משום חולין בעזרה, וצריך קרא למעטן.

אולם תוס' **הרשב"א** בסוגיין כתבו להיפך, ואסרו כל הכנסה בדרך קדושה בחולין, והיינו שעצם ההנפה נאסרה כי היא בדרך הקרבנות, ונעשית בחוזה ושוק אחר שיצאו לחולין בשחיטה, ואפילו אם השחיטה הותרה כי נחשבו קדשים עד השחיטה, מעשה ההנפה אוסר. וראה בהרחבה בהערות על תוס'.

מיתבי: נאמר בענין המתנות "וזה יהיה משפט הכהנים" - מלמד שהמתנות דין הן, שדיינין נזקקין להן לדון בעניינם. למאי הלכתא - לאיזה ענין צריכין לדיינין? מאי לאו, להוציאן בדיינים! ומשמע שהכהן הראשון התובע את המתנות יכול לתבען בבית דין ולהוציאן מיד הישראל?⁵

משמע ממה שהקשה הר"ן על רש"י שפירש שאין לו תובעים כי יכול לומר לכהן אחר אני נותן ולא לך, ולכאורה מטעם זה יפטר הבעלים אפילו אם תבעו כהן כשהמתנות עדיין בידו, ולכן ביאר שכשהם בידו חייב ליתנם משום מצותו. וכאן מדובר כשאינם בידו, ואינו חייב משום מזיק כי מעולם לא היו ממון כהן אלא הפקר, [ורש"י סבר שבי"ד כופין אותו ליתן רק כשהם בידו ומצווה לתת, אך אם הויקם, אף שהם ממון כהן כיון שאין לו מצוה לשלם אין מוציאין ממון מידו עד שיהא תובע שהממון שלו].

אולם באפיקי ים [שם] הוכיח שיש איסור גזילה במתנות כהונה, [אמנם הוכחתו מדברי רש"י שנחלק עליו הר"ן] ובקהילות יעקב כתב שנחלקו בכך אמוראים לקמן קלד, ודוחק לומר שהראשונים נחלקו במחלוקת זו, אם ממון כהן הן וגזלות, או לא. וכן הביא מאמרי בינה [תר"מ ב] שהוכיח מדברי הר"ן בגיטין [ט]. שמכירי כהונה זוכים במתנות כי שאר הכהנים הסיחו דעתם מלקבלם. ואילו היו הפקר כיצד יקנום בהסדת דעת השאר, ובהכרח שממון כהן הם ולכן זוכים בהם מכירי הכהונה, וצריך להבין אם כן למה כשאלם אינו חייב לשלם עליהם לצאת ידי שמים.

ובשם הגרי"ז ידוע לבאר שדעת הר"ן שאף על פי שמתנות כהונה נחשבות ממון השבט, אינם נחשבות ממון לענין חיוב מזיק משום שאין תובע על ממון זה, ואף לצאת ידי שמים אינו חייב, [ועל כך חלקו תוס' וסברו שחיובו לצאת ידי שמים הוא על גרם ההפסד]. וראה מה שהוסיף בזה בחידושי רבי ראובן [ב"מ ח, ב].

ובאגרות משה [יו"ד ח"ג ככב, ב] כתב לבאר דעת הר"ן, כי המתנות כהונה שייכות לישראל עד הנתינה, וכשאלן הויק את עצמו ולכן אינו חייב עליהן, אך אילו היו להן תובעין דיינין שהיה חייב ליתנם לכהן מסוים, היה צריך לשלם לו משום שהמזיק שעברו של חבירו חייב. ולדבריו צריך לומר שאם הויק מתנות כהונה של חבירו אינו חייב לשלם משום שהיו עתידין לצאת מתחת ידו, [ראה שערי ישר ש"ה פ"ו וקהילות יעקב ב"מ י] ומקור ביאור זה מדברי הריטב"א בקידושין [נט. ויבא להלן], וכן ביאר בקדושת יו"ט למהר"ט אלגאזי. [ובדעת תוס' צריך לומר שנחשב ממון השבט, ואין לו תובעין, וכנ"ל].

ומדברי הרמב"ם דקדק האור שמח [שם] שממון שאין לו תובעין הוא ממון שלא ידוע מי יתבעו ראשון, וכלשונו [בפ"ט מבכורות ה"ד] שהוא ממון שאין לו תובע ידוע, ולהלן [קלא]. רחובי בזה, וראה עוד בהערה הבאה.

⁵ בקהילות יעקב [לו ב] הקשה הרי בין לפי רש"י ובין לפי הר"ן כשהמתנות בידו בעין, מוציאין מידו, ואם כן אפשר להעמיד את הבריייתא באופן זה שבו המתנות דין. וביאר שהקושיא היא מלשון "דין" שמשמעותו דיני ממונות, ואילו כשהן בידו מוציאין ממנו משום כפייה על המצוות. ואם היה בהן דיני ממונות היה חייב עליהן גם אם אכלן או הויקו, כי נשאר חיוב ממון כלפי בעלים התובע. ולביאורו, הקושיא רק על הטעם שפטר משום ממון שאין לו תובעין, אולם לטעם הראשון לא קשיא מידי.

דוחה הגמרא: לא, כוונת הבריייתא "שהמתנות דין" - לענין לחולקן בדיינין. שהדיינין אומרים לישראל: תן את המתנות לכהן זה שהוא חבר ולא לכהן זה שהוא עם הארץ.

וכדרב שמואל בר נחמני. דאמר רב שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: מניין שאין נותנין מתנה לכהן עם הארץ? שנאמר "ויאמר לעם ליושבי ירושלים לתת מתנת חלק כהונה הכהנים והלוים למען יחזקו בתורת ה'". ודרשינן: "כל המחזיק בתורת ה' - יש לו מנת. ושאינו מחזיק בתורת ה' - אין לו מנת". ולהכי הדיינים מורים לתת המתנות לתלמיד חכם ולא לעם הארץ.⁶

תא שמע: רבי יהודה בן בתירא אומר: הכתוב "וזה יהיה משפט הכהנים" מלמד שהמתנות דין!

יכול - שמא תאמר - אפילו חזה ושוק דין הם? תלמוד לומר "זה"! דדוקא זה - מתנות זרוע לחיים וקבה האמורים בענין - דין הם, ולא חזה ושוק.

מדייקת הגמרא: למאי - לאיזה ענין - אמרו "שהמתנות דין"? אילימא לענין דבעינן לחולקן

ולדעת הרמב"ם - כפי שביארו האור שמח - שאם אין ידוע מי יתבעו ראשון נחשב ממון שאין לו תובעין, לכאורה אי אפשר לפירש קושיית הגמרא כרש"י שכתב "אלמא כהן הראשון התובע מוציא מידו", שהרי אף על פי כן יתכן להחשיבו כממון שאין לו תובעין כי לא ידוע מי יתבענו.

⁶ הר"ש והרא"ש בחלה [ד ט] וכן בתוס' רא"ש כאן, כתבו שאסור לתת מתנות לכהן עם הארץ ואפילו תרומה טמאה, וכל מה ששנינו שם שנותנים מתנות לכל כהן שירצה, היינו לכהן חבר שאינו אוכל חולין בטרהרה, ואף לו לא התירו לתת אלא תרומה טמאה ולא טהורה. אולם תוס' ושאר הראשונים [בסוגיין ולעיל קד ב] נקטו שהאיסור הוא רק באופן שיש כאן כהן חבר, אבל אינו חייב להמתין שיבא כהן חבר, ואם אינו מוצאו יתן לכהן עם הארץ. [וראה בשו"ת הרשב"א ח"ה רלט ובהגהות רחמים לחיים שהאריך מאד בבירור הענין. וראה עוד בתוס' מנחות יח ב ד"ה מודה ולהלן קלב ב ד"ה ולא ובהערות שם].

והרמב"ם [תרומות ו ב] כתב שהאיסור לתת תרומה טהורה שמא יטמאה ויאכלנה בטומאה. ואילו המשנה בחלה מדוברת בתרומה טמאה והיא ניתנת לכל כהן, ותמה המרכבת המשנה הלא במשנה שם שנינו שגם שאר מתנות ניתנים לכל כהן שירצה, ובסוגיין אמרי שאין נותנים מתנות לעם הארץ. ולכן העלה שהרמב"ם גרס "אין נותנין תרומה". וכך הגירסא בסנהדרין [צ ב] ובשאלות פרשת קרח. אך מסוגיין משמע שלא כביאורו, כי למדו דין זה מ"זה יהיה משפט הכהנים" האמרו במתנות. וראה שם בפירוש המשניות שנקט כי איסור זה הוא ממידת חסידות. וראה בביאור ההלכה שם שביאר דברי המרכבת המשנה. וראה עוד בפרשת פ"ק פרשת תרומה ובגן צאנז כאן.

בדיינים, אטו חזה ושוק לאי בדיינים מיהלוקן דרשינן "זה" דווקא ולא חזה ושוק?! והרי גם בהם ראוי לומר ש"כל המחזיק בתורת ה' יש לו מנת", שהרי גם חזה ושוק "מנת" נינהו!

אלא לא, לענין להוציא בדיינין, ומשמע שהמתנות יוצאות בדיינין?⁷

דוחה הגמרא: הכא במאי עסקינן, דאתי המתנות כבר לידיה דכהן. שקיבלם כבר מירשאל, ואחר כך גולם ישראל זה המחזיקם עתה ממנו. ובאופן זה ודאי ממון שיש לו תובעין הוא, שהרי כבר זכה בהן הכהן.⁸

⁷ רש"י פירש שמשמעות הפסוק שכל המתנות יש להן תובעין, ומיעט חזה ושוק שבאין לכפרה וריצוי ולא שכיח שיעכבם הבעלים. ותמה התוס' רא"ש שהרי משמעות המיעוט היא לפוטרו אפילו באופן שאינו רוצה לתת. ולכן פירש שחזה ושוק אינם כשאר המתנות שהבעלים נותנים אותן, אלא משלחן גבוה זכו, ואם לא נתנם, את השם הוא קובע ואין לכהנים דין עליו. [ותמוה שהרי בסמוך צידדה הגמרא להעמיד בבאו לידו ולכן יוצאים בדיינים, וכתב תוס' רא"ש שהיה אפשר לדחות דאם כן גם חזה ושוק יצאו בדיינים ולביאורו הנ"ל הרי כבר ידעו שהזכיה בהם משלחן גבוה ואין בהם דיני ממו, ויש לדחות].

ואמנם דברי רש"י טעונים ביאור, שהרי אם קרא להם שם חזה ושוק כיצד יכול לעכבן. ושמא כבר שחיבו מתנות כהונה שבהם חל עליו מיד בשחיטת השלמים, ואילו מדין הקרבן כל זמן שלא הניפם אינם ניתנין לכהנים, וכל זכיתם משלחן גבוה תלויה בדיני הקרבן, ועל כך מועט הפסוק שאף על פי שיש למתנות אלו תובעין אי אפשר להוציאן מידו, והטעם לכך פירש רש"י משום שמסתבר שירצה בריצוי וניפם, וממילא יזכו לכהנים משלחן גבוה. וכן משמע מהבנת הרמב"ן בדברי רש"י "לכפרה ניתן ולא לדין, משום דלא שכיח במעכב", והיינו שכיון שלא שכיח שיעכב, מיעטה התורה שלא יוציאום בדיינים.

וראה בהגהות פורת יוסף שתמה על מה מכפרים חזה ושוק, ובפשוטו הכוונה שלא יעכבם כדי שלא יטבלו את כל הבהמה. ויתכן שכוונת רש"י שבאכילתם נגמרת כפרת הקרבן, ככל אכילת כהנים או בעלים, [עיי' בפסחים ג א, ובהערות לתוס' בחברותא זכחים ו א], אך הרמב"ם [בסנה"צ עשה פט] והחזי"ן [קב] כתבו שאף על פי שאכילת חזה ושוק נחשבת כאכילת קדשים – אינה משלימה את כפרת המקריב כאכילת בעלים.

⁸ רש"י פירש שבאה הבהמה לידו כשהיא שלימה, וזכה במתנות מן ההפקר, ומלמד הכתוב דהיינו דוקא במתנות ששויים לכל הכהנים, אבל חזה ושוק אינו אלא לבית אב שמקריבו, וכהן אחר אינו זוכה בו. [וראה ר"ן דהיינו רק בבהמה שחוטתה, כי בהמה חיה לא חל בה עדיין חיוב מתנות, וחומה למפריש וחתו בקמת, הביאו הש"ך סא סק"ב, ועיי' בהערות להלן ריש דף קלא].

אולם שאר הראשונים ביארו שבחזה ושוק לא אומרים מתנות שלא הורמו כמו שהורמו דמיון, כי רק אחר הפרשה והקריבה זוכין בהן הכהנים משלחן גבוה, וכתב רדב"ז [ח"א תשובה מ"א] שנפקא מינה בין הביאורים לכהן אחר, שאינו מבית אב, שבא ונטל את המתנות מהכהן הראשון שזכה בהן, שלדעת רש"י מוציאין ממנו בדין, ולדעת כל הראשונים אין מוציאין, כי משלחן גבוה זכה ואינם ממנו. אך אם נטלן כהן מבית אב ודאי אין מוציאין מידו.

מקשה הגמרא: אי מדובר באופן דאתי לידיה, מאי למימרא? מה החידוש בזה שיוצאין בדיינים? פשיטא! הרי ממון הכהן גמור הוא!

ומבארת: מדובר באופן דאתי לידיה דכהן בטבלייהו - בעוד שהיתה הבהמה טבל [קודם שהורמו מתנותיה], וקסבר האי תנא, מתנתו שלא הורמו - כמי שהורמו דמיון, ולפיכך זכה הכהן במתנות, שהרי לכל הכהנים זכות שווה בהן, והוא זכה ראשון. מה שאין כן בחזה ושוק ששייכים דווקא לאותו בית אב שבאותו משמר, שאם באו לידי כהן כשעדיין לא הופרשו, אינו זוכה בהם, ואם לקחן הישראל ממנו אינם יוצאים בדיינים.⁹

דבר זה צריך ביאור ממה נפשך, שאם הראשון "אינו זוכה בו" כדעת רש"י, למה יוציאוהו מכהן אחר, ואם זוכה בו משלחן גבוה כדברי הראשונים למה לא יוציאוהו מידי השני, והרי הראשון זכה. ואפשר שהראשון אינו זוכה בהן כיון שאינם נחשבים כמורמים עד שנת הקרבה, ואז זוכין בו רק כהני משמר משלחן גבוה, ורק הם יכולין להוציא מידי הראשון. [וראה הגהות מקדש מרדכי על מקדש דוד יד סק"א].

ובדברי הראשונים מבואר שכל המתנות נחשבות ממון הכהן חוץ מחזה ושוק שהם משלחן גבוה, והקשה הפרי חדש [ס"א, א] שהרי הרשב"א כתב [בשו"ת ח"א יח] שאין מברכים על נתינת מתנות כהונה כי אינם ממון הבעלים אלא משלחן גבוה זכו, ומשמע שבכל המתנות אומרים כך. וביאר שאין כוונת הראשונים בסוגיין אלא לבאר מפני מה אין חזה ושוק נחשבים כמי שהורמו, ופירשו שהם מחוסרים מעשה של הפרשה והקריבה. אבל ודאי בכל המתנות זוכין משלחן גבוה.

אולם בסאת השלחן [ג, לט] כתב שאמנם רק בחזה ושוק סבר הרשב"א שאין מברכין כי משלחן גבוה זכו, אך בשאר המתנות מברכין כי ממון הבעלים הם.

⁹ למסקנת הגמרא עולה שיש חילוק בין מתנות כורוע לחיים וקיבה. שהם "מאת העם" לבין חזה ושוק שזכיתם משלחן גבוה. וראה בחידושי הגרי"ז עה"ת [פרשת נשא] שבאר בכך את הפסוקים: "וכל תרומה לכל קדשי בני ישראל אשר יקריבו לכהן לו יהיה", דהיינו חזה ושוק שהם קדשי גבוה, כי הם שייכים לכהן שבמשמר ואינם תלויים ברצון הבעלים למי יתנם, ואילו הכתוב "ואיש את קדשיו לו יהיו, אשר יתן לכהן לו יהיה" נסוב על שאר מתנות שנותנם למי שיחפוץ.

וראה פירוש רש"י והרמב"ן שם [במדבר ה, י] שחזה ושוק חובתם כקרבן לה', וממנו ניתן לכהנים, ואילו זרוע לחיים וקיבה אינם קרבנות אלא מתנות לכהנים עצמם, ומתנות אלו אסור לכהנים לטילם בלא הסכמת הבעלים. ובאר החיים שם חילקם לשלש חלוקות ע"ש. וראה עוד בדברי הגרי"ז [בפרשת שופטים] שעל כל המתנות נאמר זה יהיה משפט הכהנים "מאת העם" ואילו במתנות של קדשי מקדש נאמר "אש"י ה' ונחלתו יאכלון", משום שאותם הכהנים משלחן גבוה קא זכו. וראה שם שחילק בין תרומות ומעשרות שיש בהן מצות הפרשה, לבין מתנות כהונה שאין בהן אלא מצות נתינה.

ובמשנת רבי אהרן [זרעים ו] האריך להזכיר כי חלוק דין תרומות ומעשרות משאר מתנות כהונה, שבתרו"מ חוץ מהקדושה שחלה בהפרשתן, יש לכהנים זכות ממונית בתבואה לקבל חלקם, ומצות הנתינה היא לתת להם את חלקם. אך שאר

ועוד, וכי מדרכי אליעזר ליקום וליתוב, והרי רבנן נחלקו עליו!?

אלא, בהכרח ההוכחה ממה שאמרו רבנן בסיפא. דתנן: וחכמים אומרים: אינו צריך לשלם כשיחזור, כיון שעניי היה באותה שעה ונטל את המתנות בדיון¹¹. טעמא דאינו צריך לשלם - משום דעניי היה באותה שעה, הא סתם עשיר שאכל מתנות עניים שלא כדין - משלם! ואמאי, ליהוי כמזיק מתנת כהונה או שאכלן, שדינו מבואר לעיל שפטור מלשלם?

ועל כך אמר רב הסדא שאין זו קושיא, כי מה שעשיר משלם - מידת חסידות שנו כאן, שאם חסיד הוא, צריך לשלם כדי לצאת ידי שמים¹².

¹¹. הרא"ש בפאה [פ"ה מ"ד] כתב "עניי היה ופטור מן המעשר". ובמקדש דוד [תרומות ג] כתב שמוכח מדבריו כשיטת המשנה למלך [תרומות ב ט] שהפטור ממעשר חל בלקט שכחה ופאה רק אחר שבאו לידי עניים, ולכן בעה"כ חייב במעשר כי לא באו לידי עניים. וראה בקהילות יעקב [זרעים א] שדן בדבריו, ועיין עוד להלן [קלד ב הערה 3].

¹² כתבו הראשונים בסוגיין שרבי אליעזר ורבנן נחלקו בחרתי, שרבי אליעזר סבר שבין בעה"כ ובין עשיר חייב לשלם מה שאכל, ואילו רבנן סברו שבעל הבית שהיה עני בדרך פטור מתשלומין ואפילו ממדת חסידות. ועשיר שנטל משלם רק ממדת חסידות, שהרי זה ממון שאין לו תובעין. וכן נקט בדרך אמונה [שם סק"ח] בדעת הרמב"ם.

אך תוס' [סד"ה תנא] נקטו שרבנן לא נחלקו על רבי אליעזר שמשום מדת חסידות משלם, וכתב מהרש"א שכל דבריהם לפי ההנהגה אמינא שרבי אליעזר מחייב את בעל הבית רק משום מידת חסידות ולא מסתבר שרבנן נחלקו עמו במדת חסידות. אך למסקנא שרבנן סברו שרק עשיר חייב משום מדת חסידות, מסתבר שעניי פטור לגמרי. וכן נקט הר"ן, ועיין בבית הלכה [שם ס"ק קעח].

ובפירושי המשנה להרמב"ם [פאה פ"ה מ"ד] כתב שבעל הבית משלם כשהחזיר לביתו משום מדת חסידות, ותמה הגרעק"א שם הרי מסקינן בסוגיין שרק עשיר משלם ממדת חסידות ובעל הבית פטור לגמרי.

ובמה שנקטו הראשונים שלרבנן עשיר פטור מן הדין וחיובו רק ממדת חסידות, ביאר במשנת רבי אהרן [זרעים ו ד'] שמקורם לזה ממה שאמרו בגמרא שרבנן פטרוהו מתשלומין כי עניי היה באותה שעה, ואילו עשיר היה חייב מן הדין לשלם, לא היה טעם זה מועיל לפטור, ובהכרח שאף חיוב העשיר הוא רק ממדת חסידות ולכן עניי פטור לגמרי, ורבי אליעזר סובר שעשיר חייב מן הדין, ולכן בעל הבית אינו נפטר כסבא שהיה עני באותה שעה.

וכבר הבאנו לעיל שהשוואל ומשיב ביאר במסקנת הגמרא שרבי אליעזר יודה לרבנן בעשיר גמור שאין מוציאין ממנו בדינין כי התכוין לגזול, ורק בבעל הבית חלק וסבר שנטל כהלואה ומשטרשי ליה ולכן חייב לשלם מן הדין. אולם בפשטות נחלקו גם בעשיר שנטל מתנת שרבי אליעזר מוציאין בדינין כיון שהמזיק מתנת כהונה חייב, ורבנן פוטרין.

תא שמע: בעל הבית [עשיר] שהיה עובר ממקום למקום [שהיה הולך בדרך], והיה נצרך למזונות, ומשום כך היה צריך ליטול לקט שכחה ופאה ומעשר עני, נוטל, כיון שעכשיו עני הוא, שאין לו מזונות. ולכשיחזור לביתו - ישלם! דברי רבי אליעזר¹⁰. מוכח שמתנות עניים הן "ממון שיש לו תובעים" ועניי הבא ראשון יכול לתבעו. ואם כן גם מתנות כהונה יחשבו כ"ממון שיש לו תובעין"¹¹.

אמר רב הסדא: לא, באמת מתנות עניים הן ממון שאין לו תובעין, ומידת חסידות שנו כאן, שאם חסיד הוא - ישלם!

אמר רבא: אי אפשר להעמיד את הברייתא באופן זה, שהרי תנא נבי לשון "ישלם" ומשמעותו שצריך לשלם בעל כרחו, ואת אמרת "מידת חסידות" שנו כאן!?

מתנ"כ אין בהם אלא מצות נתינה על הגבא. ובאור שמח [פ"ה מבכורות ה"ג] כתב שגודר מתנות כהונה הוא כמתנות עניים, ולהלן [קלב ב - קלד ב] נוסף פרטים בזה. וראה בברכת כהן ופניני רבינו יחזקאל בפרשת נשא שביירו עניי זה.

¹⁰ טעמו של רבי אליעזר הוא שאין מתנות אלא למי שאין לו ממון באף מקום, אבל מי שיש לו ממון ואינו יכול להשתמש בו כעת, נוטל מתנות בתורת הלואה עד שיוכל להשיבם. ורבנן סברו שנחשב עני לענין נטילת מתנות כומן שאין לו אפשרות להשתמש בממנו.

ובקהילות יעקב [ב"ק ה] כתב שיוכל ליטול רק כדי צרכו, והיינו כמו שכתב הש"ך [יו"ד רג, ה] לענין מי שיש לו בתים ושדות ואם ימכרם כעת יפסיד מדמיהם, שמאכילים אותו רק כדי צרכו ולא ניתנים לו הרבה בבת אחת כמו לעני. אולם בדרך אמונה [פ"ט ממתנ"ע ס"ק קן] כתב מסבא שיוכלין ליתן לו הרבה בבת אחת. והיינו שרק מי שיש לו ממון תחת ידו אלא שאינו יכול להשתמש בו מפני הפסד, אינו נחשב עני ונחנצין לו רק כדי צרכו, אבל מי שאין ממנו תחת ידו, כגון שהוא בדרך, נחשב עני גמור ונטל אפילו הרבה.

¹¹ החזון איש תמה מכאן לשיטת הר"ן שביאר כי אין חיוב לשלם על מתנות כהונה משום "משטרשי ליה". כיון שהתכוון לגזולם לעצמו, ואינו נהנה משל חבירו. ואם כן אינו דומה בעל הבית שנטל כדרך הלואה ולפיכך עליו לשלם על מה שנהנה ו"משטרשי ליה". [ובשוואל ומשיב, ח"ה תתיאור כו, פירש כך את כוונת הגמרא בסמוך וכי מרבי אליעזר ליקום וליתוב, דהיינו שלדעתו אין זה גזול ולכן צריך לשלם].

אולם בפשוטו ביאר קושיית הגמרא היא לטעם דממון שאין לו תובעין, שאם אין זה ממון של בעלים מסוים למה יטול בעל הבית כהלואה ולא כמתנה, ובהכרח שרבי אליעזר סובר שמזיק מתנות כהונה חייב ויש להן בעלים ולכן אפילו בעל הבית משלם. ואילו רבנן סוברים שאין להם תובעים ואפילו עשיר אינו חייב לשלם אלא משום מדת חסידות, וראה עוד להלן.

תא שמע: מנין לבעל הבית ישראל שאכל פירותיו
טבלין [שלא הרים תרומותיהן], וכן לוי שאכל
מעשרותיו טבליים ולא הפריש תרומת מעשר - מנין
שפטור מן התשלומין? - תלמוד לומר: "ולא
יחללו את קדשי בני ישראל אשר ירימו לה" -
אין לך [לכהן] בהן - במתנות - אלא משעת הרמה
ואילך. והאוכל טבל הרי לא הרים מתנותיו כלל,
ומשמע, הא אם אכלן משעת הרמה ואילך מיהא -
משלם! ¹³ ואמאי חייב לשלם, ליהוי כמזיק מתנות
כהונה או שאכלן?!¹⁴

וראה עוד במשנת רבי אהרן שם שתמה הרי אף אם מזיק מתנות
כהונה פטור, עדיין חייב הוא לצאת ידי שמים על חיוב ממון
שחל כלפיו אף שאין לו תובעין [בביאורו לעיל הערה 4] וכלל
זאת מועיל הטעם שהיה עני באותה שעה לפטורו, ואם כן מנין
שעשיר אינו חייב אלא ממדת חסידות, והרי הפטור חל עליו
אפילו אם חיובו מן הדין ככל מוזיק מתנות כהונה שחיוב ממון חל
עליו ורק אי אפשר לתבעו.

וביאר שרק במתנות כהונה יש חיוב ממון מפני זכות הכהן בהם,
אך במתנות עניים אין אלא מצוות נתינה, וממילא אין חיוב לצאת
ידי שמים, וכל הנידון והדמיון הוא רק בחיוב גמור שיש עליהם
על ידי תביעה.

¹³ הגמרא הבינה בקושייתה שאם מוזיק מתנות כהונה חייב, ניתן
לבאר שהברייתא סברה כמאן דאמר מתנות שלא הורמו לאו כמי
שהורמו דמין, ולכן אין חיוב תשלומין אלא משעת הרמה ואילך,
כי למאן דאמר כמי שהורמו דמין, יתחייב גם קודם הרמה, וכמו
דמסקינן שהברייתא כדבריו, ובהכרח טעם הפטור משום
שהמוזיק מתנות כהונה פטור, [ראה תוס' קלא א ד"ה דאתו] וכעת
הוקשה לגמרא אם המוזיק מתנות כהונה פטור, מה החילוק בין
הורם ללא הורם.

ובשערי יושר [ש"ה פ"ו] ייסד שאף מאן דאמר שאינם כמי
שהורמו מודה שחל זכות השבט לקבל מתנותיו מהטבל, ורק אין
זכות ממנית לכהן פרטי שיזכה במתנות כנסיו, [וראה בשיעורי
הגר"ש רחובסקי ב"ב כג, ב] ולדבריו, מה שהבינה הגמרא
שקודם הרמה פטור, היינו משום שהטעם לחייב מוזיק מתנות
כהונה הוא רק מפני שנחשבין כממון שיש לו תובעין, ויכול כהן
לבא ולהוציאן מיד הבעלים, אך קודם שהורמו שאין כהן פרטי
יכול להוציאן, אין חיוב על הזקתן.

אכן מאידך נראה, כי לדבריו מאן דאמר כמי שהורמו דמי, סובר
שדי בתביעה לזכות לאחר הרמה, ואף שעכשיו אין לכהן זכות
בתרומה נחשב ממון שיש לו תובעין, שהרי בסמוך מקשינן
מאנסו בית המלך גרנו, ומדובר בטבל שעוד לא הופרשו ממנו
מעשרות, ולשיטת רבינו יונה והרא"ש בסמוך אין כהן יכול
לזכות בהן, ובהכרח שאין צריך בתביעה לזכות בהן עתה, אלא
לאחר הפרשה. ועיין עוד בהערות להלן.

¹⁴ האחרונים הקשו שהרי יתכן להעמיד דרשת הגמרא לפטור
בכמה פרטים שלא שייך בהם חיוב משום מוזיק מתנות כהונה,
וכדלהלן.

עוד הקשה [בח"ג מב ז] הרי אפשר להעמיד את המיעוט במכירי
כהונה שאצלם הוא ממון שיש לו תובעין.

ובדברי יחזקאל [כב, יא] הקשה למה לא נעמיד את הברייתא
לגבי חיובו לצאת ידי שמים, ותירץ שקושיית הגמרא היא על
לישנא קמא לעיל דדרשינן מ"זה" לפוטרו לגמרי. [ולדבריו אף
במכירי כהונה יפטר, כמבואר לעיל הערה 3, ומיושבת קושיית
האחיזה].

באחיזה [ח"א כא, ו] דן להעמיד הברייתא באוכל תרומה
בשוגג, שחייב בתשלומי תרומה אף שאין לו תובעין, [כי אינו
חיוב תשלומין על ההיזק אלא ככפרה על האכילה, וחייב גם על
תרומה שלן] וללמדנו שכל חיובו רק אחר הרמה. ודחה שהגמרא
הבינה ש"לא יחללו" אמור רק באוכל תרומה במזיד.

שלו כמו "משעת הרמה ואילך", ומאידך האוכלן חייב לשלם כי עדיין אינן מתנות כהונה².

תא שמע: הרי שאנסו [שתפסו בחזקה] אנשי בית המלך את גרנו של ישראל, אם אנסו את הגורן בחובו - משום חוב שהיה חייב³ - חייב לעשר

² בתוס' פירשו שמה ששינו בברייתא ש"משעת הרמה חייב" היינו מעת שבאו לידו בטבלם. ולכן הקשו שהיה אפשר להעמידה כמאן דאמר לאו כמי שהורמו דמי, ורק אחר שיפרישם בפועל יחייב והיינו "משעת הרמה", אולם בשטמ"ק הובאו דברי הרא"ש שפירש שאף שנחשבות כמי שהורמו, אין הכהן זוכה בהן עד שיופרשו, ועל כך מיעט הכתוב שאינו חייב אלא משעת הפרשה בפועל, ומדוקדק לשון הברייתא, ושיטתו היא כשיטת רבינו יונה לעיל, עיי"ש באבי עזרי שביאר כך בדבריו.

הוסיף עוד [אישות ה ד] שחיוב ההפרשה שחל על הטבל הוא עושה חיוב ממון על הבעלים כלפי הכהן [ולפיכך נחשב שממון השבט אצלו. אך יכול למכור את הטבל ולהעביר את חיוב ההפרשה לקונה, כי הטובת הנאה שלו והיא הנמכרת בהעברת חיוב ההפרשה. מה שאין כן בטבל הטבול למעשר שני שאינו יכול למכור זכות אכילתו בירושלים כי הוא ממון גבוה], ולכן בנידונו שאכל את המתנות בהיותן טבלים, וממילא לא התקיימה ההפרשה, ולא חל למפרע ממון השבט על הטבל כי לא עמד לזכות הכהן שהיא הקובעת את שם המתנה לבסוף. ועל כן פטור מתשלומין. וככל דבריו העלה גם במנחת ברוך [סימן צו] עיי"ש.

והרמב"ם [מעשר א ה] כתב האוכל פירותיו טבלין אינו משלם מתנות לבעליהן שנאמר אשר ירימו וגו', ולא הזכיר שבאופן שנתן את הטבל לכהן משלם כאילו הורמו המתנות, אף על גב שפוסק שכמי שהורמו דמי [מעשר ו א, אישות א ו]. ואם מדובר דוקא באופן שלא באו לידו, תמה למה לא נקט שהאוכלן פטור משום שהוא ממון שאין לו תובעין. ובאבי עזרי ביאר כדרכו, שאף שנחשבו כמי שהורמו, כיון שאכלן אינו חייב לשלם, כי לא נעשו ממנו של כהן אף שבאו לידו בטבלין.

וראה בבבא מציעא דף ק"א ע"ב [ועיין בדרך אמונה ס"ק מא שנקט שפטור אף מלצאת ידי שמים, ויתכן שלכך הוצרך לדרוש מאשר ירימו לפטור, כי המזיק חייב לצאת ידי"ש].

אמנם במנחת ברוך [שם] הקשה לפי דרך זו הרי בעל הבית יכול להפריש ממקום אחר, וימצא שאין לכהן חלק בטבל, ולמה נחשב שהפטור באכילתו. אולם לכאורה הדבר דומה לשה של פדיון פטר חמור, שחל זכות ממון כלפי הכהן, ולפיכך גם בכהן שהגיעו טבלים לידו, חל חיוב ההפרשה כלפיו, וצריך ליתן לו תרומתם.

ובבבא מציעא [ח"א שם] יישב דברי הרמב"ם שהביא את המקור לפטור מ"אשר ירימו" כדי לפטור אפילו במכירי כהונה, שאצלם הוא ממון שיש לו תובעין, וקושיית הגמרא לפטור את האוכלן קודם הרמה, היא לפי לישנא קמא שאף במכירי כהונה פטור שהרי מיעט מ"חה" שאין תשלומין על מתנות כהונה שאינם בעולם.

³ באגרות משה [יו"ד ח"א קמג] הסיק מברייתא זו שצריך לתת מעשר כספים גם על חלק ממנו שניתן למסי ארנונה או מס המוטל על מקח וממכר, אבל מס המוטל על בתים שמהם פרנסתו, אפשר לנכותו מרווחי הבתים עיי"ש.

ולכאורה היה ניתן לדחות שכל חיוב הפרשת המעשר הוא רק מפני שנחשב כמוכר פירות על ידי שמשתרשי ליה וכלשון רש"י. וחיוב זה לא נאמר אלא בתרומות ומעשרות ולא בשאר חיובי מתנות כהונה ומעשר כספים. אולם כבר הוכיח באבי עזרי [מעשר ו י] שכל חיוב המוכר בתרומה ומעשר הוא משום

דוחה הגמרא: הכא נמי מדובר באופן דאתו לידיה בטבלייהו – שהפירות הופקדו בידי כהן בעודן טבל, וקסבר האי תנא "מתנות שלא הורמו - כמי שהורמו דמיין"¹, וזכה בהן הכהן, שהרי הוא קדם בתפיסתן [ונמצא שפירות שהופקדו ביד כהן נחשבים

¹ רש"י העמיד [באופן ראשון] שבא הטבל לידו כפקדון, וזכה בו מההפקר שהרי קדם, וכן ביאר לעיל בחזה ושוק [בד"ה ופרד], ותמה הרש"ש הרי יש במתנות טובת הנאה ואין זוכה בהן הכהן מההפקר. וראה במהר"ץ חיות שהביא מהפרי חדש [יו"ד סא קט"ז] שביאר כי לפיכך פירש רש"י שני פירושים, ופירוש זה כמאן דאמר טובת הנאה אינה ממון. ונחשב כהפקר. ופירוש שני בא לומר שאף שיש לו ממון בהן מסרן על מנת שיזכה בהן הכהן.

ובאופן שני פירש, שמסר לו את הטבל לזכות בתרומה שבו. ואופן זה לא הביא לעיל בחזה ושוק. והטעם לכך מבורר על פי דברי רבינו יונה [בב"ב קכ"ג ב'] שהקשה כיצד שייך לדון בורע לחיים וקיבה אם כמי שהורמו דמיין או לא, והרי ניכרים ומפורשים הם ואינם דומים לשאר מתנות כהונה שצריך להפרידן מהטבל. וביאר שלמאן דאמר לאו כמי שהורמו דמיין לא יחול עליהם שם מתנות עד שיופרשו, ואף אם באו לידי כהן לא זכה בהן, כי לא מתקיימת בהם נתינת המתנות. ואם כן, אילו פירש רש"י בחזה ושוק שמסר את הבהמה לזכות בהן, הרי לכולי עלמא יזכה בהן כמי שהורמו, ולכן נקט בחזה ושוק שמסרן כפקדון, וכיון שלא קרא עליהן שם, דינם תלוי במחלוקת זו. [וראה עוד ביאור במהר"ץ חיות].

אמנם גדר דין זה לכאורה אינו ברור, שהרי בשלמא הסברא שלא כמי שהורמו דמיין, היא שחלוקה ההפרשה להחיר הבהמה, שחלה מיד בשחיטתה כדברי המתנות, מההרמה שהיא קובעת את זכויות הממון של הכהנים במתנות, וקודם לכן נחשבות המתנות כחלק מבעלות הבהמה, ואין כאן נטילה מהבהמה להחירה. אולם למאן דאמר שכמי שהורמו דמיין, וכבר קודם הפרשה חל עליהם שם מתנות כהונה, תמה לשם מה צריך הרמה לחלות שם, וכבר עמד על כך הגר"ש רובובסקי [שם] ולא ביאר הענין.

ובאבי עזרי [מעשר א ה] ייסד שאין מתנות נחשבות כמי שהורמו אלא לענין ממון, ונאמר כלל זה לגבי בישראל שירש טבלים מאבי אמו כהן, שמעשרן והן שלו, ואף שלא חל קודם שם מעשר, כיון שאם אבי אמו היה מפריש לא היה צריך ליתנם לכהן, נעשו ממנו להורישם לבניו, ולא נאמר כלל זה בידי המתנות, שהרי גם לגבי שה של פטר חמור אמרו כן [בבבא מציעא י"א] שאם ירש פטר חמור, מפריש שה והוא שלו, אף שיכול לערפו, ובהכרח שירש זכות ממון שיהא השה שלו. אבל לענין הפרשה ושם מתנות לגבי חיוב נזיקה, אין להם שם עד שיפרישם.

אמנם בסמך מוכח שחל על המתנות דיני ממון השבט, ורק אינו נחשב ממנו של הכהן הזוכה בו, שהרי מקשינן לרב חסדא מאנסו בית המלך גרנו שאם נטלוהו בחובו חייב לעשר, ולכאורה אין לזה שייכות למזיק מתנות כהונה, שהרי עדיין טבל הוא ולמה ישלם לכהנים כשעדיין לא חל עליהם שם מעשר, ובהכרח שרק לענין זכית הכהן במתנות צריך הפרשה, אבל ממון השבט נחשבים כבר בטבלם. וראה עוד להלן.

ממקום אחר⁴ ולתת לכהן, כי נחשב כאילו מכר גרנו לאחר, שחייב לעשר כיון שנתחייב כבר קודם לכן כמעשר. ואם באנפרות - שאנסו את גרנו חינם שלא כדיון, פטור מלעשר!

על כל פנים, מוכח מהלשון "אם בחובו חייב לעשר" שהוא ממון שיש לו תובעין, שהרי אם אינו חייב לשלם, למה יתחייב לעשר והרי לא נשאר אצלו פירות בעין, שהרי אנסו ממנו את הגורן?⁵

שמשתרשי ליה הייק כן בדברי רש"י [גיטין מז ב] ואם כן הוא הדין גם לחיוב מעשר כספיים.

⁴ רש"י פירש שמעשר ממקום אחר על מה שלוקחים ממנו בית המלך, והקשו האחרונים הרי אין הפירות ברשותו, ואינו יכול לעשרם אפילו מדיון זכיה שהרי אין לנכרי שליחות חכיה מדיון שליחות היא. [וראה בעונג יו"ט קז שהוכיח מדברי הרשב"א בנדרים לו שהמפריש משלו על של חברו אינו מדיון שליחות, אך בקצה"ח רמג ו בחזו"א אה"ע מט י נקט שכונת הרשב"א מדיון שליחות, וא"כ קשה כנ"ל, וראה מנחת יצחק ח"ט קי].

והחזו"א [דמאי יד ג] צידד שחכמים העמידו הפירות ברשותו, ולכסוף נקט שצריך לעשרם קודם שיקחום ממנו. וכן כתב באמרי בינה [תרו"מ ה]. וכן הוא בקהילות יעקב כאן]. וראה שם שדנו אם צריך להפריש מעשר על מעשר זה. ועיין חזו"א [שביעית ד ז] שאף אם נטלוהו ממנו קודם גמר מלאכה חייב להפריש.

ובאמרי בינה כתב שמקושת תוס' על אוכל מתנות כהונה, למה לא יתחייב כי משתרשי ליה, משמע שלא חילקו בין מתנות שאינם בעין לפירות שלקחו בית המלך, והיינו משום שהביטו שאינו חייב לעשר ממש, אלא לשלם לכהן ולי על הפסדום.

וכדבריו הבין הקצה"ח [קז סק"ו] מדברי הר"ן שהקשה למה הצובע ראשית הגו קנאו בשינוי ופטור מנתינתו לכהן, והלא משתרשי ליה, ותירץ שבצביעתו התכוון לגזולן לעצמו והפקיע מצוותו, וחייב ממון אינו קיים במתנתו, ורק באנסו בית המלך גרנו שלא נפקעה מצוותו, חייב בדמיהו כמו שהן אצלו בעין כי משתרשי ליה.

אך פשוט משמעות דברי רש"י היא שחייב לעשר ממש, וכן הוא להדיא ברמב"ם [פ"ו ממעשר ה"י] שכתב "צריך להוציא עליהן מעשרות". וגם לשון הר"ן מוכיח כן שכתב שחייב בשאר חיבי מעשר ואינו תשלומין גרידא, וראה להלן הערה 6.

ובאבי עזרי [מעשר ו י] הוכיח מכח קושיית האחרונים, שאפשר להפריש על של חברו אף בלי זכיה, וכל השליחות לא הוצרכה אלא בקניני ממון, אך הלוח קדושה ואיסורין יכול אדם לעשות לצורך חבירו אף בלי שליחות. ועיין בדבריו בהלכות מכירה [כב ט]. וראה עוד בעונג יו"ט [קט"ט].

⁵ רש"י פירש שהגמרא מקשה על לשון "חייב" שמשמעותו חיוב דיני ממונות [כי אין חיוב הפרשה על פירות שגלוקחים ממנו], ומוכח שמציאין ממנו את המעשרות בדינים, כי נחשב כמי שהורמו וכאילו פורע חובו במעשרות. ועל כך מתרצין שבאמת מדובר בחיוב הפרשה גרידא, ומה שגלוקחים ממנו הפירות אין זו סיבה לפטורו כי משתמש בהם לצורך פריעת חובו וחייב להפריש עליהם. ונמצא שלמסקנא אין עליו חיוב ממון. ואין הדינים מוציאין ממנו את התרומות ומעשרות אלא רק חייב להפרישם, שהרי לא משתרשי ליה בממון הנשאר אצלו, אלא בכרי שפרע למלך, וכל חיובו הוא להפריש עליו. וכן ביאר גם בקהילות יעקב כאן.

דוחה הגמרא: שאני התם, שאמרו "חייב לעשר" - לא לענין להוציא בדיינין, שהרי הוא ממון שאין לו תובעין. אלא שהבעלים חייב לעשר משום דקא משתרשי ליה - שמשתכר הוא מעות, שהרי חייב היה לפרוע חובו, ועל ידי פירות המעשר פרע חובו⁶.

אולם בקצות החושן [שם] כתב שמשוגיין מוכח כי אף באופן שאין חיוב על עצם הנזק, אם משתרשי ליה חייב. ונראה מדבריו שהבין כתוס' שמסקנת הגמרא היא שאם משתרשי ליה חייב בתשלומין אף בממון שאין לו תובעין, ו"חייב" הוא כמשמעותו - חיוב דיני ממונות ו"משתרשי ליה" נסוב על הממון הנשאר אצלו, [ולכן חילקו תוס' בין אופנים שנשאר לו רוח או לא וכדלהלן]. וראה בשערי יושר [ש"ג פכ"ה] שהוסיף שמשתרשי ליה מחשיב את הממון שנשאר תחת ידו כדמי המתנת שנתן תחתיו, ונחשבים כמתנת בעין שלא התמעטו מ"זה". ונפקא מינה בין רש"י לתוס' באופן שנשאר הכרי שנטל המלך שלתוס' חייב בתשלומין ולרש"י פטור ממעשר. ועוד נפקא מינה, במכר תרומה אם חייב לשלם לתת לכהן, שלרש"י פטור, כי אין הפירות אצלו שהרי תרומה אין לה תובעין, ולתוס' יתחייב כי השתרשי ליה ממון. וכן כתב הרמב"ן להלן קלד. בטבח שמכר מתנות כהונה.

ובאבי עזרי [שם] נקט שמשתרשי ליה מחייב את מי שהשתרש אצלו הממון, רק כחיוב הממון שגלוקח תחתיו. דהיינו שלגבי המצה הקיימת עדיין על פירות שלקח המלך אמרין "מה לי הן ומה לי דמיהן", ונחשב כאילו הן עדיין אצלו וצריך להפריש עליהן ממקום אחר. אבל במתנות כהונה שאי אפשר לקיימן אלא בגופן, אינו חייב ליתן ממון תחתיהם, כי משתרשי ליה אינו מחייב תשלומין כמזיק, אלא רק קיום דין ממון כאילו הוא אצלו אך בתוס' אי אפשר לומר כן.

וראה מה שכתבו בזה באור שמש [פ"ג מזקי ממון] ובמשנת רבי אהרן [שכנים ג, ג סי' ב] ובשיעורי הגר"ש רדובסקי ב"ב דף ד, ובהערה הבאה ובהערות על תוס'.

⁶ תוס' הקשו הרי גם האוכל מתנות כהונה משתרשי ליה בכך שאינו צריך לאכול דבר אחר, ולמה פטור מתשלומין. ותירצו שיכל להתענות ולא הרויח את הנשאר על ידי אכילתו. ורק במס המלך שהיה לוקח פירות אחרים, נחשבים לו הפירות שלקחו כרווח שלו וחייב לעשר עליהם.

והריטב"א תירץ שהמזיק מתנות כהונה פטור כי אין הקרן בעולם, אבל כשאנסו בית המלך גורנו לא נחשב שכלתה הקרן, כי הרויח כפרעון חובו, ועל כך הל חיובו לעשר. וראה בהערות על תוס'.

והרמב"ם כתב [בפ"ט מביכורים הי"ד] שהמזיק או המוכר מתנות כהונה פטור מתשלומין, ותמוזו האחרונים הרי כשמוכר משתרשי ליה דמיהו ולמה יפטור. ואם ננקוט שהרמב"ם סבר כרש"י אין כאן קושיא, שהרי אין משתרשי ליה מחייב תשלומין כמזיק, אלא רק חיוב הפרשה על פירות שמשתמש בהם, כמבואר בהערה הקודמת.

והקצה"ח [שם] ביאר שהרמב"ם סובר כהר"ן שכיון שמכרן הפקיע מצוותו ואין לו חיוב דמים, ואין משתרשי ליה מעיל לחייבו במקום שהתכוון לגזול ולהפקיע חיובו. וכבר הקדימוהו בכך מהר"י קרקוס שם, ופרי חדש [ביו"ד סא, מן] ועוד.

ובאמרי בינה [שם] כתב לבאר כדרכו שחייב לעשר הפירות קודם שיקחום ממנו, וכל זה שייך רק כשאנסו בית המלך גרנו, אך כשמכרם ואינם ברשותו אינו יכול לעשר, ובאמת אין חיוב על ממנו אלא על הפירות [מטעם ה"ל ברש"י].

תא שמע: אמר לו ישראל לטבח: מכור לי בני מעיה של פרה זו, והיה בהן - באותן בני מעיים - מתנות כהונה דהיינו הקבה, ברתן הלוקח - את המתנות - לכהן, ואינו מנכה לו הטבח ללוקח את דמי המתנות מן הדמים ששילם לו, שהרי ידע הלוקח שיש מתנות בכני מעים ולא עליהן נתן את המעות.

אבל אם לקח הימנו במשקל דהיינו ליטרא בשר בכך וכך מעות, ושקל לו הטבח את הקבה, ברתן - הלוקח - את המתנות לכהן, שהרי הם שייכים לו, ומנכה לו מן הדמים, שהרי מכר לו דבר שאינו שלו.

ואמאי נותן הישראל לכהן? ליהוי האי טבח שמכר את המתנות כמזיק מתנות כהונה או שאכלן?!

דוחה הגמרא: שאני התם, דאיתנהו לאותם מתנות בעינייהו, ובאופן זה אינו פטור, שהרי יכול ליתנם עתה לכהן.

תא שמע: תשעה דברים נכסי כהן הם:

תרומה, ותרומת מעשר, וחלה, ראשית הגז, ומתנות, והדמאי, והבכורים, והקרן והחומש [שמשלם ישראל לכהן אם גזל את הגר שאין לו יורשין ונשבע על שקר ומת הגר ואחר כך הודה].

למאי - לצורך איזה ענין - אמרו ש"נכסי כהן הם"? לאו להוציאן בדיינים?⁶

ובשערי יושר [ש"ו פט"ו] כתב שדעת הרמב"ם כהר"ן, וכונת הר"ן היא שמשתרשי ליה אחר שכלו המתנות מהעולם אינה מחייבת במעשר כי בטל דין מתנות כהונה, והוא הדין במוכר שלא השתרש אצלו הממון עד שיזכה הלוקח והתבטל דין המתנות כהונה, כי כיון שהם נגזלות נחשבות שאינם בעין אצלו. [והקצה"ח כנראה לא סבר שבמכירה נפקע ממון כהן, כי חיוב מתנות לעשותן הפקר ואינם ממון, וכדלעיל קל ב הערה 4, ולכן ביאר שצריך כוונתו להפקיע].

ובאבי עזרי [שם] ביאר כדרכו, שאין חיוב חל על ממון, אלא שדין כאלו המתנות בעין מחייב לקיים מצוותן, אך היינו רק כשיכול להפריש משלו עליהם, ואילו כשמכר מתנות שמצוות בגופן ואינו יכול לקיים מצוותן בממון אחר, פטור מתשלומין, שאין משתרשי מחייב תשלומין כמזיק [ועוד כתב ליישב כהשערי יושר עיי"ש].

⁶ . דעת הטור [יו"ד שלא] שאין צריך לתת תרומת מעשר של דמאי לכהן, אלא יכול למכרה לו, ובשערי המלך [פ"ט ממעשר] תמה על כך מסוגיין שהיה זה אמינא שכוונת הברייתא להוציא בדיינים, וגם דמאי כלול בה. וראה בית הלוי [ח"א נב] חזו"א [דמאי א, ב].

דוחה הגמרא: לא. אלא לכדתנן: למה [-לאיזה ענין] אמרו ד"נכסי כהן" הן? למימר שאין צריך הכהן בדווקא לאכול את המתנות, אלא קונה בהן הכהן עבדים, וקרקעות, ובהמה טמאה, ובעל חוב נוטלן בחובו⁷, ואשה נוטלתן בכתובתה, וקונה בהן גמי ספר תורה⁸.

ההוא ליראה [לוי] דהוה חטיף מתנתא מתינוקות שהיו מוליכין זרוע לחיים וקבה לכהן.

אתו ואמרו ליה לרב.

⁷ לכאורה תמה איך יתכן לפרוע כמתנות חובו של כהן, והרי אינם מתנותיו עד שיבואו לידו, וראה בפרי תראר [סא, ו] שמקיים מצוות נתינה כשנתנם לבעל חוב של כהן, ורכים מהפוסקים נחלקו עליו. אולם אין לתמוה על מה שפורע בהן חובו, ואילו במתנות עניים כתב הרמב"ם [פ"ו ממתנ"ע הי"ז] שאין פורעין מהן חוב, כי יש לחלק בין צדקה שאינה ניתנת לפריעת חוב, לבין מתנות כהונה שהן נכסי כהן ולכן פורעים בהם חובו. וראה שם בדרך אמונה [ס"ק קי] שהביא דעות שהעני עצמו יכול לפרוע חובו מהן, ומאידך יש שאמרו שהנותן יכול לפרוע חוב העני קודם שיבוא המעשר לידו אך העני עצמו אינו יכול להשתמש בו אלא לאכילה.

⁸ רש"י פירש שהחידוש הוא שיכול לקנותו בהם אף שאסור למכור ספר תורה ולא יוכל להרויח ממנו ממון המביא ליד אכילה, ותמה, למה הוצרך לומר שיכול הכהן לקנות בהם ספר תורה, והרי כבר אמר שאפילו בהמה טמאה יכול לקנות בהם. וראה ר"ש ורא"ש בביכורים [פ"ג מי"ב].

והרדב"ן [פ"ד הי"ד מביכורים] כתב שהוה אמינא שבס"ת נאמר וכתב לו "משלו", זה אינו ממון, ולכן קא משמע לן שיכול לקנות בהן אף ס"ת. ובמלאכת שלמה שם כתב שבא לאפוקי מסוף המשנה שאסור לקנותו בכסף מעשר שני עיי"ש.

ושאר הראשונים בסוגיין כתבו דקא משמע לן שמותר לקנותו אף על פי שאין גופו ממון, ואין לוקחין אותו אלא לראות בו, ומילי לא מוקני בכסף, בכל זאת נקנה בנכסי כהן.

ותמה בביאור ההלכה [שם] הרי מותר לתת תרומה במתנה, ומה נפקא מינה אם הס"ת נקנה בכסף או לא. וגם מצינו בכמה מקומות שמוכרין ספר תורה ללמוד תורה ולישא אשה ומועיל המקח. וכן תמה על רש"י מנין לו שצריך לקנות דבר המביא ליד אכילה דוקא, והרי התרומה נשאת בקדושתה, ואינה תופסת דמיה.

ולכן ביאר שנידון הראשונים היה מפני שאסור לעשות סחורה בתרומה, ולפיכך רק כשיכול לבא ליד רוח אכילה נראה שקונה באופן עראי לצורך אכילה, וכן אם קונה לקריאה בלבד שאין בה הגאה גופנית, אין זה נחשב כקנין חפץ, אלא סחורה לרווח בעלמא, וקא משמע לן שקניינים אלו מותרים ואינם בכלל איסור סחורה.

אמר להו רב: לא מסתייה [לא די לו] דכשהוא שוחט את בהמתו לא שקליבן מיניה את המתנות ליתנן לכהן, אלא מיחטף גמי חטיף מאחרים?⁹

ודנה הגמרא: ורב מה טעמו, אי סבר שגם לויים איקרו "עם", משקל גמי לשקל מיניהו, שהרי נאמר בענין המתנות "מאת העם מאת זובחי הזבח". ואי לא איקרו "עם", הרי רחמנא פטרינהו מליתן, שהרי נאמר "מאת העם"?

ומבאר הגמרא: רב מספקא ליה אי איקרו עם אי לא איקרו עם, ומספק פטרו מליתן, כי המוציא מחבירו עליו הראיה.

ייתב רב פפא וקאמר לה להא שמעתתא - שרב מסתפק אם לויים נקראו "עם או לא.

איתיביה רב אידי בר אבין לרב פפא: ארבע מתנות עניים שבכרם, דהיינו: הפרט, והעוללות, והשכחה, והפאה. ושלוש מתנות עניים שבתבואה, שהם: הלקט והשכחה והפאה. ושנים - שתי מתנות - שבאילן, דהיינו: השכחה והפאה. כולן - כל המתנות הללו - אין בהם טובת הנאה לבעלים. שאין יכול בעל הבית ליתנן לאיזה עני שירצה, אלא עני הקודם - זוכה¹⁰ [ולקמן בגמרא מפרש טעמא].

ואפילו עני שבישראל, אם היה לו כרם או תבואה או אילן, כופין אותו ומוציאין מידו את המתנות.

¹⁰ רש"י פירש [בעמוד ב ד"ה אין] שאין בידם לתת לכל מי שירצו, אלא כל הקודם זכה. ורוב האחרונים נקטו שזו גם כוונת הרמב"ם שכתב [מתנ"ע א ח] שהעניים באים ונוטלין אותן על כרחן של בעלים. וראה בהערות על תוס' שיש בוה חילוק בין סוגי המתנות.

אולם תוס' והר"ן נקטו שרק אם חטף העני אין מוציאין מידו, אך בעל הבית אינו חייב לתתו לכל הקודם, ויכול לתת לאיזה עני שכחור. וראיתם מקושי הגמרא לעיל [קל ב] על רב חסדא מבעל הבית העובר ואוכל מתנות עניים, שמשלם לאחר זמן, ומשמע שהגמרא סברה שנחשבות ממון שאין לו תובעין ולכן דימתה את מתנות עניים למתנות כהונה, ואם חייב לתת לעני הבא ראשון הרי יש לו תובעין ולכן חייב לשלם, וכיצד מקשינן מזה לזה.

ודחה הפרי חדש [בספרו מים חיים שם] שרק באופן שכבר אכל וכלה את המתנות עניים נחשב ממון שאין לו תובעים, וממנו הקשתה הגמרא לעיל. ואמנם במקום שהם עדין בעין, כל עני יכול לתבעם ולהוציאם ונחשב ממון שיש לו תובעין. וכן כתב בחזו"א [יו"ד רב סק"ט].

[וכבר הבאנו לעיל קל ב הערה 4 שהאר שמת ביאר שדעת הרמב"ם כי "ממון שאין לו תובעין" ביאורו, שלא ידוע מי יתבענו, ואם כן מובנת קושי הגמרא, אף אם חייב לתת לעני התובע ראשון ולדעתו לעולם מוציאין מיד התופס כי טו"ה אינה ממון, ורק שאם אין בו טו"ה אין הבעלים יכול לעכבו מליטול, וראה בהערות על תוס'].

והקשו הפ"ח והחזו"א שם על תוס' והר"ן ממה ששינוי [פאה פ"ד מ"ט] מי שליטת את הפאה ואמר הרי זה לפלוני עני רבי אליעזר אומר זכה לו וחכמים אומרים יתנה לעני הנמצא ראשון, ולדברי תוס' והר"ן תמה למה נותנה לראשון ואינו יכול לעכבה לחתה למי שירצה ותירץ הפ"ח שדאם אחר שאינו בעל השדה אין לו זכות לעכב מתנות שדה שאינה שלו. וכן כתב המנחת חינוך [תעד ע"ש שהקשה מההיתר למודר הנאה ללקט בשדה המדיר, וצ"ל שטובת הנאה אינה ממון, אף אם הבעלים יכול לבחור למי יתן].

ובביאור ההלכה תמה על דבריהם הרי גם המשנה של בעה"ב העובר ממקום למקום עוסקת באדם אחר, וכיצד הוכיחו מהקושיא ממנה שאינו חייב ליתנה לעני הראשון. ומה שכתב שם שאחר שכילה וחייב לשלם דינו כבעה"ב, תמה, שהרי סברא זו דוחה את הראיה וכדלעיל, ומסתמא כוונתו לחלק שדהאכל אינו מעכב את הנתינה, אלא אוכל וחייבו לשלם חיוב חדש הוא, ולכן דומה לבעה"ב. וראה עוד בהערות על תוס' ד"ה יש.

⁹ דקדק הב"ח [סא, ז] שלא אמר רב שעל הלוי להחזיר את המתנות שחטף, ומשמע שסבר שאין מוציאין מידו, ורק תמה איך נשאו לבו לחטפם ולא הסתפק בכך שלא נוטלים ממנו מתנות. והש"ך [ס"ק יב] כתב שרב רק פטרו מלתת מפני הספק שמא לא נקראו הלויים "עם", אבל ודאי שאינו נקרא כהן, ולפיכך מוציאין מידו את המתנות שאינן מגיעות לו. והביא הדרכי תשובה חבל אחרונים שכתבו כי אפילו אם הישראל נתן ללוי מרצונו הכהנים מוציאין מיד הלוי. [וראה בפרי חדש סא לג ובחתם סופר בסוגיין שדנו במה שכתבו תוס' בב"מ ו ב שבחולין אמרו כי בן לוי שחטף מתנות פטור מלשלם, אם כוונתם לסוגיין וכהב"ח, או לסוגיא להלן, וכביאר הש"ך, ובאגרות משה יו"ד ח"א רכ, הזכיר שכוונת תוס' לסוגיין, ע"ש].

ובפרי מגדים ביאר שראיית הב"ח מקושיית הגמרא על דברי רב שאמר "לא מסתייה", ואם לא נקראו עם הרי התורה פטרתן ממתנות, ופירש רש"י ומאי טיבותא עבדינן גבייהו, והיינו שכל קושיית הגמרא היתה שנפטרינן בדין ואין כאן טובה ללויים, אך לא היה צד ללמוד מכך שיקבלו מתנות כהנים. והביא שהרא"ה פירש בקושיא, שמספק לא יתנו ולא יקבלו מתנות, ומשמע שאם אינו עם, יקבלו מתנות, ולכן מספק יכולין לתפוס מתנות. וגם בבה"ג [הלכות בכורות] מבואר כדעת הב"ח, כי כתב שללוי אין נותנים מתנות מפני הספק. ועין חתם סופר.

והסתפק הפ"ג בכהן חלל אם יתחייב במתנות, ואף על פי שחייב בפדיון הבן יש לצדד שיפטור ממתנות כי יתכן שאינו בכלל עם כיון שהוא לוי. והביאו במנחת חינוך [תקן]. ולכאורה תמה, שהרי לוי פטור גם מפדיון הבן וחלל חייב בו כי פקעה קדושתו לגמרי, [וראה בקובץ הערות מד ב שדן בחלל ובממזר אם נפקעים מקדושתם או מיוחסים, ולכאורה פדיון הבן תלוי בקדושה ומתנות ביחוס, ועיין בכתבי הגר"י בכורות מז. וצ"ע].

ולענין נתינת מתנות לכהן חלל כתב הרמב"ם [פ"ט מביכורים ה"כ] שאין נותנין לו. ולדעת הב"ח נראה שמי שאין נותנין לו נחשב בכלל "עם" לגבי לתת מתנות, ויתחייב לתת מתנות לכהן וכעין זה הסיק במנחת חנוך שם מסברא דנפשיה, ועיין בציון ההלכה [אות קלב].

יכן במעשר עני, אפילו עני שבישראל - מוציאין אותו מידו.

ושאר מתנות כהונה, כגון הזרוע הלחיים והקבה, אין מוציאין אותן, לא מכהן ליתן מתנות בהמותיו לכהן אחר, ולא מלוי ללוי.

והגמרא מפרשת את הברייתא:

ארבע מתנות שבכרם, הפרט והעוללות והשכחה והפאה. מגלן שצריך ליתן מתנות אלו?

דכתיב: "וכרמך לא תעולל" - היינו עוללות. "ופרט כרמך לא תלקט" - היינו פרט. וכתוב "כי תבצור כרמך לא תעולל אחריו" ואמר רבי לוי: "אחריו" - זו שכחה, שהשכחה תמיד מאחריו, כדתנן במסכת פאה: "שלפניו אינו שכחה, שלאחריו - שכחה". פאה - גמר גזרה שוה "אחריו" - "אחריו" מזית, דכתיב "כי תחביט זיתך לא תפאר אחריו", ותנא דבי רבי ישמעאל: שלא תיטול תפארתי ממנו, דהיינו שלא תטול ממנו את הפאה שלו [ודרש מלשון "לא תפאר" - לא תטול פארו. וכלשון "ובכל תבואתי תשרש" דהיינו עקירה מן השורש].

אבל מעשר עני, המתחלק לעניים בתוך ביתו לאחר שהכניס את התבואה לבית, ולא כשאר מתנות הניתנות בשדה, יש בו טובת הנאה לבעלים, שבידו ליתן לכל עני שירצה. ועל ידי כך יכולה לבוא לידו טובת הנאה. שחבירו אומר לו, הילך סלע זה, ותן כל מעשרותיך לקרובי העני¹¹.

¹¹ הרמב"ם [פ"ו ממתנ"ע הי"ח] כתב מעשר עני המתחלק בבית יש לו טובת הנאה לבעלים ונתנו לכל עני שירצה. וכתב הרדב"ז שאם בא עני ונטלו בעל כרחו, מוציאין אותו מידו כיון שמפסידו ממון למאן דאמר טובת הנאה ממון. ותמהו האמרי בינה [תר"מ ד'] ודרך אמונה [שם ס"ק ס"ה] שהרי הרמב"ם סובר שכהן התופס מתנות כהונה אין מוציאין מידו כיון שטובת הנאה אינה ממון, [ראה בפ"ב מתרומות הט"ו ובפ"ה מאישות ה"ו, ועוד] ולפיכך נקטו שגם אם תפס העני אין מוציאין מידו.

ובמשנת רבי אהרן [זרעים ו' א-טז] כתב לחלק בין גדרי הממון של מתנות עניים למתנות כהונה, שמתנות כהונה ניתנו מה' לשבט הכהנים, והבעלים הצטוו לתתם לבעליהם הכהנים ונמצא שטובת הנאתם היא רק הזכות לבחור את הכהן שיתנו לו, אך אין להם בעלות בגוף המתנות, ולפיכך אין מוציאין מכהן החוטף. מה שאין כן במתנות עניים שאינו ממונם אלא שהצטוו הבעלים לתת להם משלהם, ואין לעני אחד זכות במתנות שמקבל חבירו, ולפיכך אם חטף מוציאין מידו, כי הוא ממון הבעלים. וראה עוד בהערות על תוס'.

והנה בבבא מציעא [יא ב] דנה הגמרא אם אפשר להקנות את מתנות הכהנים והעניים בחליפין, וצידדה שדין זה תלוי במחלוקת אם טובת הנאה ממון או לא. ובש"מ"ק [שם] ותוס' בערכין [ל א] כתבו שכונת הגמרא שטובת הנאה אינה נחשבת שיש לו ממון בגוף החפץ אלא רק זכות, ואינו ממון חשוב שיועיל בו קנין חליפין, ובוה מודה אפילו מאן דסבר טובת הנאה ממון.

[וראה רמ"א חז"מ רג א, שכתב שזכות טובת הנאה אינה נקנית בחליפין, כי טו"ה אינה ממון, ותמהו שאם אינה ממון אינה נקנית בשום קנין, והש"ך שם נקט להיפך שיועיל בה אפילו חליפין וכוונת הגמרא רק למתנות כהונה שכתוב בהן "נתינה" ולא מקח וממכר, ובקצוה"ח תמה עליו שכתב להלן [סימן רעו סק"ד] שאין ירושה בטו"ה, וכל שכן שאין קנין תופס בה. ובחזתם סופר נדרים פד ב חילק בין הקנאה לכהן וללוי שתופסת בהן, כי מקנה להם את גוף התרומה שלה. ורק מסלק את טו"ה שלו, ואינו דומה לקנין לחבירו שאינו מעיל בהן כי אינן ממון. וראה עוד בחידושי רבי ראובן ב"מ ז שזיכתה התורה לבעלים שיוכל להקנותן לכהן וללוי].

והגר"ש שקופ והגר"ש ריזובסקי [ב"מ סימן טו] דנו אם הנידון בטובת הנאה ממון, היינו שנשאר לבעלים לגבי הקנאה והחולק סובר שהיא רק זכות לבחור למי יתן, וקנין חליפין מעיל רק על ידי הבעלים להקנאה. או שלכולי עלמא המתנות שייכות לכהנים והנידון הוא אם נתנה לבעלים זכות ממון במתנות להקנותם, או שרק עשאתו כגבאי ואפוטרופוס מעילה בחליפין, ע"ש באריכות.

ובספר שחיטת חולין כתב ליישב לפי זה דעת הרדב"ז, כי חלוקה טובת הנאה של תרו"מ שמקורה מהכתוב ואיש את קדשיו לו יהיו, דהיינו זכות שנתנה תורה לבעלים בממון הכהן, ולכן מעילה בהן תפיסה, כי בתפיסתו מפקיע זכות הישראל. אך טובת הנאה של מתנות עניים אמרינן [בע"ב] שמקורה משום ש"נתינה" כתיב בה, היינו שהממון נשאר של הבעלים לכל הפחות לגבי הקנאה, ואם כן אי אפשר לתפוס ולהפקיע בעלותם.

<קלא ב>

והאי דתנן "ומעשר עני המתחלק בתוך הבית יש בו טובת הנאה לבעלים" - מאי טעמא?

משום דלשון נתינה כתיבא ביה. דכתיב "ונתת ללוי לגר וליתום ולאומנה", ולשון נתינה משמע דבידו ליתן למי שירצה.

והאי דתנן גבי מעשר עני המתחלק בתוך הבית "ואפילו עני שבישראל מוציאין אותו מידו" - מנלן?

דאמר רב אילעא: גמר גזרה שוה "לגר - לגר" מהתם - מלקט, מהאי קרא ד"ולקט קצירך לא תלקט לעני ולגר". ודרשינן: מה להלן מזהיר עני על שלו כדדרשינן לה לעיל, אף כאן - במעשר עני, מזהיר עני על שלו².

² תוס' בפסחים [לת. ד"ה אתיא] כתבו שישראל עני מפריש מעשר עני ונוטלו לעצמו, ותמה השאגת אריה [צ"ו] שדבריהם נסתרים מסוגיין, שהרי אפילו עני שבישראל מוציאין אותו מידו. וכדומה לזה הקשה הגרעק"א בגדרים [פד: יובא בהמשך]. ובקונטרס אחרון שם העיר על כך שבירושלמי [ספ"ק דפאה] מסקינן שהחוב הוא רק בפירות שגדלו אצל העני, ולא בפירות שלקח בשוק [שבהם נחלקו תנאים אם מוציאין מידו רק משום קנס, והיינו רק במכר ולא במתנה, או שאין מוציאין מידו כלל]. ודחה, שעני הלוקח פטור כי המוכר התחייב במעשר עני, ובהלך זה זכה העני הלוקח, וזה שייך דוקא בפירות מתוקנים, אך הסוגיא בפסחים עוסקת בטבל שלא נתקן כל צרכו, ולפיכך אין העני נפטר מנתינת מעשר עני, שאילו מדובר בלוקח פירות מתוקנים היה פטור מעצם ההפרשה.

ובחזו"א [לפסחים שם] הסיק שמדובר בעני שלקח ונפטר מנתינת מעשר עני, אך דעתו שאינו נפטר מהפרשה, כי הפירות טבולין למעשר עני וזכה בחלקו רק שלא יתחייב לתתו לעני אחר. אבל חייב בהפרשה להתיר הטבל. ונחלק גם על בעצם הסברא, וכתב שטעם הפטור הוא משום שלא ילפינן לחייב עני על שלו אלא באופן שזל החיוב בידו, אך כשזל חיוב מעשר אצל העשיר יכול לעכבו לעצמו.

וראה שם בחזו"א שדן אם עני שהפקיר שדהו נפטר ממעשר עני כמו שנפטר מלקט שכחה ופאה, או שחיוב מעשר אינו תלוי בשדה אלא בפירות, ובספק זה תלוי ביאור הגמרא בגדרים [שם] דאי בעי מפקר נכסי והוי עני ושקיל מעשר עני שלו, אם הכוונה שיפקיר שדהו או גם את הפירות, וראה שו"ת מהרי"ט [ח"א פ"ה] שהוכיח מסוגיא זו שאם היה עשיר והעני אחר ההפרשה מותר לקחת המעשר לעצמו ורק אם הפריש בתור עני מזהיר על שלו.

והחזו"א בדמאי [סימן ט' סק"ג] כתב שנפקא מינה בספק זה היא לעני שעשיר משלו על של חבירו, שאם החיוב תלוי בבעלותו על הפירות ולא על המעשר עני, נמצא שאינו חייב לתת את המעשר אף אם טובת הנאה שלו, אך גם אם החיוב לתת חל על המעשר, אינו צריך לתת אלא עשירית ממנו, ע"ש וכדבריו במעשרות [ז' סק"ב]. וראה בתורת זרעים [סוף פ"א דפאה] שבין המפריש ובין חבירו מזהירים שלא לזכות במעשר עני, כי חלק המעשר פטור את עצמו, והגרי"ש רחובסקי [ב"מ סימן י"ג] הרחיב בזה ע"ש.

שלשה שבתבואה: הלקט השכחה והפאה. מנלן?

דכתיב "ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקוצרך ולקט קצירך וגו'" - היינו פאה ולקט. וכתיב" כי תקצור קצירך בשדך ושכחת עומר בשדה" דהיינו שכחה.

שנים שבאילן דהיינו השכחה והפאה, מנלן?

דכתיב "כי תחבוט זיתך לא תפאר אחרריך", ותבא דבי רבי ישמעאל: שלא תטול תפארתו ממנו! והיינו פאה [כפי שנתבאר לעיל]. והאי דכתיב "אחרריך" דרשינן: זה שכחה, כדאמרן לעיל ששכחה אינה אלא לאחריו¹.

וכולן אין בהן טובת הנאה לבעלים. מאי טעמא?

משום דבכולהו - בכל הני מילי - לשון עזיבה כתיבא בהו, ועזיבה משמע שיניחן במקומן בהפקר ולא שיחלקם כרצונו.

והיכא כתיבא בהו עזיבה?

הנך דכתיבא בהו לשון "תעזוב", הרי כתיבא עזיבה בהדיא. ואידך מילי כתיב בהו לשון "תהיה" דמשמע נמי עזיבה, דמשמע שישאר בהוייתו ולא שיתנם בעצמו כרצונו.

והאי דאמרין כברייתא "ואפילו עני שבישראל מוציאין אותו מידו" - מנלן האי דינא?

דכתיב "ולקט קצירך לא תלקט - לעני ולגר תעזוב אותם" - להזהיר עני על שלו. דדרשינן להאי קרא הכי: "ולקט קצירך לא תלקט - לעני!" דהיינו שאת העני נמי אני מזהיר שלא ילקט.

¹ בפשטות משמע שלא שייך פרט ועוללות כאף אילן כולל זית, וכן דייק [בשנת אליהו פאה ז' ב'] הגרי"ח מוזאלוין, ותמה מכאן על הגר"א [שם] שביאר כי זיתי ניקוף הנזכרים במשנה הם הנשארים באילן אחר תבטה אחת, ומצוה זו שייכת רק בבית ולא בשאר האילנות, וביאר שנלמדת מלא תפאר אחרריך, וראה בביאור ההלכה [פ"א ממתנו"ע ה"א] שהאריך בזה.

הרא"ש [בסוגיין ועל המשנה שם] כתב שלא שייך עוללות ביות, שאין לו כתף ואין לו נטף, אלא הנשארים נקראים זיתי ניקוף שבעל הבית מפקירם כי אינם חשובים, דעת הרמב"ם בפירוש המשנה הנ"ל שנחשבים בכלל שכחה. ע"ש"ה.

שנינו בברייתא: ושאר מתנות כהונה כגון הזרוע והלחיים והקבה אין מוציאין אותן לא מכהן לכהן ולא מלוי ללוי.

ותמהינן: הא מלוי לכהן - מוציאין את המתנות! אלמא איקרו הלויים "עם", ולהכי נוטלין מהן את המתנות משום דכתיב "מאת העם זוכחי הזבח", והא אמרן לעיל דמספקא ליה לרב אי איקרו לויים עם?

ומבארין: האי דאמרין דמלוי לכהן מוציאין - אכגון זרוע קאמרין ולא אזרוע ממש. ומאי ניהו" כגון זרוע"ז? מעשר ראשון! שאותו מוציאין מלוי לכהן [וטעמא דבעינן מילתא "כגון זרוע" משום ד"מאת העם זוכחי הזבח" כתיב גבי זרוע לחיים וקבה, ולהכי מהדרינן בתר מילתא דדמי לזרוע].

ותמהינן: מעשר ראשון?! הא דלוי הוא לכתחילה, והיאך מוציאין אותו ממנו ונותנין לכהן?

ומתריצין: כרבי אלעזר בן עזריה היא, דאמר דמעשר ראשון ניתן לכהן.

דתניא: תרומה ניתנת לכהן, מעשר ראשון ללוי, דברי רבי עקיבא. רבי אלעזר בן עזריה אומר: מעשר ראשון ניתן אף לכהן.³

ותמהינן: אימר דאמר רבי אלעזר בן עזריה דיהבינן אף לכהן, אבל לתת דווקא לכהן ולא ללוי מי אמר? ואם כן אמאי מוציאין מלוי לכהן, הרי נותנין אף ללוי?

ומתריצין: אין! לבתר דקנסינהו עזרא יהיבין דווקא לכהן ולא ללוי, דעזרא קנס את בני לוי משום שהם לא עלו בימיו לארץ ישראל.

ומקשינן: ואכתי אימר דקנסינהו עזרא לבני לוי דלא יהבינן להו, אבל למשקל מינייהו מי אמר?

והדרינן בן: אלא, האי דאמרן "כגון זרוע - ולא זרוע", לא איירי במעשר ראשון, דבאמת אין מוציאין אותו מידי הלוי אם נטלו. ומאי ניהו" כגון זרוע" - ראשית הגז! דבהא לא כתיב "מאת העם", ולהכי מחייבי הלויים בנתינתו.

תא שמע: זה הכלל, כל דבר שהוא בקדושה- שהוא קדוש ואסור לזרים, כגון תרומה ותרומת מעשר וחלה, אם נתנם ישראל ללוי, מוציאין אותן מידם של הלויים ונותנין לכהן.⁴ וכל דבר שאינו בקדושה, כגון הזרוע והלחיים והקבה שבאין מבהמות חולין - אין מוציאין אותו מידם. חזינן דפשיטא דלויים לא איקרו עם ולהכי אין מוציאין מידם, ואם כן אמאי מספקא ליה לרב?

ומתריצין: האי דאמרין בהך ברייתא דכגון הזרוע אין מוציאין אותו מידם, כגון זרוע - ולא זרוע ממש, ומאי ניהו? מעשר ראשון ולבתר דקנסינהו עזרא, דניתן רק לכהנים ולא ללויים. ואף על גב דניתן רק לכהנים, אם ניתן ללוי - אין מוציאין מידו. אבל באמת איכא למימר דאיקרו הלויים עם, וזרוע ממש מוציאין מידם.

תא שמע: ישראל השוחט לכהן ו - או - לעובד כוכבים, פטור מן המתנות, זכהן ועובד כוכבים

⁴ דעת רוב הראשונים [ביבמות פ"ו כתובות כ"ו בב"ב פ"א] שמחלוקתם היא בדין נתינת מעשר ראשון כפי שהיה קודם הקנס, ולדעת הרמב"ם [שם] אחר הקנס לכולי עלמא ינתן לכהן, וכתב המאירי בכתובות שאם אין כהן ינתן ללוי, וביאר החזו"א שנתנו רשות לתת לכהן ולא ללוי, ואין זו חובה. וכתב המנחת חינוך [שכ"ה] שלדעת הרמב"ם הקנס היה רק בימי עזרא.

אך דעת תוס' [בכל המקומות הנ"ל] ושאר הראשונים שלפי רבי עקיבא קנסו שינתן גם לכהנים. אך אם רוצה נותנם ללוי, ולדעתם הקנס חל גם בזמן הזה. [ראה חזו"א דמאי ב' ה']

ודעת הריטב"א בסוגיין שלדעת רבי עקיבא עזרא לא קנס כלל, וכן דעת רשב"ם בב"ב שמחלוקתם אחר הקנס, ולדבריהם נותנים מעשר ראשון רק ללויים.

אולם בביאור ההלכה [מתנ"ע ע"ו ט"ז] כתב שהירושלמי סובר שמתנתו שלא הורמו כמי שהורמו ולכן הולכים אחר מי שהפירות התחייבו ברשותו, ואילו הבבלי סבר לאו כמי שהורמו דמי, ולכן הולכים אחר מי שהפירות נמצאים אצלו בשעת הנטילה, ולכן יהיה אסור לעני הלוקח לקחת את המעשר לעצמו אפילו שכבר התחייב בו העשיר, ולכן השמיט הרמב"ם דין לוקח עני וסבר שהוא חייב בנתינת מעשר עני כדעת הבבלי.

³ בעל המאור [ריש פ"ד דב"ק] הביא תשובת רב האי גאון שאין ב"ד מוציאין ממון ממי שנדר צדקה, כי אינו נעשה ממון עניים עד שיגיע לידם. והרמב"ם במלחמת ה' תמה עליו ממה שאמרו בסוגיין "מוציאין מידו" ומשמע שמוציאין בב"ד, אף שלא הגיעו המעשר עני והמתנות לידם.

ובמחנה אפרים [צדקה ב] כתב שאינה קושיא, כי מתנות כהונה ומעשר עני ממון כהנים ועניים הם, שהתורה זיכתה אותו להם, ולכן כופין ב"ד ליתנם, ואינם דומים לנדרי צדקה שהם חובת נדר ואינם חוב ממוני, ולכן אין ב"ד מוציאין אותו. וראה אור שמה [פ"ה מבכורות ה"ג] שנקט כי מעשר עני חרוע לוי"ק הם מדיני צדקה ולכן אפילו עני שבישראל חייב ליתנם, ונראה שנקט בפשטות שמדובר בחיוב ולא בהוצאה מידו בדין.

פטורין מן המתנות. משמע, הא השוחט ללוי ולישראל - חייב! חזינן דמוציאין מיד הלוי את המתנות!

ודחינן: לא, לא תימא דמשמע הא ללוי ולישראל חייב, אלא אימא הכי: הא לישראל חייב, ובאמת השוחט ללוי פטור משום דאין מוציאין מידו.

ומקשינן: אבל השוחט ללוי מאי, פטור?! אי הכי אמאי תני השוחט לכהן ולעובד כוכבים, ליתני חידוש טפי, והכי ליתני: השוחט ללוי ולעובד כוכבים פטור מן המתנות, דאפילו אם שחט ללוי פטור משום דאין מוציאין מידו?

ועוד קשיא: הא תניא בפירוש: השוחט לכהן ולעובד כוכבים פטור מן המתנות, אבל אם שחט ללוי ולישראל - חייב! וקשיא לרב דמספקא ליה אי לויים איקרו עם, דהכא חזינן דאיקרו עם!

תיובתא דרב!

אמר לך רב: האי דמספקא לי אי לויים איקרו עם או לא - תנאי [מחלוקת תנאים] היא.

דתניא: כתיב בעבודת יום הכפורים "וכפר את מקדש הקדש", ודרשינן: זה לפני ולפנים. שעבודת פך ושעיר מכפרת על טומאה שאירעה בפנים. והאי דכתיב "אהל מועד" דרשינן: זה היכל! דמכפרת על טומאה שאירעה בהיכל. והאי דכתיב "ועל המזבח" - כמשמעו, שמכפר על מי שעבד בטומאה במזבח. והאי דכתיב "יכפר" דרשינן: אלו העזרות - טומאה שאירעה בעזרה. "כהנים" - כמשמעו. "עם הקהל" - אלו ישראל. "יכפר" - אלו הלויים.

ותניא אידך דדרשינן "יכפר" - אלו עבדים [כנענים דבעו כפרה משום דחייבים במצוות כאשה, ואשה צריכה כפרה, דכל מקום דכתיב עונש, איש ואשה שווין].

מאי לאו, בהא קמפלגי הנך מתנייתא: דמר - תנא דברייתא בתרייתא - סבר לויים איקרו עם והוּוּ בכלל קרא ד"עם הקהל", ואייתר קרא ד"יכפר" למילף עבדים. ומר - תנא דברייתא קמיתא - סבר לויים לא איקרו עם, ולא הוּוּ בכלל "עם הקהל",

הלכך דרשינן להו מהא דכתיב "יכפר" ולא אייתר קרא לעבדים.

ותמהינן: רב, אי סבירא ליה כהאי תנא - לימא כותיה, ואי סבירא ליה כהאי תנא - לימא כותיה?

ומבארין: רב מספקא ליה אי כהאי תנא אי כהאי תנא.

דרש מרימר: הלכתא כותיה דרב דמספקא ליה, והלכך לא שקלינן מלויים אם נטלו מתנות.⁵

ועוד דרש דהלכתא כותיה דרב חסדא דאמר דהמוזיק מתנות כהונה או אכלן - פטור.

עולא היה יהיב מתנתא לכהנתא [כהנת] ואפילו נשואה אשת ישראל, שהרי אינן אסורין לזרים, דלית בהו קדושה. ואי משום דכתיב "ונתן לכהן", סבר עולא דאפילו כהנת במשמע.⁶

⁵ בשער המלך [פ"א ממעשר ה"ד] הוכיח כי הראשונים נחלקו בביאור ברייתא זו, רש"י פירש שמוציאין רק מלוי לכהן, ולא מכהן לכהן, וכן משמע מדיוק הגמרא בברייתא הקודמת, שפירש רש"י שמכהן ללוי מוציאין, ומשמע שמכהן לכהן נוחא ליה שלא מוציאין. וכן הוכיח הגר"א [י"ד של"א קט"ו] מסוגיין כדעת הרמב"ם שאין מוציאין מעשר מידי הכהנים אלא הכהן זוכה בה לעצמו.

ומנגד לזה הביא שדעת רש"י בקידושין [נח]: והרשב"א ממתפשלייר, ושיטה לא נודע למי בקידושין [מו]: שמדרבנן כהן חייב לתת תרומה ותרומת מעשר לכהן אחר, כדי שלא יבא לזלזל מתוך כך שנשארים אצלו, ולא להפריש כלל, אבל מעשר ראשון אינו צריך לתת.

אמנם אין לכך סתירה מפרש"י בברייתא הקודמת שהרי מדובר בה לגבי הוצאת המעשר ראשון מכהן לכהן, אבל באמת צריך ליתנו ללוי, וכפי שהביא שם כמה דעות שסוברים שהכהן חייב מדאורייתא לתת את המעשר ללוי. וראה באור ההלכה [שם].

⁶ הרמב"ם [פ"ט מביכורים ה"ח] כתב שלויים הם בספק אם נחשבים "עם", לפיכך אין נוטלים מהם ואם נטל הכהן לא יחזיר. ותמה הר"ן בסוגיין והרא"ה בבדק הבית [ג' ב'] איך מעילה תפיסת הכהן מספק, והרי אמרו בבבא מציעא שכהן התופס ספק בכור מוציאין אותו מידו, כדין המוציא מחבירו שעליו להביא ראייה ששלו הוא.

ובכסף משנה [שם] הביא תירוץ הרשב"א במשמרת הבית שדעת הרמב"ם [בפ"ה מבכורות ה"ג] שאין מוציאין מיד כהן שתפס ספק בכור, ולכן פוסק גם בשאר מתנות כהונה שמעילה תפיסה, וראה ביאור הגר"א [ס"א סקכ"ב]. אמנם בשב שמעתתא [ש"ב פ"ה] ביאר טעם הרמב"ם כי פוסק כרב הונא שבכור למפרע הוא קדוש, ואין בו חזקת מרא קמא לבעליו, ואינו דומה לשאר מתנות כהונה שהבעלים מחזיקים בחזקתו כמרא קמא, והסוגיא בבבא מציעא סוברת כרבה שבכור קדוש מלידתו.

וכן הסיק בפלתי [ס"א ס"ק ח'] שלא כתב כך הרמב"ם אלא בכור בהמה טהורה שקדוש מאליו, וקשיית הר"ן על שאר

איתוביה רבא לעולא: מנחת כהנת נאכלת - נאכלין
שיריה כמנחת ישראל. מנחת כהן - אינה נאכלת,
דכתיב בה "כליל תהיה". ואי אמרת דהיא דכתיב
"כהן" - ואפילו כהנת במשמע, אם כן אמאי מנחת
כהנת נאכלת, והכתיב "וכל מנחת כהן כליל תהיה
לא תאכל" ואפילו כהנת במשמע?

7

מתנות כהונה שאותם ודאי ראוי להוציא מידו, וכמבואר בשו"ת הרשב"א [א שיא] ובביאור הגר"א [יו"ד רט"ו] שהרמב"ם מודה שבמקום חזקת מרא קמא לא מועילה תפיסה, ונמצא שתפיסת הכהן היא נגד חזקת מרא קמא של הלוי. ולכאורה דין זה תלוי בנידון רבותינו אם להרמב"ם מועילה תפיסה כנגד מר"ק בספק שנשאר בחיקו ובבעיא דלא איפשטא, ראה ביאור הגר"א [ח"מ קנ"ה סק"ח, רס"ב סק"ב] ובשו"ת רעק"א [קמא קכ"ט]. ועיי' קונטרס הספיקות [ד ו] ושערי יושר [ש"ה ספ"ו ופי"ד], ואכ"מ.

הש"ך [ס"ק י"ג] הגדיל הקושיא על שיטת הטור, שלענין ספק בכור פסק [ביו"ד סימן שט"ו] שמוציאין מידו, ואילו לענין כהן שתפס מלוי פסק [בסימן ס"א] כהרמב"ם שאין מוציאין מידו. וחילק בין ספק בכור שהספק הוא בגוף הענין שנחלקו עליו, ולכן על הכהן להביא ראיה שהוא בכור, ואם אינו מביא מעמידים אותו בחזקת מרא קמא מפני שהרוב אינם בכורות. אך לגבי חיוב הלוי במתנות, שהספק הוא אם נחשב הלוי ל"עם", כל זמן שאינו מביא ראיה שהוא אינו בכלל ה"עם" שייכות המתנות לכהן. ודייק רק בדברי הרשב"א במשמרת הבית, ע"ש. ומשמע שהבין כי החילוק הוא בחזקת מרא קמא שייכת רק כשנשענת על רוב, וטעמו כנראה כמבואר בקונטרס הספיקות [א ה] שאין חזקת מרא קמא נחשבת חזקה אלא מוחזק, ועיי' באגרות משה יו"ד א' ר"ב וצ"ע.

עוד הקשה הר"ן על הרמב"ם שהרי במתנות יש בהן טובת הנאה לבעלים "דנתינה כתיב בהו, והתופס דבר שיש בו טובת הנאה לבעלים מוציאין מידו. והש"ך בתקפו כהן [ה] הוכיח מדבריו שדבר שיש רשות לבעלים לתתו למי שירצה, אם תקף כהן בספיקו ונטל ממנו מוציאין מידו.

ובקונטרס הספיקות [ד ג] תמה, אם כן למה כתב הר"ן דנתינה כתיב בהו" והרי גם במתנות עניים שלא נאמר "נתינה" יוציא מיד התוקף כיון שהבעלים יכול לתתן למי שירצה. ולכן נקט שמוציאין מידו משום שאין תפיסתו פועלת כלום, שהרי גם אם תפס ודאי מתנות כהונה יכול הבעלים לומר ליתנו לכהן אחר, ובהכרח שאינו טעם לתפיסת ספק, וכביאורו משמע ממה שכתב הר"ן שתוס' ביארו כדבריו, ובתוס' [ד"ה יש] מדובר לענין ודאי מתנות כהונה.

אמנם יתכן שהש"ך נקט כי דוקא במתנות כהונה שנאמר בהם "נתינה" יש לבעלים זכות ממונית בהם, ולכן מוציאין מיד התוקף, [וראה בחידושי הגרש"ש ב"מ ט"ו שגם אם אין להם טו"ה יש להם זכות ממון], אך במתנות עניים שלא נאמרה "נתינה" אין לבעלים זכות ממון, ואין מוציאין מיד התופס.

⁷ רש"י פירש שהחידוש בכך הוא, שאפילו נשאת לישראל מקבלת מתנות, כיון שאין בהן קדושה ואינן אסורות לזרים כתרומה. ומקיים בכך מצוות נתינה כי "ונתן לכהן" משמע גם לכהנת.

והרמב"ם [פ"ט מביכורים ה"כ] כתב הכהנת אוכלת המתנות אף על פי שהיא נשואה לישאל מפני שאין בהם קדושה, ולא

עוד אלא הבעל אוכל מתנות בגלל אשתו. וביאר הר"ן בסוגיין שכוונתו לומר שהחידוש הוא שמקיים בנתינה לבעל מצוות נתינה לאשה אף ללא הרשאתה, כי אשתו כגופו, ואין זה ככהן המקנה מתנות לישראל.

וראה בביאור ההלכה שדן אם כוונתו מפני זכות אכילת פירות שיש לאשה בנכסי הבעל, או שכוין שיש איסור לישראל לקחת מתנות, נחשב כמו שהבעל זוכה לאשה ותיכף זוכה לעצמו כמבואר בירושלמי לענין אחר. ונפקא מינה לאופן שהאשה מוחה ואינה רוצה שהבעל יקח בשבילה, ע"ש שנחלקו בזה האחרונים. ומדברי הר"ן משמע שאין האשה זוכה כלל. כי ביאר טעמו שאין כהן רשאי לזכות מתנה לישראל, ורק אשתו כגופו ונחשב ככהן המקבל, ומסתבר שלטעמו הבעל פטור ואינו יכול לתת לאחר, ועי' להלן.

וראה בפרי חדש [ס"א סקי"ג] שאם האשה מוחה, אינו מקיים מצוות נתינה, דכתיב ונתן לכהן ולא לבעל כהנת, ובפרי תואר נחלק עליו וכתב דכיון שזכה בהם אינה יכולה למחות כי נחשב שזכה בעד מה שהתחייב לה, וראה ביד אפרים [שם] שצריך לזכות הבעל את המתנות לאשתו, שאם לא כן לא נקיים הנתון מצוות נתינה. וכן מבואר בתשובת הגרעק"א אלא שלא הצריך קנין, וראה להלן קלב. הערה 2.

והטור [ס"א] כתב "ונתנין אותם לכהנת אפילו נשואה לישראל, ולא עוד אלא שאפילו בעלה ישראל פטור בשבילה, ותמה הדרישה למה השמיט את הדין שנטול בשבילה ונקט רק את הדין הגלמד ממנו בקל וחומר, וכתב שבא ללמדנו שאינו צריך אפילו הפרשה, ואינו אוכל בשליחות אשתו. ורא"ה בב"ח ובדרישה ביאור המהרש"ל, ועיי' ט"ו. [ובתפארת למשה ותפארת יעקב נקטו שהטור סובר שאין נותנים מתנות לבעל כהנת ודלא כהר"ן].

עוד דן בביאור ההלכה אם אפשר לתת לישראלית הנשואה לכהן, ופשיטא ליה שתרומה יכול לתת לה, שהרי יכול לתתה אפילו לכהנתו של כהן שהיא קנין כספו, ומקיים דין נתינה אף כשמניח לפניה בלא ידיעת הכהן. אך נטה לחלק ממתנות שאינן ניתנות לכהן לצורך אכילה בלבד כתרומה, שהרי אינן אסורות לזרים, ולפיכך יתכן שרק תרומה ניתנה להאכילה לו ולקנין כספו אבל מתנות לא נתנו לקנין כספו. וראה עוד להלן [קלב. תוד"ה דבי ובהערות].

<קלב א>

רב כהנא שהיה ישראל, **אכל מתנות כהונה בשביל אשתו** שהיתה כהנת, דסבירא ליה "כהן" - ואפילו כהנת.

וכן **רב פפא אכל בשביל אשתו**.

רב יימר אכל בשביל אשתו.

רב אידי בר אבין אכל בשביל אשתו.

אמר רבינא, אמר לי מרימר הני הלכתא:

הלכתא כותיה דרב דאמר דאין מוציאין את המתנות מידי הלויים.

והלכתא כותיה דרב חסדא דאמר דהמזיק מתנות כהונה או שאכלן – פטור.

והלכתא כותיה דעולא דאמר דנותנין מתנות לכהנת².

שבסוגיו, ונטל פדיון הבן בשביל אשתו [ראה תוס' כאן ד"ה רב כהנא]. וכן דקדק הגרעק"א מדברי רש"י בסוגיו. והחזו"א בבכורות [ט"ז סק"ח] הוכיח תוס' מלשון הגמרא בבכורות יא. עי"ש.

² בשו"ע [ס"א סעיף ח'] הוסיף, וכל שכן שבעלה פטור מן המתנות, וכתב בבאר הגולה שהוא לשון הרשב"א. בתורת הבית [ג' ב'] וכן כתב המאירי בשם הגאונים, עיין בדבריו, ובדרישה כאן.

והגרעק"א [בתשובה ר"ג] הביא שהרשב"א למד מקל וחומר שאם נותנים לו מתנות בשביל אשתו, כל שכן שהוא פטור מלתת לכהנים. וכתב שאין כותנו לפטור מסבא, שהרי מציו שמוציאין מעשר עני מעני, אף שהוא מקבלו, והוצרך קרא לפטור כהנים ממתנות, אף שהם מקבלים, ובהכרח שישאל בעל כהנת פטור משום שקבלתו היא כאילו אשתו קבלה ותנתם לו, ומדובר במכירי כהונה שאף בלא קנין נחשבת כנתניה לאשה. [ולדעת היד אפרים שצריך לזכותן בפועל לאשתו, לכאורה גם בעל כהנת יצטרך לזכות מתנותיו לאשתו].

ולפיכך נטה הגרעק"א לחדש שרק במ תנת מועילה קבלת בעלה, כי ניתנות בעין, ובאופן זה מציו שנחשבת נתניה למכירי כהונה, אך בפדיון הבן אין הכסף נחשב בעין עד שנותנו, כי אין יחוד מעות מסוימות קובעת כמתנת כהונה, ואם כן יחוייב בעל כהנת לתת פדיון בנו בכורו, אף לדעת תוס' בקידושין שבעל כהנת מקבל פדיון הבן לאשתו. [ראה שם שמוכח כן בבכורות מז. ובאור שמש פ"א מביכורים דחזון] וכדבריו נקט בקצה"ח [רמ"ג ד'] שלא שייכת הפרשה בפדיון הבן.

אולם בתוס' [כתובות קב.] ורישב"א [קידושין כט.] נקטו ששייך דין מכירי כהונה גם בפדיון הבן, ומשמע שחל שם מתנות על המעות, וכן דייק בנתיבות המשפט [שם סק"ח] מתוס' בב"מ [ו]: הובא לעיל קלא. בהערות על תוס' שכתבו שמועילה תפיסת הכהן במעות ואין לבעלים בהן אלא טובת הנאה. [ראה שם

אמר ליה: רבי מטונך [ממשאך] שאתה בא להכביד בו עלי, מההיא ברייתא ראייה לדברי! דהא חזינן דדווקא התם חילק התנא בין כהן לכהנת, וטעמא, משום ש"אהרן ובניו" כתובין בפרשה, דכתיב "וזאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן וגו'", דמשמע דווקא בני אהרן ולא בנות אהרן. אבל בעלמא היכא דכתיב "כהן", כגון במתנות, לא חילק התנא בין כהן לכהנת. ומוכח ד"כהן" - אפילו כהנת במשמע ולהכי לא חילק [עפ"י תוס' זבחים לב:].

דבי רבי ישמעאל תנא: כהן - ולא כהנת, ואפילו גבי מתנות.

ומנלן? **דילמוד טורם -** דהיינו כהן סתם דכתיב גבי מתנות ולא אתפרש אי כהנת בכלל או לא, מן המפורש דהיינו כהן דכתיב גבי מנחה, דהתם דווקא כהן ולא כהנת מדכתיב "בני אהרן" - ולא בנות אהרן.

דבי רבי אליעזר בן יעקב תנא גבי מתנות: "כהן" - ואפילו כהנת!

מאי טעמא?

דברישא דקרא כתיב "וזה יהיה משפט הכהנים", משמע דווקא כהנים ולא כהנות, ובסיפא דקרא כתיב "ונתן לכהן הזרוע וגו'", דמשמע נמי דווקא כהן, הוי **מיעוט אחר מיעוט, ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות!**

---

¹ כתב הגרעק"א שיש נפקא מינה בין מקורו של עולא, שלמד כי משמעות "כהן" ואפילו כהנת, ולכן הוצרך למעט מנחת כהנת. לדבריו גם פדיון הבן ניתן לכהנת ואילו לרבי אליעזר בן יעקב שלמד מיעוט אחר מיעוט במתנות, נמצא ששאר מתנות כהונה לא ינתנו לכהנת. ולמסקנא דהלכתא כעולא, אף לכהנת.

אולם הביא שהרמב"ם [פ"א מבכורים ה"י] שהרא"ש [בסוף בכורות ובשו"ת כלל כ"ט] והרשב"א [בשו"ת תתלו'] כתבו שפדיון הבן ניתן דוקא לכהן, כי כשם שכתוב במנחה "אהרן ובניו", כך כתוב גם בפדיון הבן, וכן פסק הטור [יו"ד ש"ו א'] וראה שם שו"ע.

וראה **בדרך אמונה** [שם, ס"ק ס"ג] שלא נאמר כך להדיא בפדיון הבן, אלא בפדיון הבכורות במדבר, ומשם למדו לכל פדיון בכור כמבואר בבכורות [ד]. אכן הרא"ש כתב "דאיתקש בכור אדם לבכור בהמה", ותמה על כך הגר"א [שם סק"ה] שלא הוקש [בבכורות ד:] אלא לבהמה טמאה, ומנין למד שדינו כמתנות כהונה.

ודעת תוס' בקידושין [ח.] שאפשר לתת פדיון הבן לכהנת ואפילו אם נשאת לישראל, ולמדו שרב כהנא שם הוא רב כהנא

הצביה⁴ - פטור מן המתנות, דבענין המתנות כתיב שה, ולא צבי! ורבנן דרישא סברי דחייב גם בהכי.

ומקשינן: מכדי קיימא לך [לעיל פ א] דלענין כיסוי הדם ומתנות לא משכחת לה לפלוגתייהו דרבי אליעזר ורבנן אלא בצבי הבא על התישה², ובין לרבי אליעזר בין לרבנן מספקא להו אי חוששין לזרע האב והוי מקצת צבי ומקצת תיישה, אי אין חוששין ואמרינן דכוליה ולד אזיל בתר האם, ובהא - אי אמרינן "שה" ואפילו מקצת שה חייב - קמיפלגי: מר - רבנן - סבר דאמרינן שה ואפילו מקצת שה, ולהכי אי נמי נימא דחוששין לזרע האב ואיכא רק מקצת שה דתישה - חייב. ומר - רבי אליעזר - סבר: שה ואפילו מקצת שה לא אמרינן, ולהכי פטור, דשמא חוששין לזרע האב ואיכא רק מקצת שה מצד התישה.

והשתא, בשלמא רבי אליעזר דפטור - קסבר דאמרינן "שה" ולא מקצת שה. אלא לרבנן, נהי נמי דקסברי "שה" ואפילו מקצת שה, אמאי נוטל הכהן כל המתנות? נימא פלגא - לשקול! ואיך פלגא לא יתן לו, דלימא ליה הישראל לכהן: אייתי ראייה דאין חוששין לזרע האב, ושקול!

אמר רב הונא בר חייא: אין הכי נמי, מאי חייב נמי דקא אמרי רבנן - חייב בחצי מתנתו!⁶

⁴ מובא על גיליון הגמרא שמהרש"ל גרס "כבור פטור". וגירסאות אלו נובעות ממחלוקת ראשונים ביאור הסוגיא, שרש"י לעיל הוכיח כגירסת מהרש"ל, כי אילו גרסינן "מן התייש והצביה" יקשה מה חדש רב חסדא שם שהעמיד מחלוקתם דוקא בכוי הבא מתייש וצביה.

אולם הבית יוסף [יו"ד ס"א] הוכיח שדורמב"ם גרס כגירסת הגמרא, וסבר שלא נחלקו בכוי אלא בכלאים, וחדושו של רב חסדא הוא שדיוקא הבא מתייש וצביה נחלקו באותו את בנן, ולא מצבי ותישה, ודלא כרב פפא שם. ובסמוך נחזיב.

⁵ הגמרא לעיל [פ]. הסיקה שאי אפשר להעמיד מחלוקתן בתייש הבא על הצביה, כי בזה לרבי אליעזר פשיטא שפטור מפני חלק הצביה ולא אמרינן מקצת שה. ואף לרבנן נפטר, כי שמא אין חוששין לזרע האב, והמוציא מחבירו עליו הראיה, ועיי"ש רש"י ד"ה לא.

וראה בתורת הבית [ג' ב'] שנקט שבא מתייש ומצביה, אף לרב הונא בר חייא. ובפנסת הגדולה [ס"א בהגה"ה י"ב] רצה להגיה מצבי ומתישה, אך נקט כן גם בדברי רבי יוחנן, זה תלוי במחלוקת ראשונים המובאת בסמוך.

⁶ כתב הרשב"א במשמרת הבית [ג' ב'] שכווי הבא מצבי ותישה, כהן התופס מתנותיהם מוציאין מדו, כי הספק בגופו, ושמא אין לכהן בו שום שייכות. וכוונתו שבצבי ותישה תפס את המחצית השניה, ובכוי אם הוא בריה כפני עצמה מדובר על כל חלק שתפס במתנות [וגם אם כוונתו לכא מתייש וצביה נפטר מכל המתנות, כי ספק הוא אם חוששין לזרע האב, אך ראה להלן

והלכתא כוותיה דרב אדא בר אבהו דאמר: לוייה שילדה, בנה פטור מחמש סלעים דפדיון הבן [דסבירא ליה דבנה של לוייה כבנו של לוי, ובנו של לוי פטור כדאמרינן במסכת בכורות].³

תנו רבנן: הזרוע והלחיים והקבה נוהגין בבהמת כלאים ובכוי.

רבי אליעזר אומר: כלאים הבא מן העז ומן הרחל - חייב במתנות כדאמרן. אבל אם בא מן התיש ומן

שהוכיח שמדובר גם לגבי כבור אדם, ובמחנה אפרים זכיה ומתנה ח' חלק בזה].

אמנם בדעת תוס' יש לומר שתפסתו מועילה רק כתפיסת בעל חוב מהלוח, שיכול ליטול ממונו אף שאין ממון מסוים שעומד לפרעון, אך כבר גילה הנתיבות את דעתו במו"מ שהובא בשו"ת חמדת שלמה [ל"ב] שיש לכהן חלק בממון האב שהקנתה לו התורה, שאילו חוב הוא, הרי יכול לומר לתופס, הייתי מפיס לכהן אחר שיחזור ויתנם לי במתנה, עיי"ש.

והגר"א ציין על דברי השו"ע "וכל שכן שבעלה פטור" - "קלא א", ולכאורה כוונתו למה שאמרו שם שמספק אין לוקחים מתנות מלוי אף שאינו מקבל, ואם כן כל שכן בעל כהנת שמקבל, ודאי שלא יתן. אך הדמיון תמוה, כי בלוי יש ספק אם נקרא עם או לא, ושמא לא התחייב כלל כלל, ואילו בעל כהנת ודאי התחייב, ומנין שגם הוא יפטר מפני שמקבל בשביל אשתו, והרי כתב הפרי חדש שכל הצד לפוטרו הוא כי נחשב כמו שנתן לאשתו, [ובמחזיק בריכה כתב שיכול לתת לכהן אחר אינו נחשב הדיט, כי חל עליו חיוב, אלא שנחשב כנתון לאשתו, ואין כאן פטור לבעל כהנת]. וראה לעיל קלא. הערה 9 שנחלקו האחרונים אם טעם הפטור ממתנות וקבלתן תלוי זה בזה או לא. ולהלן ריש דף קלב: נברר אם הכהנים התמעטו רק ממצות נתינה, או שחל פטור על בהמתם, עיי"ש.

³ רש"י פירש דפטור בנה של לוייה מפדיון הבן כבנו של לוי, דתנן [בבכורות ג.]. כהנים ולויים פטורים, ואשמעינן רב אדא דלוייה כלוי. וראה ברא"ש [פ"ח מבכורות סימן ב'] שכתב כי הביאו רב אדא בר אבהו כאן, מפני שיש בהם דמיון לדברי עולא שאמר "כהן ואפילו כהנת", וכן הוא לוייה כלוי.

אולם מצניו חילוק בין בן לוי לבן לוייה, שכן כהן חלל חייב בפדיון [בכורות מז. וברמב"ם פי"א מבכורים ה"ב] כיון שפטורו תלוי בעצמו, ואילו בן לוייה שפטורו מחמת שגולד מרחם פטורה, אף אם הוא חלל יפטר מפדיון.

והנה רש"י בבכורות [מז. ד"ה בפטר] ביאר שטעם הפטור הוא משום שהלך אחר האם לענין ה' סלעים, וכן משמע בתוס' שם לעיל [ד. ד"ה בפטר] כי מה שתלה בפטר רחם מה שהאב בן לוי משיהו לוי אף על פי שאין אביו לוי. ובפשטות כוונתם כמו שכתב הגר"ח [פ"טו מאיס"ב ה"ט] שאף על פי שאין משפחת אם קרויה משפחה, אך לענין פדיון תלוי במציאו, וכל שגולד מלויה הוא חפצא של לוי.

אמנם רש"י בסוגיין והרמב"ם [שם ה"י] כתבו שהפטור הוא מפני שגולד מרחם זלאו כר חיובא, ובפרט רחם תליא רחמנא, וגוירת הכתוב היא, ולא משום שדין הגולד כלוי, וראה בחידושי הגרי"ז, בכורות מז. ובציון ההלכה [שם] שדנו בגדר פטור זה.

ואם איתא דהא דמחייבי רבנן בכוי מתנות - חצי מתנות קאמרי, הכא נמי חייב בחצי מתנות מיבעי ליה למימר?

ומתריצין: אידי דתנא דדמי לבהמה בחלבו, ודמי לחיה בדמו, דלא מתני בהו חצי חצי, שהרי אי אפשר שחצי חלבו יהא מותר וחציו אסור, וכן בדמו, משום הכי לא קא תני במתנות חצי.

כי אתא רבין אמר רבי יוחנן: כוי לדברי רבנן חייב בכולהו מתנות.

דתיא: כתיב בענין המתנות "שור", ומה תלמוד לומר "אם שור", למאי איכתב האי "אם"? לרבות את הכלאיים! וכתיב "שה", מה תלמוד לומר "אם שה"? לרבות את הכרי! ⁷

⁷ כתב הר"ן שרבי יוחנן מודה לרב הונא שצבי הבא על התישה, הכוי היוצא ממנו אינו חייב אלא חצי מתנות, אלא שביאר את מחלוקת רבי אליעזר ורבנן, שנחלקו אם כוי בריה בפני עמה הוא או לא, ולרבנן בריה בפני עצמה הוא, וריבתה התורה [ביומא עד:] שיהא כבהמה וחייב במתנות, [ובשעה"מ תמה וכי הוצרך הכתוב לרבות ספק כדמקשינן [ביומא עד:] על חלב של כוי, וביאר בציון ההלכה שבמתנות נאמר "שור ושה" ולכן הוצרך הכתוב שנחשב שה אף על פי שהוא בריה בפני עצמה ובאבי עזרי כתב ליישב שקושיית הגמרא רק בספק אם חוששין לזרע האב, דכלפי שמיא גליא מה הוא, אבל כאן עסקינן בבריה בפני עצמו, דהיינו שם חדש שנוצר לו מחמת הספק, ובוה שייך ריבוי שלענין מתנות יתחייב ולשאר דיניו יסאר בספק.]

ומקורו של הר"ן מדברי הרמב"ם [פ"ט מבכורים ה"ה] שכתב הכוי אף על פי שהוא ספק מפרישין ממנו כל המתנות, צני הבא על העז וילדה חייב בחצי מתנות שנאמר אם שה אפילו מקצת שה. וביאר הפרי חדש [ס"א סק"ז] שלדעתו יש שני סוגי כוי, האחד שהוא ספק חיה ספק בהמה והוא התרבה לכלל בהמה, והשני שהוא בא מזה ומזה וכו' אין חיוב אלא על מחצה מפני חלק הבהמה, והממע"ה, [וכן גראה מהט"ו י"ד כ"ח ס"ק ט"ז ע"ש].

ובדעת רש"י ביאר הר"ן שמשפיקא לן אם חוששין לזרע האב, ובכל זאת מעיל הריבוי לחייב ממקצת שה על מקצת האחר, ולא רק במקצת השה. [ותמה עליו, שהרי אם הוצרך הריבוי בהכרח חוששין לזרע האב]. ולביאורו לא יתחייב אלא בצני הבא על התישה, אבל תייש הבא על צביה יפטר לגמרי, מפני חלב הצביה, ועל ספק התישה הרי הממע"ה, וכן נקט הדרשה. וכן ביאר הטור את דעת הרא"ש.

ובכנסת הגדולה [שם] דן לפי ביאור זה מה דינו של כוי שהוא בריה בפני עצמה [אם יש שני סוגים, כנ"ל] וכתב דלא גרע מצבי הבא על התישה, שריבתה התורה שהבא ממנו חייב בכל המתנות, ואף על צד זרע האב. ותמה שהרי כוי דומה לתייש הבא על הצביה, שהרי יש צד שהוא רק חיה ואין בו אפילו מקצת שה, ובספק זה הממע"ה, וצ"ע. ועיין פרי מגדים [משבצ"ז ס"ק כ'].
והבית יוסף נחלק על הר"ן ועל הטור, וכתב שדעת רש"י והרא"ש היא כרבינו ירוחם שבין וולד הבא מתיש וצביה ובין מצביה ותייש חייבין בכל המתנות. וראה במאירי שביאר כן אפילו למאן דאמר אין חוששין לזרע האב, וגזירת הכתוב היא, וכן משמע מדברי תוס' לעיל [עט. ד"ה ונראה]. וברשב"א

מתיב רבי זירא: כוי יש בו דרכים שוין לבהמה, ויש בו דרכים שוין לחיה, ויש בו דרכים שוין לחיה ולבהמה.

כיצד?

שוין לבהמה: דחלבו אסור כחלב בהמה, דחלב חיה מותר.

ויש בו דרכים שוין לחיה: דדמו חייב לכסות כדם החיה, מה שאין כן דם בהמה שאין צריך לכסותו.

ויש בו דרכים שוין לחיה ולבהמה: שדמו וגידו [גיד הנשה] אסורין כבהמה וחיה.

ובעוד מלתא דמי לבהמה, דחייב בזרוע ולחיים והקבה כבהמה [עיינ בתוס' ד"ה חלבו שמבאר אמאי לא קתני לה בהדי אידך מילתא דדמי בה לבהמה].

ורבי אליעזר פטר בכוי מן המתנות.

שדעת הרשב"א שר יבתה התורה לחייב מתייש וצביה בכל המתנות.

ובפרי מגדים [משבצ"ז כ'] כתב שטעם לכך לפי הב"ח משום שיכול בעל הבית לומר קים לי כמאן דאמר חוששין או אין חוששין, ולפי הש"ך [הובאו לעיל קלא: הערה 5] כיון שהספק בגוף הענין יכול בעה"ר לומר לכהן שעליו להביא ראיה שחייב במתנות.

ובדרך אמונה כתב שרלב"ג הווא חותכין המתנות לחצאין ונותנין לכהן חצי, [ולכן כתב הרמב"ם שלהלכה כרבי יוחנן מפרישין את כלן ונותנין אותן בשלימותן ויישב בזה את השגת הטור על לשון הרמב"ם].

ואם אכל הבעלים חצי המתנות, חייב לתת לכהן את החצי הנותר, ואינו יכול לומר שמה שאכל היה שלו. והיינו שיש כאן חלק ודאי של הכהן, ואינו נוטל מחצה מספק, ומיושבת קושיית המנחת חנוך [תק"ו] שדימה נדון זה לספק ויבם, שהיבם נוטל הכל משום שאין ספק מוציא מידי ודאי, ולהג"ל אינו דומה. וכן משמע בתוס' לעיל [ע"ט]: שמכסין רק חצי דמו. וראה באבי עזרי שנקט בדעת הרמב"ם לחלק במתנות שהם דיני ממונות. וצד האב יכול לפטור את כל הכוי ממתנות, ומספק נוטל חצי, מה שאין כן בכיסוי הדם שהוא ספק איסור וחייב לכסות כולו. אך אינו מברך, וראה בהלכות מתנות עניים [פ"ח ה"ו] שתמה הרי הספק בגוף המחייב, והוא ספק איסור, וראוי ללכת לחומרא ולחייב הכל. ונשאר בצ"ע.

וראה בשערי יושר [ש"א פ"ב] שנתנית המתנות היא ממון ולא שייך בו קולא וחומרא.

הבכור ופטור אני⁸ [ובכור פטור מן המתנות משום דאין קדושה דמתנות חלה על קדושה דבכור, רש"י].⁹

אבל אם אחד שוחט את כולו - אין פוטריין לו אלא אחד, שאחת הבהמות ודאי בכור היא ופטורה מן המתנות, ויכול לומר על אחת הבהמות זה הוא הבכור. אבל לגבי שאר הבהמות חייב במתנות, דהא תליא החיוב בשוחט [כדאמרן לעיל דהדין עם הטבח], והכא דחד שחית לכולהו, ודאי שהוא שחט גם את הבהמות המחוייבות.¹⁰

השוחט לכהן ולעובד כוכבים¹¹ - פטור מן המתנות, וישראל המשתתף עמהן [עם הכהן

---

⁸ החתם סופר הקשה למאן דאמר שהולכין בממון אחר הרוב, למה אין מוציאין את המתנות מכל אחד, והרי כל דפריש מרובא פריש. וכתב באמרי בינה [יו"ד ה'] ליישב על פי דברי תוס' בבכורות [כ.]. דבממון שאין לו תובעין לכולי עלמא אין הולכין בממון אחר הרוב. ועוד שהרי אם נלך בכל אחד ואחד אחר הרוב, ימצא שממה נפשך לגבי אחד מהם אין הדין נכון, ולפיכך לכולי עלמא באופן זה אין הולכין אחר הרוב. [ובתוס' לעיל י"א: ד"ה ליחוש מבואר שגם באופן כזה הולכים אחר רוב, וצ"ע].

עוד הקשה למה לא יתבטל הבכור ברוב בהמות, שהרי מן התורה גם בעלי חיים בטלים, ויתחייבו במתנות. וכתב בשערי יחוד [ש"א פ"ב] שרק איסורי הבכור מותרים [כגון גיזה ועבודה], אך קדושתו לא פקעה בביטול, כי רק לגבי הדין הולכים אחר הרוב ולא לגבי הקדושה שהיא מציאות ואינה בטלה, ולפיכך פטורים ממתנות שאין קדושה חלה על קדושה. ובקובץ שיעורים כאן כתב שסיבת האיסור קיימת בבכור, ואף שדינו בטל ברוב, פטור ממתנות. ע"ש.

⁹ משנתנו עוסקת בין באופן שקדם הקדשן למומן ונפרדו כמשנה הקודמת, ובין כשניתן לכהן במזמו ומכרו לישראל ובגמרא נברר פרישם אלו. והנה רש"י פירש שבכור פטור ממתנות, כי אין קדושה חלה על קדושה. וכבר הבאנו לעיל [בהערה 5 על המשנה בתחילת הפרק ובהערה 4 על תוס' שם] שהט"ו הקשה הרי אין קדושה במתנות, וביאר שמדובר בקדושת המצוה של נתינת מתנות, שאינה חלה על קדושת בכור.

ובתוס' [בבכורות יא.] כתבו שהטעם הוא משום שנאמר "מאת העם" ולא מאת הקדש, ורש"י לא נקט כאן טעם זה כי מדובר בבכור בעל מום שאינו של הקדש, אלא של הכהן. [ועיין רש"י ש כאן שכתב טעם נוסף, דאיתקש בכור שנפסל לצבי ואיל, ונפטר ממתנות, וכן דייקנו לעיל מתוס' פרקין ע"ש].

¹⁰ כתב באור שמח שאם מכרוהו כולו לאחד, ושחט את כולו, כולו חייבים במתנות חוץ מאחד, כי אין החיוב חל אלא בשחיטה, ולכן לא חל פטור על כל אחת מהבהמות שהתערכו בזמן שהיו של בעלים חלוקים, אלא כששחטן והיו שלו.

והרש"ש כתב שדין זה תלוי במחלוקת אדמו"ן וחכמים בכתובות [קט:]: לגבי מי שאבדה דרך שדהו, אם יברור לו דרך צפורה או יפרח באויר, ע"ש.

¹¹ גם השוחט ללוי פטור, אלא שאם תפס הכהן אין מוציאין מידו, כדמסקינן לעיל [קלא: ע"ש הערה 5]. וכן כתבו הערוך השולחן ובליקוטי הלכות.

ומקשינן: ורבי אליעזר דפטר כלאיים וכו' מן המתנות, הא "אם" למה לי? הא לא יליף מינה לחייב במתנות?

ומתריצין: מיבעי ליה לחלק! דאי לא כתב "אם", סלקא דעתך אמינא דאינו חייב במתנות עד שישחוט גם שור וגם שה, קא משמע לן "אם" שור "אם" שה לחלק, דאם שחט חד מינייהו - חייב!

ומקשינן: ורבנן, האי דרשה דלחלק מנא להו?

ומתריצין: נפקא להו מקרא ד"מאת זובחי הזבח" דמשמע דאפילו אם שחט זבח אחד, או שור או שה - חייב!

ומקשינן: ורבי אליעזר, האי קרא ד"מאת זובחי הזבח" מאי עביד ליה? דהא דרשה דלחלק יליף מ"אם"?

ומתריצין: מיבעי ליה לכדרבא, דאמר רבא: אם שחט הטבח בהמה עבור ישראל, ובא הכהן לתבוע את המתנות של בהמה זו, הדין - תביעתו של הכהן - עם הטבח שהמתנות ברשותו עכשיו, ואין יכול הטבח לומר לכהן: לאו בעל דברים ידידי את, דאין הבהמה שלי, אלא נוטל הכהן את המתנות מכל היכא דאיתנייהו בעין. [אבל אם נתן הכהן את המתנות לישראל או שמכרו, ודאי שאין דינו של הכהן עליו יותר, שהרי אינו ברשותו]. וילפינן להאי דינא מקרא ד"מאת זובחי הזבח", ד"זובחי הזבח" היינו הטבח, דמשמע דנוטלין המתנות מן הטבח.

<01>מתניתין; <02>

בכור של ישראל, שנתערב במאה בהמות אחרות, בזמן שמאה בני אדם שוחטין את כולו, שכל אחד שוחט בהמה אחת, פוטריין את כולו מן המתנות, שכל אחד ממאה השוחטין יכול לומר אני שחטתי את

כתורת הבית [שם], וכן נקט הגר"א בשנית אליהו [בכורים ב' ח].

ובספר הארוך לש"ך כתב שטעמו של רבינו ירוחם, הוא שחוששין לזרע האב בתורת ודאי, אך בדעת הרשב"א אי אפשר לבאר כן כי כתב [ב' ד'] שספק הוא, ובהכרח צריך לומר שגוה"כ היא.

והעכו"מ] צריך שירשום [שיעשה סימן בבהמה] כדי שייבנו הרואים שאין כל הבהמה של ישראל אלא בשותפות עם עובד כוכבים¹².

ואם אמר כהן לישראל: אני מוכר¹³ לך בהמה זו חוץ מן המתנות שבה, פטור הישראל מן המתנות, שהרי אינן שלו אלא של כהן.

[לענין שותפות עם לוי, כתב בדרכי תשובה אות קנ"ג בשם ערוגות הבושם שפטר את חלק הישראל, וגם על חלקו אמרו המוציא מתירו עליו הראיה, ואין מוציאין מיד כהן התופס. אולם פי סברת הש"ך שבלוי אין מוציאין משום שהספק אינו בגופו, נראה שגם אינו פטור את שותפו הישראלי].

ובתפארת יעקב נקט שגם השוחט ללוי חייב, כי רק הלוי נפטר מספק, והמוציא ממנו צריך להביא ראיה, אך הטבח חייב לתת, אמנם כבר הסיק בדרך אמונה שאפילו כהן ששחט בהמת ישראל לישראל וחייב במתנות כי הדין עם הטבח, מכל מקום אינו יכול לתת את המתנות בלי רשות הבעלים. ועי"ש שביאר כי משנתנו השמיעה חידוש טפי, שאף השוחט פטור כשהוא שוחט למי שאינו כר חיובו. וכל זה יתבאר מהמשך הסוגיא.

¹² רש"י פירש שיעשה סימן שייבנו הרואים שאינו כולו של ישראל, וצריך לשידעו זאת כדי שלא יחשדוהו שמעכבן שלא כדון, [תוס' רא"ש ורשב"א בתה"ב ג ב]. ואילו תוס' כתבו שרשמו על הבשר שהוא פטור ממתנות, ולדבריהם אין צריך שידעו הרואים מפני מה נפטר ממתנות.

והרמב"ם בפיה"מ כתב שירשום חלקו ומתנתו ויניח המתנות במקומות, ובהלכות ככורים [פ"ט ה"י] כתב שאם לא ציין חלקו חייב במתנות מפני שאין הכל יודעים שהכהן שותף, ומשמע שכותב בכתב כמה הוא משתתף כדי שיתברר שחלק מהמתנות שייך לכהן ולכן הישראל פטור מהם. [וראה ר"י קורקוס שבמקום שרגילין לעשות סימן לבשר הבשר הפטור ממתנות, יודה הרמב"ם שאין צריך לרשום ודי בסמן].

ונפקא מינה, אם צריך להניח את המתנות דוקא בחלק הכהן. או העיקר שהשתתף בבהמה. וכן למשתתף בשתי בהמות אם צריך לרשום בזו ובזו שיש לו חלק בהם, ובלאו הכי חייב במתנות, או שכל זמן שלא חילקו פטור מפני שותפותו אף שלא רשם חלקו המסויים.

ובתפארת יעקב כתב ששותפות כהן פטורת רק את חלקו ולא את חלק הישראל, ואם לא ירשום את כל המתנות בחלק הכהן יתחייב הישראל בחלקו מעיקר הדין. ומה שנקט הרמב"ם שחיובו משום "שאיין הכל יודעים שהכהן שותף" הוא טעם למה לא מועיל לקבוע כדיבור שזה חלק הכהן, אך גם אחר הירשום אין פטור אלא על חלק הכהן. וכן כתב במרכבת המשנה וביאר שהרמב"ם נקט את הטעם שחייב במתנות על חלק הכהן, אך על חלק הישראל חייב עד שיכתוב כל המתנות לכהן. [וראה עוד בהערה הבאה].

ולדבריהם נמצא לכאורה שצריך להתנות על חלקו במתנות כבר לפני השחיטה, כי אחר שהתחייב במתנות פשיטא שאינו יכול להפטר, אולם מלשון הרמב"ם משמע שיכול לרשום אחר שחיטה, וכן נראה שחלק הכהן פטור של ישראל מן הדין האמור בסמוך ששותפות כהן בראש פטורת את הלחי אף שאין כל הראש שלו. וכן מבואר בר"ן ובכס"מ שכתבו כי להרמב"ם נפטר ממתנות כי אין כל שיות שבו חייב. וכן כתבו להדיא ש"ש ר"י קורקוס וקריית ספר.

אמר לו ישראל לטבח: מכור לי בני מעיה של פרה, והיו בהן מתנות, ונתנן הישראל לכהן, ואינו מנכה לו דמי המתנות מן הדמים ששילם, שהרי ידע שיש בכני מעיים מתנות.

אבל אם לקחן הימנו במשקל דהיינו ליטרא בשר בכך וכך דמים, ושקל לו הטבח גם את הקבה, ונתנן הישראל לכהן שהרי אינן שלו, ומנכה לו הטבח מן הדמים, שהרי מכר לו דבר שאינו שלו.

<01>גמרא:<02>

ומקשינן: ואמאי פטורין את כולן? יבא עליו הכהן על כל אחד מן השוחטין משני צדדים [בשני כוחות], ולימא ליה אכל בהמה הכי: אי בכור הוא האי בהמה, הא כוליה דידי הוא! ואי לא בכור הוא, הב לי מתנתאי [מתנות הכהונה דידי]?¹⁴

¹³ רש"י פירש שהכהן מכר בהמתו לישראל והתנה עמו שהוא מוכר לו את הבשר חוץ מהמתנות, וכך גרס הר"י קורקוס בדברי הרמב"ם [שם הי"א]. אבל הגירסא לפנינו היא: "התנה הכהן עמו שהוא שותף חוץ מן המתנות, הרי המתנות לכהן". וביאורה, שהשוחט לכהן אמר לו שאינו שותף במתנות אלא כולן לכהן. אך תמוה לומר כן שהרי שותפות הכהן פטורת את כל הבהמה, וגם אינו יכול להתנות אלא בשותפות, ולא למי יתן, שזהו מחנה על מה שכתוב בתורה, וכמו שהסיק הרמב"ם שנותן למי שירצה.

וראה בפירוש המשנה שכתב ואם התנה בעיקר השותפות שאינו משתתף עמהן במתנות אלא שותף עומדין במקומן אינו צריך שירשום, וביאר בפרי חדש [סא כה] שאם השתתף הישראל בתחילה חוץ ממתנות אין צריך לרשום. ורק אם השתתף סתם, ואחר כך רוצה להפטר ממתנות צריך לרשום, וכתב שזה תמוה, שהרי בין כך ובין כך יש חשש למראית העין, כדברי הרמב"ם בהלכות ביכורים.

ובבבאור ההלכה כתב שלא גזרו אלא בשותף שהשתתף בכל הבהמה, וכשחולק חלק אחר תחת המתנות יראה כמו חלוקת שותפות שאין הישראל נותן מתנות. אך אם מתחילה לא השתתף במתנות, הרי הם כבהמת כהן נפרדת, ואין הישראל צריך לרשום שהם של הכהן, וכן כשהתנה הכהן עם הישראל שהוא שותף עמו חוץ מהמתנות אינו צריך לרשום, כי אין לישראל חלק במתנות. ועיין מחנה אפרים הלכות מוכר דשבל"ע [סימן ה'].

¹⁴ תוס' פירשו שקושיית הגמרא אפילו לרבי יוסי שדעתו באופן שהתערב בכור בפשוט ונתן אחד מהם לכהן שגם השני פטור ממתנות, כי כאן ראוי לחייבם במתנות, כיון שכל אחד דחתו אצל חבירו, ואין אף אחד מהם שייך לכהן משום בכורה, ולכן טוען כי ממה נפשך יש לו חלק בו.

וראה ט"ז [סקי"א] ומהרש"א שכתבו כי לפי זה רק לפי רבי מאיר הוצרכה הגמרא לתרץ שמדובר שנפל בו מום, וניתן לכהן, ומכרו לישראל, אך לרבי יוסי אילו התערב אצל ישראל כשהיה תם, או שנפל בו מום ביד כהן ולא מכרו, התערב בין בהמות ישראל, ודאי צריך לתת אחד לכהן, וממילא נפטר ממתנות בשאר הבהמות כי יכול לומר שזה שניתן הוא הבכור, ומאידך יכול לומר שהבכור אצלו ואינו חייב במתנות.

וביארנו בכך את טעם הרמב"ם שהשמיט [בפ"ט מביכורים ה"ג]
את האוקימתא שנמכר לישראל וכתב בסתם שנפסלה בזומה,
כיון שפסק כרבי יוסי ונפטר כלם בלקיחת האחד. וכבר רמז לכך
הר"ן בסוגיין ע"ש, וראה טור וב"י ופרישה.

הקטורות, והמליקות, <קלג א> וקבלות, קבלת הדם, הזאות, והשקאת סוטה, ועריפת עגלה ערופה שנעשית בכהנים, דכתיב "ונגשו הכהנים בני לוי", וטהרת מצורע, הזאת דם הצפורים, ונשיאות כפיים, בין נשיאת כפיים מבפנים, במקדש, ובין מבחוץ, בבתי כנסת שבכל עיר ועיר - מנין שגם ככל העבודות הללו מי שאינו מודה בהן - אינו נוטל חלק בקדשים?

תלמוד לומר: מהא דכתיב בסיפיה דהאי קרא "המקריב את דם השלמים" - "מבני אהרן", דרשינן: כל עבודה האמורה לבני אהרן, אם אינו מודה בה, אינו נוטל חלק במתנות.

והשתא דרנין לדלעיל, דמדאמרין בכרייתא "וכל כהן שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה", משמע, טעמא משום דאינו מודה בה, הא מודה בה, אף על גב דאינו בקי בהן - נוטל חלק בקדשים!¹

אמר רב אבא, אמר רב הונא, אמר רב: חוטין שבחלי של הבהמה, אסורים משום דם שיש בהן. וכל כהן שאינו יודע ליתול - את אותן חוטין - מן הלחי, אין נותנין לו מתנה.

ולא היא! אין אותן חוטין אסורין. דאי בטייא [צלו], הא מיידיב דייבי, שזב הדם על ידי הצליה.

¹ החתם סופר הקשה הרי כהן שאינו מודה מאבד זכותו במתנות לגמרי, חינו שאף במקום שאין כהנים אחרים לא יתנו לו, ואם כן אין קושיא מהברייתא על רב חסדא שאמר שכהן שאינו בקי לא יתנו לו לכתחילה במקום שיש כהן אחר.

ובמאירי משמע שזו גופא כונת הגמרא לומר שלא מילתא היא - מה שהובן בהוה אמינא שאפילו כשאין כהן אחר אין נותנים לכהן שאינו בקי - אלא כיון שהוא מודה בעבודות נותנים לו במקום שאין כהן אחר.

הגרי"ז במנחות [יח]: כתב שהרמב"ם למד מהשקלא וטריא שצריך שיהא מודה במתנות ולא בעבודות, שהרי אילו נפרש שצריך שיהא מודה בעבודה, אך לא במתנות, אם כן יש ליישב את הקושיא על רב חסדא ולומר שצריך שיהיה מודה במתנות אך בעבודה די שיהא מודה בה אף שאינו בקי בה, [אך אין לומר שיהיה בקי ולא מודה, כי אם אינו מודה לשמרון אינו חשוב בקי]. ובהכרח שכוונת רבי שמעון שצריך שיהא מודה בקרבות כמו בעבודה, ולכן משמע שאין צריך שיהא בקי בהן.

ולשאר הביאורים לסאורה תמה הלשון "מודה אף על פי שאינו בקי" כי מה הקשר בין מודה בתורה או בעבודות לבקי בדיני אכילה דרך גדולה, ורק לביאור רבינו חננאל יש לומר שאם מודה ומוכן לעבוד בכל העבודות ואינו מולול בגרועה שבה, יש לו חלק במתנות, אף שאינו בקי באופן אכילתו דרך גדולה.

ואי לקדרה [שמכשלן], אי דמתתך להו ומלח להו, הא נמי מידב דייבי!²

אמר רבה: בדק לך [ניסה אותנו] רב יוסף [שכהן היה] בהאי מילתא: האי כהנא דחטיף מתנתא³ מהתינוקות שנושאים אותן אל הכהנים, האם תבוי קא מחבב מצוה הוא בהאי דחטיף, ויפה הוא עושה, או דלמא זלול קא מזלול הוא במצוה בהאי דחטיף?⁴

² הרמב"ן הרשב"א והריטב"א הביאו מכאן ראיה לדבריהם [הובאו בהערה 8 לתוס' קלב:]: שאפשר לבשל את הלחי אף שהיא ממתנת כהונה, ואין חובה לאכלה צלי דוקא.

והמאירי שנקט שחובה לאכול דוקא צלי, ביאר כן שאם אוכל לקדרה אף על פי שאינו רשאי, מתתך ומלח וכו', והיינו שמדובר באופן שעובר על מצוות "למשחה", דין זה הוא כהמשך למסקנא שקדמה לו, שנותנים לכהן אף על פי שאינו בקי בדיני "למשחה", ואין חוששין שיכשל באכילת דם כיון שממה נפשך הוא יוצא.

³ תוס' בבבא מציעא [ו:]: כתבו שכהן החוטף מתנות כהונה אינו חייב לשלם אלא טובת הנאה, והוסיפו שאין להוכיח כך מהא דאמרין בפרק הורוע "בן לוי שחטף מתנתא פריצותא היא" ומשמע שאינו חייב לשלם, כי אין זו ראיה שהרי יתכן שמדובר באופן שאכלם ומויק מתנות כהונה פטור, והארכנו בכיאות דבריהם לעיל [קלא].

ובפשטות כונתם להוכיח מהסוגיא לעיל [שם] המדובר בבן לוי שחטף, אך בפרי חדש [ס"א ל"ג] תמה שהרי לא נזכר שם ש"פריצותא היא" אלא שבאמת לא מועילה תפיסתו, ולכן ביאר שכוונתם לסוגיין, וגרס בדבריהם מהאי כהנא, אך בפרי יצחק [ח"ב נ'] כתב שבסוגיין לא מדובר באופן שחטף שלא בהסכמת הבעלים כי רדאי אין זה נחשב חיוב מצוה אלא איסור, שהרי נוטל דבר שיש לבעלים זכות לקבוע למי יתנוהו, אלא כמו שביאר הר"ן שאחר כך שואל את אבי התינוקות ומסכים לו שיקח [ואף זה אסור משום זלול מצוה], ובהכרח שכוונת תוס' לסוגיא דלעיל.

ובאופן נוסף דחק לפרש שכוונת תוס' לסוגיין, והבינו שחטף מיד הבעלים בחוקה, וסלקא דעתך שאין לבעלים במתנות אפילו טובת הנאה. וזה גופא פשט רבא מדכתיב "ונתן" שיש לבעלים זכות לקבוע למי יתן, ומשום כך יש להם טובת הנאה במתנות, ע"ש שדחה ביאור זה [שהרי אם כן לא נפשט הספק של חיוב מצוה, אלא נידון אחר של טובת הנאה, ועוד].

[ודקדק ברש"י שכתב שחטף "מהתינוקות הנושאים אותן לכהנים", שכוונתו לביאור הר"ן שאינו חוטף מהבעלים נגד רצונם, או שהבעלים נותנים להם שיליכו לכן כהן שיזדמן להם].

⁴ בפשטות נידון הגמרא הוא רק אם חטיפת המתנות נחשבת כחיוב מצוה או זלולה, אך רדאי שעצם הלתיקה נחשבת כמצוה לכהן, וכן כתב החתם סופר [יו"ד רצ"ב] לבאר את דברי הספרי שהביא בפרי חדש [ס"א י"ב] שיתן לכהן עצמו ולא לשלוחו, וכתב הפרי חדש דהיינו בסתמא, אך כשידוע שהכהן שלחו יכול ליתן לו, וביאר שבסתמא לא ניתא לכהן לקבל על ידי שליח, כי בקבלתו עושה מצוה, ומצוה בו יותר מבשלוחו. וראה מתנה אפרים זכיה ומתנה ט.

אך הדרישה [ס"א ג'] הוכיח ממסקנת דברי אב"י שאין מצוה ליטול מתנות כהונה, אלא התורה זיכתה לו שאם ירצה לקבל, שהרי לפיכך הצנועין מושכין ידיו אף כשנותנים להם. ובחנם

ופשוטנא ליה לבעיא מדכתיב "ונתן לכהן", דמשמע - ולא שיטול בעצמו. חזינן דלא יפה הוא עושה.

אמר אביי: מריש [מתחילה] הוה חטיפנא מתנתא, אמרנא, בהאי דחטיפנא חרובי קא מחביבנא מצוה. כיון דשמענא להך דרשה ד"ונתן" ולא שיטול מעצמו, מידחטף כבר לא חטיפנא.

ואכתי מימר אמרי לאינשי: הבר לי מתנתא!

וכיון דשמענא להא דתניא: כתיב בכני שמואל "ויטו אחרי הבעצ". רבי מאיר אמר: בני שמואל, את חלקם - חלק הלוייה שהיה מגיע להם כגון מעשר ראשון - שאלו בפיהם, דאמרי הבר לך! מימר "הבר לי" נמי לא אמרנא לאינשי.⁵

סופר [בסוגין] הקשה שהרי תוס' ישנים ביומא [לט.] כתבו שרק כאשר היו כהנים רבים בחלוקת לחם הפנים משכו הצנעים ידיהם, כי לא היה מגיע לידם אלא כשיעור "פול" שאין בו מצוות אכילה, אך כשהגיע כזית לידם נטלו, ואם כן למה לא יטלו מתנ"כ, ולכאורה מוכח שאין מצוות אכילה במתנ"כ אלא מצוות קבלה, ובה הצנעין אינם נוטלים אפילו במקום מצוה, כי הנטילה היא פגם בעצם המצוה, ואינה כנטילה לצורך מצוה אכילה. וראה מגן אברהם [נג סקכ"ו] שהצנעין מושכין ידיהם אפילו במקום מצוה.

ובפרתי כתב [ס"ק י"ב] שכדי לפרסם כהונתו יכול לחבוע חלקו בפה. וראה בערוך השלחן [זרעים פ"ה י"א] שאסור לחטוף אף לחיוב מצוה. ואפילו כדי להראות שהוא כהן, כמסקנת אביי שקיבל רק בעי"כ.

⁵ כתב הרמב"ם [פ"ט הכ"ב] לא ישאל בפיו אלא אם כן נותנים לו בכבוד נטל. וביאר הערוך השלחן [יו"ד ס"א כ"ו] שהטעם מפני שהוא מתכוון בכך וצריך לקיים בהם "למשחה" דרך גדולה. אך בגמרא מבואר שהטעם הוא משום דכתיב ויטו אחר הבעצ, והוא משום דרך ארץ ולא מדיני המתנות, וראה דבריו בורעים שם.

ורבינו חננאל המאירי כתבו שהאיסור לשאול בפיו הוא רק לאדם חשוב, ולמדו מבני שמואל שהיו גדולי הדור ושאלו בפיהם ונחשב להם כגזילה, וראה רש"י בשבת [נ"ו] שביאר כי מפני מעמדם לא היו מונעים מהם בקשתם, ושאר הלויים העניים הצטערו מכך. [ועל מה שפירש שם רש"י שהם לא היו כהנים ראה מהרש"א שם שהוכיח מכך ש"לוי לא איקרי עם", מעיל גם ליטול מתנות כהונה, ואינו גול בידם, וכדעת הב"ח].

ובדעת קדושים [ס"א י"א] הסתפק אם האיסור הוא דוקא כששואל בפיו דרך הפצרה, משום שבכך נותן לו בעל הבית ברוע לב ואינו מוחל. וצידד שבכהן חשוב אסור אפילו שלא בהפצרה כי נרע בכך כבוד המצוה. ולפי המבואר לעיל יש לפרש הטעם להיפך, כי אם האיסור לשאול משום "למשחה" יתכן שאין זולול במצוה עד שיבקש ממנו דרך הפצרה, אך אם האיסור משום גול שאין מונעים בקשת אדם חשוב, יתכן שאדם חשוב אסור אף שלא בהפצרה וראה בדרך אמונה [קצט] ובשער הציון.

ואכתי אי יהבו לי מתנתא - שקילנא.

כיון דשמענא להא דתניא בענין חילוק לחם הפנים: הצנעין מושכין את ידיהם מן החלוקה, והגרגריים חולקים, משקל נמי לא שקילנא.⁶

לבד מחדא זימנא, במעלי [ערב] יומא דכיפורי, דאז אני נוטל מתנות כדי לאחזוקי נפשי בכהני, שלא ישתכח הדבר שאני כהן.⁷

וראה עוד במאירי שמוטר לשאול בפיו מכהן אחר שיזכה לו במתנות, וכך מבעל המתנות אסור לבקש. ובדרכי תשובה כתב שאסור לבקש מהבעלים אפילו על ידי אגרת.

והחיד"א בגליון שירי ברכה [יו"ד רנ"ה א'] למד מדין זה שלא יוללו תלמידי חכמים בעצמם לעשות המצאות לקחת ממון מהעשירים, ומשמע שאינו מדין "למשחה" שנאמר במתנות דוקא, וכמבואר לעיל.

וראה עוד במאירי שמוטר לשאול בפיו מכהן אחר שיזכה לו במתנות, ורק מבעל המתנות אסור לבקש. ובדרכי תשובה כתב שאסור לבקש מהבעלים אפילו על ידי אגרת.

⁶ תוס' כתבו שלא נטל מתנות, כדי שלא יקרא גרגרין וכדי שלא יגזול מכהן שצריך את המתנות יותר ממנו. והרמב"ם [שם] כתב שהצנעין היו מושכין ידיהם בזמן שהיו הרבה כהנים בבית המטבחים.

ובביאר ההלכה נקט שדעת תוס' שאף במקום שאין הרבה כהנים לא יטול, כדי שלא יקרא גרגרין וגזול אחרים, ואדרבא התאספות הרבה כהנים, כמו בערב יום כפור, היא סיבה ליטול מתנות כדי לפרסם שהוא כהן.

ולענין קבלת תרומה השמיט הרמב"ם [בפי"ב מתרומות הי"ט] דין זה שהצנעין מושכין ידיהן, וביאר הכסף משנה שרק נטילת בשר של זרוע לו"ק נראית כגרגרנות אך נטילת פירות תרומה אינה נראית כך וראויה גם לצנעין, וכבר תמהו על כך שהרי גם בחילוק לחם הפנים אמרו שהצנעין מושכין ידיהן, אף שאינו בשר. והר"י קורקוס כתב שמדת חסידות היא בלחם הפנים משום שנשתלחה בו מאירה ולא הגיע לכל אחד אלא כפול. ולא השביעם. ובדרך אמונה [שם] כתב שחילוק גרנות חזקה לכהונה, ולכן צריך ליטול כמו בערב יום כפור.

ומדברי הרמב"ם [כאן] מבואר שאם נוטל לו בכבוד - כגון ששולחין לביתו, [ואינו צריך לחלוק עם אחרים, ר"ד שם] - יטול. ואף שהוא מן הצנעין אסור לבנות מתנות כהונה ולדחותן. [וכעין מה שמצינו ברוחה בכור מפני הטורח, וכדלעיל]. ורק יכול לומר שיתנם לכהן שנצרך יותר ממנו [ד"א בשם ד"ת]. וראה דרך אמונה בתרומות שם שנקט כי חלוק דין תרומה ממתנות כשנותנים לו, ואינו מוכרח.

⁷ ראה בתוס' ובהערות אם בערב יום כפור נוטל מפני שמתאספים רבים, או משום שאין צורך לכהנים בכל הבשר. ועל כל פנים משמע כי די שיטול פעם בשנה כדי לפרסם כהונתו, וכמו שכתב הרמב"ם [שם] דהיינו כהן צנוע במקום שאין מכירין אותו.

ומה שלא הזכירו הרמב"ם והרשב"א שנושא כפיו ביאר הדרישה שרק לאביי הקשו שיעשה כן, מאחר שגילה דעתו שאינו חפץ ליטול אלא להחיע כהונתו, אך שאר הכהנים רוצים ליטול ונמנעים משום שצנעין מושכין ידיהן, אך במקום שיכולין

שהוא ידוע ומוכר בעיר, ורוב בני העיר אוהבין אותו ונותנים לו את המתנות, אותו כהן יכול לזכות אף על גב דלא אתו לידיה¹⁰.

ותמהינן: אמאי בעי למשקל מתנות, ולפרוס ידיה בדוכן כל השנה בברכת כהנים ועל ידי זה לא ישתכח שהוא כהן?

ומשנינן: אגסיה ליה עידינה, שהיה אנוס בלימוד תלמידיו בעת שהיו נושאים כפים בבית הכנסת, ולא היה יכול לישא כפיו.

<קלג ב>

אמר רב יוסף: האי כהנא דאית ליה צורבא מרבנן בשבבתייה [בשכנותו], ודחיקא ליה מילתא לאותו צורבא מרבנן⁸, שעני הוא, ורוצה אותו כהן להנות את התלמיד חכם, ליזכי ליה הכהן לההוא תלמיד חכם את המתנתא המגיעות לו, שיהא אותו תלמיד חכם נוטל זרוע לחיים וקבה מבני העיר עבור הכהן - ויאכלם.

ואף על גב דלא אתי המתנות לידיה דכהן⁹, יכול לזכותם לעני - במכרי כהונה ולויה, דהיינו כהן

ליטול כדי להודיע כהונתו אינם צריכים להמנע. וראה ביאור נוסף בפלתי [סק"ב].

⁸ **הרמב"ם** כשהביא דין זה [בפ"ט הכ"א] לא הזכיר שיהיה דוקא צורבא מרבנן, אלא "שהיה הישראל בדוחק ואין לו לקנות בשר, ויהיה הכהן שזכה לו חבירו". והר"י קורקיס וספ"ק משנה נקטו שיכול לזכות לחבירו אף אם אינו ת"ח. וביאר הב"ח שאין כוונת הגמרא שמוזכר לו כי הוא צורבא מרבנן, אלא שכך הוא מצוי שצורבא מרבנן דחיקא ליה מילתא. ובמאירי כתב שלשון "צורבא מרבנן" משמעותו שעדיין אינו ת"ח, אלא תלמיד ששעתו דחוקה. ובטור ובשו"ע הסיקו לחומרא שלא יזכה אלא לתלמיד חכם. וראה ים של שלמה [יג].

וראה במאירי שכתב שגם אינו בדוחק מותר לזכות לו, אלא שאם הוא בדוחק ראוי לעשות כן, אך ברמב"ם מבואר שהדחיק לזכות דוקא אם הוא בדוחק, וכן כתב הר"ן לעיל [קלג]. לגבי רב כהנא שנטל בשביל אשתו, כי אף שאין כהן רשאי לזכות מתנת לישראל אלא למאן דלא אפשר ליה כדאיתא לקמן [כאן] אשתו שאני דכופיה היא.

וכתב הבית יוסף בשו"ת אבקת רוכל [ט"ז ד"ה תו] שרק אם מוציאן הטבח מתחת ידו ונתנן לישראל, זוכה בהן הישראל במקום כהן ונחשב "ונתן לכהן", אך אי אפשר לתת לשבח עצמו אפילו אם הוא צורבא מרבנן ודחיקא ליה מילתא ואפילו הכהן שהוא מכירי כהונה נתרצה בכך, אך בחזו"א [מעשרות ח' ג'] הוכיח מדברי הרמב"ן שיכול לתת את המתנות גם לטבח עצמו אם הוא צורבא מרבנן. וראה בהערה 10.

ובריטב"א כתב שדין זה לזכות לצורבא מרבנן נאמר לכהן עשיר שאינו צריך למתנות, וראה בהערה 13 לתוס' שהראשונים לעיל דנו אם הצנעין אינם נוטלים במקום שאינם צריכים למתנות, או אף כשצריך ויש כהן אחר נצרך ממנו, ויל"ע לגבי נידון דידן.

⁹ **החזו"א** [י"ד ז' ד'] ביאר שקושיית הגמרא היא, הרי אם לא בא ליד כהן לא קיים הישראל מצוות נתינה, ולפיכך תמה הרי

יכול לזכות על ידי הצורבא מרבנן את מתנות בשביל הכהן, ואחר כך יזכה בהן הצורבא מרבנן בשבילו ברשות הכהן. [וראה פלתי סק"ג].

וכתב שבאופן זה נמצא שמקבל צדקה מהכהן, ואין זה נאות לצורבא מרבנן לקבל צדקה, וגם יש אופנים שאין הכהן יכול לתת לו כגון שכבר נתן חומש או שיש כמה עניים וצריך ליתן לכלם, ולכן עדיף להעמיד במכירי כהונה, שלא זכה הכהן במתנות זכיה גמורה אלא לענין קיום מצות נתינה, [ראה בהערה הבאה], וזוהו אין הצורבא מרבנן מקבל צדקה.

ובתוס' רא"ש כתב: "מה שמזכה לו תחילה, ואינו ממתין עד שיבואו לידו [הכהן] ריתנם לו [לצורבא מרבנן]. כי מתוך שיצא הקול שזיכם לצורבא מרבנן מכירי לא יתנו אלא לו, ומתחילה פעמים היו נותנים לכהן אחר".

¹⁰ יש לעיין אם כוונת הגמרא שמכירי כהונה זכו במתנות על ידי קבלת הת"ח ולכן נחשב כנתן השוחט מתנותיו לכהן והכהן נתן לישראל. או שיכולין כירי כהונה לומר שיתנו את המתנות לישראל במקומם.

והנה נחלקו הראשונים [בגיטין ל:]: מפני מה מכירי כהונה זוכים במתנות. רש"י נקט ששאר הכהנים מסיחים דעתם מהמתנות של אדם שיש לו מכירי כהונה, כי סבורים שינתנו למכירים, וביאר בקהילות יעקב [שם כ"א] שנחשב כאילו אין כהנים אחרים שיזכו בו, ונמצא שהוא כלפיהם ככל השבט, וזוכה בהן מדין שבט הכהונה.

ובתוס' [בב"ב קנו:] מבואר ששאר הכהנים מופקעים ממתנות אלו, כי נחשבים כמתנה מועטת שאסור לבעליהן ליתנה לאחר אחר שאמר לחבירו שיתנה לו, [וראה בקה"י שם שביאר גם בדבריהם שזוכה מדין שבט הכהונה, ויישב בכך את קושית הקצוה"ח ר"ד ג' שתמה ממה נפשך אם נחשב כקנין אינו כמתנה מועטת, ואם אינו קנין איך עושין עליו תרומת מעשר, ועל כרחך שרק מדין שבט זכה בה ומן הדין יכול לחזור בו, רק שאסור משום מתנה מועטת, ולכן עושין עליו תרומה]. ולביאורים אלו ביאור הגמרא כפשוטו, שהכהן זוכה בהן זכיה שאינה גמורה, ודי בזכיה זו לקיים במתנות מצוות נתינה, והוא מרשה לת"ח לקחתם.

וראה בפלתי [שם] שאם באו המתנות ליד הת"ח פשיטא שזכה בהן כי שלוחו של אדם כמותו והוא שלוחו של הכהן, ואפילו לא באו לידו אלא שמכרן הת"ח לאחר לפני שנטלן מכל מקום עשאוהו כזוכה אך אם חזר בו הכהן לא זכה הת"ח, ומדבריו משמע שהזכיה במתנות היא רק לכהן. [וראה פרי"ח ס"ק כ"ג, ובקצוה"ח שם ובס"י רע"ח ס"ק ט"ו].

והרמב"ן הרשב"א והריטב"א [בגיטין שם] כתבו שתקנה דרבנן היא שעשו לכהן שיחשב כאילו זכה בהן הכהן. וראיתם מסוגיין שהרי כהן שאמר לישראל הפרש עלי והן שלך במתנה, אפילו שהוא מכירי כהונה אינו מפריש, ותקנו שיעיל רק לצורך צורבא מרבנן ודחיקא ליה שעתא. וראה חזו"א [מעשרות ח' ג'] שהבין בדבריהם שהמתנות שייכות לצורבא מרבנן במקום לכהן, ולא כפשוטו שהכהן זוכה לצורבא מרבנן לקבל מהטבח את מתנותיו של הכהן. ולשן הכפתור ופירח [פט"ו] "אם רצה לזכות בהם להאי צורבא מרבנן הדחוק וכשהם יזכרו שיתנו לו המתנות, עישה".

רבא ורב ספרא איקלעו לבי מר יוחנא בריה דרב
הנא בר אדא, ואמרי לה לבי מר יוחנא בריה דרב
הנא בר ביזנא. עביד להו מר יוחנא עגלא תילתא
[עגל שנולד שלישי לאמו, שהוא משובח ביותר].

אמר ליה רבא לשמעיה [לשמשו של בעל הבית
שהיה כהן, והיה בעל הבית רגיל ליתן לו את
מתנותיו]: זכי לי - תן לי רשות לקחת - מתנתא,
משום דבעינא למיכל לישנא בחרדלא] לשון
בחרדל], והלשון מן המתנות הוא, שניתן עם הלחיים
לכהן.

עבד ההוא שמעא הכי וזכי ליה לרבא את המתנות.

רבא אכל מן הלשון, ורב ספרא לא אכל ממנה,
משום דלא מטא הלשון לידי השמש לפני שזכה בה
רבא.

אקרייה לרב ספרא בחלמא האי קרא: "מעדה בגד
ביום קרה - בגד בלוי ורקוב [מעדה לשון הסרה,
בגד שראוי להסירו. רש"י משלי] - ביום קרה אינו
שור כלום, שהרי אינו מחמם. חומץ על נתר - שהוא
מין אדמה רכה שעושים ממנה כלים, והחומץ ממסמס
אותה ומזיק לה [רש"י הנ"ל. ועיין שם במפרשים],
כך - דומה לשני דברים אלה - ושר בשירים על לב
רע" דהיינו האומר דברי תורה למי שאינו מבין
אותם.

אתא רב ספרא לקמיה דרב יוסף, אמר ליה: דלמא
משום דעברי אשמעתא דמר דאמרת דמותר
לתלמיד חכם ליטול המתנות אף על גב דלא זכה בהן
כהן - אקריין בחלמא הכי?

אמר ליה: לא! זכי אמרי אנא בכהן אחר, שאינו
כפוף לו, אבל שמעא דבעל הבית, בעל כרחיה
עושה רצונו של בעל הבית ומזכי ליה לאדם חשוב
שמתארח בביתו¹¹.

¹¹ רש"י פירש שמשש של בעל הבית נחשב כמזכה בעל כרחו
לאורח חשוב של בעל הבית, ולכן לא היה לרבא לומר לו שיזכה
מתנותיו. אך הרמב"ם [פ"ט כ"א] כתב אם היה הכהן שמשו של
ישראל זה [החי בדחוק], אינו מזכה לו עד שיבואו לידו ששא
זכה בעל כרחו.

וביאר הר"י קורקוס שהרמב"ם למד שהכהן היה שמשו של
רבא. וקאמר רב יוסף שרק אם הכהן תבירו של הת"ח תקנו
שיזכה לו, אך אם הוא שמשו, לא תקנו כן ששא יטול ממנו בעל
כרחו, אך כשהכהן שמש לבעל המתנת ראו שיזכה לאורחו
חשוב, ואין חשש שיטול ממנו בעל המתנות בעל כרחו.

ועוד, כי אמרי אנא דיכול לזכות - למאן דלא
אפשר ליה, דהיינו לעני ודחוק, אבל הא - רבא -
הא אפשר ליה לאכול בשר אחר שאינו מתנות
כהונה, שהרי אינו עני.

אמר ליה רב ספרא: ואלא מאי טעמא אקריין
בחלמא הכי?

אמר ליה: האי קרא אקרוין כלפי רבא - על שלא
ידע רבא להבין טעמו של רב יוסף, דלא שייך האי
דינא בשמעא ובמאן דאפשר ליה.

ותמהינן: אם כן אמאי אקרויה לרב ספרא בחלמא,
ולקריין לרבא עצמו?!

ומתריצין: רבא נזוף היה [עיין רש"י], ומשום הכי
לא אקרויהו בחלמא.

אמר ליה אביי לרב דימי: ופשטיה דהאי קרא
במאי כתיב?

אמר ליה: בשונה לתלמיד שאינו הגון [ודאקרויהו
להאי קרא לרב ספרא אינו פשטיה דקרא, דמתפרש
בשונה לתלמיד שאינו מבין, מהרש"א. עיי"ש],
דהא קאי האי קרא ד"ושר בשירים על לב רע".

דאמר רב יהודה אמר רב: כל השונה לתלמיד
שאינו הגון - נפל בגיהנם. שנאמר: "כל חושך
טמון לצפוניו, תאכלהו אש לא נופת, ירע שריד
באהלו". ואין שריד אלא תלמיד חכם, שנאמר:
"ובשרידיה אשר ה' קורא". ודרשינן להאי קרא
הכי: "ירע שריד באהלו" - שיש לו לתלמיד חכם

והריטב"א פירש שהשמש היה מכירו של רבא, כי היה נותן לו
מתנותיו כל שעה. ובפשטות כוונתו כהרמב"ם, אך צריך ביאור
למה לי שהיה נותן לו מתנותיו, [ואולי הכוונה שהכהן היה נותן
לרבא ודחוק], וששא כוונתו שהשמש היה של בעל הבית, אך
הוכרח לתת לרבא כי היה מכירו מפני שנתן לו מתנותיו תמיד.
וצ"ע.

והטור כתב ש"לא יהיה הכהן המזכה משרת בבית ישראל שרגיל
לתת לו המתנות", ואחר כך כתב ש"כהן המשרת בבית ישראל
ומזכה לאורח ת"ח שמתארח בבית רבו במתנות שרגיל לתת לו
רבו אסור", וראה ביאור דבריו בדרישה [סק"ד] ובפרישה
[סק"ט] ובפרי מגדים [ס"ק ט"ז].

והפמ"ג הוסיף כי אחר שבאו המתנות ליד כהן המשרת יכול
לתתם למי שירצה, ואפילו לרבו ולאורחים כיון שכבר יצא
הבעלים ידי נתינה, ומטעמו משמע כי מה שאינו נותן לרבו הוא
מפני החשש שיטול בעל כרחו ויפסיד מצוות נתינה לנותן.

תלמיד רע באהלו - "תאכלהו אש לא נופח" דהיינו אש של גיהנם.

אמר רב זירא אמר רב: כל השונה לתלמיד שאינו הגון - כזורק אבן למרקוליס [עיין מהרש"א שמבאר הדמיון]. שנאמר: "כצורר אבן במרגמה - כן גותן לכסיל כבוד"¹². ועוד כתיב "לא נארה לכסיל תעציג".

שינו במשנתינו: והמשתתף עמהן צריך לרשום.

ותמהינן: ואפילו אם משתתף עם העובד כוכבים צריך לרשום?

ורמינהו: המשתתף עם כהן - צריך לרשום. והמשתתף עם העובד כוכבים, והמוכר את פסולי המוקדשין אחר שנפדו ושחטן, שפטורין הן מן המתנות - אין צריך לרשום?!

<קלג ב>ומתריצין: הכא במאי עסקינן - האי דקתני דאין צריך לרשום - דיתביב העובד כוכבים אמסחתא [בחנות] כשהטבח הישראל מוכר שם את הבשר, דמוכח דשותפין הן. מה שאין כן מתניתין דמירי דלא יתיב אמסחתא.

ותמהינן: אם כן, דכרותה, גבי כהן דתנא בכרייתא, הא גמי בעינן למימר דמירי דיתביב הכהן אמסחתא, דומיא דעובד כוכבים. ואם כן אמאי צריך לרשום?

ומתריצין: הא דיתביב הכהן אמסחתא לאו ראייה היא דעביד הטבח שותפות בהדיה, דאמרי אינשי: האי כהן בשרא קא זבין [בשר הוא רוצה לקנות].

¹² הפרישה [י"ד רמ"ו] ביאר בשם האבן עזרא שהוא משל לזורק אבן טובה לתוך גל אבנים, [ולכאורה כוונתו שנמצא שמערב תלמידים הגונים בתלמידים שאינם הגונים], אולם בפירושו אבן עזרא למשלי [כ"ו ח'] משמע שפירש באופן שונה.

ועוד פירש מדיליה, שהזורק למרקוליס אף שמכוון לעשות מצוה ולבזותה נמצא שעושה עבירה, וכן המלמד תלמיד שאינו הגון סבור שעושה מצוה והיא באה בעבירה.

ומהר"ל פירש שהזורק אבן למרקוליס אף שאין ממש במעשה זה נחשב כפעולת עבודה זרה, כך גם המלמד למי שאינו ראוי או נתון לכסיל כבוד הרי הוא עושה דבר שאין בו ממש, ונחשב כנתון לאבן, והוא דבר זר.

ועוד פירש שמרקוליס היא ע"ז מיוחדת שניכר בה שעבודה על ידי ריבוי האבנים במקומה, וכעבודתו גורם שיעבודה גם אחרים, וכך המלמד תלמיד שאינו הגון גורם שימשכו אחריו אחרים מפני תורתו. וראה מהרש"א.

ותמהינן: אי הכי, עובד כוכבים גמי אמאי אין צריך לרשום, הא בהא גמי אמרי אינשי: האי עובד כוכבים בשרא קא זבין ולא עביד שותפות בהדי ישראל?

אלא, הכא במאי עסקינן, דיתביב עובד כוכבים אכספתא] על המקום שבו נותן הטבח את המעות שמקבל מן הלוקחין], דבהא ודאי מוכח שפיר דשותף הוא ולא לוקח בעלמא.

ומקשינן: דכרותה גבי כהן בעינן גמי לאוקמי דיתביב אכספתא, ואם כן אמאי צריך לרשום?

ומתריצין: אמרי אינשי, לאו שותפא הוא, אלא הימוני הימניה האי טבחה לכהן זה לשמור כספו שבכספתא כדי שלא יגנבום ממנו.

ומקשינן: אי הכי, עובד כוכבים גמי אמרי אינשי הימוני הימניה הטבח לשמור מעותיו ולא שותפיה הוא?

ומתריצין: ליכא למימר הכי, דאין אמונה בעובד כוכבים, אין ישראל רגיל להאמין בעובד כוכבים שישמור מעותיו.

ואיבעית אימא: לעולם כדאוקמינן מעיקרא, דמירי דיתבי הכהן והעובד כוכבים אמסחתא. ולא דמו, דסתם עובד כוכבים מיפעא פעי, דאם שותף הוא, רגיל הוא לצעוק: אל תמכור בכך אלא בכך! והכל יודעין דשותפיה הוא. אבל כהן צנוע הוא, ואינו צועק אלא סומך על הטבח, ולא מוכח דשותף הוא!

אמר מר: ופסולי המוקדשין אין צריך לרשום. אלמא דמוכחא מילתא כשמוכרן דמוקדשין נינהו ולא חולין, ולהכי אין צריך לרשום, דהכל יודעין דמוקדשין נינהו ופטורין מן המתנות.

¹ רש"י פירש שכהן אפילו יושב אמסחתא צריך לרשום כי צנוע הוא, אך עכו"ם שצועק מודיע לכל שהוא שותף, ויודעים שהוא פטור ממתנות ואין צריך לרשום, והמשנה עוסקת כשהעכו"ם אינו יושב אפילו אמסחתא.

אך הרמב"ם [פ"ט ה"י] כתב אם היה הכהן עומד עמו במטבחיים ונשאו ונתנו עמו, אינו צריך לרשום, והמשתתף עם העכו"ם אין צריך לרשום, שסתם עכו"ם מרבה דברים ומודיע לכל שהוא שותף ואף על פי שאינו עמו בשעת מכירה. ותמה הטרוד בתרתי, הרי בסוגיין משמע שהכהן צריך לרשום אפילו כשהוא עמו במסחתא, ואילו בעכו"ם משמע שדוקא כשהוא במסחתא אין צריך לרשום, אך את המשנה העמידו כשאינו עמו וצריך לרשום. [וראה מאירי וצ"ע].

וכתב הכסף משנה שהרמב"ם ביאר שבאיבעית אימא "אין הגמרא שבה לאוקימתא דיתבי אמסחתא", אלא אפילו חוץ לבית המטבחיים הגוי מודיע שהוא שותף, ובמשנה שנינו שירשום רק לגבי שותף כהן, והלשון "המשתתף עמהם" ביאורה על כל הכהנים. [והב"ח תמה על כך, אם כן איך מקשינן ממשנה לכרייתא].

והוסיף, שאין האיבעית אימא חולקת על לישבא קמא, שהרי לגבי כהן פסק הרמב"ם שאין צריך לרשום אפילו שהוא רק "נושא ונתן עמו", דהיינו כשיושב על כספתא, ואם המסכתא אינה כלישבא קמא, עדיין צריך לחלק בתיב אכספתא שמאמין לכהן ואין בכך הוכחה לשותפותו, ובהכרח שלא נחלקו הלשונות וראה פרי חדש [על גיליון שו"ע ס"א כ"ה] שדחה ביאור זה.

והב"ח כתב שלמסקנא אם הגוי יוצא ונכנס בבית המטבחיים אף שאינו נמצא בעת המכירה, אין צריך לרשום, ובכהן באופן זה צריך לרשום, ורק כשהוא נושא ונתן עמו בבית המטבחיים אין צריך לרשום, ובמשנה מדובר באופן שהגוי אינו נכנס כלל בבית המטבחיים, ולכן צריך לרשום.

אולם הקשה איך שותפות כהן פוטר בתיב במסחתא, והרי לעיל [קלב:] אעמרו שאם קבע מסחתא גם כהן חייב, וחילק בין "קבע מסחתא" ל"יתבי במסחתא" בשני אופנים, או ד"יתבי" הוא באופן ארעי, ואינו חייב עד שיקבע לו מקום קבוע למכור בו. או ש"יתבי במסחתא" הוא כשיושב בבית מטבחיים של ישראל, ואז פוטר. וכל חיובו לעיל הוא בקבע מסחתא שלו, ובה מתחייב מיד, ובפרי חדש שם תירץ שלעיל מדובר בקביעות עלי לקצב עליו בשר, וכאן במכירה בחנות שאינו מקצב בה.

ועוד כתב שהרי"ף והרא"ש השמיטו סוגיא זו, כי היא רק קודם חקנת זק? דרום לחייב את הקובע מסחתא, ואין דרכם להביא סוגיא שאינה להלכה אף שיש בה נפקא מינה למי שלא קבע מסחתא שבתוך ג' שבתות צריך לרשום. [ותירוצו לעיל הוא רק הרמב"ם שהביא את דין סוגייתנו].

ומקשינן: והא אנן תנן: פסולי המוקדשין נמכרים באיטליז בשוק ונשחטין באיטליז ונשקלים בלישראל, חזינן דנמכרין ככל חולין, ואם כן הרי לא מוכחא מילתא?

תרגמא רב אדא בר אהבה קמיה דרב פפא להא דמתניתין דאין צריך לרשום - באותן הנמכרים בתוך הבית דהיינו בכור ומעשר שאין דמיהן קודש ואולי דמיהן לבעלים, וכיון שכן, לא התירו לזלזל בהן ולמכרן בשוק כדרך כל חולין בשביל הנאתו, אלא מוכרן בתוך הבית דווקא, אף על פי שנפסד על ידי כך, שאין כל כך קופצין בבית כמו בשוק, ואם כן, הא מוכחא מילתא שהן מוקדשין על ידי שמוכרן בביתו, ולהכי אין צריך לרשום [מה שאין כן בשאר פסולי מוקדשין, שדמי פדיון קדושים תחתיהם, אי לא שרית ליה למכור בשוק, לא יפדן מעיקרא אלא בזול ואיכא פסידא להקדש, ולהכי, כיון דלא מנכרא מלתא, שהרי מוכרן בשוק ככל חולין, צריך לרשום].

אמר רב הונא: אם היה אדם שותף בראש² של בהמה ולא בשאר חלקיה, פטור בעליה מן מתנת

² בפסקי הרי"ד ובתורת הבית להרשב"א [ג' ב'] כתבו שהשותף בראש פוטר משום ש"מתנת" אמר רחמנא ולא חצי מתנתו. וראה לעיל [קלב:] תוס' [ד"ה וצריך] רשב"א ור"ן שאין כל שיות שבו חייב.

וכתב בדרך אמונה [פ"ט ס"ק פ"ו] שלדבריהם אפילו אם בחלק מסוים בראש אינו שותף, נפטר ממתנת לגמרי. ובמנחת חנוך [תק"ו] כתב שאם היה שותף בכל הראש חוץ מהלחיים או ביד חוץ מהזרוע, ואי חייב בהן. וראה להלן הערה 6.

ולענין שותפות עכו"ם הפוטרת מבכורה כתב הרמב"ם [פ"ב מבכורים ה"ב] ששותפות בבהמה אפילו אחד מאלף פוטר, אך שותפות באבר פוטרת רק אם השתתף באבר שלם, וביאר בדרך אמונה [כפ"ב] שלא התמעט "חצי בכור" כמתנת, אלא מ"ישראל ולא של עכו"ם" וכל עוד אינו שותף באבר שחסרונו עושה מום, נחשב שיש כאן חיוב בכור שלם.

והנצי"ב במדומי שדה הקשה, מנא לן ששותפות כהן פוטרת בזרוע, והרי בכור צריך דרשה בפני עצמה לפטור שותפות, ותירץ שבהכרח כוונת הכתוב לפטור בשותפות, כי את הכהן עצמו אין לפטור שהרי הוא זוכה במתניתו, וראה לעיל [קלב:] הערה 10.

אולם באבי עזרי [פ"ו ממזוה ה"ב] כתב שהטעם לפטור בשותפות כהן ועכו"ם נלמד מגזירה שה לראשית הגז, והטעם שאין חיוב בכל השיות שבו הוא רק סיבה לדרוש גזירה שיהי זו אף שאין דורשים אותה בתרומה, כי תרומה אין לה שיעור וחייב אפילו בכל שהוא, אך במתנת שהחיוב רק כשהוא חל בכל הבהמה, ממילא נלמד לפטור כשיש שותפות בחלק מהבהמה וראה מעדני יו"ט ס"ק נ'.

הלחי בלבד³ וחייב בשאר מתנות. היה שותף ביד
הבהמה - פטור הבעלים מן הזרוע בלבד. היה שותף
בבני מעיין - פטור מן הקבה.⁴

פטור מן הזרוע וחייב בכולן, וכן כשאמר בני
מעיין שלי פטור מן הקבה וחייב בכולן?

ודחינן: לא, בכל הני פטור מכולן!

ומקשינן: אי הכי, אמאי תני פטור סתם, וליתני -
"פטור מכולן" בהדיא?

ועוד, הא תניא בפירוש: הראש שלי וכולה שלך,
ואפילו אחד ממאה בראש שלי - פטור מן הלחי
וחייב בכולן?

ומסקינן: תיובתא דחייא בר רב דאמר פטור מכולן -
תיובתא!

אמר רב חסדא: הא מתניתא דלקמן אטעיתיה
[הטעתו] לחייא בר רב למסכר דפטור מכל המתנות.

דתינא: עשרים וארבע מתנות כהונה הן, וכולן
נתנו לאהרן ולבניו בכלל ופרט [בכ"ק גרסינן
"בכלל ופרט וכלל", עיי"ש וברש"י שם]. דכתיב
"לכל קדשי בני ישראל לך נתתים" - היינו כלל,
והדר כתיב "וזה יהיה לך מקדש הקדשים מן האש
וגו", ומפרש כל חז וחז מהמתנות - היינו פרט.
וכתיב בהו "ברית מלח", דכתיב בסיפיה דקרא
"ברית מלח עולם", דהיינו שכשם שברית הכרותה
למלח שלא יסריח - אינה שובתת, כך ברית זו לא
תשבות. ודרשינן: כל המקיימן - שנותן את המתנות,
כאילו קיים בכלל ופרט, דהיינו כללות ופרטות
שבתורה [וברש"י בבבא קמא פירש: כאילו קיים
את כל התורה שניתנה לידרש בכלל ופרט],
וכאילו הקריב כל הקרבנות, שנאמר בהם ברית
מלח. וכל העובר עליהן, שאינו נותן, כאילו עובר
על בכלל ופרט שבתורה, וכאילו לא הקריב
הקרבנות שנאמר בהם ברית מלח.

ואלו הן עשרים וארבע המתנות: עשר מהן ניתנו
לאכילה במקדש בתוך העזרה, וארבע מהן נאכלין
בירושלים, ועשר מהן נאכלות בגבולין.

ואלו הן עשר שבמקדש: חטאת, וחטאת העוף,
אשם ודאי, ואשם תלוי, וזבחי שלמי ציבור דהיינו
כבשי עצרת, ולוג שמן של מצורע, דהיינו מה
שנותר לאחר שניתנו המתנות על תנוך אזנו
ובהונותיו, ושתי הלחם, ולחם הפנים, ושירי
מנחת, ומנחת העומר.

וחייא בר רב אמר: אפילו היה אחר שותף רק
באחת מהן [מן המתנות] - פטור הבעלים מכולן.

מיתבי: אמר אחד לחבירו: הראש של הבהמה
שלי, וכולה - ושאר כל הבהמה - שלך! ואפילו
אמר אחד ממאה בראש שלי - פטור. וכן אם אמר
היד שלי, וכולה שלך, ואפילו אחד ממאה ביד שלי
- פטור. וכן אם אמר בני מעיין שלי וכולה שלך,
ואפילו רק אחד ממאה בהן שלי - פטור.

מאי לא, האי דקתני פטור - פטור מן הלחי וחייב
בכולן - בכל שאר המתנות, וכן כשאמר היד שלי

³ כתב בקרית ספר [פ"ט הי"ב] שחייב בזרוע ולחיים
מדאורייתא, ובמנחת חינוך [תק"ו] תמה הרי דעת הריטב"א
[בב"מ צ"ה] שהמזוה לתת את שלשתן יחד, ואם נתן רק אחד
מהן לא קיים המצוה, [ודבריו יובאו להלן], ואם כן כיון שהוא
פטור מלחי למה לא יפטור מכולם.

וחירץ בדרכי תשובה [ס"א ס"ק קס"ה] על פי דברי הרמב"ם]
[שאין מצוות מעכבות זו את זו אלא כשאמר כך בקרא, כגון
בציצית, ואם כך אין כוונת הריטב"א שהן מצוה אחת לקיום יחד,
אלא שעשית כולן נאמרה כמצוה אחת, אך אין מעכבות זו את זו
לעשותן בפני עצמן. וראה עוד בסמוך הערה 5.

וראה בצפנת פענח שדקדק מלשון הרמב"ם כי דוקא שותפות
הן בראש אינה פטרת זרוע ולחיים, אבל שותפות עכו"ם
פטרת את כל המתנות. אך רש"י כתב [בד"ה אפילו] שמדובר
בין כהן ובין בעכו"ם.

ובדרך אמונה [שם פ"ח] כתב שאם הוא שותף בלחי ימין פטור
גם בשל שמאל כי שניהם מצוה אחת, ואף על פי שהרמב"ם
[בה"ו] כתב שנותנים את שתי הלחיים לשני כהנים, מכל מקום
מצוה אחת היא.

וראה לעיל [קלב: 9] שלחיים ניתנים לשניים משום שנחשבות
כשתי מתנות, וכלשון רס"ג [עשה צ"ב] שמתנות זבחיך ארבע,
או שכל אחת יש בה מתנה חשובה. וכן מוכח לשיטת הרא"ש
שאין מחלקין מתנה לשניים, אך מכל מקום יש לומר ששתי
מתנות הן ותלויות זו בזו משום שהן מצוה אחת.

וראה בקרית ספר [ה"ל] שכתב שחייב מדאורייתא במה שאין
לכהן שותפות בו כיון שכל אחת חשובה מתנה בפני עצמה.
דהיינו שנקט שזו גופא סברת רב הונא ועל כך נחלק חייא בר
רב, אך בפשטות מחלוקתו היא כמו שביאר באפיקי ים [ח"ב
י"א בהגה] אם יש חיוב עצמי על המתנות, ושותפות בראש
פטרת רק מתנות לחיים שבו, או שהחיוב על הבהמה, וכיון
שהוא שותף בחלק אחד נפטרת כולה ממתנות. וראה לעיל [קלב:
סוף הערה 10] ובהערה 6 בסמוך.

⁴ הפרישה הן באופן שהוא שותף בראש ויד ומעים אם פטור
מכל המתנות, אף שאינו שותף בכל הבהמה, או ששותפותו
בשלשה אברים אלו בדוקא נראית כהערמה, ואסור לעשותה כדי
להפקיע מתנות כהונה.

ואלו הן ארבע שנאכלין בירושלים: הבכורה דהיינו בכור תם, והבכורים, והמורם מן קרבן התודה דהיינו חזה ושוק וארבע חלות שהיו ניתנים לכהן, והמורם מאיל נזיר דהיינו זרוע בשלה וחלה אחת ורקיק אחד [והנך תרתי - המורם מתודה ומאיל נזיר - חד חשיב להו, דתרווייהו מורם מקדשים קלים - נינהו], ועורות קדשים של עולה חטאת ואשם הניתנים לכהן.

ואלו הן עשר שבבבולין, שניתנין לכהן בכל ערי ישראל: תרומה, ותרומת מעשר, וחלה, וראשית הגז, ומתנות כהונה דהיינו זרוע לחיים וקבה, וחמשה סלעים של פדיון הבן, ושה של פדיון פטור חמור, ושדה אחרונה שהקדישה בעליה ולא גאלה, ומכרה גזבר, וכשיוצאה ביוכל מהלוקח ככל שדה אחרונה, דינא הוא שמתחלקת לכהנים של אותו משמר שאירע היוכל בזמנו. ושדה חרמים [שאמר אדם שדה זו חרם היא] שניתנת לכהן, וגזל הגר שנשבע לו הגולן לשקר והודה לאחר מיתת הגר, שניתנין הקרן והחומש לכהן.

והשתא דהרינן לדלעיל, דאמרינן דהא מתנייתא אטעיתיה לחייא בר רב. דהוא - חייא בר רב - סבר, מדקא חשיב להו התנא לכל ג' המתנות כחדא מתנה ולא מנה אותן כשלש מתנות כמנין עשרים וארבע המתנות - חדא נינהו! ואם נתחייב באחת מהן נתחייב בכלן, ואם נפטור מאחת - נפטור מכולן.

ולא היא! הא דחשיב להו כחדא במנין המתנות לאו משום דחדא נינהו. דאטו המורם מתודה ואיל נזיר דקא חשיב להו התנא כחדא במנין המתנות משום דחדא נינהו?! הא ודאי לאו חדא נינהו! אלא, כיון דדמיין להדדי - חשיב להו כחדא, הכא נמי במתנות, כיון דדמיין להדדי - חשיב להו כחדא, ולעולם לאו חדא נינהו.⁵

⁵ בבבא מציעא [צ"ה:] נחלקו רבי יאשיה ורבי יונתן נחלקו לענין ו' החיבור שנאמר בלאוין, כגון לא תחרוש בשור וחמור, האם משמעותו שניהם יחד בדוקא או לאו דוקא, עד שיפירט לך הכתוב "יחדיו". וכתב הריטב"א שלא נחלקו אלא כלאו, אבל בעשה ודאי משמעותו שניהם יחד דוקא, כי רק במניעה משמע שימנע מכל אחד בנפרד, אבל שיעשה משמע שניהם יחד.

ובמתנת חטף הבין שלזבירו צריך לתת לכהן את הזרוע והלחיים והקיבה יחד, ואם נתן אחת מהן בפני עצמה לא יצא. ובדרך אמונה תמה על כך שהרי אין הכוונה לומר שהן מצוה אחת, ומעכבות זו את זו, אלא לומר שכונת התורה שצריך לתת את שלשתן, ולא די שיקיים רק אחת ממצוות אלו, וכאמת אין מעכבות זו את זו, ותמה למה לא מנה הרמב"ם כשלש מצוות

איבעיא להו: אמר לו כהן לטבח ישראל קודם שחיתת בהמתו של הכהן: הראש של הבהמה יהיה שלך, שתקנה אותו, וכולה - שאר הבהמה - שלי, מהו, האם חייב הישראל במתנות [לחיים], או לא?

מי אמרינן בטר חלקי הבהמה דחיובא אזלינן, דהיינו הזרוע והלחיים והקבה, והרי חיובא גבי ישראל הוא, שהרי הלחיים בראש הם, ומיחייב במתנות⁶, או דלמא בטר עיקר הבהמה אזלינן, ועיקר הבהמה דכהן הוא!?

תא שמע: עובד כוכבים וכהן שמסרו צאנז לישראל, שעשאוהו שלוחם לגזוז - פטור הישראל מראשית הגז.

וכן הלוקח גז צאנז של עובד כוכבים, ואפילו קודם שנגזז מן הבהמה, פטור הלוקח מראשית הגז. וזה חומר בזרוע ובלחיים ובקבה יותר מראשית הגז, שהלוקח מתנות מכהן קודם שחיתו חייב במתנות.⁷

חלוקות כמו שמנה לשתים ראשית דגנך וראשית גז צאנז שנאמר בשתייהן יחד "תתן לו". וראה לעיל הערה 3.

⁶ המנחת חנוך [תק"ו] כתב שהוא הדין אם מכר הכהן רק את הלחיים או רק את הזרוע לישראל, שצריך הישראל לתתם לכהן.

וכן הוכיח באבי עזרי [פ"ו ממוזחזח ה"ב ד"ה ונמצא] מסיגין, שהלוקח גז צאנז של עכו"ם פטור, וזה חומר שיש במתנות יותר מראשית הגז, ומשמע שמדובר באופן שזה, דהיינו שרק המתנות של ישראל, אף שהבהמה כולה של עכו"ם.

וביאר שהטעם לכך משום שאין חיוב המתנות כהפרשה על הבהמה אלא חיוב עצמי של מתנות שהיו שלו בשעת שחיתוה, ולכן אפילו אם הבהמה של בעלים הפטור ממתנות, כיון שהמתנות של רב חיובא, חייב לתתם לכהן.

⁷ הרמב"ם [פ"י מביכורים ה"ט] כתב הלוקח גז צאנז של נכרי אחר שגזזו הגוי פטור מראשית הגז. ודקדק האור שמח שאם לקחו הישראל ממנו קודם שגזז, חייב אף שבהמת הגוי פטורה מראשית הגז. ואם כן תמוה איזה חומר יש בזרוע ולחיים יותר מראשית הגז, והרי בשתייהן חייב הלוקח לתת את המתנות שקנה קודם שהתחייבו. ופטור ממתנות בבהמה ששחטה עכו"ם ואחר כך לקחו ישראל.

ובחוקי לדעת [לר' אברהם מטיקטין] כתב הביא מהמאירי שכונת הרמב"ם שקנה מהגוי את כל הגיזה שתצמת, ובדרך אמונה דזה שלשון הרמב"ם משמע שקנה "אחר שגזז" ולכן גרס "אע"פ שגזז" דהיינו שאף שקנה לישראל גזוז בשבילו פטור הישראל כי הצאן אינו שלו, [אך אילו גזזו הישראל היה חייב כי יש לו צאן לגזוזתה], ובמתנת כששחט הגוי לצורך הישראל שקנה ממנו המתנות, חייב הישראל לתתן לכהן, וזהו חומר במתנות מראשית הגז. [ע"י ישראל].

**שמע מינה: בחר חיובא אזלינן! שהרי הכא קנה
הישראל מהכהן רק את המתנות, ועיקר הבהמה
בשאררה של הכהן, ובכל זאת חייב במתנות, שמע
מינה!**

**שנינו במשנתינו: ואם אמר לו הכהן לישראל, אני
מוכר לך הבהמה חוץ מן המתנות, פטור הישראל
מן המתנות.**

דתניא: אמר הכהן לישראל על מנת שהמתנות שלי - המתנות של! וקשיא אברייתא דאמרינן דב"על מנת" נותן הישראל לכל כהן שירצה?

ומתריצין: בהא פליגי הנך ברייתות, מר - ברייתא בתרייתא - סבר דלשון "על מנת" שירדא הוא, ולהכי הוה המתנות של הכהן דהא שירין לעצמו ולא מכרן, ומר - ברייתא קמייתא - סבר דלשון "על מנת" לאי שירדא הוא אלא תנאי, והא אינו יכול להתנות על זה, ולהכי נותן הישראל לכל כהן שירצה.³

³ ביאר הריטב"א שהברייתא השניה סוברת כי אין כוונתו באמרו "על מנת" לעשות תנאי, אלא ששירם לעצמו ואמר על מנת שהם שלי ואינם מכורים לך, ומקור דין זה בבבא בתרא [סג.] לגבי בן לוי שמכר שדה לישראל על מנת שמעשר ראשון שלו, וראה שם רשב"ם שכיון שאין אדם קונה דשלב"ע בהכרח ששיר המעשר לעצמו, והיינו משום שתנאי שאינו מעלה ואינו מוריד בהכרח שכוונתו לשיר.

וראה חזו"א [י"ד ז' סק"ב] שדוקא באופן שהתנאי אינו חל, ואם יחשב כשיר יתקיים התנאי והמקח, אז נעשה על מנת כשיר, אך כשאי אפשר לקיים את התנאי והמקח, אלא התנאי מבטל את המקח, נאשר להחשב כתנאי ולא כשיר.

וכבר תמהו שם הראשונים, אם שירו איך יעשה ממנו הלוקח מעשר, וביארו רבינו יונה והרא"ש שהמוכר משאיל ללוקח פירות שיעשר עליהם, ואחר שמעשר מחזיר את המעשר למשאיל, ומשירו להחזיר לו אחר שיקרא מעשר ראשון. אך במתנת לכאורה לא שייך אופן זה, כי אין חיוב מתנת על הבהמה כאשר המתנות ביד הכהן, וראה מאירי שם. [לכאורה תמה אם כן מהו הלשון "המתנות שלו" ושמא נקט לשון התנאי] וראה רש"י שפירש שהקושיא היא מברייתא לברייתא, והיא אפשר לפרש שהקושיא היא מהברייתא ש"המתנות שלו" על המשנה ש"פטור ממתנות", ועיין.

והריטב"א [בבבא בתרא שם] כתב שרב האי גאון פסק בספר המקח דהוי שירא, כי אין חולק על הדין של בן לוי שמכר שדהו, [וביאר כי בסוגיין אין המקח בטל, ואף למאן דאמר שהוא תנאי נותן לכל כהן שירצה, כי אין כאן לשון תנאי "שתתן לי" אלא "שהמתנות שלי ופיטומי מילי הם, ראה בעמק השער ריש שער י"ט].

ובדעת הרמב"ם הקשה ה"י [ת"י מ"ר"ב ס"ג] שסתר דבריו, כי לענין מתנות כתב [בפ"ט הי"א] שנותנן לכל כהן שירצה, ואילו לענין בן לוי פסק [בפ"ו ממעשר הי"ט] שהמעשרות שלו. וכבר חילק המאירי [בב"ב שם] דין מעשר שישנו בכל שנה ואין אדם מסכים שיהיה המקח תלוי בתנאי שנמשך לעולם, אך מתנות מתברר קיום התנאי מיד בשחזרתו, ונחשב כתנאי ולא כשיר.

ועוד יש לחלק כדברי הריטב"א בהערה 1. בין תנאי דגברא לתנאי על המכירה, וכן משמע מדברי הרא"ש שם [סימן ז'] שבמעשר לא שייך תנאי כי אם כן אין הלוי נוטלו "חלף עבודתו" אלא בעד התנאי ודין זה נאמר במעשר שהתנה שיהיה שלו, אך במתנות כהונה התנה ש"תתן לי" והיינו שיקיים מצוות נתינה דוקא בנתינה לו, ולפיכך שייך בהם תנאי ואינו נעשה שיר.

ורמיניהו: כהן שמכר בהמה לישראל ואמר לו: הריני מוכר לך את הבהמה על מנת שהמתנות שלי, נותן הישראל את המתנות לכל כהן שירצה ואין חייב ליתן דווקא לכהן המוכר. חזינן דהישראל חייב במתנות!¹

ומתריצין: האומר "על מנת שהמתנות שלי" אאומר "חזין מן המתנות" קא רמית?! לא דמו. "חזין" לשון שירדא הוא, ששיר הכהן את המתנות לעצמו ולא מכרן לישראל, ולהכי פטור הלוקח². מה שאין כן לשון "על מנת", דלאו שירדא משמע אלא תנאי, שמכר לו הכהן את כל הבהמה, בתנאי שיתן לו הישראל אחר כך את המתנות, וזה אין בכחו להתנות, שהרי המתנות אינן שלו אלא של כל שבט הכהנים.

¹ כתב רש"י שישראל שעשה באופן זה, שמכר חזין ממתנותיה, הלוקח חייב, כי כיון שהוא שחטה עליו חל החיוב לתת את המתנות. וכונתו כי משום ששני הבעלים חייבים במתנות הדין עם הטבח, והוא חייב לתת לכהן שירצה בו המוכר, כי טובת הגאה שלו. ראה מעדני יו"ט [אות י"ט].

ובפתחי תשובה [ק"פ] הביא מחלוקת אחרונים באופן שמכר הישראל לכהן חזין מהמתנות, שהכנסת הגדולה פטר את שניהם, הישראל המוכר פטור משום שהחוב על הטבח, ואילו הכהן הלוקח ששחט פטור מן המתנות. אך בשלחן גביר כתב שדין הכהן הלוקח, כדין טבח כהן ששחט לישראל שהוא חייב, ואינו יכול לערעב לעצמו, כי המוכר לא מכרן לו, ורק אם אמר לו המוכר הישראל על מנת שתתנם לי, יכול הכהן לקחם לעצמו כי הוא קודם לכל כהן.

² רש"י פירש שאינו יכול להתנות על נתינת המתנות, כי אין שלו אלא של כל הכהנים ואין לו בהן אלא טובת הגאה. וכונתו, שמתנה שיתן לו את המתנות לא בתורת מתנת כהונה, אלא בתורת "מתנה" סתם, ואינו יכול להתנות עליהם כי אינם שלו.

אך כחוס' מבואר שיכול להתנות על המתנות עצמם אלא שתנאו הוא נגד דין התורה, ובהערת על תוס' נברר אם כוונתם באופן שאמר על מנת שתתנם לי, או באופן שאמר שיהיו שלו.

והריטב"א כתב שאם אמר "על מנת שתתן לי המתנות", חל התנאי וצריך ליתן את המתנות דוקא לכהן שמכר לו. [ואין זה מתנה עמשכ"ב]. אך אם אמר "על מנת שהם שלי" אין זה תנאי אלא פיטומי מילי בעלמא, ואז נותן לכל כהן שירצה, ואין המקח בטל כי אינו תנאי כלל.

וראה ריטב"א בקידושין [כג.] שפירש כי בן לוי שמכר שדה לישראל על מנת שמעשר ראשון שלו, נחשב שיר, משום שלא התנה על הגברא "שאתה תתן לי" אלא על המכירה שיתקיים התנאי בגוף המכירה שיהא המעשר שני שלו, ולכאורה לדבריו כאן באופן זה יהיה פיטומי מילי, [ושמא יש לחולק בין מעשר שיש בו זכות ממון בתבואה, למתנות שאין בהם אלא מצוות נתינה לבעלים].

והביא שיש מפרש שהתנאי ראוי לחול, אלא שקנסוהו רבנן משום ששאל חלקו בפיר.

שנינו במשנתנו: אמר לו מוכר לי בני מעיה וכי'.

אמר רב: לא שני דאם לקחן הימנו כמשקל שנותן הלוקח את המתנות לכהן והוא חוזר ותובע מן הטבח, אלא היכא ששקל הלוקח לעצמו, דכיון שהטבח לא נגע במתנות, אינו בעל דברים של הכהן. ולהכי הלוקח נותן לכהן [והוא יחזור על הטבח, שהרי עליו [על הטבח] היה מוטל ליתן את המתנות].

וראה בהערה 2 על תוס' שהגרש"ש נקט כי כוונת הרא"ש בסוגיין שהוא מתנה על מה שכתוב בתורה חלף עבדתכם, וראה מעדני יו"ט כאן, והגהות יד אפרים ליו"ד סא.

ההש"ך [יו"ד ס"א סקי"ח] כתב שדוקא במתנות אינו שיוך כי נתן את כל הבהמה לישראל, אך כן לוי שמכר קרקע, הרי היא בחזקת בעליה עומדת, ומשייר לעצמו מה שירצה.

וראה בקהילות יעקב [ל"ח] שבבהמה לא שייך שימכור על מנת לשייר, אלא או מוכר חלקה או שאינו מוכר כלל, כי אין אופן שימכור כולה על מנת שחלקה אינה מכור, ובהכרח כוונתו על תנאי שיתן לו מתנות. אבל בקרקע מוכר כולה ומשייר בגידולין, ושייך לומר שמכר על מנת לשייר, ויתכן שזו כוונת הש"ך.

הפרי חדש כתב שרק תנאי שאם יתקיים יבטל הקנין לגמרי, ככן לוי שמתנה על המעשר שאינו בעולם נחשב כשיוך, אך תנאי במתנות שחסרונו רק משום שמתנה על מה שכתוב בתורה, אינו שיוך כי אין חסרון התנאי בעצם הקנין, וראה דרישה [ח"מ רט] ומחנה אפרים [דשלב"ע ה]. ובהגהות הט"ז [שם] תמה מה החילוק בין התנאים והרי שניהם אינם חלים [וראה שם שביאר סוגיין כביאור הרמב"ם בפירוש המשנה שהתנה שאינו משתתף עמו במתנות. ע"ש].

ובנתיבות המשפט [שם סקי"ה] כתב שדוקא במתנות נחלקו, משום תנאי על מה שכתוב בתורה והיינו שהסובר שהוא שיוך נקט שלא מכר לו את המתנות כלל, ולכן חל התנאי כי אינו מתנה עמשכ"ב, ואילו הסובר שהוא תנאי, דעתו שמכר לו את כל הבהמה ולא שייך לעצמו אלא את זכות נתינת המתנות, ולא שמשייך את עצם המתנות עצמם אלא שנוטלם לעצמו מפני זכותו בנתינת המתנות, חזק נחשב כמתנה על מה שכתוב בתורה ואינו מועיל. כי תנאי על מה כתוב בתורה אינו מועיל אפילו על זכות הבאה ממילא.

אמנם לפי המבואר בהערות על התוס' שהריטב"א חולק על תוס' וסובר שתנאי "שתתן לי" אינו נחשב כמתנה על מה שכתוב בתורה, לכאורה אי אפשר לחלק כן.

ועצם דבריו תמוהים, שהרי הזכות לתת לכהן אינה מדיני הבעלות על הבהמה או על הזרוע ולחיים קודם שהופרשו, אלא רק אחר שנקראו מתנות חל עליהם חיוב נתינתן יש לבעל זכות לתתם ומה שייך המוכר לעצמו, וראה בחידושי הגר"ש רדובסקי [ב"מ י"א].

וראה בבית מאיר [על גליון השו"ע ס"א] שתמה למה לא יחול התנאי והרי הוא דבר שבממון, והביא משו"ת הרא"ש [ק"ח] שרק להפטר ולהחזיק ממון שכיון מועיל התנאי, ולא לעבור על דברי תורה, ומשמע שהבין שאין זה שיוך בזכות נתינתו, אלא שהלוקח נתן לו זכות זו, וצ"ב. וראה בהערות על תוס'.

אבל אם שקל לו טבח ללוקח, הדין אף עם הטבח, שיכול הכהן לתבוע מאיזה מהם שירצה, ואם תובע את הטבח, על הטבח מוטל לבדוק אם המתנות עדיין בעין שיתנם לכהן.⁴

ורב אסי אמר: אפילו אם שקל לו טבח ללוקח, הדין עמו - עם הלוקח בלבד.⁵

לימא בדרב חסדא קמפילגי רב ורב אסי, דאמר רב חסדא: גזל אדם מחבירו דבר ולא נתייאשו הבעלים מלמצאו, ובא אדם אחר ואכלו לאותו גזל, רצה הבעלים, מזה - הגזלן הראשון - גובה את גזילתו, רצה הבעלים, מזה - מהגזלן השני [שאכלו] - גובה, דכיון שאכלו השני קודם ייאוש, גם הוא

⁴ כתב הריטב"א שרב ורב אסי סוברים שהמזיק מתנות כהונה או שאכלן חייב, שהרי בהכרח מדובר שאכלו, כי אם הן בעין ודאי הדין עם מי שהן ברשותו, וראה תוס'.

והר"ן [על המשנה ברי"ף] כתב שאף לרב חסדא שהמזיק מתנות כהונה פטור אם שקלו הטבח חייב כי משתרשי ליה המעות שקיבל מן הלוקח, וכן משמע מרש"י שכתב בסמוך [ד"ה והכא] שהגידון אם חייב "לשלם" ולא כתב אם חייב "לתת". [וראה לעיל קלא. שהעמידה הגמרא לפי רב חסדא באיתנייהו בעינייהו].

ולכאורה דברי הר"ן תמוהים, שהרי שיטתו לעיל [קלא]. שאם התכוון להפקיע חיובו ומצותו נפטר מתשלומין אף במשטרשי ליה, [ורק לתוס' הוא חייב משום ממנו גבך], ובהכרח שלא מועיל להפקיע חיובו אלא כששינה את החפץ, כגון ראשית הגז שצבעו, אבל כשהמתנות בעין אי אפשר להפקיעם.

אך הרמב"ם [פ"ט הי"ב] כתב שגם המוכר מתנות כהונה פטור ובאחיזתו [ח"ג ס"ג] הביא רדב"ז שהמוכר פטור כי התכוון לגזול, ומשמע דמשטרשי ליה אינו מחייב כשהתכוון לגזול אף שהמתנות בעין, [וראה מהר"י קוקוס שחילק בין המסקנא שמתנות כהונה נגזלות והמצוה נפקעת, ואפילו הן בעין אינו צריך להחזיר, אך בהוה אמינא שחילקו ברב חסדא מדובר באופן שאכלן הלוקח ואינם בעין].

והחזו"א [יו"ד ז' סקי"ה] הקשה למה אין הטבח חייב מעיקר הדין, "שהדין עם הטבח", ותיירץ "דאיירי בלא שחט הבעלים" וכנראה כוונתו שהטבח רק מוכר מה ששחט לו אחר, וראה רש"י ד"ה אלא "שעל הטבח היה מוטל ליתן".

⁵ רש"י פירש שבין רב ובין רב אסי סוברים שיכול לתבוע מהלוקח, ונחלקו רק אם יכול לתבוע גם מהטבח, או כיון שלא נגע במתנות אינו נחשב גזלן. ותוס' נקטו להיפך שלכולי עלמא יכול לתבוע מהטבח ונחלקו אם יכול לתבוע גם מהלוקח, והקשו כנ"ל שאם אכלן פטור, ואם הן בעין למה לא יוכל לתבוע מהלוקח שהן בידו.

אולם בפשטות הכוונה היא שהגזלן יכול לקחת גזילתו גם מהשני, כי היא בעין, אך נחלקו אם השני חייב בהשבת המתנות, כי גם הוא נעשה גזלן, או שרק זכות הכהן לקחת ממנו המתנות, אך הוא אינו חייב בהשבה, ולכן נחשב שאין הדין עמו אלא עם הראשון.

נחשב גזול, שהרי לפני ייאוש כל היכא דאיתיה
לחפץ - ברשותא דמרייהו איתיה.

<01>מתניתין: <02>

**גר שנתגייר, והיתה לו פרה. אם נשחטה הפרה עד
שלא נתגייר, פטור מן המתנות. ואם נשחטה
משנתגייר - חייב⁷.**

לאכלן משום שהן גזולות. [וכתב הר"י קורקוס שצריך הלוקח
להחזיר המתנות לכהן כדי לצאת ידי שמים]. וביאר הר"ן כוונת
הרמב"ם שנהלקו אם הראשון הטבח גזול וממילא קטן הלוקח,
ואינו חייב להחזירו, או שאינו גזולות, ולפיכך אין השני קונה
וחייב להחזירו אם הן בעין, [ולשלם, למאן דמחייב את המזיק
מתנ"כ].

וביאר החזו"א [שם] שהלוקח קונה את המתנות הגזולות אף
שהן בעין, בקנין שינוי רשות, ואף שבכל גזילה אין שינוי רשות
קונה, במתנות כהונה די בקנין כזה. **ובזכר יצחק** [י"ב] **ואבי
עזרי** [על אתר] כתבו שחזוב ההשבה מעכב את הקנין בכל
גזילה, אך במתנות כהונה כשם שהמזיק פטור כך אין בהן חיוב
השבה והן שייכות לגזול, אלא שאין הראשון קונה אותם כי לא
נחשב שנעשה בהן מעשה גזילה עד שמכרן לאחר. וראה בדרך
אמונה שנקט כי זו גופא כוונת החזו"א, וכתב שכל זמן שהן אצל
הגזולן בעין כופין אותו לקיים מצוות נתינתה, ורק הלוקח זוכה
בהן, כי אין מצוות נתינתה מוטלת עליו אלא על הטבח.

ובענין יו"ט [צ"ח בהג"ה] כתב שכונת הרמב"ם שהגזילה
מפקיעה את המתנות ממצוותן, ולכן השני פטור, אך הראשון
חייב להשיבן כל זמן שהן בעין, כיון שנעשה גזול עליהם
ונחשבים ברשותו, ואין בהם פטור תשלומין אלא אם אבדו או
הזקו. וראה **אחיעזר** [ח"ב ל"ו ב].

עוד כתב הרמב"ם [בהט"ו]: אם אמר לטבח מכור לי בני מעיה
של פרה והיו בה מתנות נתנם לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים,
לקחם במשקל נתנם לכהן ומנכה לטבח מן הדמים, ומדברי
הר"ן מבואר שכונת הרמב"ם לחלק בין המתכוון לגזול מתנות
כהונה, שהלוקח ממנו פטור מנתינת המתנות, לבין המוכר בשר,
שלא התכוון לגזול המתנות ולמכרן, ולכן הלוקח חייב לתת
לכהן. [וביאר הר"י קורקוס שבהלכה י"ד מכר לו רק המתנות
ומוכר שהתכוון לגזול ואילו כאן מכר לו אותן עם שאר הבשר,
או ששקל הלוקח בעצמו וכדלהלן. ויתכן שלא התכוון לגזול].

אך דעת הרא"ש והטור שאין חילוק בין התכוון לגזול או לא
התכוון, ואם המתנות בעין הלוקח חייב להחזירן ואם לא החזירן,
תלוי מי שקל, שאם המוכר שקל לו, הבין עמו שהוא הטבח, אך
אם הלוקח שקל המוכר פטור כי לא גזלם הם עדין בעין ועל
הלוקח להחזירם.

ובחזו"א [שם] ביאר בלשון הרמב"ם "לקחם ממנו במשקל"
שכוונתו לחילוקו של רכ שאם לקח במשקל הרי הוא הלוקח
גזול, אך הר"י קורקוס כתב כי למסקנא נחלק אם מתנות כהונה
גזולות או לא, ופסק הרמב"ם שהיא מחלוקת בפני עצמה, ולא
נאמרה על המשנה, נמצא שאין חילוק מי שקל אלא תלוי רק
בכוונתו לגזול, והחילוק מי שקלן הוא רק לענין התשלום לטבח,
שאם משלם על "בני מעים", יודע שהתשלום הוא על הבשר
שחזר מהמתנות, ואם משלם לפי משקל מנכה לו משקל המתנות.

⁷ **בספרי** [פרשת שופטים] דרשינן מהכתוב "מאת זבחי החבן"
שהחיוב תלוי בשעת זבחה.

ובהגות חכמת שלמה [בסוף יו"ד] דן למאן ישנה לשחיטה
מתחילה ועד סוף, אם התגייר בין שחיטת סימן ראשון לשני, אם
חל עליו חיוב מפני חלק השחיטה שבעת חיובו, **ובביאור ההלכה**
היכיא מכמה מקומות שחיובי שחיטה תלויים בכל השחיטה ולא
בחלקה, ע"ש, ובהערות לחברותא זבחים [ו].

דמר - רב, אית ליה הא דרב חסדא, ולהכי סבירא
ליה דהכא נמי יכול הכהן ליטול מאיזה מהן שירצה,
ומר - רב אסי - לית ליה דרב חסדא ולהכי סבירא
ליה דנטול דווקא מהלוקח.

ודחינו: **לא!** בעלמא לענין גזילה, שהגזולן קונה את
הגזילה על ידי מעשה הגזילה לענין חיוב תשלומין,
דכילי עלמא אית להו דרב חסדא, דכיון שקנאו
הראשון במעשה הגזילה, יכול הבעלים לתבוע ממנו.

והכא, לענין מתנות, במתנת כהונה אם גזולות הן
קמיפלאגי, מי אמרינן דגם במתנות כהונה קנאו
בגזילתו ונתחייב לתת לכהן, או דלמא כשהן בעין
החוב לתתם מוטל על מי שהם אצלו, ואם כן הראשון
שאינם אצלו לא נעשה גזול עליהם.

דמר - רב - סבר דגזולות, ולהכי יכול לתבוע גם
מהטבח. ומר - רב אסי - סבר דאין גזולות, ולהכי
יכול לתבוע רק מהלוקח, שהרי עתה המתנות
ברשותו.

איכא דמתני לה להא שמעתא דפלוגתא דרב ורב
אסי בפני עצמה ולא אמתניתין בלשון "לא שנו",
והכי מתנו לה:

רב אמר: מתנות כהונה גזולות, ואם כן יכול הכהן
לדון עם הטבח.

ורב אסי אמר: מתנות כהונה אין גזולות, ואם כן
דינו של הכהן עם הלוקח בלבד⁶.

⁶ לרש"י הביאור כפשוטו שרב סבר שנגזלות ולכן גם הטבח
חייב, ורב אסי סבר שאין גזולות ורק הלוקח חייב להשיבן שהן
בידו. ואף אם מזיק מתנות כהונה פטור, יתחייב הטבח כי
משתרשי ליה, [אלא שאם כן צריך להבין למה לפי רב אסי לא
ישלם הטבח כי משתרשי ליה. וראה **אחיעזר** שם, רצ"ע].
ולביאורו, אסור ללוקח לאכול את המתנות, ואין הגזול מתנות
ומכרם דומה למי שהזיקם, כי לא נפקעת המצוה במכירה, אלא
שהגזול חייב בתשלומין ואם ירצה הכהן יקח את המתנות עצמן
מהלוקח, וכך משמע מהרשב"א ומהר"ן.

ובקהילות יעקב [לן] כתב שלפי ביאור זה, המחלוקת היא, האם
מתנות כהונה הן ממון כהן ושייכת בהן גזילה, או שהן רק
הפקר לעניים וכיון שאין גזול לא שייכת בהן גזילה.

אך הרמב"ם [פ"ט ה"ד] כתב שהקונה מתנות כהונה מהגזולן,
אף על פי שאינו רשאי לקנותן כי הוא מסייע לגזולן, מותר לו

ואם היה ספק אם נשחטה קודם שנתגייר או אחר כך⁸ - פטור, שהמוציא מחבירו - עליו להביא את הראיה! והכא הכהן הוא הבא להוציא מחבירו, ועליו להביא ראיה שנשחטה אחר שנתגייר.

<01>גמרא: <02>

כי אתא רב דימי, אמר: רמי ליה רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן: תנן הכא במתניתין: ספק - פטור! אלמא דבספיקא דמתנות כהונה אזלינן לקולא. ורמינהו: תנן לענין לקט: התבואה שבחורי הנמלים שבתוך הקמה הנמצאת לפני הקוצרים, ועדיין לא הגיעו לשם לקצור⁹, הרי אלו - התבואה שנמצאת בחורים - של בעל הבית. שאין דין לקט אלא במה שנושר בעת הקצירה, ובמקום זה הרי לא קצרו עדיין כלל.

וחורי הנמלים שלאחר הקוצרים, שכבר קצרו באותו מקום, חטים העליונים שבחור - לעניים, דאיכא למימר שנושרו בשעת קצירה ולקט נינהו. והחטים התחתונים שבקרקעית החור - לבעל הבית, דאמינן דקודם קצירה הכניסום הנמלים לשם.

רבי מאיר אומר: הכל לעניים! ואפילו אותן חזיטן שבתחתית הבור, שספק לקט - לקט!

⁸ בישועת יעקב [ס"א סק"ג] כתב שאם הספק בזמן השחיטה, אם תפס הכהן אין מוציאין מידו אך אם הספק בזמן הגירת מוציאין מידו.

והחזו"א הקשה אם יש ספק בזמן השחיטה, למה גלך אתר חזקת פטור של גר, ונאמר המוציא מחבירו עליו הראיה, הרי כנגד חזקה זו יש חזקת הגוף של הבהמה שמוכיחה שלא נשחטה אלא אחר שהתגייר. [והוכיח מכך שאין זו "חזקת פטור" כפשוטה, אלא שאין במתנת חיוב ודאי, ואינה דומה ללקט שחיובו ודאי, הנידון אם חלק מסוים הוא מהלקט או לא, ובגמרא יתבאר] ומשמע שנקט שאין חילוק אם הספק בזמן השחיטה או בזמן הגירות.

⁹ רש"י פירש "בתוך הקמה" היינו לפני הקוצרים, שעדיין לא הגיעו הקוצרים לשם, והם לבעל הבית כי אין דין לקט אלא על הנושר בשעת קצירה.

וביאר הגר"א [בשנת אליהו פאה] דהיינו אפילו שכבר החל הקצירכל עוד לא הגיעו למקום החור אין דרך הנמלים לגרור ממקום הקציר למקום אחר. וכן משמע לשון הרמב"ם [פ"ד ממתנ"ע ה"ט] שהחיוב דוקא אם היה החור ב"מקום שנקצר". וראה הערה הבאה.

אבל הר"ש הרא"ש והרע"ב בפאה ביארו, ש"בתוך הקמה" פטור רק לפני תחילת הקציר, אך "לאחר הקוצרים" כשהחלו לקצור חוששים שגררו ממקום הקציר לחוריהם שבתוך הקמה.

חזינן דסכירא ליה לרבי מאיר גבי מתנות עניים ספיקא לחומרא, שחייב לתיתם, ואם כן הוא הדין למתנות כהונה. וסתם מתניתין רבי מאיר, ואם כן קשיא אמתניתין דידן? [ובתוס' פירשו דהקושיא גם מרבנן]¹⁰,¹¹.

¹⁰ הרמב"ם [ב"ב ממתנ"ע ה"ט] כתב שזרעים הנמצאים בחורי הנמלים במקום שנקצר הרי זה של עניים ואף על פי שנמצא שחור אין אומרים שהם משנה שעברה, והיינו דפסק כרבי מאיר, וכתב הכסף משנה שכך משמע בסוגיין. וכן הוכיח הר"י קורקוס ממה שהקשו בסוגיין מדברי רבי מאיר על סתם משנה, ובהכרח שהלכה כמותו ולא כרבנן שנחלקו עמו.

אך כל זה רק אם נפרש כרש"י, דפריך מרבי מאיר כי סתם משנה רבי מאיר. אך לתוס' אין ראיה שהלכה בזה כרבי מאיר, כי פירשו דמקשינן גם מרבנן, שמודים כי ספק לקט לקט וחולקים רק בתחתונים שהם משנה שעברה.

וראה בתוס' רעק"א [פאה אות מה] שכתב שהרמב"ם לא רצה לפרש שהקושיא רק משום ש"סתם משנה כרבי מאיר", ולכן נקט שהלכה כרבי מאיר, והקשה לרש"י אם אין רבנן מודים שספק לקט לקט למה אמרו שהעליונים לעניים, ועוד, למה נחזק ריש לקיש להקשות ממשנה שנחלקו בה, ולא ממה ששנינו בפאה [ז' ד'] שאשכול שיש בו ספק כתף, הרי הוא ספק עוללות וניתן לעניים.

אמנם יתכן שרש"י ותוס' נחלקו בביאור המשנה כמבואר בהערה הקודמת, שרש"י סבר שרבי מאיר חולק גם ברישא, וסבר שנחשבים ספק לקט גם כשנמצאו בתוך הקמה, משום שכבר החלו לקצור בחלק מן השדה, ורבנן חולקים ופוטרים בספק לקט, [ושמא נחלקו גם בספק עוללות], ולכן מקשינן רק מדברי רבי מאיר משום שסתם משנה כרבי מאיר, אך תוס' סברו כהר"ש שברישא לא מדובר בספק לקט, אלא כשעוד לא החל הקציר בכל השדה, ולפיכך נקטו שגם רבנן מודים שספק לקט לקט, ונחלקו רק אם יש ספק גם על הגרגרים התחתונים.

אולם הרמב"ם בהכרח לא פירש בזה כרש"י, שהרי כתב ש"בתוך הקמה" לבעל הבית, ומשמע שרבי מאיר לא נחלק בדין זה, שהרי בסיפא פסק כרבי מאיר שספק לקט לקט, וכן העיר הרש"ש בפאה שם.

¹¹ הר"ן בנדרים [ז.] הביא שהרשב"א הרמב"ן פסקו לחומרא בספק הגמרא אם יש יד לצדקה ולפאה, כי ספק איסורא לחומרא, והקשה עליהם מסוגיין שהקשו ממתנות עניים למתנות כהונה, ולמה לא תירצו שמתנות עניים הם ספק איסור ולחומרא, ומתנות כהונה הם ספק ממון. וראה במשנת רבי אהרן [זרעים ו.] שמוכח מדבריהם כי גם מתנות כהונה חיובם מתחיל במצות הנתינה, ואין לכהנים זכות בהם קודם לכן, ולפיכך שוים הם למתנות עניים, וכן כתב באבי עזרי [פ"ד ממתנ"ע ה"ט].

והר"ן הסיק מכח קושייתו שספק מתנות עניים לקולא, משום שהם חיוב ממוני כמתנות כהונה, ובתחם סופר [יו"ד ר"מ] הקשה הרי בסוגיין ילפינן להחמיר במתנות עניים שנאמר בהם "עני ורש הצדיק" ומדמינן מתנות כהונה, ומשמע ששניהם להחמיר ותירץ שלמסקנא כל הקושיא היא מ"קמה לקמה", ורק בלקט שכחה ופאה החמירו, ודבריו תמהין שהרי הר"ן כתב להלך גם בפאה, ובהכרח שרק במקום חזקת חיוב החמירו, וכדלהלן, ולא בספק בדיני מתנות עניים. [והדמיון למתנות כהנים הוא רק במתנות שזיכתה להם תורה כמתנות עניים, ואין דינם דומה למתחייב צדקה, ופשוט].

והגרא"ק שם ביאר, שגם לדעת הר"ן המצוה מתחילה בנתינה ואין לכהנים זכות ממונית במתנות קודם נתינתן. אלא שבספק

אמר ליה רבי יוחנן לרבי שמעון בן לקיש: אל תקניטני! שאיני שונה באותה ברייתא "דברי רבי מאיר", אלא בלשון יחיד אני שונה אותה, שיחיד אמרה בשם רבי מאיר.

דתינא: רבי יהודה בן אגרא אומר משום רבי מאיר: ספק לקט - לקט. ספק שכחה - שכחה. ספק פאה - פאה. ואם כן, ברייתא - יחידאה היא, ולא קשיא אמתניתין.

אמר ליה ריש לקיש: אפילו אל תשנה אותה אלא בלשון שוטה אחד ששמו בן תדל, אפילו הכי תקשה לך. והא טעמא קאמר התנא למילתיה! ואם כן, מאי נפקא מינה מי אמרה, הא טעמא איכא?!

דאמר רבי שמעון בן לקיש: מאי האי דכתיב "עני ורש הצדיק", במה תצדיקו את העני והרש?

אילימא בדינים, שכשעומד העני לדין כנגד עשיר, הצדק את העני, והא לאו הכי הוא, דהא כתיב "ודל לא תהדר בריבו"?

מצוה לתת ממון אזלינן לקולא, [ורק במתנת עניים אמרה תורה "עני ורש הצדיק" להחמיר וכולהו]. אך באבי עזרי נקט שדעת הר"ן כי מתנות כהנים תחילת חיובן משום חלף עבודתן והוא ממון השבת, והוא ספק ממון, ולמד הר"ן מסוגיין שגם ממון עניים הוא ספק ממון ולא ספק איסור, ובכל זאת החמירו בו.

ובנתיבות המשפט [דיני תפיסה ב'] ובקונטרס הספיקות [א ט] תירצו קושית הר"ן שספק ממון לקולא רק כשהוא ספק גזל, אך כשיש בו ספק איסור נוסף לא מועילה החזקת ממון להכריעו לקולא, ולכן בספק די לצדקה ופאה מתמרים, משום ספק בל יחל, אבל בספק לקט לולי קרא דעני ורש הצדיק אזלינן אחר רוב של בעל הבית להקל. [והפסוק להחמיר נאמר רק בקמה שיש בה חזקת חיוב, אבל בעצם הספק ראוי להקל].

ותמה הגרש"ש [כשער"י ה' י"ט ובגדרים סימן ז'] שהרי גם במתנות כהונה יש מצות נתינה חוץ מספק גזל, ולמה הולכים בהם לקולא, והעלה מכך כנ"ל, שגם מתנות כהונה מצוות נתינתן היא מצוה ממונית, ואזלינן בספיקה לקולא. והוא הדין לגבי איסורי בל תאחר ובל תלקט שהם אזהרות על ממון עניים, והחזקה מכריעה בהם להקל, אבל איסור בל יחל בנדר צדקה ופאה חל על הגברא, ובו לא מועילה החזקה להקל, וכן ביאר בקהילות יעקב נדרים [סימן ט].

[ובספר עמק יהושע דחה צירוף זה, כי בסוגיא שם מדובר שאמר סלע זו לצדקה, ולא חל עליו נדר לתתו, אלא נעשה ממון עניים, וספיקו הוא ספק ממון. וראה במחנה אפריים צדקה ב', ובחידושי הגר"ט נדרים ז' ובקה"י שם שכתבו כי הראשונים נחלקו אם באופן זה נעשה ממון עניים או מתחייב ליתן].

אלא הכי קאמר קרא: צדק משלך - ותן לו! ולהכי, הכא נמי בספק מתנות עניים, תן לו אף על פי שספק הוא.¹²

אמר רבא: לא דמי מתנות עניים למתנות כהונה. דהכא במתנות כהונה דפרה - בחזקת פטורה קיימא, שהרי היתה בחזקת עובד כוכבים הפטור קודם שנתגייר. מה שאין כן קמה דמתנות עניים - בחזקת חיובא קיימא, שהרי ברשות ישראל היא מעולם, ועומדת להתחייב.¹³

¹² המרדכי [אות תשל"ז] הביא שהקשה רבינו משולם לרבינו ברוך למה לא הולכים אחר רוב הקמה שהיא של בעל הבית. ותירץ משום שאמר הכתוב להחמיר דכתיב עני ורש הצדיק, ובטורי אבן [באבני מילואים לר"ה יד:]: ובקונטרס הספיקות [א ט] הקשו שהרי מסקנת הגמרא בסמוך שרק בקמה אמרין עני ורש הצדיק כי היא בחזקת חיוב, ולא במתנות כהונה כי פרה היא בחזקת פטור, ואם חזקה מועילה לפטור כל שכן שרוב העדיף ממנה יפטור, ולא נלמד ממקרא זה אלא לחייב בספק.

והגרש"ש [שם] ביאר ש"עני ורש הצדיק" מלמד שחיוב מתנות עניים הוא עד שיבורר חלקו של העני, ובכל אופן שיש ספק צריך בעל הבית להוציא אפילו משלו לעני, והיינו רק במקום שהספק הוא אם מגיע לעני יותר ממה שמגיע לו בודאי, כגון בקמה שהספק אם גם מה שבחורים הוא מחלק העני, אך ברג שהספק הוא בעצם החיוב, לא התחייב גם על חלק הספק. [וראה מהרי"ט א' ל"ט] ולפיכך גם רוב לא מועיל לפטור בקמה, כי אינו מבכר את הספק, אלא דין הספק נקבע כדין הרוב, ובקמה התחייב בעל הבית להוסיף את הספק, ורק בפרה שיש חזקה שלא התחייב, אינו חייב מספק. [ויישב בכך את שיטת הר"ן שספק ממון עניים לקולא, ורק בתוספת על עיקר חיובו חייבתו תורה].

אמנם כל קושית הטורי אבן בנויה על מה שכתב [שם] שחזקת פטור היא מדין חזקה קמייתא, [ואף בזה יש לדון שבקמה יש רובא דאיתא קמן, ואינו עדיף מחזקה, כי אינו רוב שמברר מסברא, אלא דין הנלמד מקרא, וכו"ל]. אבל הקונטרס הספיקות [שם] כתב שחזקת פטור היא חזקת מרא קמא, וכבר הבאנו [לעיל קלא]. שאין גדרה כ"חזקה" אלא כ"מחזק", ואין רוב עדיף ממחזק, שהרי אינו יכול להוציא ממון ממחזק. וראה בסמוך.

¹³ בטורי אבן [שם] תמה ממה נפשך, אם במתנות פטור רק משום שפרה בחזקת פטור קיימא, אבל בספק השקול אזלינן לחומרא, אם כן למה אמרו שבקמה חייב משום שהיא בחזקת חיוב, ומשמע שבספק השקול אזלינן לקולא. ומכאן זה הוכיח שאין כוונת הגמרא ל"חזקת חיוב" בדוקא, אלא ילפינן מעני ורש הצדיק שכל מקום שאין חזקת פטור אזלינן לחומרא. [וכן הסיק בקונטרס הספיקות שם].

וחזר ותמה אם כן כיצד דימתה הגמרא דין מתנות כהונה למתנות עניים, והרי במתנות כהונה אמרו שהמוציא מתברו עליו הראיה, [בפריון הבן פי"א מבכורים, ובתרומה פי"י מתרומות ועוד] וקשייתו נובעת משום שנקט כי חזקת פטור היא חזקה קמייתא, והיינו שמעמידין את הפרה על חזקתה הקודמת שהיתה פטורה [כי היתה של גוי] ובכל מתנות אין בהם חזקת פטור.

אך הקונטרס הספיקות כתב שהפטור משום חזקת מרא קמא, שיש בבהמה, והיינו שאנו קובעים מספק שהיתה בעת השחיטה בחזקת הגוי ולכן היא פטורה, ואם כן בכל מתנות כהונה יש לישראל חזקת מרא קמא בהם, ופטור, [וראה שו"ת הרשב"א תרנ"ו וביאור הגר"א חו"מ קנ"ה סק"ח]. ולדבריו צריך לדחוק

אמר ליה אביי: והרי לענין חיוב חלה דעיסה אמרינן דאם נעשית העיסה עד שלא נתגייר - פטור מן החלה, משנתגייר - חייב, ובספק גמי חייב!¹⁴

שבגריים הנמצאים בחורי הנמלים, לא מועילה חזקת מרא קמא שהיו שלו, כי אין הספק בחיוב הגריים, אלא מהיכן באו, והיינו שעל הצד שבאו מהקציר אין להם חזקת מרא קמא. וצ"ע.

וטעם החילוק בין הביאורים, נראה, שהטורי אבן למד ש"עני ורש הצדיקו" מלמד שגדר ספק ממון עניים הוא כספק איסור, ורק חזקה קמייתא מועילה להכריעו להקל, ולא חזקת מרא קמא שהיא מדין "מחזק", ואינו מברר את הספק אלא קובע את הדין בממונות להעמידם ביד המחזק, אבל באיסורים הספק בדין מחייב להחמיר. והקונטרס הספיקות סבר ש"עני ורש הצדיקו" מלמד שממון עניים ספיקו לחומרא בדיני ממון, ובדיני ממון מחזק מכריע שלא ידא ספק, ושוב לא שייך להחמיר בו.

והחז"א [י"ד ז' סק"ו] הקשה שהרי מצינו [לעיל קלא.] שלויים פטורים ממתנות מספיקא דדינא אם נקראו "עם", ועוד מצינו [לעיל קלב.] בצבי הבא על התישה שפטור מחצי מתנות מספיקא דדינא אם חוששין לזרע האב, ולכן נקט להיפך, שאין הכוונה שיש בפרה חזקת פטור, אלא שלא נאמר עני ורש הצדיקו אלא כשיש חזקת חיוב. וכן משמע בלשון הר"ן בנדורים, שהחיוב רק במקום שיש חזקת חיוב. [והוכיח כן, שהרי לפרה יש חזקת הגוף שהיתה חיה עד שהתגייר והיא חזקה לחיוב ותדחה את חזקתה בפטור, ובהכרח שאין זו "חזקת פטור" אלא שאין חזקה לחיוב.]

אולם יש לומר שבספיקא דדינא לא נאמר עני ורש הצדיקו [וכ"כ באבי עורי שם], וכמיוחד לפי ביאור הגרש"ש שהוא דין רק בטי שהתחייב בודאי שעליו להוסיף לתת גם מה שמסופק בו, ובפרת גר פטור כי הספק בגוף החיוב, והוא הדין בלויים ובתיש הבא על הצביה. [ואולי לכן התכוון החז"א "יש כאן מצות לקט חדי", והר"ן הקל בפאה כי "יעקר המצוה בספק" עיין היטב בדבריו]. ולביאור זה אין "עני ורש הצדיקו" מלמד להחמיר בספק, שהרי יש ספק שמקילין בו, אלא מדיני מתנות עניים הוא להוסיף ולתת גם את חלק הספק.

ונפקא מינה בין טעמי החיוב בעני ורש הצדיקו, והיה לחיוב תרומות ומעשרות מספק לקט, שאם חיובן משום ספק לחומרא, יתחייבו בתר"מ, אך אם אין מתנות עניים כולל את הוספת הספיקות לכאורה יפטור מתר"מ. וראה במקדש דוד [זרעים בקטע האחרון] ובתורת זרעים [פאה פ"א מ"א בסופו] שדין זה תלוי במקור הפטור של מתנות עניים ממעשרות.

ובאור שמח [פ"ה מבכורות ה"ג] כתב ליישב קושית הטורי אבן, על פי יסודו שזרוע לו"ק דינם כצדקה, ומוציאין אותם מידו. ורק מתנ"כ בככור וכיצא בו נחשבות ספק ממון של הבעלים והמוציא מתבירו עליו הראיה.

¹⁴ הקשו להגרעק"א [בשו"ת ח"ה ה'] למה לא נעמיד את העיסה בחזקת פטור כמו שהיתה קודם גלגול, [וכמו שמצינו בתוס' בכורות כ"ד שגם בככור יש חזקת תולין מקודם לידתו, וכן הקשה במשנה ראשונה].

והשיב, שבמקום שידוע בזמן הפטור שיכול לבוא לידי חיוב כשיגיע שעת חיובו, כגון בידוע שעומד להתגייר ויחכן שתהא שעת בגלגול בעת חיובו, אין החזקה מועילה להכריע את הספק שיש לנו על שעה זו, כי ספק זה היה קיים מתחילה לגבי שעה זו. וכעין זה כתב בבינת אדם [רוב וחזקה י"ח].

אך לפי זה תמוה מה שאמרו לעיל "פרה בחזקת פטורה קיימא" שהרי אם הספק בזמן השחיטה אם היה בחיוב, נמצא שאין לו חזקת פטור. ואם יש חילוק בין פרה לחלה, הרי אין מקום

ואף על גב דלענין חיוב חלה גלגול העיסה קובע, דאם גלגלה ישראל - חייב, ואם גלגלה עובד כוכבים - פטור, והכא בחזקת עובד כוכבים קיימא, ואפילו הכי חייב!?

אמר ליה: לא דמו, חלה - ספק איסורא הוא, שהרי יש בה עוון מיתה אם לא הפריש, ולהכי אזלינן לחומרא. מה שאין כן מתנות כהונה דפרה, שאין בהם קדושה, ולפיכך חל בהם רק ספק ממונא אי בעי ליתן לכהן או לא, ולהכי אזלינן בה לקולא¹⁵.

דאמר רב חסדא וכן תני רב חייא: שמונה ספיקות נאמרו בגר, בארבע מהן אזלינן לחיוב, ובארבע מהן אזלינן לפטור. ואלו הן:

קרבן יולדת של אשתו, שספק אם ילדה קודם שנתגייר ופטור או לאחר שנתגייר וחייב, דהוי ספק איסורא, דאסורה לאכול בקדשים עד שתביא כפרה, והמחוסר כפרה ענוש כרת על אכילת קדשים, וחלה כדאמרינן לעיל דספק איסורא הוא משום דענוש

לקושיית הגמרא, וראה בבינת אדם [שם] שדייק מלשון רש"י "הלכך לא סמכינן אחזקה" שיש בעיסה חזקת פטור, אלא שבאיסור אין הולכים אחר החזקה, וכדלהלן. [וראה גם בהערה הבאה].

וראה ברש"י שכתב שמדרכבן אין הולכין בחלה אחר הרוב, כי יש לה מתירין שיכול להפרישה ולמכרה לכהן.

אמנם תירוץ זה יועיל רק אם הספק מתי נתגלגלה, אך אם הספק מתי התגייר, יקשה כמו שהקשה מהרי"ט אלגאזי [חלה י"א ד"ה איברא] שנעמידנו בחזקתו הראשונה שהוא גוי ופטור מחלה. ולכן הסיק שבאמת מן התורה העיסה פטורה מחלה, ורק מדרכבן חיובה אפילו במקום חזקת היתר. [וראה בית מאיר אבה"ע ו' י"ד, ופרי מגדים בפתיה: לטריפות, שדנו אם החמירו חכמים בכל איסור שלא להעמיד על חזקה או רק בחלה שהיא במיתה].

¹⁵ רש"י כתב חלה ספק איסורא שיש בה עוון מיתה הלכך לא סמכינן אחזקה, אבל מתנות אין בהן קדושה אלא דין ממון והמוציא מתבירו עליו הראיה. וכבר הבאנו שדקדקו מדבריו שחילוק הגמרא הוא, שיש חזקת פטור בעיסה, אלא שאינה מועילה בספק איסור, כי אם בספק ממון כמתנות. חזקת האחרונים [הנ"ל] אם כונת רש"י שדוקא באיסור מיתה אין חזקה או בכל איסור, ובספר תורת יקותיאל [ס"א סק"ג] ובדרך אמונה [פ"ה מביכורים ה"ט בה"ל] ביררו ענין זה ע"ש.

ולפי המבואר לעיל [הערה 11] בשם קונטרס הספיקות, שחזקת הפטור כפרה אינה להעמידה בפטור כחזקתה הקודמת, אלא להעמידה בחזקת מרא קמא, יתכן שזו כוונת רש"י, שבמתנות אין קדושה, ונתינתם רק משום ממון, ועל כך יש חזקת מרא קמא. ולפיכך אף אם הן טובלות את הבשר נחשב כספק ממון, כי האיסור מתחיל בחיוב ממון, [וכמו שהבאנו לעיל בשם הב"ח שאין כוונת תוס' קלב: שיש בהן איסור מיתה] אך חלה שבאה להתיר את העיסה מאיסור מיתה, נחשבת כספק איסור שלא מועילה בו הכרעת מרא קמא כי אין איסור מיתה נוגע מחיוב ממון. [וחזקת היתר אין בה, כמבואר בהערה הקודמת].

מיתה. ובכור בהמה טמאה דהיינו פטר חמור, וכמאן דאמר שאסור בהנאה עד שיפדנו [אכל לאחר שמפריש עליו טלה לפדיונו, הוי ספק ממונא, דעל השה לא רמיא קדושה, והמוציא מחבירו עליו הראיה]. ובכור בהמה טהורה לענין לשוחטו בחוץ - הוי ספק כרת דשחוטי חוץ, אלא צריך להמתין עד שיסתאב ואז הוי ליה רק דין ממון. בכל הני אזלינן לחיוב¹⁶.

---

¹⁶ בפרי מגדים [שם] הוכיח מכל דברי רש"י בארבע ספיקות לחיוב, שרק ספק איסור שיש בו כרת או מיתה לא מועילה בו חזקת פטור, שהרי דקדק רש"י לפרש למה יש איסור כרת בכל דבר, ומשמע שאיסור סתם מוכרע בחזקת היתר. [וכאן אי אפשר לפרש כמו שביארנו בהערה הקודמת, שהרי לא מדובר בחיובי הפרשה ונתינה שנחשבים איסור רק במקום שבאים להתיר איסור מיתה, אלא באיסורים סתם].

ולפי שיטתו נדחק לומר שבפטר חמור אף על פי שאין בו חיוב מיתה, כיון שאין לו הפסד ממון - שהרי יכול לעכב השה בידו - הצריכוהו רבנן להפרישו, ולא יפטר משום חזקתו לפטור. ובדורך אמונה [שם] חמה על דבריו, הרי גם בחלה נוטל הממון מהשבט ואינו מפסיד, ולמה הוצרך רש"י לומר שיש בה מיתה. ויתכן לחלק כנ"ל, שבחלה לולי האיסור, היתה נחשבת כחובת ממון שספיקה מוכרע בחזקת מר"ק, מה שאין כן איסור הנאה של פטר חמור, שגם אילולי כרת לא תועיל בו חזקת היתר אם אין בו הפסד, כי עיקרו איסור הנאה, ואין הנידון בו בחובת הנתינה.

והרמב"ם [פ"ח ה"ט] כתב שבספק אם גלגלה משנתגייר חייבת בחלה, לפי שהיא עוון מיתה. [ובד"א שלא דוקא מיתה, אלא שלא ממון] ובמקדש דוד [נ"ז א'] כתב שכונתו לומר שצריך ליתנה לכהן. וכמבואר בפירוש המשנה בדמאי שרק טבל שאיסורו במיתה צריך ליתנו לכהן.

קלד < ראשית הגז, והמתנות, ופדיון הבן, וטלה של פדיון פטר חמור, בכל הגז ליכא איסורא אלא רק ספק ממונא, והלכך אזלינן בהו לקולא ופטור בספק.

כי אתא רבין, אמר: מתניתא אחרינא דאשכח ריש לקיש, דתני בה דפטור רבי מאיר בקמה של גר שספק אם נקצרה קודם שנתגייר או אחר כך¹, אמתניתין דקמה דספק לקט הוי לקט - רמי ליה לרבי יוחנן. ושני ליה רבי יוחנן: בלשון יחיד אני שונה אותה כדלעיל.

לוי זרע בכישר [שם מקום], ולא הוה התם עניים למשקל לקט. אתא לקמיה דרב ששת לשאול מה יעשה בלקט.

אמר ליה רב ששת: כתיב "לעני ולגר תעזוב אותם", משמע דווקא לעני ולגר², ולא שתניחם

¹ בקהילות יעקב [נדרים ט'] הביא שבדברי חיים [למהר"א אורעבך, תפיסה ח'] הקשה מכאן על דברי הנתי"מ ש"עני ורש הצדיק" נאמר כדי לחייב אף במקום שרוב הקמה של בעל הבית, אך במקום ספק השקול הולכים לחומרא משום שספק לקט יש בו "בל תלקט" וספק איסורא לחומרא, והרי כאן מדובר בספק מתי התגייר אם קודם קצירה או אחריה, זהו הוא ספק השקול, ולמה הולכים לקולא, ובהכרח שספק לקט נחשב כספק ממון. [ויתכן שבספק מתי התגייר נעמיד על חוקת פטור, ודחוק].

וראה חזו"א מעשרות [ז' י'] שספק לקט נחשב ספק איסור רק בשדה שהתחייבה בודאי והספק הוא אם קיים מצוותו, אך בשדה שספק אם התחייבה כלל, הוא ספק ממון, ובגר הוא ספק אם נתחייבה כלל שדהו.

² בפרי מגדים [שם] הוכיח מכל דברי רש"י בארבע ספיקות לחיוב, שרק ספק איסור שיש בו כרת או מיתה לא מועילה בו חזקת פטור, שהרי דקדק רש"י לפרש למה יש איסור כרת בכל דבר, ומשמע שאיסור סתם מוכרע בחזקת היתר. [וכאן אי אפשר לפרש כמו שביארנו בהערה הקודמת, שהרי לא מדובר בחיוב הפרשה ונתינה שנחשבים איסור רק במקום שבאים להחיד איסור מיתה, אלא באיסורים סתם].

ולפי שיטתו נדחק לומר שבפטור חמור אף על פי שאין בו חיוב מיתה, כיון שאין לו הפסד ממון – שהרי יכול לעכב השה בידו – הצריכוהו רבנן להפרישו, ולא יפטר משום חזקתו לפטור. ובדרך אמונה [שם] תמה על דבריו, הרי גם בחלה נוטל הממון מהשבת ואינו מפסיד, ולמה הרצף רש"י לומר שיש בה מיתה. ויתכן לחלק כנ"ל, שבחלה לולי האיסור, היתה נחשבת כחובת ממון שספיקה מוכרע בחזקת מר"ק, מה שאין כן איסור הנאה של פטר חמור, שגם אילו כרת לא תועיל בו חזקת היתר אם אין בו הפסד, כי עיקרו איסור הנאה, ואין הנידון בו בחובת התנינה.

הרמב"ם [פ"ח ה"ט] כתב שבספק אם גלגלה משנתגייר חייבת בחלה, לפי שהוא עוון מיתה. [ובד"א שלא דוקא מיתה, אלא שלא ממון] ובמקדש דוד [נ"ז א'] כתב שכונתו לומר שצריך ליתנה לכהן. וכמבואר בפירוש המשנה בדמאי שרק טבל שאיסורו במיתה צריך ליתנו לכהן.

כשדה לעורבים ולא שתניחם לעטלפים, הלכך אינך צריך להניח הלקט בשדה³.

מיתבי: אין מביאין [אין צריך הישראל לטרוח ולהביא] תרומה לא מגורן לעיר ליד הכהן, וכן לא ממדבר לישוב. ואם אין שם בגורן או במדבר כהן

³ המאירי כתב שצריך להניח כשיעור זמן הניתן ללקט במקום אחר, והוא משילכו הנמושות, ואחר כך מותר לקחתן, ומשמע שצריך להפריש פאה, והלקט והשכחה נעשין הפקר [ונפקא מינה לפטור ממעשר, ועיי' מ"מ פ"ב מתרומות ה"ט] רק שמותר לקחתם לעצמו כי אין להם בעלים שהם העניים.

אך בירושלמי [ריש פ"ח דפאה] משמע מדברי רשב"י שאין צריך לקרא לפאה שם כשאין עניים, ומסתמא הוא הדין ללקט ושכחה שלא חל בהם הפקר. וכן משמע קצת בדברי רש"י [בד"ה [אם] שפאה אפילו אין מפרישין, וראה גם בריטב"א [גיטין מז.]. ובטור [יו"ד של"ב] שסברו שאין מפרישין.

והרמב"ם [פ"א ממתנות עניים ה"י] כתב: נאמר במתנות עניים לעני ולגר תעזוב אותם, כל זמן שהעניים תובעין אותן, פסקו העניים לבקש ולחזור עליהן הרי הנשאר מהם מותר לכל אדם, שאין גופן קדוש כתרומות, ואינו חייב ליתן להם דמיהן שלא נאמר בהן "ונתן לעניים" אלא "תעזוב אותם", ואינו מצווה לעזוב אותן לחייב ולעופות אלא לעניים והרי אין כאן עניים.

ובפאת השולחן [ד' ס"ק כ"א] נקט שהרמב"ם העמיד סוגיין רק בפסקו עניים, ואף שאמרו במשנה שאם התייאשו מותר לקחתם, הנידון בסוגיין אם צריך לתת דמיהן, וכדלהלן, אך כשאין עניים חייב לעזוב כי הוא יאוש שלא מדעת, אך בבית יוסף משמע שביאר בדעת הרמב"ם שלא היו עניים.

ולכן ביאר בדרך אמונה שהרמב"ם כלל דין "פסקו העניים" שהוא במקום שישגם ולא נטלו, עם דין מקום ש"אין עניים", כי סבר שבכל אופן צריך להפריש פאה והלקט מופקר, ורק אחר שקרא שם והלכו הנמושות או שאין עניים, אז יכול לחזור ולקחתו לעצמו כי אינו חייב לעזור לעורבים ועטלפים.

[ומה שלא הזכיר הרמב"ם שצריך שיתאשו העניים ממון זה שהיה שלהם [כמבאר בב"מ כ"א] היינו משום שכונתו כי אחר יאוש הנמושות גם היה אסור ליקח אם היה צריך "לעזוב", גם לעורבים ולעטלפים.

או שסבר שלא מועיל יאוש, כי יש עניים קטנים וגם עדיין לא הגיע הממון לידם, וכונת הגמרא [בב"מ] שיאוש שלא מדעת מועיל כמו סילוק הנמושות בפאה, שנחשב כעומד לעורבים ועטלפים כי גם שאר העניים שישמעו שהסתלקו הנמושות יסלקו עצמם מהשדה, וכן כל דבר שאם יודע לו שנאבד יתיאש ממנו – נחשב כמתיאש כבר מהשתא. ראה גרעק"א בגהש"ס שם ובשערי יושר ה' י"ט, ודבר אברהם א' י"ג, ובתורת זרעים פאה ח' א' והידושי הגרש"ר ב"מ י"א ז'.

ובחזו"א מעשרות [ז' י'] כתב שבזמנינו כפי ראות עינינו לא יטריח שום עני לילך בשדה ללקוט שטרות יותר משכור, ואצלנו הלאהם כולו ומצוי וכו' ויבואו הערבים וילקטום, שהם בתכונת המסוגלות לכך וכמו שמלקטים את העשבים וענפי עץ בערי ישראל. ואף אם נניח שאם היו כל ישראל משמרים מצוות המתנות היה כדאי לעני להטריח, מכל מקום השתא לא הייל לקט, שאם יהיה לקט לא ילקטוהו עניי ישראל וכו'. והוכיח כי אף שסיבת הדבר אינה כהלכה, מפני שיש מומרים שאין נותנין מתנות עניים, מכל מקום נחשב שאין עניים, ואפילו שהבעלים הוא הגזל את המתנות, לא חל הלקט.

שיקום, שוכר פרה ומביאה [את התבואה] לעיר מפני הפסד כהן⁴. ואם כן הכא נמי יביא הישראל את הלקט לעיר ויתנו לעניים?!

ומתריצין: שאצי תרומה דטבלה! דהוי כל התבואה טבל ואסורה עד שיפריש התרומה, ולא סגי דלא מפריש לה, דחייב הוא להפריש כדי להתיר התבואה.

ומקשינן: והרי מתנות כהונה דלא טבלי, שהרי אין שאר הבהמה נאסרת עד שיתן המתנות, ותניא: מקום שנהגו למלוג בעגלים, שהיו רגילין למולגן ברותחים ולאכלן עם העור, אף על גב דבשאר מקומות אין צריך ליתן את העור לכהן [דלא מצינו דאתרבי עור הזרוע מקרא], באותו מקום לא יפשיט את הזרוע ויתנה לכהן, אלא נותנה עם העור, ועין יפה היא שנהגו בכהנים.

מקום שנהגו להפשיט את הראש, לא יפשיט את הלחי, אלא נותנה עם העור, דמרבינן לקמן שצריך ליתן לכהן צמר שבראש כבשים, וכל שכן דצריך ליתן העור⁵.

ואם אין שם כהן ליתן לו את המתנות, מעלין אותן בדמין, ששמין את דמיהן של המתנות, ואוכלין הישראל, והדמים יתן לכהן הבא ראשון⁶, ועושין כך מפני הפסד כהן. חזינן דצריך הישראל לטרוח כדי שיגיעו המתנות ליד כהן.

ודחינן: שאצי מתנת כהונה דלשון "נתינה" כתיבא ביה, ולהכי מוטלת עליו החובה ליתן לכהן.

⁶ רש"י פירש שבמקום שנהגו למלוג ולאכול אותם עם עור, אינו רשאי להפשיט את הזרוע אלא נותנה לכהן עם עורה, ובמקום שנהגו להפשיט את הראש, לא יפשיט את הלחי, כי חייב לתת לכהן את הצמר שבראש וכל שכן את העור עצמו. והוסיף בעל המאמר שלפי ביאור זה הועיל מנהג שיתן גם את העור, אף שמן התורה אינו חייב ליתן אלא בלחי, כיון שחייב מתנת הוא רק בבשר לאכילה, והעור אינו ראוי לאכילה, אך במקום שנהגו למלוג והוא ראוי קצת לאכילה צריך ליתנו כחלק מהזרוע, ואז גם לא יפשיטנו. אבל במקום שלא נהגו למלוג, יכול להפשיט את הזרוע וליטול העור לעצמו, [אך אינו חייב להפשיט, אפילו אם המנהג להפשיט]. אך בלחי לא יועיל המנהג להפשיט את הראש לגרע ממצוות התורה לתת את עור הלחי לכהן.

והרי"ף גרס "מקום שנהגו למלוג בעגלים לא ימלוג בורוע" [במקום "לא יפשיט הזרוע"] וביאר הרמב"ם במלחמת ה' שאסור אפילו למלוג את הזרוע, כיון שהעור נפסד במליגתו, ואף שהם נהגו לאכול כך, כל אחד עושה לעצמו כפי שעדיף לו, אך אינו יכול למלוג את העור של הכהן, שמא חפץ בו בלי מליגה. והוסיף, שלדעת הרי"ף מן התורה צריך לתת עור הזרוע לכהן כיון שזכה בהן מעת השחיטה, כדכתיב מאת זבחי הובח, ולא הוצרך לרבות בראש אלא צמר ושער, ולכן לא יועיל המנהג למלוג להפסיד את העור שכבר שייך לכהן. [וראה בר"ן טעם נוסף, שגם בורוע התרבה כל מה שעליה].

וכל זה לענין מליגה, אך אם נהגו להפשיט הזרוע, יוכל להפשיטה ולתת את הבשר והעור לכהן, [אך אינו חייב להפשיט, וכנ"ל]. אבל בלחי אף במקום שנהגו להפשיט, לא יפשיטנה, שמא הכהן מעדיף למלוגה, כי עור הראש יותר ראוי לאכילה במליגה.

והרמב"ם [פ"ט מביכורים ה"ט] כתב "אין מולגין אותן ואין מפשיטין אותן אלא יתנו לו בעורן ובצמרן", ומשמע כביאור הר"ן בדעת הרי"ף, שמן הדין חייב לתת את העור ואת הצמר שעל הזרוע, ולכן אפילו במקום שנהגו למלוג אין מולגין, ואין מפשיטין, [ובפר"ח כתב שיכול להפשיט הזרוע וליתן העור לכהן].

ובשו"ע [ס"א ב'] כתב הלחיים וכו' צריך ליתנו עם העור והצמר והשער שבראש, שאינו רשאי למלוג. וכתב הפרי חדש [סק"ז] שפסק כרש"י, שהרי נקט את האיסור למלוג רק בלחי ולא בזרוע. ותמה למה השמיט השו"ע את הדין שאסור להפשיט הזרוע. אבל הגר"א כתב שפסק כהרי"ף שהרי לרש"י אין נידון כלל על המליגה, רק להרי"ף כשם שבזרוע אסור למלוג כך בלחי, ולביאורו יתכן שדברי השו"ע "שאינו רשאי למלוג ולא להפשיט הזרוע" נוסבים בין על זרוע ובין על לחי. [כ"א אב, מושב אמנון].

⁴ הטור בהלכות ארץ ישראל [י"א] כתב שאם אין עניים יפריש שכחה ופאה ויאספם לביתו עד שיזדמנו לו עניי ישראל, וגם תוס' בראש השנה [ד:] רצו לומר שאינו נוטלם לעצמו, אלא שאינו עובר בכל תלקט, ודחו ביאור זה, כי מסקינן שרק תרומה צריך להצניעה וליתנה לכהן, ומשמע שפאה מותר לקחתה לעצמו. ובפשטות כוונת הטור במקום שיתכן שיבוא עניים. וראה במאירי לעיל ש"מותר לקחתה".

⁵ הרמב"ם [פ"ב מתרומת ה"ז] כתב שאם היתה חיה או בהמה אוכלת את התרומה בגורן, התקינן חכמים שיטפל בה ויביאנה לעיר, שאם הניחה לבהמה חיה הרי זה חילול ה'. ותמה בהגהות יד אפרים לשר"ע [ס"א] הלא בסמוך מסקינן שבתרומה יפריש משום דכתיב נתינה ומשמע שצריך לתתה לכהן.

וכתב חזו"א [דמאי ג' א'] שהכתוב מלמד רק שאינו נפטר מתרומה במקום שאין כהן כמו לקט במקום שאין עניים. אבל אחרי שהפריש אינו חייב לטפל בה, אלא מניחה בגורן, וכשהכהן נוטלה מתקימת למפרע מצוות "נתינה", וזהו תיקון חכמים משום השבת אבידה, [והוצרך הרמב"ם לטעם של חילול ה' כי הוא ממון שאין לו תובעין, והוא רק כעין השבת אבידה].

ובלקט אין השבת אבידה, כי לא חלה כלל מצוות לקט כשאין עני, ואמנם אם כשהניח לקט היו עניים והלכו, חלה בו מצוות השבת אבידה. ולדעת הראשונים שצריך להפריש פאה גם במקום שאין עניים, צריך לפרש שכונת הכתוב לחייב במצוות נתינה [ולכאורה צריך להודיע לכהן שיש לו תרומה], אבל בלקט ופאה יכול לזכות בהן כי המצוה מתקימת בעצם ההפרשה.

והרמב"ם ביאור לשון הגמרא "הפסד תרומה" היינו חילול ה' בכך שנפסדת התרומה, [וראה ביאור הגר"א בסוף תרומות] והדרב"ז כתב שלא קיים מצוות נתינה, וראה הערה 7.

ואמרינן: **השתא דאתית להכי, לענין תרומה נמי מצית לתרוצי הכי, דשאני תרומה מלקט משום ד"נתינה" כתיבא ביה.**⁷

ותמהינן: **ואלא לשון "תעזוב" יתירא דכתיב בלקט למה לי, לאו למימר דאם אין עניים יצניע הלקט עד שימצא עני?**!

ואמרינן: לא. אלא לכדתניא: **המפקיד את פרמו ולשחר [בבוקר] עמד ובצור,**⁸ אף על גב דהפקר

⁷ רש"י [בד"ה מעלים] כתב שנותן לכהן הבא ראשון, אך הרמב"ם [פ"ט הט"ו] כתב שנותן הדמים לכל כהן שירצה, ונהלקו אם כשאני יכול לתת המתנות עצמם לכהן פקעה מצוות נתינה, וכל נתינת הדמים היא משום שממון השבט בידו, ולכן כתב רש"י שנותנם לראשון כי אין טובת הנאה כשאין מצוה לתת. אך הרמב"ם נקט שגם בדמיהן מקיים מצווה, ולכן יש לו טו"ה לתת לאיזה כהן שירצה.

ולכאורה תמוה הרי במתנות נאמר "נתינה" ואיך מקיים מצוות נתינת המתנות לכהן בנתינת הדמים, והרי אמרו [בגיטין ל:]: שאינו מקיים מצוות נתינה לכהן כשהסכים שיקח מעשרותיו תחת הלאותו, אלא אם כן זיכה לו על ידי אחר או במכירי כהונה שדינם כוכו. וכדלעיל. ואי אפשר לבאר שמעלה בדמים דוקא למכירי כהונה, שהרי הרמב"ם כתב שנותן לכל כהן שירצה וראה בביתר ההלכה שם.

ובמתנה אפרים [זכיה ומתנה סימן ט'] כתב שבמתנות יוצא ידי חובת נתינה, בנתינת הדמים, בנתינת הדמים, מהטעם שכתב הר"ן לעיל [קלא]. כשמשתרשי ליה, שמשלם דמיהן ומקיים חובתו כי מה לי הן ומה לי דמיהן. וכן משמע בתשובת ר"י קורקוס [שהובאה בפירושו על אחר] כי במקום שאין כהן אמרינן מה לי הן ומה לי דמיהן, ורק כשיש כהן הן ולא דמיהן.

וראה בהזו"א [י"ד ז' ז'] שנקט כי מדובר באופן שכל הכהנים מסכימים, דהיינו כשאין לו מכירי כהונה, וגם אינו יודע לאיזה כהן יתן ולכן אינו יכול לזכות ע"י אחר, ובאופן זה יש הסכמת הכהנים שיטלם כהלאה לעצמו, ויחזיר הדמים לכל כהן שירצה, וראה בה"ל שם שדן אם מתקיימת בכך מצוות נתינה או רק קנהה דרבנן היא מפני השבת אבידה לכהנים, וכבר קדם דין בזה הרדב"ז [שו"ת ח"א ש"מ], ע"ש. ובחזו"א [י"ד קצ"ג א' ס"ק י"ב] שדימה דין מעלה בדמים בתרו"מ למתנות, וצ"ע.

ובטעם החילוק בין דין זה שצריך להעלות דמים לכהן, לבין דין הגזל או מזיק מתנות שהוא פטור, כתבו הר"י קורקוס ולב אריה שדוקא אם כוון לגזול ולהפקיע המצוה נפטר משלומין. אך כשנטולן בהלואה חייב לשלם דמיהן, וכשיטת הר"ן בריש הפרק.

ובשו"ת הרדב"ז [שם] ובמתנה אפרים [שם] דנו בטעם המנהג לתת לכהן פרוסה בעד המתנות, וראה חזו"א מעשרות [ח' ד-ה] שחילק בין אופן שהחיל לו והכהן חפץ במעות, שמותר אף כשהמתנות כבר בידו, לבין אופן שהלוחה על המעות שמותר להחיל אפילו הרבה פחות מן השער, אבל כשנתן לו המתנות אסור להערים ולקנותן בפרוטה.

ובפרי חדש [ס"ק י"ו] ובפלתו [ס"ק י'] כתבו שאת דמי המתנות יכול לחלק לארבע כהנים כי מה לי הן ומה לי דמיהן, ומשמע שאינו יכול לחלק להרבה כהנים כי צריך נתינה מעליא [ראה דרך אמונה קל"ח] והיינו רק אם נפרש שגם בדמים יש מצוות נתינה, כי מצד תשלום גול ממון השבט, נותן כפי שירצה.

⁸ בהגהות יד אפרים [לשו"ע ס"א ח'] הוכיח מסוגיין דלא כהפרי חדש שכתב שאפשר לתת מתנות כהונה להרש שוטה וקטן, כיון שיש לקטן זכיה מן התורה בדעת אחרת מקנה. ותמוה שהרי כאן השוו בין מתנות לתרומה דכתיב בהו "נתינה", והרי הוא זוכה מהפקר שאינו זוכה מחמת נתינתו.

ובמיוחד יקשה לפי דעת המרדכי בגיטין שאם טו"ה אינה ממון, אינו נחשב כדעת אחרת מקנה, ודינה כמצויאה [והביאו פר"ח כאן] ואם כן במה זכה הקטן. וראה ש"ך [ת"מ ר"ג] שלדעת הרמב"ם אפשר להקנות טו"ה בחליפין אף שאינה ממון, וביאר הגר"ש רזובסקי [ב"מ ט"ו ז'] שיש בה זכות ממון שהוא המקנה וזה יכול למכור. ועוד יש לומר, על פי דברי החתם סופר בנדרים [פח]. שטו"ה אינה ממון לבעלים או לקונה, אך לכהנים שזוכים בגוף המתנות הוי ממון.

אך גם זה לא יועיל לשוטה שאינו זוכה לעצמו אף כשדעת אחרת מקנה לו וכמבואר ברמב"ם [פכ"ט ממכירה ה"ב]. ויחנך שהפרי חדש סובר שמתנות הם ממון כהנים אלא שצריך להקנותם לכהן מסרים, וכיון שלכל כהן יש זכות ממון בהם די בקנין כל דהו, והוא שייך גם בשוטה [וראה שו"ת רדב"ז ח"ג ר"ח].

וכיד אפרים הסיק מכה קושיות אלו, שבמתנות כהונה אין צריך שיזכה המקבל, אלא שלא יעכב הנותן, וכמו שמתקיימת נתינה במכירי כהונה, אף שיכול הנותן לחזור בו, כי אין צורך שיזכה המקבל והיו שלו, אלא שלא יעכבו הבעלים מלאוכלו. ונחשב שהכהנים זכו משלזן גבה. ע"ש.

והוסיף, שהחילוק בין מתנות כהונה שנאמר בהם "נתינה" למתנות עניים שנאמר בהם רק "עזיבה", הוא, שמתנות כהונה ניתנות לכהן זכיה, אלא שאין צריך שיזכה בהן בפועל, אך מתנות עניים אין צריך ליתנם כלל, כמו שאין צריך להצניעם בשביל העניים, ולכן גם חרש ושוטה יכולין ליטלם, והבעלים קיים מצוותו בהפקר.

ובקצוה"ח [רמ"ג ד'] כתב שכהנים כבר זכו במתנותיהם מן התורה, וגם חש"ו זכו בה כמו בירושה, ודימה דין ממון זה לממון שמגיע להם בעד שכירות למלאכה, שזוכים בו כי הוא מגיע להם, וכן מתנות קיבלום חלף עבודתם ואפילו כהנים הפסולים לעבודה קבלום. אך במתנות עניים אין לקטן זכיה, שלא נאמרה בהם אלא עזיבה והם צריכים לזכות לעצמן, ומי שאין לו די לזכות אינו זוכה.

וכיד אפרים תמה על כך, שהרי ממה שהפסולים מקבלים מתנות מוכח שאינם חלף עבודתם בשכירות, אלא מתנה היא, שאינה מגיעה להם מממון בעל הבית כמו שכירות. וגם עצם דברי הקצוה"ח טעונים ביאור כי מאחר שממנום הוא כירושה, למה הוצרך ליתן טעם שהם כשכירות. ואם קטנים זוכים בהם חלף עבודתם וכשכירות, נמצא שבמתנות עניים אינם זוכין כי אינם כשכירות, ולמה לי "תעזוב".

ובמילואי חושן ביאר שכונת הקצוה"ח כי במתנות כהונה נאמרה הלשון "חלף עבודתם" לומר שדינם כשכירות שהיא ממונם כירושה, אך באמת אינם חלף עבודתם ולכן גם פסולים זוכים בהן. ואילו במתנות עניים נאמרה הלשון "תעזוב" ללמד שצריך העני לזכות בהן ואינם כירושה, אף שבאמת נחשבים כממון עניים.

ובקובץ שישורים [ח"ב י"ז] דן אם מתנות עניים הן ממון עניים כמתנות כהונה לשבט הכהנים, או שהן רק הפקר לעניים, ותלוי בבאורים הג"ל בדרשא ב"תעזוב", אם הכונה לומר שאין צריך נתינה או שאין צריך זכיה, ונפקא מינה לענין מכירי עניים שלא מצינו שיזכו במתנות כמכירי כהונה, ומשמע שאינם נעשים ממון עניים אלא הפקר גרידא, ואף אם התייבשו מהן שאר העניים לא נעשו ממון של עני המכירו. וראה משנת רבי אהרן [זרעים ו' ר'].

פטור ממתנות עניים, הכא חייב בפרט ובעוללות ובשכחה ובפאה, דבכולהו כתיב "תעזוב" יתירא, ופטור מן המעשרות.⁹

ההוא שקא דדינרי (שק של דינרי זהב) דאתא לבי מדרשא, ששלחוהו ממקום אחר עבור בני הישיבה. קדים רבי אמי וזכה בהן [ואף על גב ששלחו את הדינרים עבור בני הישיבה, הוצרך לזכות בהן רב אמי עבור העניים שאינם בני הישיבה, לב אריה].

ותמהינן: והיכי עביד הכי, והא כתיב במתנות עניים "ותן", ודרשינן: ולא שיטול מעצמו?!

ומבארין: רבי אמי גמי לא לעצמו זכה, אלא לעניים זכה בהן.¹⁰

אולם בחיות דעת [ק"ס י'] כתב שבין מתנות כהונה ובין מתנות עניים הם הפקר לכהנים או לעניים ואינם ממונם כלל, וראה בקהילות יעקב [חולין לו, נדרים ד' ב"ב ל"ז] שהאריך לברר ענין זה, ונקט שהוא טעם המחלוקת בעמוד א' אם מתנות כהונה נגזלות, כי יש להן בעלים שהם ממון הכהנים, או שאין נגזלות כי הן רק הפקר לכהנים ע"ש.

⁹ כתבו תוס' בתמורה [י']. שחיבו רק אם חזר חכה בקרקע, אך אם זכה רק בפירות פטור, וביאר חזו"א [שביעית ב' ג'] שהסביר בזה כי כיון שלא זכה בקרקע נחשב כאחר שזכה שפטור, כמבואר ברמב"ם [פ"ה ממתנ"ע הכ"ז]. אך הסתפק אם כונת תוס' לפטור גם כשזכה בפירות מחוברין או רק בפירות תלושין. וראה שטמ"ק [ב"ק צ"ד] שגם הזכה בקמה ולא בקרקע פטור. ואילו הר"ש בפאה א' ו' נקט שאם החזיק בקרקע חייב גם במעשר, וכל הריבוי למתנות מתעזוב יתירא, בא לאופן שזכה רק בקמה, ע"ש ובחזו"א [ס"ק ד-ה] שנחלקו הראשונים אם יש בכך מחלוקת בבבלי וירושלמי.

ובנדרים [מ"ד:]: נחלקו הר"ן והרא"ש אם מדובר שחזר בו מן ההפקר, או שזכה בו זכיה חדשה כאדם אחר, ונפקא מינה להתחייב במעשר מדרבנן עיין בדבריהם ובלחם משנה פ"ב מנדרים ה"ז, ובדבר אברהם ח"א י"ג ג'.

¹⁰ רש"י פירש שאף על פי שהפקר פטור מכולם דכתיב "קצירך" "כרמך" ולא של הפקר, "תעזוב" יתירה מלמד לחייב "בהפקר" כי האי גוונא דהדר איהו חכה ביה, וכן כתב הר"ן [בנדרים שם] שבא לחייב באופן שהחזיק בו הוא עצמו, ולשון רש"י בב"ק [צ"ד]. "דלא הוי הפקר לפטור" ומשמע שהוא חסרון בנזק הפקר כיון שחזר וזכה בשלו עצמו.

וביראים [קכ"ב] כתב שחייבתו תורה במתנות, כיון שהתגלה שהפקר כדי להפיק את המצוה, ולדבריו מוכן שהפקר גמור פטור מפאה, ואפילו אם יזכה הוא עצמו יפטור, ורק כשהתכוון להפקיע חייב, אך מדברי רש"י משמע שהוא חסרון מדיני ההפקר ולא מדיני מתנות עניים. [ורבינו גרשום בתמורה ו' פירש באופן מתודש, ש"תעזוב יתירא" בא לחייב לקשו"פ אפילו בחבואת הפקר, ואין פטור הפקר אלא בתרו"מ, וראה מקדש זרד [ס"ב ג'] שזן בדבריו].

והרמב"ם שם הוסיף "שהרי שזן וכרמך אני קורא בו, מפני שהיה שלו והרי הוא שלו", וכבר תמהו המאירי בנדרים והרדב"ז ופרי"ח ועוד למה לא נקט את דרשת הגמרא, וביאר בדבר אברהם [א' י"ג ג'] שרצה לומר שאף על פי שחל ההפקר

ואיבעית אימא: אדם חשוב שאני, שמוטר לו לזכות לעצמו כדי שיהא גדול בעושר.

ותציא: כתיב "והכהן הגדול מאחיו". ודרשינן מינה: שיהא גדול מאחיו בני בחכמה ובעושר.

אחרים אומרים: מנין שאם אין לו משלו שאחיו הכהנים מגדלין אותו? תלמוד לומר: "והכהן הגדול מאחיו" - גדלהו משל אחיו!¹¹

<01>מתניתין: <02>

איזהו הזרוע?

מן הפרק של ארכובה עד כף של יד דהיינו העצם הרחבה של הכתף. והוא נמי הזרוע של נזיר דכתיב ביה שמניפין את "הזרוע בשלה".

ופטר, חיוב העזיבה חוזר וחל כששב לידו, ואף שפקע החיוב הראשון חל חיוב עזיבה אחר כי הוא בכלל שדך.

ונפקא מינה למה שהספק בתורת זרעים [פאה ה' א'] באופן שלא הפקיר הוא עצמו אלא ב"ד, אם יתחייב בלקשו"פ כשחזר וזכה בו ברשות ב"ד, ומקור הספק הוא מפני שיש חילוק בין הפקר שלו שהוא חלות הפקר על החפץ, שמכוחו הוא מסתלק ממנו, שהרי אין אדם יכול לסלק בעלותו בדיבור, אלא כתוצאה מדיני הפקר שבחפץ. ובהפקר זה נחשב שדך וכרמך כשחזר וזכה בו, אבל הפקר ב"ד שהוא סילוק בעלותו, הרי הוא כווכה בשדה הפקר של אחר ופטור מלקשו"פ.

אמנם כל הנידון הוא לטעם הרמב"ם, אך לרש"י שהפקר אינו הפקר כשחזר וזכה בו, לכאורה אין נפקא מינה כיצד נעשה ההפקר.

אמנם אם נקוט שלדעת רש"י מתברר שאינו הפקר, לכאורה נמצא שהפקר לא הועיל לפטור גם בשעה שקודם שחזר וזכה, ובחזו"א [שביעית כ' ד'] פשיטא ליה שאם היה הפקר בשעת הבאת שליש פטור אף אם חזר וזכה ["ותעזוב יתירא" מלמד רק לחייב באופן שהפקיר אחר הבאת שליש, וכן נקט באגרות משה יו"ד א' רי"ח] ולכאורה אם מתברר שאינו הפקר למה יפטור.

וצריך לומר שאינו הפקר גמור לפטור את התבואה אחר שזכה בה, כי כיון שחזר וזכה בו התברר שנחשב "שדך וכרמך", אבל חל בו פטור של ידך ויד הלוי שוין בו, [ראה בתורת זרעים פאה א' ו' שפרט חילוקים בדינים אלו], ולכן אם הביאה התבואה שליש בשעת הפקר אינו חוזר ומתחייב, אבל אם הפקיר אחר הבאת שליש כיון שחזר וזכה, התברר שאינו הפקר אלא שלו וחייב, וכן משמע בסוף דברי חזו"א. [ולפי זה מסתבר שלענין הפקר ב"ד אין נפקא מינה בין רש"י להרמב"ם].

¹¹ מסתבר שרב אמי זכה בהם לעניים כדי שלא יוכלו לשנותם לדבר אחר, וראה פרטי דין זה בערכין ו. וברי"ף ונשאי כליו בריש פרק דו"ה בב"ק.

וכנגדו ברגל - הוא שוק האמור בשלמים, שהוא גם כן שתי עצמות, מן הפרק של ארכובה עד בוקא דאטמא, דהיינו כל הירך¹².

רבי יהודה אומר: שוק הוא מן הפרק של ארכובה עד סוכך של רגל.

איזהו לחי?

מן הפרק של לחי עד פיקה של גרגרת.

<01>גמרא:<02>

תנו רבנן: האי דכתיב "ונתן לכהן את הזרוע" - זה זרוע ימין.

אתה אומר זה זרוע ימין, אי שמא אינו אלא זרוע שמאל?

תלמוד לומר: "הזרוע".

והוינו בה: מאי תלמודא? מהיכן נלמד מהמילה "הזרוע" שהוא ימין?

ומבארין: כדאמר רבא לענין גיד הנשה, דילפינן מ"ה" יתירא ד"הירך" שהוא המיומנת שבירך דהיינו ימין. הכא נמי ילפינן מ"ה" יתירא ד"הזרוע" שהוא המיומן שבזרוע.

והאי דכתיב "והלחיים", למאי אתא האי "ה" יתירא?

להביא צמר שבראש כבשים ושער שבזקן תייששים שצריך ליתנם לכהן.

והאי דכתיב "והקבה", למאי אתא האי "ה" יתירא?

להביא חלב שעל גבי קבה וחלב שבתוך הקבה.

וראיה לכך מדאמר רבי יהושע: כהנים נהגו בו - בחלב שעל גבי הקבה ושבתוך הקבה - עין יפה,

¹² דין "גדלוהו משל אחיו" לא הוזכר ברמב"ם אלא לגבי מלך וכהן גדול, ורש"י נקט בסוגיין שהוא הדין לראש ישיבה, וראה בחברותא לזוריות ט. הערה 4] מה שכתבנו בזה.

ונתנהו לבעלים¹³. טעמא דנהגו, משמע הא לא נהגו - דידיה [דכהן] הוא. חזינן דמדאורייתא צריך ליתנו לכהן, וילפינן לה מיתורא ד"ה".

דורשי חמורות [מקראות הסתומים] היו אימרים דמהכא ילפינן ד"זרוע" ימין היא:

הזרוע, שהיא יד - כנגד היד של פנחס, שזהו ברית כהונת עולם שניתנה לו. וכן הוא אומר: "ויקח רומח בידו". ואיזו יד עושה מלחמה, הוי אומר - ימין! חזינן מהכא דנותנין לכהן זרוע ימין.

ולחיים הניתנין לכהן - כנגד תפילה [הנאמרת בפה דהיינו לחיים] דפנחס. וכן הוא אומר: "ויעמוד פנחס ויפלל".

קבה הניתנת לכהן - כמשמעה, כנגד קבה דמעשה פנחס. וכן הוא אומר: "ראת האשה אל קבתה".

ותנא דברייתא מייתי לה מהכא דזרוע היא ימין:

כתיב בשלמים: "ואת שוק הימין תתנו תרומה". אין לי אלא שוק הימין דכתיב ביה בהדיא דהוא ימין, זרוע מוקדשין של איל נזיר מניין שהוא ימין? תלמוד לומר מדכתיב בשלמים קרא יתירא "תתנו".

זרוע חולין דמתנות כהונה מניין שהיא ימין? תלמוד לומר דכתיב בשלמים קרא יתירא "תרומה" [הגירסא לפנינו להיפך, ועיין בהערה בצד הדף].

¹³ מדברי רש"י משמע שהנתינה בזרוע היא שתי עצמות כמו בהנפת שוק של שלמים, והם מהפרק העליון של ארכובה עד בוקא דאטמא, דהיינו החלק האמצעי והעליון, אך החלק התחתון, דהיינו הארכובה הנמכרת עם הראש, אינה נחשבת כחלק מהזרוע, וכן נפסק להלכה בפמ"ג וערוך לשלחן.

אך הרמב"ם בפירוש המשנה כתב ששני הפרקים בזרוע הם הרגל הנמכרת עם הראש והפרק שלמעלה ממנה, והיינו התחתון והאמצעי, וקצת תמוה שהרי בתוספתא אמרו שוק מארכובה ולמטה דברי רבי יהודה, וחכ"א מארכובה ולמעלה, ולהרמב"ם לא שייך שלמטה מארכובה יחשב שוק כנגד זרוע, שאין בו שני פרקים.

ובמעשה רב [ס' ק"ה] מובא שהגר"א אמר שהזרוע היא עצם א' ודלא כהפוסקים. ואף על פי כן נתן ב' עצמות, ובדרך אמונה תמה שאם החמיר על עצמו ורצה ליטול גם עצם התחתון היה צריך ליטול ג' עצמות ולא ב', שהרי השו"ע פסק כרש"י שצריך ליטול העליון והאמצעי, ואם חש לדבריו ורצה להוסיף עליהם היה צריך ליטול גם עצם התחתון. ע"ש.

שנינו במשנתנו: איזהו לחי, מן הפרק של לחי ועד פיקה של גרגרת.

ואיבעית אימא: הא והא רבנן, ומאי האי דתניא בברייתא נוטלה ובית השחיטה עמה - עמה דבהמה קאמר, דבית השחיטה נשאר עם הבהמה, והלחי ניתנת עד פיקה של גרגרת ולא יותר.

15

<06> הדרן עלך הזרוע והלחיים <07>

ומקשינן: והתניא גבי לחי דמתנות כהונה: נוטלה ובית השחיטה עמה, והיינו יותר למטה כלפי הגוף מפיקה של גרגרת?

ומתריצין: לא קשיא, הא דמתניתין - רבנן היא, והא דברייתא - רבי חנינא בן אנטיגנוס היא.

דתניא: מוגרמת, דהיינו בהמה שנשחטה למעלה מבית הבליעה - פסולה.

העיד רבי חנינא בן אנטיגנוס על מוגרמת שהיא כשרה.

ואם כן, לעולם, לכולי עלמא, בין למתניתין ובין לברייתא, נותנין הלחי עד פיקה של גרגרת, אלא דברייתא סברה כרבי חנינא בן אנטיגנוס דאפשר לשחוט בפיקה של גרגרת [דהיינו מוגרמת], ולהכי קרי לאותו מקום "בית השחיטה", ומתניתין רבנן היא דסבירא להו דאין שוחטין שם, ולהכי תנן עד פיקה של גרגרת ולא קרי לאותו מקום "בית השחיטה"¹⁴.

¹⁴ החזו"א [י"ד ז' ז'] תמה הרי אין הבעלים מקיימים מצוות נתינה במחילת הכהנים, שהרי אמרו בניטין ל. כי רק במכירי כהונה נחשב נתינה. וכתב שמאחר שכל הכהנים נהגו כזה עין יפה, דין החלב כלקט אחר שהלכו בו הנמושות, ואף על גב דלעיל אמרו שאם אין כהן מעלה אותן בדמים, יש לחלק בין אופן שהסכימו להפקירו שנחשב כאילו ניתן והופקר.

וביאורו יתכן רק בלשון הרמב"ם [פ"ט ה"ט] "וכבר נהגו הכהנים להניח חלב הקיבה", אך הטור וש"ע כתבו שצריך לחת גם את החלב, אלא אם כן נהגו הכהנים להניחו וכו', ולדבריהם יקשה איך מועילה מחילת הכהנים באותו זמן ומקום להחשב כנתינה.

ונפקא מינה לאופן שאחד הכהנים אינו רוצה לוותר על חלב הקיבה, שלהרמב"ם אין חייב ליתן לו, דהוי כהלכו בו הנמושות שהבא אחריהו אין חייבין ליתן לו, ולהטור צריך מחילת כל הכהנים באותו זמן ומקום, וזה שלא מחל נוטל. וראה בר"י קדקוס שכתב שאין נותנים לו. [ובדרכי תשובה [ס"ק כ"א] הביא דעות שבמקום שאין הכהנים מניחים את חלב הקיבה אין אחד מהן יכול למחול].

וראה בדרך אמונה שכתב ליישב קושית החזו"א על פי הטור, שכיון שכל כהן יכול לומר שאינו מותר על החלב, נמצא שהכוון המקבל את הקיבה נחשב מכירי כהונה כלפי החלב, שהרי אי אפשר לחלקו מנתינת הקיבה, והרי הוא כווכה ומוותר לבעלים, ונמצא שקיים מצות נתינה בחלב.

עוד יש לומר, על פי מחלוקת האחרונים אם מועילה מחילת הכהנים גם בזרוע עצמה, שהכרתי [סק"ד] נקט שמחילה מועילה בכל דבר, אך הר"י קדקוס ופרי"ח [סק"ט] נקטו שרק בעור וצמר מועילה מחילה כי אינם מפורשים בקרא ואתי

מיריבו, ואם כן יתכן שבבשר המתנות שיש בו מצוות נתינה לא תועיל מחילה, ורק בחלב ועור שהתרכבו מקרא הועילה המחילה כי באמת אין בהם מצוות נתינה.

¹⁵ רש"י פירש שרבי חנינא בן אנטיגנוס מכשיר שחיטה למעלה מבית הבליעה.

והרי"ף כתב דקיימא לן כרבי חנינא ב"א והיינו "שייר בחיטי" שאמרו לעיל יח, וכוונתו שנחלקו רב לענין מקום השחיטה, אך לא נחלקו מהו הלחי שצריך ליתן לכהן.

אך הרמב"ן במלחמות ה' כתב שמלשון הגמרא משמע שנחלקו מהי הלחי, וביאר שלרבי חנינא כל הצואר כשר לשחיטה, אך למעלה משיפוי כובע לא נחשב צואר אלא לחי וניתן לכהן, ובכך נחלק עם רבנן שסברו שאין כל הצואר כשר לשחיטה, וסברו שמקום שחיטה הוא גזירת הכתוב, ולדבריהם גם למעלה משיפוי כובע לא נחשב לחי, כי עד סוף הכובע נחשב צואר, ולכן צריך לפסוק כאן הלכה כרבי חנינא, שיש נפקא מינה ממחלוקתם לדין מתנות.

וראה שחיטת חולין לעיל [יז-:יט]. שדן איך שייך הגרמה במקום שחיטה לפי הרמב"ן, והסיק כי אף שאינו נחשב צואר, הקנה נמשך עד למעלה מהכובע ונחשב מקום שחיטה.

בחולין אבל לא במקדשין.

מתניתין:

חומר יש בזרוע ולחיים וקבה מראשית הגז,³ שהזרוע והלחיים והקבה נזהגין בין בבקר ובין בצאן, ונוהגין בין במרובה, כששחט הרבה בהמות, ואף במועט – אפילו לא שחט אלא בהמה אחת. ואילו ראשית הגז אינו נזהג אלא ברחלות ואינו נזהג אלא במרובה [כדמפרש בגמרא].

וכמה הוא מרובה שחייב בראשית הגז?

אמנם לכאורה אף לדבריהם אין החיוב תלוי בבנין הבית וחורבנו, אלא בביאת ישראל ובגלותם. אולם בתחם סופר [קלו ב] שכיום לא נהגו ליתן ראשית הגז משום שהמתנות שמתנות כהונה נתנו לכהנים חלף עבודתם [וראשית הגז ניתן חלף האבנט] ולכן הקלו בהם בזמן שחבר הבית ובטלה העבודה, ולטעם זה דין ראשית הגז תלוי רק בבנין הבית. וכבר הבאנו לעיל [קלו א הערה 3] שהנצי"ב כתב שלא נאמר "חלף עבודתכם" אלא כמתנות לזיה ולא כמתנות כהונה. [וראה בחת"ס שם שכתב עוד, שניתנו חלף הנחלה שלא קבלו בארץ, וכיום שגם לישראל אין נחלה אין הכהנים עדיפים ולפי"ז נמצא טעם נוסף שהחיוב והפטור אינו תלוי כלל בבית אלא בביאת כלם ובגלותם.

³ הרמב"ם [ה"א] כתב שהלויים בכלל ישראל במצוה זו, וגם מדברי הטור [ריש סי' שלג] "חייב כל ישראל לתת מראשית הגז" דקדק הב"ח שכוונתו ב"כל" לרבות לויים, ומהר"י קורקוס ציין שמפורש כן לעיל [קלא ב] שמוציאין למי לכתן דבר שהוא "זרוע ולא זרוע" ומסקינן דהיינו ראשית הגז.

ואין להקשות אם כן למה לא שנינו שחומר בראשית הגז במתנות כהונה שהלויים חייבים בה, כי גם במתנות כהונה לא נפטרו אלא מספק אם נחשבים "עם", ובראשית הגז לא נאמר "עם". וכבר ביאר בחידושי ר' מאיר שמחה [להלן קלו א] שאין ללמוד ראשית הגז ממתנות ולפטור לויים, כי עדיף ללמוד מתרומה שיש בה קדושה ולויים נותנים לכתן.

ב. מהר"יט אלגאזי [בכורות פ"ח אות פב] הקשה לדעת הרמב"ם [ה"ח] שהמפריש ראשית הגז ואבד חייב באחריותו, למה לא שנינו במשנתו שדינו חמור בזה יותר ממתנות שאם אבדו אינו חייב באחריותן.

והביא דברי היש"ש [סי' ו] ומשנה למלך שביארו את החילוק בין מתנות שמצותן רק בנתינת הזרוע לו"ק ואם אבדו אין לו אלא חיוב דמים, וכיון שאין להם תובעים פטור. מה שאין כן ראשית הגז שאם נאבד החלק שהפריש הרי הוא יכול לתת חלק אחר מהגז, [וראה בסמוך אם שייכת הפרשת בראשית הגז]. אכן אם נאבדה כל הגזיה דינו שוה למתנות כהונה שאבדו, שפטור כי אין לו תובעים [וכיון שאבדו ולא הזיקו, אינו חייב אפילו לצאת ידי שמים].

ובשם הרדב"ז [ח"ה א' תקמח] הביא שהפטור במזיק מתנ"כ הוא רק כשמכוון להפקיעם ממצוה [וכדעת הר"ן ר"פ הזרוע], אך כשאבד ראשית הגז חייב באחריותו אפילו כשנאבדה כל הגזיה, משום שלא התכוון להפקיע עצמו, ואין זה חומרא בראשית הגז, אלא אופן שונה של חיוב אחריות. וראה עוד להלן [קלו. הערה 13].

מצות נתינת¹ ראשית הגז לכהן נזהג בארץ ובחוצה לארץ,

בפני הבית [בזמן שכית המקדש קיים] ושלא בפני הבית.²

¹ רש"י [ד"ה ראשית] כתב שאפילו גזון מאה פעמים נותן ממנה מתנה לכהן, וכן כתב החיטך [תקח], ולשון המאירי [על המשנה] שיתנו ראשית הגז כל זמן שהוא גזון, ובדרך אמונה [ביכורים פ"י ה"ג בה"ל ד"ה כמה] דקדק מדבריהם שאפילו גזון כמה פעמים בשנה אחת חייב ליתן בכל פעם.

אולם מאידך הביא רש"י בכתובות [קה ב] "בכל שנה שגזון אותן חייב ליתן". וכ"כ רש"י עה"ת [דברים יח, ד] "כשאחזק גזון צאנך בכל שנה". [אמנם בשפתי חכמים שם אות ז פירש שכוונת רש"י שיתן בכל פעם ראשית, ולאפוקי שלא יתן בפעם ראשונה את כל הגזיה ואח"כ יפטר. וראה רש"י לעיל [קל. ד"ה ראשית] "כל השנה כשהוא גזון צאנך".

וביאר, שכוונת רש"י שאם גזון ונתן מתנה מתחייב שוב בגזיה הבאה אפילו באותה שנה, אך כל עוד לא נתן מתנה על הגזיה הראשונה מצטרפת לחיוב ולפטור עם כל הגזיות שבאותה שנה [לר' אלעאי שאי אפשר להפריש משנה לחברתה], ואם נתן לפני שגזון כשיעור לא יצא ידי תובתו, כי אף ש"מצותה בתחילה" [כדלהלן] היינו שיתן מה שגזון בתחילה, אך שעת הנתינה היא אחר שגזון כשיעור. והוכיח כן מדברי הרמב"ן [להלן קלו ב] שאם גזון צאנך ב' פעמים בשנה מצטרפין שתי הגזיות לשיעור, והיינו שכל גזיה מחייבת את החיוב תלוי בשנה אחת, ומתנה מועילה על מה שכבר התחייב ולא על גזיה שאחר המתנה. [וראה טור י"ד שלג ש"חייב בכל שנה" ובב"ח שפירשו כרבי אלעאי].

² הרמב"ם [ה"א] כתב שנהגת בין בפני הבית בין שלא בפני הבית כראשית הגז. וביארו הר"י קורקוס ומנחת חנוך [אות ג] שכוונתו לדמות חיוב ראשית הגז לתרומה, שדעתו [תרומות פ"א הכ"ו] שכוה"ז חיובה רק מדרבנן. וכן מדויק משינוי לשונו שלגבי זרוע לחיים וקובה כתב [פ"ט ה"א] שנהגת "תמיד" בין בפני הבית וכו', כי אינם תלויות בחיוב תרומה, ותמיד הן מדאורייתא [ראה מנ"ח תקו, טז שאין דינם תלוי בזמן], אך בראשית הגז לא כתב "תמיד" כי בזמן שתרומה מדרבנן גם ראשית הגז רק מדרבנן.

אולם המנחת חנוך [שם] דקדק מדברי החיטך שהוכיר דעת הרמב"ם לגבי תרומה [תקו] והשמיטו לגבי ראשית הגז, ומכח שנקט כי ראשית הגז כוה"ז חיובו מן התורה. וגם המהרי"ט [ח"א כה] נקט שאף לדעת הרמב"ם מצות ראשית הגז אינה תלויה ב"ביאת כלכם" כי היא חובת הגוף.

ובטעם החילוק ביאר הגרי"ש אלישיב לפי המבואר באבן האזל [בית הבחירה פ"ו ה"טז] ש"ביאת כלכם" אינו מעלה ומוריד בקדושת הארץ, אלא הוא רק תנאי לחיוב תרומה, ולא פסקו כר' אלעאי אלא שאינו נזהג כשכבטלה קדושת הארץ. ולא למדו מתרומה אלא לענין חיוב התלוי בקדושת הארץ, ואילו ביאת כלכם הוא דין נפרד. דעת הסוכרים שחיובו דרבנן הוא כהג"ח [שמיטה יובל פ"ב ה"ז] ש"ביאת כלכם" קובעת בקדושת הארץ, ואם כן כשם שראשית הגז נלמד מתרומה לענין זה שחיובו רק בארץ, הוא הדין שנלמד מתרומה שחיובו רק בזמן "ביאת כלכם".

בית שמאי אומרים: שתי רחלות. שנאמר: "יחיה איש עגלת בקר ושתי צאן". ומשמע שתי רחלות נחשבות "צאן", וכראשית הגז כתוב "וראשית גז צאנך".

ובית הלל אומרים: חמש רחלות. שנאמר: "חמש צאן עשויות".

רבי דוסא בן הרכינס אומר: חמש רחלות גוזזות מנה מנה ופרס, דהיינו שמכל אחת מהן גוזזין מנה ופרס [מנה וחצי] – חייבות בראשית הגז.

וחכמים אומרים: חמש רחלות גוזזות אפילו כל שהן – חייבות.

וכמה נתיבין לו לכהן?

משקל חמש סלעים ביהודה שהן עשר סלעים בגליל.

ונתנין לו צמר בכמות כזו שלאחר שיהא מלובן יעמוד על משקל חמש סלעים, ולא יתן לו משקל חמש סלעים צמר צואי שלא נתלבן עדיין כולו.

ושיעור הגזיזה שנתנין לו הוא כדי לעשות ממנו בגד קטן. שנאמר "תתן לו", משמע שיהא בו כדי מתנה.

לא הספיק הישראל ליתנו – את הצמר – לו [לכהן] עד שצבעו⁴ – פטור. שקבאו הישראל בשינוי, ואינו צריך ליתן דמים כשווי ראשית הגז כי נחשב כמזיק מתנות כהונה או שאכלו⁵ ואמרו לעיל [קל, ב] שהוא פטור משלומין⁶.

⁴ רש"י [ד"ה שצבעו] פירש שצבעו "ישראל זה", ומשמע שאם צבעו אחר לא יפטור, אך הרמב"ם בפיה"מ כתב אם "נצבע" מראשית גז, ומשמע שצבע מאליו. והאחרונים דנו בזה [ראה צפנת פענח תנינא, ועוד] ולכאורה דין זה תלוי במחלוקת הראשונים לעיל [קל ב] שהר"ן כתב שמזיק מתנות כהונה פטור אף דמשתרשי ליה משום שהתכוון לגזול, והיינו משום קנין שינוי ששייך רק במעשה הגזול, אך אילו הטעם כתוס' שנפקע חיוב המתנות כשהשתנו, מסתבר שגם שינוי על ידי אחר יפטור. וראה הערה הבאה, ולהלן [קל ב] בהערה 1 לתוס'.

⁵ רש"י [ד"ה פטור] פירש דקנייה בשינוי, והוקשה לו למה לא יתחייב לשלם שווי כדיון הגזול חפץ ומשנתו שהחפץ נקנה לו ומשלם דמיו, ולכן הוסיף: דהוה ליה כמזיק מתנות כהונה או שאכלו [והלכה כרב חסדא שאמר לעיל קל ב שמזיק מתנות כהונה פטור, וכן כתב הרא"ש בס"ב, ותמה מו"ר הגרי"א ל שהרי בב"ק פ"ט ס"ג ג כתב הרא"ש שבגזיזה אינו מתחייב על שינוי כגזול ששבר חבית, משום שאינו מזיקה ומאבדה מהעולם, אלא רק משנה את צורתה ומוציאה מהבעלים, ולמה הוצרך

להוסיף טעם זה, ושם הרא"ש נקט שהשינוי מועיל רק לקנין, והוסיף טעם לפוטרו ממצוה].

ובתוס' [נדפסו להלן קל ב] הקשו, אילו זו כוונת המשנה מה חידש רב חסדא, והביאו רש"י פירש בתחילה שכוונת המשנה לאופן שצבעו קודם שבא לידי חיוב, דהיינו לפני שגזז ה' רחלים, ולכן אינו מתחייב. ואחר כך חזר בו ופירש שזה גופא השמיענו רב חסדא שכוונת המשנה לפטור מזיק מתנות כהונה מתשלומין באופן שקנאם בשינוי גם אם צבען אחר שהתחייב במתנת ראשית הגז.

ורש"י בב"ק [סו א] נתן טעם אחר שפטור משלומין והוא משום שאין לו תובעין שיכול לומר לאחר אתנו. ולכאורה טעמים אלו תלויים בשני הלשונות לעיל [קל ב] בטעמו של רב חסדא, אם פטורו משום שאין לו תובעים, וכדעת הר"ן [מד ב, מז ב] שטעם זה מועיל גם לפוטרו ממצות התינה, וכך נקט רש"י בב"ק. וכאן נקט את הלשון השני שהתמעט מ"זה" שאין חיוב אלא על מתנות שבעין, וכשהשתנו פקעה מצוותו, וכדעת תוס' לעיל [שם] שכתבו כי מצד הפטור שאין לו תובעים עדיין חייב בדיני שמים ורק "פטור מלשלם", ובמשנתנו משמע שפטור לגמרי, ולכן נקטו כאן את הטעם שאין לו תובעין אמנם טעם זה אינו תלוי בקנין שינוי של גזילה, אלא עיקרו שאין שמו עליו ונפקעה המצוה, ואילו הרא"ש [שם] כתב ש"צבעו והתכוון לגזול" ומשמע שלולי התכוון כך חייב לשלם, וצ"ע.

וכבר תמהו האחרונים איך יועיל שינוי והרי לא נעשה מעשה גזילה, וביותר שהרי כל קנין שינוי תלוי בחיוב השבה וכאן לא התחייב בהשבה, [וכמו שכתב רש"י בב"ק צג ב טעם אחר שאינו משלם דמים "דלאו גזל גמור הוא דלא מטא לידיה [של הכהן] ובכפתור ופרח [ס"ז] כתב שאינו משלם דמים כי הגיזה באה לידי כהן שהיתה שלו בתחילה, וראה בתורי"ד בב"ק שם ששינוי קונה בכל מתנת כהונה ועניינים לפני שבאו לידם, ותמה כנ"ל].

וברימון טרץ [קל ב] כתב שכיון שמחייב לתת לכהן, נתנה התורה חלק לכהן אף שאינו מבורר, ובצביעתו גזל וקונה חלק זה, וראה תשובת הגה"מ בשו"ת חמדת שלמה [לב, ה] שנקט כי "גוף הנכסים של כהן" אולם הגר"ח [פ"י מבכורים ה"ד] כתב שראשית הגז כיון שאינה טובלת את שאר הגיזה בהכרח שאין חיוב הפרשה בחפצא של הגיזה אלא חיוב נתינה הוא על הבעלים, ובקובץ שיעורים [ב"ק אות כ] הוכיח כדבריו מדברי תוס' [בב"ק שם ד"ה עד] שלא מועילה הפרשה בראשית הגז, וביאר דהיינו משום שאין ההפרשה מועילה לעשותה ממון כהן, אלא חיוב נתינה חל על הגברא עד שיזכה הכהן בחלקו, [וראה עוד בסמוך הערות 13-22].

ולדעת האחרונים הנ"ל צריך לכאר דברי תוס' כמו שכתב באילת השחר [ריש הגזול עציים] שהטעם שלא שייכת הפרשה, הוא משום שכבר נעשה ממון כהן בעת שגזז כשיעור המחייב, וכתב שזה טעמו של הרא"ש שצריך לכוון לגזול, כי אף שהצביעה משנה את הצמר אינו מוציאתו מרשותו אחר שכבר נעשה ממון.

ובעונג יו"ט [כט, קלה] כתב שאין צריך מעשה גזילה אלא בכדי להוציא מרשות אחר, אך כאן שהיתה ברשותו שינוי קונה אף כשלא עשה מעשה גזילה. אלא שעדיין תקשה קושית החזו"א שהרי קי"ל שמתנות כהונה אינן נגזלות ואין יקנה.

ובהכרח צריך לכאר כמו שכתב הגרי"ז [הל' גזילה] שיש שני אופנים בשינוי, א. קנין גזילה הנעשה ע"י שינוי שמגרע בחפץ וגורם שלא יוכל לקיים בו השבה גמורה, ולזה אינו צריך שיעשה את החפץ לחפץ אחר, ושינוי זה מועיל גם אחר שחל חיוב ראשית הגז, אך אינו שייך אלא למ"ד שמתנות כהונה נגזלות, אולם למ"ד שאין נגזלות בהכרח הנידון הוא על שינוי שמשנה את החפץ משמו הראשון, ומפקיע ממנו את חיובים, כשם שמצינו שינוי באתנן זונה שמתירו לקרבן, ושינוי זה מועיל

"צאנך" ושל עכו"ם אינו נחשב "צאנך" ואף על פי שהגזיה של ישראל אין החיוב חל אלא על הצאן והוא אינו שלו.

הלוקח גז צאנו של חברו, אם שייר הלוקח חלק מהצמר אצל המוכר, שלא קנאו, המוכר חייב בראשית הגז. כי יכול הלוקח לומר לו: הצמר שצריך ליתן לכהן – אצלך הוא ולא קניתייהו ממך.⁸

ותמה על הרא"ש [סוכה פ"ג ס' ל] שכתב כי אם קנה אתרוג לזמן אינו נחשב "לכס", והביא דברי תוס' בב"ב [קלו. ד"ה מביא] שבביכורים נאמר "אדמתך" ובקנין לזמן חיובו רק מדרבנן, והוא הדין בלוקח מעכו"ם צאן לגיזתו חיובו רק דרבנן, וכן נקט במצות בדרך [ס' צב], וראה קצוה"ח [רמ"א סק"ד] ומצות חנוך [תקח, טז].

⁸ השו"ע [ס"ח] מכאור שכונת המשנה אפילו באופן שלקח מחברו את הגזיה כשעדיין לא גז, והמוכר חייב כי שייר מעט מצאנו להגזו [ולהלן קלח ב נחלקו רש"י ותוס' בטעם שיור המתנות למוכר, ואם צריך שישאר ביזו כשיעור חיוב]. ובאר שמש [ה"י] ביאר שהמוכר חייב ליתן על גזות הלוקח אף שיצאה הגזיה מרשותו קודם שעת החיוב, משום שהחיוב חל על הצאן אף שהגזיות אינם שלו, אך חיובו רק כששייר לעצמו, כי אם מכר את כל הגזיה אינו חייב לקנות חזרה מעט מהלוקח כדי ליתן לכהן, שהרי במכירתו הוא נחשב כמויק מתנ"כ ומכרן, שפטור מתשלומין. [לדעת הרמב"ם שמכרן כמויק, אך לדעת תוס' חייב משום דמשתרשי ליה, ראה לעיל קל ב הערה בהרחבה].

ולענין חיוב הלוקח כתב האור שמש שדינו תלוי במחלוקת רש"י והרמב"ם בלוקח גז צאנו של נכרי [הובאה בהערה הקודמת], שלדעת רש"י שפטורו אפילו כשלקח במחברו משום שאינו צאנו, גם כשלוקח מחבירו אינו מתחייב. אך לדעת הרמב"ם שהלוקח מעכו"ם פטור רק כשלקח את גזיה, הוא הדין בלוקח מחברו במחבר יחייב הלוקח בראשית הגז, אלא שאם המוכר שייר אמרינו שלא מכר את המתנות ונמצא שהמוכר נתן את המתנות שחייב הלוקח. [וראה להלן קלח א בהרחבה].

אולם החזו"א [רד א] כתב שלדעת רש"י שהלוקח גז צאנו של עכו"ם פטור בהכרח שהמוכר גיזתו לחברו אין דעתו להפקיע זכות הכהן, ומשייר את כל הגזיה לעצמו עד שעת החיוב שהיא בעת הגיזתו, ורק אחר הגיזתו זוכה הלוקח בשאר, ולכן המוכר חייב במתנות ראשית הגז. וגם לדעת הרמב"ם צריך לפרש כן אין המוכר יכול לתת על חיוב הלוקח כי הבעלים מחלקים לראשית הגז.

ובדרך אחרת כתב שגם לדעת רש"י רק הלוקח מעכו"ם נפטור משום שאינו "צאנך", אבל בלוקח מישראל מצרפין את חיוב הלוקח מצד הגזיה וחיוב המוכר מצד הצאן, ולכן יכול המוכר לתת על גזיה זו.

ב. השו"ע כתב "אם שייר המוכר קצת גזיה לעצמו", והרמ"א הביא כהוספה על דברי השו"ע וביאר הרמ"א [ס"ק ח] שהבין בדברי השו"ע כי גם אם קנה אתרוג שגזוהו התחייבה, המוכר חייב וכן ביאר בבאר הגולה. וכן מדויק בחילוק שבין דברי השו"ע והרמ"א באופן שלא שייר, שהשו"ע נקט שהלוקח חייב להפריש, כי התחייב בגיזתו, ואילו הרמ"א נקט "חייב ליתן" כי רק המוכר התחייב, והלוקח צריך "לתת" את המתנה שקבל בתוך הגיזתו שקנה, [ואינו מוכרה לכהן, כי המוכר לא נטל ממנו דמים אלא על שאר הצמר חזו"א ליקוטם לזרעם סק"א]. וראה עוד בסוף הפרק.

אבל אם רק לבני ישראל, ולא צבעו, חייב. שאין זה נחשב שינוי אלא כעומד בעינו.

הלוקח גז צאנו של עובד כוכבים בעודו מחובר על הבהמה – פטור מראשית הגז.⁷ משום שנאמר

רק קודם שהצטרף לשיעור גיזה המחויבת, וגורם שלא יהול עליו חיוב ושם ממון כהן [וראה שו"ת תתם סופר או"ח לט].

⁶ המשנה למלך [ה"י] כתב שחייב לצאת ידי שמים, כמו שמצינו לגבי מתנות כהונה [יר"ד ס"א טו] שפטורו רק משום שהם ממון שאין לו תובעים, ולכאורה חיוב זה שייך רק לדעת האחרונים שיש לכהן זכות בגוף הגזיה אף שלא שייך בה הפרשה [א] כפירוש מ"ר שזכות זו חלה משום שאין בו הפרשה, אך אילו אינו נעשה ממון כהנים, הרי הוא כמויק בהמה קודם שהופרשו מתנותיה, או שדה קודם שהופרש ממנה פאה, ועיין דרך אמונה [פ"א ממתנ"ע פ"ג כ"ג] וצ"ע.

⁷ רש"י [ד"ה הלוקח] פירש שקנה את הגזיה כשעדיין היתה מחוברת בצאן, כי אילו קנאה אחר שנגזזה פשיטא שפטור. וטעמו, משום שהחיוב על הצאן ולא על הגז, ואם אין הצאן שלו פטור אף אם קנה את הגזיה כשהיא מחוברת וגזוהו. [וראה להלן קלח א ד"ה תנן שכתב "אפילו שלא נגזוהו"].

אולם הרמב"ם בפיה"מ כתב שלקח ממנו גיזה תלושה, וכן פסק [בה"ט], וכן הוא בשו"ע [ס"ז], ומשמע שדי בכך שיש לו קנין בגיזה בכדי להתחייב, ולכן הקונה גיזה מחוברת חייב. וביאר הרדב"ז שלדעת הרמב"ם דין זה נכתב רק בכדי לדייק ממנו שאם קנה צאנו לגזו חייב [כדלהלן קלח א], שהרי פשיטא שגיזת עכו"ם פטורה.

אולם בקרית ספר כתב: הלוקח מעכו"ם אחר שגזו פטור"גזו צאנך" כתיב, והאי לאו צאנך, ולכאורה תמה שהרי עכו"ם אינו בר חיובא ופשיטא שפטור. ובהכרח שיש לכהן זכות בעצם הגיזתו ואם הבעלים אינו בר חיובא אין זכות הכהן בגיזה פוקעת ממנה.

ובאר שמש [ה"י] תמה על דברי הרמב"ם, הרי לעיל [קלג ב] אמרו חומר בורע לחיים וקיבה מראשית הגז, שהלוקח צאנו של עכו"ם פטור מראשית הגז, ופרש"י דהיינו אם קנה קודם שחיטה, ולרמב"ם שהפטור בראשית הגז הוא רק בקונה אחר גיזתו הרי אינו חמור ממתנות שגם הלוקח מעכו"ם אחר שחיטה פטור. ולכן נקט כי גם להרמב"ם חיוב ראשית הגז תלוי בבעלותו בגוף הצאן, אלא שסבר שדי בשיעבוד הצאן לגיזה, ואין הפטור משום שקנה אחר גיזתו, וראה עוד להלן [קלו. הערה 21], קלח א [הערה]

ובדרך אמונה [ד"ה הלוקח] הביא גירסא בלשון הרמב"ם "אע"פ שגזו העכו"ם, וביארה שגזו העכו"ם כשביל ישראל ובכל זאת פטור כי אין הצאן שלו ואף אם הקנה לו את הגיזה מקודם [אך אם גזו ישראל חייב משום שנחשב כקונה צאן לגיזתו] ונמצא שדעת הרמב"ם כרש"י, ובאופן זה במתנות יתחייב כיון שהמתנות שלו.

ובבית הלוי [ח"א מט] כתב שהרמב"ם אינו מחלק אם קנה הצאן או לא, כי דעתו שקנין פירות לאו קנין הגוף, ואף אם לקח הצאן לגיזתו אינו שלו, ובהכרח שהחיוב תלוי רק אם הגיזה שלו בעת הגיזה. [וכדלהלן]. אך רש"י סבר שראשית הגז אינו תלוי בקנין הגוף, ואף אם קנין פירות אינו קנין הגוף אם קנה את הצאן לגיזתו מתחייב, כי די בקנין זה לחייב ראשית הגז.

וראה ביתרין האור [להגדול ממינסק] שכתב כי ממשנתו מוכח שבקנין לזמן נחשב כ"צאנך", [וראה רש"י קלו ב ד"ה הא וצ"ע]

ואם לא שירד אלא קנה הישראל את כל הצמר – הלוקח חייב.

היו לו למוכר שני מינים של רחלות: שחופות [לא שחורות ולא לבנות]⁹ ולבנות, ומכר לו ללוקח שחופות אבל לא לבנות, או שהיו לו זכרים ונקבות ומכר לו זכרים אבל לא נקבות – זה נתן ראשית הגז לעצמו, וזה נתן לעצמו [דהיינו, משחופות על שחופות ומלבנות על לבנות].

ובגמרא יתבאר שתנא בא להשמיענו עצה טובה, שהרי גיזת הלבנות טובה מזו של שחופות, ושל נקבות רכה משל זכרים, וכדאי למוכר לקנות מחלוקת גיזת שחופות בשיעור שחייב ליתן ראשית הגז על השחופות שנתרו בידו, ויתן מגיזה זו לכהן, וירויה שלא יתן מגיזת הלבנות הטובה יותר על השחופות [וכן בזכרים ונקבות].

גמרא:

במוקדשין מאי טעמא לא נוהג ראשית הגז?

דאמר קרא: "צאנך" – ולא צאן הקדש.

והוינן בה: טעמא דכתב רחמנא "צאנך", למעט קדשים. הא לאו הכי, הוה אמינא דקדשים חייבים בראשית הגז? והא לאו בני גיזה נינהו, שהרי אסור לגזון¹⁰, דכתיב "ולא תגז בכור צאנך"?!¹¹

⁹ הרמב"ם [ה"ו] כתב היה הצמר שלהן אדום או שחור או שחום חייבות בראשית הגז. וכתב הכסף משנה שמקורו מלשון משנתנו "צבעו" פטור. ולכאורה דין זה מפורש כאן שהרי "שחופות" בני עצמן חייבות בראשית הגז, והרמב"ם פירש בפיה"מ שהן "בין שחור ובין אדום או זולתם מן הגוונים", ולפירוש רש"י היה ניחא, שפירש "לא שחור ולא לבן", וביאר התפארת ישראל דהיינו אפור, ואין מכאן מקור לחיוב אדום ושחום.

¹⁰ התוס' רא"ש [ד"ה אי הכי] הקשה למה לא תירצה הגמרא שהמיעוט נצרך באופן שעבר גזו [וראה להלן הערה 15]. ותירץ שלא מסתבר שהוצרך המיעוט לגז שאסרה התורה לגזו, והתחז'א [ריד, לסוגיין] ביאר, שלא חייבה התורה בראשית הגז אלא גיזה שנמצאת בעולם כדון, אך גיזה שהביאה בעבירה אין עליה שם גז להתחייב במתנה.

והמאירי כתב שהגיזה קדושה בקדושת מזבח וא"א לפדותה ולתת לכהן. ונראה מדבריו שחולק על דברי תוס' בבכורות [כו]. ד"ה התולש] שגיזה בטלה אגב הבשר, וראייה להעמדה והערכה, שאם כן למה לא יפדנה.

עוד תירץ החזו"א שאין הגיזה הראשונה מצטרפת לשיעור החיוב משום שכעת הגיזה אינו עתיד לגזו עד שהרי אסור לגזו קדשים, ולפיכך אין צירוף ביניהם. [ומסתבר שאף אם שאר

הרחלות הן של תולין עדיין חסר בצירוף של כל חלק חלק מגיזת הרחל הראשונה, וכונתו שחסר בצירוף לשיעור בכמות הצמר ולא לצירוף חמש צאן בדוקא.

ובספר רימוץ פ"ד תירץ שראשית הגז הוא חיוב ממון מישראל לכהן וכיון שהוא חל בגיזה שחייב עליה מלקות נמצא שנפטר ממתנה משום קלבד"מ. ותמוה, שאינו נפטר מהמצוה. ויתכן שכוונתו להמבואר, שגז שאינו עומד להגז מפני האיסור אינו חייב ברה"ג.

במנחת חנוך [תפד] הקשה עוד הרי אפשר לומר שהמיעוט נצרך באופן שגזו גרי, שחייב בראשית הגז כי הצאן של ישראל, ואין על הגזי איסור גיזה במוקדשין [אלא משום שבות]. וראה אבן האזל [סוף מעה"ק] שאיסור עבודה בקדשים אינו על העובד דוקא אלא על הגורם שתעשה עבודה, ויתכן שגם כשניתן לגזי לגזו נחשב כגורם, וצ"ע. אולם מסתבר כי אף אם גזו הנכרי שלא בשליחותו, פטור משום שאינו גז העומד לגיזה, וגז כזה לא התחייב, וכדלהלן.

עוד הקשו המנחת חנוך וחתם סופר שהרי אמרו [בבכורות כה א] שהתולש צמר מקדשים פטור, ואם כן מצינו חיוב ראשית הגז באופן זה [וכמבואר ברמב"ם ה"ו] שגם תולש חייב בראשית הגז. [ובזרע אברהם [כ, מ] כתב ליישב לפי דברי הקדושת ספר פ"י מכיכורים] שחייב תלישה הוא רק בראי לגיזה [ולכן אין חיוב על התולש מבהמה מתה, כי אין דרך לגזוה, וכדלהלן] וכיון שאין דרך לגזו מוקדשין מפני האיסור אין תלישתו מחייבת. ודקדק כן מלשון הגמרא בקדש, "והא לאו בני גיזה נינהו" ולא נקטה "והא אסור לגזוה" כי אף תלישה המותרת אינה מחייבת.

¹¹ במנחת חנוך [תפד] הקשה הרי אפשר להעמיד שהמיעוט נצרך באופן שגזו כמה אנשים וכל אחד גז פחות משיעור "סיט כפול" האסור בקדשים.

והנה המרדכי [ר"פ ט"ז דשבת] הביא ירושלמי שהקשה למה אין מוכרין לנכרי דוקא בהמה גסה מחשש שמא יעשה בה מלאכה בשבת, והרי גם בהמה דקה יכול לגזוה בשבת, ותירץ שבגיזה אין הבהמה עושה את המלאכה אלא הנכרי עושה בה חיה לא נאסר, ותמה המרדכי מסוגיין דמשמע שתובח ולא גיזה הוא מצד איסור עבודה בקדשים ובספר תקנת עזרא [למעילה יג א] הקשה שבהמשך סוגיין משמע שכל הגידון הוא מצד הכחש שחל בגיזת הבהמה ולא מצד איסור העבודה עצמו. ועוד שאם הגיזה נאסרת רק מצד עבודה, למה הוצרך הפסוק לכפול ולומר לא תעבוד בכבוד שורך ולא תגז בכור צאנך, והרי זה זה הוא איסור עבודה. [ובפשוט נראה שהמרדכי גרס כגירסא המובאת בתוס' רא"ש ובדק"ס הא לאו בני גיזה נינהו דכתיב לא תעבוד].

ויתכן שראית המרדכי היא מקושית המנחת חנוך, שבסוגיין מוכח שיש חיוב גם על פחות משיעור גיזה היינו מצד איסור העבודה שבגיזה. ומה שהוצרך הכתוב לומר "ולא תגז" לאסור גיזה גם במתה, יתכן לפרש שהוא משום שאיסור עבודה אינו שייך במתה, ואילו איסור גיזה במוקדשין נוהג גם במתה, כדמוכח בספרי פר' ראה ובתוס' בכורות [כה ב] שהביאו מקרא שהותרה גיזה לאחר זביתה, ומשמע שהיתרה תלי בשחיטת הקרבן ואילו מתה גיזתה אסורה.

אמנם במנחת חנוך [תפד] כתב שאין איסור גיזה במוקדשין אחר מיתה וראייתו שהרי ראשית הגז אינו נוהג אחר מיתה וכתב הכסף משנה [ה"ו] שהטעם לכך כי אחר שמת לא גז מקרי ולא צאן מקרי, ומסתבר שהוא הדין לגיזת קדשים, וחילק בין איסור גיזה בשבת שנאסר גם במתה דהיינו רק משום עוקר דבר מגידולו, אף שאינו נחשב "גז".

ובדעת תוס' צריך לומר כטעם הרדב"ז שאין ראשית הגז במתה משום שהוקש לכבוד או למעשר, אבל בקדשים אפילו במתה אסור לגזו אלא במקום שיש היתר שחיטה. או שפרשו כמש"כ

ומבארת הגמרא: **אי בקדשי מזבח, הכי נמי אין צורך במיעוט, ופשיטא שאין חיוב ראשית הגז על גיזתן שהרי אסור לגזון. אלא הכא במאי עסקינן – בקדשי בדיק הבית שמוותרים בגיזה, ולכן הוצרך לדרוש מפסוק לפוטרים מראשית הגז.**

מקשה הגמרא: **והאמר רבי אליעזר: קדשי בדיק הבית אסורים בגיזה ועבודה, ושוב יקשה למה צריך לדרוש מקרא לפוטרים מראשית הגז.**

מתרצת הגמרא: **האיסור שהזכיר רבי אליעזר – מדרבנן הוא, אבל מדאורייתא מותרים בגיזה.** ולפיכך **סלקא דעתך אמינא, הואיל ומדאורייתא בני גיזה ציננהו, היכא דגזז ליה ועבר על האיסור דרבנן, ליתביב ליה לכהן ראשית הגז, קא משמע לן קרא שפטור משום שהצאן אינו נחשב "צאנו" ואף שמותר לגזוזו אין הגיזה מחייבת אלא הצאן¹².**

מקשה הגמרא: **והא קדיש ליה הרי הצמר של הקדש הוא ואיך סלקא דעתא שיתן לכהן צמר של הקדש?**¹³

בקרית ספר [הנ"ל] שאין מצות ראשית הגז אלא בגיזה כדרכה, ומתה אין דרכה לגזוז, אך דאי נקראת גיזה ואסורה בקדשים. [דבריו הכ"מ תמוהים מיומא מט ב ששה שחוט נקרא שה].

¹² **הרמב"ם [ה"ב]** הביא את מסקנת הגמרא ת"ל צאנו ואין אלו צאנו, והיינו כפשוטו, שאף על פי שאסורין מדרבנן, הוה אמינא שיתחייב מן התורה כי אין עליהן איסור דאורייתא שיעכב את החיוב לתת. ולכן הוצרך קרא למעט מטעם אחר.

וראה **בארצות החיים** [יג ס"ק א] שהוכיח מסוגיין שאיסור דרבנן מעכב דאין דאורייתא, ומשמע שביאר בסוגיין שהפסוק מלמד כי האיסור דרבנן שלא לגזוז כדה"ב מעכב שלא יתן גיזת בדיק הבית, ולכאורה אף כהבנתו אין זו ראיה, שהרי יתכן לבאר שהפסוק מלמד שהאיסור דרבנן מעכב את צירוף הגיזה לשיעור, וכמבואר בהערה 10 שאיסור גורם שלא יעמדו לצירוף, ומסתבר שלשם כך אין צורך באיסור דאורייתא דוקא, אלא כל שאין דרכו להצטרף, מעכב.

¹³ **בלב אריה** כתב שסוגיין עוסקת באופן שכל הבהמות של הקדש, שאם לא כן הרי אפשר להפריש על גיזת ההקדש גם בלא פדיון באופן שיגזוז עם בהמת ההקדש גם בהמת חולין ויפריש ממנה, [ולכן צריך למעט הקדש מצאנך, ללמד שאין עליו חיוב תנינה כלל]. וראה להלן הערה 18.

הנהגה כל הנידון הגמרא בסוגיין הוא רק מצד איסור הגיזה או קדושתה, ותוס' הוסיפו לדון על חיוב הבעלים, ולכאורה תמוה מהיכי תיתי כלל לחייב גיזת הקדש והרי היא בבעלות הקדש, וכבר כתב המרדכי [הגהות שניות לב"מ פ"ה, הובא במ"מ פ"ד ממ"ל הי"ד] שהקדש אינו בר עשיית מצוות. [ואף אם הצאן שלו והחיוב על הצאן, הרי אין ההקדש צריך לתת את הגיזה שלו].

ולכאורה מוכח שיש לכהן זכות בגיזה, ואין זכותו באה כתוצאה ממצוות הנתינה של הבעלים, ולולי התמעט הקדש מקרא לא היה קניניו מפקיע את הגיזה מזכויות הכהן, [וראה הערות 5-7.

מבארת הגמרא: **סלקא דעתך אמינא, לפרוק [יפדנו] הישראל את הצמר, וליתביב ליה לכהן.**

מקשה הגמרא: **ועדיין היאך יתנונו, הא בכל הקדש של בעלי חיים בעי העמדה – שתעמוד הבהמה, ואז עושים הערכה של שוויה, וכאן הרי היא אפשר להעמיד את הצמר אחר שנגזז מן הבהמה?**

הנתיחא למאן דאמר קדשי בדיק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה, מוכן! שהרי לדעתו כאן מדובר בקדשי בדיק הבית. אלא למאן דאמר אף קדשי בדיק הבית היו בכלל, מאי איכא למימר?

אמר רב **מני בר פטיש משום רב ינאי: הכא מיירי במקדיש בהמתו לבדיק הבית חוץ מגיזותיה שלא הקדישן¹⁴. ואם כן, סלקא דעתך אמינא לגזוז ראשית הגז וליתביב ליה לכהן, שהרי הגיזות אינן הקדש, ואהא אמר קרא "צאנך", דווקא אם הצאן שלך – חייב אתה בראשית הגז, ולא כאשר הצאן שייך להקדש.^{14א}**

מקשה הגמרא: **אי הכי שמדובר באופן ששייר גיזותיה, למה העמדת את המיעוט בקדשי בדיק הבית,**

ובאר גדול, חדשות ה, כתב כן ולהפך, שהגז טעון פדיה אף שלכאורה הוא של הכהן, כיון שהקדש אינו בר קיום מצוה, עי"ש].

ואין להקשות לפי דברי הגר"ח [הל' מעילה] שאיסור מעילה עיקרו הוא איסור גזילה מהקדש, ואילו יש לכהן זכות בגיזה למה היא טעונה פדיון כלל – כי אין חלקו נעשה שלו ממילא, אלא יש לו זכות לקבלו מתבעלים, ולכן צריך פדיון להפקיע קדושתו. וראה חזו"א בכורות [יח, ז] שרק מדרבנן צריך לפדותה.

¹⁴ **הבית מאיר** ביאר שכוונת הגמרא שמשיר לעצמו חלק בבהמה שממנו יונקת הגיזה ואינה נאסרת כדין גידולי הקדש, שהרי אמרו [בב"ב עא ב קמח א] שצריך לשייר מקום היניקה כשמשיר לעצמו אילן בקרקע שמוכר לחברו עי"ש. **הגרעק"א** [תניינא פח] כתב שבסוגיין מדובר בגיזה שכבר עומדת ליגזז וכבר אינה צריכה ליעקב מבהמה, ולכן צריך קרא לפוטרו מראשיתה גז אף אם שייך רק את הגיזות שאינן הקדש, [וראה קהילות יעקב נדרים כח ובחידושי ר' מאיר שמחה כאן, ובזרע אברהם יא, כז, ובהערה הבאה].

^{14א} **מז"ר הגר"א** [ל' תמה, הרי כבר ביארו תוס' במעילה] יב כ ד"ה [לב] שאיסור הגיזה לא נאמר על קדושת הגיזה, שהרי אחר גיזתה היא מותרת, אלא עצם מעשה הגיזה בקדשים נאסר, ואם כן מאי נפקא מינה אם הקדיש גם את הגיזה או לא, והרי הוא עושה מעשה גיזה בבהמת קדשים. והעלה מכך שאיסור גיזה נאמר רק כשגוף הבהמה וגם הצמר קדוש.

הא בקדשי מזבח נמי צריך מיעוט לפוטרו מראשית הגז באופן שהקדישה חוץ מגיזותיה?¹⁵

ומשנין: קדשי מזבח אסור לגזון אפילו אם לא הקדיש גיזתו משום דכחשי הבהמות על ידי הגיזה.

מקשה הגמרא: אם כן איך מותר לגזון בקדשי בדק הבית ששייר בהקדשן ולא הקדיש גיזתו, והרי הם נמי כחשי על ידי הגיזה?

מתרצת הגמרא: בקדשי בדק הבית מדובר באופן דאמר הריני מקדיש חוץ מגיזה וכחשיה, ולכן מותר לגזון אף על פי שמכחשיה.¹⁶

¹⁵ רש"י פירש שקושיית הגמרא היא כי גם בקדשי מזבח צריך מיעוט באופן ש"עבר וגזו", ומהרש"א ומהר"ם מחקו חיבות אלו, שהרי כעת מדובר כגון שאמר "חוץ מגיזותיה" ובודאי מן התורה אין איסור גיזה.

ובתוס' רא"ש כתב שנחקק לפרש כך כי מסתבר שהאיסור לגזון הקדשים אינו מצד נטילת הגיזה אלא משום ביוון קדשים, וכשהגוף קדוש עובר על לא תגזו אף אם הגיזה אינה קדושה. אך לפי זה הוקשה לו תירוץ הגמ' "כחשי", כי למה ימנע מלהכחישו יותר מאיסור ביוון קדשים, ולכן דחה פירוש זה. וכן כתב מהרש"ל ע"ש.

ובספר מקור ברוך [כו] כתב שדעת רש"י, כהמרדכי, שאף על פי שעצם הגיזה אינה קדושה אסור לגזוה משום שהגוף קדוש ועושה עבודה בקדשים, וביאר שזו כוונת המרדכי להוכיח מסוגיין.

ולפי זה פירש שתירוץ הגמ' "כחשי" ביאורו שהגיזה הכחשה את הבשר בניקתה והיא קדושה אף על פי שאמר "חוץ מגיזתה", ולכן אין צריך למעטה מחיוב מתנות, אך אין לפרש שמותר שאסור לגזון כי עבודת הגיזה מכחשתה, שהרי הגיזון באופן שכבר עבר וגזו, וראה שם שהוכיח מכמה דוכתי שהתורה אסרה גיזה משום עבודה, וביאר את הפס' לפי דרכו.

ובתוס' רא"ש הוכיח שלא כפירש"י מקושיית הגמרא "הא לא בני גיזה נינהו", שאילו כרש"י היה אפשר לתרץ שהמיעוט נצרך באופן שעבר וגזו, [וראה לעיל הערה 10]. ובדעת רש"י צריך לומר שרק אם הגיזה עצמה קדושה אין בה חיוב ראשית הגז, כי האיסור לגזוה הוא מצד גזוה מצד הגיזה, אך כשהקדיש חוץ מגיזותיה אין האיסור אלא מצד מעה הגיזה בבהמת הקדש, אך הגיזה עצמה חייבת כי לא נעשית העבירה בעצם הגיזה.

ובדבר אברהם [ח"א ז, ג] תמה על הוכחת הרא"ש ומהרש"ל שסוגיין אינה עוסקת בעבר וגזו שהרי לא העמידה בקדשי מזבח משום דכחשי, והרי לעיל העמידה הגמ' בקדשי בדה"ב ובאופן שעבר על איסור דרבנן וגזו, והוכיח ששני נידונים בסוגיין, לגבי מיעוט הכתוב אמרו שנחשב בר גיזה בבדק הבית כי מדאורייתא מותר לגזוה, ולכן צריך מיעוט, ועל כך אמר רבי ינאי שאי אפשר להעמידו בקדשי מזבח ובעבר על איסור דאורייתא וגזו. אך תנא דמתני' שנקט "ולא במקדשין", אף שכבר נאסרה גיזת בדה"ב, בהכרח כוונתו אף בעבר וגזו.

¹⁶ במרכבת המשנה הוכיח שלחלכה קיימא לן שאין גיזה מכחשת את הבשר, שהרי הרמב"ם פסק שאיסור גיזת בדה"ב הוא רק מדרבנן, ואילו הגיזה מכחשת היה בזה איסור דאורייתא, וכן משמע בסוגיין שהוצרך לשייר גיזה וכחשיה, ואילו איסור

מקשה הגמרא: בקדשי מזבח נמי אפשר להעמיד באופן דאמר חוץ מגיזה וכחשיה?

מתרצת הגמרא: קדשי מזבח, אף על גב דאמר "חוץ מגיזותיה", אפילו הכי, כיון דקדושת הגוף חמורה, פשטה קדושה בכולה, ואף גיזתה נעשית קדושה ולפיכך פשיטא שאינו חייב בראשית הגז, שהרי הגיזות אינן שלו, ואין צריך פסוק לפוטרו, מה שאין כן בקדשי בדק הבית שלא שייך בהם דין פשטה קדושה בכולה.¹⁷

ומנא תימרא שאם הקדיש חלק מהבהמה בקדושת הגוף פשטה קדושה בכולה?

הכחשה הוה רק מדרבנן לא היה מעכב בחיוב ראשית הגז כשהגיזה עצמה אינה קדושה.

אך בלב אריה כתב שרק כאשר הגיזה מועילה להקדש, כגון גיזת בדה"ב שאינה אסורה, אין חוששין לכחשת הבשר, אך במקדיש חוץ מגיזתה היא גיזת חולין ואינה מועילה להקדש, ודאי אסור להכחיש בשר.

¹⁷ רש"י [בד"ה אפילו] פירש שלא מועיל השייר בגיזה, ונשאר בקדושתה כיון שקדושת הגוף חמורה ופשטה בכל המחוכר לבהמה. ובתוס' רא"ש תמה מי הכריחו לפרש כן, והרי אף אם אין פשטה בגיזה – כי אינה שייכת לגוף הבהמה, שהרי דרך לגזוה – מכל מקום אי אפשר לגזוה מפני שאינו יכול לשייר הכחש שבגוף הבהמה [ולשיטתו, שאין נידון הגמרא בעבר וגזו, אך רש"י לא יכל לפרש מצד איסור הגיזה מפני הכחש, שהרי ביאר לעיל שהנידון בעבר וגזו].

ובשער המלך [פ"ה מערכין ה"ו] דקדק מלשון הרמב"ם [ה"ב] "הקדיש בהמות לכדה"ב וכו' או שהקדיש בהמה חוץ מגיזותיה" דמשמע שאין חילוק בין קדשי מזבח לבדק הבית כי אין פשטה בגיזה, והוכיח כך מהסוגיא בתמורה [יא ב] שחלקה על הסוגיא כאן [הסכרא כמבואר בתוס' רא"ש], ולפי"ו אין צורך לומר "חוץ מכחשה" כיון שאין הגיזה מכחשת.

וראה יש"ש [סי' א'] ור"י קורקוס [ה"ב] שלמסקנת הגמרא שיש חילוק בין קדשי מזבח שאומרים בהם "פשטה" לקדשי בדה"ב שאין בהם פשטה, הגמרא חורת מההנחה שגיזה מכחשת, ולכן צריך את הפסוק "בחוץ מגיזותיה" וכן דייקו מלשון רש"י [בא"ד] הרמב"ם [שם] שלא הזכירו "חוץ מכחשה". [ובאור גדול דחה כי כיון שאי אפשר לגזוה אלא כשמשיר גם כחשה מסומא משייר גם כחשה, וסוגיין סברא כמאן דפליג בב"ב קמח א].

אך מלשון רש"י [בד"ה רבא] ותוס' [ד"ה במקדיש] מבואר שגם למסקנא חידוש הפסוק נזרק רק כשאומר "חוץ מגיזתה וכחשתה". והחזו"א [ליקוטים ז, א] כתב שגם דעת הרמב"ם כן, ומה שהצריך פסוק באופן שלא אמר חוץ "מכחשה", הוא משום שביאר בגמרא שבאופן שאסור לגזוה אין צריך למיעוט "צאנך" ודי לכתוב "צאן". אך גם מצאנך מתמעט צאן שאסור בגיזה.

וראה בדבר אברהם [ח"א ז, ג] שביאר דברי הרמב"ם לפי דרכו [בהערה 15].

דאמר רבי יוסי: והלא במוקדשין האומר רגלה של בהמה זו עולה – כולה עולה!¹⁸

ואפילו לרבי מאיר דאמר באופן שהקדיש רגלה אין כולה עולה, הני מילי דאקדיש דבר שאין הנשמה תלויה בו כגון רגלה של בהמה, אבל הקדיש דבר שהנשמה תלויה בו, כמו בסוגיין שהקדיש את כל הבהמה חוץ מגיזותיה – פשטה קדושה ככולה, וקדשה כולה ואפילו הגיזות.

רבא אמר: משנתנו עוסקת במקדיש רק גיזה עצמה ובאופן זה לא למדנו לפוטרו מנתינת ראשית הגז מהכתוב "גז צאנך", שהרי "צאנך" הוא, כי הבהמה נשארה שלו, וסלקא דעתך אמינא לגוזז ולפרוק וליתבי ליה לכהן, אמר קרא: "גז צאנך תתן לו", ודרשינן: מי שאינו מחוסר אלא גיזה ונתיבה – תתן לו לכהן. יצא זה שהקדיש את הגיזה¹⁹ שמחוסר גיזה²⁰ פדיה ונתיבה²¹.

¹⁸ בספר זרע אברהם [יא, כט] הקשה על ראית הגמרא, שהרי אילו תחסר רגלה של בהמה לא יהיה הקרבן תמים, ולכן יש בה "פשטה" אולם גיזה אינה מצרכי הקרבן ולמה יחול עליה דין פשטה, והלא אפילו אם לא היה עליה צמר כלל הקרבן כשר, ומה החילוק בינה לקדושת דמים שלא אומרים בה "פשטה" [כמבואר בתמורה יא ב].

אמנם ביאור הגמרא תלוי אם גיזה נחשבת חלק מהבהמה או לא, ואילו כל עוד שהגיזה עדיין על הבהמה אי אפשר להקדיש בלעדיה, אפשר לומר עליה גם פשטה, אך אילו היה דין נפרד, ואפשר להקדיש קרבן גם בלי גיזה, או גיזה בלי קרבן לא שייך בה דין פשטה. וראה תוס' בבכורות [כה. ד"ה שער] שצמר הנתלש מקרבן מותר מדאורייתא, וכבר דנו האחרונים [משנה למלך פ"א ממעילה ה"י, נדע ביהודה יו"ד קצג, משיב דבר ח"ב נח אם כונתם שהוא מותר בהנאה על ידי פדיה, או שקדושתו פוקעת בגיזה [ואולי נחשב כקדשים שמתו, כי אין הצמר ניטר ע"י זריקת הדם כשאר חלקי הבהמה].

ועוד הקשה [יד, יז] מסוגיין על מש"כ הרמב"ם [פ"א ממעילה ה"ג] הקדיש אבר אחד מן הבהמה וכו' הרי הדבר ספק אם אסורה פולה בגיזה ועבודתה, ומשמע שדין הגיזה תלוי בבהמה, ואילו בסוגיין משמע שאף אם כל הבהמה קדושה יכול לשייר את הגיזה, ולולי דין פשטה שייך שתהיה בהמה קדושה ללא גיזותיה. ומשמע שדין גיזה הוא נפרד, ולמה תאסר כולה כשמקדיש אבר אחד והשאר חולין, ע"ש.

ולכאורה החילוק פשוט בין מקדיש חלק מהבהמה דהיינו גוף בלא גיזות – שחלה קדושת הגוף על חלקה כי בידו להקדיש כולה, ולכן אילו פשטה קדושה ככולה אין צורך בפסוק למעט גיזה זו מחיוב ראשית הגז. אך אם אין בידו להקדיש את שאר הקרבן כגון שהיה שותף בבהמה אינו יכול להחיל בחלקו אלא קדושת הגוף, ואז יתכן שחלק השני חייב בגיזה וצריך קרא למעטו כי לא שייך בו "פשטה", שהרי אף בחלק המקדיש לא חלה אלא קדושת דמים. והיינו משום שגיזה היא חלק מהקרבן, כי אילו היה דין בפני עצמו הרי חלה קדושת הגוף בבהמה וצריך קרא להשמיענו באופן שהגיזה שייכת לשותפו, שפטור אפילו אם חזר וקנאה, אף שלא אומרים פשטה באופן זה.

¹⁹ כתב החזו"א [יו"ד ריד לסוגיין] שלדעת רבא אפילו אם לא הקדיש את כל הגיזה, פטור, ואף על פי שיכול לתת גז שאין

מחוסר פדיה, כיון שחלק מהגז אינו ראוי למצוות נתינה אלא אחר פדיה, אינו מצטרף להשלים שיעור החיוב. אך בלב אריה כתב שאם שירר חייב להפריש מהחולין על ההקדש. [ומדבריו אלו הבאנו לעיל הערה 13 לענין חסרון העמדה והערכה].

ובספר גז צאנך זן לדעת החזו"א, אם גם גז בהמה של בוק הבית אינו מצטרף לשיעור משום שאי אפשר לפדותו בהעמדה והערכה, ואף אם יש עמו בהמת חולין, יפטר, או שרק גז המחוסר פדיה, יש חסרון בגוף הגז שלא חייבה תורה אלא כשיכול ליתנו מיד, אך מחוסר העמדה והערכה הוא דין צדדי בהלכות פדיה ואינו מגרע בגז עצמו להצטרף לשיעור. וראה שו"ת בית יצחק [יו"ד קיב יד] שכל שאינו ראוי לנתינה אינו ראוי להפרשה, ואפילו אם רק דבר צדדי מעכב ליתנו לכהן [והראני הגר"י סולוביצ'יק שכן מוכח לעיל פג ב לגבי כיסוי הדם].

²⁰ להלן [קלח א] יש היה אמינא שחיוב הישראל ללבן הצמר קודם שיתנו לכהן, ותמה התפארת יעקב שאם נמצא שכל ראשית הגז מחוסר ליבון לפני הנתינה, ובפשטות אינו דומה, כי הליבון הוא הכשר הנתינה ורק דין נוסף שאינו מצד חיוב ראשית הגז נחשב מחוסר דבר.

ובספר יד אליהו [כללים מ ס"ד] הקשה מסוגיין על ה"ר"ן בגיטין [כב ב] שתמה איך אשה כותבת גיטה והרי דרשינן וכתב ונתן שלא יתא מחוסר דבר בין נתינה לכתובה, וגט זה מחוסר הקנאה לבעל, וכתב שרק קציצה שהיא בגוף הגט נחשבת "מחוסר דבר" ולא הקנאה שאינה בגופו, ולכאורה פדיה שהיא להקנאה שאינה בגוף הגז.

ובחזון יחזקאל [גיטין פ"ב ה"ו] חילק בין גט שהחסרון עושה בו פסול, ולכן צריך שיהיה חסרון מעשה בדיבר שהוא בגוף הגט, ולא בהקנאתו, אך בראשית הגז החסרון גורם פטור, שלא חייבתו תורה אלא בנתינה ולא בפדיה, ולפיכך אין חילוק אם החסרון בגופו או לא, כי לא חייבתו תורה במעשה נוסף. ולפ"ז פשוט שליבון אינו חסרון, שהרי חייבתו תורה לליבון, ובודהאי אינו עושה פסול בראשית הגז, ואף אם יכל לעשותו קודם, אין חסרון מעשה פוטרו אלא כשהוא מעשה שאינו מחויב בו מדיני ראשית הגז.

²¹ הרמב"ם לא הזכיר אוקימתא זו של רבא, וכתב ה"ר"י קורקוס שפסק כרבי מני שחולק על רבא [ודלא כדעת תוס' בד"ה במקדיש שרב מני סובר גם את דברי רבא] ואינו פוטר אלא כשאין הצאן שלו, אך כשהקדיש רק את הגיזה מתחייב בראשית הגז כי נקרא "צאנך".

ובשו"ת הרדב"ז [אלף תקצד] כתב להיפך, שדעת הרמב"ם כותס', ולפיכך לא הזכיר את האוקימתא של רבא, כי רבא חולק על רב מני בר פטיש ואילו רב מני בר פטיש מודה לרבא, ואם פוסק כרב מני בר פטיש נדע בקל וחומר שהלכה כרבא.

והחתם סופר ביאר לפי דברי תוס' [ז"ה ראשית] שקושיית הגמרא שייכת רק בכהן שיפדנו בעצמו בפרוטה ויריח את הפרש בין שווי הגיזה לפרוטת הפדיון, ותירוצו רבא שמחוסר פדיה שייך רק למ"ד שצריך לפדותו בכדי שיוי ואז הוא מוטל על הישראל לפדותו, שאם לא יפדנו מה קיבל הכהן, וכיון שלהלכה קיימת לן שיכול לפדותו בשוה פרוטה, בהכרח אי אפשר לפסוק כאוקימתא דרבא.

ובדרך אמינה [בה"ל סד"ה כיצד] כתב שהרמב"ם נקט שהסוגיא בסנהדרין [מו ב] דלא כרבא, שרק חסרון מעשה חשוב מגרע ולא חסרון פדיה. וראה חת"ס לסוגיין ד"ה המוקדשין.

וכיון שרבה אינו פוטר גיזת מוקדשין אלא כשהגיזה עצמה קדושה, יקשה, אלא האי דכתיב "צאנך" למאי אתא?

לכדתניא: בהמת השותפין חייבת בראשית הגז, ורבי אלעאי פטר²².

²² האחרונים נחלקו באיזה אופן עסקו רבי אלעאי ורבנן, המנחת חינוך [אות יז] נקט שנחלקו באופן שאין לכל אחד מהשותפין שיעור גיזה שלם, אך אם יש שיעור לכל אחד מודה רבי אלעאי שכל אחד חייב, כי אין הלכות פטור ע"י השותפות, אלא שאין מצטרפין להתחייב יחד בשיעור אחד. וביאר שזו כוונת הרמב"ם לפסוק כרבי אלעאי, ולכן כתב [ה"ד] השותפין חייב והוא שיהיה בחלק כל אחד מהן כשיעור, [וראיתו ממה שפסק הרמב"ם לענין חלה [פ"ז ה"ט] שעיסת השותפין חייבת אף אם אין שיעור לכל אחד, כי רב אלעאי מודה שבחלה א"צ שיעור לכל אחד וכדלקמן].

אולם הרדב"ז והגר"א [אות יג] כתבו שהרמב"ם פוסק כרבנן שבהמת שופין חייבת בראשית הגז, [אך לרבי אלעאי השותפות פוטרת אף כשיש לכל אחד שיעור חיוב בפני עצמו, וראה ביאור הגר"א לח"מ תכ"ו ס"ק ב' וצ"ע].

והטעם שצריך לפי רבנן שיהא שיעור לכל אחד ביאר הגר"ח שהא משום שאין חיוב ראשית הגז על עצם הצאן ועל הגיזה, כי כיון שלמדו מקרא שחיוב מתנה זו אינה טובלת את הגיזה, בהכרח שהוא חיוב רק על הגביר, ולפיכך אי אפשר לצרף צאן של שני בעלים לחיוב. וכתב שזה טעם החילוק בין חלה שחיובה על החפצא של העיסה ולכן מצטרף בה השיעור גם בעיסת שותפין, משא"כ בצאן שותפין שכל אחד אינו מתחייב בצירוף צאן חברו.

והחזו"א [בגליונות וכו"ז רד ב, וליקוטם לזרעים ז] כתב כי אף אם ראשית הגז היתה טובלת הרי אין שום תנאי לצירוף, כי צריך שיהיה בעלות על ה' צאן לאיש אחד ולא לשותפו, [וכשיש לכל אחד מחצית מעשר צאן חייבין כי העיקר הוא הבעלות על ה' צאן, וכיון שאילו כל אחד יודע באיזה צד חלקו לא היו מצטרפין, גם כשלא התברר אם אין לכ"א חלק כשיעור בפני עצמו אלא לא' יש ה' ולשני ד' והם מעורבין גם הא' לא יתחייב]. אך בחלה החיוב על הכמות של ה' רבעים בעיסה אחת, ולכן גם כשכל אחד מכיר את חלקו אם אינו מקפיד שלא יצטרפו, מצטרפין ע"י כלי לעיסה אחת ודל חיוב. [ובלשון הרמב"ם נראה לדקדק שכתב שיהיה בחלק כל אחד כ"שיעור", אבל "ה' צאן" בלבד וכו', ללמד שצריך שיהיה גם כמות גיזה לחיוב וגם בעלות על שיעור ה' צאן, וראה דברי הגרעק"א להלן קלו. הערה 5].

ובזכר יצחק [עא ד"ה אמנם] כתב שבחלה כשיש שיעור בעיסה חל החיוב על כל משהו בעיסה, ושוב אין צורך לצירוף שאר העיסה, משא"כ בראשית הגז אין החיוב חל אלא על מי שיש לו שיעור, ובשותפין שאין לכל אחד שיעור בחלקו אין חיוב על אף אחד מהם, וכע"ז כתב באבי עזרי [פ"ג מ"ט ה"ח]. וגם הגר"ת הוסיף בדבריו וכתב ש"לא שייך שיהא אחד מסייע לחברו בחיובו" כי אין עליו חיוב בפני עצמו.

ובאמרי בינה [או"ח ח] ובאבי עזרי [פ"י מבכורים ה"ד] כתבו שהחילוק בין חלה לראשית הגז מתפרש לפי דברי רש"י [ד"ה למעוט] שבראשית הגז נאמרה המצה לכל יחיד, שיתחייב על "צאנך" שלו, ולכן צריך שיעור בפני עצמו. אך בחלה ותרומה נאמר "תרומותיכם" ו"עירוסותיכם" ומבואר להלן שאף רבי אלעאי מודה ששותפין חייבין בהן, ולפיכך גם לרבנן שמתחייבים שותפין בראשית הגז כשיש לכל אחד שיעור, מכל מקום בחלה אין צריך שיהא שיעור לכל אחד [וראה עוד בהערות להלן בעמ' ב].

מאי טעמא דרבי אלעאי? – אמר קרא "צאנך". ומשמעותו דווקא צאן המיוחד לך ולא של שותפות.

ורבנן שחייבו שותפות ישראל, סברו שהפסוק נצרך למעוטי שותפות עובד כוכבים דווקא, אבל שותפות ישראל חשיב נמי "צאנך", דכל ישראל קרויין בלשון יחיד²³.

ורבי אלעאי מקור לפטור שותפות עובד כוכבים מנא ליה?

נפקא ליה מרישא דקרא, שנאמר לגבי תרומה "ראשית דגנך", משמע דווקא המיוחד לך ולא של שותפות עובד כוכבים, והוקש ראשית הגז לתרומה נמצא כי "צאנך" האמור בספיא דקרא בא למעט שותפות ישראל.

ורבנן סברו כי אף על גב דמעט קרא בתרומה שותפות עובד כוכבים, צריך למעטו שוב מחיוב

²³ דין שותפות עכו"ם תלוי במה שהובא בהערה הקודמת, כי לדעת המנחת חינוך שאין השותפות פוטרת לרבי אלעאי אלא משום חסרון שיעור, נמצא שגם בשותפות עכו"ם לרבנן אם יש לישראל חלק בפני עצמו יתחייב בראשית הגז. וכתב שלכן השמיט הרמב"ם דין שותפות עכו"ם כי דינו שזה לשותף ישראל.

אולם בכתבי הגר"ז [בכורות ג ב] נקט כי לביאור הגר"ח והחזו"א שרק לרבנן חייב שותף על חלקו, נמצא ששותפות עכו"ם עושה הלכות פטור בין לרבי אלעאי ובין לרבנן, ונפטר הישראל מראשית הגז אפילו אם יש בחלקו שיעור ה' צאן. וראה בסוף הסוגיא שנברר דעת הרמב"ם.

ויש נפקא מינה בטעמי פטור שותפות, לגבי שותפות חשו"ו שאינם פטורים אלא שאי אפשר להוציא מהם משום שאינם בעלי דעה, ואם החיוב על הצאן יתכן שהשותף חייב בסולו [לרבנן], ועל כל פנים אם יש בחלקו שיעור אינו נפטר ע"י השותף, אך בשותף בהן כתב המנ"ח שפטר לדעת הרמב"ם גם את חלק השני כי אינו בר חיובא. ובשותף בעל כהנת כתב המרהשת [ח"א כז] שאינו פוטר, כי גם הוא אינו פטור אלא שנחשב כנותן לאשתו כהנת, וכבר הארכנו בזה לעיל [קלא. הערה] וראה גם בדרך אמונה [ה"ב בה"ל ד"ה השותפין].

ובכסף משנה כתב שהמקור שצריך שיהא שיעור לכל אחד מהשותפין [בשותפות ישראל] נלמד מדין שיעור חלה בנשים שנתנו להם שאור כתב הרמב"ם [פ"ו ה"כ] שאם אין לכל אחת שיעור בפני עצמה פטורה מחלה. והגר"א כתב [ס"ק י"ד] ש"דבריו תמהים וצ"ע", והיינו הרי פטור רק משום שנתנו להם על מנת לחלק, אך סתם עיסת שותפין חייבת בפני עצמו אחד [ע"ש ה"ו], והוסיף שצ"ע לדינא למה לא יתחייבו שותפין ישראל בשיעור אחד, וכן ביאר בהערות עמודי אש לספר פסקי הגר"א [יו"ד שלג], ובחזרי דעה כתב שחלוק בזה דין שותף ישראל שדי בשיעור אחד לכלום משותפות עכו"ם שצריך שיהא לו שיעור בפני עצמו, והיינו שאף לרבנן מתחייב כשיש לו שיעור בפני עצמו, אף שיש עמו שותף עכו"ם. ורק כשותפות עם העכו"ם בשיעור אחד פטורו. ובע"ב נרחיב בזה.

ראשית הגז. שהרי לא נכתבו שני דינים אלו יחד
בתיבת "ראשית", דהיינו "ראשית דגנך וצאנך" –
ושמע מינה דהפסיק הענין.

ורבי אלעאי אמר לך: אף על גב ש"ראשית" הפסיק
הענין, וי"ו הכתוב בתיבת "וראשית צאנך" הדר
ערביה לראשית הגז עם תרומה. והוקש דין ראשית
הגז לתרומה לפוטרו בשותפות עכו"ם.

דברי רבי. רבי שמעון בן גמליאל אימר: לאחר שמחלקין ביניהם את התבואה, חלקו של ישראל חייב בתרומה, ושל עובד כוכבים – פטור.

עד כאן לא פליגי רבי ורבי שמעון בן גמליאל אלא דמר – רבי שמעון בן גמליאל – סבר יש ברירה, ואמרינן שלאחר החלוקה הוברר מהו חלקו של ישראל ומהו חלקו של העובד כוכבים, ולהכי חלק ישראל חייב וחלק העובד כוכבים פטור. ומר – רבי – סבר אין ברירה, וגם אחר החלוקה מעורבין חלק ישראל וחלק העובד כוכבים. אבל שותפות עובד כוכבים, דברי הכל דחייבת!³

ואי בעית אימא: אין צורך לומר כי רבי אלעאי מקיש ראשית הגו לתרומה על ידי "וי" ערביה, אלא תרודהו – שותפות ישראל ושותפות עובד כוכבים – לרבי אלעאי מ"צאנך" נפקא! דהא שותפות עובד כוכבים מאי טעמא פטור – משום דלא מיחדא ליה לבעלים הישראל, ואינו קרוי "צאנך" ומטעם זה יש לפטור שותפות דישאל נמי שהרי לא מיחדא ליה.⁴

דינן כלקוחות. ובהכרח שמתחילה היה לכל אחד חצי מסוים, וראה קובץ שיעורים ביצה [אות לח] ואכמ"ל.

³ הרמב"ם [פ"א מתרומות ה"כ] פסק ששותפות עכו"ם חייבת בתרומה, וכתבו הכסף משנה והגר"א [י"ד של"א סק"ד] שמקורו מסוגיין דמפקינן ששותפות עכו"ם לדברי הכל חייבת. וראה ש"ך [שם ס"ק יט] שביאר כרש"י שאינה מתמטעת מ"דגנך" משום שחולקין את הדגן במדה, ונחשב חלקו של הישראל "דגנך" בפני עצמו.

ובמעדני ארץ [שם] תמה הרי החידוש בסוגיין הוא רק אם יש קנין לעכו"ם בגא"י להפקיע מיד מעשר, וקמשמע לן שבכל זאת חייב על חלק הישראל בפירות, אך להלכה שאין לעכו"ם קנין בא"י להפקיע מידי מעשר, הרי פשיטא ששותפות עכו"ם אינה פוטרת. [וגם לענין "דיגון" אין נפ"מ, כי דיגון עכו"ם פטור אף בשל ישראל, ואילו דיגון ישראל מחייב גם בשל עכו"ם].

⁴ הרמב"ם לא הזכיר דין שותפות עכו"ם בראשית הגו, וראה לעיל [ע"א הערה 23] בשם מנחת חנוך שפסק כרבי אלעאי וסבר שדינו שזה לשותפות ישראל, שאם יש שיעור חיוב לכל אחד בפני עצמו, הישראל חייב ואם לא פטור משום חסרון שיעור.

ובאמרי בינה [או"ח ח ד"ה לכך] נקט שהרמב"ם פוסק כרבנן שפטור שותפין, ולכן מצריך שיעור לכל אחד בפני עצמו, ובשותפות עכו"ם מספקא ליה אם לסמוך על דרשת הספרי [פרשת קרח] "ראשיתם זו ראשית הגו" שמשמע כי גם שותפין חייבין, ומספק פטר שותפות ישראל כשאין לכל אחד כשיעור.

ובאר שמתח [ה"א] כתב ששותפות נכרי נלמדת בגו"ש ראשית ראשית מחלה, והיינו באופן שיש שיעור לישראל בפני עצמו, שבאופן זה חייב בחלה, וה"ה בראשית הגו, ו"צאנך" מיותר למעט שותפות ישראל.

ורבנן אמרי לך: אי סלקא דעתך שהוקשו זה לזה לא נכתוב רחמנא לא וי"ו ולא "ראשית". ולמה כתב רחמנא "ראשית" להפסיק הענין והוצרך לכתוב שוב וי"ו לערביה?

ורבי אלעאי אמר לך: אידי דהאי – ראשית הגו – קדושת דמים היא, דחיוב ממונא בעלמא הוא [וקדושה לאו דווקא, דאין בה קדושה כלל, רש"י]. והאי – תרומה¹ – קדושת הגוף היא, שהרי אסורה לזרים, להכי פסיק להו קרא, והדר ערבי להו למילף בהיקש דשותפות עובד כוכבים פטור.

ואיבעית אימא: לא תקשי לרבנן דנילף שותפות עובד כוכבים בראשית הגו מהאי דפטור בתרומה, דשותפות עובד כוכבים בתרומה רבנן חיובי מיהייבי!

דתניא: ישראל ועובד כוכבים שלקחו שדה בשותפות – הרי טבל וחולין מעורבין זה בזה. שאין חלקו של הישראל פטור מתרומה, והוי חלקו טבל המעורב בחלק החולין של העובד כוכבים,²

¹ רש"י [ד"ה תרומה] פירש "ממונא בעלמא, וקדושה לאו דוקא" וכן נפסק בשו"ע [סי"ד] ראשית הגו חולין לכל דבר, וציון בבארי הגולה מקורו מסוגיא דלעיל [קלא ב] לגבי מתנות שנכללו ב"כל דבר שאינו בקדושה, וכ"כ הגר"א [ס"ק כא].

אך רס"ג [עשה צא] כתב קדש ראשית גזן, וכן פירש הערוך [ערוך זכר] בשם רבינו חננאל מה שאמרו לקמן [קלו ב] שראשית הגו שזה לבכור [בקדושה] דהיינו שאין מקדשין אלא הן לבדן, שלא כמעשר שמקדש לפניו ולאחריו [ודלא כרש"י ריש קלו א].

² רש"י [ד"ה טבל] כתב שתקנתו לעשר ממקום אחר על חלקו, או שיעשו מיניה וביה על חלקו ויטול פי שנים וממה נפשך עולה בכך גם מחלקו והיינו שלפני החלוקה נחשבים כשותפין בכל חלק שבחיטה, ואחר שחלקו נחשב שיש בודאי ביד כל אחד חלק של הישראל וחלק של הנכרי. וביש"ש [סי' ב] כתב שכאן חזר בו רש"י מדבריו בגיטין [מז ב] שאי אפשר לעשר מיניה וביה שמא לא עלה בידו אלא חלק עכו"ם הפטור. וכדבריו שם נקטו תוס' והרשב"א שם, וריטב"א ותוס' רא"ש בסוגיין. וטעמם, שקודם החלוקה נחשב שיש לכל אחד חלקו המסוים, ואחר שחלקו, כיון שאין ברירה אין אנו יודעים כמה הגיע מכל חלק לכל אחד, וראה להלן [קלו. הערה 1].

ונפקא מינה במחלוקת זו ללקות על אכילת טבל זה לפני חלוקתו, שאילו נחשב כחצי ודאי שלו, נמצא שהואוכל שני כזיתים ילקה, אך אילו ספק כמה עלה בידו, אי אפשר ללקות עליו גם קודם חלוקה, כי מסתבר שאין חילוק בין הספק אחר חלוקה לקודם חלוקה ושמא לא עלה בידו כזית. וראה מעדני ארץ תרומות [פ"א ה"כ אות ד].

וראה שנשאר דינן כפי שהיה, שהרי אילו קודם החלוקה היתה שותפותם בכל חלק בחטה אם כן אף שיש ברירה כשיחלקו היה

חזר וכתב רחמנא "תרומתיכם"⁶ לשון רבים, להשמענו שהחוב גם בפירות של שותפות.

ואלא הכתוב "דגבך" למה לי?

למעוטי שותפות עובד כרכבים!

וכן מודה רבי אלעאי בחלה.⁷ דאף על גב דכתיב בה "ראשית", ואיכא למימר דנילף גזירה שוה

⁶ הרמב"ם [פ"ד מתרומות ה"ח] כתב, פירות השותפין חייבין בתרו"מ שנאמר מעשרותיכם, ובלבד [עט"ו שלא] כתב דגבי תרומה כתיב תרומתיכם וגבי מעשר כתיב מעשרותיכם, ותמה למה השמיט הרמב"ם "תרומתיכם" האמור לגבי תרומה.

ובאמרי בינה [או"ח ח] תמה למה לי קרא, והרי כבר פסק הרמב"ם [פ"א ה"כ] שאפילו בשותפות עכו"ם חייב. וכתב ליישב שדעת הרמב"ם כרבנן, וסבר שלחוב ראשית הגז צריך שיהיה לכל אחד שיעור בפני עצמו, ולכן הוצרך לומר שבתרומה יש חידוש מקרא ששני השותפין מתחייבים בשיעור אחד. [ואף שאין שיעור להפרשת תרומה, כיון שיש שיעור בנתינה והצרך קרא לחידוש ששיעור אחד עולה לשניהם]. וראה עוד בהערה הבאה.

והרשב"א [בפסקי חלה שער ב] פסק כמסקנת הסוגיא לר' אלעאי ששותפין פטורין מתרו"מ, וראה בדרך אמונה [צה"ל רד] שדן בדבריו אם חייבין מדרבנן. ולהלן [קלו א] נרחיב בו.

⁷ בחלה [פ"ג מ"ה] שנינו העושה עיסה עם הנכרי אם אין בשל ישראל שיעור פטורה מן החלה, וביאר הר"ש שמדובר בשותפות, ומה שפטרו בסוגיין שותפות עכו"ם מחלה, היינו באופן שאין בחלקו של ישראל כשיעור [והוצרך הפסוק להשמיענו שאין שיעור העיסה מועיל לחייב את השותף בה, אלא אם כל השותפין חייבין בחלה].

וכן כתב הרא"ש [הלכות חלה סי' ו] ורבינו ירוחם [נתיב ח"א כ"ג] ובשו"ת הרשב"א [ח"א תקכ"ו] וכבר תמהו הגר"א [של סק"ה] ומעדני י"ט [שם אות ס] שלא נזכר בסוגיין נידון שותפות עכו"ם בחלה אלא רק בתרומה, ואילו הכונה ללמד לחלה מדברי רבא בתרומה, אם כן אף כשיש לישראל שיעור חוב בפני עצמו יפטר. שהרי בתרומה חובו בכל שהוא, ופטור.

וכבר תמה כן מהרי"ט אלגאזי [חלה אות י (ו)] והוכיח מדברי רש"י, שחילק בין תרומה לראשית הגז, שדגן חולקים במדה ואילו בצאן יש חלק לנכרי בכל בהמה. ולא כתב שחייב הישראל משום שיש לו בתרומה חלק בשיעור והמיעוט בראשית הגז הוא כשאין לו שיעור, ובהכרח ששותפות עכו"ם פטורת אפילו כשיש לישראל שיעור בפני עצמו, ובחלה חייב כמו בתרומה שחולקים במדה.

ואמנם בספר התרומה [סי' פג] למד מסוגיין ששותפות עכו"ם פטורה אפילו אם יש בחלק הישראל כשיעור, והיינו באופן שקנו בשותפות את הקמה ויש לנכרי חלק בכל מקום בעיסה. ומה ששנינו שהישראל חייב הוא דוקא כשקנה כל אחד את קמתו בפני עצמו והשתתפו רק בעיסה. וכן כתבו בארז דורע [רל"ו] ובהגהות מיימוניות, ור"י קורקוס [פ"ה ה"ו] והביאום הב"י והב"ח [יו"ד ש"ל] ובחלת לחם ביאר טעמם, שאינה נחשבת "שותפות" אלא כשיש לנכרי בעלות בכל משהו בעיסה, והיינו רק כשקנו קמה יחד, אך באופן שכל אחד מביא קמה משל עצמו אין זו "עיסת שותפין", אלא תערובת חוב ופטור.

והוסיף בספר התרומה, שחילוק זה נצרך רק לדברי רבא ללישנא בתרא, אך לפי לישנא קמא כשם ששותפות עכו"ם

ורבנן אמרי לך: אי אפשר ללמוד ששותפות ישראל פטור מהכתוב "צאנך". כי בשלמא עובד כרכבים, לאו בר חיובא הוא, ולכן הוא חלוק מישראל, ואם יש לישראל שותפות עמו אינו נחשב "צאנך" כי אין שניהם נכללים בלשון יחיד, כיון שאין שניהם בני חיוב שוה. אבל שותפות ישראל הרי בר חיובא הוא, וכול להקרא "צאנך", כי כל ישראל בני חיוב אחד הם, ונקראים בלשון יחיד.

אמר רבא: מודה רבי אלעאי בתרומה של פירות שותפות ישראל חייבת.⁸ כי אף על גב דכתיב "דגבך", ומשמעותו זידך - אין, דשותפות - לא,

ובחזון יחזקאל [פאה פ"ב ה"ט] כתב שלשון הרמב"ם "השותפין חייבין" שייך רק בישראלים שהחוב חל על שניהם, ואין הרמב"ם מזכיר דין שותפות עכו"ם במקום שהיא פטורה, אלא רק במקום חיובה.

ובאבי עזרי [פ"ו ממזוה הי"ב] כתב שהרמב"ם פוסק כרבי אלעאי רק בסברתו ששותפות אינה נחשבת "מיוחד לך" ובאופן שאין חילוק בין שותפות עכו"ם לישראל, כגון שאין שיעור בשל ישראל. אך כשיש לכל אחד שיעור גם בשותפות עכו"ם ישראל חייב על חלקו ולא כרבי אלעאי, והיינו כדעת רבא וכדלהלן. [ולא כמנחת חנוך שנקט כי רבי אלעאי מודה לחייב אפילו בשותפות עכו"ם כשיש לכל אחד כשיעור]. ונקט שלפי לישנא בתרא רבי אלעאי מודה ששותפות עכו"ם אינה פטורת בתרומה, ורק בראשית הגז נחלק וסבר שפטורת אפילו בשותפות ישראל ואפילו שיש לכל אחד חלק.

⁸ באבי עזרי תמה, הרי רק לפי לישנא קמא יש הכרח שרבי אלעאי חולק על הברייתא וסובר דילפינן מתרומה ששותפות עכו"ם פטורת, ולכן למד מ"צאנך" לפטור רק בראשית הגז בשותפות ישראל אך ללישנא בתרא ש"צאנך" מלמד לפטור בין בשותפות עכו"ם ובין בישראל, [וכך נקט רבא כמבואר בתוד"ה אמר] אין הכרח שרבי אלעאי חולק בתרומה [שהרי גם רבנן מדדו שיש חילוק בין ראשית הגז לתרומה וכפרש"י לעיל] ואם כן למה נקט רבא בפשטות שרבי אלעאי סובר ש"דגבך" פטור שותפות עכו"ם בתרומה.

והעלה מכך שרבא סובר כי הברייתא שחייבה שותפות עכו"ם בתרומה היא דעה שלישית במחלוקת רבי אלעאי ורבנן, וסברה שבאופן שיש בחלק הישראל כשיעור חוב אין שותפות עכו"ם פטורת, ולכן אינה פטורת בתרומה שחייבה בכל שהוא, ואילו מחלוקת רבי אלעאי ורבנן היא באופן שיש שיעור חוב, שלרבי אלעאי פטור גם כשיש לישראל שיעור בחלקו, משום שאינו "צאנך" המיוחד לך, ועל כך אמר רבא שגם הוא מודה כי רק בשותפות עכו"ם פטור, אך בישראל נאמר "תרומתיכם". ופסק הרמב"ם כהבנת רבא בדעת הברייתא, שכשיש שיעור חוב אפילו שותפות עכו"ם אינה פטורת [וראה חזו"א רב ס"ק ג].

אולם מדברי הגר"א [ש"ל סק"ה] שכתב כי בשותפות עכו"ם נחלקו רבי אלעאי ורבנן, והוכיח שביאר את דברי רבא על לישנא קמא, וסבר שרבנן חייבו בתרומה משום שאין לה שיעור לחוב ובכל אופן יש לישראל כדי שיעור לתרומה ולפיכך גם בראשית הגז יחייב כשיש לו כשיעור, ורבי אלעאי שחולק בראשית הגז שיש לו שיעור הוא הדין שיחלק בתרומה, ועל כך אמר רבא שכשותפות ישראל בתרומה חייב דכתיב תרומתיכם.

"ראשית" – "ראשית" מראשית הגז, מה להלן בראשית הגז – דשותפות לא, אף כאן בחלה – דשותפות לא, כתב רחמנא "עריסותיכם" ללמד שגם עיסה של שותפין חייבת בחלה.⁸

מקשה הגמרא: אלא טעמא דכתיב "עריסותיכם"⁹, רק משום כך עיסה של שותפין חייבת, הא לאו

הכי, הוה אמינא נילף ראשית ראשית מראשית הגז לפטור מחלה? והרי אדרבה, נילף מתרומה לחיוב!

מתרצת הגמרא: הכי נמי, באמת אין צורך לומר "עריסותיכם" כדי ללמד שיש חיוב חלה גם בעיסה של שותפין.

אלא "עריסותיכם" למה לי?

- ללמד ששיעור עיסה החייבת בחלה היינו כדי עריסותיכם של עכשיו, כשיעור עיסה שהיתה במדבר בזמן שניתנה תורה, והיינו עומר גולגולת שהוא עשירית האיפה.

וכן מודה רבי אלעאי בפאה, כי אף על גב דכתיב "שדך" ומשמעותו דידך – אין, דשותפות – לא, כתב רחמנא "ובקצרכם את קציר ארצכם" ומשמעותו שגם בשדה של שותפות חייב בפאה.¹⁰

חייבת בתרומה, כך עיסת שותפות שיש בה שיעור חייבת, ומה שהוצרך שיהא בה שיעור הוא משום שאי אפשר ללמוד מתרומה אלא לכדי שיעור, שהרי בתרומה חמדי יש שיעור, כי חיובה בכל שהוא. כך ביאר מהרי"ט אלגאזי [שם] וביאר הגר"א, וראה חזו"א [ליקוטים ז, ג]. וכן משמע בקדית ספר [ביכורים פ"ו] שכתב שאם יש בחלק הישראל שיעור חייב כשותפות בתרומה שאין נכרי פטר כי אין שיעור לתרומה. אך בתשב"ץ [שצא] משמע שבכל אופן שיש לו שיעור חייב, ואפילו אם הנכרי שותף בכל חלק, והיינו בהר"ש, שסוגיין באופן שאין לו שיעור.

⁸ הרמב"ם [פ"ו ה"ו] כתב סתם "עיסת שותפין חייבת בחלה" וכבר הבאנו [בע"א הערה 22] שהאחרונים למדו מדבריו והיינו אפילו אם אין בה שיעור לכל שותף בפני עצמו. וכן כתבו בספר התרומה [שם] והרשב"א [פסקי חלה ש"ב פ"א] וריטב"א [סוכה לה א] וראה שם שביארנו כי סברא היא שיצטרפו החלקים לשיעור, כי החיוב על העיסה, והצירוף תלוי בכלי ואחר הצירוף כל משהו ממנה חייב בפני עצמו.

אולם מדברי תוס' בסוכה לה. ד"ה אתיא] משמע שדוקא אם יש לכל שותף חלק כשיעור חייב בחלה, וכן הביאו בעל התרומה [שם] והסמ"ג [עשין קמא] בשם ר"י הזקן, וביאר שמה ששנינו העושה עיסה עם "הנכרי" אינו בא למעט שותף ישראל, אלא לומר שאפילו בשותפות עכו"ם אם יש לישראל חלק כשיעור חייב. וראה בכפות תמרים [שם] ואבי עזרי [פ"ו מבכורים ה"ג] וזכרון שמואל [ס"ט ט] שדחו את הראיה מתוס' בכמה אופנים. וראה חזו"א [דמאי יב ס"ק ד].

והרשב"א [שם] והתשב"ץ [פג] הביאו שיש אומרים כי למסקנת סוגיין עיסת השותפין פטורה מדאורייתא אפילו כשיש לכל אחד מהשותפין חלק כשיעור, ולמדו שחזיב השותפין בחלה אינו מסבא אלא נלמד בגזירה שוה "ראשית-ראשית" מתרומה, ולמסקנא שרבי אלעאי פטר מתרומה אף שחיובה בכל שהוא, נמצא שגם עיסת שותפין תפטר מחלה, ובהכרח שחיובה רק מדברי סופרים, או שאין הלכה כרבי אלעאי, והמשנה בחלה כרבנן. וראה ר"י קורקוס [פ"ו ה"ו] אך הרשב"א דחה שגם למסקנא חייבין מסבא, ואין צריך קרא לחלה.

⁹ בבבא בתרא [קלו ב] אמרו שאחד מהדורשים שנטל אתרוג ואין לאחיו כנגדו, אינו יוצא בו שנאמר לכם ומשמע שיהא כולו שלכם. והקשה רשב"ם מסוגיין שלמדו מ"עריסותיכם" ו"תרומותיכם" לרבות של שותפין, ותירץ שאילו היה כתיב בו "הדרכם" היה כשר בשותפות, אך "לכם" משמע שיהא כולו שלכם – של בעליו. ותוס' [סוכה כז ב] כתבו ש"לכם" לא נכתב כלשון רבים אלא כהמשך לתחילת הפסוק "ולקחתם", ולפיכך אינו מרבה שותפין. [אך בשו"ת הרא"ש [לה, ב] כתב שיוצאין באתרוג השותפין].

ומהרי"ט אלגאזי [קהלת יעקב ח, קעט] תמה על קושייתם שהרי כל דברי רבא בסוגיין הם לשיטת רבי אלעאי שממעט שותפין מלשון יחיד ומרבה מלשון רבים. אך לרבנן אין חילוק בין לשון יחיד לרבים, ותירץ שרבנן לא נחלקו על רבי אלעאי אלא במצה שאפשר לקיים אותה בשותפות, אך מצה שכל אחד צריך לקיימה בפני עצמו כנטילת אתרוג, ודאי יש חילוק אם נאמה בלשון רבים או יחיד.

ובמנחת בריך [צה] תמה שהרי בבכורות [נ א] מיעטו בהמת שותפין "מיהיה לך" והעמידה הגמרא את המיעוט לגבי מעשר בהמה, שהרי בכור איתא בשותפות, והיינו רק כרבנן, שהרי רבי אלעאי להלן פטר בהמת שותפין בבכורה. ומוכח שלשון יחיד ממעט גם במצוה שמתקיימת בשותפות. והוסיף לתמוה על רשב"ם ותוס' שהרי עדיף היה להם להקשות למה מיעטו שותפין מ"לכם" אף שלא מיעטו מ"צאנך" ומ"דגנך". [וכן הקשה היש"ש על הסוגיא ביומא שצידה למעט בית שותפין ממוזה מדכתיב "ביתך" ולכן הוצרך ריבוי מ"אחזתכם" והרי רבנן אינם ממעטים שותפין מלשון יחיד. וראה בסמוך הערה 9].

עוד תמה שבמסקנת סוגיין [קלו א] רבי אלעאי ממעט שותפין אפילו במקום שנאמר לשון רבים, ופטר בהמת שותפין מבכורה וכדו', ורבנן לא מיעטו אפילו מלשון יחיד, ונמצא ש"לכם" אינו ממעט כלל, [וגם "אחזתכם" לא יועיל לרבות].

והעלה מכך שרבנן לא דרשו ש"צאנך" משמעותו "שלך", אלא רק צאן "של ישראל" למעט עכו"ם, ולפיכך לא מיעטו שותפות ואפילו צאנו של ישראל אחר, [ודלא כרש"י להלן קלח. ד"ה מנכה וראה תוס' רא"ש כאן], ולא הוצרכו לרבות שותפין אלא במקום שנאמר בלשון יחיד ואינו בא למעט עכו"ם. ולפיכך במזוזה שנאמר "ביתך" לשון יחיד צריך ריבוי לשותפין, אך "לכם" שהוא לשון רבים היה ראוי שירבה שותפין, ועל כך כתבו שהדיוק שייך רק במזוזה. ובית המנוגע שיכלו לכתוב "ורבו ימך" "אחזתו", אך לכם לא נאמר כלשון רבים.

ועוד חילק בין הדרשות בסוגיין ובחולין שעוסקות במצוות שאינן חיוביות לכל אחד בפני עצמו, שאינו חייב ללוש עיסה ולבנות בית וכדו' כדי לקיים מצוה, ולכן מסתבר שלשון רבים נאמר לרבות שותפין, כי מתקיים בשותפות ישראל דין "מיוחד לך" שנקראו כלם בלשון יחיד. משא"כ באתרוג שחובתו על כל יחיד, מסתבר שנאמר בו "לכם" שיהא של כל אחד ואחד בפני עצמו, כי אינו יכול לקיים מצוה שבגופו על ידי אחר. וכן ביאר באבי עזרי [שם].

¹⁰ באמרי בינה [שם] נקט שהרמב"ם פוסק כרבנן לגבי רבי אלעאי [ראה מחלוקת האחרונים בזה לעיל ע"א הערה 22] ולכן תמה למה נקט הרמב"ם [פ"ב ממתנע ה"ג] שקרקע השותפין

ואלא "שדך" למה לי?

ואלא "בקרך וצאנך" למה לי?

למעוטי שותפות עובד כוכבים!

למעוטי שותפות עובד כוכבים!

וכן מודה רבי אלעאי בבכורה, דאף על גב דכתיב "כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך", ומשמעותו דידך – אין, דשותפות – לא, כתב רחמנא "ובכורות בקרכם וצאנכם" ללמד שגם בבהמה של שותפות יש חיוב בכורה¹¹.

ומודה נמי במזוזה, דאף על גב דכתיב בה "ביתך", דמשמע דידך – אין, דשותפות – לא, כתב רחמנא "למען ירבו ימיכם וימי בניכם" דמשמע נמי שותפות.

ואלא "ביתך" דכתב קרא, למאי אתא?¹²

חיבת בפאה משום שנאמר "קציר ארצכם" והרי לרבנן אין "שדך" ממעט שותפין. וביאר כדרכו הג"ל שהפסוק הוצרך ללמד שמצטרפים חלקי שניהם לשיעור חיוב, ויש שיעור לחיוב שדה בפאה, שיקציר וישאר אחד בקציר חלק לפאה.

ויישב בכך את תמיהת האחרונים [פ"ח במים חיים, מנחת חנוך [רטז, ריח, רכב] למה השמיט הרמב"ם ששותפות עכו"ם פוטרת מפאה. [ובישי"ש כתב ששותפות עכו"ם פוטרת מכורה גם את חלק הישראל]. וביאר שהרמב"ם בא ללמד על חיוב שותפין כשיש רק שיעור אחד לשניהם ובוהו דאי שותפות עכו"ם פוטרת שאין שיעור חיוב, ואילו באופן שיש שיעור לישראל בפני עצמו כבר כתב הרמב"ם [שם פ"ד הכ"ה לגבי עוללות בכרם] שהישראל חייב גם בלי ריבוי מקרא וה"ה בפאה.

ובאבי עזרי [שם] כתב שהלכה כרבי אלעאי שאין לחלק בין שותפות עכו"ם לישראל, כי כיון שאינו מיוחד לך חלק כשיעור, לא חל חיוב דכתיב שדך וכו' אולם אם יש שיעור לזה ולזה הישראל חייב וכיון שבפאה חייב בכל שהוא, אין חילוק בין שותפות ישראל לעכו"ם כי בכל אופן יש לישראל חיוב מצד עצמו.

ובחזון יחזקאל [שם] כתב לפי דרכו שאין הרמב"ם מזכיר שותפות עכו"ם במקום פטורה, ולכן הזכירה רק לגבי עוללות ולא לגבי פאה.

¹¹ יש לעיין אם הפטור בשותפות עכו"ם הוא מפני שאין בעלות ישראל על כל הבכור, או שבעלות עכו"ם על מקצת פטורת הכל, ומפקיעה גם את החיוב על חלק הישראל.

ונפקא מינה באופן ששותפות העכו"ם היא בפחות משה פרוטה, שדעת האחיזה [ח"ג סז, ג] שפוטרת כי דינה תלוי "בחלק של הנכרי בקדושה ולא בשווי", והיינו דוקא אם פטורו משום שבעלות עכו"ם פוטרת, ויש לעכו"ם בעלות בפחות משה פרוטה. אך אם פטורו משום שאין כל הבכור של ישראל, מסתבר שאין בעלות בפחות משה פרוטה מגרעת בעוללות הישראל.

והרמב"ם [פ"ד מבכורות ה"א] כתב "אם היה הנכרי שותף בכרה או בעובר אפילו היה לנכרי א' מאלף באם או בולד הרי זה פטור מן הבכורה. היה לו באחד משניהם אבר אחד וכו' אם אפשר שיתחן אבר הנכרי ולא יפסל הרי זה חייב בבכורה. והטור [י"ד שכ] תמה למה נקט דוקא שיש לו אבר והרי שותפות בכל שהוא פוטרת. ומשמע ששותפות בעצם הבהמה פוטרת בכל שהוא כיון שמפקיע חלק הישראל, אך כשותפותו באבר בפני עצמו אינו מפקיע את החיוב משום בעלות הישראל בבהמה, ופטורו רק משום חסרון חלק הנכרי, ולכן דינו תלוי אם חסרון אבר זה נחשב מום או לא.

ולגבי תרו"מ יש לעיין אם שייך ששותפות עכו"ם תפטור חלק הישראל, שהרי אין בעולותו פטורת, אלא שאינה מחייבת, וכפי

שהאריכו בוה בקהילות יעקב [קידושין לח] ובזכרון שמואל [סי' ט].

¹² הרשב"א כתב שכאן לא תירצה הגמרא למעוטי שותפות עכו"ם, כיון שמוזה חובת הדר ועשויה לשמירה, וגם בשותפות עכו"ם צריך הישראל שמירה. והר"ן הוסיף בשמו שלא גרע מבית של גוי שישראל הדר בו חייב במזוזה. והגרעק"א [ש"ת סי' דן] אם טעם הרשב"א לחייבו בדין שוכר, או שאף אם שוכר פטור מן התורה, שותף לעכו"ם חייב כי יש לו קנין בגוף הבית.

ובאבי עזרי שם תמה ממה נפשך, אם שותף מחויב מדין שוכר למה הוצרך ריבוי לשותפות ישראל, ואם חלוק דין שותף משוכר כיון שאינו בעלים יחידי כשוכר, וכן מאידך אילו חיוב משום קנינו בבית ומוזה חובת הדר, ובכל זאת צריך ריבוי כי סברא זו אינה מועילה לחייב, אם כן נרבה רק שותפות ישראל ולא שותפות עכו"ם ונמעטו מביתך. [וראה להלן ובהערות לתוס'].
והנה המרדכי [ע"ז תתי] צידד לפטור בית שותפות של ישראל ועכו"ם כי המקור לחייב שותפין נלמד מ"למען ירבו ימיכם" ואינו שייך אלא בשותפין ישראל שהקפידה התורה בריבוי ימיהם, אך לא בשותף עכו"ם, [וכתב שמ"ביתך" אי אפשר למעט שותפות עכו"ם דא"כ ימין מנא לן].

ובלחם חמודות [הל' מזוזה אות מז] פירש שאין כונתו להקשות כקושית התוס' ש"ביתך" ימעט שותפות עכו"ם, אלא שמ"מיכם" נלמד לרבות בית אשה, ומ"ביתך" נלמד למעט שותפין, ולכן גרס בתשובתו דאם כן ימיו מיבעי ליה, וראה בבב"ב יוסף [י"ד רפ, ב] שהאריך בוה מאד.

ובסוגיין הביא המרדכי [תשמא] תשובת רבינו חיים שצידד לפטור את הישראל משום שחיוב מזוזה הוא רק בבית שלם, ואפילו אם אין פסוק למעט שותפות עכו"ם אינו חייב כי בחלק הישראל חסר שיעור המחייב. והוסיף שאף אם לולי מיעוט אין הישראל נפטר משום חסרון שיעור בחלקו, יש ללמוד מהו בית לענין מזוזה מבית המטמא בנגעים, ששותפות עכו"ם אינו טמא בנגעים [כמבואר ביומא יא ב].

ותמה היש"ש [סי' ב] שהרי במזוזה החיוב על הדר ויש לו דירה בבית זה, ואינו דומה לנגעים שאינו נחשב נגע בקיר של ישראל לבדו. וראה דמשק אילעזר להלן קלו. הערה 5, שחילק באופן נוסף, [ותמה], שהרי ביומא שם מדמינן מזוזה לנגעים] ועוד, שאילו נלמד מנגעים למה לי לרבות חיוב בשותפין ישראל מ"מיכם" והרי נלמד מנגע שמתמא בבית של שותפות ישראל [וכבר כתבו הריטב"א ותוס' רא"ש ביומא שהלימוד מנגעים הוא רק אחר שנאמר בשניהם לשון יחיד ולשון רבים] ועוד הקשה לרבנן שאינם ממעטים מלשון יחיד אלא שותפות עכו"ם למה הוצרכו לדרוש מ"מיכם" לחייב בשותפות ישראל, והרי דין מזוזה שוה לנגעים, ולכולי עלמא מריבין בית שותפות. [יתכן שהמרדכי גרס כביאור הלחם חמודות שהריבוי על אשה].

והרמ"א [יו"ד רפ"א] הביא רק את שיטת המרדכי שפטר ממזוזה, ותמהו הגר"א [ס"ק ב'] והגרעק"א [שו"ת סו'] למה לא הזכיר את שיטת הרשב"א שמחייב. ובאבי עזרי [שם] כתב שהרשב"א כתב טעמו רק לפי רבי אלעאי שאינו מחלק [בלישנא בתרא] בין שותפות ישראל לעכו"ם, וכיון שהתרבה שותפות ישראל מ"מיכס" גם עכו"ם אינו פוטר, ואין לומר שמגרע משיעור בית לחיוב מזוזה, כי תובת הדר חלה גם כשאינו מיוחד לו, ונחשב שיש לו בית שלם בחלקו. אך להלכה קיימא לן כרבנן שרק שותפות ישראל אינה פוטרתו משום שהוא בר חיובא ונחשב מיוחד לך, אך עכו"ם לא התרבה מ"מיכס" ואין הבית נחשב מיוחד לישראל. [אך להמרדכי גם לרבי אלעאי יהיה פטור משום שחסר בשיעור בית שלם].

<קל-א>

הגז? אדרבה! נילף בגזירה שוה ד"נתינה" –
"נתינה" מתרומה דחייב נמי בשותפות?

ואמרינן: אין הכי נמי, באמת ילפינן מתרומה
דחייב.

והאי קרא ד"מאת זובחי הזבח" למה לי?

לכדרבא. דאמר רבא: הדין עם הטבח, דתמיד
תביעתו של הכהן לקבל את המתנות היא על
הטבח [כדלעיל קל"ב-א].

ומודה נמי בבכורים, דאף על גב דכתיב
"ארצך", דמשמע דידך – אין, דשותפות –
לא, כתב רחמנא "בכורי כל אשר בארצך"²
דמשמע נמי דשותפות.³

ואלא האי דכתיב "ארצך" למה לי?⁴

---

² תוס' בגיטין [מז]. הוכיחו כשיטתם שאם אין ברירה אין
אנו יודעים למי הגיע כל חלק בשותפות [וכדלעיל קלה:
הערה 2] שהרי אמרו [ ] שלמ"ד אין ברירה האחים
שחלקו לקוחות הן ואם קנין פירות לאו קנין הגוף לא
מצינו הבאת ביכורים אלא ביורשין יחידים בן אחר בן עד
יוצאי מצרים. ולפי רש"י הרי חייב מצד החצי ירושה
שישנה בידו בודאי.

ובשאגת אריה [סי' צ] כתב שכיון שחלק מהקרע של
אחר אינו נחשב "כל הגידולים מאדמתך" [כמבואר בב"ב
כו. לגבי אילן הסמוך למיצר], ובמקור חיים [תמח א]
תמה על כך מסוגיין שמבואר ששותפין חייבים בבכורים,
ולא חוששים שאין כל הגידולים מאדמתו.

ובקהילות יעקב [זרעים ה] ביאר שרק שותפין בקרקע
ופירות חייבים בכיכורים משום שחייב שניהם יחד נחשב
"מיוחד לך". ונמצא שכל הגידולים מאדמתך בין שניהם
יחד, אך אחין שחלקו שאינם שותפין אלא בקרקע ואילו
הפירות של אחד מהן הרי זה כשותף נכרי, כיון שרק בעל
הפירות חייב. ואין כל הגידולים מאדמתו, ובעל הקרקע
השני אינו חייב על פירות אלו. וראה הערה 3 ובהערות
לתוס'.

³ בדרך אמנה [פ"ט ה"ז] העיר לפי ביאור החזו"א
[קלה. הערה 22] שחילק בין חיוב חלה שחל בשיעור אחד
על כל השותפין, משום שהצירוף לשיעור תלוי בכמות
העיסה שבכלי, ואילו בראשית הגז צריך שיהיה כשיעור
לכל אחד מהשותפין כי הצירוף תלוי בבעלות [ומתחייבים
גם על צאן שבכמה מקומות] ואי אפשר לצרף שיעור של
כמה בעלים. ואם כן ביכורים שמביא ממקום אחד על כל
שדותיו יצטרך שיעור לכל אחד מהשותפין. ונמצא שדין
הבכורים תלוי במחלוקת התנאים [פאה פ"ג מ"ו] אם יש
שיעור לקרקע או לא.

⁴ הר"ן הקשה למה לא דרשינן למעט שותפות עכו"ם,
ונשאר בצ"ע, והיש"ש [סי' ב] כתב שבכורים חייב גם

לכדרבה. דאמר רבה: מהאי דכתיב "על מזוזות
ביתך" משמע: דרך ביאתך לבית – אתה קובע
את המזוזה! ודרך ביאתו של האדם היא מן
הימין, דכשנכנס לבית מכניס קודם את רגל
ימינו, אם כן ימין הוא דרך ביאה, ולהכי קובע
את המזוזה בימין הפתח.

ומודה רבי אלעאי נמי במעשר. דאף על גב
דכתיב "מעשר דגנך", ומשמע דילך – אין,
דשותפות – לא, כתב רחמנא "מעשרותיכם"
דמשמע שותפות נמי.

ואלא האי דכתיב "מעשר דגנך" למאי אתא?

למעוטי שותפות דעובד כוכבים!

ומודה נמי במתנות כהונה. דאף על גב דכתב
רחמנא "ונתן", ואיכא למימר דנילף גזירה
שוה "נתינה" – "נתינה" מראשית הגז, מה
להלך – דשותפות לא, אף כאן – דשותפות לא,
כתב רחמנא "מאת זובחי הזבח" דמשמע
דשותפות נמי חייב.¹

ומקשינן: אלא טעמא דכתב רחמנא "מאת
זובחי הזבח", משום הכי לא ילפת מראשית
הגז. הא לאו הכי, הוה אמינא לילף מראשית

---

¹ הרמב"ם [פ"ט מכיכורים ה"ז] כתב בהמת שותפין
חייבת [במתנות] שנאמר זובחי הזבח והעיר הפרי חדש
[יר"ד סא, לח] שבסוגיין נדחה מקור זה ונלמד מתרומה,
וכתב הפלתי [סי' ק ט] שרק לדעת רבי אלעאי אפשר
ללמוד מתרומה, כי פוטר גם ראשית הגז בחו"ל, אך
למסקנא שרבנן מחייבים בחו"ל אי אפשר ללמוד ראשית
הגז מתרומה התמורה.

ועדיין תמה למה הוצרך הרמב"ם ללמוד דין זה מקרא,
והרי לגבי ראשית הגז פסק [פ"י הי"ד] ששותפין חייבין
ולא הוצרך לריבוי [כי פסק כרבנן שלשון יחיד אינו ממעט
שותפין וכדלעיל] וכבר הבאנו בהערות לוף קלה: בשם
אמרי בינה ואבי עזרי שהפסוק נצרך ללמד שחייב אפילו
אם אין שיעור לכל אחד מהשותפין בפני עצמו, שאילו
נלמד מראשית הגז לא יתחייב אלא כשיש לכל אחד
שיעור.

ובדרך אמנה כתב שלולי "זובחי הזבח" היינו אומרים
ש"צאנך" ממעט ופוטר שותפות בראשית הגז ונלמד ממנו
לפטור גם מתנות.

למעוטי חוצה לארץ! דליכא התם מצות
ביכורים.

ואלא "כסותך" דכתב רחמנא למה לי?

לכדרב יהודה. דאמר רב יהודה: טלית שאולה
פטורה מן הציצית כל שלשים יום משום דלא
חשיב כסות דידך.

ומודה נמי במעקה, דאף על גב דכתב רחמנא
"לגגך" דמשמע דידך – אין, דשותפות – לא,
כתב רחמנא "כי יפול הנופל ממנו", ד"הנופל"
משמע כל הראוי ליפול, ואפילו הנופל מגג של
שותפות.⁶

ומודה נמי בציצית, דאף על גב דכתב רחמנא
"כסותך", דמשמע דידך – אין, דשותפות –
לא, כתב רחמנא "על כנפי בגדיהם לדורותם"
דמשמע שותפות.⁵

בשותפות עכו"ם מכל שכן מחיוב תרומה, משום שהפירות
ראויים לחלוקה בפירות שלמים, ואפילו בהוה אמינא
שרבנן ממעטים שותפות עכו"ם, מסתבר שבכורים כיון
שמביאין אותם בשלימותן נחשבים ראויים לחלק יותר
מתרומה שסוף הפירות להעשות קמה ועיסה. וביאר בכך
את טעם הרמב"ם [פ"ב מבכורים ה"ג] שכתב סתם
ששותפין חייבים בבכורים, דהיינו גם בשותפות עכו"ם.

ובאר שמה כתב שהגמרא והרמב"ם לא הזכירו
ששותפות עכו"ם פטור משום שלהלכה אין קנין עכו"ם
בא"י מפיקע מיד מעשר, והיא בכלל ארצם, ודינו כשותף
ישראל, [וראה לעיל קלה: הערה 3] ועדיין יש להעיר
שהרי לוקח חייב בבכורים, ואף שצריך שתהיה לו קרקע
החייב חל רק על הפירות [כמבואר בתוס' רא"ש הובא
בהערה 2 לתוס'] ואם כן שותפות עכו"ם בפירות תפטר
אף שאין לו קנין בקרקע א"י להפקיע מחיוב. וראה
קהילות יעקב [זרעים ה].

ובמנחת חנוך [צא] כתב שצריך להקדיש חלקו כיון שאין
ברירה ודינו ככל ספק ביכורים. ובערך השלחן [קלה,
יח] כתב להיפך שהגמרא והרמב"ם לא הזכירו דין
שותפות עכו"ם כי פשיטא שפוטור, וצ"ע מה החילוק
מתרומה ומעשר לעיל.

⁵ הגרעק"א [שו"ת טו] דן בטלית של ישראל ועכו"ם
בשותפות אם חייבת בציצית, וצידד לפוטרה משום שאינה
"כסותך" המיוחד לך, אך בהגהותיו לא"ח [יד ס"ה] הסיק
לחייב שהרי לא דרשין בסוגיין מכסותך למעט שותפות
עכו"ם. ומזהירי"ט אלגאזי [שם] כתב שאין ראייה מסוגיין,
כי הגמ' נקטה שנחלקו אם צריך דרשה מ"מבגדיהם"
לרבות שופין רק למ"ד ציצית חובת מגא, כיון שהנידון
הוא רק במצוה שאפשר לקיימה בשותפות, ואמנם לדין
שהוא חובת גברא, הרי באמת מתמעט מ"כסותך" המיוחד
לך ולכן צריך ריבוי מבגדיהם.

והגרעק"א בתשובתו הנ"ל נתן טעם לחייב ציצית
בשותפות עכו"ם. משום שרק לענין בכור וראשית הגז
שייך לומר ששותפות ישראל חייב ונכרי פטור, כי החיוב
על הבלעים ושניהם יחד חייבים על הפרשה מצאן זה,
ונקרא צאנך של שניהם, אבל ציצית היא חובת גברא
כשלושה, ואינו חייב להטיל ציצית בטלית כשאינו
לובשה, וכיון שבשותפות ישראל חייב, על כרחך שאין
צורך שיהיו שניהם חייבים בה כדי שישלב "מיוחד לך"
לישראל שחייבים בה, ודי בחיוב המתעטף בה לבדו, והוא
הדין בשותף עכו"ם וגם בתוס' רא"ש כתב שחייב
בציצית, וכנ"ל.

ובדמשק אליעזר לסוגיין צידד לפטור, משום שתמה על
מה שהביא המרדכי בשם רבינו חיים לדמות שותפות

עכו"ם בבית המנוגע לענין חיובו במזוזה, שהרי לענין נגד
אין הגוי מסכים שינתצו ביתו בלי רשותו, אך מה איכפת
לו אם יניח מזוזה שאין בכך הפסד ביתו, ולכן גם במעקה
אינו פוטור, אך בציצית שמנקב כסותו אינו מסכים
ושותפותו פוטרת. וראה שו"ת שאילת דוד [יו"ד ח]
שכתב לפי זה לחלק באיזה קיר יכול וחייב לנתק, ובאיזה
קיר פטור.

ובאבני נזר [יו"ד ח"ב שפא] נקט שטלית בשותפות
עכו"ם חייבת בציצית אף אם היא פוטרת במזוזה, משום
שבמזוזה החיוב חל קודם שנכנס לבית ולכן הוא חל רק
בשותף ישראל שהחיוב על כל הבית, ובשותף נכרי אינו
חל. אך בציצית אין החיוב חל רק אחר שלבשו, וכיון שחל
חיוב על הגברא בלבישה אף ששותפו [ישראל] אינו
מתחייב הוא הדין בשותף נכרי. וראה באמרי בינה [או"ח
ח] שפלפל הרבה בענין זה.

ובאבני עזרי [שם] תמה על סברת הגרעק"א שלדבריו
במזוזה לא יפטר בשותפות עכו"ם, כי בשותפות ישראל
מתחייב אפילו באופן שגר בבית שותף אחד ונמצא שאין
צורך ב"מיוחד לך" ובהכרח ששותפות עכו"ם פוטרת גם
באופן שחייב כל שותף חל בפני עצמו מפני העיסוף או
הדיוור, והיינו משום שמחסר בשיעור בית וכן מחסר
בשיעור ד' כנפות שחלקם שייך לעכו"ם וכאילו לא
התעטף הישראל בבגד שלם ופטור מציצית.

⁶ הרמב"ם [פי"א מרוצח ה"ב] כתב סתם בית של שני
שותפין חייב במעקה. וביש"ש [סי' ב] כתב שגם
בשותפות עכו"ם חייב כסברת הרשב"א במזוזה שהיא
חובת הדר, וכיון שיש לו דירה בו חייב במעקה שלא ישים
דמים ואין שותפות עכו"ם בקירות הבית פוטרתו. וראה
בש"ך [חז"מ תכז, ב] שכתב כי אף לפי המרדכי [בע"ז
תתי] שפטור מזוזה משום שלא הקפידה תורה בריבוי
ימיו של גוי, יתכן שיתחייב במעקה. [ועיי"ש בביתאור
הגר"א ולעיל קלה. הערה 22].

וכן כתב בשו"ת שאילת דוד [יו"ד ח] מצד סברת הדמשק
אליעזר [הנ"ל] שרק בנגעים פטורוהו משום שאין העכו"ם
מסכים שינתץ ביתו, אך להוסיף מזוזה או מעקה שאינו
מחסר משל העכו"ם ודאי חייב. וכ"כ בשו"ת מהרי"ל
דיסקין [קו"א ה' אות רנ].

ואלא האי דכתיב "גגך" למאי אתא?

והא כתיב "בקרכם וצאנכם" דמשמע לרבווי שותפות?

למעוטי בתי כנסיות ובתי מדרשות דלא מחייבי במעקה משום דלא הוי "גגך", שאין אדם בעלים עליהם, אלא דכולי עלמא הם. ועוד טעם, משום שאינם בית דירה.⁷

אמר רב ביבי בר אביי: ליתנהו להני כללי דאמרן דמודה רבי אלעאי בכל הנך מילי.

דתניא: בהמת השותפין חייבת בבכורה, ורבי אלעאי פוטר, חזינן דלא מודה רבי אלעאי בבכורה!

מאי טעמא דרבי אלעאי?

דכתיב "בקרך וצאנך", דמשמע למעוטי שותפות.⁸

אולם דעת רבינו ירוחם [ח"א נתיב כ"ה ח"ה] לפטור בית שותפין ממעקה [והגר"ח"ק במס' מזוזה עמ' קמ שעה"צ מא נטה שט"ס הוא ברי"ו] [והסמ"ג עשין עט] והיראים [רלד] הסתפקו בזה.

וראה באור שמח [פ"ו מזוזה ה"ז] ובחידושי ר' מאיר שמחה כאן שביאר טעם שנקטה הגמ' למעוטי שותפות עכו"ם דוקא בהפרשות תרו"מ מתו"כ ופאה, ולא בציצית מזוזה ומעקה, כי אף שיש מצוה בעצם ההפרשה, כיון שעיקר המצוה היא נתינה משלו, לא תצוה התורה לתת על חלק עכו"ם. אך מצוה שענינה בעצם העשיה בחפץ של ישראל, אין חלק העכו"ם מגרע שלא יקיים מצוותו בחלק שלו, וכן משמע מלשון תוס' הרא"ש, ע"ש.

⁷ רש"י פירש "שאינן חלק לאחד מהן בו שאף לבני עבר הים הוא, ועוד שאינו בית דירה", והרמב"ם [שם] נקט רק "לפי שאין עשויין לדירה". ובסמ"ע [שם סק"ה] כתב שרש"י הוסיף את הטעם הראשון לומר שגם מאן דמחייב בית בקר ובית אוצרות במעקה, פוטרם בבית הכנסת כיון שלא שייך לקרא בו "גגך". וביראים [שם] הביא ספרי שריבה גגו של היכל לחיוב מעקה, וכתב שנחלק על דרשה דסוגיין.

ובדברי אברהם [ח"א לו ו] כתב שמקורו של רש"י הוא מהסוגיא ביומא [יא]: שבת הכנסת של שותפין פטור מזוזה משום שאינו "ביתך" המיוחד לך, ודין בית למעקה שיהיה למזוזה בכמה דברים, ולכן כתב רש"י גם טעם זה, וגם טעם השני למאן דלא דריש ביתך המיוחד לך לפטור מזוזה. ע"ש באורך.

⁸ בבכורות [ג]: אמרו שאין הלכה כרבי יהודה שאמר שותפות גוי חייבת בבכורה. וכתב הרמב"ם [תחילת הל' בכורות] מהא שמעינן דלית הלכתא כרבי אלעאי שפטר בהמת שותפין. ותמה מהרי"ט אלגאזי שאדריבא נהפוך

ואמרינן: האי "בקרכם וצאנכם" – דכולהו ישראל משמע, דקאמר קרא דבכורות בקר וצאן של כל אחד ואחד מישראל חייבין בבכורה, אבל באמת דווקא של יחיד חייב, ולא של שותפות.

אמר רב חנינא מסורא: ליתנהו להני כללי דאמרן דמודה רבי אלעאי בהנך מילי.

דתניא: בהמת השותפין חייבת במתנות, ורבי אלעאי פוטר. מאי טעמא? יליף גזירה שוה "נתינה" – "נתינה" מראשית הגז, מה להלך דשותפות לא, אף כאן במתנות – דשותפות לא. ואי סלקא דעתך דבתרומה מודה רבי אלעאי ואמר דמחייב, נילף "נתינה" – "נתינה" מתרומה, ונימא דבשותפות נמי מחייב במתנות! אלא שמע מינה דבתרומה נמי⁹ פוטר.¹⁰

הוא, אם הלכה כרבי יהודה ששותפות עכו"ם חייבת כל שכן ששותפות ישראל חייבת. וביאר שהרמב"ם למד מסתם משנה [בכורות יג.] ש"המשתתף עם עכו"ם פטור". ולא נקטה חידושו של רבי אלעאי שאפילו משתתף עם ישראל פטור. ע"ש באורך.

אמנם בדעת רבי יהודה שמחייב בהמת שותפות עכו"ם כתב בשטמ"ק [תמורה יא: אות כא] שחלה קדושת בכורה לאוסרה באכילה עד שיפול בו מום, ורק אינה קדושה להקרב, אך מהרי"ט אלגאזי [שם אות ה ג] נקט שלא חל בו קדושת בכור כלל, ומותר לאוכלו בלי מום, ונחשב כבכור רק לענין מתנות כהונה.

ולפי זה יתכן שרבי אילעאי פטר שותפות ישראל רק מקדושת בכורה אך חל בו דין מתנות כהונה שלא התמעט אלא מבקרך וצאנך "תקדיש", ונמצא ששותפות ישראל לרבי אלעאי דינה כשותפות עכו"ם לרבי יהודה. [אולם כשם שאם הלכה כר"י אין הלכה דלא כרבי אלעאי, כך גם להיפך אין להוכיח ממה שאמרו "אין הלכה כר"י" שאין הלכה כרבי אלעאי, כי הוצרכו לומר שהלכה כרבנן כדי לפוטרו אפילו ממתנות כהונה ואכמ"ל].

⁹ מכאן הקשה הגר"ח על מש"כ המבנות חנוך שרבי אלעאי מחייב באופן שיש לכל אחד מהשותפין כשיעור, ואילו כאן מבואר שרבי אלעאי נחלק ופטר גם בתרומה שיש בה כשיעור לכל אחד, שהרי חיובה בכל שהוא.

ובאבי עזרי [פ"י מביכורים הי"ב] תירץ שבחלה ותרומה צריך שיהיה הגלגול או המירוח בחיוב, וכיון שאין לכל אחד מהשותפין חלקו המסוים בזמן החיוב נמצא שלא נעשה בו מעשה מחייב בשלימות, אך ראשית הגז החיוב תלוי בשיעור בלבד, ולכן מודה בו רבי אלעאי שאף אם

ומקשינן: אי הכי, דאמרת דילפינן מתנות בגזירה שוה מתרומה, נימא: מה תרומה בארץ אין – מיחייב, בחוצה לארץ – לא, אף מתנות, בארץ – אין, בחוצה לארץ – לא?^{11, 12}

אינם מסוימים אם יש שיעור לכל אחד בפני עצמו מתחייב גם בשותפות [וכדברי החזו"א לעיל קלה. הערה 22].

¹⁰ לעיל [קלה: הערה 8] הבאנו מחלוקת הראשונים אם יש חיוב חלה מדאורייתא בשותפות שיש לכל שותף כשיעור. והרשב"א בפסקי חלה [ש"כ פ"א] הביא שיש שלמדו למסקנא שרבי אלעאי פוטר בתרומה שיש בה שיעור והוא הדין בחלה שכל חיובה בשותפין גלמד נתינה – נתינה מתרומה.

אולם הרשב"א כתב שלא מצינו בחלה מיעוט מלשון יחיד כ"דגנך" בתרומה, וגם אין ללמוד בגזירה שוה מראשית הגז או מתרומה שהרי נאמר בחלה שני פעמים "עריסותיכם" ודרשינן חד ל"כדי עריסותיכם" וכדלעיל, וחד למעט עיסת עכו"ם, ומשמע שאם יש לו שותפות עם ישראל ויש לישראל שיעור העיסה חייבת, והטעם מסברא וכדלעיל, וראה מהר"ט אלגאזי חלה י (1).

11

¹² החזו"א [שביעית ב, ו. זרעים ז סק"ג] ביאר שהנידון בראשית הגז ומתנות הוא רק באופן ששחט וגזו בחו"ל, אך גידול בחו"ל ודאי אינו פוטר כגידול פירות שפוטרו בתרו"מ, משום שבתרו"מ החיוב נוצר ע"י גידול מן הארץ, משא"כ בגיזה ומתנות שאין הגידול בארץ מחייב, אלא גידול בבעלות ישראל, וכדלהלן.

והנה הרי"ף והרמב"ם [ה"א] פסקו הלכה כרבי אלעאי שאין ראשית הגז נוהג בחו"ל, ובכל זאת כתבו [הרי"ף בדף מד: והרמב"ם פ"ט ה"א] שמתנות נוהגות בחו"ל, ולכאורה תמוה שהרי רבי אלעאי למד את המקור לשניהם בגזירה שוה מתרומה וכיצד יתכן לחלק ביניהם להלכה. וראה רש"י ורמב"ן במסקנת הסוגיא [בע"ב] ושם נרחיב [בהערה 8].

והר"ן [על תחילת הגמ' בפירקין] הביא י"א שהלכה כרבי אלעאי בראשית הגז ולא מטעמו שלמד בגזירה שוה מתרומה, אלא משום שהקיש ראשית הגז לתרומה מקרא של "דגנך" כמו שהקישם לפטור בשותפות ישראל. ותמה על כך הר"ן שהרי אמרו לעיל בלישנא קמא ששותפות עכו"ם חייבת בתרומה מדרבנן ואילו היה זה היקש גמור לפוטרו איך יחייבוהו רבנן. ובהכרח שאינו היקש אלא ש"דגנך" נסוב על כל הדינים האמורים בפסוק, והיינו רק לגבי החיוב בשותפות שמתמעט מ"דגנך" אך אינו היקש לשאר דיני תרומה כגון פטורה בחו"ל.

ובחיזושי רבי מאיר שמחה [כאן] ביאר שיטת ה"א, שתרומה וראשית הגז נאמרו בפסוק אחד לומר ש"נתינה" האמורה בפסוק זה "חתן לו" כתובה על שניהם בשוה, לומר שבמקום שזה ניתן, זה ניתן, ורק לענין שותפות חלוקין בדינם כי נאמר בפסוק "ראשית" לחלק, ואילו מתנות אינם בכלל מקרא זה ולכן אין ה"נתינה" בפסוק זה אמורה עליהם.

אמר רבי יוסי מנהרביל: אין! באמת אין מתנות נוהגות אלא בארץ.

והתניא [בניחותא, ראייה לדבר], רבי אלעאי אומר: מתנות אין נוהגין אלא בארץ.

וכן היה רבי אלעאי אומר: ראשית הגז אין נוהג אלא בארץ!

מאי טעמא דרבי אלעאי?

אמר רבא: יליף גזירה שוה "נתינה" – "נתינה" מתרומה¹³, מה תרומה, בארץ – אין, בחוצה לארץ – לא, אף ראשית הגז, בארץ – אין, בחוצה לארץ – לא.

אמר ליה אביי: אי הכי, נילף נמי הכי: מה תרומה טובלת – שנעשית התבואה טבל ואסורה באכילה עד שיפריש התרומה, אף ראשית הגז

ובאר שמה [פ"י ה"א] ביאר לפי דברי תוס' לעיל [קלה: ד"ה ורבנן] שרק רבי אלעאי למד מ"ראשית" להפסיק בין תרומה לראשית הגז. אך לרבנן "ראשית" פנוי ללמוד גזירה שוה "ראשית ראשית" מחלה, ואין למדים מתרומה, כי היה אפשר להקישם בפסוק אחד שנכתבו יחד. וכיון שלא הוקשו בהכרח שהלימוד מחלה, אך מתנות לא הוקשו לחלה ולכן יש חיוב מתנות בחו"ל.

¹³ לעיל [קלב:]: אמר רבי יוחנן אסור לאכול מבהמה קודם שהורמו מתנותיה. וכתבו שם תוס' [כד"ה כאילו] שנחשב כאוכל טבלים ממש כי למדו דין מתנות בגזירה שוה מתנה מתרומה.

ובטורי אבן [מגילה כח]. תמה הרי רבי אלעאי למד מגזירה שוה זו לפטור בהמת שותפין ממתנות, ולפטור ממתנות בחו"ל ואילו סתם משנה [קל]. שחייב בהן, ומשמע שאין הלכה כרבי אלעאי בזה. ולפיכך נקט שאפילו לדעת רבי אלעאי, חלוק דין מתנות מתרומה, שהן מבוררות וכאילו הופרשו, ולכולי עלמא אין איסור לאכול מהבהמה אלא מדרבנן.

אולם במחזיק ברכה [יו"ד סא, ד] כתב ליישב בדוחק שכוונת המשנה לחייב מתנות בחו"ל, היא רק גזירה דרבנן על מקומות הסמוכים לארץ ישראל, ובחו"ל ממש פטור אפילו מדרבנן, ואילו בארץ ישראל טובלות מדאורייתא. ועדיין תמוה, שהרי במשנתנו שנינו גם על ראשית הגז שנוהג בחו"ל, ובו לא שייך גזירה דרבנן, שלא גזרו במקומות הסמוכים אלא מפני חשש שיטעו באיסור טבל, וכדברי הרמב"ן [בע"ב], וכן מבואר בריש פרק שילוח הקן שמשנתנו באה לאפוקי מדרבי אלעאי, ולא נקטה שהכוונה לחיוב מדרבנן גרידא.

טובלת ותהא כל הגיזה אסורה עד שיתן לכהן ראשית הגז?

אבל קודם ההפרשה, אין ראשית הגז שייך לכהן, ולא אמרינן דמעורב ראשית הגז בשאר הגיזה, ולהכי אין לגיזה דין טבל.

אי מה תרומה חייבים עליה זר האוכלה במזיד מיתה, והאוכלה בשוגג חייב להביא חומש נוסף על הקרן, אף ראשית הגז חייבים עליו מיתה וחומש?

אמר קרא בתרומה בענין אכילה במזיד: "ומתו בו", ובענין אכילה בשוגג: "ויסוף עליו". ודרשינן: "ויסוף עליו" – ולא על ראשית הגז, "ומתו בו" – ולא בראשית הגז.¹⁵

אי מה תרומה איכא מעשר ראשון ושני אחריה, אף בראשית הגז נימא דאיכא ראשון ושני אחריה?¹⁶

אמר קרא: "ראשית". ודרשינן: אין לך בו אלא ראשית בלבד, ואין בו עוד נתינה דראשון ושני.

אי מה תרומה מחדש על הישן – משנה זו על שנה שעברה – לא ניתנת, כדילפינן מדכתיב

אמר ליה: אמר קרא "וראשית גז צאנך תתן לו". דהאי "ראשית" יתירא הוא! ודרשינן ליה הכי: אין לך [לכהן] בו, אלא מראשיתו – מזמן שנעשה ראשית על ידי ההפרשה¹⁴ – ואילך,

¹⁴ רש"י פירש משהופרש ונעשה ראשית הוא שלו. ומשמע מדברי שחלה הפרשה בראשית הגז, ושלא כדעת תוס' בב"ק [סו. ד"ה עד] וראה להלן [קלו:]: בהערות לתוד"ה [עד]. ובצפנת פענח [פ"א ממתנ"ע ה"ב] כתב שתוס' כתבו דבריהם רק לדעת רבנן, אך לרבי אלעאי [שסוגיין עוסקת בשיטתו] מועילה הפרשה, משום שלמד גזירה שוה מתרומה שיש בה הפרשה, [וראה בסמוך שמשמע כן בתוספתא].

ובדרך אמונה [בה"ל ריש פ"י] הוכיח שרש"י חולק על תוס' בזה, שהרי כתב בב"ק [שם ד"ה עד] כי מי שחטפו קודם שצבעו זכה בו, ואילו לא שייך בו הפרשה וקריאת שם איך שייך שיחטוף מהבעלים את "ראשית הגז", [ודברי רש"י נסובים על משנתנו שאינה כדעת רבי אלעאי, וכדלהלן בע"ב]. ודוחק לומר שכונת רש"י שחטף כל הגיזה ובכללה התכוון לגזול את ראשית הגז.

ואין לתמוה מדברי רש"י להלן [קלו. ד"ה בקדושה] שכתב שאין צורך להקדיש גז כי אין קדושה חל עליו, ומשמע לכאורה שלא חלה עליו קריאת שם ראשית הגז. אך אין כוונתו אלא שאינו קדוש, אבל ע"י ההפרשה חל עליו שם ממון כהן.

והתזוז"א [בכורות יז, ב] הוכיח מדברי הרמב"ם [ה"ח] שאין הפרשה בכה"ג, שכתב "המפריש ראשית הגז ואבד חייב באחריותו", דהיינו משום שנחשב כאילו לא הפריש כלום ויחזור ויפריש. וכן ביאר בחזון יחזקאל [פ"י ה"א ד"ה ואבד]. אולם בדרך אמונה [שם] נקט שאפילו אם שייך בו הפרשה כיון שאינו טובל ואין מצוה להפריש, אין ההפרשה פוטרתו ואינו דומה לתרו"מ שמצווה להפריש להתיר את השאר מטבל. [וראה עוד בהערה צב על המשנה].

ובכסף משנה כתב שחייב באחריות משום שנאמר בראשית הגז לשון נתינה, ולפיכך אין ההפרשה פוטרתו, ובספר מוצל מאש הקשה הרי בתרומה אינו חייב באחריותו אף שנאמר בה "נתינה", והביאו הגרעק"א [בגליון הרמב"ם] ותמה הרי הפרשת תרומה עשתה את כל הכרי חולין ואי אפשר לחזור ולהפריש, משא"כ בראשית הגז שאין בו קריאת השם ויכול לחזור ולהפריש מהנותר. וכלל בדבריו את שתי הסברות הנ"ל, ודק.

ובתוספתא [שם] שנינו הלוקח מבעל הבית חייב ורבי אלעאי פטר, וביאר בחזון יחזקאל שקנה מבעה"ב את החלק שהפריש לראשית הגז, וחייבו רבנן את הגז כמתנה כי לא חלה ההפרשה, ורבי אלעאי סובר שההפרשה פטרה את הנשאר ממתנה. [ונמצא לכאורה שחל חיוב מתנה על החפצא של הגיזה, ורק התמעט שאינו טובל. ודברי הגר"ח שהחייב על הגברא הם רק לרבנן וצ"ע וראה להלן הערה 17].

ובאופן נוסף צידד, שרבי אלעאי משהו דין ראשית הגז לתרומה ופטר גם בו את הלוקח. ואף על פי שבתרומה אין הלוקח אחר מירוח נפטר [לשיטת ב"מ פח.]. היינו דוקא בתרומה שחיובה טובל את הפירות, אך ראשית הגז אינה טובלת, ולפיכך אף ששייך בה דין הפרשה, לקוח פטור. [ורבנן מחייבים את הלוקח כי קנה הכל ולא שיר, וכמבואר במשנה].

¹⁵ בחזון יחזקאל [שם] הוכיח שרבי אלעאי יש דין הפרשה, ממה שהוצרך הכתוב למעט בו חיוב מיתה וחומש מקרא, ובכרח שיש על מה להתחייב, ובפשטות יתכן שהנידון הוא על החלק שכבר ניתן לכהן, ועליו ודאי חל שם ראשית הגז.

וראה בקריית ספר [סוף פ"י] שכתב כי מקור דברי הרמב"ם ש"ראשית הגז חולין לכל דבר" הם מהמיעוט "אין לך אלא מראשיתו ואילך" וכפרש"י שמעיקרא אין לו שם אחר [גירסת מהר"ם], וכבר הערנו לעיל שיתכן שאפילו אם החיוב על החפצא ויש דין הפרשה, ואינו חולין, התמעט שאינו טובל.

¹⁶ מו"ר הגר"א"ל תמה מהיכי תיתי יתחייב בהפרשת ראשון ושני, והרי אין הפרשתם מידי תרומה, ואין נידון זה דומה לשאר הנידונים בסוגיין שהם מידי תרומה וראוי שיחולו גם בראשית הגז שהשווה לה בגזירה שוה.

**"היוצא השדה שנה שנה", נימא דאף ראשית
הגז מחדש על הישן לא?**

ואמרינן: אין! באמת אין נותנין ראשית הגז
מחדש על הישן.

והתניא [בניחותא]: היו לו שתי רחלות, גזו
אותן שנה אחת והניח את הגיזה, גזו שוב שנה
שניה והניח, וכך עשה שנים ושלושה שנים עד
שהיו בידו חמש גיזין – אין מצטרפות. דהא
בעינן גיזה מחמש רחלות והכא הוי רק משתים,
משמע, הא גזו מחמש רחלות, משתים מהן
בשנה ראשונה ומשלוש האחרות בשנה שניה¹⁷ –
מצטרפות!¹⁸

¹⁷ רש"י [בד"ה הא] כתב "וגזו השתים בשנה זו" וכו',
וגם הלבוש [סי"ב] כתב "שהרי גזו אלו בשנה זו", ומשמע
שהזמן הקובע לחדש וישן תלוי בזמן הגיזה ולא בזמן
גידול הצמר, אך בדרך אמונה [ס"ק קז ובכה"ל ד"ה ויש]
נקט שחדש וישן נקבע לפי זמן גידול צמר כשיעור. כי רבי
אלעאי למד מתרומה, ובתרומה הקובע הוא הזמן
שמתחייב במצוה אם יתלשה.

ולביאור הגר"ח [לעיל קלה. הערה 22] נראה שאם רבי
אלעאי מודה שאין החיוב על החפצא אלא על הגברא, אין
שעת החיוב חלה אלא כשגזו, ואינה תלויה בשעה שגדל
כשיעור גיזה, כי אין הגיזה מתחייבת בטבל בתרו"מ. [ומה
שאמרו בסמוך שלדעת רבי אלעאי הגדל בפטור פטור,
אינו תלוי בשעת החיוב, אלא אין בעלותו מחייבתו אלא
כשגדל בבעלותו, וראה הערה 20]. אך אם ננקוט כמו
שצידדנו [בהערה 13] שלרבי אלעאי דין ראשית הגז הוא
חיוב כתרומה על החפצא, צריך לומר שרש"י נקט את
זמן הגיזה לדעת רבנן, ובהערה 19 נברר אם נידון חדש
וישן שייך גם לדעת רבנן או רק לדעת רבי אלעאי.

ב. ראה בדרך אמונה [שם] שהוכיח כי זמן "ראש השנה"
של ראשית הגז – שהגז קודם לו נחשב "ישן" ואחריו
"חדש" – הוא בא' תשרי [בין לרבי אלעאי שלמד
מתרומה, ובין לרבנן כשאר דברים שאין טעם לקבוע בהם
זמן מסויים]. ולהלן [קלה.]. נברר אם לרבנן יכול ליתן
לכתחילה מחדש על ישן, או שהוא דיעבד.

¹⁸ הריטב"א [קלה.]. כתב שמצטרפין לחיוב דוקא באופן
שהיו ראויין להצטרף לשיעור בשעה שגזו את הראשונות,
אך אם גדלו רק אחר שהתחיל לגזו אין מצטרפין. אך
החזו"א [ר"ב סק"ט] נקט שדי בכך שהיה לו ה' צאן
בתחילה, אף אם לא היה עליהם גיזה כשיעור, ולהלן
[קלה.]. נרחיב לברר מה עשה עם הגיזות הראשונות,
ובאיזה אופן מצטרפות. [ראה שם הערות 7-9].

ובטעם החיוב כתב הר"ן [שם] "כיון שעלה בדעתו לגזו
צאנו והרי שם חמשה, אתחילה לה מצוות ראשית הגז,
אע"ג דכי גזו ב' או ג' ותו לא גזו לא איחייב כלל, מכל
מקום כיון שהתחיל לגזו אתחילה לה מצוה וכו' תו לא
פקעה".

**והתניא בכרייתא אחריןא דבכהאי גוונא אין
מצטרפות?**

אלא שמע מינה: הא דתניא דאין מצטרפות –
דרבי אלעאי היא דמקיש גז לתרומה, והא
דתניא מצטרפות – דרבנן היא דלא סבירא להו
האי הקישא¹⁹.

אי מה בתרומה דינא הוא, דהגדל בחיוב – ביד
ישראל – חייב, הגדל בפטור דהיינו ביד עובד
כוכבים – פטור, אף בראשית הגז נמי נימא
גדל בחיוב – חייב, בפטור – פטור?²⁰

¹⁹ מלשון הגמרא משמע לכאורה שגם דין הפרשת חדש
על ישן תלויה במחלוקת רבי אלעאי ורבנן, ונמצא
שלהלכה כיון שנפסק [ברמב"ם הט"ו ובשו"ע סי"ב]
כרבנן שמפרישים מחדש על ישן, הוא הדין שמצטרפין
לשיעור, כי סיבת המחלוקת בשניהם שוה. וכן ביאר
הרש"ש וכן נקטו בחזון יחזקאל ובדרך אמונה [שם]
שלדעת רבי אלעאי אין חדש וישן מצטרפין ואין מפרישין
מזה על זה.

וראה רש"י [סוף חלה] שהוכיח ממשנה [שם פ"ד מ"ב]
שחדש וישן מצטרפין לחיוב חלה אף שאין מפרישין מזה
על זה. וכתב שנחלקו בכך הראשונים, ותמה למה
בראשית הגז אין מצטרפין לחיוב. וצריך לחלק בין חלה
שחיוב העיסה תלוי בשם עיסה שחל על הכל יחד, ונחשב
שהחדש צריך את הישן ומצטרפין. אך בראשית הגז
שהצירוף נצרך לשיעור ואינו חל עליו ע"י שהוא עמו
יחד, אין מצטרף ישן עם חדש, אם לא חל חיובו בזמן
אחד. [וראה לעיל קלה. הערה 22]. ובשו"ת אמרי יוסף
[ח"א יב] הוכיח מכך שישן וחדש בחלה הוא דין דרבנן
שגזרו אטו תרומה, [ראה טורי אבן ר"ה טו. ואבני נזר
י"ד תכט] ובספר יד שאול לחלה [סי' ז יד] הרחיב בזה.

והנה הלבוש [שם] כתב שאפילו רבי אלעאי מודה
שמפרישין מחדש על ישן, כי "דוקא לגבי תרומה שייך
לומר שאין כוחות הקדושה מצטרפין, אבל הכא דאלבישת
כהן קפיד רחמנא למה לא יצטרפו", וגם בדמשק אליעזר
כתב שרבי אלעאי מודה שמפרישין מזה על זה, ומטעם
אחר: שהכתוב ממעט ראשית הגז שאינה טובלת, ולכן
אפשר גם להפריש מחדש על ישן, [ולכאורה כוונתו
שהמיעוט מלמד שאינה חיוב על החפצא אלא על הגברא,
ולכן אינו טובל ולא שייך בו חדש וישן]. ודבריהם טעונים
ביאור שהרי מפורש בסוגיין שנחלקו בדין זה גם אחר
המיעוט שאינו טובל, ולרבי אלעאי אין מצטרפין ואין
מפרישין מזה על זה.

²⁰ מבואר בסוגיין שלדעת רבי אלעאי חיוב הגיזה תלוי
בבעלות ישראל בשעת גדילתה, ואף אם שעת החיוב היא
בעת הגיזה [ראה הערה 17] אין החיוב חל אלא על גיזה
שגדלה בבעלות ישראל.

וראה בגליונות החזו"א [פ"א מתרומות הכ"ב] שהוכיח
מסוגיין שגם בחלה הולכים אחר שעת הגידול אף שהחיוב

וגבי תרומה מנלך להאי דינא דהגדל בחיוב –
חיוב, גדל בפטור – פטור?

דתניא: ישראל שלקח שדה בסוריא מעובד כוכבים, וסוריא היא ארם צובה שכבשה דוד, וכיבוש יחיד לא שמיה כיבוש, ולא חלה עליה קדושת הארץ, אלא רק קדושה קלה, ולהכי יש בה קנין לעובד כוכבים להפקיע מיד מעשר, אם לקחה ישראל מהעובד כוכבים עד שלא הביאה התבואה שלישי גידולה – חייב לעשר, לקחה משהביאה התבואה שלישי, רבי עקיבא מחייב מעשר בתוספת דהיינו בשני שלישי שגדלו ברשותו של הישראל, וחכמים פוטריין. דסבירא להו דכיון שהביאה שלישי ביד העובד כוכבים, כאילו נגמרה כולה בידו, דקיימא לן דתבואה בתר שלישי אזלה [אבל אם לקחה מעובד כוכבים בארץ ישראל, חייב במעשר על הכל, דאין קנין לעובד כוכבים בארץ ישראל להפקיע מן המעשר]. חזינן דאם גדלה התבואה אצל העובד כוכבים הפטור ממעשר – פטור, ואם גדל ברשות ישראל – חייב!

וכי תימא הכי נמי, דבאמת הוא הדין נמי בראשית הגז, והא לאו הכי הוא! דהתנן במתניתין דידן: הלוקח גז צאן עובד כוכבים פטור מראשית הגז, משום דהחיוב הוא על בעל הצאן ולא על בעליה של הגיזה לבדה, משמע, הא לקח צאנו של עובד כוכבים לגזוז, שקנה את צאנו כשהוא עומד ליגזז – חייב!²¹ ואף על גב דגדל ברשות העובד כוכבים²².

חל בעיסה, כשם שדיני ראשית הגז תלויים בשעת גידול הגיזה אף שאין החיוב חל אלא בשעת הגיזה. ויישב בכך את דעת כסף משנה והגר"א שנקטו כי דין תרו"מ שוה לחלה לחייב פירות חו"ל שנכנסו לארץ, ותמה עליהם הגר"ח שחלוק דין חלה שאינו תלוי בגידול אלא בגלגול העיסה ולכן חל חיוב על הפירות בגלגול בארץ, אולם מסוגיין מוכח שהחיוב תלוי בשעת הגידול. [והיינו הגידול בבעלות ישראל בגיזה, וגידול בארץ בחלה, וכמבואר בהערה 12].

²¹ לדעת רש"י מדובר באופן שקנה את הצאן בקנין גמור קודם גיזתו. וראיית הגמרא שחייב על גיזה שגדלה ביד העכו"ם בפטור, וביאר הריטב"א שהטעם לכך משום שהחיוב תלוי בשעת הגיזה ואז היה "צאנו".

המאירי [בסוף הפרק] כתב שלקח הצאן לגיזתו העתידה להתגדל בהן, וחיובו משום שגדוף הצאן משועבד לו עד שיגדל הצמר ויגזז, ולכן אע"פ שגדלה הגיזה ברשות הגוי ואע"פ שאין הצאן קנויה לו אחר הגיזה כלל, חייב. ומשמע

מביאורו ש"גידול ברשות הגוי" הוא אפילו באופן שהצאן משועבד לו, ולדעת רבי אלעאי לחיוב הבעלים צריך שיהא הצאן שלו, ולדין די בכך שהצאן משועבד לו כל זמן הגידול, [אך אם יקנה צאן במחור כשעומד להגזז, אף לדין יפטור. וצריך ביאור בטעם הדבר].

אולם הרמב"ם נקט שאם קונה גיזה מחוברת לצאן עכו"ם חייב [וכנ"ל בהערה 7 למשנה], וביאר האר"י שמח [סוף הלכה י] שאף על פי שלא לקח את גוף הצאן נחשב "צאנו" משום שהצאן משועבד לו עד שייגזז, וראית הגמרא פשוטה, שהרי חייב על הגז שגדל בפטור, וכל בעלותו בצאן הוא רק על שעת הגיזה. וראה עוד להלן [קלת. הערה 12].

²² החזו"א [שביעית א ס"ק ב] כתב שמוכח מסוגיין שעכו"ם שקנה שדה וסוריא לא הפקיעה לגמרי שחשב כחו"ל, שאם לא כן אין פטורו משום גדל בפטור אלא משום גדל בחו"ל, ובראשית הגז לא שייך פטור זה שהרי הצאן אינו מקודשות. [ודלא כהגר"ח פ"א מתרו"מ הכ"ב ע"ש].

ולכאורה תמוה, כי מה לי טעם פטורו, והרי העיקר שגדל בפטור וחיובו תלוי בשעת הגידול, ובהכרח שכוונת החזו"א שאילו הגדל ביד עכו"ם חשוב כגדל בחו"ל, אין זה פטור אלא מתרו"מ ולא מראשית הגז, [וכמבואר בהערה 12], ולפיכך פירש שהקנין בסוריא גורם חלות פטור של בעלות עכו"ם, ופטור זה שייך גם בראשית הגז.

וראה באור שמח [ה"י ובחדושי רמ"ש כאן] שהעלה מתוספתא כי גם גידול בבעלות כהן נחשב גידול בפטור. [וכן ביארה בחזון יחזקאל] ויש לעיין אם כהן גורם חלות פטור כעכו"ם, [ואילו היה פטורו כגדל בחו"ל, ודאי לא היה שייך כן בכהן]. ועיין עוד להלן [ע"ב הערה 16].

ואמרינן: אין! והתנן [בניחותא]: היו לו ב' מינים, שחופות ולבנות, מכר לו שחופות אבל לא לבנות, הואיל ומכר לו כל השחופות ולא שייר גבי דידיה, זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו [ואף על גב דלא לקח צאן אלא רק גזיון, הרי לקח מתנות הכהן ולהכי חייב ליתן]. חזינו דאין מפרישין ממין על שאינו מינו, דאי מפרישין, אם כן, כולה גיזה – דשחופות ולבנות – חזא גיזה חשיבא, והרי שייר הלוקח גבי המוכר חלק מהגיזה דהיינו הלבנות, ותנן "לקח גז צאנו של חבירו, אם שייר – המוכר חייב".

ותמהינן: אלא מעתה, סיפא, דקתני: מכר לו זכרים אבל לא נקבות, זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו, הכי נמי נימא דמשום דתרי מיני ניבחו הוא, הא זכרים ונקבות ודאי חד מינא ניבחו?

ולבנות דחשיב התם תרי מיני לענין תרומה, וכן משמע מקושיט הגמרא בסוגיין ותמהו בשו"ת פנים מאירות [ח"א סי' ו'] והרש"ש שהרי הרמב"ם פסק [פ"ה מתרומות ה"ג] שכל מין חייבים וכל מין תאנים אחד הוא.

ובאר שמה כתב שחלוקת המינים בצמר אינה דומה לחלוקת המינים בתרומה, כי בתרומה החלוקה תלויה בדין כלאים, כי היא ניתנת לאכילת הכהן ואין נפקא מינה בצבע הפרי, אך בצמר שניתן ללבוש חלוקת המינים תלויה בצבע ובמראה, ולכן שחורות ולבנות נחשבו כשני מינים.

ולכאורה עדיין תמוה, שהרי בסוגיין מדמים שני מינים בתרומה לראשית הגז, ולכן ביאר האור שמה שראית הגמרא ממה שאמר רבי אלעאי בשם בית הלל שמפרישין תרומה משחורות על לבנות כי הן שוות לאכילה, אך משני מינים ממש אין מפרישין, וכן בשחופות ולבנות לא יפרישו מזה על זה כי חילוק צבע בצמר הוא כחילוק מין בתרומה.

והנה רש"י [בד"ה וב"ה] ביאר שקושיית הגמרא מהברייתא היא מדברי תנא קמא שנחלק על רבי יצחק, וסבר שגם לבית הלל אין תורמין מזה על זה, וברשב"א מבואר שהוקשה לו מה הראיה מהברייתא והרי רבי יצחק הביא שב"ה אומרים שדינם כמין אחד והר"ן גרס מפני קושיא זו בדברי רבי יצחק "בית הלל אומרים אין תורמין".

אולם לביאור האור שמה אין צורך לכך, כי קושיית הגמרא היא מעצם הקביעה ששחורות והלבנות נחשבות לשני מינים, ואף שאפשר להפריש תרומה מזה על זה כי ניתנת לאכילה, לא יוכל להפריש ראשית גז כי ניתנת ללבוש וחילוק המראה מחלקם לשני מינים שונים. וראה דרך אמינה [תרומות, שם] שכתב כן מסברא דנפשיה.

ואמרינן: מתניתין דלא כרבי אלעאי, דלרבי אלעאי אין הכי נמי דגם בראשית הגז, הגדל בחיוב – חייב, גדל בפטור – פטור, דילפינן מתרומה.

אי מה תרומה ממין על שאינו מינו – לא ניתנת, אף בראשית הגז נימא דממין על שאינו מינו לא?

וגבי תרומה מגלך דאין תורמין ממין על שאינו מינו?

דתניא: היו לו שני מיני תאנים, שחורות ולבנות¹, וכן אם היו לו שני מיני חטין, אין תורמים ומעשרים מזה על זה.

רבי יצחק אומר משום רבי אלעאי: בית שמאי אומרים: אין תורמין ממין על שאינו מינו, ובית הלל אומרים: תורמין! דסבירא להו דלא חשיב תרי מיני כיון דחד פירא הוא [ותנא קמא סבר דלא נחלקו בית הלל בדבר זה, אלא לכולי עלמא תרי מיני ניבחו].

מי נימא דאף בראשית הגז ממין על שאינו מינו לא?²

---

¹ בספר חסידים [תתמ"ח] נקט שבשני מיני גודגדניות, שחורות ולבנות, מברכין שהחיינו על כל אחת בפני עצמה, ונפסק כן בשו"ע [או"ח רכה, ד] וכתב שם הגר"א שאין לכך ראיה מסוגיין, כי רק בהוה אמינא אמרו ששחופות ולבנות הן שני מינים, שהרי בזכרים ונקיבות ודאי אין ספק.

ותמה הרש"ש שהרי גם למסקנא לא הושוו לבנות ושחופות לזכרים ונקיבות, לענין החשבתם כמינים חלוקים, אלא רק לגבי עצה טובה, ששייכת בשחופות כמו בזכרים, שהרי לרבי אלעאי באמת כל אחד מפריש נותן לעצמו כי שני מינים הם, ורק לרבנן מפרישין ממין על חבירו. ובספר גז צאנך [סי' י] כתב שהגר"א למד כי במסקנא חזרה הגמרא ונקטה ששחופות ולבנות דינם כזכרים ונקבות שהם מין אחד, ובאמת אפשר להפריש מלבנות על שחופות, אלא שעצה טובה קמשמע לן, ותמהו אם כן מה מקשינן מהמשנה לרבי אלעאי, ומסקינן מתניתין דלא כרבי אלעאי, והרי במין אחד לכולי עלמא מפרישין מזה על זה ורק עצה טובה קמ"ל.

² הרמב"ם כתב [היא] היו שני מיני גיזה כגון גיזה לבנה וגיזה שחומה או גיזה זכרים וגיזה נקבות ומכר מין זה והניח האחר זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו וכו', ובכסף משנה [בביאור הראשון] כתב דלא גרעי מתאנים שחורות

אלא על כרחך דודאי חשיב שיור גבי מוכר, ועליו מוטל ליתן ראשית הגז על כל הגיזה.

והכא עצה טובה קא משמע לך תנא, דכיון דגזית הנקבות רכיך וגזית הזכרים אשון [קשה], לא ליתבי ליה לכהן ראשית הגז אגזית הזכרים שמכר מגזית הנקבות שברשותו, אלא ליתבי ליה מהאי – גזית הנקבות דרכיך – אנקבות, ויקנה מהלוקח גזית זכרים כדי שיעור ראשית הגז שחייב ליתן אזכרים, וליתבי ליה לכהן מהאי דאשון³.

הכא נמי בשחופות ולבנות, דגזית הלבנות טובה משל שחופות, עצה טובה קא משמע לך תנא, שלא יתן ראשית הגז מלבנות אשחופות, אלא יקנה מהלוקח גזית שחופות כשיעור ראשית הגז דבעי ליתן אשחופות, וליתבי להו לכהן מתרוייהו, מלבנות אלבנות ומשחופות אשחופות.

³ כתב הטור והביאו הרמ"א [סי"ב] שאם היו לו שני מינים רע וטוב לא יתן מן הרע על הטוב, אלא יתן מכל אחד לפי שיעורו. ובביאור הגר"א [ס"ק י"ז] כתב שמקורו מסוגיין, שצריך לתת גם מהרדך וגם מהקשה, וראה בדברי חמודות [אות ו'] שמקורו "מדין שחופות".

ובטעם הדבר כתב הלבוש שלומדים מתרומה לראשית הגז [ואם נתן מרע על טוב ודאי יצא, שהרי לא גרע מתרומה שחלה ההפרשה]. ותמוה, שהרי טעם זה שייך לכאורה רק לרבי אלעאי שלמד גזירה שוה מתרומה לראשית הגז [וכן מבואר באשכול] ואילו בסוגיין אמרו שיתן מהרדך והקשה גם לפי רבנן.

ובפרישה [ס"ק ו'] כתב שיתן מכל אחד לפי שיעורו ויהיה הכל ביחד משקל ה' סלעים, וכוונתו להוסיף כי לדעת הטור [הביאו הרמ"א סי"ג] אפילו כשיש לו הרבה גיזה חייב רק חמשה סלעים, ולכאורה היינו אפילו כשיש לו הרבה מכל מין, שאינו חייב לתת את כל השיעור על הטוב, שהרי בסוגיין מדובר באופן שהיה למוכר וללוקח שיעור לכל אחד בפנ"ע, [שאם לא כן לא היה רבי אלעאי מחייב כל אחד בפנ"ע] ובכל זאת נתן חלק רך וחלק קשה.

אולם מדברי הגר"א [ס"ק יז] לא משמע כן שכתב "מש"כ המרשים טוב ליתא". והיינו שעל דברי הרמ"א "שיתן מכל אחד לפי שיעורו" צוין שמקורו מהטור, וסובר הגר"א כי לדעת הטור אי אפשר לתת כפי חלקו, כי אם יש בחלק הטוב כשיעור אינו יכול לגרע מנתינתו משום שיש לו גם חלק רע, שהרי אינו מוסיף בנתינתו כשהגיזה רבה יותר, ובהכרח שכוונתו רק כשאין לו שיעור בכל אחד, ולפיכך דברי הרמ"א שנסובים על השו"ע בחדש וישן שיש בהם שיעור לכ"א בפנ"ע, אינם כדעת הטור.

אם כן הדרא קושיין לדוכתה, דאדרבה, חזינו ממתניתין דמפרישין ממין על שאינו מינו, ורק עצה טובה קא משמע לך!

ואמרין: האי לאו קושיא היא, דהא אוקימנא למתניתין דלא כרבי אלעאי!⁴

⁴ רוב הראשונים [רש"י ר"ן ר"א ש"ס טור וכו'] ביארו שלדעת רבנן כיון שמפרישין ממין על מין אחר, נמצא שאם שייר מין אחד הוא שיור, והמוכר חייב להפריש גם על החלק שביד הלוקח, ומה ששנינו "זה נתן לעצמו" היינו עצה טובה שיקנה מהלוקח חלק מגז השחורות כדי שלא יצטרך להפריש עליהם מחלק הלבנות שבידו שהוא משובח יותר.

והר"ן הבין שכוונת הרמב"ם שכתב "זה נתן" כפסק הלכה ולא משמע כעצה טובה גרידא. [הובא בשלימות בהערה הקודמת] לפיכך כרבי אלעאי שאין מפרישין ממין על מין אחר, ולכן שיור מין אחר אינו נחשב כשיור. ולפיכך תמה למה נקט הרמב"ם דין זה גם בזכרים ונקבות, והרי רבי אלעאי לא אמר כן אלא לגבי שחופות ולבנות, אך זכרים ונקבות ודאי נחשבים כמין אחד, ורק עצה טובה קמ"ל שיקנה מהלוקח גז זכרים קשה ויפריש על גז הנקבות הרך. והר"י קורקוס כתב שלהבנת הר"ן גם דין שחופות ולבנות תמוה, שהרי הרמב"ם [הט"ו] נקט שמפרישים ממין אחד על אחר, ואם כן גם בהם אין חיוב על הלוקח, אלא רק עצה טובה למוכר לקנות ממנו.

ולכן ביאר הר"י קורקוס [וכן הוא באור שמח] שחייב הלוקח הוא משום שבמכירת הנקבות והלבנות כלם מוכר שמוכר גם מתנות כהונה, שהרי כל החלק הטוב ביד הלוקח ורוצה שיפריש הלוקח משל עצמו, וכן במוכר זכרים ושחופות מסתבר שאינו רוצה להזיק עצמו ולהפריש מהטוב שנשאר אצלו על הגרוע שביד הלוקח, ונמצא שהלוקח צריך להפריש מעיקר הדין, ורק כשמייר מאתו מין אמרינן חזקה שאין אדם מוכר מתנות כהונה [וכדלהלן קלה].

אולם הכסף משנה [בביאור השני] נקט שהרמב"ם פוסק כרבנן, ורק עצה טובה היא שיקנה משל הלוקח כדי להפריש מהזול, וכבר העיר הר"י קורקוס שרק במשנה שייך לפרש כן כי שנינו שמכר "שחופות" שהוא מין הגרוע, ועצה טובה שיקח מהלוקח להפריש, אך הרמב"ם שינה וכתב "ומכר מין זה ולקח האחר" ומשמע שבכל אופן כל אחד מפריש לעצמו, וכן משמע ממה שהוסיף זה נתן לעצמו "על מה שלקח", ומשמע שמעיקר הדין חייב הלוקח בהפרשה על המין שבידו.

והחתם סופר כתב שלמסקנא בסמוך [קלו]. שכתבים שצמין קשה פטורים מראשית הגז, נמצא שזכרים ונקיבות חשובים כשני מינים, שהרי צמר הזכרים קשה משלהם אף שאינו קשה בכדי לפטור.

וראה בשו"ע [ס"ח] שלא הזכיר זכרים ונקבות, וביאר בתורת חיים לסוגיין, שפסק כרבי אלעאי שמן הדין אין מפרישין ממין על מין אחר, ולפיכך נקט רק שחופות ולבנות שהן שני מינים. אך זכרים ונקבות הן מין אחד ולא הביא השו"ע את העצה למוכר לקנות מהלוקח.

אי מה תרומה בעינן ראשית ששיריה ניכרין,
דאם אמר כל גרני תרומה – לא אמר כלום,
שהרי אין שיריים כלל אלא הכל תרומה! אף
ראשית הגז נימא דבעינן שיהו שיריה
ניכרין?⁵

ואמרין: אין! באמת בעינן שיהו שיריה ניכרין.
והתנן [בניחותא]: האומר כל גרני תרומה וכן
האומר כל עיסתי חלה, לא אמר כלום. משמע,
הא אמר כל גזי ראשית הגז, דבריו קיימין.⁶

ותניא אידך דאי אמר כל גזי ראשית – לא
אמר כלום. וקשיין אהדדי! אלא לאו, שמע
מינה: הא דתנן לא אמר כלום – רבי אלעאי
היא דמקיש ראשית הגז לתרומה, והא דתניא
דבריו קיימין – רבנן היא, שמע מינה!⁷

אמר רב נחמן בר יצחק: האי דנא נהוג עלמא
כהני תלת סבי:

כרבי אלעאי – בראשית הגז.⁸ דתניא: רבי
אלעאי אומר: ראשית הגז אינו נוהג אלא
בארץ.⁹

⁵ בגמרא משמע שלרבי אלעאי לומדים ראשית הגז
בגזירה שוה מתרומה, ובוה נחלקו עמו רבנן, אך
בתוספתא שנינו, "רבי אלעאי אומר אין ראשית אלא שיש
אחריה אחרות", וביאר בחזון יחזקאל שלרבי אלעאי
ראשית הגז פטורת את שאר הגזיה, ויש עליה שם
הפרשה, ואילו רבנן סברו שאין בראשית הגז הפרשה
אלא רק מצוות נתינה, ואינו צריך לפטור את שאר הגזיה,
ולא התחייב להפריש ממנה אלא רק לתת לכהן את חלק
הראשית.

ובמנחת חנוך [אות ט] תמה "הרי רבי אלעאי מודה
שראשית הגז אינה טובלת, ואם כן אינו דומה לתרומה
שאינו יכול לתת כל הטבל לכהן, [וראה בהערות לע"א
שיש חיוב הפרשה על החפצא, ומיעט קרא שאינה
טובלת], וכתב שגזירת הכתוב הוא שישיר מקצת ואם לא
אינו מקיים המצוה, והיינו, שדין "שיריים ניכרים" שצריך
בתרומה הוא שתפטור את הנותר – ולכן אפילו המפריש
מקצת ולא הותר הנותר משום טעם צדדי, אין תרומתו
תרומה – אך חוץ מכך צריך גם שיהא ניכר השיריים
והתרומה בפני עצמם וזה שייך גם בראשית הגז, ולכן
הוצרכה התוספתא לומר "אין ראשית אלא שיש אחריה
אחרית" ואין הכוונה להיתר הנותר. וכן מבואר בקובץ
שיעורים [ביצה אות לג].

ובלבוש [ס"ו] כתב שאין למדים בראשית הגז מתיבת
"ראשית" שיניח שיריים, כי רק בדבר שיש בו משום
קדושה צריך שיבדיל בין הקדש לחול ולא יניחם מעורבין,
אבל בראשית הגז אין כל קדושה, ולא נאמר "ראשית"
אלא להקל על הנותן שיוצא בכל שהוא, אך גם אם יתן
הכל מקיים מצוותו, [ומשמע שנקט כן אפילו לפי רבי
אלעאי, שהרי לרבנן לא דרשינן ראשית, וראה הערות
לתוס', ולעין הערה 3].

⁶ המנחת חנוך [שם] כתב שגם אם "דבריו קיימים", היינו
רק שנחשב לו קיום מצוה בנתינת הכל לכהן, אך ודאי כל
זמן שלא נתן יכול לחזור בו, כי לא חל בו "קריאת שם"
ולא "אמירה לגבוה" שהרי תולין הוא, [והיינו אפילו
לשיטתו שחלה הפרשה בראשית הגז, עי"ש"ה] והוסיף כי
גם משום נדר לא שייך בוה כי אין בו סרך מצוה כלל
יותר ממה שקצבו חז"ל, אך מדברי הלבוש הנ"ל מבואר
שרק "הקלו על הנותן", אך ודאי בהכח מקיים מצוה.
ובצפנת פענח [תניינא עמ' לט] נקט ש"דבריו קיימים"
משום נדר, עי"ש. וידועים דברי תר"ד [קידושין נח]
שיש שיעור לתרומה לגבי מצוות נתינה לכהן, אף

של הפרשת תרומה עצמה אין שיעור. והוסיף על כך
המקנה שאין מצוות נתינה אלא על שיעור נתינה, ואילו
שאר התרומה מוכר לכהן, [וראה גזע ביהודה י"ד רא,
ומהר"ם בן חביב ח"א קכ] וכתב בספר גז צאנך [סי' ז]
שלדבריו תוספת ראשית הגז תהיה חולין וגם לא יתחייב
ליחנה לכהן. [וראה אמרי בינה תרו"מ ב, ומעדני ארץ
שהעמידו דברי המקנה במוסיף על שיעור עין יפה
מדרבנן, ובדרך אמונה [פ"ג מתרומות, בה"ל ה"ה] דחה
דבריו מכל וכל.]

ב. בטורי אבן [חגיגה ז]. תמה למה לא שנינו ראשית גז
בין הדברים שאין להם שיעור [והרי סתם משנה שם כרבי
אלעאי שנוהג בם בחז"ל] ותיירץ שיש לו שיעור מן התורה
למטה, שאין חיוב ראשית הגז אלא על חמש רחלים.

אמנם תוס' להלן [קלו: ד"ה אלן] כתבו שלא מנו אלא
דברים שיש מצוה בהוספה על שיעורן, וכבר התבאר כי
בראשית הגז נחלקו האחרונים אם יש מצוה בהוספה על
השיעור, ומוכח מקושיא זו שדעת הטורי אבן שיש מצוה
להוסיף, וראה עוד בלב אריה להלן. [ובמש"כ שם שאין
לו שיעור למטה אלא אחד משישים ומדרבנן וכבכורים,
ראה במעדני ארץ תרומות פ"ג ה"א ששיעור זה מעכב
דוקא בראשית הגז].

⁷ הרמב"ם [ה"ח] פסק שדבריו קיימין. ותמה הכסף
משנה הרי לעיל [ה"א] פסק כרבי אלעאי שאינו נוהג
בחז"ל, ולשיטתו דילפינן מתרומה הרי אין דבריו קיימין.
וכתב [בה"א] שהמנהג שנהגו כרבי אלעאי [בסמוך] אינו
אלים לדחות את כל מה שסתמו רבנן, ודי לנו במה שנהגו
כמותו שאין ראשית הגז נוהג בחז"ל. [וראה הערה 5 על
תוס' בשם רדב"ז].

והר"ן כתב כי כיון שנהגו כרבי אלעאי במתנות, אין
מקילין במה שהחמיר רבי אלעאי, כי תרי קולי לא עבדינן.

והרשב"א [פסקי חלה, ב] כתב שאם נתן הכל לא מועיל
כלל ולא קיים המצוה כי ראשית הגז נלמד בגזירה שוה
מתרומה וצריך שיהיו שיריה ניכרים.

⁸ הרמב"ם [ה"א] והשו"ע [ס"א] כתבו ראשית הגז אינו
נוהג אלא בארץ, וכרבי אלעאי. אולם הטור כתב שמן
התורה נוהג גם בחז"ל אלא שלא נהגו כן, והיינו שכוונת

רב נחמן בר יצחק לומר כי הלכה כרבנן שלא למדו גזירה שוה מתרומה, ורק "נהגו" כרבי אלעאי.

והרא"ש [ס"ס ג] כתב אע"ג שאמר רב נחמן ב"י שנהגו כרבי אלעאי, האריכו רבנן בהלכותיהן משום שלא פסק בהדיא הלכה כרבי אלעאי, אלא אמר "נהגו עלמא" ולפיכך הוצרכו לפרט הלכותיהן למקום שלא נהגו כרבי אלעאי.

והי"ש [סי' יא] דייק מדבריו שמקום שנהגין כרבי אלעאי אין צריך לדעת הלכותיהן, כי כל הבא לנהוג ולחייב עצמו בדבר שפטריו רבנן נקרא הדיין. אולם מאידך הביא **תשובת רש"י** [סי' כג הובא במרדכי תשלוח] ש"נהגו עלמא" הוא כמו שאמרו בתענית [כו:]: אורוי לא מורינן ואי עביד לא מהדרין ליה. והיינו שהבין בדעת הרא"ש כהשו"ע שהלכה כרבי אלעאי, ולשיטתו המחמיר נקרא הדיין, ודעת רש"י כהטור שהלכה כרבנן, ורק "נהגו" כרבי אלעאי, אך הנהגו לחומרא תבא עליו ברכה.

ומדברי הרמב"ן [בסמוך] מכואר ש"אורוי לא מורינן" ביאורו שלא לומדים מדין המנהג לדין השהו לו, כגון במקום שנהג המנהג בראשית הגז אין לדון ממנו למנהג במתנות אף שדינים שוה בכל מקום, וראה עוד בהערה הבאה ובהערות לתוס' [ד"ה כרבי].

⁹ רש"י ותוס' כתבו שהוא הדין למתנות [שאינן נוהגות בחו"ל], וכן פירש"י לקמן [קלה: ד"ה לבד], וכתב בעל המאמר שטעמם משום שרבי אלעאי למד שני דינים אלו בגזירה שוה "נתינה נתינה" מתרומה, ומה שמצינו לעיל [קלב-קלג]. שנתנו זרוע לו"ק בחו"ל מדת חסידות היתה למפרישים.

וכבר תמהו כל הראשונים ממה שמצינו לעיל [קלב:]: שרב חסדא קנס את טבחי הוצל שלא נתנו מתנות, ומשמע שלא נהגו כרבי אלעאי במתנות חו"ל. ובעל המאמר העלה מכך שלא נהגו כרבי אלעאי במידי דאכילה כמתנות כיון שאמר בהם רבי יוחנן "כאילו אוכל טבליים".

והרמב"ן כתב שרב נחמן ב"י לא פסק הלכה כרבי אלעאי אלא רק "נהגו" ואורוי לא מורינן, ואין למדים למתנות אלא במקום שנהגו, כי טעם המנהג אינו כטעמו של רבי אלעאי, שהוא למד שניהם בגזירה שוה מתרומה, ואילו המנהג הוא רק בראשית הגז משום שהוקש ראשית הגז לראשית דגנן [דו"י ערכיה, וכדלעיל קלה]. ומתנות נוהגות בחו"ל.

והר"ן כתב שלא קבלו דבריו של רבי אלעאי אלא בראשית הגז שהוא דומה לתרומה בכך שחלק הכהן מעורב עם חלק ישראל, ולכן רק לגבי ראוי ללמד בגזירה שוה מתרומה, אך לא למתנות שהם מובדלות ועומדות מתחילתן, וראייתו מקושיות הגמרא לעיל שיהיה ראשית הגז טובל כתרומה, ולא הקשו כן במתנות כי פשיטא שאף לרבי אלעאי אינם טובלות כי הן מופרשין ועומדין. [וראה עוד לעיל בע"א הערה 12 באורך].

עוד כתבו הרמב"ן והרשב"א [בחידושי וכתוב"ב ב"ג ש"ב וכשו"ת ח"ג שמו] והריטב"א והר"ן כי בזמן הזה נהגו כלם להפריש מתנות בחו"ל, כי אף שהלכה כרבי אלעאי גם במתנות, כשם שתקנו חכמים לנהוג תרו"מ

וכרבי יהודה בן בתירה – בדברי תורה.
דתניא: רבי יהודה בן בתירה אומר: אין דברי תורה מקבלין טומאה, ולהכי אין בעל קרי צריך טבילה ללמד תורה.

וכרבי יאשיה – בכלאים. דתניא: רבי יאשיה אומר: לעולם אין חייב עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן ביחד במפולת יד [שיפיל את שלשתן יחד בשעת זריעה].

שנינו במשנתנו: חומר בזרוע [וכו'].

והוינן בה: ולייתי עוד מילתא דחמיר ראשית הגז ממתנות: חומר בראשית הגז שנוהג גם בטריפות, מה שאין כן במתנות שאין נוהג בטריפות, דאמר קרא "ונתן לכהן", משמע דבעי ליתן לאכילת כהן עצמו ולא לאכילת כלבו?¹⁰

במקומות הסמוכין לארץ ישראל, כך תקנו ליתן מתנות, ושם קונסים עליהם [כי הכל שוחטין לעצמם ותבא להשתכח תורת מתנות], אך לא תקנו בראשית הגז [שאינו קדוש ואינו טובל] ולכן אינו נוהג בחו"ל. וראה עוד ביד אפרים [ריש סי' סא] ובחזו"א שביעית [ס"ב ב] ואכמ"ל.

¹⁰ רש"י פירש שטריפה פטורה ממתנות דכתיב ונתן לכהן ולא לכלבו, [וטעם זה לא שייך בראשית הגז שאין בה אכילה, אלא ילפוטא היא ממתנות] אולם בספרי [שופטים] דרשינן מ"זובחי הזבח" שאין זבח אלא הראוי לאכילה ולא טריפה. ושחיטה שאינה זבח אינה חייבת לא במתנות ולא בגז. ונפקא מינה בין הדרשות לספק טריפה, שאילו פטורו משום שניתן לכלבו, פטור לגמרי, אך אם נפטר רק משום שאינו זבח, נמצא שבספק יכול הכהן לתפוס מידו. [ראה ש"ך סק"ג וט"ז ס"ק ח].

והרמב"ם לא הזכיר דין טריפה במתנות, ובערוגת הבשם [סא סק"ג] כתב שודאי דעתו לפוטרה ממתנות כמבואר בשו"ע [ס"א ס"ו] ולכאורה משמע כן מלשון הרמב"ם [ה"ה] "שזיכה הקב"ה לכהן במתנות כהונה שהבשר שלו ובראשית הגז ללבושו", ומשמע שניתנו לו לצרכיו, וטריפה שאינה ראויה לא ניתנה לו, אך מאידך יש לדקדק שלא כתב שהמתנות ניתנו לו לאכול כשם שכתב בראשית הגז "ללבושו" ובגזל הגר "להוצאותיו", ומשמע "שהבשר שלו" אף שאינו ראוי לאכילה. וצ"ע.

וביד אפרים [שם] הביא מספר תורת יקותיאל שביאר כי סוגיין פוטרת ממתנות רק לדעת רבי שמעון, ולשיטתו ששחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה, ואינו קרוי "זבח" [וכטעם הספרי], אך להלכה קיי"ל כרבנן ששמה שחיטה וטריפה חייבת במתנות. ועיין בהערה הבאה.

וראה תוס' לעיל [קל. ד"ה תיתי] שמשמעות דבריהם נראה שטריפה חייבת במתנות, ובהערות שם הבאנו ביאורי האחרונים בדבריהם.

– נוהגת, בחוצה לארץ – לא, אף ראשית הגז
נמי, בארץ – אין, בחוצה לארץ – לא!

וכי תימא דהכי נמי, דבאמת כך הוא הדין, אלמה
תנן: ראשית הגז נוהג בארץ ובחוצה לארץ!
אם כן מוכח דלא דרשינן האי גזירה שוה!

אלא, היינו טעמא דרבי שמעון, דיליף גזרה
שוה "צאן" – "צאן" ממעשר. מה במעשר –
טרפה לא מיחייבא [כדלקמן], אף ראשית הגז
– טרפה לא.¹³

והתם, כמעשר, מנלן דאינו נוהג בטרפה?

דכתיב בעניינא דמעשר: "כל אשר יעבור תחת
השבט". ודרשינן: פרט לטריפה שאינה
עוברת, דהיינו שאינה יכולה לעבור תחת השבט
משום שאינה יכולה ללכת, כגון שנחתכו רגליה
מן הארכובה ולמעלה. ומינה יליף לכל הטרפות
שאין חייבות במעשר.¹⁴

והוינן בה: וליילף בגזרה שוה "צאן" – "צאן"
מבכור, מה דין בכור נוהג אפילו בטרפה
[שהרי נתקדש ממעי אמו, ואי אפשר להקריבו
והוא טעון קבורה], אף ראשית הגז נימא דנוהג
אפילו בטרפה?

¹³ באור שמח דקדק שלא הזכיר בסוגיין לפטור בהמת
שותפין וגיות חו"ל מגזירה שוה, אלא לטריפה בלבד,
וביאר דהיינו משום שהגזירה שוה מ"צאן צאן" מלמדת
רק על דין התלוי באיכות הצאן ולא על מקרה שקרה בו.
ולדבריו אלו מיושבת קושייתו בחידושי רמ"ש לעיל, שלא
למדו ממעשר לפטור לקוח בראשית הגז וכן מיושבת דעת
הרמב"ם [בהערה 11] שפטר בחו"ל וחייב בטרפה,
משום שהלימוד ממתנת אינו מלמד אלא על טריפה
שבגוף הצאן, ולא על מעשה גיזה שנעשה בחו"ל.

ולפי ביאורו העמיד את מה ששינוי בתוספתא שנוהג
בכלאים ולא כמעשר שאינו נוהג בכלאים, דהיינו שלא
כרבי שמעון. ומה שלא הזכיר במשנתנו שיש חומר
במתנות שנוהגות בכלאים מבראשית הגז שאינו נוהג
בהם, היינו משום שאין התנא מזכיר דין השנוי במחלוקת,
וכמבואר בהערה 11 [ויש לעיין אם בן פקועה נחשב
שינוי באיכות הצאן, אי מקרה שקרה בו].

¹⁴ ראה בהערה 5 לתוס', ביאור הלימוד לפי רש"י ולפי
תוס'.

אמר רבינא: הא מני מתניתין – רבי שמעון
היא.¹¹ דתניא: רבי שמעון פוטר את הטרפות
מראשית הגז! ולדידיה שוו ראשית הגז ומתנות.

מאי טעמא דרבי שמעון?

יליף גזרה שוה "נתיבה" – "נתיבה" ממתנות
כהונה. מה במתנות – טרפה לא מחייבא, אף
בראשית הגז נמי – טרפה לא!¹²

ומקשינן: ואי יליף גזרה שוה ד"נתיבה" –
"נתיבה" ממתנות, לילף הך גזירה שוה
ד"נתיבה" – "נתיבה" נמי מתרומה, דהתם נמי
כתיב נתיבה, ונימא הכי: מה תרומה בארץ אין

ובמנחת חנוך [תקו, ט] כתב כי אף שטריפה פטורה
ממתנות, לא הקפידה החורה אלא על הבהמה ולא על
המתנות, ואם נטרפו המתנות מבליעת איסור חייב ליתנם
לכהן, אך אם נאסרו בהנאה אינם ממון כהן ואין צריך
ליתנם, ולכאורה תמוה, שהרי הפטור תלוי בשעת שחיטה
וכיון שחל עליהם חיוב ליתנם לא מועיל בהם כל איסור
להפקיעם מיד הכהן.

¹¹ הרמב"ם [ה"ו] פסק שראשית הגז נוהג בטרפה, וכתב
הר"ן שהרמב"ם נקט שאין כוונת רבינא לומר שהתנא
במשנתנו סתם כרבי שמעון שטריפה פטורה, אלא שלא
הזכיר דין השנוי במחלוקת כ"חומר בראשית הגז", וכיון
שאין הוכחה מהמשנה כדעת מי ההלכה, חוזר הכלל
שיחיד ורבים הלכה כרבים ופוסקים כרבנן שאינו נוהג
בטריפה, והוכיח כן מהסוגיא בנדה [נא].

ובתורת יקותיאל [הנ"ל] כתב שכוונת רבינא שאי אפשר
לומר חומר ממתנות, שהרי שם טריפה חייבת במתנות,
ואין סתם משנה כרבי שמעון. ותמה בדרך אמנה [בה"ל
ה"ו ד"ה ובטרפה] מלשון הגמ' ולייתי חומר ברה"ג שנוהג
בטריפות, עיי"ש שישב את דעת הרמב"ם באופן אחר.

¹² במנחת חנוך כתב שהגוזז בן פקועה חייב, כי אינו
נחשב כשחוט אלא להיתר אכילה, ועדיין הוא מהלך כחי
גמור. ורק אם שחט בבהמה רוב שנים אינה נחשבת
כ"צאן" [אף אם עדיין דינה כחיה].

ובדמשק אליעזר כתב שלדעת רבי שמעון שלמד נתיבה
נתיבה ממתנות, בן פקועה פטור מראשית הגז, ומה שאמרו
במסקנא שלמד טריפה מ"צאן צאן" ממעשר ולא ממתנות
היינו רק לדעת תנא דמתניתין שאינו לומד "נתיבה נתיבה"
כי אם כן היה צריך לדרוש גזירה שוה זו גם מתרומה
ולפטור גיזת חו"ל. אך להלכה פסקינן כרבי אלעאי
שבאמת פטור בחו"ל ונמצא שרבי שמעון יכול ללמוד
"נתיבה נתיבה" ופטור מראשית הגז כמו במתנות. [וראה
מנחת חנוך שם, שכן פקועה פטור גם ממעשר] ועיין עוד
בהערה הבאה.

ומתרצינן: **מסתברא דמעשר הוה ליה למילף**
ראשית הגז, **שכן ראשית הגז שוה למעשר**
בפרטים אלו:

שניהם נוהגים לאו דווקא בזכרים¹⁵, אלא גם
בנקבות. מה שאין כן בכור שנוהג דווקא
בזכר¹⁶.

שניהם לא נהגו בטמאים [בהמה טמאה]. מה
שאינן כן בכור שנוהג גם בטמא, דהיינו פטר
חמור.

שניהם נהגו דווקא בצאן מרובים. מעשר
בעשרה דווקא, וראשית הגז בחמש רחלות. מה
שאינן כן בכור שנוהג בהמה יחידה.

בכור קדוש מרחם. מה שאין כן מעשר וראשית
הגז שאינם קדושים מרחם.

שניהם לא נהגו באדם אלא רק בהמה. מה
שאינן כן בכור, שגם בכור אדם קדוש וטעון
פדיון.

שניהם נהגו גם בפשוט. מה שאין כן בכור, נוהג
דווקא בכור הנולד ראשון ולא בפשוטים הבאים
אחריו.

שניהם לא נהגו לפני הדיבור דהיינו לפני מתן
תורה. מה שאין כן בכור, שנהג כבר במצרים.

ומקשינן: **אדרבה! מבכור הוה ליה למילף**
ראשית הגז, **שכן הם שוים בפרטים אלו:**

שניהם, בכור וראשית הגז, נוהגין ביתום דהיינו
שמתה אמו בשעת לידתו. מה שאין כן במעשר
שאינו נוהג ביתום, שלמד בכור בגזרה שוה
מקדשים דכתיב בהו "שבעת ימים יהיה תחת
אמו" והתמעט יתום.

שלקחו בשותפות נתנו – דהיינו שנוהגין שני
דינים אלו גם בלקוח ובשותפות ובמה שניתן
במתנה. מה שאין כן מעשר, שאינו נוהג
בלקוח¹⁷, ולא בשותפות, דכתיב "יהיה לך" –

¹⁷ מהרי"ט אלגאזי [ריש בכורות אות ו] הקשה איך יתכן
אופן של לוקח שיתחייב בכורה ויפטר ממעשר, והרי
בכור קדושתו חלה מרחם, ואם לקח את האם אין זה נחשב
לוקח בכור, ואינו דומה לראשית הגז שגוף הבהמה
שלקחה מתחייב. ולכן העמיד באופן שלקח בהמת הפקר
שלא חלה בה קדושה בלידה, וכשזכה בה הישראל חלה
קדושת בכור. ובאופן זה פטור ממעשר כדין לקוח.

ובקהילות יעקב [בכורות ב] תמה על דבריו איך תחול בו
קדושה, והרי אינה חלה אלא בצאתו מרחם, והעלה
שקדושת פטר רחם מיתלא תלי וקאי שאם יזכה בה
ישראל תקדש, ולפיכך שב ותמה איך קדושת בכור הבאה
מאליה תחול על תנאי ולהכא.

אולם בשו"ת מהרי"א [ח"ב נ"א] כתב שכוונת מהרי"ט
אלגאזי שאם יזכה בו תחול בו קדושת בכור למפרע,
ונפקא מינה לנהנה מבכור של הפקר ואח"כ זכה בו הוא
או אחר, שאם חל למפרע עובר באיסור, ואם מכאן ולהבא
אינו עובר.

והחתם סופר [יו"ד שט"ז] נקט שאין כוונת הגמרא
בסוגיין שבכור וראשית הגז חייבין באופן שלקח במציאות
מאחר, אלא שבשניהם לא שייך הפטור של לוקח, ובאמת
יש חילוק באופן ה"לקוח" בין בכור למעשר, עיי"ש.

ובתוספתא שנינו "הלוקח מבעה"ב חייב ורבי אלעאי
פטר", ולכאורה טעמו משום שלמד "נתינה נתינה"
מתרומה, ובזרע אברהם [סוף יט] הקשה מכך על שיטת
ר"ת [ב"מ פז] שלוקח קודם מירוח חייב, שהרי ראשית
הגז קודם שגוזז לא חל החיוב ודומה לתבואה קודם
מירוח. ובחידושי ר' מאיר שמחה הקשה מאידך על
ריב"ם שפטר מדברי רבנן שחייבו, וכתב שודאי אין לקוח
פטר אלא פירות תלושין, ואילו קודם גיזה נחשבין
כמחובין, וחייב. אך תמה לפי רבי שמעון שלמד ממעשר
בהמה לפטור טריפה, שיפטור גם לקוח. ואילו משנתנו
כרבי שמעון, הרי שנינו הלוקח גז צאנו של עכו"ם וכו'
ודייקו שאם לקח לגוזז חייב.

וכן תמה הגר"מ זמבא בזרע אברהם [כ, לד] אילו לרבי
אלעאי לקוח פטור, כיצד הוכיחה הגמרא לעיל מלוקח צאן
עכו"ם ליגוזז דמשמע שחייב אף שגדל בפטור, והרי
חיפוק ליה שיש בו פטור לקוח. ולכן ביאר שהמחלוקת

¹⁵ הראשונים הביאו שרבינו חננאל גרס "שכן זכרים
כהנים", ופירש שבהמת כהן חייב בכורה ופטורה
ממעשר וראשית הגז, ולמד שהוא פטור החל בהמה, כי
אילו רק יכול ליטלם הכהן לעצמו, אין זה חילוק ביניהם
לבכור, ונמצא שאפילו אם ירצה ליתנו לכהן אחר לא
יקיים בכך מצוות ראשית הגז. ונפקא מינה לפטור גיזה
שגדלה ביד כהן ומכרה לישראל כמבואר לעיל [בע"א
הערה 22].

¹⁶ הרמב"ם כתב שראשית הגז נוהג ב"זכרים כנקבות"
וביאר בספר גז צאנך שרצונו לומר שחידוש הוא שנוהג
גם בזכרים אף שצמרן קשה יותר מנקבות [וכדלעיל
"ראשון"] וקמ"ל שאינו קשה כל כך כדי להפטר מראשית
הגז.

אולם בשו"ע [ס"ב] הגירסא זכרים ונקבות, וכן הובא
בשינויי נוסחאות במהדורת פרנקל, וראה במאירי להלן
[קלו]. שאינו נוהג אלא בכבשים ובנקבותיהן שהצמר
שלהן ראוי לבגדים. ועיין בדרך אמונה [צה"ל סא].

ולא שותפות, ולא לקוח, ולא במה שניתן
במתנה.

שניהם נוהגין אף שלא בפני הבית, מה שאין כן
מעשר שנוהג רק כשבית המקדש קיים.

שניהם מתנות הניתנות לכהן הן, מה שאין כן
מעשר שנאכל לבעלים.

מצד דין שותפות שיש למוכר בבהמה, שלרבנן די שיהא
לכל אחד שיעור בגיזה, אך לרבי אלעאי ששותפות עושה
חלות פטור צריך שיהא לכל אחד שיעור בצאן, ולכן אין
הלוקח חייב על הגיזה. עי"ש"ה.

ק"א:

פרק שילוח הקן

התאירי וק"ו דפרס תקין שאן משמח ואין יניבין אלא דלוחה ק"ו כחן
טוב שדפדוף ומתקן כק חיד אלא אלו סק"ו דדיג אפי' אין שילוח
מאמן - גיבולף דדיג דעש אגל מאמן

כ"י שפ"ז - נאגל מ"ד - י' דמ"ח לקמ"ה - אפי' ב"י הפקר מקובל כא ק"ו ד"ק כ"ק
כ"ו דשיר הפקר עכ"מ ח"ב ח"ב, א"כ צבור הפקר מתקרא ג"כ פ"ט, ו"י דמ"א
באקדא ד"י נגל ואמ"כ הפקר ג"כ פ"ט ח"ב

א"ה כ"ש דקונטרס פ"קו"ט ס"ט - כ"ש"א, ו"י"א, ו"י' ה"ן כ"שן שקלי"ג ס"ה
כ"א י"טו ה"ן"ף של"א יג"ז דשילוח (א"ה צ"ב פ"ט ש"י א"ש"א) ו"ש"פ כ"כ"ה ש"א אין ו"טו
ה"ן"ף אין א"ו ח"ו"ד שילוח

ג"ט י"ב כ"ג"ס מקמ"פ א"ג א"ג ה"ן ח"ב"ן ש"ה ש"א נ"ב רק מוצא הקדש ק"ש"פ
ש"מ"ז א"פ"ד"א א"ג"ר כ"ו א"ד י"ב"ג א"מ"ק ו"א ש"ל ק"ד"פ - וכו"ן כ"י ש"מ"ז"ז א"פ"ו
מ"ק"ל ק"י א"מ"כ"ל ש"מ"ל"א א"מ"כ"ן ו"א י"כ"ן - ופ"כ"א כ"א א"ס"ק א"ק"ב, ו"ן
ד"ז"ר כ"ד א"ס"ק א"ק"ב כ"ש"פ

ד"ג"ט כ"כ"א"ג פ"י כ"א"ן פ"ס"ז דשילוח - א"ל א"ל כ"א ד"מ"ז א"פ"ד א"מ"ר
כ"ו"ן א"פ"ק"ד"פ א"ו א"ק"ף ז"ו מ"כ"מ ס"ק"י"ב א"ו א"מ"כ"ג א"ל, ו"י ד"מ"ז"ז כ"ט
כ"כ"מ ד"מ"ז ד"מ"ז א"ק"ף ז"ו מ"כ"מ ז"ו ס"כ"א כ"כ"כ"א א"ל מ"כ"ה ש"א

א"ה
פ"ה - ו"א"ץ"ז כ"ק"כ"ט ד"כ"ז - ו"י ד"מ"ו כ"כ"א"ג כ"ו"ן כ"ש"פ"ן ד"כ"ז"י ק"כ"מ ה"י
א"ק"ה א"ק"ף

609 31/10/09

1) $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$
 $\frac{d}{dx} x^{-2} = -2x^{-3}$
 $= -\frac{2}{x^3}$

2) $\frac{d}{dx} \ln(x^2) = \frac{1}{x^2} \cdot 2x = \frac{2}{x}$

3) $\frac{d}{dx} \ln(x^2 + 1) = \frac{1}{x^2 + 1} \cdot 2x = \frac{2x}{x^2 + 1}$

4) $\frac{d}{dx} \ln(x^2 - 1) = \frac{1}{x^2 - 1} \cdot 2x = \frac{2x}{x^2 - 1}$

5) $\frac{d}{dx} \ln(x^2 + 2x + 1) = \frac{1}{x^2 + 2x + 1} \cdot (2x + 2) = \frac{2x + 2}{x^2 + 2x + 1}$

דך קטלא - מ' כט"א שמש א' כ"ט בילמא דכח - ומגלף בכיון באסור דתאב סול שלח
זאקל - או בל מוצא חיה אפתיג ופיכי אתג דתאב אלאו

א' פלן בליג עסב ל'ג צטיוס וליבו עסב צורעט ופא א' בלעס א' אפתיג עסב
אין צאליף ופדא מעסן - בלעס וקיעט מעטל זלין - אלס שילוג אין מעטל זלין
צאג א' צב זיקר ~~בלעס~~ פלניף פטור גאלס ופילק עסב כ' פא לאו בתי אפי'
לאו גריבא

כ"ט דיעט פכד - דאיי, מיגס אפדיאו אד' - פ' אדור בעיות - מ' קתוג
צורעט פכד אין מעס דשוט וקול כיון שודין א' א' אדור פון אלאו אפסור
קלר העצק זול פפוכן נפסג - וכא' מפא אומע זול פסקל וכאלל ג' פ'
כוד ונקעז - וכמפ' גאלס פ' א' א' כן

ח' כ"א גמב צמט פפתיג אכסו פכד, צמטורה שמשט כאל' אפתיג ד' כסו
ומע דכך צפקדישע אומב אין דעס כיצוגא אפדו ואכ אין מקור אפסור אכסו
אדל פכא יצגב אין שיק זען שילוג ככאו כיון פציק אומסור אגזר י' פסקר
ג'וד כ'סו - (מ' דאגא) צ'ב שמשט) צאיי שמשט מיכל פקדישע קלפ סיפא פכד
נאמתיין צאע' צבל פקדעס פא שפאוי אומכר אפס ופפיר כאי אקדעס וכמחכסו
דער פ'נא אפדעס מ' ח'ז אכסו צפון פפער אפתיג דמ' כ'סו א' א'
אפדעס אכסו - וועק אומעט מ' פ'נא

כ"ט, דעקדיש - וואמב פפדל כ'יק י' פ'כר צאכאומב משמד שאי שכאוי שמש
אפ'וג א'ז ודאמג אז כדך נפסל ג' א' דקרא ז' יולג) ואפ'כ כיון שפכר
אלה קפופל זלע שמש לאו נפקד - ו' ז' פ'ז פ'ז פ'ז א'סודי מ'מג דעקדיש
אינו אוקר אפי' טעקען פסול וואו נכ'ב

קוד' פ'כרע ס' י'ז א'ג, ז, צקפ' פ'נא כיון צדעביות כ'ג פ'כד ק'נ
פ' דאליק (ז"ש פ'נא זען אפופ ממון ומל אפ'ז) דקדעס פ'כד ק'נ ג'דוק

ק"ט,

כ"ג סיני פתח פתח ונחל חדיג - י' חוז שפיר באר מתידימ י' אר
נשכר ע"כ בלבו ממשש שגי' איד גזר אב אום פסכין י' אר
נאדז אום דבך צאי גזא סוס כנמ ה' ארדיא כחחג אסופשו פסממא
אקדש נמיו איד גזר - ואר אין כנמ אפ אום קשכר חוז בא כר
אג' אגזא פכממא קבל ששכר - ויש שצב צדיא ע' ז' דא אכוס
אמכיר שכיפ - ואפש צדי ז' אפ ז' אר פכיש וא"כ נשכר
צצקא חמש ע' ז'

כ"ג סיני - אמכיר אדא פמו - י' חוז שפיר צפון שפירש שם אי אמכיר כ
פגז נשכר כ"ג סיני - צפון אדא שפיר אגזר (נשכר באר דמפגז?)

① ונכתב זמורה קונצ' ב-1810 נכתב זמורה קונצ' ב-1810

הוא מספר מאות של כותב המכתב אברהם - ומכאן נכתב הקטע
מכאן הוא כותב

הוא נכתב בתוך הירי - כי אברהם הירי בנה את ביתו - וירי כותב
מכתב אברהם הירי וכן הוא בן מכתב אברהם הירי
אברהם שמואל או שמואל ירי אברהם הירי אברהם הירי וכן הקטע
לפניו קצ' אברהם שמואל ירי אברהם הירי - וכן הוא בן מכתב אברהם הירי
אברהם הירי

זן יפויצו - שלו גאט צפון שניערה מרפצו דעמין משה קרה נש
קרה - ונשה אה ליצו מרפצו מן הרעו דמן פוזף שטנבו עו
נאב זא פוזף ונשה מועלע צומשן דאסך אלעכע אכאיעל אשזיש נאליש
צבצ - וליבו אלעך שלו פטעל אהט שלו יקניק אגמורם - צמורע
צבעלע פפסעם פוף געל אהטע נשה, ונש שלו דרע מרפצו מפרעם
קוצל ואלכוו כמו טארן שניעט דערע שיער כאש

כ"י ויוז - קוצל טרא שטוסו קרוא דעק (משה) מן פנולפז פו' רי'ק עלעל פו'
דמ קש - טרא קעופ'ס דלון טל דער

כ"י מר - כאש אשעל - פו' צבעט קח אן דשעל כאש מי צעור

כ"י קיח - טפלא קורה ואלקוק (אג ספין) ממין

ל"א פו' עפ' מטר טהר סאפ

כחצו טעהט עשכ"ק צעל צאמז קעה פו' זא אפער דמן פוזף אש
צויעק אלעט אכא ממין אכא - ופין פפקע זא מיל זר פון אכא גא'א
זקק זר זא צויעק של אכא - ונש פו' פטעם יש אן מ'כ זא'א
נש חסר אן - ונש פו' טעמט של דמן וכל זש אינו אש'ע ז'
צב'ל ז' צב בוד זש'ו דוד דני, אש' זצוו סתק נאג אש' נא'ו
זא פעהל, ופועק אלעווצ אש'ע

כפי ופא- וזעלב בעז י מויל שמואל- דיין באיסור אפאלם פלא ממאג
השטעטל

לא אודע אדע טלח אלקה- י אי' אגס קט'ו. ז'ב לא שיש איסור באוכיגא
זא כחשלא אי'ג בעז הכז יו דיגר טל כז צפדיש, וככ דספ'ו פט'ו ממאג
הכז, וזמ'ו (ג,ו) מכל מויל'ס
כדא אמר- י ז'אס' צקומן כאיל אטכר ומכרז שני, וזע וע שפא'א מל'
איה אל מושן כפי אסומא איה כ

קניז ג'ז אינו כאנו אלו אלקי טכר כחשכז שאינו כאנו ~~אשכנז~~ וזגבאו
הזאכ צקאו זא מויל'טא צמיוג

כפי זעלב דל מני כשעמ וטכרה ציז מע כוננו דכז באשן- ומ'ס שס"א פנימ'
זא כחשכז קניז האימוני- כחש'ו צפקטכר האימוני שבו אלו אלקי (כ"ז, ז)
וזכ צפדיק כל מני כשפוג וטכרה- וז' אי ציט ג' חונון זא קדוש שטיט'
וזצ-קי בלמ' (ז' כפי ויקרא (כ"ז, ז'כ) ז'ב לו תקיבו אק זוקריס ג' דוכסר
זא ממני אל'

אכאורכ קעב צעלו מככר דמאג שילוג ואז מוא אינו פוס'
כפי אל דמ'ז- צמא כאנו אש'ו- דמ'ז אג' כש צ'מ'זין מכסיד דמל'ג
זקיימה אמככר דמל'ג זקיימ' (קדז' עגל'ס) צפ'וס' וז'ז סד'ה אימ'
צ'ס קיימ'ז מוה'ז צמוז פוס' אל א'מ'ג פ'על'ה- ומ'ג צ'דמ'ן איוז אש'ר
ממוסר אש'ר זא דמ'ט וזיוג- וז' לז' אש'ר

כפי כדא- ומכל באיב אסוכ' ז' מ'מ' פיא ה'א מפ'ל טומא צפדיג (קט'ו)
הוזגא פניקל שנקעש צ'שט'ג כפי איוזא צ'בי אינ' נאסכ' כל'
מ'ג נקעש זא צפ'י טע'ל שנקעש דפ'ע'ב צ'פ'וכ'ו- וז' ד'צ'ג אדכ'ל'
ז'ז ס' ג, מ'ז, אג' צ' סל' ז'ב אינ' (י"ט) ש'ט' שג'ו מ'פ'ש שאסוכ' אש'מ'ט'ג

כפי לא-ניח אמונתו וגור שמיטה - וי דכטיט שמגולה מצב צכטי סל צצוקא
 כגד קכא אפי חכז אדל עזל לא דלל וגל כל טלול - ויעבר קכא
 אדל דלס איגא ופוקטין כל נפס תי - וישו מצב צכטי כפי סל ק"כ זיל מציג
 ככטי דאכז ואמ"כ שופין משיד זין סל, וישו נקשם צכטי נקדן ושכר
 יכא עס שמוסר ככטי - וזו אכרז משפ אחז קכטי זי, צכטי אדל עכטי
 יש גל עכטי מצי איסר כליש

גל אכטי - וי קכא משפ צכטי צכטי מצי מצי מצי אכ (מצי)
 נוג (צכטי דכטי אכ קכא צכטי מצי מצי מצי מצי)

גל מצי - כין מצי קי - דכטי מצי מצי מצי מצי, וזי
 דלל ככא קכטי מצי צכטי מצי מצי דכטי קי אכ מצי
 צכטי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי
 אכ זכ אכ מצי מצי מצי מצי - וקכר מצי מצי מצי
 צכטי קכטי מצי צכטי מצי

א - וי דכטי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי
 קכטי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי
 אכטי קכטי - מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי

אכ סכטי - מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי
 אכ, וזי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי
 מצי צכטי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי
 צכטי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי מצי

א' דמבא' ב'כ' עש' דניסן וקצט' אלן ברבי' נב'א'א' - זא' כוד'א' א'א'ן ח'ז'
אמ'י'ן מ'ה ז'ל'ב' ז'ל'א' נ'מ'י' ד'ב'ו' ב'ל'ל' א'ל' ד'ני'ס' ב'ל'א' נ'מ'י' ד'ב'ו' ב'ל'ל' נ'מ'י' א'נ'פ'א' ①

כ'ש' ע'ש' - ז'א' נ'מ'י' נ'מ'י' מ'ן כ'כ'צ'צ' - כ'מ'פ'ו' מ'נ'מ' ד'ל'ש'ג' ד'ני'ס' - ו'ס'ל'ק'ט' א'ל'
ב'כ'ט'א' ב'ש'ט'א' א'י' ב'ר'ני'ס' א'י'ז'י' ז'ל'א' נ'מ'י' - ז'ל'א' ד'ח'מ' פ'י' ז'ל'א' ד'ס'מ'ק' ד'ז'ו' א'ל'
ש'ב'ו' מ'ז'ל'ו' א'ל' ו'ב'ו' מ'ש'כ' א'י'נ'ס' מ'י'ז'ק'

מ'מ'י'ג'א' מ'ז'מ'ג' מ'ן כ'כ' - ב'ו' ז'ל'א' ד'ס'מ'ק' ד'ח'מ' א'ל' ז'ל'ו'

צמחופפג קאי אר דניפל צמחופפג דניפל אפוי כפוי ללחוג דקן דניפל
פטר ולטימ אר דמחק א' (וסג מוסל בולשג ולגס וסני ומח
איכי חמחופפג אר דניפל) [נמצא אפוי צדישג (ארב כרבי איל) אר
דחמ אר דמחק א' אר דניפל דחמ אר דמחק דמחופפג
דניפל א' אר דמחק ודמחופפג אר דמחק דחמ נמחמ אר דמחק
וכפ אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א'
מחופפג איכי אר דמחק (צדישג אפוי אר דמחק) אר דמחק א' אר דמחק א'

וסל דקלישג אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א'
אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א'
דמחופפג א' אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א'
אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א' אר דמחק א'

ק"מ

הנה יש לי את כל הקלפים שלי

הנה יש לי את כל הקלפים שלי, ויש לי גם את כל הקלפים שלי
אני מודה לך